ДАЛИ МОЖЕ

БЕСЕДИ ОТЪ УЧИТЕЛЯ

СОФИЯ

1942

ДАЛИ МОЖЕ

БЕСЕДИ ОТЪ УЧИТЕЛЯ

СОФИЯ

1942

Дали може

Рече имъ една притча: „Дали може слѣпъ слѣпаго да води?”
Лука 6:39.

Христосъ задава въпроса: „Дали може слѣпъ слѣпаго да води?” Какво се разбира подъ думата „слѣпота”? Сѫществува три вида слѣпота: физическа, духовна и умствена. Физически слѣпъ е онзи, който е лишенъ отъ органа на зрението, необходимъ за този свѣтъ. За да се справи съ условията на живота, слѣпиятъ трѣбва да бѫде воденъ отъ нѣкого. Той не може свободно да се движи отъ едно мѣсто на друго, не може самъ да върши работитѣ си.

„Дали може слѣпъ слѣпаго да води?” Този въпросъ се отнася повече до умствената слѣпота, отколкото до физическата. Може ли умствено слѣпиятъ да учи и да рѫководи другитѣ хора? Кой може да води физически слѣпиятъ? — Само онзи, който вижда. Сѫщиятъ законъ има отношение и къмъ духовния, и умствения свѣтъ. На физическия свѣтъ лесно се познава, кой е слѣпъ и кой не, обаче, опитайте се да кажете на нѣкого, че е духовно или умствено слѣпъ. Колкото и да го убеждавате въ това, даже и да е слѣпъ, мѫчно ще го убедите. Защо не се убеждава той? — Защото не съзнава положението, въ което се намира. Въ този смисълъ различаваме три категории хора: въ първата категория сѫ тѣзи, които не знаятъ, че не знаятъ; въ втората категория — които знаятъ, че не знаятъ, а въ третата — които знаятъ, че знаятъ. Какъ и кѫде се познаватъ тѣзи хора? — Въ обществото, когато се стълкновятъ съ окрѫжаващитѣ, и отъ самитѣ себе си, когато се натъкнатъ на своето „азъ”. Има ученици, които мислятъ, че знаятъ много, че сѫ способни, че лесно решаватъ задачитѣ си. Като виждатъ невежеството имъ, учителитѣ имъ се каратъ, изобличаватъ ги, но тѣ не отстѫпватъ отъ мнението, което иматъ за себе си. И като не сѫ съгласни съ думитѣ на учителитѣ си, между тѣхъ произлизатъ голѣми неприятности. Вмѣсто да убеждава ученика си, че не знае, учительтъ трѣбва да му даде една трудна задача и да стои настрана. Задачата ще покаже, знае ли ученикътъ, или не знае; способенъ ли е, или не е способенъ.

„Дали може слѣпъ слѣпаго да води?” Що се отнася до физическото зрение на човѣка, лесно можемъ да кажемъ, че той е слѣпъ. Като се има предъ видъ, колко малко вижда, и колко още трѣбва да развива зрението си, смѣло можемъ да говоримъ за физическа слѣпота. Човѣкъ не вижда даже и една десетомилионна часть отъ това, което е предъ него. Може ли тогава да мислите, че всичко виждате и всичко знаете? Сѫщото се отнася до виждането на човѣка въ умствения и въ духовния свѣтъ. Знанията, които човѣкъ има за духовния свѣтъ, не съставятъ даже една стомилионна часть отъ онова, което предстои да придобие въ бѫдеще. Мнозина знаятъ, че не знаятъ всичко, но малцина знаятъ, че знаятъ. Отъ последната категория ще намѣрите едва десеть души на земята, а на небето има само 24 старци, наречени мѫдреци. Казано е въ Евангелието, че тѣ седатъ около престола на Бога. Кой ги е видѣлъ? Ще кажете, че за тѣхъ е писалъ Иоанъ. Какво правятъ около престола на Бога? — Кланятъ се и служатъ. Ще кажете, че не е правилно човѣкъ да седи на едно мѣсто и да се кланя. Тукъ думата „кланяне” е употрѣбена въ смисълъ на служене. Само мѫдриятъ и любещиятъ могатъ да се кланятъ, т. е. да служатъ на Бога въ духъ и истина.

Щомъ е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да работи, да развива зрението си въ широкъ смисълъ — и въ физическо, и въ духовно, и въ умствено отношение. Това е една отъ задачитѣ, която трѣбва да реши. Да виждашъ ясно въ всички свѣтове, това е истинската култура, къмъ която хората се стремятъ. Смѫтното и ограничено виждане не е виждане, а гледане. За такива хора е казано, че гледатъ, но не виждатъ. Които виждатъ ясно, влизатъ въ съзнателна връзка съ нѣщата, разбиратъ езика имъ и се разговарятъ съ тѣхъ, както днесъ азъ се разговарямъ съ васъ. Вие ме слушате, разбирате и разсѫждавате върху думитѣ ми, дали сѫ вѣрни по форма, по съдържание и по смисълъ. Да виждашъ нѣщата само физически, това значи, да виждашъ формата имъ; да ги виждашъ духовно, това значи виждане по съдържание; да ги виждашъ умствено, това значи, да виждашъ смисъла на нѣщата. Обаче, човѣкъ трѣбва да вижда и въ тритѣ свѣта — по форма, по съдържание и по смисълъ. Това значи външно и вѫтрешно виждане.

И тъй, органътъ на зрението, т. е. окото има отношение къмъ човѣшкия умъ. Човѣкъ трѣбва да има здрави очи, за да се радва на здравъ и добре организиранъ мозъкъ. Интелигентностьта, разумностьта и способноститѣ, съ които човѣкъ се проявява въ физическия свѣтъ, се намиратъ на челото. Достатъчно е да погледнете челото на човѣка, за да

разберете, доколко той е разуменъ, интелигентенъ, способенъ, наблюдателенъ, разсѫдливъ. Нѣкой погледне челото си и казва, че е много уменъ. Колко е уменъ? Азъ съмъ правилъ измѣрвания на челата на българитѣ и намѣрихъ, че на височина челото имъ достига най-много 6 —7 см., а на широчина 16 — 17 см. Въ тѣзи размѣри се движи умътъ на българина. Обаче, важностьта на нѣщата не се заключава толкова въ голѣмината имъ, колкото въ тѣхната организираность. Не е достатъчно челото да бѫде много високо и широко. Важно е мозъкътъ да бѫде организиранъ. Малка е плоскостьта на човѣшкото чело, но чрезъ нея се проявяватъ три свѣта: умътъ на физическия свѣтъ, умътъ на духовния свѣтъ и умътъ на Божествения свѣтъ. Тѣзи свѣтове се проявяватъ въ всѣки човѣкъ различно, поради което хората не се разбиратъ. Затова казваме: Колкото хора има на земята, толкото различни разбирания сѫществуватъ. Нѣкои окултисти дѣлятъ ума на висшъ и нисшъ, т. е. „висшъ и нисшъ манасъ". Висшиятъ умъ се дѣли на висшъ наблюдателенъ, който заема горната часть на челото; той разглежда нѣщата отвънъ и отвѫтре. Срѣдната часть на челото се заема отъ тъй наречения ретентивенъ умъ; той възприема външнитѣ и вѫтрешнитѣ впечатления и ги складира въ себе си. Долната часть на челото, надъ веждитѣ, представя нисшия умъ, който наричаме наблюдателенъ, предметенъ или обективенъ; той възприема впечатления отъ близкитѣ предмети и събития. Тритѣ области на челото се допълватъ взаимно. Тѣ представятъ областьта на човѣшкия разумъ.

„Може ли слѣпъ слѣпаго да води?" Слѣпотата, въ кое и да е поле, създава нещастия и мѫчнотии на човѣка. Физически слѣпиятъ може да бръкне тамъ, дето не трѣбва, и самъ да си причини нещастие. Духовно слѣпиятъ може да си причини нѣкакво нещастие въ сърдечния свѣтъ, а умствено слѣпиятъ — въ умствения свѣтъ. Човѣкъ не е създаденъ слѣпъ, но впоследствие е станалъ такъвъ. Много причини има за неговата слѣпота: или поради непорядъчния му и лошъ животъ въ младини, или поради лошия животъ на неговитѣ дѣди и прадѣди. Отъ лошия и изопаченъ животъ нервитѣ губятъ своята пластичность, кръвообръщението не става правилно и върху зрителния нервъ се наслагатъ утайки, които прѣчатъ за правилното пречупване на слънчевитѣ лѫчи въ окото. При физическата слѣпота се образуватъ утайки въ зрителния нервъ на окото; при умствената слѣпота се образуватъ утайки въ мозъка и прѣчатъ на правилното възприемане на мисъльта. Когато мисъльта не е ясна, човѣкъ усѣща известно стѣгане въ мозъка, т. е. въ умствената область. Както за

освобождаване на човѣка отъ физическа слѣпота се препоржчва добъръ и чистъ животъ, сжщо така се препоржчва чистъ животъ и за освобождаването му отъ умствена слѣпота. Слѣпиятъ трѣбва да пречисти абсолютно тѣлото, ума и сърдцето си, да не останатъ никакви утайки върху нервитѣ му. Като задава въпроса, може ли слѣпъ слѣпаго да води, Христосъ иска да знае, кой трѣбва да ржководи и лѣкува слѣпитѣ. Не е достатъчно само да водишъ слѣпия. Друго нѣщо се крие въ зададения въпросъ отъ Христа. Да водишъ нѣкого, значи, да го упжтвашъ. Който не разбира законитѣ на разумната природа, може ли да упжтва и ржководи другитѣ? Наблюденията, които ученитѣ правятъ върху човѣшкия мозъкъ, показватъ, че много отъ недоразуменията между хората могатъ да се избѣгнатъ. Ако двама души, мжжъ и жена, образуватъ семейство, тѣ или ще живѣятъ добре, или нѣма да живѣятъ — това зависи отъ устройството на черепитѣ имъ. Ако на единия черепътъ отзадъ е сплеснатъ, а на другия — силно развитъ, тѣ нѣма да живѣятъ добре. Единиятъ ще чувствува и мисли по единъ начинъ, вториятъ — по другъ начинъ. Това разногласие въ чувствата и въ мислитѣ имъ създава недоразумения и противоречия между тѣхъ. Ако жената е широка въ чувствата си и разположена къмъ хората, мжжътъ ще бжде недоволенъ и постоянно ще ѝ приписва слабости, които, въ сжщность, тя не притежава. Ако мжжътъ е любвеобиленъ и съ широки възгледи, жената нѣма да бжде доволна. Жената казва, че мжжътъ е ненормаленъ; мжжътъ казва, че жената е ненормална и, вмѣсто да се опознаватъ, тѣ се отдалечаватъ единъ отъ другъ. Жената казва, че мжжътъ е пощурѣлъ; мжжътъ казва сжщото за жената. Въ сжщность, никой не е пощурѣлъ, но тѣ не се разбиратъ: мжжътъ мисли и чувствува по единъ начинъ, а жената — по другъ. Защо? — Мозъчнитѣ имъ центрове не сж еднакво развити.

Кой човѣкъ наричаме пощурѣлъ? — Който се е хваналъ за нѣщо, което другитѣ хора не виждатъ. Ако жената е слѣпа и не вижда, какво държи мжжътъ ѝ, тя го нарича пощурѣлъ. Ако мжжътъ е слѣпъ, той нарича жена си пощурѣла. Единиятъ отъ тѣхъ, който е слѣпъ, мжжътъ или жената, започва да приписва на възлюбения си нѣща, за които той не е мислилъ. Ще се обвиняватъ въ изневѣряване, въ охлаждане на чувствата и т. н. Така тѣ сами създаватъ нещастието си, сами ставатъ причина за раздори и недоразумения помежду си. Жената казва, че мислѣла мжжа си за порядъченъ човѣкъ, а той се увлѣкълъ въ друга жена. И мжжътъ не вѣрва на жена си. Има ли нѣщо вѣрно въ тѣхното подозрение? Може да има

нѣщо вѣрно, но може и нищо да нѣма. Ако мѫжътъ е разположенъ къмъ нѣкоя жена, тя може да е неговата майка, сестра, приятелка. Той имъ желае доброто и се радва на тѣхнитѣ успѣхи. Има ли нѣщо лошо въ това? Да желаешъ доброто на своитѣ ближни и да имъ се радвашъ, това значи, да имашъ истински отношения къмъ тѣхъ, съгласни и съ морала, и съ религията. Ако нѣкой е развилъ ясновидството си, ще вижда нѣща, които другитѣ не виждатъ. Какво ще бѫде тогава неговото положение? Той има право да говори за слѣпотата на хората. Но какво ще кажете, ако слѣпиятъ говори за слѣпотата на хората? За слѣпитѣ Христосъ казва: „Може ли слѣпъ слѣпаго да води?”

Следователно, слѣпиятъ не може да има правилни и широки схващания за живота. Зрението на съвременния човѣкъ е толкова ограничено, че той вижда едва една милионна часть отъ това, което сѫществува на физическия свѣтъ; съ духовното си зрение той вижда едва една десетомилионна часть отъ това, което сѫществува въ духовния свѣтъ; съ умственото си зрение пъкъ той вижда едва една стомилионна часть отъ това, което сѫществува въ умствения свѣтъ. Тъй щото, въ който свѣтъ и да влѣзе сегашния човѣкъ, неговото зрение е ограничено. Радвайте се, че още не виждате всичко, защото предъ васъ се открива широкъ свѣтъ, съ голѣми възможности за изучаване на необятното и великото. Като минавате отъ единъ свѣтъ въ другъ, вие постепенно отивате отъ незнайното къмъ знайното. Хиляди и милиони години предстоятъ на човѣка да се учи и да придобива знания. Не се обезсърдчавайте, но се насърдчавайте и търсете смисъла на живота. А животътъ има смисълъ. Ученитѣ правятъ изчисления и намиратъ, че въ човѣшкия мозъкъ има три билиона и 600 милиона клетки, които работятъ въ областьта на неговата умствена дейность. Тѣ сѫ изчислили, че всичкото свѣтовно знание може да се напечата върху човѣшкия мозъкъ въ 90 книги, голѣми като Библията, и ще остане свободно мѣсто за още 900 такива книги. Това показва, че на човѣка предстои още много да мисли и да учи. Ако мисли, че всичко е научилъ, той се самоизлъгва, той е въ пѫтя на своитѣ заблуждения.

Да се самозаблуждава човѣкъ, това значи, да бѫде въ положението на мишка, която стои предъ капанъ съ пастърмица и мисли, какъ да вземе пастърмицата, безъ да хлопне вратата на капана, и тя да остане вънъ, свободна, съ пъстърмицата въ уста. Следъ много обикаляния, следъ дълга стратегия, тя решава да пъхне муцунката си въ капана, отдалечъ да хване пастърмата. Влиза предпазливо вѫтре, хваща пастърмата, но капанътъ

бързо се затваря следъ нея.

Ние говоримъ за мишката, че не е свободна, че лесно влиза въ капана, но и човѣкъ не е свободенъ. Нѣма абсолютно свободни хора на земята, всички сѫ въ капана, всички сѫ съблазнени отъ пастърмицата. Като влѣзе въ капана и си хапне отъ пастърмата, мишката започва да разсѫждава и да се пита: Какво стана съ мене? Ще се опитамъ сега да излѣза отъ капана. Бутне оттукъ, бутне оттамъ, навсѣкѫде затворено. Въ сѫщото положение се намиратъ и хората. Докато нѣматъ мѫчнотии, тѣ не мислятъ много. Щомъ се натъкнатъ на мѫчнотии и на страдания, тогава започватъ да мислятъ, да търсятъ начинъ, какъ да се освободятъ отъ тѣхъ. Затова казваме, че мѫчнотиитѣ и страданията подбуждатъ ума къмъ дейность. Чрезъ тѣхъ човѣкъ придобива опитности и правилни схващания за живота. За да не влиза въ капана, или, ако е влѣзла, да излѣзе отъ него, мишката не трѣбва да бѫде мишка. Докато е мишка, всѣкога ще има капанъ за нея.

Сега се явява въпросътъ: Кой поставя капанъ на мишката? — Хората. Ще кажете, че щомъ поставятъ капанъ на мишкитѣ, тѣ сѫ лоши. Не сѫ лоши, но лошото въ мишката ги заставя да турятъ капани на пѫтя ѝ. За да не става нужда да турятъ капани на мишката, тя трѣбва да измѣни формата си и начина на своитѣ разсѫждения. Значи, докато има мишки, ще има и капани. Това заключение е общо съ философията на Шопенхауера, който казва: Докато сѫществува една зла воля въ свѣта, всѣкога свѣтътъ ще бѫде лошъ, и хората въ него ще бѫдатъ лоши. Шопенхауеръ е правъ за себе си, но отде вади той своитѣ заключения? Ще кажете, че философията му е резултатъ на неговитѣ опитности. Мѫжъ, който е патилъ отъ своята жена, казва: Познавамъ женитѣ, лоши сѫ тѣ. Отде ги знае той? — Отъ своята жена. Една жена видѣлъ и мисли, че познава всички жени. Ако единъ мѫжъ познава нѣколко жени, това не значи, че познава всички. Има лоши жени, наистина, но има и добри. Всички жени не сѫ подобни на мишкитѣ. Какво означава думата мишка въ широкъ смисълъ? — Сѫщество, което обича да чопли, да гризе. Защо гризе мишката? — За да изхаби преднитѣ си зѫби, които бързо растатъ. За да не пораснатъ много и да не ѝ прѣчатъ, тя гризе, и по този начинъ постепенно ги изтрива. Защо растатъ бързо зѫбитѣ ѝ? — Понеже е крайно алчно сѫщество. Алчностьта я заставя да изяде всичко, което намѣри въ капана. Има хора, които притежавать нѣкои отъ чъртитѣ на мишката. Като влѣзатъ въ сандъкъ, дето младата мома е наредила новитѣ си дрехи, мишкитѣ правятъ дупки, изгризватъ дрехитѣ и най-после излизатъ навънъ. Като ги питатъ, защо правятъ пакости на

хората, тѣ казватъ, че така ги е създалъ Богъ. Както сѫ създадени, така постѫпватъ. За да изтѫпяватъ зѫбитѣ си, тѣ непремѣнно трѣбва да гризатъ. Споредъ менъ, мишката може да постѫпва и по другъ начинъ, но трѣбва да се откаже отъ своята алчность.

Ако отъ мишката се изисква другъ животъ, други прояви, колко повече се изисква това отъ човѣка. Всѣки човѣкъ се проявява споредъ степеньта на своето развитие. Тази е причината за голѣмото разнообразие между хората. Разправятъ за генералъ Вашингтонъ, преди да стане председатель па Съединенитѣ Щати, следния случай. Въ време на англоамериканската война, като обикалялъ войницитѣ, видѣлъ, какъ единъ младши подофицеръ командувалъ десеть войника да вдигнатъ на раменетѣ си една дълга, тежка греда. Войницитѣ повдигали гредата оттукъ-оттамъ, но не могли да я турятъ на раменетѣ си. Трѣбвало имъ една малка помощь отвънъ, за да изпълнятъ заповѣдьта на началника си. Подофицерътъ викалъ, настоявалъ да вдигнатъ гредата. Вашингтонъ, който билъ скромно облѣченъ, се приближилъ до подофицера и го запиталъ: Защо не помогнешъ на войницитѣ? — Азъ съмъ подофицеръ! — съ достоинство отговорилъ той. Като разбралъ, че никой не го познава, Вашингтонъ се приближилъ къмъ войницитѣ и съ тѣхъ заедно подложилъ рамото си подъ гредата и така помогналъ да я вдигнатъ. Следъ това той се обърналъ къмъ тѣхния началникъ и казалъ: Азъ съмъ генералъ Вашингтонъ — и спокойно продължилъ пѫтя си.

Ще кажете, че освенъ между военнитѣ, другаде не се срѣщатъ подофицери. Навсѣкѫде има подофицери: и въ семействата, и въ обществата. Азъ взимамъ думата „подофицеръ” въ широкъ смисълъ — човѣкъ, който маха съ прѫчицата си и заповѣдва на другитѣ. Следъ освобождението на България, единъ българинъ решилъ да иска нѣкаква лека служба, да си почине малко отъ тежкото робство. Мислѣлъ си, каква служба да иска. Единъ день, като се разхождалъ изъ града, видѣлъ, какъ единъ човѣкъ стои предъ нѣколко музиканти и маха съ нѣкаква прѫчица. Той вдигалъ и слагалъ прѫчицата, а тѣ свирили. — Ето една лека служба за мене — казалъ си българинътъ. Ще отида при нѣкой началникъ и ще поискамъ такава служба. Като се явилъ при началника, последниятъ го запиталъ: Какво искашъ, байо? — Служба. — Каква? — Да вдигамъ и слагамъ прѫчицата, а музикантитѣ да свирятъ.

Мнозина отъ сегашнитѣ хора, мѫже и жени, учени и прости, искатъ да махатъ съ прѫчицата си, т. е. да бѫдатъ капелмайстори. Това става не

само въ материалния животъ на хората, но и въ умствения. Много писатели, учени и философи търсятъ лекъ начинъ за прославяне. Тѣ искатъ да се прочуятъ въ свѣта за чужда смѣтка. Други да свирятъ, да носятъ товара, а тѣ да застанатъ предъ тѣхъ и да махатъ съ пръчицата си, да минаватъ за капелмайстори. Преди години, единъ знаменитъ американски проповѣдникъ, държалъ една отлична проповѣдь, която особено се харесала на единъ отъ посрѣдственитѣ проповѣдници. Той успѣлъ да се домогне до тази проповѣдь, преписалъ я и въ скоро време я държалъ на пасомитѣ си, като своя собствена. Пасомитѣ му останали крайно доволни и казвали помежду си: Такава проповѣдь не е държалъ никой проповѣдникъ досега. Единственъ нашиятъ проповѣдникъ може да изнесе такава проповѣдь. Въ скоро време тази проповѣдь се разнесла по цѣла Америка. Единъ следъ другъ проповѣдницитѣ я преписвали, и всѣки я говорилъ предъ слушателитѣ си като своя.

Едно трѣбва да знаете: чуждото нѣщо е всѣкога чуждо. Не мислете съ чуждъ умъ, и не гледайте съ чужди очи на нѣщата. Всѣки да мисли съ своя умъ и да гледа съ своитѣ очи. Умътъ на всѣки човѣкъ трѣбва да бѫде по възможность по-трезвъ, по-буденъ и ясенъ, да схваща вѣрно и правилно всичко, което минава презъ него. — Трѣбва ли да отречемь ума на великитѣ хора? — Не отричайте великитѣ умове, но прилагайте тѣхнитѣ мисли, подражавайте ги въ трудолюбието и постоянството имъ. Майка или баща, които могатъ да възпитатъ добре децата си, сѫ въ състояние да възпитатъ цѣлъ народъ. Тѣ минаватъ за велики хора и заслужватъ подражание. Тѣ иматъ очи, виждатъ добре и могатъ да водятъ онѣзи, които не виждатъ и объркватъ пѫтя си.

„Може ли слѣпъ слѣпаго да води?” Като излиза отъ физическата слѣпота, Христосъ засѣга вѫтрешната, духовната слѣпота. Страшна е физическата слѣпота, но по-страшна е духовната. Тя създава голѣми нещастия на човѣка. Който нѣма вѫтрешна свѣтлина, е изложенъ на постоянни промѣни; като не знае и не вижда причината на тѣзи промѣни, той се блъска въ себе си, като затворена птичка, и се осакатява. Ако нѣкой чувствителенъ човѣкъ влѣзе въ затворъ между престѫпници, ще излѣзе оттамъ съ тежко настроение, съ объркани мисли, безъ да може самъ да си помогне. Той се чуди, какво му е станало, защо се измѣнило настроението му, но, като вѫтрешно слѣпъ, не разбира, че причината за лошото му настроение се дължи на мислитѣ на престѫпницитѣ, съ които е билъ въ контактъ. Всѣки човѣкъ е подобенъ на батерия, отъ която излизатъ особени

лѫчи, по-гѫсти или по-рѣдки. Който не може да ги асимилира, възприема ги въ организма си като мѫчносмилаема храна, която произвежда главоболие, или друго нѣкакво разстройство. Въ такъвъ случай, българитѣ казватъ, че този човѣкъ е урочасанъ. Това не е никакво урочасване, но той се е натъкналъ на две течения съ противоположни енергии, които не си хармонизиратъ. Който вижда добре и външно, и вѫтрешно, лесно се справя съ такива течения. Отдалечъ още той ги вижда и усѣща и може да ги избѣгне. Не ги ли вижда, лесно се натъква на тѣхъ и носи лошитѣ имъ последствия. Като е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да изучава всички условия, за да се справя съ тѣхъ. Земята се състои отъ въздухъ, вода и суша. Съвременнитѣ хора изучаватъ условията на водата и на въздуха, да могатъ да плаватъ като риби и да хвърчатъ като птици. Когато нѣкой казва, че условията на живота му сѫ неблагоприятни, това показва, че той е попадналъ да живѣе или въ водата, или въ въздуха. Ако се е научилъ да плава, той ще мине благополучно отъ единия брѣгъ на другия. Ако знае да лети, ще пропѫтува известно пространство въ въздуха и пакъ ще слѣзе на земята.

Задачата на съвременнитѣ майки и бащи, проповѣдници, учители и общественици е да пръскатъ свѣтлина въ умоветѣ и сърдцата на хората, да ги научатъ да плаватъ и да хвърчатъ, т. е. да ги научатъ на законитѣ, които управляватъ сърдцето и ума. Съ сърдцето си човѣкъ плава, а съ ума си хвърчи, обикаля небеснитѣ пространства. Който не изпълни своето задължение, той носи отговорность за невежеството и тъмнината, въ която се намира човѣчествого. Който заема високо обществено положение и не изпълнява задълженията си, той носи отговорность за катастрофитѣ въ свѣта. Тази отговорность датира отъ времето на Христа до днесъ. Другъ е въпросътъ, ако нѣкой отъ водителитѣ — майка, баща, проповѣдникъ или учитель си признае, че е слѣпъ. Той се освобождава отъ отговорность, но се задължава да работи за своята просвѣта и проглеждане. Сѫщевременно, той се задължава да освободи онѣзи, които води, да ги остави сами да прогледатъ. Оставени на себе си, тѣ по-скоро ще прогледатъ, отколкото въ рѫцетѣ на слѣпия водитель. Нека всѣки самъ търси свѣтлината. Ако майката е глупава, дъщерята не трѣбва да остане на сѫщия уровенъ. Ако бащата е глупавъ, синътъ трѣбва да бѫде уменъ. Ако синътъ е уменъ, и бащата ще стане уменъ. Това е въпросъ на време, но се подчинява на закона за прераждането. Невъзможно е уменъ баща да роди глупавъ синъ. Синътъ трѣбва да работи върху себе си, да развива онѣзи мозъчни

центрове, които не сѫ развити. Това се постига съ мисъль, съ усилена умствена работа. Като работи съ ума си, човѣкъ храни клеткитѣ на мозъка, и тѣ постепенно се развиватъ. Всѣка сутринь, като станете отъ сънь, кажете си: Азъ искамъ да стана уменъ. Тази мисъль отива къмъ мозъка и започва да храни клеткитѣ. Ако правите това цѣла година, въ края на годината ще имате малъкъ резултатъ. Умътъ ви ще се проясни, ще схващате нѣщата правилно. Не става ли сѫщото и въ училищата? Като изучаватъ различни предмети, ученицитѣ отправятъ повече кръвь къмъ мозъка си и съ това хранятъ известни мозъчни центрове. Не казвайте, че не можете да мислите, но кажете си: Азъ мога да мисля като уменъ човѣкъ. Всѣка положителна мисъль повдига човѣка, а отрицателната — руши и понижава нивото на неговия умъ. Ако царскиятъ синъ и синътъ на простъ баща иматъ еднакво здрави и добре развити очи, и двѣтѣ деца еднакво ще виждатъ нѣщата и еднакво ще се радватъ на живота. Следователно, ако вашиятъ умъ е здравъ и добре развитъ, вие ще имате такива схващания за живота, каквито и философътъ. Да разбирашъ и схващашъ правилно живота, това значи, да се радвашъ на всичко, което те обикаля.

Мнозина искатъ да станатъ духовни, да придобиятъ вѫтрешни знания. Никой не може да стане духовенъ, преди да е развилъ ума си. Нѣкой иска преждевременно да разбере духовнитѣ работи. Това е невъзможно. Защо? — Челото му е низко. Той трѣбва да работи върху ума си, да повдигне челото си и тогава ще бѫде готовъ за духовната наука. Човѣшкиятъ умъ се движи въ три свѣта: въ физическия, въ духовния и въ умствения. Нѣкой се затворилъ само въ физическия свѣтъ, а иска да разбира духовнитѣ работи. Излѣзъ отъ физическия свѣтъ, разшири своя крѫгозоръ до духовния и до умствения свѣтъ, тогава ще разберешъ всичко, което те интересува. — Не мога ли да влѣза въ друга кѫща и оттамъ да проникна въ по-високитѣ свѣтове? — Не можешъ. Българската поговорка казва: „Чуждото нѣщо и на Великъдень се взима”. Като не може да реализира желанията си, нѣкой мисли, че сѫдбата го преследва. Не го преследва сѫдбата, но той не мисли и остава слѣпъ въ живота. Човѣкъ трѣбва да мисли за доброто, за правдата, за любовьта, за красотата. Какво представя красотата? — Цвѣте, което само отдалечъ се гледа и помирисва. Откѫсне ли го нѣкой, то веднага изсъхва. Докато момъкътъ се радва отдалечъ на красотата на момата, тя цъвти и добре се развива. Щомъ се приближи до нея, тя постепенно изсъхва. Въ този случай, момъкътъ постѫпва съ красотата, както паякътъ съ мухата. Достатъчно е тя да

попадне въ мрежата му, за да я изсмуче. Следъ това, паякътъ я изхвърля навънъ. Опитайте се да хвърлите една сламка въ мрежата на паяка, да видите, какво ще направи. Той веднага ще скѫса нишкитѣ на паяжината, ще извади сламката и ще изправи паяжината си. Съ това той иска да каже, че не търпи непотрѣбни нѣща.

Каква поука можете да извадите отъ паяка? Да не допущате въ ума си непотрѣбни мисли. Ако нѣкой подхвърли една непотрѣбна мисъль въ ума ви, веднага я изхвърлете навънъ. Ще кажете, че паякътъ е лишенъ отъ всѣкаква интелигентность. Фактътъ, че той може да тъче тънка мрежа, каквато хората не могатъ, показва, че той е интелигентенъ, че и въ него има нѣкаква разумность. Ако за паяжината се изисква известна разумность, колко по-голѣма разумность се изисква за тъкането на човѣшкитѣ мисли. Човѣшката мисъль трѣбва да бѫде свободна отъ заблуждения, въ които се ловятъ хора, както мишкитѣ се ловятъ въ капани. Не е позволено на човѣка нито себе си да заблуждава, нито другитѣ. Всѣки моментъ той се намира предъ лицето на Бога и носи отговорность за всичко, което прави. За да се освободи отъ заблуждения, човѣкъ трѣбва да работи върху развитието на своя мозъкъ, да изучава устройството му, както и съотношението, които сѫществуватъ между различнитѣ мозъчни центрове. Ако между мозъка на мѫжа и жената нѣма хармония, тѣ не могатъ да живѣятъ добре. За да се разбиратъ и хармониратъ, между тѣхъ трѣбва да има три допирни точки: на физическия свѣтъ, на духовния и на умствения. Съ други думи казано, тѣ трѣбва да иматъ еднакво устроени тѣла, еднакви мисли и еднакви чувства. Това не значи, че трѣбва да се подчиняватъ напълно единъ на другъ. Всѣки отъ тѣхъ може да бѫде самостоятеленъ, да мисли и чувствува свободно, но да се разбиратъ, да има помежду имъ единство и хармония. Мѫжътъ трѣбва да се насърдчава отъ жената, а жената — отъ мѫжа, но всѣки да запази своята самостоятелность. Великъ може да стане само онзи, който се импулсира отъ нѣкоя разумна, повдигната жена, т. е. отъ любовьта. Всѣки, който се е рѫководилъ и импулсиралъ отъ любовьта, е станалъ великъ. Четете живота на великитѣ хора и ще се убедите въ това. Напримѣръ, Гьоте, Милтонъ, Байронъ и други сѫ станали велики, благодарение на въздействието, което имъ е указала нѣкоя жена. Има жени, които сѫ действували на мѫжа по отрицателенъ пѫть, а други — по положителенъ. Първитѣ сѫ го отблъсквали, но съ това повече сѫ събуждали въ него амбиция да работи, да стане великъ човѣкъ, за да заслужи любовьта и вниманието на тази, която не се интересува отъ него. Вторитѣ пъкъ сѫ го

насърдчавали и подтиквали къмъ работа и дейность. Понѣкога една малка причина може да подтикне човѣка къмъ усилена дейность, да постигне това,което желае.

Преди години въ Америка се прочулъ единъ атлетъ съ своята сила. Единъ день, като правѣлъ своитѣ упражнения, край него миналъ единъ студентъ и казалъ нѣщо по говъ адресъ. Това обидило атлета и, за да си отмъсти, той ударилъ една плесница на студента и го търколилъ на земята. Студентътъ бързо скочилъ на краката си, недоволенъ и засраменъ, и се върналъ у дома си. По пѫтя той си мислѣлъ, какъ да отмъсти на атлета. Най-после въ него се зародила идеята, да проследи живота му, да разбере, какви методи е приложилъ да развие такава сила. Той се домогналъ до тѣзи сведения и започналъ да работи усилено за физическото си развитие. Следъ петь години той могълъ вече да вдига съ едната си рѫка конь съ едно конче. Отишълъ той при атлета и съ едната си рѫка го вдигналъ високо въ въздуха. Следъ това го запиталъ: Познавашъ ли, кой съмъ? — Не те познавамъ. — Азъ съмъ онзи, на когото преди петь години ти удари плесница и ме търколи на земята. — Спомнямъ си, но сега те признавамъ за мой учитель.

Като изпадатъ въ слабости, хората се оправдаватъ съ Бога. Тѣ казватъ, че така сѫ създадени. — Не сѫ създадени така, но работа се иска отъ всички, да станатъ силни, за да се справятъ съ своитѣ слабости. Всѣки може, като студента, да работи 5 — 10 години усилено, да развие силата си, да стане герой. Не е нуждно човѣкъ да става атлетъ. Достатъчно е да станете толкова силни, че да преодолявате мѫчнотиитѣ, които деньтъ ви носи. Работете върху себе си, да приложите Божественото учение въ домоветѣ си, за да постигнете всичко, каквото желаете. — Защо днесъ синоветѣ и дъщеритѣ не уважаватъ родителитѣ си? — Защото повечето родители сѫ пренебрегнали своя умъ. Тѣ малко работятъ върху ума си и оставатъ назадъ въ умствено отношение. Майката и бащата трѣбва да стоятъ високо въ умствено отношение. Който е развилъ добре ума си, той има условия за проява на своето висше съзнание. Дето умътъ, сърдцето и душата на човѣка сѫ добре развити, тамъ вече може да се говори за висше съзнание, за причиненъ свѣтъ. Това се постига постепенно, чрезъ последователна работа върху физическото тѣло, върху сърдцето и ума, върху висшия разумъ и най-после върху душата и духа. Така ставатъ хората велики и знатни. И обикновениятъ човѣкъ може да стане великъ, но ако работи върху себе си съ прилежание и постоянство. Ще кажете, че за

това се изисква слушане, посещаване на хубави и съдържателни сказки и лекции. И това е добре, но не е достатъчно. Като слуша, човѣкъ трѣбва да прилага всичко, което е чулъ и разбралъ. Ако слушате само, безъ сами да учите и прилагате, вие ще познаете Бога такъвъ, какъвто не е. За онѣзи, които работятъ и прилагатъ, Богъ е добъръ, любещъ. Къмъ тѣхъ Той отправя своята свѣтла страна. Къмъ онѣзи, които не работятъ и не прилагатъ, Богъ отправя тъмната си страна. Безъ да иска, Той ги наказва, оставя ги да носятъ последствията на своята леность. Не е ли сѫщото и въ училищата? Учительтъ наказва ленивитѣ ученици, а на способнитѣ и прилежнитѣ се радва. Ленивиятъ ученикъ казва, че такъвъ е създаденъ. Ако работи и учи уроцитѣ си редовно, той ще види, че не е създаденъ така. Всѣки самъ може да изправи слабоститѣ и погрѣшкитѣ си. И азъ не желая да проповѣдвамъ на ученици, които само слушатъ, безъ да учатъ и прилагатъ. Който е готовъ да прилага, да бѫде полезенъ за себе си и за своя народъ, и азъ съмъ готовъ да работя за него; който не е готовъ да прилага, и азъ се отказвамъ отъ него. — Отде и какъ ще се учимъ? Човѣкъ се учи отъ три нѣща: отъ погрѣшкитѣ на хората, отъ своитѣ опитности и отъ знанието и опитноститѣ на великитѣ хора. Така трѣбва и вие да се учите. Сутринь, като ставате отъ сънь, не мислете, че много знаете, но кажете въ себе си, че малко знаете и че много още има да учите. Само така можете да се развивате и да придобивате знания. Който мисли, че много знае, а въ сѫщность нищо не знае, той е на опасенъ пѫть. Той всѣкога търси лесния пѫть, да вземе прѫчицата на капелмайстора въ рѫката си и само да маха съ нея. При всѣки неуспѣхъ въ живота си, ще търси вината въ условията, въ родителитѣ си, въ обществото, а най-малко въ себе си. Има известна вина и вънъ отъ него, но, въ сѫщность, главенъ виновникъ за неуспѣха си е самъ той. Търсете вината първо въ себе си, а после въ другитѣ.

Работете върху себе си съзнателно, съ любовь и постоянство. Не е важно да съградите една кѫща въ нѣколко деня. Градете бавно, но здраво; не се оплаквайте отъ съседитѣ, но се ползувайте отъ тѣхнитѣ добри чърти. Всѣки човѣкъ, всѣко общество, всѣки народъ иматъ добри чърти, които заслужватъ подражание. Не търсете вината въ съседитѣ си, но подражавайте на доброто, което носятъ тѣ. Българитѣ прекараха робство подъ турцитѣ и гърцитѣ, но придобиха нѣщо ценно — издържливость. При това, тѣ научиха нѣщо и отъ своитѣ потисници. За човѣка е важно да се учи. При каквито условия да се намира, той трѣбва да учи, да придобива знания.

„Може ли слѣпъ слѣпаго да води?” Този стихъ има отношение, както къмъ отдѣлния човѣкъ, така и къмъ държавитѣ и тѣхнитѣ управници. Всѣки управляващъ трѣбва да познава разумнитѣ природни закони, за да знае, накѫде води държавния корабъ. Защо погина Титаникъ? — Защото капитанътъ му искаше да съкрати пѫтя и взе посока, която носѣше за него изненада. Ако бѣше взелъ познатия пѫть, макаръ и съ повече обикаляния, щѣше да стигне благополучно до опредѣлената цель. Той мислѣше, че Титаникъ не може да потъне, но остана излъганъ. Нѣкой иска да напредва бързо, да съкрати пѫтя на развитието си. И това може, но ако съкратениятъ пѫть е прочистенъ. Тогава не му носи изненади. Обаче, не е ли прочистенъ, по-добре да обиколи, да продължи времето. Докато пѫтьтъ на нѣкого е правъ, свободенъ отъ препятствия, той върви напредъ и за нищо не мисли. Щомъ пѫтьтъ се изкриви, той започва да мисли, коя посока да хване. Измѣни ли се посоката на движението, ти трѣбва да се спрешъ за малко, да изучишъ новитѣ условия и тогава да продължишъ. Величието на художника се заключава въ кривитѣ линии. Ако може да рисува криви линии, да ги поставя на мѣсто, той минава за великъ художникъ. Който си служи само съ прави линии, той е чъртежникъ, а не художникъ. Какво означаватъ кривитѣ линии? — Пластичность, огъваемость. Свѣтлината се движи по криви, вълнообразни линии. Значи, и природата си служи съ криви линии. Нѣкой казва за себе си, че е прямъ, праволинеенъ човѣкъ, не обича да се отклонява отъ пѫтя си. Изпиталъ ли се е той, знае ли, какъ би постѫпилъ въ всички случаи на живота?Какво би направилъ, ако предъ него се изпрѣчи една каса, пълна съ злато? Най-напредъ той ще се огледа, да нѣма хора около него и, като види, че е самъ и никой не го следи, ще бръкне въ касата и ще продължи пѫтя си. Той вървѣлъ по права линия, докато не е билъ самъ; щомъ останалъ самъ, веднага изкривилъ пѫтя си. Да бѫдешъ праволинеенъ отъ страхъ, това не е високъ моралъ. Страхътъ нищо не допринася. Не можете да накарате детето насила да мисли. Както и да го заплашвате, страхътъ не може да го направи уменъ човѣкъ. Само любовьта, като вѫтрешенъ потикъ, може да застави човѣка да мисли и да работи. Изкуство е да се научи човѣкъ да люби и да обича. Затова, именно, Христосъ задава въпроса: „Може ли слѣпъ слѣпаго да води?” Само любещиятъ може да води хората.

Време е вече сегашнитѣ хора да възлюбятъ Божията Мѫдрость и Божественото знание, за да се хармонизиратъ. Безъ това знание тѣ всѣкога ще иматъ различни разбирания и желания, както и различни възгледи за

живота. Като не живѣятъ добре, мѫжетѣ и женитѣ се оправдаватъ съ различнитѣ си разбирания. Това не ги оправдава. Отъ тѣхъ зависи да възприематъ новото, Божественото разбиране за нѣщата. Мѫжътъ казва, че жената не може да мисли като него, затова я туря на по-низко стѫпало отъ себе си. Досега жената е работила повече съ нисшия си умъ, но тя започва да работи вече наравно съ мѫжа и може да възприеме новото и да бѫде негова носителка. Тя има условия за бързо развитие., И отъ мѫжа, и отъ жената се изисква работа, да държатъ въ равновесие своитѣ мисли и чувства. Щомъ изгубятъ равновесието си, тѣ губятъ всичко, което сѫ изработили и придобили. Задачата на съвременнитѣ хора е да работятъ върху своя умъ, да организиратъ силитѣ му, да ги поставятъ въ хармония. Когато умътъ се развива правилно, мислитѣ и чувствата на човѣка сѫ хармонични, Той се чувствува бодъръ, силенъ, готовъ за работа. Най-малкото нарушаване въ дейностьта на човѣшкия умъ създава известна дисхармония между мислитѣ и чувствата на човѣка. Той е постоянно уморенъ и, дето седне, веднага заспива.

Много хора не успѣватъ въ живота си и скоро отпадатъ, защото се силятъ да разрешатъ задачитѣ си въ единъ день. Това е невъзможно. Че не успѣвате да разрешите всичко изведнъжъ, това не трѣбва да ви отчайва и обезсърдчава. — Кѫщата ми изгорѣ! — Нищо отъ това. Ако сте спокойни и уповавате на Бога, приятелитѣ ви ще се събератъ и, като се помолятъ, въ Божието име ще ви помогнатъ. Не се съмнявайте въ помощьта на добритѣ и разумни хора. Щомъ уповавате на тѣхната помощь, ще стане така, както сте мислили. На умнитѣ хора всички сѫ готови да помагатъ. Колко бедни и разумни деца сѫ отгледани, възпитани и образовани все отъ богати хора. Колко богатски деца сѫ пропаднали въ живота! Велики духове, велики души има въ свѣта, които се заели съ задачата да помагатъ на бедни, сираци и страдащи. Като се говори за духове, хората се страхуватъ отъ тѣхъ, не искатъ да чуятъ думата „духъ”. Нѣкои пъкъ отричатъ сѫществуването имъ. Ако искате да видите духове, наблюдавайте момитѣ и момцитѣ и вижте, какви промѣни ставатъ съ тѣхъ. По лицата имъ ще видите, какъ се смѣнятъ духоветѣ въ тѣхъ. Докато въ тѣхъ не се е събудило желанието да любятъ, тѣ сѫ спокойни, съ красиви, чисти лица. Щомъ се събуди това желание, лицата имъ се измѣнятъ, и тѣ ставатъ неспокойни. Който е наблюдателенъ, ще види, че презъ тѣхъ минаватъ много дѣди и прадѣди; тѣ се разговарятъ съ младитѣ, съветватъ ги да се женятъ. Тѣ искатъ чрезъ тѣхъ да се преродятъ, отново да дойдатъ на земята, да

свършатъ работата си. Ако питате момата и момъка за състоянието имъ презъ това време, и тѣ ще ви кажатъ, че става нѣщо съ тѣхъ. Тѣ се чувствуватъ разпънати, жертва на нѣкаква вѫтрешна борба. Ако се оженятъ и се роди дете, борбата се прекратява, лицата имъ се изчистватъ, и тѣ се успокояватъ, радватъ се на вѫтрешенъ миръ. Следователно, всѣка вѫтрешна борба въ човѣка е резултатъ на присѫтствието на духове въ него; значи, духоветѣ се борятъ въ човѣка.

„Може ли слѣпъ слѣпаго да води?" Като не разбиратъ живота на духоветѣ, хората казватъ, че онѣзи, които вѣрватъ въ сѫществуването имъ и които много знаятъ, сѫ опасни, защото тѣ развалятъ свѣта. Не е така. Свѣтътъ се нуждае отъ истински учени. Глупавитѣ хора развалятъ свѣта, а не ученитѣ. Опасни хора сѫ онѣзи, които се мислятъ за учени, безъ да сѫ такива. Истински учениятъ е издържанъ въ всичкитѣ си прояви. Каквото обещание даде, изпълнява го на време. Той държи на обещанията си и всѣкога говори това, което мисли и чувствува. Каже ли на нѣкого, че го обича, той е почувствувалъ това, не говори праздни думи. Нѣкой казва на едного, че го обича, безъ да е почувствувалъ обичь къмъ него. Казва, че трѣбва да бѫде религиозенъ, безъ да е почувствувалъ и разбралъ, какво представя религиозното чувство. Чудни сѫ религиознитѣ хора! Тѣ говорятъ за нѣща, които сами не разбиратъ. При мене сѫ дохождали религиозни хора съ различни намѣрения. Единъ искаше да ме обърне къмъ Бога, а самъ той не бѣше се обърналъ. Другъ иде при мене, да ме изпитва; иска да знае, какво разбирамъ подъ думата „спасение". Само онзи може да говори за спасение, който е слизалъ до дъното на ада, между грѣшнитѣ и паднали хора, да види, какъ живѣятъ тѣ. Спасява се гладниятъ, жадниятъ, болниятъ, страдащиятъ, умиращиятъ и т. н. Смѣшно е човѣкъ да говори за нѣща, които самъ не е изпиталъ. Като ражда детето си, майката го спасява. Безъ нея то би било захвърлено нѣкѫде. Колко майки сѫ хвърляли децата си! Когато износи детето си докрай, майката го спасява. Казано е въ Писанието, че родениятъ отъ Бога грѣхъ не прави. Следователно, който грѣши, не е роденъ отъ Бога. Съ това се обяснява, защо нѣкои хора сѫ добри, а други — лоши; едни сѫ умни, а други — глупави. Първоначално хората сѫ излѣзли отъ Бога и сѫ били добри и умни. Нѣкои отъ тѣхъ сѫ паднали и започнали да грѣшатъ, поради което сѫ изгубили добротата си. Тѣ минаватъ днесъ за лоши и неразумни.

Днесъ отъ всички хора се изисква да бѫдатъ умни и добри, да съзнаватъ, че сѫ дошли на земята да работятъ, отъ една страна, за

развитието на своя умъ, на своето сърдце и на своята воля; отъ друга страна, да работятъ за проявяване на своята душа и за укрепване на своя духъ. Не се ли развива така, никой човѣкъ не може да води слѣпия. Който иска да бѫде полезенъ на себе си, както и на своя ближенъ, трѣбва да си каже: Днесъ Богъ оправя свѣта. Той отдавна го е оправилъ, но ние трѣбва да бѫдемъ разумни, да не разваляме това, което е създадено вече. Само така ще дойде естествениятъ редъ на нѣщата. Ако кожата на рѫката ви се олющи, оставете я да засъхне, да хване корица. Природата сама лѣкува. Ако я разчесвате постоянно, коричката ще се изкърти, и отдолу ще остане прѣсно месо, до което всѣко допиране причинява болка. Не чоплете нѣщата, но ги оставяйте да зараснатъ. Ще се учите на търпение. Богъ първъ дава примѣръ на търпение. Той търпи хората, чака да се пробудятъ, защото знае, че има нѣщо въ тѣхъ отъ Божественъ произходъ. Заради Божественото въ човѣка Той търпи. И вие трѣбва да търпете за сѫщото, за да си помогнете сами въ пѫтя на своето развитие.

Христосъ казва: „Да се не смущава сърдцето ви”. Ако ви смущава нѣщо, мислете върху него нѣколко часа или нѣколко деня, докато дойде въ ума ви една свѣтла мисъль. Приложете тази мисъль н благодарете, че ви е посетила. Ако ви посещаватъ свѣтли мисли, безъ да ги прилагате, вие не можете да подобрите живота си, нито отношенията си съ хората. Тогава отъ разумния свѣтъ ще издадатъ заповѣдь, да ви взематъ горе, тамъ да научите урока си. Докато не го научите, нѣма да слѣзете на земята. Който иска да живѣе дълго на земята, трѣбва да решава задачитѣ си правилно.

„Може ли слѣпъ слѣпаго да води?” — Не може. Така трѣбва да си отговори всѣки самъ за себе си и да работи за своето проглеждане. Докато не прогледа ясно и външно, и вѫтрешно, човѣкъ не може да постигне нищо, никаква култура. Днесъ ви се проповѣдва, какъ да орете, какъ да корените, а въ бѫдеще ще ви се проповѣдва онази култура, която Христосъ донесе на човѣчеството — културата на Сина Божи, културата на любовьта. За тази култура сѫ нуждни хора съ отворени очи, съ отворени умове и сърдца. Дойде ли тази култура на земята, висшето съзнание на хората ще се прояви, Христосъ ще се всели между тѣхъ, и всички ще живѣятъ като братя, като разумни хора. Днесъ Христосъ не може да дойде между хората. Ако иска да дойде, трѣбва да приготви гърба си за нови камшици. Рече ли да проповѣдва, всѣка проповѣдь трѣбва да бѫде предварително прегледана и одобрена. Той чака други времена, когато хората станатъ разумни и започнатъ да виждатъ, да чуватъ и да разбиратъ

правилно. Христосъ не е далечъ отъ хората, но тѣ не Го виждатъ. Той е задъ облацитѣ. Като се махнатъ тѣ, ще стане свѣтло, и всички ще видятъ Христа, облѣченъ въ слава и великолепие.

„Може ли слѣпъ слѣпаго да води?” Докато слѣпъ слѣпаго води, никакво развитие не може да се очаква. Мислете за развитието на вашия умъ, за културата на любовьта. Радвайте се, че ви очаква свѣтло бѫдеще и велика работа. Свѣтътъ се нуждае отъ добри майки, бащи, учители, проповѣдници, сѫдии, техници и др. Свѣтътъ се нуждае отъ всички занаяти, но не и отъ гробокопачи.

Направете следния опитъ. Всѣка сутринь, като ставате отъ сънь, задавайте си въпроса: Добъръ ли съмъ, или не съмъ? Уменъ ли съмъ, или не съмъ? Ако си отговорите положително, пожелайте да проявите доброто и разумностьта въ своята пълнота. Ако си отговорите отрицателно, не се самоосѫждайте, но започнете да работите върху себе си, да проявите това, което Богъ е вложилъ въ васъ.

Сега азъ ви задавамъ въпроса: Виждате ли ме, или не ме виждате? Ако кажете, че ме виждате, пожелавамъ ви до година да прогледате, да ме видите още по-добре. Да се отворятъ очитѣ и ушитѣ ви, да виждате и чувате добре, за да разберете, кое е право и кое не е, и да поставите всѣко нѣщо на своето мѣсто въ своя умъ и въ своето сърдце. Това изисква новата култура, която иде вече на земата.

1. Беседа отъ Учителя, държана
на 10 юний, 1917 г. — София.

Доведете го

И рече имъ: „Идете въ срещното село, въ което, щомъ влѣзете, ще намѣрите жребе вързано, на което никой човѣкъ не е никога възсѣдалъ: отвържете го и го доведете”.
Лука 19:30.

Задава се въпросътъ: Защо Христосъ не е влѣзълъ въ Ерусалимъ на конь, а е възседналъ ослица? На този въпросъ може да се възрази съ другъ: Не можа ли Христосъ да влѣзе пешъ въ Ерусалимъ, а трѣбваше непремѣнно да възседне на нѣщо? Христосъ не можа да влѣзе пешъ въ Ерусалимъ. — Защо? — Ерусалимъ е предѣлъ между физическия и духовния свѣтъ. Следователно, както ангелътъ не може да слѣзе на земята безъ тѣло, така и Христосъ, като дойде до границата на физическия свѣтъ, трѣбваше да намѣри отнѣкѫде ослица и съ нея да влѣзе въ Ерусалимъ. Значи, оселътъ е емблемъ, символъ на нѣщо. Това ще разберете, само когато се заемете съ изучаването на дълбокия смисълъ на природата, както Богъ я създалъ, а не както сегашнитѣ учени я разбиратъ. Малко хора разбиратъ, какво нѣщо е оселътъ, т. е. магарето. Повечето го взиматъ за символъ на упоритость и се смѣятъ, когато реве. Наистина, магарето има лоши чърти, но има и добри чърти. Ако искате да намѣрите чиста, здравословна вода, не търсете специалистъ, но се качете на едно магаре и се оставете на него, то ще ви покаже, кѫде има чиста вода. Това се препорѫчва и отъ хигиениститѣ, и отъ лѣкаритѣ. Ако водата е нечиста, тѣ съветватъ хората да я преварятватъ, да убиятъ всички бацили въ нея, носители на опасни болести. Магарето казва: Намѣсто да преварявате водата, елате съ мене, азъ ще ви покажа, кѫде има чиста вода. Не е време днесъ да изразходвате дърва и вѫглища да преварявате водата, когато въ природата има чиста, здравословна вода.

Магарето е скромно въ храната си, съ малко се задоволява. Никой не може да го обвини въ епикурейство. Дългитѣ му и голѣми уши показватъ щедрость. При това, магарето не се срамува да изказва мнението си. Въ единъ анекдотъ се разказва, какъ магарето дало мнението си за Соломона. Трѣбвало всички животни да минатъ край Соломона и да изкажатъ

мнението си за него. Дошълъ най-после редъ и на магарето. Коньтъ го извикалъ настрана и започналъ да го съветва, какъ да се държи споредъ последнитѣ правила на етикецията. Като минало предъ царя, магарето, по обичая си, изревало и съ това изказало мнението си. Коньтъ го попиталъ: Защо изрева? Не можа ли по другъ начинъ да се изкажешъ? — Другояче не зная. Азъ се проявявамъ така, както Богъ ме е създалъ. Нѣкога, въ далечното минало, животнитѣ били по-интелигентни, отколкото сѫ днесъ. Следъ грѣхопадането и тѣ слѣзли по-долу, изгубили много отъ способноститѣ си. Днесъ тѣхниятъ речникъ се състои само отъ звукове, нѣматъ речь, както човѣка.

Христосъ влѣзе въ Ерусалимъ, възседналъ ослица. Ерусалимъ представя граница, предѣлъ между два свѣта. За да живѣе на физическия свѣтъ, човѣкъ трѣбва да има здраво тѣло, съ което да си служи. Когато майката ражда, детето влиза въ физическия свѣтъ, да се учи. То се облича въ плъть, която го носи навсѣкѫде, както ослицата носѣше Христа на гърба си. Интелигентно е човѣшкото тѣло, защото и клеткитѣ, отъ които е съставено, сѫ интелигентни. То се управлява отъ специални закони. Човѣшкото тѣло се разглежда като единица и като колективитетъ. Понеже то представя ослицата, която Христосъ възседналъ, затова трѣбва да бѫде свободно, а не вързано. Радвайте се, ако Христосъ изпрати ученицитѣ си да развържатъ вашата ослица, за да я възседне Той. Щастливъ е онзи, чиято ослица възседне Христосъ и влѣзе съ нея въ Ерусалимъ. Оселътъ символизира човѣшкото тѣло, ученицитѣ на Христа — човѣшката душа, а Христосъ — човѣшкия духъ. Духътъ казва на душата: Слѣзъ отъ мѣстото, на което седишъ, и иди между хората, да намѣришъ единъ оселъ, съ който да отидешъ въ Ерусалимъ, да свършишъ известна мисия. Най-добъръ проповѣдникъ на Христовото учение е оселътъ, т. е. човѣшкото тѣло. То е инструментътъ, чрезъ който се проявяватъ душата и духътъ.

Сегашнитѣ хора се смѣятъ, когато магарето реве. Тѣ не знаятъ, защо реве. Като създалъ свѣта, Богъ направилъ първо животнитѣ, а после първитѣ човѣци — Адамъ и Ева. Той представилъ Адама на коня, да види своя господарь, но коньтъ извикалъ: И — и — и! — така изразилъ недоволството си, нѣщо не му харесало въ Адама. Като видѣлъ Ева, коньтъ извикалъ: А — а — а! — харесала му се жената. Следъ коня, магарето трѣбвало да си даде мнението за своитѣ господари. Като видѣло Адама, то казало: А — а! . . харесва ми се този човѣкъ. За Ева, обаче, казало: Ѫ — ѫ! . . . То искало да каже, че тази жена ще направи нѣщо, съ което ще създаде

нещастие и за Адама, и за себе си. Понеже коньтъ се произнесълъ добре за възлюбената на Адама, последниятъ го възнаградилъ, а магарето наказалъ, като го обрекълъ за посмѣшище на хората. Магарето видѣло, че Ева била красива, но то спрѣло вниманието си на друго нѣщо, а именно, на това, което ѝ липсвало. Жената трѣбва да работи за придобиване на дълбочина. Магарето е правдиво, обича истината, но човѣкътъ го наказалъ за искреното му мнение. Христосъ, обаче, го възнаградилъ, качилъ се на него и отишълъ въ Ерусалимъ. Понеже коньтъ не казалъ истината, Богъ го назначилъ на служба при човѣка, да ходи навсѣкѫде съ него: на нивата, на война. Днесъ коньтъ придружава господаря си навсѣкѫде и съ него заедно страда. Жената трѣбва да работи усилено върху себе си, да се самовъзпита, за да създаде добри синове, добри граждани. Докато не изпълни мисията си достойно, все тя ще се счита отговорна за нещастията въ свѣта. Война ли става, каратъ ли се хората, навсѣкѫде търсятъ жената, като виновница за станалото. Наистина, отъ жената произлиза всичко. Свѣтътъ се нуждае отъ разумни, възпитани и благородни жени.

Христосъ възседна ослица, едно отъ поруганитѣ животни, и съ нея влѣзе въ Ерусалимъ. Съ това Той искаше да възстанови истината. Който прилага истината, той ще победи. Това искаше да каже Христосъ на хората. Ако служишъ на Бога съ духъ и съ истина, малцина ще те приематъ добре. Много хули, огорчения и обиди ще чуешъ, но накрая ти ще победишъ. Ослицата, т. е. човѣшкото тѣло трѣбва да бѫде свободно, да прилага истината, а не да бѫде вързано. Магарето, на което Христосъ ездѣше, не е като днешнитѣ, да носи дърва на господаря си и да стоварватъ на гърба му десетки тояги. Хората се смѣятъ на магарето, но и тѣхниятъ животъ не е по-лекъ. И тѣ се товарятъ като магарето и, въ края на краищата, пакъ ги биятъ. Повечето хора днесъ сѫ нещастни. Защо? Не защото говорятъ истината, но защото се страхуватъ отъ нея. Понеже на времето си магарето каза истината, днесъ само го биятъ; коньтъ не каза истината, затова ходи съ господаря си на война и тамъ го обстрелвать.

Съвременнитѣ хора трѣбва да мислятъ, да дойдатъ до вѫтрешно разбиране на нѣщата. Човѣкъ се нуждае отъ здраво тѣло, на което да дава чиста вода и малко храна. Хигиена е нуждна за човѣшкото тѣло, т. е. за неговата ослица. Само въ здраво тѣло може да обитава здравъ, великъ духъ. Ще каже нѣкой, че и въ болно тѣло може да живѣе великъ духъ. Това е невъзможно. Който иска да има здравъ, мощенъ духъ, трѣбва да има здраво тѣло. Обаче, дебелината и тлъстината не показватъ, че човѣкъ е

здравъ. Здравето е въ зависимость отъ нормалното състояние на клеткитѣ. Когато клѣткитѣ на организма — нервни, мускулни, артериални запазватъ своя първиченъ размѣръ и точно изпълняватъ службата си, човѣкъ е здравъ. Щомъ нарушатъ размѣра си и престанатъ да изпълняватъ опредѣлената имъ служба, човѣкъ заболява. Болниятъ не мисли добре, не чувствува правилно. Следователно, ще знаете, че разположението на човѣшкия умъ и на човѣшкото сърдце зависятъ на първо мѣсто отъ разположението на тѣхния оселъ. Какво ще бѫде положението на човѣкъ, който минава съ боси крака по камениста и пѣсъчлива мѣстность? Той ще нарани краката си и, като се върне у дома си, ще започне да говори за болеститѣ. Съ това той измѣня цѣлата философия на живота си. Каква философия има въ болеститѣ? Коя е причината за болеститѣ? — Нечистиятъ въздухъ, нечистата вода и лошата храна. Който иска да бѫде здравъ, трѣбва да диша чистъ въздухъ, да пие чиста вода и да се храни съ чиста, лесносмилаема храна и никога да не преяжда.

Въздухътъ има отношение къмъ човѣшкия умъ, водата — къмъ живота, а хлѣбътъ — къмъ човѣшката воля. Като знаете това, ценете въздуха, водата и хлѣба, както цените ума, живота и волята си. Като отчупите парче хлѣбъ, кажете си: Благодаря Ти, Господи, за хлѣба, който си ми далъ. Искамъ да бѫда чистъ и устойчивъ като житното зрънце. Вие ядете хлѣбъ, безъ да мислите за отношението му къмъ вашата воля; пиете вода, безъ да съзнавате отношението ѝ къмъ живота, както и къмъ вашето сърдце. Като пиете вода и се разхлаждате, кажете въ себе си: Както водата разхлажда, така и моитѣ чувства да разхлаждатъ и освежаватъ уморения и жаденъ пѫтникъ. Ако произнасяте тѣзи думи всѣки день, сърдцето ви ще се обнови. Това е единъ отъ методитѣ, съ които си служи природата за подмладяване на човѣка и за повдигане на неговия духъ. Чрезъ храната човѣкъ възпитава волята си, чрезъ водата — сърдцето, а чрезъ въздуха — ума. Това всѣки е изпиталъ и провѣрилъ. Чистата храна усилва волята, чистата вода — сърдцето, а чистиятъ въздухъ — ума. Дишайте чистъ въздухъ, за да опрѣсните мислитѣ си. Поетитѣ сѫ писали най-хубавитѣ си произведения при вдъхновение, получено отъ красиви картини на природата.

Желая ви, още днесъ Христосъ да влѣзе съ своята ослица въ вашето тѣло, както едно време влѣзе съ ослица въ Ерусалимъ. За нѣкои Христосъ е дошълъ само до Иерихонската гора, не е могълъ да слѣзе даже до селото, защото нѣматъ съответна за Него ослица. Оттамъ Той се върналъ назадъ.

Следъ всичко това хората очакватъ Христа, да слѣзе на земята да ги възкреси. Ще възкръснете, но ако сте осела, който никой не е възсѣдалъ, освенъ Христосъ. Това значи, да имате чисто, непорочно тѣло. Тѣлата на сегашнитѣ хора сѫ нечисти, а трѣбва да станатъ абсолютно чисти. Докато не се пречистятъ, не може да става въпросъ за възкресение. Потьта на повечето хора е отровна, пълна съ нечистотии. Такава е и кръвьта имъ. Това показва, че тѣ не ядатъ чиста храна, не пиятъ чиста вода и не дишатъ чистъ въздухъ. Заведете невѣрващия въ нѣкое красиво, планинско село и го хранете единъ месецъ съ чиста, лека храна, съ чиста вода и чистъ въздухъ и ще видите, че той ще измѣни мислитѣ си, ще разсѫждава по новъ начинъ, ще стане поетъ.

Сегашнитѣ хора не живѣятъ правилно и се дѣлятъ на вѣрващи и невѣрващи. Първитѣ вѣрватъ въ Христа, въ църквата, а вторитѣ — не вѣрватъ. Въ сѫщность, не се знае, кой е истински вѣрващъ. Може ли да се нарече вѣрващъ онзи, който обира, говори невѣрни нѣща и заблуждава хората? Кой лъже? — Който живѣе въ тъмнина. Обаче, който живѣе въ свѣтлина, никога не лъже. Кого ще лъже? Може ли да лъже по-ученитѣ отъ себе си? Който живѣе между обикновени хора, може понѣкога да си служи съ лъжата. Но който живѣе въ срѣда на разумни и свѣтли сѫщества, никога не лъже. Ще кажете, че човѣкъ може да измѣни срѣдата си, да слѣзе отъ по-висока въ по-низка. И това е възможно, но какво ще направите, ако духътъ ви се възпротиви? Човѣкъ трѣбва да се подчинява на повеленията на своя духъ, на своя висшъ умъ, а не на нисшето въ себе си. Съвременнитѣ хора се оплакватъ отъ живота си. Защо се оплакватъ? — Защото сѫ объркали работитѣ. Днесъ слугитѣ ездятъ ослицата, а господаритѣ вървятъ пешъ; ученицитѣ ездятъ ослицата, а учителитѣ вървятъ пешъ. Направете обратното, и животътъ ви ще се подобри. Господаритѣ и учителитѣ трѣбва да ездятъ ослицата, а не слугитѣ и ученицитѣ. Кой управлява парахода? — Капитанътъ, т. е. най-умниятъ и опитенъ човѣкъ отъ екипажа. Когато Богъ създалъ човѣка, най-великото си творение, Той го предалъ въ рѫцетѣ на неговия капитанъ — духа, той да го управлява. Кой управлява природата? — Великиятъ Божи Духъ, Който я създалъ. Не можете да се произнасяте за законитѣ и методитѣ на природата, докато не придобиете нуждното смирение, или най-малко, нуждната скромность.

Бѫдете скромни като пчелата, за да получите Божието благословение. Като създалъ цвѣтята, Богъ вложилъ въ тѣхъ сладъкъ сокъ — нектаръ, съ

който да привличатъ всички насѣкоми. Следъ това Той извикалъ насѣкомитѣ, бръмбаритѣ, мушицитѣ да се произнесатъ за Неговата работа. Всички насѣкоми и бръмбари се изредили предъ Господа и казали мнението си по въпроса. Единствена пчелата останала настрана, безъ да изкаже мнението си. Богъ я запиталъ: Защо стоишъ настрана и нищо не казвашъ? Тогава тя се обърнала къмъ Бога съ думитѣ: Господи, сприхава съмъ по характеръ, а нѣкога обичамъ и да жиля. Дето намѣря човѣка, мога да го ужиля. Като кацвамъ отъ цвѣтъ на цвѣтъ, ще срещна човѣка, надвесенъ надъ цвѣтята, и ще го ужиля. Богъ ѝ отговорилъ: Понеже само ти призна своята слабость, на тебе възлагамъ изкуството да събирашъ сладкия сокъ отъ цвѣтята и да правишъ отъ него медъ. Както между животнитѣ, така и между хората, срѣщате едни, които обичатъ да се превъзнасятъ, и други, които признаватъ слабоститѣ и погрѣшкитѣ си и сѫ готови да се изправятъ. На тѣхъ повече се разчита и се възлага по-сериозна работа. Тѣ сѫ скромнитѣ хора въ свѣта, които ще придобиятъ смирението.

Следъ грѣхопадането, хората се развалили и толкова изопачили, че Богъ решилъ да изпрати потопа за пречистване на човѣчеството. Когато дошълъ деньтъ, въ който Ной трѣбвало да спре на нѣкоя планина съ ковчега си, Богъ запиталъ всички планини, на коя отъ тѣхъ да стане това. Той искалъ да знае мнението на планинитѣ по този въпросъ. Като дошълъ редъ до планината Араратъ, да каже своята дума, тя отговорила: Господи, малка съмъ и недостойна за тази работа. — Тъкмо затова, добавилъ Богъ, на тебе ще спре Ной съ ковчега си, върху тебе ще се съгради новиятъ животъ.

Когато давалъ законитѣ на човѣчеството, Богъ поискалъ мнението на всички планини, да се произнесатъ, на коя отъ тѣхъ трѣбва да се извърши този актъ. Една следъ друга планинитѣ се явявали предъ Господа и давали своята кандидатура. Единствена Синайската планина останала мълчалива. Защо не казала мнението си? — Защото се считала малка и не толкова красива като другитѣ. Богъ погледналъ благосклонно къмъ нея и казалъ: Ти ще имашъ първенство предъ другитѣ. Върху тебе ще съградя законътъ си.

И тъй, ако искате да спре на васъ Ной съ своя ковчегъ, трѣбва да сте скромни като Араратъ. Ако искате да се поставятъ законитѣ на васъ, трѣбва да сте мълчаливи като Синай. Скромность се иска отъ човѣка той трѣбва да мълчи, когато голѣмитѣ говорятъ. На Араратъ спрѣ ковчегътъ на Ноя, на Синай се дадоха законитѣ на Мойсея. Пчелата, която сѫщо се взима за символъ, представя човѣшкия умъ, Араратъ представя човѣшкого

сърдце, а Синай — човѣшката воля. Ако сте умни, ще бѫдете като пчелата и ще събирате медъ; ако имате благородно сърдце, ще бѫдете като Араратъ, и Ной ще спре съ ковчега си на васъ и ще ви донесе своето благословение; ако имате силна воля, ще бѫдете като Синай, върху която се сложиха законитѣ — Какъ ще дойде Ной съ своя ковчегъ върху васъ? — Когато момата се ожени, ковчегътъ се отваря, и синоветѣ на Ноя започватъ да слизатъ единъ следъ другъ. Момата представя планината Араратъ, т. е. стария свѣтъ, а ковчегътъ на Ноя — Божието благословение, което се излива чрезъ синоветѣ Ноеви. Човѣкъ трѣбва да бѫде като планинитѣ Араратъ и Синай, да нѣма високо мнение за себе си, за да разбере смисъла на живота. Ако има високо мнение за себе си, ще живѣе, ще пада и става, безъ да разбере дълбокия смисълъ на живота. За да разберете смисъла на живота, вашитѣ ослици трѣбва да бѫдатъ свободни. Развързани ли сѫ вашитѣ ослици, или още сѫ въ селата вързани? Дошли ли сѫ ученицитѣ на Христа да искатъ ослицата ви? Радвайте се, ако ученицитѣ Христови сѫ дошли за вашата ослица. И, ако вашиятъ стопанинъ пита, защо ви е ослицата, ще кажете: На Господа трѣбва. Ослицата е вашиятъ животъ, който трѣбва да посветите въ служене на Господа, на Христа.

Днесъ всички хора се запитватъ, кога ще се оправи свѣтътъ. Отговорътъ е простъ. Свѣтътъ ще се оправи, когато хората бѫдатъ готови да дадатъ живота си за Христа. Свѣтътъ ще се оправи, когато хората придобиятъ изкуството на пчелата и скромностьта на двета планини — Араратъ и Синай. Малцина се стремятъ къмъ скромностьта; повечето хора, мѫже и жени, искатъ да бѫдатъ орли, да летятъ нависоко. Добро е желанието на човѣка да хвърчи високо, като орела, но сѫщевременно орелътъ е хищникъ — много животни страдатъ отъ него. Въ умствено отношение хората се стремятъ къмъ високи идеи, съ които да хвърчатъ изъ пространството, но много отъ тѣхъ сѫ хищнически. Влѣзе ли такава идея въ ума ви, тя нарушава спокойствието ви, и вие губите смисъла на живота. Следователно, ако сте нещастни, ще знаете, че орелъ е кацналъ върху васъ; ако сте щастливи, ще знаете, че пчела е кацнала върху васъ. Дето ходите, все ще попадате на ароматни цвѣтя, отъ които ще събирате сладъкъ сокъ. Кошерътъ ви всѣкога ще бѫде пъленъ съ медъ, за да може господарьтъ ви лесно да го събира и използува. Той ще събира меда и ще чисти кошеритѣ, а вие ще се радвате. — Защо? — Защото му донасяте известно благо.

„Доведете го!” — казва Христосъ. Кого да доведатъ? — Осела. Желая всички да бѫдете въ храната си скромни като осела, да се задоволявате съ

малко, но съ чиста храна, и да не бѫдете много взискателни къмъ нея. Оселътъ има инициатива. Дето го пуснатъ, той всѣкога върви напредъ и казва: Азъ съмъ проповѣдникъ на всички нови идеи и движения. Едно време казахъ мнението си за нѣщо и ме наказаха, но и сега съмъ готовъ да го кажа. Има хора, които за истината всѣкого излизатъ на пръвъ планъ; има и такива, които оставатъ на последно мѣсто. Дойдатъ ли до истината, тѣ приличатъ на циганина, който, когато поканвали на ядене, на пиене, всѣкога пръвъ отивалъ. Когато го викали за работа, той казвалъ: Нека другъ отиде. Все азъ ли трѣбва да работя? Въ сѫщность, той нищо не вършелъ, а само ялъ и пилъ. Така не се говори, това не е истино. Когато го викали да яде, той казвалъ: Добре, да ядемъ, нали сме другари. Като го карали да отиде на нивата или на лозето да копае, той отговарялъ: Все азъ ли трѣбва да работя? Нека другъ отиде вмѣсто мене.

Помнете: истината не може да се залъже. Макаръ и последна, тя ще каже своята дума. На земята магарето служи за посмѣшище на хората, но на онзи свѣтъ то заема почетно мѣсто. То стои предъ вратата на рая и дава мнението си. Ако се яви тамъ нѣкой мѫжъ, който е работилъ и живѣлъ добре на земята, то ще изреве: А — а! Щомъ чуятъ мнението на магарето, разумнитѣ сѫщества казватъ: Пуснете този човѣкъ въ рая, той е отъ рода на пчелитѣ. Ако дойде нѣкоя жена, която, като циганина, само яла и почивала, магарето ще изреве: Ѫ — ѫ! Като чуятъ това мнение, разумнитѣ сѫщества казватъ: Върнете тази жена но земята, да си научи добре урока и тогава да дойде. Значи, на онзи свѣтъ магарето опредѣля, кои хора сѫ за земята, и кои — за небето.

Нека оселътъ остане въ умоветѣ ви, като предметъ за разсѫждение. Защо, именно, оселътъ, а не друго нѣкое животно? — Защото вие сте обезценили осела и сте го направили за посмѣшище. Всѣко нѣщо — камъкъ, растение и животно има свой скритъ смисълъ и предназначение, но много отъ тѣхъ сте обезценили. Това обезценяване се забелязва не само къмъ растенията и животнитѣ, но и къмъ хората. Едни за други тѣ сѫ станали за посмѣшище, изгубили сѫ първичното си значение и смисълъ. Днесъ хората се кичатъ съ различни епитети, съ което сами се подценяватъ. Да цапашъ хората, това не е наука, нито изкуство; обаче, да ги чистишъ, това е велика наука.

Желая ви, Христосъ да се качи на вашия оселъ, съ него да влѣзе въ Ерусалимъ и да викате: Осана, благословенъ е онзи, който иде въ името Господне и влиза въ нашия храмъ! Вашата душа ще бѫде свободна и ще

носи новъ, Божественъ редъ и порядъкъ въ свѣта.

2. Беседа отъ Учителя, държана
на 30 юний, 1918 г. София.

Тритѣ положения

И дойде при Него изкусительтъ и
рече: „Ако си Синъ Божи”
Матея 4: 3 — 10.

Три положения има въ живота, презъ които човѣкъ неизбѣжно трѣбва да мине. Първото положение е изкушението, което се отнася до личния, т. е. индивидуалния животъ на душата. Това се вижда отъ думитѣ, които дяволътъ отправя къмъ Христа: „Ако си Синъ Божи, речи тѣзи камъни да станатъ хлѣбове.” Христосъ отговаря: „Писано е, че не само съ хлѣбъ ще живѣе човѣкъ, но съ всѣко Слово, което излиза отъ Божията уста”. Тукъ се състезаватъ двама учени въ Божественото знание — отъ една страна Христосъ, Който бѣше въплътенъ въ форма на човѣкъ, като Учитель на любовьта и правдата; отъ друга страна дяволътъ, който сѫщо бѣше въплътенъ въ форма на човѣкъ, но изкуситель. И двамата се състезаваха върху Божествената истина, която господствува въ свѣта. Дяволътъ казваше на Христа: Ти си дошълъ на земята съ велика мисия, но за постигането ѝ трѣбва да покажешъ изкуство, какъ да превърнешъ камънитѣ въ хлѣбъ. Ако това бѣше станало въ времето на Христа, днесъ нѣмаше да купувате хлѣбъ съ купони. Дяволътъ обърна вниманието на Христа върху егоизъма на хората. Той Му каза, че хората сѫ крайни егоисти и, за да успѣватъ въ живота си, трѣбва да бѫдатъ богати. Сѫщевременно той Му казваше, че и въ миналото сѫ идвали Учители като Него, но не сѫ успѣвали. Съ това той искаше да разколебае основата, на която бѣше стѫпилъ Христосъ.

Христосъ познаваше добре Божиитѣ закони и не се подаде на изкушението на дявола. Той знаеше, че камънитѣ не могатъ изведнъжъ да се превърнатъ на хлѣбъ. Това не е въ естествения редъ на нѣщата. При това, Христосъ казва: „Азъ съмъ живиятъ хлѣбъ, слѣзълъ отъ небето”. Каква нужда има тогава да превръща камънитѣ въ хлѣбъ? Той самъ е живиятъ хлѣбъ и, който го яде, има животъ въ себе си. Затова Христосъ отговаря на дявола: „Не само съ хлѣбъ ще живѣе човѣкъ, но съ всѣко Слово, което излиза отъ Божията уста”. Какво ще стане съ човѣчеството, ако се храни само съ хлѣбъ? — Ще фалира. Всички хора, които отъ времето на Адама досега сѫ се хранили само съ хлѣбъ, сѫ фалирали. Ще

възразите, че хората могатъ да се осигурятъ съ храна и да продължатъ живота си. Идете на гробищата, да видите, доколко идеята ви е права. Нѣма осигуренъ човѣкъ на земята. Колкото и да се осигурява, въ края на краищата ще останатъ само сухи кости отъ него — всичко ще му се отнеме. Като казва, че не само съ хлѣбъ може да се живѣе, но и съ Словото Божие, Христосъ има предъ видъ последствията и отъ двата вида храна. Той знае, че който се храни съ Словото Божие, вѣчно живѣе, за него смърть не сѫществува. Сегашнитѣ хора търсятъ само физическия хлѣбъ, за него се биятъ, наскърбяватъ и огорчаватъ. Дяволътъ използува това положение и казва: Дръжте се само за хлѣба и за паритѣ. Всичко превърнете на хлѣбъ и на пари. Който има хлѣбъ и пари, той е осигуренъ. Това не е истина. Преди да вади такива заключения, човѣкъ трѣбва да разбира смисъла на нѣщата и да знае, че не само съ хлѣбъ може да живѣе, но и съ всѣко Слово, което излиза отъ Бога.

Какво представя Словото Божие? — Великата разумность въ живота. То има отношение къмъ вѫтрешния, разуменъ човѣкъ, който разбира дълбокия смисълъ на Божиитѣ закони. Въ разговора между Христа и адепта на злото, на лице излиза хлѣбътъ, като изразъ на реалностьта. И адептътъ казва, че безъ хлѣбъ не се живѣе, и Христосъ подържа сѫщата идея. Ако е вѣрна идеята на адепта, че само съ физическия хлѣбъ се живѣе, би трѣбвало всички хора, всички семейства да сѫ щастливи. Въ сѫщность не е така. Идете въ нѣкое богато семейство, дето хлѣбътъ е въ изобилие, да видите, какъ живѣятъ. Тамъ или мѫжътъ, или жената, или децата сѫ недоволни. Защо сѫ недоволни? Нали иматъ хлѣбъ? Нали хлѣбътъ е носитель на живота? Тѣ сѫ недоволни, защото хлѣбътъ не билъ допеченъ, или имало малко пѣсъкъ въ него и т. н. Може ли камъкътъ да се превърне на хлѣбъ и да не остане малко пѣсъкъ въ него? Питайте химика, кога реакциитѣ ставатъ правилно. За да се извърши една реакция правилно, непремѣнно трѣбва да се получи нѣкаква утайка, т. е. поне едно отъ полученитѣ вещества да бѫде твърдо, неразтворимо въ вода. На искането на адепта да се превърнатъ камънитѣ на хлѣбъ, Христосъ отговаря: „Не само съ хлѣбъ ще живѣе човѣкъ, но съ всѣко Слово, което излиза отъ Бога". Съ други думи казано: Който се храни съ Словото Божие, само той може да превърне камъка на хлѣбъ. За това се изискватъ вѣкове и хиляди години. На този законъ се подчинявамъ азъ и се храня съ живия хлѣбъ. Хранете се и вие съ него и правете опити, да разберете, каква сила се крие въ него. Да направимъ следния опитъ: да тръгнемъ двама души на пѫть.

Азъ ще взема четвъртъ килограмъ хлѣбъ, а спѫтникътъ ми — седемь килограма, за седемь деня. Следъ като се върнемъ, ще видимъ, кой отъ двамата е прекаралъ по-добре. Отъ опитъ ще се увѣрите, че цената на нѣщата не се заключава въ тѣхното количество. Въ четвъртъ хлѣбъ има толкова енергия, колкото и въ седемь килограма — отъ човѣка зависи, какъ ще използува енергията. Ще кажете, че това е невъзможно. Какъ можа Христосъ на времето си да нахрани петхиляденъ народъ съ петь хлѣба? Невъзможното за човѣка е възможно за Бога. Недоволството на хората прави нѣщата невъзможни. Ако има само четвъртъ хлѣбъ на разположение, човѣкъ е недоволенъ и се чуди, какъ ще се справи съ него. Още по-страшно му се вижда положението, ако трѣбва да раздѣли хлѣба си съ нѣкого. Недоволството на човѣка пъкъ се дължи на кривата мѣрка, на кривитѣ разбирания, съ която си служи. Стомахътъ е мѣсто, дето се приготвятъ соковетѣ за смилането на храната, а не мѣсто за трупане на голѣмо количество храна. Кривото разбиране за службата и предназначението на стомаха води къмъ недоволство, а недоволството — къмъ изкушение. Значи, първото изкушение започва отъ стомаха.

Три главни фактора взиматъ участие въ човѣшкия животъ: стомахътъ, бѣлиятъ дробъ и мозъкътъ. Стомахътъ е свързанъ съ физическия човѣкъ, бѣлиятъ дробъ — съ духовния, а мозъкътъ — съ Божествения. Следователно, ако разглеждате живота чрезъ окото на стомаха, ще се занимавате само съ ядене и пиене, ще мислите за кокошки, агънца, масло, яйца и все къмъ земята ще гледате. При това положение, не можете да проникнете въ дълбокия смисълъ на живота. Стомахътъ трѣбва да отдѣля сокове, необходими за смилане на храната. Преработенитѣ материали въ стомаха трѣбва да отидатъ въ бѣлия дробъ, да се пречистятъ; оттамъ отиватъ въ мозъка, дето се одухотворяватъ и превръщатъ въ живъ хлѣбъ. Не схваща ли човѣкъ нѣщата въ тѣхната сѫщина, непремѣнно ще внесе личенъ елементъ въ разбирането си, а личниятъ елементъ е причина за всички спорове и недоразумения въ живота.

Мислете, както мислятъ добритѣ и възвишенитѣ сѫщества; мислете и като Бога. Докато мисли и чувствува по своему, човѣкъ всѣкога ще се спъва. — Не можемъ ли да мислимъ и чувствуваме, както искаме? Не можемъ ли да правимъ, каквото желаемъ? — Има нѣща, които не можемъ да направимъ по своя воля. — Защо? — Защото за всѣки човѣкъ Богъ е начърталъ специфиченъ планъ. По този планъ трѣбва да върви той и. да го реализира. Пѫтьтъ на всѣки човѣкъ е индивидуаленъ, и въ него се криятъ

условията за развитието му. За всѣки човѣкъ е опредѣлено, колко храна, колко пари му сѫ нуждни. Ако човѣчеството вървѣше по пѫтя, който Христосъ му сочеше, днесъ свѣтътъ щѣше да има другъ изгледъ. Но и сега още не е късно. Богинята на доброто ще разруши омърсения храмъ и новъ, чистъ ще съгради. Колко пѫти Богъ е разрушавалъ еврейския храмъ и отново го е съграждалъ! Богъ е разрушавалъ и продължава да руши храмоветѣ на всички хора, които сѫ ги опетнили и доднесъ още опетняватъ. Какво означава разрушаването на единъ храмъ? — Смъртьта на човѣка. Богъ изпраща смъртьта да разруши нечистия човѣшки храмъ, следъ което го изпраща въ робство за десетки години. После Той му съгражда новъ храмъ и го изпраща да живѣе въ него, като го съветва да пази абсолютна чистота, да не го оскверни. За този храмъ, именно, е казано: „Не знаете ли, че сте храмъ Божи?”

Днесъ на хората се проповѣдва Божественото учение. Това учение не е секта, както нѣкои го считатъ, нито нѣкаква религия. То е Христовото учение; то е за онѣзи, които иматъ дълбоко разбиране за живота. То е за всички хора, за цѣлото човѣчество; за всички положения, за всички времена и епохи. Който се домогне до вѫтрешния смисълъ на това учение, той ще намѣри въ него сила да продължи своя животъ, да реши задачитѣ си правилно. Всѣки човѣкъ се натъква на противоречия, даже Христосъ мина презъ тѣхъ. Като произнесе думитѣ, че не само съ хлѣбъ може да се живѣе, но и съ всѣко Слово, което излиза отъ устата на Бога, Богъ Му помогна да разреши противоречията си. Дойде ли дяволътъ да ви изкушава, не се борете съ него, но призовете Божието Слово на помощь и си кажете: „Не само съ хлѣбъ може да се живѣе, но и съ всѣко Божие Слово. Ще живѣя съ Него и ще се боря съ Него. Само така човѣкъ ще стане и физически, и духовно красивъ: по тѣло, и по умъ; по сърдце и по душа. Само така човѣкъ ще придобие онѣзи елементи, които сѫ необходими за съграждане на новия животъ. Всѣки иска да постави здрава основа на своя животъ. Всѣки иска да бѫде здравъ, разуменъ и добъръ. Мома и момъкъ се женятъ. Момата търси здравъ,уменъ, добъръ момъкъ, да се ожени за него, за да постави здрава основа на живота си. И момъкътъ търси здраве, разумна и добра мома. И той се нуждае отъ здрава основа. На болни хора не е позволено да се женятъ. Болестьта, грѣхътъ не произлизатъ отъ Божествения свѣтъ, тѣ сѫ дяволски изобретения. Ще кажете, че не може безъ грѣхове и безъ погрѣшки. Вѣрно е, че всички живи сѫщества грѣшатъ, но и безъ грѣхъ може. Грѣхътъ сѫществува само въ човѣшкия

свѣтъ, но не и въ Божествения, дето всичко е въ хармония. Значи, има свѣтове, дето грѣхътъ е изключенъ. Благодарение на грѣха, на недоволството, човѣкъ се натъква на противоречия и търси причината за това вънъ отъ себе си — въ условията, или въ окръжаващитѣ. Вината е въ самия него, а не вънъ отъ него. Кой е виновенъ за ревностьта на момата и на момъка? Трѣбва ли да търсятъ вината вънъ отъ себе си? Ревностьта се крие въ човѣка, но външнитѣ условия ставатъ причина тя да се прояви.

Младъ, добъръ момъкъ обичалъ една богата американка, но не се решавалъ да ѝ направи предложение за женитба. За да го застави да направи това, тя облѣкла единъ манекенъ въ мъжки дрехи и го турила въ стаята си предъ огледалото така, че отражението му въ огледалото да се вижда отвънъ. Това тя правѣла, когато възлюбениятъ ѝ минавалъ край прозореца на нейната стая. Като поглеждалъ въ стаята и виждалъ, че човѣкъ стои тамъ, ревностьта се пробудила въ него, и той започналъ да си представя страшни нѣща. Това го заставило по-скоро да направи предложение на момата. Значи, една сѣнка събудила ревностьта му и го накарала да се ожени.

Едно трѣбва да се знае: само единъ момъкъ е опредѣленъ за една мома, и само една мома е опредѣлена за единъ момъкъ. Ако мъжътъ е недоволенъ отъ жена си, и жената — отъ мъжа си, това показва, че тѣ се оженили за сѣнкитѣ на нѣкой образъ, а не за самия образъ. Всѣки може да провѣри тази истина. И хората, и животнитѣ се лъжатъ отъ сѣнкитѣ. Често свинята се излежава подъ сѣнката на нѣкоя круша. Както лежи, вижда нѣкаква круша на земята и веднага скача да я изяде, но остава излъгана. Това било сѣнката на нѣкоя круша, отражение на реалностьта, а не самата круша. Христосъ не се лъжеше съ сѣнкитѣ. Той казваше: „Човѣкъ може да се храни и да подържа живота си съ всѣко Слово, което излиза отъ Бога”. Какъвъ е ефектътъ отъ това Слово? — Който се храни съ Божието Слово, има животъ въ себе си. Той изпитва вътрешенъ миръ, подемъ на силитѣ си и енергия. Той съзнава, че живѣе. Като дойдатъ до Божественото учение, до учението на любовьта, великитѣ писатели и философи казватъ, че, за да успѣе въ това учение, човѣкъ не трѣбва да раздвоява съзнанието си, но да бъде всѣкога тихъ и спокоенъ. Дойде ли до злото, да не го търси въ Божествения свѣтъ, но да знае, че то царува въ свѣта на сѣнкитѣ. Безпокоите ли се, влѣзте дълбоко въ душата си, дето е мирътъ и тишината, и Словото ще ви се изяви.

Мнозина търсятъ смисъла на живота въ силата, въ красотата, въ

богатството, въ ученостьта, но и при тѣзи придобивки смъртьта ги дебне и отнася съ себе си. Човѣкъ може да бѫде силенъ, богатъ, ученъ, но не и безсмъртенъ. Хлѣбъ, направенъ отъ камъни, не осигурява човѣшкия животъ. Друго нѣщо се иска за безсмъртието. Нѣкой иска да си направи кѫщичка, да се осигури. И това не е лошо. И птицата даже си има кѫщичка — своето гнѣздо, но и човѣкътъ, и птицата не сѫ осигурени. Каква по-хубава кѫщичка може да сѫществува отъ човѣшкото тѣло? Има ли нѣщо по-сигурно отъ тази кѫща? Всѣки може да ви изпѫди отъ кѫща, съградена отъ камъни и тухли, но отъ вашата собствена кѫща — отъ вашето тѣло, никой не може да ви изпѫди. Всѣки самъ, съ своя добъръ или лошъ животъ, може да се задържи за по-дълго време въ своята кѫща, или може да я напусне преждевременно. Богъ изпраща човѣка на земята да учи, а не да гради кѫщи. Така постѫпватъ и родителитѣ. Тѣ изпращатъ синоветѣ и дъщеритѣ си въ университети да учатъ, а не да правятъ кѫщи и да се осигуряватъ съ сѣнкитѣ на реалностьта. Дръжте въ ума си мисъльта, че имате кѫща и нѣма защо да се безпокоите. — Може ли безъ кѫща да се живѣе? — Ако си ученикъ, не ти трѣбва кѫща, има кой да се грижи за тебе. Който те е изпратилъ на училище, той ще се погрижи за кѫща.

Помнете: На онзи, който е възприелъ Словото Божие въ себе си, пѫтьтъ му е навсѣкѫде отворенъ. Словото носи Божията Любовь. Подъ думитѣ „Слово Божие", Христосъ разбира онази любовь, която отваря на хората царската врата и за небето, и за земята. Това значи, да бѫде човѣкъ добре приетъ и между хората, и между животнитѣ. Който носи любовьта въ себе си, не може да умре отъ гладъ. Ако попадне въ гора, далечъ отъ хората, дивата коза ще му предложи млѣкото си, но гладенъ нѣма да остане. Едно време козитѣ сами сѫ услужвали на хората, но сега бѣгатъ отъ тѣхъ, страхуватъ се да не ги заколятъ, да одератъ кожата имъ, а месото да използуватъ за консерви, съ единствената цель, да се осигурятъ за по-далечно бѫдеще. Консервитѣ не сѫ здравословна храна. Защо хората да не засѣятъ цѣлата земя съ Словото Божие? Мислите ли, че при това положение ще има гладъ на земята? Мислите ли, че тогава ще има нужда отъ консерви? Земята ще ражда преизобилно, и всѣки ще се радва на голѣмото изобилие. Ще кажете, че хората сѫ лоши, че свѣтътъ е лошъ и трѣбва да се осигурявате. За кой свѣтъ говорите, за вашия ли? Ако е въпросъ за вашия свѣтъ, вие отдавна сте фалирали. Обърнете се къмъ Господа и кажете: Господи, решилъ съмъ да приема Словото Ти и да се храня съ Него. Азъ бихъ желалъ на направя опитъ съ българитѣ. Ако

приематъ Словото Божие и се откажатъ отъ лъжата, отъ кражбата, отъ всички отрицателни прояви, ще имъ се даде такова изобилие, каквото никога не сѫ имали.

И тъй, кого трѣбва да слушате? — Словото Божие. То носи животъ и осмисля живота. Бѫдете готови да приемете Словото въ себе си и провѣрявайте, дали сте Го приели, или не; дали То действува вече у васъ, или не действува. Ако сте Го приели, всички бедни, страдащи, болни, които влизатъ въ общение съ васъ, ще се утешатъ. Ако не сте Го приели, вие ще минете и заминете край тѣхъ, безъ да имъ дадете нѣкаква утеха.

„Тогава Го завежда дяволътъ въ светия градъ, и постави Го на крилото на храма, и казва Му: Ако си Синъ Божи, хвърли се долу. Ангели ще те повдигнатъ, да не препънешъ въ камъкъ ногата си". Това е второто изкушение на Христа отъ дявола. Христосъ му отговаря: „Писано е, да не изкушавашъ Господа Бога твоего". Отъ гледището на висшето човѣшко съзнание, човѣкъ е духовно сѫщество. Той е правовѣренъ, намира се на крилата на храма, отдето дяволътъ го изкушава, кара го да се хвърли долу, да изпита любовьта на Бога. Човѣкъ влиза въ пѫтя на истината, съ желание да следва Бога, да придобие Неговата Любовь. Обаче, хората му казватъ: Защо си се отдѣлилъ отъ свѣта? Защо си се изолиралъ? Влѣзъ между хората, да си поживѣешъ. Единъ животъ ти е даденъ, използувай го, както трѣбва, да не съжалявашъ нѣкога. Отговорете на тѣзи хора: „Писано е да не изкушавашъ Господа Бога твоего". Чистота се иска отъ всѣки човѣкъ. Влѣзешъ ли въ Божия храмъ, нищо да не искашъ, нищо да не те изкушава. Влѣзете ли веднъжъ въ Божествения свѣтъ, нищо да не е въ състояние да ви изкара навънъ. Който и да ви вика отъ свѣта, съ каквито примамки да ви привлича, не го слушайте.

Какво дава съвременниятъ свѣтъ на неопитнитѣ хора? — Каквото дава на коня, който цѣлъ день работи. Коньтъ работи неуморно, а отгоре на това и камшикъ играе по гърба му. Вечерь, като се прибере въ обора, ще му дадатъ малко сѣно или ечемикъ. Адептътъ на злото, който се шири въ свѣта, постѫпва съ хората, както лошиятъ господарь съ коня си. Кой не е билъ уморенъ, огорченъ и вързанъ? Цѣлъ день работите, и вечерь се връщате уморени, гладни, недоволни и казвате, че свѣтътъ е лошъ, че животътъ нѣма смисълъ. Като възнаграждение за работата си получавате торба съ ечемикъ. Защо ви е тази торба? Богъ не ви е пратилъ за нея. — Какво да се прави тогава? — Ще се държите за Божествения свѣтъ, въ който сте потопени, като срѣда за вашата душа. Що се отнася до свѣта, ще

гледате на него като мѣсто за прилагане на вашето знание. Като души, вие сте влѣзли вече въ Божествения свѣтъ, нѣма излизане отъ него, нѣма и влизане. — Ще ни ограбятъ въ свѣта. — Кой кого ще ограби? Смѣшно е синъ да краде баща си. Ако синътъ се осмѣли да краде баща си, той го поставя на изкушение. Нѣма защо да изкушавашъ баща си, нѣма защо да изкушавашъ Господа. Защо ще изпитвашъ баща си, обича ли те, или не? Дъщерята и синътъ казватъ на баща си и на майка си: Ако ни обичате, дайте ни това, което искаме. — Лукаво чадо, не изкушавай Господа. Мѫжътъ казва на жена си: Ако ме обичашъ, направи една жертва за мене. — Лукави мѫжо, не изкушавай Господа. Жената казва на мѫжа си: Ако ме обичашъ, направи една жертва за мене. — Лукава жено, не изкушавай Господа. Не търгувайте съ любовьта. На никого не казвайте, ако ви обича да направи това или онова за васъ. Какво искашъ да направятъ за тебе, ако те обичатъ? Ще кажешъ, че искашъ пари да отидешъ въ странство да се учишъ, или да подобришъ материалното си положение.

Богъ изпраща една душа на земята да се учи, като ѝ обещава добри условия, за да придобие знания, да се развива добре. Като тръгне за дългия си пѫть, срѣща я богинята на добродетельта и ѝ казва: Искамъ да бѫда служителка въ твоя храмъ, но съ условие, да го пазишъ чистъ и непокваренъ. Ако нарушишъ условието, ще го разруша, или ще го напусна. Душата дава обещание да пази храма си чистъ и неопетненъ. Още въ първитѣ дни на странствуването си тя забравя обещанието си. Съ паритѣ, които получава, тя яде, пие, води лошъ животъ и не учи. Въ скоро време изцапва храма си и сама става причина да го напусне богинята. Едва сега съзнава, какво е направила, и започва да плаче и да се моли на богинята, отново да се върне въ храма. Тя ѝ отговоря сърдито: Ти яде и пи, не помисли за обещанието си и измърси храма, въ който служехъ. Не мога вече да служа въ този храмъ. Не ми остава нищо друго, освенъ да го разруша и отново да го съградя. До това време ти ще пасешъ свинетѣ, за да научишъ урока си, че дадено обещание предъ Бога трѣбва да се изпълни. Богинята съборила храма, съградила новъ и, душата, като блудния синъ, се върнала пакъ на земята, съ ново тѣло, да учи и да работи съ смирение и любовь.

Въ притчата за блудния синъ се казва, че бащата го приелъ съ любовь, заклалъ въ негова честь едно угоено теле и го оставилъ при себе си да работи. Телето, което бащата заклалъ въ честь на сина си, представя новото му тѣло, което ще се съгради въ бѫдеще.

Всѣки, който е дошълъ на земята, излиза отъ Бога, отъ своя добъръ, възвишенъ и светъ Баща. Той иде на земята да се учи, но на пѫтя го срѣща богинята на доброто, която му предлага да стане служителка въ неговия храмъ, съ условие да пази абсолютна чистота въ него. Той обещава, но не изпълнява обещанието си, за което богинята разрушава неговия храмъ. И доднесъ богинята прави сѫщото съ всички, които сѫ дошли на земята и обещали да живѣятъ въ чистота и светость. Тя събаря всички нечисти храмове и отново ги съгражда, като казва на притежателитѣ имъ: Помнете, че и въ миналото разрушихъ нечиститѣ ви храмове и отново ги съградихъ. Сѫщото се повтаря и днесъ. Пазете храмоветѣ си чисти и свети, защото мѫчно се придобива благодать и спасение. Тъй щото, когато нѣкой вашъ близъкъ замине за онзи свѣтъ, ще знаете, че неговиятъ храмъ е билъ нечистъ и трѣбвало да се разруши, за да се съгради отново. Въ този смисълъ, смъртьта не е нищо друго, освенъ разрушаване на нечиститѣ човѣшки храмове, съ цель да се съградятъ нови, чисти и съвършени. Ще кажете, че вашиятъ близъкъ е билъ добъръ човѣкъ. — Добъръ е билъ, но храмътъ му е нечистъ. Кой не се отвращава, когато влѣзе въ нечиста, мръсна кѫща? Много мѫже и жени бѣгатъ едни отъ други. — Защо? — Миризливи и нечисти сѫ храмоветѣ имъ. Тъмнина и хладина владѣе въ тѣхъ; тѣ сѫ лишени отъ свѣтлина и топлина — животъ нѣма въ тѣхъ. Богинята на доброто ги е напуснала, нѣма я вече тамъ. Поради отсѫтствието ѝ всички хора се терзаятъ, недоволни сѫ и отегчени. Съградятъ ли се отново разрушенитѣ храмове и влѣзе ли богинята въ тѣхъ, хората се изпълватъ съ възвишени мисли и чувства, радватъ се на вѫтрешенъ миръ и спокойствие — нищо не е въ състояние да размѫти тѣхния животъ. И тогава, между хората и сѫществата отъ разумния невидимъ свѣтъ се създава здрава вѫтрешна връзка.

Мнозина искатъ да проникнатъ въ невидимия свѣтъ, но за това сѫ нуждни специфични условия. Повечето хора нѣматъ ясна представа за живота и мислятъ, че, като живѣятъ на земята, трѣбва да използуватъ живота, както разбиратъ. Не е така. Животътъ може да се използува като благо за растене и развиване на човѣка, но не и като развлѣчение. Животътъ е свѣщь, за нѣкои восъчна, за други — лоена. Не е важно отъ какъвъ материалъ е свѣщьта; важно е да се запали и да гори, за да можете да четете на нейната свѣтлина. Ако я запалите и само се радвате на свѣтлината ѝ, безъ да я използувате, всичко е загубено за васъ. Докато свѣщьта ви гори, непремѣнно трѣбва да се ползувате отъ свѣтлината ѝ.

Има ли смисълъ да запалите свѣщьта си и да излѣзете вънъ, да се хвалите, че сте богати, учени, че свѣтлината ви е голѣма. Ако постѫпвате така, свѣщьта ви ще изгори, и вие ще останете въ тъмнина. Тогава ще дойде отчаянието и обезсмислянето на живота. Нека свѣщьта въ вашия храмъ да гори и свѣти постоянно, за да четете на нея книгата на вашия животъ и да разбирате, какво Богъ иска да ви каже. Само така ще разберете, какво означава влизането на свещеника въ светая светихъ и смисъла на думитѣ: „Миромъ Господу помолимся.” Всѣки очаква мира, и той е решилъ да дойде. Днесъ всѣки разбира, какво нѣщо е мирътъ. Ако се помолимъ за миръ съ смирение, молбата ни ще се чуе. Искашъ ли да те чуе Господъ, трѣбва да имашъ миръ, смирение въ себе си и, каквото пожелаешъ — знание, сила, мѫдрость, кротость, добродетель — всичко ще придобиешъ. Желая да бѫдете силни въ любовьта, въ мѫдростьта, въ истината, въ правдата и въ добродетельта, въ кротостьта и смирението, въ вѣрата и въ надеждата. Свѣтътъ се нуждае отъ силни и велики хора. Това иска отъ васъ и богинята на доброто. Тя казва: Ако приложите добродетелитѣ, които имате въ себе си, азъ ще ви рѫководя и ще възнеса молбата ви къмъ Господа.

Дяволътъ завежда Христа на една висока планина, показва Му всичкитѣ царства свѣтовни и славата имъ и казва Му: „Всичко това ще ти дамъ, ако паднешъ да ми се поклонишъ”. Това е третото изкушение, което ималъ Христосъ. Обаче, Той знае, че планината е мѣсто за общение съ Бога, а не мѣсто, отдето човѣкъ трѣбва да се кланя, за да придобие богатства и почести. Затова Той отговорилъ: „Махни се, сатано, защото е писано, само Господу Богу твоему да се поклонишъ и Нему да послужишъ”. Въ свѣта всичко е на Бога, затова само на Него трѣбва да се кланяме. — Какъ трѣбва да се кланяме на Господа? — Въ Духъ и Истина. Мнозина се срамуватъ да се покланятъ на Господа. На Бога се срамуватъ да се кланятъ, а колко пѫти на день се кланятъ за една служба на своя ближенъ, подобенъ на себе си. Ще кажете, че безъ поклони нѣма служба. Не е така. Всѣки човѣкъ, който е развилъ своята дарба, като музикантъ, художникъ, ученъ, писатель, носи препорѫката съ себе си. Богъ го е препорѫчалъ още съ идването му на земята. Следователно, той нѣма защо да се кланя за служба. Неговото мѣсто е опредѣлено, и той достойно го заема. Какво виждаме днесъ? — На много мѣста главитѣ станали опашки, а опашкитѣ — глави. Време е вече всѣки да се върне на своето мѣсто — главитѣ на мѣстото на глави, а опашкитѣ на мѣстото на опашки.

На направенитѣ предложения на Христа отъ дявола, ако е Синъ Божи, да превърне камънитѣ въ хлѣбъ, да се хвърли отъ храма и да му се поклони, за да Му даде всичкитѣ свѣтовни царства, Христосъ отговаря: Ако си Синъ Божи, храни се съ Словото Божие; ако си Синъ Божи, не се хвърляй отъ храма, да изкушавашъ Господа; ако си Синъ Божи, само на Бога се кланяй. Това е зовътъ на вашия Баща. Чувате ли гласа Му? Всички трѣбва да слушате гласа, който се носи отъ висинитѣ и казва: Деца, какво правите? Камънитѣ на хлѣбъ ли правите? Отъ планината ли се хвърляте? На дявола ли се кланяте? Това е гласътъ на Христа, Който днесъ говори на много езици едновременно. Дето и да отидете — въ Англия, Франция, Германия, Русия, навсѣкѫде ще чуете Неговия гласъ. Въ сѫщность, единъ е езикътъ на Христа, но, като минава презъ различнитѣ народи, Той го превежда на съответния за тѣхъ езикъ. Азъ го превеждамъ на български езикъ, за което се изисква голѣмо изкуство.

Днешниятъ день носи съ себе си хиляди изминали години; той носи сѫщевременно и бѫдещето. Отъ това гледище, казваме, че Христовото учение има отношение и къмъ миналото, и къмъ настоящето, и къмъ бѫдещето. Ако се свържете съ Бога, Той ще ви пригърне, цѣлуне и облѣче съ нова дреха. Следъ това ще заколи въ ваша честь най-угоеното си теле и ще ви задържи при себе си. Вие трѣбва да съзнавате новото си положение и да кажете: Господи, не съмъ достоенъ да бѫда Твой синъ. Приеми ме като последенъ между Твоитѣ слуги, да ора Твоята нива. Това значи, да влѣзете въ нивата на вашето сърдце и да започнете да го разоравате. Богъ ще ви покаже, кѫде какво да сѣете — всѣко нѣщо на мѣстото си. Всѣко растение символизира известна мисъль, чувство или желание. Като разберете смисъла имъ и ги преведете, ще знаете, съ какви чувства и желания да храните сърдцето си и съ какви мисли — своя умъ.

Чувате ли гласа на вашия Баща, Който ви говори отвѫтре? Той казва: Ще съблѣка старитѣ ви дрипели, ще премахна нечистотиитѣ ви; ще ви освободя отъ недоразуменията и омразата между васъ; ще разпръсна съмненията и подозренията по всички краища на свѣта, да бѫдатъ далечъ отъ васъ. Тогава ще се вселя въ васъ, да живѣемъ всички заедно — вие, като мои синове и дъщери, а Азъ, като вашъ Баща. — Кога ще бѫде това? — Още днесъ — отъ васъ зависи. Този день е Божественъ, безъ начало и безъ край. Човѣшкиятъ день представя една секунда отъ Божествения. Щастливъ е онзи, който може да прекара една секунда отъ Божествения день. Животътъ придобива великъ смисълъ за него. Той постепенно се

измѣня и става новъ човѣкъ. Започнала е вече промѣната съ всички хора.

Като се върнете у дома си, приложете новата програма на живота си: да работите за Бога, за своя ближенъ и за себе си. Това е смисълътъ на Христовото учение. Бѫдете готови за това учение и, дето ви праща Богъ, тамъ ходете. Радвайте се и за най-малкото, което можете да направите за Господа. И малкото се благославя, както голѣмото. Най-малката добра мисъль и най-малкото добро чувство е свѣтлина, ценна за вашия храмъ. Приложете я въ него, да усилите свѣтлината му. Не мислете, че съ богатство само можете да успѣвате. Има богати хора въ свѣта, но малко сѫ онѣзи, които живѣятъ съ добри мисли и чувства. Такива хора сѫ нуждни на свѣта: да пръскатъ своитѣ свѣтли мисли и топли чувства, да очистятъ земята. Атмосферата трѣбва да се пречисти и освежи. Различнитѣ болести и епидемии се дължатъ на човѣшкитѣ ежби, раздори и недоразумения. Тѣ ще изгорятъ и върху пепельта имъ ще израснатъ добринитѣ на онѣзи хора, които ще станатъ братя, а не врагове. Иде това време, и скоро е. Лошото се свърши, доброто иде. Тъй казва Господъ. Вижда се вече краятъ на старото, иде началото на новото. Ще блесне красотата на новия свѣтъ, която Богъ е приготвилъ за онѣзи, които Го любятъ. Който види красотата на новия день, ще повѣрва въ Господа и ще започне да Го славослови, както Отецъ му го научилъ.

Блажени сѫ, които видятъ зората на новия день!

3. Беседа отъ Учителя, държана
на 7 юлий, 1918 г. София.

Въ истия часъ

„Защото Духъ Свети ще ви научи
въ истия часъ, що трѣбва да речете.
Лука 12:12.

Много отъ съвременнитѣ учени, мѫже и жени, иматъ криво понятие за духоветѣ. Като чуятъ думата „духъ”, изтръпватъ. Страшно нѣщо е за тѣхъ понятието „духъ”. Въпрѣки това, често се говори, че духътъ на този или на онзи народъ е силенъ, бодъръ. Казва се още, че даденъ човѣкъ има благъ духъ. Значи, и учени, и прости си служатъ съ тази дума. Тогава, на какво се дължи този страхъ? Казано е въ Писанието: „Начало на мѫдростьта е страхъ Господенъ”. Да се страхувашъ отъ Господа, това е начало на мѫдростьта, но да се страхувашъ отъ духъ, това е невежество. Ако остане въ тъмнина, човѣкъ се страхува; ако попадне на кръстопѫть, пакъ се страхува. Този страхъ се дължи на незнание. Страхътъ е качество на животнитѣ. Като ви срещне нѣкое животно, гледа право въ очитѣ ви, не знае, какво ще правите съ него. Животнитѣ се страхуватъ отъ хората, но и хората се страхуватъ отъ животнитѣ. Казано е, обаче: „Страхливиятъ нѣма да наследи Царството Божие.”

Плодоветѣ на Духа сѫ: „Любовь, радость, миръ, дълготърпение, вѣра, кротость, мѫдрость, въздържание.” Духътъ е най-високата проява на Бога. Той разкрива свѣтоветѣ, Той носи свѣтлина, Той е създалъ всичко. Доброто въ свѣта се дължи пакъ на Духа. Подъ думитѣ „свѣтълъ духъ” разбираме сѫщество, което е завършило развитието си още преди хиляди и милиони години. Свѣтлитѣ духове разбиратъ пѫтя, по който съвременнитѣ хора вървятъ, и могатъ да ги упѫтватъ. Благата на физическия свѣтъ се дължатъ пакъ на свѣтлитѣ духове. Свѣтлината, отъ която се ползуваме, не е нищо друго, освенъ резултатъ отъ тѣхната интенсивна мисъль. Тя се отправя къмъ слънцето и, когато се изпраща на земята, превръща се въ свѣтлина и топлина. Какво количество свѣтлина и топлина ще възприеме човѣкъ, това зависи отъ неговия мозъкъ. Ако той държи въ главата си отрицателни мисли, вмѣсто да всмуква слънчевата енергия, както земята всмуква воднитѣ капки, става отблъскване. Такъвъ човѣкъ е лишенъ отъ свѣтлина въ мозъка си, поради което нѣма животъ въ себе си и интенсивность въ мислитѣ си. Що се отнася до живота на неговата мисъль,

може да го уподобимъ на живота въ пустинята. Такъвъ човѣкъ отрича смисъла на живота. Много естествено. Какъвъ животъ може да се очаква тамъ, дето Духътъ не е далъ нито единъ плодъ? Ако човѣкъ не яде и не пие вода нѣколко деня, животътъ губи смисълъ за него. Дайте му хлѣбъ и вода, животътъ му веднага ще се осмисли. Докато диша, човѣкъ се радва на живота; щомъ започне да се задушава, животътъ му се обезсмисля. Значи, Духътъ се проявява чрезъ яденето, пиенето и дишането.

Мнозина се запитватъ, не е ли могълъ Богъ да създаде свѣта така, че да не се нуждаятъ хората отъ ядене, пиене и дишане? Наистина, какво би представялъ свѣта безъ ядене, пиене и дишане? Кое ще бѫде красивото въ такъвъ свѣтъ? Днесъ, дишането, яденето, пиенето представятъ истинска красота въ живота. Опитайте се да отнемете тази красота, да видите, какъвъ свѣтъ ще създадете. Смѣшно е положението на онѣзи философи, които разсѫждаватъ по този начинъ. Тѣ не могатъ да преобразятъ себе си, а говорятъ за създаване на единъ свѣтъ отъ нищо и безъ нищо. Тѣ приличатъ на онази публика, която поканила Паганини да имъ свири. Следъ като изпълнилъ програмата си, тѣ го запитали: На три струни можешъ ли да свиришъ? — Мога. Той извадилъ едната струна и свирилъ на три. — На две струни можешъ ли да свиришъ? — Мога. — А на една струна? — Мога. — Безъ струни можешъ ли да свиришъ? — Мога. Всички се приготвили да го слушатъ, какъ ще свири безъ струни. Дълго време го очаквали да се яви на сцената, но той не излѣзълъ. Да изисквате отъ цигуларя да свири безъ струни, това значи, да се слѣете съ Бога. Само тамъ човѣкъ не се нуждае отъ струни, отъ цигулка и свирене.

И тъй, като се говори за Духа, не го разглеждайте като нѣщо, което можете да пипнете, да видите или да чуете. Той не е нѣщо обективно. Ако искате да Го познаете въ музиката, ще Го почувствувате въ съотношението между тоноветѣ, а не въ самитѣ тонове. Невидимото, неуловимото въ музиката, въ Словото, това сѫ проявитѣ на Духа. Дето е Духътъ, тамъ има разширение, подемъ, свѣтлина, радость, сила, просторъ. Когато кажемъ „Духъ Свети”, разбираме съвокупность отъ свѣтли духове, свързани съ Бога. Тѣ излизатъ отъ Бога по двойки. За тѣхъ, именно, е казано, че сѫ направени по образъ и подобие на Бога. Като проникне въ душата, Духътъ изглежда свѣтълъ, но, самъ по себе си, той нѣма свѣтлина. Слънцето изглежда свѣтещо тѣло, понеже лѫчитѣ му падатъ на земята, отразяватъ се и ставатъ свѣтли; въ сѫщность, слънцето не е свѣтещо тѣло. Ако гледате земята нѣкѫде отъ пространството, и тя ще ви се види свѣтло тѣло. Като се

приближавате до човѣка, виждате го тъменъ; отдалечавате ли се отъ него, той изглежда свѣтълъ. Поставете човѣка на такова разстояние отъ васъ, на каквото Богъ първоначално го е турилъ, ще видите, че той е свѣтълъ и красивъ. На всѣки човѣкъ е опредѣлено по каква орбита трѣбва да се движи. Измѣните ли орбитата на неговото движение, той ще причини неприятности и на васъ, и на себе си. Напримѣръ, момата, като се ожени, започва да заповѣдва на мѫжа си, какъ да се облича, какви отношения да има съ хората и т. н. Тя иска да го подчини, като слуга, а съ това измѣня орбитата на неговото движение и причинява пакости и на себе си, и на него. Нѣкѫде мѫжътъ подчинява жената и я прави слугиня. Душата на човѣка е Божественото начало въ него — никой нѣма право да я подчинява. Пазете свободата на душата си. Бѫдете готови да умрете за нея, но да не я заробвате. Който заробва душата си и който заробва душата на ближния, и двамата сѫ крадци и разбойници. Богъ гледа на тѣхъ съ недоволство. Съвременното общество се нуждае отъ хора съ велики души, които не мислятъ само за осигуряване. Защо ще се осигурявате, когато всичко е въ ваши рѫце? Въ природата има изобилно хлѣбъ, изобилно енергия, човѣкъ лесно може да се прехрани.

Казано е въ Писанието: „Духъ Свети ще ви научи въ истия часъ, що трѣбва да речете”. Понеже Духътъ е тѣсно свързанъ съ човѣшката душа, Той учи ума и сърдцето, какъ да се проявяватъ. На български езикъ думата „Духъ” се пише съ четири букви. Буквата „Д” представя триѫгълникъ, който уравновесява противоречията. За триѫгълникъ, въ който силитѣ се уравновесяватъ, нѣма невъзможни нѣща. Затова е казано, че за Бога всичко е възможно. Буквата „У” има отношение къмъ човѣшкия умъ. Въ тази буква има една равнодействуваща сила, която уравновесява противоречията, произлизащи отъ ума. Буквата „Х” означава човѣшкитѣ чувства. Тя е образувана отъ буквата „С”, взета въ право и обратно положение. Буквата „С” изразява закона на луната, която въ 28 деня се пълни и изпразва. Човѣкъ трѣбва да научи законитѣ, какъ да се пълни и изпразва. Да изпразвашъ сърдцето си отъ нечистотиитѣ на живота и да го пълнишъ съ плодоветѣ на Духа, това е велика наука, до която човѣкъ трѣбва да се домогне. Последната буква „Ъ” означава законъ на Божествената хармония. Въ заключение, казвамъ: Духътъ е онази мощна сила, която регулира ума, сърдцето и волята на човѣка.

„Духъ Свети” — думата „светъ” означава душата, съ която човѣкъ е свързанъ. Апостолъ Павелъ казва: „Нито жена безъ мѫжъ може, нито

мѫжъ безъ жена.” Богъ не приема нито жената безъ мѫжъ, нито мѫжътъ безъ жена. Казано е още, че, ако жената напусне мѫжа си, а мѫжътъ — жена си, нѣма да бѫдатъ приети въ Царството Божие. Напуснатъ ли се мѫжъ и жена, смърть ги очаква. Защо е така? — Защото мѫжътъ представя духа и ума, а жената — душата и сърдцето. Какво ще остане отъ човѣка, ако го напусне духътъ и умътъ, или душата и сърдцето? Той непремѣнно ще умре. Следователно, ако нѣмашъ чувства, и мисли нѣма да имашъ; ако нѣмашъ мисли, и чувства нѣмашъ. Ако имашъ душа и духъ, ще имашъ и чувства, и мисли, и постѫпки.

„Духътъ ще ви научи”. Това значи, че хората сѫ дошли на земята да се учатъ. Радвайте се, че има кой да ви учи. Необятна е вселената. Тя дава условия и възможности на всички хора да се учатъ. Предъ човѣка се открива велико бѫдеще, съ велики възможности. Трѣбва ли тогава жената да се пита, какво да прави съ мѫжа си и съ своя синъ? Трѣбва ли мѫжътъ да се пита, какво да прави съ жена си и съ своята дъщеря? И единиятъ, и другиятъ трѣбва да обичатъ! Плодоветѣ на Духа сѫ любовь, радость и миръ. Люби, радвай се и носи миръ. Каже ли жената, че не може да обича, тя е жена безъ мѫжъ; каже ли мѫжътъ, че не може да обича, той е мѫжъ безъ жена. Каже ли нѣкой, че не може да люби, той е мѫжъ или жена разведена; той е паразитъ, съ който лесно се справятъ — турятъ го на пръста си, чукватъ го и го хвърлятъ вънъ. Въ което общество и да влѣзе, темелъ нѣма да хване; на което дърво и да се качи, плодъ нѣма да намѣри. Велико е учението на Духа. То обединява членоветѣ на семейства, на обществата, на народитѣ. Величието на народитѣ се крие въ тѣхния духъ. Колкото по-великъ и мощенъ е духътъ на народа, толкова по-свѣтло бѫдеще го очаква. — Какъвъ е духътъ на сегашнитѣ народи? — Строгъ и воинственъ. Обаче, Богъ е решилъ да подложи човѣчеството на голѣмо пречистване, да не остане въ свѣта нито единъ лъжецъ и крадецъ. Единственото спасение за тѣхъ е покаянието. Тѣ трѣбва да се обърнатъ къмъ Бога и да искатъ повече свѣтлина, да видятъ погрѣшкитѣ си и да се изправятъ.

Какво се изисква отъ сегашнитѣ хора? — Градежъ, творчество. Тѣ трѣбва да приложатъ любовьта и обичьта. Умрѣлитѣ трѣбва да се съживятъ и възкръснатъ, а живитѣ — да изправятъ погрѣшкитѣ си и да се обновятъ. Кой ще съживи и възкреси мъртвитѣ? — Духътъ. — Кой ще обнови живитѣ? — Духътъ. Той ще ги научи да живѣятъ въ чистота и светость. Той ще ги научи, какъ да работятъ, за да придобиятъ плодоветѣ на Духа. —

Какъ можемъ да бѫдемъ щастливи? — На този въпросъ отговарямъ: Вода газите, жадни ходите; хлѣбъ носите, гладни стоите. Не питайте, какъ се пие вода, но гребнете съ рѫцетѣ си отъ извора и пийте. Не питайте, какъ се яде хлѣбъ, но вземете едно парче отъ кошницата и го изяжте.

Единъ градинарь набралъ отъ най-хубавитѣ си череши въ една кошница, за да ги занесе на царя, въ знакъ на високо уважение и почитание. Той самъ тръгналъ да ги носи. Деньтъ билъ горещъ, слънчевъ и, за да се разхлади, отъ време на време хапвалъ по една череша. Докато стигналъ при царя, останала само една череша, но той си казалъ: Хубава е черешата, заслужава да я предложа на царя. Най-после се явилъ предъ него и му поднесалъ последната, но най-хубавата череша. Царьтъ приелъ черешата, погледналъ я оттукъ-оттамъ и попиталъ градинаря: Какъ се яде този плодъ? Градинарьтъ взелъ черешата, турилъ я бързо въ устата си, да покаже на царя, какъ се яде. Царьтъ разбралъ, какъ се яде череша, но за него не останало нищо. Той не могълъ да направи опитъ, да види, дали е разбралъ, какъ се ядатъ череши. Нѣма защо да питате, какъ се ядатъ череши. Като ви предлагатъ, ще вземете черешата и ще я турите въ устата си — тя сама ще ви покаже, какъ се яде.

Мнозина постѫпватъ като царя, запитватъ, какъ се прави едно или друго нѣщо, какъ се яде и, безъ да правятъ опити, казватъ, че това не могатъ да направятъ онова не могатъ да направятъ. Докато търсятъ пѫть да постигнатъ нѣщо, докато мислятъ, ще се намѣри нѣкой, който ще избърза; той самъ ще направи опита и ще се ползува отъ резултата. Никога не казвайте, че не можете да направите това или онова. Буквата „Н” е знакъ на противоречие. Обаче, противоречието се решава съ частичката, която съединява двата противоположни брѣга на буквата „Н”. Щомъ нѣкой ви предлага една хубава череша, вземете я, изяжте я, и противоречието, само по себе си, ще се разреши.

„Духътъ ще ви научи.” — На какво ще ви научи? — Да тъчете своитѣ мисли и чувства, да образувате отъ тѣхъ платна, отъ които да шиете умственитѣ и сърдечнитѣ си дрехи. Преди да ушиете дрехитѣ си, ще избѣлите платната, да станатъ чисти, да свѣтятъ отдалечъ. Каква по- велика наука можете да желаете? Нѣкои искатъ да видятъ Духа, Който ги учи. И това е възможно, но преди всичко трѣбва да обичате плодоветѣ на Духа и да се стремите къмъ тѣхъ. Ако искате любовьта на нѣкое семейство, обичайте първо децата имъ. Чрезъ децата ще се сближите съ родителитѣ. Вие искате Богъ да ви люби, да, се ползувате отъ Неговата Любовь. Какъ

ще ви обича Богъ, когато биете децата Му? Който се стреми къмъ Духа, първо трѣбва да обича Неговитѣ деца, т. е. плодоветѣ Му. Щомъ обича плодоветѣ на Духа, и Духътъ ще го обича и посещава. — Кѫде е Духътъ? Искаме да Го видимъ. Чудни сѫ хората, които търсятъ Духа вънъ отъ човѣка. Азъ, който ви говоря, какво съмъ? Вие, които ме слушате, какво сте? Ако разбирате това, което ви говоря, ще разберете и Духа, и Той ще се прояви и чрезъ васъ. Ако азъ говоря разумно, а вие се повдигате отъ мисъльта ми, това показва, че Духътъ действува чрезъ мене. За да се прояви Духътъ на земята и да бѫде разбранъ за васъ, Той е миналъ презъ нѣколко срѣди, т. е. обвивки. Това е необходимо, за да намали Той силата на свѣтлината и трептенията си, да станатъ поносими за вашата нервна система. Който възприема свѣтлината и трептенията на Духа, той се свързва съ Него. Съ други думи казано: Когото Духътъ е посетилъ, той коренно се измѣня. Това не значи, че е заминалъ за другия свѣтъ, но той се намира въ положението на мома, която срѣща възлюбения си. Години наредъ тя е очаквала възлюбения си и, като го срещне, напуща баща си, майка си, братята и сестритѣ си и тръгва съ него. Преди да срещне възлюбения си, момата се чувствувала като въ окови Щомъ срещне възлюбения си, т. е. Духа, тя хвърля оковитѣ и се радва на свободата си. Духътъ я учи и освобождава отъ ограниченията. Ще кажатъ нѣкои, че това е заблуждение. Кой каквото ще да казва, Духътъ знае истината, а душата търси знанието и свободата. Щомъ го намѣри, тя отъ нищо не се стѣснява — тя се е домогнала до реалностьта на живота. Нека реалиститѣ кажатъ, кое е реалното въ тѣхния животъ. Ако изядатъ една вкусна ябълка, отъ която сѫ доволни, това реалность ли е? Ако ядатъ по три пѫти на день и пиятъ вода по нѣколко пѫти, това реалность ли е? Ябълката изяждатъ, по три пѫти на день ядатъ, но пакъ сѫ недоволни. Ако яденето и пиенето е реалность въ живота, защо сте недоволни? И въ яденето, и въ пиенето има нѣщо реално, но, за да разбере смисъла на нѣщата, човѣкъ трѣбва да не яде и да не пие вода нѣколко деня. Докато яде много и пие много, той не може да разбере, какво представя Духътъ. Храната и водата сѫ необходими елементи за човѣшкия организъмъ, но когато сѫ въ опредѣлено количество. Увеличатъ ли се повече, отколкото трѣбва, тѣ образуватъ около човѣка тъмна атмосфера, презъ която лѫчитѣ на Духа не могатъ да проникватъ. Това състояние създава мрачни мисли и чувства въ човѣка; настроението му се измѣня, и той губи разположението на духа си. За да излѣзе отъ това състояние, въ помощь му иде любовьта. Тя отваря сърдцата

на всички хора, и на богати, и на бедни. Богатитѣ отварятъ складоветѣ и хамбаритѣ си за беднитѣ и страдащитѣ и казватъ: Елате, братя, нека всѣки вземе отъ това, отъ което има нужда. Досега бѣхте въ ограничения и лишения, но дойде краятъ на купонитѣ. Човѣшкиятъ редъ се замѣства съ Божественъ. Човѣшкиятъ порядъкъ е само външенъ. Дойдете ли до вѫтрешната му страна, тамъ владѣе пъленъ безпорядъкъ. Турете вѫтрешния Божественъ порядъкъ къмъ външния човѣшки порядъкъ, за да дойдете до истинската хармония на живота.

„Духътъ ще ви научи." — На какво ще ви научи? — Да хармонизирате мислитѣ и чувствата си. Хармонията носи радость за човѣшката душа. Който се е хармонизиралъ, той не прави разлика между хората: на всички се радва, на всички се усмихва, къмъ всички отправя милъ погледъ. Защо ще гледашъ ближния си сърдито и съ гнѣвъ? Виновенъ ли е той за твоето неразположение? Ако си богатъ, не се сърди на никого, но извикай бедния у дома си и му кажи: Братко, извини ме, че досега не съмъ влизалъ въ положението ти. Гладувалъ си, но азъ не съмъ те разбиралъ. Сега вземи отъ житото и брашното ми, колкото искашъ. Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да се осигури, да бѫде готовъ за тежкитѣ времена. На земята човѣкъ не може да се осигури. Какво осигуряване е това, при което смъртьта следва човѣка? Осигуренъ ли е умрѣлиятъ? Гробищата сѫ пълни съ такива осигурени. Освенъ сухи кости и празни черепи, нищо друго нѣма тамъ. Христосъ казва, че Духъ Свети говори само на пълни глави, а не на празднi.

Казано е въ Писанието: „Събирайте съкровища за небето, дето нито молецъ ги яде, нито ръжда ги разяжда". Кѫде ще се турятъ тѣзи съкровища? — Въ сърдцето. Следователно, отворете сърдцата си за съкровищата на небето, т. е. за плодоветѣ на Духа. Отворете сърдцата си за плодоветѣ на Духа, за Божията Любовь и ги вложете въ вашата съкровищница горе на небето. Бѫдете щедри и отъ нищо не се страхувайте. Трѣбва ли да си внушавате мисли и чувства, които да ви плашатъ? Толстой разправя, какъ единъ човѣкъ си внушилъ мисъльта, че е направенъ отъ стъкло и се страхувалъ да не падне и да не се счупи на дребни частици. Тази мисъль работила усилено въ ума му, докато станала нераздѣлна отъ него. Той живѣлъ съ голѣмъ страхъ, докато, наистина, единъ день падналъ на земята и умрѣлъ — сърдцето му се пръснало.

Много отъ сегашнитѣ хора живѣятъ съ страхъ, да не се счупятъ, да не стане нѣщо особено съ тѣхъ. Това е страхътъ отъ смъртьта. Какво, въ

сѫщность, е смъртьта? — Напущане на стария мѣхъ и влизане въ новъ. Истинскиятъ човѣкъ е духътъ, висшето съзнание. въ човѣка, което не се мѣни, което никога не умира. Висшето съзнание го има въ всички живи сѫщества: въ човѣка то е слѣзло вече и действува отблизо, а въ животнитѣ не е слѣзло още, то е далечъ отъ тѣхъ и въ рѣдки моменти се проявява. Единъ день, когато хората поематъ Божествения пѫть и тръгнатъ нагоре, тогава висшето съзнание ще слѣзе въ животнитѣ, и тѣ ще заживѣятъ по-съзнателно, отколкото се проявяватъ днесъ. Защо трѣбва да слѣзе висшето съзнание? — За да се прояви Богъ. Ще ме запитате, отде зная това. Азъ превеждамъ това, което чувамъ да се говори горе, не говоря по своя инициатива, отъ мене измислени нѣща. Много нѣща чувамъ, но не мога всичко да преведа. Езикътъ на съвременнитѣ хора е лишенъ отъ пластичность и музикалность, необходими качества за предаване на Божественитѣ мисли. За да възприемете мислитѣ на възвишенитѣ сѫщества, на ангелитѣ, трѣбва да живѣете въ абсолютна чистота и светость; съ други думи, трѣбва да живѣете въ свѣта на любовьта.

Като слушатъ днешната беседа, нѣкои си мислятъ, какво ли ще имъ говоря следния пѫть, отъ кое вино, отъ кой пелинъ ще имъ дамъ да пиятъ. Никакво вино не даваме, ние не искаме пияни хора, но трезви, на които даваме само чиста, кристална вода. Като пиете отъ водата, която ви давамъ, ще се освежите, ще уталожите жаждата си, а нѣкои ще се изпотятъ, ще пречистятъ кръвьта си. Христосъ казва: „Духъ Свети ще ви научи въ истия часъ”. Това се иска днесъ отъ всички хора. Когато Духътъ ви научи, какво трѣбва да правите, тогава свѣтътъ ще се радва на добри синове и дъщери. Тогава свѣтътъ ще се радва на добри проповѣдници и учители, на добри управници, сѫдии и др. Не дойде ли Духътъ да научи хората, какво да правятъ, не може да се говори за никакво възпитание. За дресировка може да се говори, но не и за възпитание. Влѣзе ли Духътъ въ майката, тя ще разполага съ нови методи за възпитание. Чрезъ майката Духътъ ще действува и въ децата. Ако момъкътъ и момата отъ детинство още слушатъ Духа, като се оженятъ, тѣ ще се радватъ на плодоветѣ на Духа. Какъ се женятъ хората днесъ? Вие какъ сте се оженили? Бихъ желалъ българитѣ отново да се оженятъ, и азъ да ги вѣнчея. Време е ститѣ, незаконни бракове да се разтурятъ и да се образуватъ нови бракове, основани на любовьта. Тогава ще видите, какви синове и дъщери ще се родятъ отъ браковетѣ на любовьта. Децата ще бѫдатъ чисти, свети, като своя Баща — Духътъ. Обществата ще бѫдатъ образувани отъ членове, които живѣятъ въ

чистота и светость. Какво повече може да се желае въ този свѣтъ? Да имате синове и дъщери, родени отъ Духа, това е най- великото благо, къмъ което човѣкъ се стреми. Реалното, сѫщественото нѣщо въ свѣта е Духътъ.

„Духъ Свети ще ви научи на всичко.” Той носи свѣтлината въ свѣта, която открива всички пѫтища на човѣка. Какъ ще познаете присѫтствието на Духа? — Когато се чувствувате силни по мисъль и по чувства, това е присѫтствието на Духа въ васъ. Когато сте тѫжни, скръбни, обременени, и скръбьта ви се смѣни съ радость, това е Духътъ, Който ви е въздействувалъ. Когато сте въ безизходно положение и излѣзете отъ него, това е помощьта на Духа. Духътъ следва всѣка стѫпка на хората, но повечето отъ тѣхъ сѫ слѣпци, не Го виждатъ; нѣкои Го напипватъ само, а малцина Го виждатъ. Дето свѣтлината на Духа прониква, тамъ има мисъль, разсѫждение, виждане. Тамъ е изключено всѣкакво съмнение и подозрение, всѣкакво колебание. Трѣбва ли сегашниятъ човѣкъ да се блъска въ стенитѣ на съмненията и да се заблуждава?

Единъ младъ момъкъ, на име Стоянъ, отивалъ отъ селото си за града. По едно време се почувствувалъ малко уморенъ и решилъ да си почине подъ сѣнката на едно дърво. Той вързалъ магарето съ юлара за дървото, облегналъ се и задрѣмалъ спокойно на сѣнка. Презъ това време нѣколко немирни деца се приближили до дървото, развързали магарето, оставили само юлара и си отишли. Като се събудилъ, Стоянъ видѣлъ, че магарето го нѣма, само юларътъ останалъ вързанъ за дървото. Той се замислилъ и си казалъ: Ако съмъ Стоянъ, изгубихъ магарето; ако не съмъ Стоянъ, спечелихъ единъ юларъ. Нѣкои философи изпадатъ въ положението на Стояна и си казватъ: Ако сме истински философи, изгубихме магарето; ако не сме философи, спечелихме единъ юларъ. Човѣкъ не трѣбва да се заблуждава, нито да се съмнява въ себе си. Ако е Стоянъ, изгубилъ е магарето; ако не е Стоянъ, пакъ нищо не е спечелилъ. Какво ще прави само съ юлара безъ магаре? Много хора губятъ своитѣ магарета и следъ това се объркватъ, тѣ ли сѫ, или не сѫ. Нѣма защо да се обърквате и съмнявате въ себе си, но ще бѫдете внимателни, да не заспивате, дето трѣбва и не трѣбва. Като отивашъ да продавашъ магарето си, не трѣбва да спишъ. Ще бѫдешъ съ отворени очи.

Христосъ казва: „Духъ Свети ще ви научи на всичко”. Подъ думата „всичко” разбираме, че Той ще научи хората, какъ да придобиятъ плодоветѣ на Духа. Знайте, че Духътъ е реалното, на което дължите всичко. Търсете Духа въ всѣка велика проява и разчитайте на Неговата помощь.

Мощно нѣщо е Духътъ. Дето влѣзе Той, всичко преобразява. Подъ влиянието на Духа, и лошиятъ човѣкъ става добъръ, и змията става кротка. Ако нахраните добре грѣшния, лошия човѣкъ, и той ще стане добъръ, нѣма да причинява пакости. Онѣзи, които е озарилъ Духътъ, трѣбва да работятъ за повдигането на беднитѣ, на страдащитѣ, на грѣшнитѣ. Не презирай падналия, но му помогни да стане. Не презирай животнитѣ, които ходятъ на четири крака. Благодарение на тѣхъ вие сте сити и нахранени. Тѣ влачатъ ралото по нивитѣ заради васъ. И животнитѣ, и грѣшницитѣ вършатъ нѣкаква работа, отъ която мнозина се ползуватъ. Затова, отъ Божествено гледище, нѣма грѣшници. Има непробудени съзнания, недозрѣли плодове, но грѣшници нѣма. Влѣзте въ положението на грѣшника и вижте какъ той се мжчи. Като сгрѣши, той е недоволенъ отъ себе си, страда и самъ се наказва. Обикнете грѣшника, за да влизате въ положението му и да му помагате.

„Духъ Свети ще ви научи на всичко”. Като знаете, какво представя Духътъ, не се страхувайте отъ свѣтлитѣ духове. Отъ въплътени духове може да се страхувате, но не и отъ невъплътени, които се отличаватъ съ чистота и светость. Светиятъ Духъ носи радость на майката, която ражда. Чрезъ детето ѝ, Той я въвежда въ новъ животъ. Светиятъ Духъ създава добри връзки и отношения между хората. Свѣтлитѣ духове помагатъ на хората да разрешатъ мжчнотиитѣ и противоречията въ живота си. Тѣ се наричатъ братя и сестри — помагачи на човѣчеството. Тѣ носятъ новата култура въ свѣта. Достатъчно е да ги призовемъ въ името на Божията Любовь, за да ни се откриятъ. Тѣ сж избавяли и продължаватъ да избавятъ хората отъ беди и напасти. Тѣ сж постоянно между насъ, следватъ ни, за да ни помагатъ. Тѣ сж нашитѣ свѣтли братя, които страдаха и се пожертвуваха за Христа. Днесъ тѣ се жертвуватъ и за по- малкитѣ си братя, да ги спасятъ.

„Духъ Свети ще ви научи на всичко”. Подъ думитѣ „Духъ Свети” разбираме всички свѣтли, възвишени духове, които съставятъ едно цѣло съ Христа. Въ този смисълъ, Христосъ е колективно сжщество. Той казва: „Свѣтлитѣ духове и ангелитѣ постоянно слизатъ и възлизатъ”. Тѣ носятъ миръ, първо за Балканскитѣ държави, а после за по-голѣмитѣ, най-после за цѣла Европа. Иде мирътъ, но не скоро, защото не иде съ коне, нито съ биволи; пѣшъ иде той. Когато дойде мирътъ, ще настане голѣма радость, малки и голѣми ще се радватъ и веселятъ. Духъ Свети иде да ви научи на всичко. Слушайте Неговия гласъ. Иде Божествениятъ миръ. Той ще

възкреси всички мъртви, паднали на бойнитѣ полета. Той ще възкреси всички ваши заминали братя и сестри. Носете тази радостна весть навсѣкѫде.

Казано е въ Писанието: „Ще бѫде едно стадо и единъ Пастиръ”. Павелъ казва: „Сегашнитѣ страдания не могатъ да се сравняватъ съ бѫдещитѣ блага, които идатъ въ свѣта”. Вдълбочете се въ себе си, за да приемете Духа, да Го носите навсѣкѫде по свѣта, въ семействата, между народитѣ, въ цѣлото човѣчество. Носите ли Духа съ себе си, дето влѣзете, ще ви приематъ съ радость.

Господъ да благослови всички присѫтствуващи!

4. Беседа отъ Учителя, държана
на 14 юлий, 1918 г. София.

Радостни и търпеливи

„Въ надежда бивайте радостни, въ скръбь — търпеливи, въ молитва — постоянни”.
Послание къмъ Римлянитѣ 12:12.

„Въ надежда бивайте радостни”. Надеждата е великъ Божественъ принципъ. Тя е едно отъ лицата на Света Троица. Вѣрата, надеждата и любовьта представятъ единъ трижгълникъ: любовьта стои на върха на трижгълника, а вѣрата и надеждата — отъ двет҄ѣ му страни. Вѣрата, надеждата и любовьта представятъ три велики свѣта, за които всички хора говорятъ, но малцина ги познаватъ. Нѣкои познаватъ само единия принципъ, други — двата, а малко хора познаватъ и тритѣ. Въ този смисълъ става дума за известни и неизвестни величини. Едното неизвестно подразбира и второ, и трето неизвестно. Думитѣ „известенъ и неизвестенъ” за нѣкои сж съдържателни, а за други безсъдържателни. Кажатъ ли, че нѣкой човѣкъ е известенъ, това значи, че всички хора го познаватъ. Кажатъ ли, че е неизвестенъ, или никой не го познава, или малко хора го познаватъ. Ако хората не го познаватъ, това не значи, че той нѣма съдържание.

Физическиятъ свѣтъ е известенъ на повечето хора, но духовниятъ и Божествениятъ сж известни на малцина. За последнитѣ два свѣта става споръ, сжществуватъ ли тѣ, или не. Има много логически и философски твърдения и отричания за тѣзи свѣтове. При това, колкото сж силни доказателствата за сжществуването имъ, толкова сж силни и за отричането имъ. Това показва, че плюсътъ и минусътъ сж две равни сили въ природата. Колкото е силенъ плюсътъ, толкова е силенъ и минусътъ. Че сжществува физически свѣтъ, който не е нищо друго, освенъ отражение на Божествения свѣтъ, върху това споръ не става, защото той е близо до нашитѣ очи и до останалитѣ сѣтива, и ние непосрѣдствено го възприемаме. Божествениятъ свѣтъ, обаче, не виждаме, защото сме кжсогледи. Какъ ще видите този свѣтъ, когато даже на единъ километъръ не можете да виждате дребни предмети. За да видите Божествения свѣтъ, трѣбва да бждете далекогледи. Като наблюдаватъ планетитѣ, ученитѣ си служатъ съ

далекогледи, съ зрителни тржби, съ телескопи. А сегашнитѣ философи седатъ на едно мѣсто и само разсжждаватъ, сжществува ли Богъ, или не; има ли другъ свѣтъ, освенъ физическия, има ли душа и т. н. Това е гимнастика на ума. Божествениятъ свѣтъ е толкова реаленъ, колкото и физическиятъ. — Отде знаешъ това? — Виждамъ. Ако влѣза въ Божествения свѣтъ съ кучето си, азъ ще видя всичко, което сжществува тамъ; кучето ми нищо нѣма да види и разбере. Ако отида съ него да слушамъ лекция на нѣкой знаменитъ професоръ, азъ ще разбера всичко, а кучето нищо нѣма да разбере. То даже ще се смути отъ присжтствието на много хора и ще започне да лае. Че кучето не вижда и не разбира нѣщата, това не показва, че тѣ не сжществуватъ. Следователно, ако хората не виждатъ Бога и Божествения свѣтъ, това не показва, че тѣ не сжществуватъ. Какъ ще докажете на слѣпия, че слънцето грѣе, че има физически свѣтъ? Той ще пипа, но всички нѣща не могатъ да се пипатъ. Следователно, щомъ хората спорятъ за сжществуването на Бога, това, именно, показва, че Той сжществува. Не можешъ да споришъ за нѣща, които не сжществуватъ. Всѣко нѣщо, за което имашъ каква и да е представа, близка или далечна, то сжществува, то е реално. Има реални нѣща, които сжществуватъ временно, а не вѣчно. Тѣ сж преходни реалности. Например, сѣнкитѣ на предметитѣ сж реални само при слънчева или лунна свѣтлина, но не и въ тъмна, мрачна нощь. Значи, свѣтлината има известно отношение къмъ сѣнкитѣ, защото тѣ сжществуватъ само при нея. Щомъ свѣтлината се губи, и сѣнкитѣ изчезватъ. Каквото е отношението между свѣтлината и сѣнката, такова е отношението между радостьта и скръбьта. Колкото повече расте скръбьта, толкова по-малка е радостьта; колкото по-голѣма е радостьта, толкова по-малка става скръбьта. Това е законъ. Значи, радостьта и скръбьта въ живота сж временни, преходни реалности. Обаче, има реалности, които сж вѣчни, абсолютни.

„Въ надежда бивайте радостни". Надеждата има отношение къмъ физическия свѣтъ, къмъ всички форми, които създаватъ радости и удоволствия на хората. Надеждата е нѣщо реално за тѣхъ. Майката се радва на детето си, защото има форма. Като погледне на главичката, на нослето, на ржчичкитѣ, на крачката, на чернитѣ му косички, тя се радва; има нѣщо видимо въ детето, което тя може да пипне. Отнемете ли тѣзи нѣща отъ детето, и то изчезва заедно съ тѣхъ. Щомъ изчезне формата на детето, сжщо така изчезватъ радостьта и надеждата на майката. Значи, надеждата е

реалность, която е видима за физическия свѣтъ, вѣрата — за духовния, а любовьта — за Божествения. Съ вѣрата човѣкъ живѣе въ духовния свѣтъ, между ангелитѣ. За нѣкои този свѣтъ не е реаленъ. Тѣ гледатъ на ангелитѣ като на въздухообразни, недействителни сѫщества. Въ действителность, ангелитѣ сѫ по-реални отъ хората; материята, съ която сѫ облѣчени, е по-фина, по-чиста, но и по-устойчива отъ тази, съ която хората сѫ облѣчени. Съ какво сѫ облѣчени хората? — Съ плъть, която наричатъ тленна. Тя е гѫста, тежка. Материята на сѫществата отъ Божествения свѣтъ, т. е. отъ свѣта на любовьта, е вѣчна, неизмѣнна. Като се надѣва, човѣкъ има стремежи въ себе си, а като вѣрва, той живѣе.

„Въ надежда бивайте радостни, въ скрьбь — търпеливи, а въ молитва — постоянни”. Това е необходимо за всѣкидневния животъ на човѣка. Следователно, учението, което ви проповѣдвамъ, носи въ себе си положително знание; то не е схоластика, нито актьорство. Не осѫждамъ схоластицитѣ, не осѫждамъ и актьоритѣ, защото и тѣ иматъ своето предназначение, но това сѫ временни занятия. Трѣбва ли да осѫждаме децата, които строятъ кѫщички отъ пѣсъкъ и вода и мислятъ, че това сѫ истински кѫщи? Чрезъ игритѣ децата се упражняватъ, развиватъ въображението си, но какво ще стане съ възрастнитѣ, ако и тѣ си играятъ съ пѣсъкъ и строятъ такива кѫщички. Тѣ сѫ минали вече този периодъ отъ живота си и трѣбва да вървятъ напредъ.

„Въ надежда бивайте радосни”. Като говоримъ за надеждата, непремѣнно трѣбва да се спремъ и върху вѣрата и любовьта. Какво представя любовьта? — Принципъ на самопожертвуване. Богъ, Който се изявява въ свѣта, се жертвува за малкото. Значи, любовьта подразбира жертва на Великото за малкото. Вѣрата е принципъ, който създава условия за проява на жертвата, съ цель да се прояви животътъ. Надеждата пъкъ е принципъ, който облича нѣщата въ съответни форми. Когато нѣкой пита, има ли надежда, казвамъ: Щомъ имашъ тѣло, имашъ надежда. — Имамъ ли вѣра? — Тури рѫката на гърдитѣ си и, ако чуешъ, че нѣщо тупа, имашъ вѣра. Който има сърдце, има вѣра. — Имамъ ли любовь? — На този въпросъ ти самъ ще си отговоришъ. Това е една задача, въ която дветѣ величини сѫ известни, а само една е неизвестна. Ти самъ ще намѣришъ неизвестната.

„Въ надежда бивайте радостни”. Азъ добавямъ: „Въ надеждата имай вѣра”. Надеждата съдържа въ себе си и вѣрата, и любовьта. Като станете сутринь отъ сънь, огледайте се въ огледалото и кажете: Благодаря Ти,

Господи, че надеждата е въ мене. Какво прави кокетката? Щомъ стане отъ сънь, вземе огледалото и казва: Дали ще ме хареса нѣкой днесъ? — Ще те хареса нѣкой, но ако имашъ надежда. Тя прави лицето красиво, спокойно, съ правилни чърти. Ако очитѣ ти сѫ мѫтни, има нѣщо непотрѣбно въ стомаха ти. Като те прегледа лѣкарь, ще ти каже да поправишъ стомаха си. А пъкъ азъ ще кажа, да изправишъ надеждата си. Ако лицето ти е бледно, ако рѫката ти е схваната, или ако имашъ сърдцебиене, ти трѣбва да изправишъ надеждата си, т. е. да я усилишъ. Всѣка дисхармония въ физическото тѣло на човѣка показва, че надеждата му е отслабнала. И обратно: всѣка неправилна проява на надеждата създава физическо разстройство на човѣка.

„Въ скръбь бивайте търпеливи”. Мѫчно е да говоришъ на хората и да ги убедишъ, именно, въ това, да бѫдатъ търпеливи въ скръбьта. За Бога се казва, че е дълготърпеливъ, но може ли човѣкъ да бѫде търпеливъ? При това, да търпи, когато страда и скърби. Колкото и да е мѫчно, възможно е човѣкъ да бѫде търпеливъ. Щомъ Богъ е дълготърпеливъ, отъ човѣка се иска поне търпение. Нѣма сѫщество въ свѣта, което да е понесло толкова хули, нечисти мисли и неблагодарности, както Бога. Нѣкой казва за себе си, че е търпеливъ. Обаче, той не се е изпиталъ, не се е позналъ. Ако търпението му се подложи на изпитъ, ще види, че нѣма търпение. Търпението се изпитва само въ скърбитѣ и страданията, въ мѫчнотиитѣ. Търпеливъ човѣкъ е онзи, въ когото умътъ, сърдцето и волята сѫ въ пълно съгласие. Ако умътъ на човѣка върви на една страна, сърдцето — на друга и волята — на трета, той не може да бѫде търпеливъ. И такъвъ човѣкъ иска да знае тайнитѣ Божии! Това е невъзможно. Може ли Богъ да тури скѫпоценноститѣ си въ една пробита лодка и да тръгне съ нея на пѫть? Следъ всичко това нѣкой се оплаква, че Богъ не го е посетилъ. Какъ ще те посети, когато лодката ти е пробита?

Единъ младъ момъкъ, отъ едно българско село, постоянно се оплаквалъ на майка си, че е нещастенъ. Здравъ съмъ, юнакъ съмъ, съ мечка мога да се боря, но защо ми е това голо здраве? Пари нѣмамъ, момитѣ не ме искатъ. Отъ силата ми ги е страхъ, отъ безпаричието — сѫщо. Какво да правя? Единъ день заболѣлъ отъ тежка болесть, която го държала цѣли три години. Той отслабналъ толкова много, че едва се движелъ. Като изгубилъ здравето си, започналъ да мисли право и казалъ на майка си: Мамо, дано Богъ чуе и този пѫть молбата ми, да ми върне здравето, че ако ще, съ камъни да ме товари. Нищо друго не искамъ, освенъ здраве. Не ми

трѣбватъ пари, не ми трѣбватъ моми — здраве искамъ.

Днесъ всички хора, като болния момъкъ, искатъ хлѣбъ. Отвсѣкѫде се чува: хлѣбъ, хлѣбъ искаме! Какво нѣщо е хлѣбътъ? — Доброто, добродетелитѣ въ човѣка. Дето сѫ добродетелитѣ, тамъ има хлѣбъ въ изобилие. Нѣма ли добродетели, и хлѣбъ нѣма. Значи, въ Божествения свѣтъ хлѣбътъ е свързанъ съ доброто, т. е. съ добродетелитѣ. Търпението, напримѣръ, е една добродетель. Затова, когато сте скръбни, приложете търпението си, да опитате неговата сила и влияние. Който не прилага търпението си, прилага неволята, но тя е тежесть. Неволята подразбира закона на необходимостьта, а търпението — закона на любовьта. Само любещиятъ търпи. Той прилага силитѣ на ума, на сърдцето и на волята едновременно, за да обработи материята на скръбьта и да я превърне въ радость. Само търпението е въ състояние да превърне грубата материя на скръбьта въ фина; това значи, превръщане на скръбьта въ радость.

„Въ молитва бивайте постоянни.” Защо е нуждна молитвата? Тя е връзка на човѣшката душа съ възвишения разуменъ свѣтъ, отдето човѣкъ черпи сили за подържане на живота. За да се моли постоянно, той трѣбва да има търпение. Ако нѣкой се разболѣе, веднага му препорѫчватъ силна храна и да лежи. На слабъ стомахъ препорѫчватъ да пие малко винце. На болния азъ бихъ препорѫчалъ чистъ въздухъ, търпение и молитва. Следъ това ще му препорѫчамъ да съедини силитѣ на ума, на сърдцето и на волята си, да действуватъ едновременно и въ съгласие. — Може ли така да се лѣкува човѣкъ? — Може. Така е било отъ създаването на свѣта. Ако днесъ не е така, причината е въ самия човѣкъ. Той живѣлъ така, че е разединилъ връзката между силитѣ на своето тѣло. За да възстанови тази връзка, той трѣбва да се моли и да търпи. Молитвата е духовенъ процесъ. Каквото е дишането на физическия свѣтъ, такова нѣщо е молитвата въ Божествения свѣтъ. Значи, молитвата е духовно дишане, т. е. зрѣене на Божественитѣ блага. Като отправя сърдцето си къмъ Бога, човѣкъ диша отъ еликсира на живота. Прилагайте често молитвате, за да видите, каква лекота ще настане въ душата ви. Съвременнитѣ хора не признаватъ Бога, не се молятъ и, като заболѣятъ, веднага търсятъ лѣкарь. Не е лошо да търсите външна помощь, но потърсете я, следъ като сте опитали други пѫтища. Като заболѣете, обърнете се първо къмъ Бога, после — къмъ своята душа и най-после — къмъ лѣкаря. Вие вървите по обратенъ пѫть, и затова не успѣвате. Следъ това се чудите, защо, вмѣсто подобрение, положението ви се влошава.

Сегашнитѣ хора се впущатъ въ излишни разсѫждения, дали Богъ сѫществува, или не; грижи ли се за хората, обича ли ги и т. н. Ако Богъ не бѣше създалъ свѣта и, ако всичко, което ни обикаля, не е Негово творение, може да се предполага, че Той за нищо не се грижи; понеже цѣлиятъ свѣтъ е Неговъ, Той се грижи за всичко и за всички. Хората, като часть отъ Бога, интересуватъ и Него, и Неговитѣ помощници, макаръ че тѣ Му създаватъ и радости, и скърби. Той всичко понася, търпи и се надѣва, че ще дойде день, когато Неговитѣ деца ще Го потърсятъ и признаятъ за свой Баща. До тогава тѣ ще Му причиняватъ голѣми страдания. Не става ли сѫщото и съ родителитѣ ви? Докато свършите образованието си и стѫпите здраво на краката си, вие причинявате голѣми скърби на родителитѣ си. Понѣкога не искате да учите, тѣ ви изпращатъ пари, мѫчатъ се да изкаратъ повече срѣдства, да задоволятъ нуждитѣ ви. Нѣкога пренебрегвате тѣхния трудъ и се занимавате съ странични работи, безъ да учите. Между родителитѣ и децата има тѣсна връзка, поради което, позорътъ на родителитѣ е позоръ и на децата. И обратно, позорътъ на децата е позоръ и на родителитѣ. На сѫщото основание нашитѣ погрѣшки и скърби се отразяватъ и на Бога. За да се очисти свѣтътъ отъ погрѣшкитѣ и нечистотиитѣ на хората, Богъ трѣбва да слѣзе на земята, да измие децата си, да изчисти цѣлата земя.

Отъ гледището на Божествения свѣтъ, сегашнитѣ хора сѫ още деца, по на 12 години, които могатъ вече да работятъ. Едно време, когато хората били съвсемъ малки деца, две-тригодишни, Богъ е билъ крайно снизходителенъ къмъ тѣхъ. Но днесъ, когато сѫ порасли, станали сѫ 12 годишни, Божествениятъ законъ се налага върху тѣхъ. Тѣ се поставятъ на кръста, дето изучаватъ двата диаметра на крѫга. Днесъ повечето хора носятъ кръстъ на шията си, но когато страданието слѣзе отгоре, тѣ започватъ да плачатъ. Когато войникътъ носи кръстъ, това показва, че е храбъръ. Той носи кръстъ за храбрость и минава за герой. Защо и ти, като носишъ кръста, т. е. страданието. да не бѫдешъ герой? Носи кръста, и бѫди герой! Богъ дава кръстове на хората, когато слизатъ на земята, преди да сѫ ги заслужили; като живѣятъ известно време, тѣ се възнаграждаватъ едни-други, даватъ си кръстове за заслуга и минаватъ за герои.

Като казвамъ, че хората плачатъ отъ страданието, азъ не съмъ противъ плача. Напротивъ, който плаче, заслужава похвала. Когато поизсъхне малко, човѣкъ трѣбва да поплаче, да се понакваси. Отъ времена време човѣкъ трѣбва да си поплаква, но цѣлъ животъ да плаче, това не е естествено. И цѣлъ животъ да се смѣе, пакъ не е естествено. Който само се

смѣе, прилича на пустинникъ. Той живѣе въ пустинята, въ която нищо не расте. Ако съмъ странникъ, предпочитамъ да се спра въ колибата на беденъ човѣкъ, който поне единъ пѫть презъ седмицата плаче, отколкото да влѣза въ кѫщата на човѣкъ, който само се смѣе и никога не плаче. Така и Богъ постѫпва. Той посещава скръбния, обременения, нещастния човѣкъ. — Защо? — Защото плаче, полива изсъхналитѣ си цвѣтя. — Дали, наистина, Богъ ни е посещавалъ? — Той е влизалъ много пѫти въ сърдцата ви. Той ви е посещавалъ и когато сте били радостни. Щомъ си отиде Той, и радостьта ви изчезва. Не се обезсърдчавайте. Щомъ ви е посетилъ веднъжъ, Богъ ще ви посети пакъ. Една българска поговорка казва: „Дето е текла вода, пакъ ще тече.” Защо понѣкога вашето корито изсъхва? Нѣкои ваши братя, градинари, сѫ отбили вашата вода въ своята градина, да поливатъ зеленчуцитѣ и плодоветѣ си. Като полѣятъ добре градината си, тѣ отново пущатъ водата да потече въ вашитѣ корита. Който нѣма вода, съ която да услужва на другитѣ, той трѣбва да почива, временно поне. Нѣкога сте скръбни, защото нѣкой вашъ братъ е отбилъ малко водата ви. Не се сърдете за това, но бѫдете будни, да не оставяте мотиката си да попадне въ негови рѫце и да отбива водата ви. Не се карайте съ хората, че ви правятъ понѣкога пакости. Вие никога ли не сте отбивали чужда вода? Фактътъ, че нѣкога сте радостни, показва, че сте отбили водата на съседа си и се радвате, че ще напоите градината си. Докато сте радостни, вие не мислите, че сте причинили на нѣкого вреда. Обаче, щомъ сте скръбни, тогава започвате да плачете и да мислите. Въ това отношение, хората приличатъ на онзи руснакъ, който казвалъ: „Есть деньги, Христосъ воскресъ; нѣтъ денегъ — смертию смерть.”

„Въ молитва бивайте постоянни”. Защо трѣбва да бѫдете постоянни въ молитва? — За да организирате ума, сърдцето и волята си. — Какво представя радостьта? — Правилно съгласуване на силитѣ, които действуватъ въ организма. Както здравата машина се движи спокойно, равномѣрно, безъ никакво сътресение и търкане, така и човѣкътъ на радостьта се развива правилно и хармонично. Скръбьта е масло, необходимо за намазване на машиннитѣ части. Както не можемъ безъ машина, така не може и безъ масло. Значи, човѣкъ не може да живѣе нито безъ радости, нито безъ скърби. Докато е на земята, той се радва и скърби. Скръбьта е неизбѣжна. Какъ можете да причинявате скърби и страдания на по-долностоещитѣ отъ васъ сѫщества, а за себе си да искате само радости? Защо колите и избивате говеда, кокошки, агънца и свине? Както избивате и

колите по-малки сѫщества отъ васъ, така и вие трѣбва да давате отъ месото си на други, и тѣ да се порадватъ. Като турятъ умрѣлия въ гроба, малкитѣ сѫщества се нахвърлятъ върху него съ радость, че има какво да си хапнатъ. Тѣ се радватъ на хубавата храна, която неочаквано имъ се подлага, и бързатъ да я опитатъ. Какви пѣсни, какво веселие става около добре опечената и зачервена кокошка! Защо такива пѣсни и тържества да не ставатъ между малкитѣ работници — червеи, между подземнитѣ труженици. Тѣ разглобяватъ човѣшкото тѣло, отдѣлятъ една следъ друга тухлитѣ и оставатъ само коститѣ. После дохождатъ други работници-творци, които започватъ да мислятъ, какъ да съградятъ отново човѣшкото тѣло. Тѣ събиратъ частица по частица, сглобяватъ ги и образуватъ новото човѣшко тѣло. Сѫщественото въ човѣка, т. е. неговата душа, не е въ тѣлото му, затова понѣкога човѣкъ не е доволенъ отъ своята кѫща — отъ тѣлото си. Той намира, че тя е лишена отъ нѣкои принадлежности.

Мнозина сѫ недоволни отъ живота си. Защо? — Защото доволството иде всѣкога отгоре, а не отдолу. За да бѫдете доволни, повикайте на помощь любовьта и вѣрата. Съ любовьта заедно ще дойдатъ сѫщества отъ Божествения свѣтъ, а съ вѣрата — сѫщества отъ ангелския свѣтъ. Тѣзи сѫщества, заедно съ васъ, ще реализиратъ желанията ви, и надеждата ви ще се оправдае. Любовьта има отношение къмъ човѣшката душа, вѣрата — къмъ ума и сърдцето, а надеждата — къмъ волята. Като знаете това, приложете вѣрата, надеждата и любовьта въ живота си, да видите, какъвъ ще бѫде резултатътъ на вашия животъ.

Представете си, че сте недоволни отъ нѣкоя ваша мисъль или постѫпка. Вие се безпокоите, гнѣвите се, ставате енергиченъ и търсите нѣкого, върху когото да излѣете гнѣва си. Ако сте баща, рѫката ви ще се слага върху гърба ту на едното, ту на другото дете, а нѣкога и върху жена ви. Ако сте началникъ, ще тропате съ рѫка по масата, или съ кракъ по земята. И въ единия, и въ другия случай работитѣ ви нѣма да се оправятъ. Защо не потърсите причината за недоволството въ себе си, а го търсите въ окрѫжаващитѣ? Значи, методътъ, който прилагате, не е правиленъ. Потърсете другъ методъ, за да се справите съ недоволството си. Какъвъ смисълъ има да употрѣбявате едно лѣкарство, което влошава положението на болния? Щомъ сте го употрѣбили два-три деня наредъ, и положението се влошава, замѣстете го съ друго, което може да подобри състоянието на болния. Ще извикате другъ лѣкарь, който ще предпише друго лѣкарство. Докато положението на болния не се подобри напълно, вие имате право да

смѣняте лѣкарствата и лѣкаритѣ. Сѫщото правило ще прилагате и къмъ себе си. Докато не дойдете до добъръ резултатъ, ще промѣняте методитѣ на своята работа. Защо трѣбва да удряте съ рѫка и съ кракъ? Децата не се възпитаватъ съ удари и съ бой. Имайте търпение да мине гнѣва ви и тогава, вмѣсто да биете детето си, погладете го по главата и му кажете нѣколко сладки думи. Гнѣвътъ се трансформира чрезъ работа, а не чрезъ удряне на масата съ рѫка или на земята съ кракъ, нито чрезъ удряне по чуждитѣ гърбове.

Мнозина сѫ недоволни отъ погрѣшкитѣ си и казватъ, че сѫ грѣшници, че сѫ лоши хора. Ако това може да подобри човѣка, да го изправи, нека се нарича грѣшникъ; ако нищо не му помага, никога да не си служи съ такива думи. Методитѣ, съ които хората си служатъ при самовъзпитанието, иматъ смисълъ, ако донасятъ желанитѣ и очаквани плодове. Не донасятъ ли тѣзи плодове, трѣбва да се замѣстватъ съ други. Ако старитѣ методи при възпитанието и въ религията не сѫ дали добри плодове, откажете се отъ тѣхъ. Замѣстете старитѣ методи съ нови и очаквайте тѣхнитѣ плодове. Ако посадишъ плодове и зеленчуци въ градината си по единъ начинъ и нѣмашъ добри плодове, следната година приложи другъ начинъ. Павелъ казва: „Ако чрезъ надежда и радость животътъ ти не се подобри, влѣзъ въ скръбьта и търпението; ако и тамъ нѣмашъ резултатъ, влѣзъ въ молитвата и постоянството. Ако нѣкой е започналъ отъ молитвата и постоянството, и животътъ му не се е подобрилъ, да влѣзе въ скръбьта и търпението, а оттамъ — въ радостьта и надеждата. При това положение, непремѣнно ще има добри резултати. Това сѫ опитвали сѫществата преди васъ и сѫ придобили положителни резултати. Опитайте и вие, да видите, че въ приложението на надеждата, на вѣрата и на молитвате, като методи, нѣма изключения. Ако прилагашъ само молитвата, въ този методъ има 50% изключения; ако прилагашъ само скръбьта и търпението, има 25% изключения; ако прилагашъ любовьта и радостьта, никакви изключения нѣма. Въ любовьта и въ радостьта влизатъ вѣрата, надеждата, молитвата, постоянството и търпението.

И тъй, ако нѣкой се оплаква, че работитѣ му въ семейството или въ обществото не вървятъ добре и мисли, че е нещастенъ, че сѫдбата го гони, нека влѣзе въ скръбьта и търпението; ако и тукъ не му върви, да влѣзе въ надеждата и радостьта; ако и тукъ е недоволенъ, да влѣзе въ молитвата и постоянството. Скръбьта и търпението, надеждата и радостьта, молитвата и постоянството представятъ три чифта тройки отъ три различни свѣта.

Повечето хора сѫ отъ първия свѣтъ, изучаватъ методитѣ, чрезъ които да понасятъ скърбитѣ съ търпение. Като изучавате скръбьта и търпението на физическия свѣтъ, ще се качите въ по-горенъ, да изучавате съотношението между формитѣ. Тогава ще разберете, защо нѣкога лицето ви е бледо, а нѣкога — червено; защо нѣкога очитѣ ви иматъ свѣтлина, а нѣкога сѫ мѫтни; защо нѣкога сърдцето ви бие равномѣрно, а нѣкога — неправилно. Това е наука, която можете да придобиете само на земята. Въ това отношение, земята е велико училище.

Сега, като слушате беседата, не се произнасяйте, какъ говоря, но гледайте, какво върша. Силата на човѣка не се заключава въ думитѣ, но въ дѣлата му. Силенъ човѣкъ е онзи, който обръща внимание на малкитѣ нѣща и отъ тѣхъ се учи. Като видя, че две деца се биятъ на улицата, азъ не ги отминавамъ, но се спирамъ да наблюдавамъ и правя преводи на всичко, което виждамъ. За мене е важно, да видя съ коя рѫка скубятъ космитѣ си, на коя страна ги дърпатъ, съ кой кракъ ритатъ и т. н. Всичко това има значение. Не е безразлично, съ коя рѫка ще те удари нѣкой човѣкъ, съ дѣсната или съ лѣвата. Тѣзи нѣща иматъ отношение и до мене. Като изучавате и наблюдавате малкитѣ нѣща, вие ще дойдете до вѫтрешно разбиране на живота. И тогава, стихътъ, въ който Христосъ е казалъ, че, ако те удари нѣкой по едната страна, да дадешъ и другата, нѣма значение само по буква, но и по духъ. Той означава: Ако не успѣешъ въ една работа съ ума си, приложи и сърдцето си. Волята пъкъ ще бѫде прицелна точка. Ако не успѣешъ въ нѣщо съ скръбь и търпение, приложи надеждата си и радостьта; ако и тогава не успѣешъ, приложи молитва и постоянство. Като ви сполети нѣкакво нещастие, не роптайте противъ него, но обърнете се къмъ Бога съ думитѣ: Господи, научи ме, какъ да извадя повече масло отъ скръбьта и нещастието ми. Маслото представя поуката, която можете да придобиете. Какво правите лѣтно време съ плодоветѣ? — Приготвяте ги за презъ зимата чрезъ сушене и варене.

Ще кажете, че лесно се говори, но мѫчно се носятъ страданията. Тежко е, наистина, положението на хора, които страдатъ. Тѣ сѫ на голѣмъ огънь. Въ нѣкой домъ единъ день жената е на парила, а мѫжътъ подклажда огъня, другъ день — обратно: мѫжътъ е на парила, а жената подклажда огъня. Жената се моли на мѫжа, да не я пече; мѫжътъ се моли на жената, да не го пече. Въ края на краищата, огъньтъ не се вдига. Докато не станатъ чисти и не свѣтнатъ, огъньтъ постоянно ще се подклажда. Ето защо, благодарете на Бога, че ви е далъ такъвъ мѫжъ, или такава жена, да се

изчистите взаимно. За васъ е важно да се радвате, да търпите и да постоянствувате. Отъ надеждата трѣбва да излиза радость, отъ скръбьта — търпение, а отъ молитвата — постоянство. — Защо трѣбва да скърбимъ? — За да придобиемъ търпение. — Защо трѣбва да се надѣваме? — За да придобиемъ радость. — Защо трѣбва да се молимъ? — За да придобиемъ постоянство. Ако искате да се радвате, прилагайте надеждата; ако искате да бѫдете търпеливи, приемайте съ радость скръбьта; ако искате да бѫдете постоянни, молете се. Молете се не само за васъ, но за всички. Който мисли само за себе си, нищо нѣма да постигне. Когато влѣзете въ духовния свѣтъ, между ангелитѣ, тогава ще мислите само за себе си. — Защо? — Защото тамъ всички сѫ силни, не се нуждаятъ отъ чужда помощь. Обаче, докато сте на земята, ще мислите и за другитѣ. Ако си слуга, ще мислишъ за господаритѣ си. Излѣзешъ ли отъ това положение, можешъ да мислишъ само за себе си. Ти си въ положението на господарь, който мисли първо за себе си, а после за своитѣ ближни. Приложете това, което ви казвамъ, да видите, какъвъ превратъ ще стане въ живота ви. Нѣкои живѣятъ на земята, но мислятъ за смъртьта, страхъ ги е, че ще умратъ. Нищо страшно нѣма въ смъртьта. Да умрешъ, това значи, да мислишъ само за себе си. Следователно, когато нѣкой казва, че иска да живѣе и да мисли само за себе си, Богъ веднага заповѣдва да го вэематъ въ другия свѣтъ. На земята ще мислишъ за ближнитѣ си и за себе си; като заминешъ за другия свѣтъ, ще мислишъ само за себе си. Умрѣлиятъ не мисли за другитѣ. Смѣшно е, волътъ, който се е освободилъ отъ хомота, да мисли за господаря си. Той мисли за прѣсна трева и за чиста вода. Умрѣлиятъ, който се е освободилъ отъ земята, мисли за възвишени нѣща. Онзи, който е вързанъ за земята, и като умре, пакъ не е свободенъ; той самъ не знае, живъ ли е, или умрѣлъ. Когато умрѣлиятъ е дошълъ до положение да мисли за по-високи нѣща, това не значи, че е егоистъ, но той иска да придобие повече богатства, че, като се върне на земята, да помага на ближнитѣ си. Докато сте на земята, ще мислите и за другитѣ. Щомъ отидете на онзи свѣтъ, ще ви попитатъ, при Бога ли искате да останете, или пакъ да се върнете на земята. Отъ отговора, който дадете, вие ще си опредѣлите мѣстото. Това показва, че човѣкъ иде доброволно на земята, а не насила. Като знаете това, каквито мѫчнотии и да имате, при каквито условия и да живѣете, не роптайте. Вие сами сте избрали мѣстото си, доброволно сте дошли на земята.

„Въ надежда бивайте радостни, въ скръбь — търпеливи, въ молитва — постоянни” Ако не сполучишъ въ молитвата, влѣзъ въ скръбьта; ако не

сполучишъ въ скръбьта, влѣзъ въ надеждата. Приложете това правило за единъ месецъ и, ако имате 50% резултатъ, ще знаете, че сте въ законитѣ на природата, понеже тя помага 50% въ всички случаи: въ болести, въ мѫчнотии, въ страдания. Постѫпвайте и вие като природата. Ако помогнете на единъ човѣкъ 50%, оставете го той самъ да си помогне 50%. Не помагайте на никого изцѣло, сто на сто. Ако си намислилъ да оставишъ на дъщеря си сто хиляди лева, дай ѝ 50,000 лв. Съ каквото си решилъ да помагашъ, като дойдешъ до реализирането му, изпълни го наполовина. Забелязано е, че майкитѣ изгубватъ онѣзи отъ децата си, които най-много обичатъ. Тѣ искатъ да имъ дадатъ сто на сто отъ онова, което иматъ, затова Богъ взима децата имъ при себе си. Не може човѣкъ да живѣе на земята и да бѫде сто на сто осигуренъ. Богъ дава сто на сто, а човѣкъ — най-много 50%. Нѣкои майки уморяватъ децата си отъ голѣма любовь. Тѣ ги хранятъ много, искатъ да ги задоволятъ напълно. Не пресищайте децата си, не пресищайте и себе си. Бѫдете вѣрни на Божествения законъ, споредъ който и малкото се благославя като голѣмото. Дойдете ли до човѣка, давайте 50%; дойдете ли до Бога, давайте сто на сто.

Жената се оплаква отъ мѫжа си, че му дала всичко, че му станала робиня. Тамъ е нейната погрѣшка. И мѫжътъ се оплаква отъ жена си, че далъ всичко за нея, че ѝ станалъ робъ. Тамъ е неговата погрѣшка. Богъ не ви е пратилъ на земята да ставате роби и робини. Всѣки самъ е виновенъ за своето заробване. Който не разбира закона, дава много отъ себе си, а после страда, че не го оценили, че не го приели, както трѣбва. Какъ искате да ви приематъ? Ако нѣкой ви се усмихне, ако се поклони и стисне рѫката ви, това добъръ приемъ ли е? Това е външно любезенъ изразъ, но не и вѫтрешенъ. Външниятъ изразъ на нѣщата не е всѣкога чистъ, искренъ. Турцитѣ, обаче, взиматъ външнитѣ прояви за истински, и сами си създаватъ неприятности. Ако нѣкоя жена се усмихне случайно на нѣкой мѫжъ, последниятъ мисли, че тя му дава знакъ, и той е готовъ да я обвини. Това е криво разбиране на нѣщата. Щомъ разбирането е криво, то не е Божествено. Бѫдете будни сами да се наблюдавате, да не изпадате въ криви прояви. Освободете се отъ старитѣ навици, за да се вслушвате въ това, което Богъ ви говори отвѫтре. Когато Богъ ви говори, вие изпитвате вѫтрешенъ миръ и спокойствие.

Какво е състоянието на човѣка, когото Богъ посещава? — То е подобно на зазоряването. То е все едно, че сте излѣзли рано сутринь на нѣкой планински връхъ и оттамъ наблюдавате зазоряването и посрѣщате

първитѣ слънчеви лѫчи. Въ този тържественъ моментъ на душата си, вие колѣничите предъ Бога, повдигате очитѣ си нагоре и произнасяте къмъ Него благодарствена молитва. — Какво ще кажатъ хората, като ме видятъ, че колѣнича? — Оставете хората настрана. Хората, това сте вие; това сѫ сѣнкитѣ на вашето съзнание, не се страхувайте отъ тѣхъ. Ако се оглеждате въ много огледала, много образи ще имате, но истинскиятъ образъ е само единъ, останалитѣ сѫ отражения, сѣнки на действителния образъ. Щомъ попаднете въ благоговѣйно състояние, повдигнете рѫцетѣ си нагоре, минете презъ радостьта и скръбьта, да видите, какъ Богъ работи и наблюдава своитѣ създания; какъ тѣ падатъ и ставатъ, и какъ Той поправя живота имъ. Следъ това повдигнете се въ по-високъ свѣтъ и вижте, какъ Той живѣе.

Това значи, да бѫде човѣкъ въ надежда радостенъ, въ скръбь — търпеливъ, а въ молитва — постояненъ.

5. Беседа отъ Учителя, държана
на 21 юлий, 1918 г. София.

Заведеевата майка

„Пристѫпи при Него на Заведеевитѣ
синове майка имъ”.
Матея 20: 20.

„Пристѫпи при Него на Заведеевитѣ синове майка имъ, съ синоветѣ си, та Му се кланяше и искаше нѣщо отъ Него”. Искането е потикъ, движение въ живота, въ една или въ друга посока, предизвикано отъ човѣшкитѣ желания. Дето е животътъ, тамъ има и движение. Движението може да бѫде или въ хармония, или въ дисхармония съ Божиитѣ закони. Сѫщото може да се каже и за човѣшкитѣ мисли и желания. И тѣ се дължатъ на нѣкаква причина, външна или вѫтрешна. Майката на Заведеевитѣ синове искаше нѣщо важно отъ Христа, а именно: единиятъ отъ синоветѣ ѝ да седне отдѣсно на Христа, а другиятъ— отлѣво. Христосъ има само една дѣсна и една лѣва страна. Ако Заведеевитѣ синове заематъ двѣтѣ страни, где ще седнатъ другитѣ хора? И доднесъ още хората спорятъ все за това, кой да заеме дѣсницата и кой лѣвицата. Майката Заведеева не е разбирала Божия законъ, че не е възможно двамата ѝ синове да седнатъ отдѣсно и отлѣво на Христа, както не е възможно две жени да се оженятъ за единъ мѫжъ, или двама мѫже — за една жена. Следователно, когато Богъ отказва да задоволи желанията ни, то е, защото искаме да оженимъ две жени за единъ мѫжъ, или двама мѫже за една жена. Съ други думи казано: Невъзможно е да имаме желанието на Заведеевата майка, и Богъ да го задоволи. Не може и двамата ни синове да седнатъ, единиятъ отлѣво, а другиятъ отдѣсно на Христа. Христосъ ѝ отговорилъ: „Не знаете, какво искате.” А човѣкъ трѣбва да знае, какво иска.

Сега ние не говоримъ за децата, но за онѣзи, които вървятъ въ пѫтя на посвещението. Тѣ, именно, трѣбва да знаятъ, какво искатъ. Много нѣща желаятъ децата, но майкитѣ имъ даватъ само това, което имъ е нуждно. Всички нѣща въ свѣта сѫ разумно разпредѣлени. Напримѣръ, континентитѣ сѫ разпредѣлени между различни раси: Африка се населява отъ черната раса, Азия — отъ жълтата, Америка — отъ червената, Европа — отъ бѣлата, Австралия — отъ кафявата. Като изучавате животнитѣ — риби, птици и млѣкопитаещи, виждате, че всѣко отъ тѣхъ си има съответна

форма. При това, всѣко животно заема опредѣлено мѣсто. Който не разбира Божия законъ, чуди се, защо една малка бубулечица трѣбва да живѣе. По отношение на човѣка, бубулечицата е малко, дребно сѫщество, но и човѣкъ, по отношение на висшитѣ сѫщества, е сѫщо така малко сѫщество, подобно на бубулечицата.

Когато Христосъ отговаря, че Заведеевитѣ синове не могатъ да седнатъ, единиятъ отъ лѣвата Му страна, а другиятъ — отъ дѣсната, Той искаше да покаже на човѣчеството, че всѣки трѣбва да желае само това, което му е опредѣлено. Сѫщевременно, Христосъ разглежда лѣвата и дѣсната страна на човѣка като два велики принципа: лѣвата страна представя Божията Любовь, а дѣсната — Божията Мѫдрость. Всѣки човѣкъ има по двама синове, които иска да постави въ два специфични свѣта: единиятъ — въ свѣта на любовьта, а другиятъ — въ свѣта на мѫдростьта. Това е невъзможно. Защо? — Защото въ тѣзи свѣтове не сѫществува никакво лицеприятие. Кой обикновенъ човѣкъ е достоенъ да заеме едното или другото мѣсто? Подъ думата „достоенъ”, Христосъ разбира онзи човѣкъ, който е въ състояние да възприеме нѣщата въ тѣхната сѫщность. На всѣки човѣкъ е дадена възможность да схване нѣщата така, както сѫ въ действителность. На всѣки човѣкъ сѫ дадени и специфични възможности. Това се отнася не само до умствения, но и до физическия животъ на човѣка. Ако имате две деца, едното съ здравъ стомахъ, а другото съ боленъ стомахъ, за кое отъ дветѣ деца е приготвената баница? — За онова, което има здравъ стомахъ. Следователно, когато търсимъ Христа, за да придобиемъ Неговата любовь, трѣбва да бѫдемъ здрави. Любовьта е за здрави, а не за болни хора. И болниятъ чувствува и възприема любовьта, но външно само, а здравиятъ я възприема и външно, И вѫтрешно. Когато страдашъ, любовьта е вънъ отъ тебе; когато се радвашъ, тя е въ тебе. Сѫщото е и за мѫдростьта: когато страдашъ, мѫдростьта е вънъ отъ тебе; когато се радвашъ, тя е въ тебе. Макаръ и вънъ отъ васъ, любовьта и мѫдростьта пакъ работятъ за вашето повдигане, но вие не можете съзнателно да ги възприемете; не можете да разберете тѣхното вѫтрешно съдържание и смисълъ. За да разберете нѣщата, трѣбва да живѣете въ тѣхъ, да проникнете въ тѣхната сѫщина. Напримѣръ, четете за сѫществуването на различни свѣтове — физически, астраленъ или сърдеченъ, умственъ и причиненъ. Знаете, че всѣки свѣтъ представя нѣщо специфично, но малцина иматъ ясна представа за тѣхъ.

Какво нѣщо е физическиятъ свѣтъ? — Свѣтъ на движение. Тукъ

формитѣ се движатъ отъ едно мѣсто на друго. Като дойдете до астралния свѣтъ, нѣкои мислятъ, че той е далечъ отъ тѣхъ, нѣкѫде задъ звездитѣ. Астралниятъ свѣтъ е чувственията, т. е. свѣтъ на чувствата. Когато казвате, че изпитвате приятность или неприятность, скръбь или радость, вие сте въ астралния свѣтъ. Чрезъ чувствата човѣкъ се свързва съ душитѣ и ги познава. На физическия свѣтъ хората изучаватъ нѣщата чрезъ сѣтивата си, а въ астралния свѣтъ — чрезъ чувствата си. И душитѣ иматъ миризъ, вкусъ, тонъ, както и физическитѣ предмети. Колкото по-фини сѫ чувствата на човѣка, толкова по-лесно може да познае, дали една душа е отъ долния, или отъ горния свѣтъ. Всѣки трѣбва да си зададе въпроса, отъ кой свѣтъ е като душа, дали е на мѣстото си въ физическия свѣтъ, има ли благородно сърдце и свѣтълъ умъ. Сѫщевременно, всѣки трѣбва да знае, красивъ ли е. Красотата има отношение къмъ истината. За да бѫдешъ външно и вѫтрешно красивъ, трѣбва да отговаряшъ на известни условия, т. е. да носишъ въ себе си известни добродетели. Красивиятъ човѣкъ е хармонично съчетание на своитѣ мисли, чувства и постѫпки. Той е хармонизиралъ и ума, и сърдцето, и волята си. Той живѣе правилно и въ тритѣ свѣта — въ физическия, въ духовния и въ умствения.

Често хората се запитватъ, кой е праведенъ и добъръ човѣкъ, или кой е духовенъ. Който има благородно сърдце и свѣтълъ умъ, той е праведенъ и добъръ човѣкъ. Искате ли да знаете, дали сте праведенъ, духовенъ човѣкъ, огледайте се въ Божественото огледало и се запитайте: имате ли нуждното благоухание, сърдцето ви благо ли е, умътъ ви свѣтълъ ли е. Щомъ искате да знаете това, отъ разумния свѣтъ ще изпратятъ комисия да ви изпита. Тя ще провѣри уханието ви, благостьта на сърдцето ви, свѣтлината на ума ви, богатството ви и, като разбере, какъ използувате даденитѣ ценности, ще опредѣли къмъ кои хора спадате. Тогава ще ви постави съответна бележка, както тукъ оценяватъ ученицитѣ, и ще ви изпрати при Бога за одобрение. Човѣкъ се изпитва въ всички свѣтове. Нѣкой мисли, че може да живѣе, както иска и както разбира, че никой не държи смѣтка за това. Не е така, разумниятъ свѣтъ е точенъ, всичко тегли и преценява. Нѣкой казва, че билъ добъръ проповѣдникъ, добре изпълнявалъ службата си, билъ отъ добро семейство. Това не е достатъчно. Ще те изпитатъ, въ всѣко отношение, и едва тогава ще се произнесатъ какъвъ човѣкъ си. Добъръ човѣкъ си, а не можешъ да разрешишъ най-малката мѫчнотия. Чрезъ мѫчнотиитѣ провѣряватъ човѣка, може ли да плава, или не може. Малкото патенце се излюпи и започва да плава, а човѣкъ живѣе десетки години на земята и не

може да плава, т. е. не може да решава мѫчнотиитѣ си. Който не може да плава, не може да решава задачитѣ си и потъва въ водата. Добриятъ човѣкъ, въ пълния смисълъ на думата, лесно решава задачитѣ си. Той е научилъ изкуството да плава. Комисията го изпитва и му пише шесторка. На слабия пише единица. Следъ всичко това, той иска да седне отлѣво или отдѣсно на Христа. Какво означава лѣвата страна на Христа? — Работа на земята. — А дѣсната? — Работа на небето. Значи, който иска да седне отлѣво на Христа, той е слѣзълъ на земята да работи. Който иска да седне отдѣсно на Христа, той иска да работи на небето. Дали ще седнешъ отлѣво или отдѣсно на Христа, ти трѣбва да работишъ.

Всички хора сѫ дошли на земята да работятъ. Богъ казва: Дайте работа на всѣки човѣкъ, да се прояви. Като свърши дадената му работа, и комисията се произнесе за успѣха му, едва тогава Богъ ще даде думата си, кѫде да го поставятъ, отлѣво или отдѣсно на Христа. Нѣкой е кандидатъ за служба отъ лѣвата страна, но нѣма търпение да свърши работата си докрай и търси нова служба — отъ дѣсната страна. Търпение се иска отъ всички хора, особено отъ християнитѣ. Не можешъ да бѫдешъ истински християнинъ, ако не си придобилъ търпение.

Въ Китай живѣлъ единъ благочестивъ човѣкъ — Натанъ, който билъ известенъ между бедни и нуждаещи съ своята голѣма щедрость. Нѣкой си Митранъ му завидѣлъ и пожелалъ да стане щедъръ като него, Той направилъ голѣми заведения, съ богати кухни, да приема бедни и да ги угощава. Въ скоро време се заговорило и за Митрана. Беднитѣ се стичали при него, да ги нахрани и да получатъ нѣкаква помощь. Той ги посрѣщалъ любезно, давалъ имъ храна, пари, съ цель да надмине Натана по щедрость. Между беднитѣ имало една просякиня, която се опитвала по нѣколко пѫти на день да получи помощь. Тя влизала ту отъ едната, ту отъ другата врата и получавала това, което ѝ било нуждно. Митранъ забелязалъ, какъ тя се промъквала ту презъ едната, ту презъ другата врата но мълчалъ. Най-после той не издържалъ на нахалството ѝ и я изпѫдилъ. Тя напуснала дома му, но казала: Е, Митране, всичкитѣ ти усилия отидоха напраздно. Натанъ остава ненадминатъ. Вече 30 пѫти азъ ходя при него, влизамъ и презъ едната, и презъ другата врата на кѫщата му, но той дума не ми казва. Всѣки день ме приема, като че за пръвъ пѫть ме вижда, а ти, едва десетина пѫти влѣзохъ въ дома ти, и вече ме изпѫди. Помни, че щедростьта е свързана съ търпението. Ако не можешъ да търпишъ, и щедъръ не можешъ да бѫдешъ.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ търпение. Това, което тѣ

наричатъ търпение, е неволя. Нѣкой търпи до известно време, после се разсърди и въ единъ моментъ разваля всичко, което е съградилъ. Казвате, че нѣкой мѫжъ или нѣкоя жена сѫ страдали много, голѣмо търпение сѫ проявили. Голѣмо е търпението имъ, но тѣ издържатъ най-много до 15 пѫти. Като приематъ просякинята 15 пѫти, следъ това изгубватъ търпението си и я изпѫждатъ. Тѣ трѣбва да работятъ още върху търпението, 30 пѫти да приематъ просякинята и пакъ да не имъ дотегне. Мѫжътъ казва на жена си: Прекали го вече. Жената казва на мѫжа си: Прекали го вече. Щомъ дойдатъ до числото 15, тѣ започватъ да се сърдятъ и, когото срещнатъ на пѫтя си, скарватъ се съ него. Чакайте, много бързате, още 15 пѫти трѣбва да приемате просякинята, да дойдете до числото 30 — число на зрѣлость, на възмѫжаване. За да станете мѫдри, трѣбва да учите въ всѣки свѣтъ по десеть години. Следъ това се открива нова, велика наука, която сѫщо трѣбва да изучавате.

Новото учение, което Христосъ донесе на човѣчеството — учението на любовьта, носи сила за човѣка. Ето защо, който иска да стане силенъ, добъръ и любещъ, трѣбва да изучава ревностно това учение, да стане ученикъ на Христа. Често хората се запитватъ, обичатъ ли ги ближнитѣ имъ. Да се задава такъвъ въпросъ, това е все едно, да се съмнявате въ своята любовь. Щомъ се съмнявате въ своята любовь, вие се съмнявате и въ Божията, защото Богъ живѣе въ всички хора и чрезъ тѣхъ проявява любовьта си. Ако вие обичате хората, и тѣ ще ви обичатъ. Каже ли нѣкой, че обича, той е далъ мѣсто на Божията Любовь въ себе си. Като люби, Богъ се проявява въ него, а не човѣкътъ. Защото е казано въ Писанието: „Богъ е Любовь”. Който иска да даде мѣсто на любовьта въ себе си, той трѣбва да се интересува само отъ своитѣ мисли и желания, отъ своитѣ постѫпки и отношения. Че плодоветѣ на хората били сладки или горчиви, това не се отнася до мене; важно е моитѣ плодове да бѫдатъ сладки. Че хората издавали приятна или неприятна миризма, това не се отнася до мене; важно е азъ да разнасямъ благоухание навсѣкѫде. Важно е моятъ умъ, моето сърдце, моятъ духъ и моята душа да сѫ на мѣсто. Това е основното правило, чрезъ което човѣкъ може да подобри живота си външно и вѫтрешно. Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да живѣе за дома си. Вѣрно е това, но домътъ, въ сравнение съ цѣлокупния животъ, представя само малкия пръстъ на рѫката. Човѣкъ не живѣе само за малкия си пръстъ, но за всичкитѣ си пръсти. Малкиятъ пръстъ представя физическия свѣтъ. Човѣкъ не живѣе само за своитѣ физически, т. е. материални нужди. Безименниятъ

пръстъ представя любознателностьта на човѣка, срѣдниятъ — правдата, показалецътъ — религията, а палецътъ — волята и разума. Щомъ е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да служи на всичкитѣ си пръсти, да задоволява своитѣ вѫтрешни стремежи. За да ни обичатъ хората, трѣбва да имъ дадемъ нѣщо отъ себе си. А ние можемъ да даваме само тогава, когато работимъ върху себе си. Ние обичаме Бога, защото Той всичко ни е далъ и продължава да дава, да задоволява нуждитѣ ни.

Хората се оплакватъ отъ неуспѣхитѣ си въ живота. Въпрѣки желанието имъ да бѫдатъ изправни, да реализиратъ своите идеали, тѣ пакъ не успѣватъ. Значи, има нѣщо ненормално, неестествено въ тѣхъ, което имъ препятствува. Като се натъкватъ на неестественитѣ прояви въ себе си, тѣ се отчайватъ. Едно трѣбва да знаете: Всичко неестествено, изопачено въ проявитѣ ви, не се дължи само на васъ. Има и други фактори, вънъ отъ васъ, които сѫ виновни за вашитѣ неестествени прояви. Минавате нѣкѫде и усѣщате неприятна миризма. Причината за лошата миризма не е въ васъ, но вънъ отъ васъ нѣщо гние и разнася тази миризма. Вие сте виновенъ дотолкова, че не сте могли отдалечъ да усѣтите лошата миризма и да се отстраните отъ нея. Ако сте неразположени, вината е отчасти въ васъ, отчасти въ външния свѣтъ, който не е въ хармония съ Бога. Всѣки удъ, отдѣленъ отъ цѣлия организъмъ, започва да се разлага и гние. Следователно, за да не попадате въ срѣди, които се разлагатъ, дръжте се здраво за Цѣлото. Призовавайте Великото и мощно Начало на помощь. Като постѫпвате по този начинъ, вие ще бѫдете далечъ оть лошитѣ условия, и положението ви ще се подобри.

Това, което днесъ ви говоря, е малко мѫчно за прилагане. Защо? — Защото сте се отклонили отъ правия пѫть и мѫчно можете да се върнете назадъ. Какво трѣбва да направи водата, която се е отбила отъ пѫтя си? Да се върне. назадъ, не може. Нищо друго не ѝ остава, освенъ да си направи новъ пѫть. Щомъ е така, и на васъ казвамъ: Не се обезсърдчавайте, напуснете старата вада и си направете нова. Така постѫпва и природата. Старата вада е вашиятъ старъ животъ. Напуснете стария си животъ, идете при комисията да ви изпита, да видите, какво знаете и какво не знаете. Онова знание, което влиза въ работа, ще задържите; непотрѣбното ще изхвърлите. Следъ това ще ви пратятъ при Бога, Той да даде последната си дума. Ако сте готови за небето, тамъ ще ви задържатъ. Ако не сте готови, ще ви дадатъ ново тѣло и ще ви изпратятъ на земята, тамъ да учите и работите. Този процесъ наричаме „сѫдба”. Човѣкъ самъ кове сѫдбата си.

Затова, именно, Христосъ казалъ на Заведеевата майка: „Не знаете, какво искате”. Това значи: Не разбирате Божиитѣ пѫтища. Хората гледатъ само на външната страна на живота, а онова, което Богъ е наредилъ да се върши, него забравятъ. Както и да мислятъ хората, ще знаятъ, че това, което Отецъ е наредилъ да стане, ще се изпълни. Никой не е въ състояние да отмѣни Божия планъ.

Какъвъ е планътъ, който Богъ е опредѣлилъ за човѣка? — Той го изпратилъ на земята, да работи съ ума, сърдцето, душата и духа си и да се развива. Христосъ слѣзе на земята да научи хората, какъ да живѣятъ и да работятъ правилно. Той внася свѣтли мисли въ човѣшкия умъ, благородни и възвишени чувства и желания въ сърдцето му и така повдига духа му, прави го силенъ и бодъръ. Мнозина очакватъ Христа да слѣзе отъ облацитѣ, но вмѣсто да видятъ това, главитѣ имъ се пълнятъ съ мъгли. Христосъ хлопа на вратата на вашето сърдце, а вие гледате горе нѣкѫде и се чудите, кѫде ли се тропа. Не гледайте нагоре. Той нѣма да дойде оттамъ, но гледайте към вратата на сърдцето си, дето се хлопа. Тамъ е Христосъ. Отворете вратата си и Го поканете вѫтре.

Човѣкъ има две врати: едната е официална, а другата — ежедневна, презъ която постоянно влиза и излиза. Официалната врата е носътъ, а ежедневната и достѫпната е устата. Презъ устата влиза въздухътъ и храната; презъ устата излиза и часть отъ въздуха. Това е алегорично казано. Въ другъ смисълъ, умътъ е официалната врата, а сърдцето — ежедневната. Христосъ ще мине презъ ума — официалната врата, ще слѣзе до сърдцето и тамъ ще похлопа. Всички проповѣдници говорятъ за идването на Христа на земята, но не знаятъ презъ коя врата ще влѣзе Той. Отъ две хиляди години Той хлопа на носа, т. е. на ума на хората, а тѣ отворили устата си и оттамъ Го чакатъ да влѣзе въ стомаха имъ. Умътъ, главната врата на хората, е затворена днесъ. Нѣкой иска да види Христа. Питамъ го: Отворенъ ли е умътъ ти? — Не е отворенъ. — Щомъ не е отворенъ, отвори го и чакай. Научи се отъ свѣтскитѣ хора, какъ посрѣщатъ видни гости. Христосъ стои вече предъ вашитѣ умове, чака да Му отворите, за да слѣзе оттамъ до сърдцата ви. Всичко иде отъ ума, затова староитѣ хора казватъ: Ученитѣ развалятъ свѣта, и ученитѣ ще го оправятъ. Който разваля, той може и да оправя. Богъ създаде свѣта чрезъ Мѫдростьта. Така трѣбва да работите и вие.

Желая на всички хора, да започнатъ новъ животъ и да се вслушватъ въ своитѣ възторжени и възвишени желания. Затова се изисква свѣтълъ

умъ, благородно сърдце и възпитана, силна воля. Не е нуждно човѣкъ да мисли само за ядене и пиене. Когато поканите нѣкой гость на трапезата си, мисли ли той, какво ще яде и пие? За него е важно да има здрави зѫби и здравъ стомахъ. Трѣбва ли да мисли той, ще бѫде ли поканенъ и другъ пѫть на вашата трапеза? Ако домакинътъ е богатъ, външно и вѫтрешно, той всѣкога слага трапеза. Като се нахраните днесъ добре, не мислете, какво ще ядете на другия день. Не мислете за осигуряване. Чрезъ Мойсея Богъ казваше на евреитѣ да не мислятъ за утрешния день, но да си събиратъ манна само за единъ день, за да не се разваля. Кѫде останаха богатитѣ хора, които се бѣха осигурили за години? — Фалираха. Всички богати фирми изчезнаха. Тѣ заминаха за онзи свѣтъ съ праздни черепи и сухи кости, безъ мускули. Казватъ за нѣкого: Уменъ човѣкъ бѣше той. — Кѫде остана неговата умна глава? Докато е билъ живъ, виждали сте главата му, но следъ смъртьта му нищо не виждате, освенъ празенъ черепъ и сухи кости. Казватъ за нѣкоя жена: Красива жена бѣше тя! — Никаква красота не виждамъ днесъ въ нея. — Силенъ човѣкъ бѣше! — Никаква сила не виждамъ въ него. Всичко, което ви е правило впечатление — разумность, красота, сила, е изчезнало, понеже е временно, преходно, промѣнливо.

Започнете новия животъ и вървете напредъ съ Бога. Който се свърже съ Него, ще стане богатъ, физически и духовно. Богъ, за Когото говоря, не е само български, нито еврейски Богъ, но на всички народи, на всички хора по земята. Нѣма по-достѫпно сѫщество отъ Него. Той носи пълнотата на живота въ себе си. Призовете Го, и Той ще ви се отзове. Много хора днесъ сѫ обременени: мислятъ за своитѣ близки, които сѫ на бойнитѣ полета, страхуватъ се да не ги убиятъ. Не мислете за това, но нека всѣки се запита: Върша ли Божията воля? Обичамъ ли ближния си, както себе си? Когато всѣки човѣкъ, всички народи си отговорятъ на този въпросъ положително, Богъ ще ги благослови. Желая ви да се приготвите да посрещнете Христа. Ако дойде въ домоветѣ ви и намѣри, че не сте готови, Той ще си вземе това, което ви е далъ. Ако мѫжътъ, жената и децата ви сѫ добри, а вие не ги цените, ще ви ги вематъ. Христосъ ще имъ каже: Елате при мене, азъ ще задоволя нуждитѣ ви и ще ви дамъ заслужено мѣсто. Въ края на краищата, всички ще се върнемъ при Господа, отъ Когото сме излѣзли. Ще кажете, че е страшно това връщане. Нищо страшно нѣма въ връщането на душата при Бога. Страшно е за онѣзи, които живѣятъ зле, които лъжатъ, крадатъ и не изпълняватъ Божията воля. Тѣ ще изгубятъ всичко. Отъ тѣхъ

ще останатъ само сухи кости. Ще се опитатъ да влѣзатъ въ сърдцето си, но ще ги обхване студъ, безлюбие и никаква топлина, никакво чувство; ще се опитатъ да влѣзатъ въ ума си — никаква мисъль, никаква свѣтлина нѣма да намѣрятъ. На всички казвамъ: Обърнете се къмъ Бога на пълния животъ и отъ Него искайте всичко. Какво прави търговецътъ днесъ? — Той се стреми къмъ положителното въ живота. За него златната звонкова монета има съдържание. Що се отнася до книжнитѣ пари, той не разчита на тѣхъ. Американскитѣ студенти иматъ обичай да се поздравяватъ съ чекове отъ 30 — 40,000 лева, които, обаче, не могатъ да се осребрятъ — никоя банка не може да имъ ги изплати. По-добре е човѣкъ да има единъ левъ, но звонкова монета, отколкото хиляди книжни левове, които никой не признава. Това сж залъгалки въ живота. Пазете връзката си съ Бога, като капиталъ, на който всѣкога може да разчитате.

И тъй, колкото и да се стремите къмъ дѣсната или лѣвата страна наХриста, Той нѣма да ви тури нито отдѣсно, нито отлѣво на себе си. Защо? — Защото, като имате сърдце, вие сте вече отлѣво на Христа; като имате умъ, вие сте отъ дѣсната Му страна. Когато мжжътъ умре, той отива отдѣсно на Бога. Като остане жената на земята, тя е отлѣво на Бога. Дѣлението на християнитѣ на източноправославни, на католици и протестанти показва, че тѣ не разбиратъ Христовото учение. Нѣкои християни не подържатъ дѣлението, но искатъ всички да бждатъ на една страна: или на лѣво, или на дѣсно. Въ сжщность, една страна сжществува — дѣсната. Тя съдържа всичко въ себе си. Добре е, всички хора да застанатъ на тази страна, защото тя води къмъ Бога. Нѣкои не познаватъ, кжде е дѣсната и кжде — лѣвата страна и се питатъ, кжде е Богъ, на кое мѣсто ги е поставилъ и т. н. Първоначално още, Богъ ги е турилъ на добро мѣсто. Ако не сж доволни отъ мѣстото си и го намиратъ лошо, ще знаятъ, че тѣ сами сж го избрали. Тѣ се оплакватъ отъ живота си и казватъ, че всичко имъ е кисело, горчиво. Отъ тѣхъ зависи да подсладятъ живота си. На киселото и горчивото трѣбва Да прибавятъ повече захарь. На земята не трѣбва да бждете много сладки. Тукъ и киселитѣ, и сладкитѣ нѣща иматъ свое предназначение. Докато сте на земята, може да бждете три четвърти горчиви и четвъртъ сладки; въ ангелския свѣтъ ще бждете наполовина горчиви и наполовина сладки, а въ Божествения свѣтъ ще бждете напълно сладки. Молете Бога да ви помогне, да развивате правилно ума, сърдцето и волята си, да се облѣчете въ Христа, както е казано въ Писанието. Съ други думи казано: Приемете Христа въ сърдцето си, като вашъ приятель, и въ

ума си, като вашъ Учитель, да ви обхване външно и вжтрешно, а не само да се облѣчете въ Него, като въ дреха.

Нѣкои търсятъ Христа по външенъ пжть, само въ единъ човѣкъ. Така тѣ нѣма да Го намѣрятъ. Христосъ се открива на онзи, който искрено Го търси. Какъ се открива? — По вжтрешенъ пжть, и не само чрезъ единъ човѣкъ, а чрезъ много хора. Той се проявява като свѣтлина. Христосъ е и въ едното, и въ многото. Той е и въ цѣлото дърво, и въ плода. — Кжде е Христосъ? — Горе. Преди две хиляди години Той бѣше на земята, но сега работи въ горния свѣтъ. Който Го види, веднага тръгва следъ Него, както момата пристава на нѣкой красивъ момъкъ. Не плачете за онѣзи, които сж пристанали на Христа. Понеже тукъ никой не ги е оценилъ, тѣ отишли при Христа, Той да ги оцени, и сж доволни отъ положението си. Близкитѣ имъ плачатъ за тѣхъ, искатъ да ги видятъ. Нѣма защо да плачатъ за скжсанитѣ имъ дрехи. Нѣкои искатъ да знаятъ, дали близкитѣ имъ, които сж заминали за онзи свѣтъ, мислятъ за тѣхъ. За какво ще мислятъ? Тѣ не се интересуватъ за материалното ви положение, но какъ живѣете, дали се обичате, дали сте готови да се жертвувате единъ за другъ.

Христосъ слиза отгоре. Това е велика истина, която всички ще провѣрите. Всички управляващи, всички проповѣдници и учители, майки и бащи ще Го видятъ и ще Го признаятъ за свой Богъ. Желая ви, всички да бждете радостни и спокойни. Доброто иде вече въ свѣта. Христосъ слиза отгоре! Всички ще видятъ това. Нѣкои ще бждатъ въ Христа, а у нѣкои Той ще бжде. Велико благо очаква човѣчеството. Желая всички българи да слушатъ, какво имъ говори Господъ и да бждатъ носители на Неговото Слово. За да провѣрите, дали Богъ е между васъ, съберете се около нѣкой боленъ и се помолете за него. Ако болниятъ се подобри, Богъ работи между васъ. Съберете се около единъ крайно беденъ човѣкъ и се помолете за него. Той се нуждае отъ хлѣбъ. Ако хлѣбътъ му дойде на крака, значи, Богъ работи и тукъ. Ако има суша и се помолите за дъждъ въ името на Господа, дъждътъ ще дойде, а съ него заедно и плодородието. Сегашнитѣ хора философствуватъ, за всичко мислятъ, но забравятъ Бога.

За кой Господъ говоря азъ? За Онзи, Който въздава на всѣки човѣкъ заслуженото. Не се произнасяйте за работитѣ на хората, има кой да ги критикува, има кой да мисли и следи за живота имъ. Богъ изисква отъ всички да изправятъ живота си, да изпълнятъ Неговата воля. Ако не Го послушатъ, ще дойдатъ тежки дни. Който послуша Господа, ще има на разположение всичко — и хлѣбъ, и земя. — Какъ ще познаемъ Господа? —

Като направимъ сѫщия опитъ, какъвто направи пророкъ Илия на своето време. Азъ ще извикамъ Господа, за Когото ви говоря, и ще пожелаемъ да направи нѣщо, отъ което да видимъ присѫтствието Му. Нека направятъ сѫщия опитъ и онѣзи, които Му служатъ, да видимъ, на кого ще се отзове. Като знаете, че Господъ е живъ и управлява цѣлия свѣтъ, отъ нищо не се страхувайте. И смъртьта да не ви плаши. Ако тя се изпрѣчи на пѫтя ви, кажете си: Понеже Богъ ме изпратилъ на земята да работя, никаква външна сила не може да отнеме работата ми. Докато не я свърша, не измѣнямъ пѫтя си, не се мърдамъ отъ мѣстото си. Който се опита да ме измѣсти, нѣма да се бори съ мене, но съ Онзи, Който ме е проводилъ. Той държи въ рѫцетѣ си всички народи. Горко на този народъ, който не изпълни Божията воля.

Велико е Божественото учение. Само чрезъ него народитѣ ще се разбератъ. Само чрезъ него мѫжетѣ и женитѣ ще се споразумѣятъ. Нека сѫществуватъ всѣки народъ, всѣка държава, всѣки домъ, всѣки човѣкъ, но да бѫдатъ носители на любовьта, на мѫдростьта и на правдата. Бѫдете готови да се жертвувате за Великото въ свѣта. Азъ не говоря за обикновената жертва, да умре човѣкъ за нѣкого; азъ не говоря за смърть, при която заравятъ умрѣлия, опѣватъ го, държатъ му надгробни речи. Азъ говоря за такава жертва, при която човѣкъ си заминава, безъ да оставя гробъ. Който се жертвува така, става невидимъ за окрѫжаващитѣ — никой не знае, кѫде е и какво прави.

Блажени сѫ онѣзи народи, които слушатъ Господа на всичката пълнота и изпълняватъ волята Му.

Бѫдете служители Божии, за да носите благословението Му навсѣкѫде.

Бѫдете смѣли, за да проповѣдвате Словото Божие. Така говори Христосъ, Който е въ всички хора.

6. Беседа отъ Учителя, държана
на 23 юлий, 1918 г. София.

Събличане и обличане

„Да се съблѭчете отъ вехтия чело-
вѣкъ и да се облѭчете съ новия”.
Послание къмъ Ефесянитѣ 4:22 — 24.

Събличането и обличането представятъ велики закони на развитие. Това сѫ процеси, които се извършватъ и въ самата природа. Който не спазва тѣзи процеси, самъ се излага на страдания. Какво става презъ есеньта и презъ зимата съ растенията? — Постепенно събличатъ старата си дреха. Слана попарва листата, и тѣ постепенно окапватъ. Вѣтроветѣ оголватъ клонетѣ, обрулватъ листата имъ, докато най-после дървото се освободи напълно отъ старата си дреха. Щомъ дойде пролѣтьта, дърветата започватъ да се покриватъ съ нови листа; нови клончета израстватъ, нови цвѣтове се явяватъ. Дървото се облича съ нова дреха, т. е. съ нова премѣна. Ще кажете, че това е обикновено нѣщо. Събличането и обличането не сѫ обикновени работи. Като отидете на черква, и тамъ виждате сѫщитѣ процеси. Свещеникътъ иде отвънъ съ старата си, вехта дреха, но щомъ влѣзе въ олтаря, съблича я и облича нова — новъ човѣкъ става. Той се освобождава отъ старитѣ листа и се облича съ нови. Добре е, свещеникътъ да не съблича новитѣ си дрехи. Щомъ е станалъ новъ човѣкъ, новъ да си остане. Така правятъ всички хора. За единъ-два часа презъ деня обличатъ новитѣ си дрехи, а останалитѣ 22 — 23 часа прекарватъ въ старитѣ си дрехи. Следъ това се чудятъ, защо работитѣ имъ не вървятъ добре. Много естествено. Докато сте облѣчени съ старитѣ си дрехи, работитѣ ви не могатъ да се нареждатъ добре. Какво ще ви даде една стара дреха, пълна съ прахъ, съ потъ и съ нечистотии? Ако облѣчешъ новата си дреха, душата ти ще се зарадва и развесели.

Какво правятъ момата и момъкътъ, когато се женятъ? — Свалятъ старитѣ си дрехи и се обличатъ съ нови. Който ги види, радва се на новитѣ имъ премѣни и казва: Това сѫ невѣста и младоженикъ. Тѣ започватъ добре, но не издържатъ докрай добре. — Защо? — Като се върнатъ у дома си, събличатъ новитѣ си дрехи и обличатъ старитѣ. Следъ това се чудятъ, защо работитѣ имъ не вървятъ добре. Сега и вие сте облѣчени съ нови дрехи, но, като отидете по домоветѣ си, ще облѣчете пакъ старитѣ си дрехи. Павелъ

казва: „Съблѣчете се отъ стария човѣкъ!” Значи, събличането на старитѣ дрехи и обличането въ нови представя новия животъ, къмъ който човѣкъ се стреми. Следователно, облѣчете ли се съ нови дрехи, не се връщайте повече къмъ старитѣ.

Какво, въ сѫщность, е стариятъ човѣкъ? — Това сѫ старитѣ мисли, чувства и желания, старитѣ навици, старитѣ дрехи, чиито последствия носимъ и доднесъ. Всички страдания — физически, сърдечни и умствени, всички лишения не сѫ ли резултатъ на стария човѣкъ, на старото? Въпрѣки това, чувате да казватъ: Да се държимъ за старото! Кѫде е писано това? Павелъ казва: „Облѣчете се въ новия човѣкъ!” Като чуятъ думата „ново” или „ново учение”, мнозина казватъ: Опасно е новото учение. — Опасно е старото. Въ сѫщность, новото учение препорѫчва на хората много прости, обикновени нѣща: Да се облѣчете съ нови дрехи, да се обуете съ нови обуща — да станете новъ човѣкъ. Кой не желае това? Ще кажете: Отде ще дойде новото? За новото сѫ нуждни пари, срѣдства. Кой ще ни ги достави? Започнете отъ невидимото и постепенно вървете къмъ видимото. Ако всѣка сутринь, като ставате отъ сънь, събличате старитѣ дрехи на ума и на сърдцето си и обличате нови, досега щѣхте да се подновите, да станете новъ човѣкъ. Мѫжътъ става отъ сънь сърдитъ, недоволенъ. Защо? — Не е съблѣкълъ старитѣ си дрехи. Не се сърди на мѫжа си, но дай му чиста вода, да измие краката си, отвори прозореца да подиша чистъ въздухъ, дай му нови дрехи да се облѣче и вижъ следъ това, нѣма ли да бѫде доволенъ. Всѣка жена, която отваря Божествения сандъкъ и дава нови дрехи на мѫжа си, е добра. Това обличане е психическо. Който не знае да се облича съ нова психическа дреха, всѣкога ще бѫде недоволенъ и всѣкога ще се оплаква. Колко жени се оплакватъ отъ мѫжетѣ си, и колко мѫже — отъ женитѣ си, само затова, че не знаели, какъ да се обличатъ въ нови дрехи. Ако мѫжътъ не знае това изкуство, нека жената го облѣче; ако жената не притежава това изкуство, нека мѫжътъ я облѣче. Обличай жена си всѣка сутринь въ нова дреха, и тя ще бѫде добра. Обличай мѫжа си всѣка сутринь въ нова дреха, и той ще бѫде добъръ. Жената сготвила нѣкакво ядене, отъ което мѫжътъ е недоволенъ. Той се сърди, гнѣви, но следъ това и тя започва да се сърди. Въ края на краищата, се явява общо недоволство. Защо жената да не изучи характера и вкуса на мѫжа си и да наготви ядене, което той обича? Преди да се е върналъ мѫжътъ отъ работа, жената трѣбва да отвори прозорцитѣ на стаитѣ, да влѣзе чистъ въздухъ, да се помоли заедно съ децата. Като дойде мѫжътъ и намѣри стаитѣ чисти и провѣтрени,

децата тихи и спокойни, той ще облѣче новата си дреха и ще бѫде доволенъ. Какво прави жената днесъ? Като види, че мѫжътъ се разгнѣви, тогава провѣтрява стаитѣ, тогава укротява децата. При това положение, мѫжътъ нѣма желание да се облѣче съ нова дреха.

Единъ младъ момъкъ трѣбвало да пѫтува отъ едно село до друго.Пѫтьтъ му минавалъ презъ една гѫста гора. Баба му, като видѣла, че внукътъ ѝ тръгва на пѫть и трѣбва да мине презъ гората, казала му: Синко, ела да ти бая, ако те срещне мечка, да не те изяде. — Бабо, по- добре ми бай, да не ме срѣща мечка! — отговорилъ засмѣно внукътъ.

Какво трѣбва да прави жената, за да има миръ и доволство въ дома си? Като се върне мѫжътъ ѝ отъ работа, тя трѣбва да измие краката му, да му даде нови дрехи, да се облѣче и следъ това да седнатъ двамата заедно да се нахранятъ. Така сѫ постѫпвали женитѣ въ старо време. Ако се спазва този навикъ и въ новото време, 50% отъ недоразуменията въ домоветѣ щѣха да се намалятъ. Жената счита за унижение да измие краката на мѫжа си, да му даде нови дрехи да се облѣче. Тя казва: Право ли е азъ да се грижа за мѫжа си, като за дете? Той може самъ да свърши тази работа. — Право ли е жената да дава стари дрехи на мѫжа си и постоянно да се каратъ? Ако азъ съмъ на мѣстото на жената, предпочитамъ да съблѣка старитѣ дрехи на мѫжа си и да го облѣка съ нови, да измия краката му, отколкото да се карамъ съ него и да го оставя съ стари дрехи. Съблѣчете старитѣ си дрехи и облѣчете нови! Ще дойде нѣкоя жена да се оплаква отъ мѫжа си, че обичалъ да гледа чужди жени, да се сърди и кара. За да не става това, съблѣчи старитѣ му дрехи. Ти го оставяшъ съ стари дрехи, и той, недоволенъ отъ положението си, търси причини да се сърди и кара. Облѣчи го въ новата дреха — въ дрехата на любовьта и не мисли лошо за него. Щомъ мѫжътъ има сърдце, и любовь има. Понѣкога само обущата му сѫ тѣсни, и той се движи мѫчно. Какво направиха китайцитѣ съ своитѣ деца? — Осакатиха краката имъ. Понеже служатъ на своята стара култура, обуватъ момиченцата си съ тѣсни, малки обувки, подъ предлогъ, че е красиво жената да има малъкъ кракъ. Въ сѫщность причината се крие другаде. Като осакатяватъ краката на жената, съ това тѣ искатъ да я задържатъ повече вкѫщи, да не ходи по улицитѣ. Обаче, китайката привикна и съ малкитѣ крачка да се движи свободно и да излиза, когато пожелае.

Нови дрехи, нови обуща сѫ нуждни за хората, и то широки и удобни. Ако имате мѫчнотии и страдания, ще знаете, че това сѫ старитѣ и тѣсни

дрехи и обуща. Старитѣ дрехи криятъ въ себе си отрова. Като сгрѣшилъ, човѣкъ облѣкълъ старата дреха пропита съ отрова и нечистотии. Съблѣчете старата дреха и облѣчете новата, която носи въ себе си всички елементи на чистота и здраве. Новата дреха носи радость и веселие за човѣка. Като ставате сутринь отъ сънь, облѣчете дрехата на надеждата, на вѣрата, на любовьта, на истината, на милосърдието. Каквато дреха ви е нуждна за даденъ случай, такава облѣчете. Всѣка дреха, която носи известна добродетель, е чиста, нова, здрава. Когато ставате сутринь, мислете за всичко възвишено и благородно, за работата на великитѣ хора — музиканти, художници, писатели и поети. Мѫжътъ е недоволенъ, че жена му прегорила яденето; жената е недоволна, че мѫжътъ ѝ не е донесълъ повече месо и зеленчуци, да сготви добро ядене. Турете настрана тенджеритѣ съ прегорѣлото ядене. Изхвърлете навънъ изгорѣлия лукъ, масло, а заедно съ това и недоволството. Бѫдете благодарни на малкото, което имате. За предпочитане е човѣкъ да остане три деня гладенъ, отколкото да носи въ себе си недоволството отъ прегорѣлото ядене или недоволството, че малко е месото, хлѣбътъ и зеленчуцитѣ. Днесъ всички хора — учители, професори, сѫдии, свещеници носятъ недоволството отъ прегорѣлото ядене. Търговецътъ пъкъ е недоволенъ, че работитѣ му не вървятъ добре. Махнете недоволството отъ себе си! Махнете тенджерата и търговията отъ главата си! Човѣкъ не е дошълъ на земята нито готвачъ да става, нито търговецъ. Това сѫ временни занятия за прехранване. Свещеникътъ е недоволенъ, че работата му не върви добре, професорътъ сѫщо е недоволенъ отъ работата си. Не се безпокойте, всичко ще тръгне добре, Никой не е дошълъ на земята да става попъ или професоръ. Това сѫ временни служби. Какво означава думата „попъ”? — Баща. Единъ Баща има въ свѣта — Господъ. Всички хора сѫ братя помежду си. Следователно, като срещнешъ единъ човѣкъ, ще знаешъ, че той е твой братъ, а Богъ е Баща на всички.

Съблѣчете старитѣ дрехи и облѣчете новитѣ. Новата дреха подразбира любовь. Облѣчешъ ли тази дреха, ще си кажешъ, че обичашъ всички хора. Кажешъ ли веднъжъ това, ще издържашъ. Да не изпаднете въ положението на онзи китаецъ, който решилъ да бѫде щедъръ, но когато една просякиня го посетила 15 пѫти, той не могълъ да я приеме повече и я изпѫдилъ. Следъ това казалъ: Не мога повече да бѫда щедъръ. Който казва, че не може да направи това или онова, той е ученикъ на старото учение. Ученикътъ на новото всѣкога казва „мога”. Като казвашъ „не

мога”, ти обезсилвашъ Бога въ себе си. Като кажешъ „мога”, ти Му давашъ сила да се прояви. На времето си старитѣ дрехи сѫ били на мѣстото си, но днесъ сѫ тѣсни и неудобни. Малкитѣ дрешки отговарятъ на малкото дете, но, ако го облѣчете съ сѫщитѣ дрехи следъ десеть години, ще го осакатите. Освободете се отъ старитѣ форми, които днесъ не ви подхождатъ. Всѣка мисъль, всѣко чувство, всѣко желание, които ви стѣсняватъ, трѣбва да се изхвърлятъ навънъ, или да се предадатъ на други, които идатъ следъ васъ. Като се върнете въ домоветѣ си, отворете сандъцитѣ си и раздайте всичкитѣ си стари дрехи на онѣзи, които не сѫ ги още опитали. Ако нѣкой ги иска доброволно, дайте му ги; ако не ги иска, хвърлете ги или ги изгорете. Извадете новитѣ си дрехи, облѣчете се съ тѣхъ и кажете: Отъ днесъ обличамъ новата дреха — дрехата на Христа. Това изисква новото учение отъ всички Новата дреха наричаме дреха на любовьта. Тя постоянно се подновява. Щомъ я съблѣчете, пакъ нова обличате, както змията съблича една кожа и се облича въ друга.

И тъй, каже ли нѣкой, че е недоволенъ или неразположенъ, ще знае, че дрехата му е стара. Ще съблѣче старата си дреха и ще облѣче дрехата на вѣрата. Ако е гнѣвенъ, ще облѣче дрехата на мира. — Може ли толкова лесно човѣкъ да съблича старата си дреха и да облича нова? — Може. Както обличате и събличате ризата си, така може да се облѣчете въ новитѣ дрехи на любовьта, на мѫдростьта, па истината, на вѣрата, на надеждата, на мира и т. н. Жената облича ризата си отгоре-надолу. Значи, тя приема идеитѣ отгоре-надолу. Мѫжътъ облича панталонитѣ си отдолу-нагоре. Така приема той идеитѣ — отдолу-нагоре. Панталонитѣ сѫ долу тѣсни, горе широки. Съ това мѫжътъ се пази, да не влиза лошото отъ долния свѣтъ въ горния. Но и тукъ дойде нова мода. Недоволни отъ тѣснитѣ крачоли долу, мѫжетѣ започнаха да носятъ панталони съ широки крачоли долу.

Съблѣчете старитѣ си дрехи, ушити по модата, и облѣчете нови, бѣли, чисти дрехи. Бѣлиятъ цвѣтъ означава доброто. Стремете се къмъ бѣлия цвѣтъ, за да се свържете съ доброто. Дето видите бѣлъ цвѣтъ — на цвѣте, на кѫща, измазана бѣло, свързвайте го съ доброто. Така ще минавате отъ видимото къмъ невидимото. Като видите нѣкое бѣло цвѣте, спрете се предъ него и кажете: Искамъ да бѫда бѣлъ, добъръ и чистъ като това цвѣте. Мислете често за бѣлия цвѣтъ, за доброто и за чистотата, за да се облѣчете въ нова дреха — въ дрехата на новия човѣкъ. Това е простъ методъ, съ който можете да си помогнете. Ако си недоволенъ или

неразположенъ, мисли за доброто. Така ще съблѣчешъ старата си дреха и ще облѣчешъ нова. Това знаятъ всички майки и бащи. Ако детето имъ е боледувало нѣколко месеца, първата имъ работа следъ оздравяването му е да го окѫпятъ и облѣкатъ въ нови дрехи. Старитѣ дрехи, съ които е боледувало, хвърлятъ навънъ или изгарятъ. Като знаете, че старитѣ дрехи сѫ напоени съ заразителни микроби, съ лоши мисли и чувства, съ отрицателни състояния, хвърляйте ги или ги изгаряйте, но никога не ги давайте на бедни. Ако искате да дадете нѣщо на бедния, дайте му отъ новитѣ си дрехи. Нѣкой раздава старитѣ си дрехи и мисли, че е направилъ добро. Той се освободилъ отъ товара си, но го прехвърлилъ на гърба на другиго. Значи, той е направилъ добро на себе си, а не и на бедния. Ако искате да се освободите отъ старитѣ си дрехи, питайте онзи, на когото ги давате, готовъ ли е да носи вашия товаръ. Ако доброволно поеме товара ви, благодарете му за доброто, което ви е направилъ.

Помнете: старото не носи нѣщо полезно и добро за хората. То е ценно само за природата. Тя го туря на коренитѣ на своитѣ дървета за торъ. Тѣ го всмукватъ, извличатъ потрѣбнитѣ сокове, отъ които следъ време излизатъ нови листа, нови пѫпки и клончета, нови цвѣтове и плодове. Само природата владѣе изкуството да превръща старото въ ново. Казано е въ Писанието: „Всичко, което се случва на онѣзи, които любятъ Господа, се превръща на добро”. Ще кажете, че този стихъ се отнася до всички християни, защото тѣ любятъ Бога. — Колко време Го любятъ? Най-много единъ-два часа, докато сѫ въ черква, облѣчени въ нови, чисти дрехи. Останалитѣ 22 — 23 часа тѣ сѫ въ старитѣ си дрехи. Като разгледате отношението 1:23, ще разберете, колко време сте били истински християни. Като говоря за черквата, за храма, имамъ предъ видъ онова възвишено състояние на човѣшката душа, когато човѣкъ е готовъ да прояви доброто, милосърдието и любовьта.

Като изучавамъ човѣшкитѣ мисли, виждамъ старитѣ дрехи, съ които ги обличатъ, и зная, че тѣзи мисли нѣма да имъ помогнатъ. Жената седи и мисли за мѫжа си, че е нервенъ, гнѣвенъ, лошъ. И мѫжътъ мисли сѫщото за жена си. И на двамата казвамъ: Престанете да се оплаквате единъ отъ другъ, но си задайте въпроса, отъ коя жена и отъ кой мѫжъ сте недоволни — отъ стария, или отъ новия. Всѣка жена има двама мѫже: единиятъ е старъ, а другиятъ — новъ. Всѣки мѫжъ има две жени: стара и нова. Отъ кого се оплаквате: отъ стария мѫжъ и старата жена, или отъ новия мѫжъ и новата жена? Думата „жена” произлиза отъ думата „зео” — животъ.

Лошата жена произлиза отъ лошия, отъ стария, покваренъ животъ. Когато умътъ се съедини съ живота, ражда се мѫжътъ. Следователно, мѫжътъ и жената се съединяватъ, за да се развиватъ. На сѫщото основание, ако житното зърно не се посади въ земята, нищо ново нѣма да придобие. Когато нѣкой пита, защо хората се женятъ, казвамъ: Женитбата е необходима, за да се развиватъ мѫжътъ и жената, да придобиватъ нови качества и да изучаватъ Божиитѣ закони. — Може ли безъ женитба? — Въ широкъ смисълъ на думата безъ женитба, т. е. безъ развитие на земята не може. Като е дошълъ на земята, човѣкъ се оженилъ вече. Духътъ му се е свързалъ съ плътьта. Духътъ е жененъ за плътьта. Който не иска да се жени, не трѣбва да дохожда на земята. Женитбата трѣбва да става правилно, за да се раждатъ добродетели, възвишени и добри дѣла.

Свѣтътъ се нуждае отъ добродетели, отъ велики дѣла. Какво виждаме днесъ? Свѣтътъ е пъленъ съ деца на старото, на безлюбието. И следъ това всички се оплакватъ отъ децата си и казватъ: Не трѣбва човѣкъ да се жени. Когато направи човѣка, Богъ го създаде мѫжки и женски полъ. Думитѣ „мѫжки и женски полъ” подразбиратъ любовьта и обичьта. Мѫжътъ представя любовьта, а жената — обичьта. Мѫжъ, който не люби, не е истински мѫжъ; жена, която не обича, не е истинска жена. Това е велика истина, която засѣга едновременно и мене, и васъ. Мѫжътъ трѣбва да бѫде облѣченъ съ нова дреха — съ дрехата на любовьта, а жената — съ дрехата на обичьта.

Ето защо, когато дохождатъ при мене мѫже и жени да се оплакватъ едни отъ други, понѣкога съмъ мекъ и добъръ къмъ тѣхъ, а понѣкога — строгъ. Когато съмъ строгъ, съ това искамъ да имъ кажа да съблѣкатъ старитѣ си и нечисти дрехи и да облѣкатъ новитѣ: мѫжътъ да облѣче дрехата на любовьта, а жената — дрехата на обичьта. Когато съмъ добъръ и мекъ, проявявамъ Божието търпение и си казвамъ: Щомъ Богъ търпи хората, и азъ трѣбва да ги търпя . По отношение на мене, Богъ е Любовь. По отношение на Бога, азъ съмъ обичь. Следователно, азъ трѣбва да дамъ възможность на Божията Любовь да се прояви чрезъ мене. Само така умътъ ми може да бѫде свѣтълъ, а духътъ ми — силенъ и бодъръ. Започнете отъ днесъ да събличате старитѣ си дрехи, да събувате старитѣ си обуща и да ги изхвърлите вънъ. Какво направи Мойсей, когато видѣ кѫпината, която горѣше? Той събу обущата си, защото чу гласъ, който му казваше: „Събуй обущата си, защото мѣстото, на което стоишъ, е свето”. Богъ му каза и други нѣща, които не сѫ записани въ Стария Заветъ.

„Събуй обущата си” — каза Господъ на Мойсея. Думата „обуща” е взета въ широкъ смисълъ. Човѣкъ има обуща не само на краката си, но и на ржцетѣ, на ума, на сърдцето си. Затова човѣкъ трѣбва да събуе обущата си и отъ краката, и отъ ржцетѣ, и отъ ума, и отъ сърдцето си. Има обуща на краката, които сж тѣсни, и човѣкъ мжчно ходи съ тѣхъ. Но има обуща и на ума, които сжщо стѣгатъ човѣка, не може свободно да мисли. Чувате нѣкой да казва, че неговото вѣрую е най-добро, най-право. Да се мисли така, това значи стегнатъ, ограниченъ умъ, т. е. умъ, обутъ въ тѣсни обуща. Едно е истинското вѣрую, едно е правото вѣрую. Всички други сж изопачени, окарикатурени образи на единния, истинския образъ. Една е истинската и права религия — религията на любовьта, на вжтрешното съдържание и смисълъ на нѣщата. Тя опредѣля връзкитѣ, които трѣбва да сжществуватъ въ семейството между мжжа и жената, между брата и сестрата. Една е истинската религия, т. е. едно е дървото на живота, но съ много разклонения. За да познаете истинската религия, трѣбва да облѣчете новитѣ си дрехи, както свещеникътъ облича новитѣ одежди и излиза да служи. Защо мжжътъ и жената да не бждатъ като свещеницитѣ, облѣчени въ нови одежди? Като се ожени, мжжътъ става попъ. Жената го опопила. Като му роди едно дете, той става „папа”, т. е. баща. Въ този смисълъ, всѣки човѣкъ може да бжде баща и майка, да облѣче новата си одежда и да служи на новото. Да опопишъ мжжа си, това значи, да му родишъ нѣщо възвишено и благородно. Бихъ желалъ всѣка жена така да опопи мжжа си, че да му роди благороденъ синъ или благородна дъщеря, облѣчени въ нови дрехи. Като ражда, жената трѣбва да придобие възвишени качества, които да предаде и на мжжа си. Това значи, и двамата да се облѣкатъ въ нови, чисти дрехи. Ако бременната жена е недоволна отъ своята бременность и съжалява, че се мжчи, тя още е облѣчена съ старитѣ си дрехи, тя служи на старото. Бременната жена трѣбва да благодари на Бога, че я облича въ нова дреха. Сжщо така трѣбва да благодарятъ и мжжътъ, и братята, и сестритѣ ѝ. Така ли постжпватъ сегашнитѣ хора? Повечето сж недоволни отъ идването на новото дете. Тѣ виждатъ, че това сжщество ще имъ създаде нови безпокойства, нови разходи и мжчнотии. Това сж стари, търговски идеи. Долу старитѣ идеи! Тѣ отживѣха времето си. Днесъ тѣ нѣматъ никаква цена.

„Събличане и обличане”. Когато се говори за събличане и обличане, това показва, че могатъ да се събличатъ и обличатъ и стари, и нови дрехи. Въ правъ смисълъ на думитѣ „обличане въ ново”, човѣкъ не може да се

облѣче въ ново, докато не влѣзе Христосъ въ него. Въ сѫщность, Христосъ, новото, Божественото Начало въ човѣка се облича въ ново, а не самиятъ човѣкъ, облѣченъ въ плъть. Плътьта е старата дреха, духътъ — новата. Плътьта приготвя новата дреха, но не може да я облѣче, докато не дойде въ нея духътъ, Божественото Начало — Христосъ. Сѫщото прави и бременната жена. Тя приготвя пелени, дрешки за детето, но не може да ги употрѣби, докато детето не се роди, не излѣзе на бѣлъ свѣтъ. Не можешъ да станешъ красивъ, докато не родишъ една велика идея. Ти можешъ да нарисувашъ красива картина, да изваешъ хубава статуя, да напишешъ велико и ценно произведение само тогава, когато Духътъ отгоре е взелъ участие въ твоята работа.

Колко години сѫ минали отъ написването на Светото Евангелие? — Близо две хиляди години. Тѣзи, които сѫ взели участие въ написването Му, и доднесъ още работятъ отгоре. Ето защо, като четете Евангелието, вие се свързвате съ тѣзи, които сѫ работили и работятъ върху Него. — Тогава, можемъ ли да се свържемъ съ Христа? — Щомъ мислите за Него, можете да се свържете. Ако сте приели въ дома си гладния, жадния, страдащия и сте го нахранили и утешили, ще мисли ли той за васъ? — Непремѣнно ще мисли. Ако сте го пѫдили, хокали и ругали, пакъ ще си спомня за васъ. Значи, човѣкъ може да мисли и да си спомня за васъ при два случая: когато сте го нахранили и напоили добре, и когато сте го изпѫдили и наругали. Мнозина търсятъ Христа, говорятъ за Него, но не сѫ доволни отъ живота си, отъ Бога. Тѣ искатъ да иматъ повече богатства и блага отъ тѣзи, които имъ сѫ дадени. Щомъ роптаятъ и сѫ недоволни, тѣ сѫ облѣчени въ старитѣ си дрехи. На такива хора не се даватъ нови дрехи. За да се облѣкатъ въ новото, тѣ трѣбва да съблѣкатъ старитѣ дрехи, да се окѫпятъ добре. Това значи, да приематъ съ радость Христовото учение и да сѫ готови да помагатъ на бедни, нещастни и на страдащи. Тѣ искатъ да станатъ богати и тогава да помагатъ на бедни и на страдащи. Тѣ и днесъ сѫ богати. Въ който день и часъ дойде въ ума ви една свѣтла мисъль и въ сърдцето ви — добро чувство и желание да помагате на слаби и на страдащи, благословението ще потече. Отворете сърдцата си, за да потече отъ тѣхъ жива вода, която да уталожи жаждата на страдащи и обременени пѫтници.

Какво значи, да се облѣкатъ жената и мѫжътъ въ нови дрехи? Когато мѫжътъ се връща неразположенъ и гнѣвенъ отъ работа, жената не трѣбва да му се сърди, но да приложи новото учение, да смѣни състоянието му. Какъ ще приложи новото учение? Преди да дойде мѫжътъ отъ работа, тя

трѣбва да изчисти и измие стаята, да провѣтри въздуха и да тури на масата три саксийки: въ едната да има бѣло цвѣте, въ втората — синьо, а въ третата — розово. Докато мѫжътъ не се върне отъ работа, децата не трѣбва да влизатъ въ стаята. Следъ това тя да се помоли на Бога, да възприеме мѫжътъ ѝ добродетелитѣ, които цвѣтята носятъ въ себе си. Като види, че той иде, тя трѣбва да го посрещне, да му предложи да измие краката му. Като мие краката му, да му напомни за неговата майка, която нѣкога е правила сѫщото. Следъ това да му даде вода да измие рѫцетѣ и лицето си. Това значи обличане на дома въ нова премѣна.

Да облѣчешъ нѣкого съ нова дреха, това е лесна и проста работа. Обличането съ нова дреха е проста, но ефикасна формула. Днесъ жената се безпокои отъ нѣкои мисли, мѫжътъ — сѫщо, поради което и двамата сѫ облѣчени още съ стари дрехи. Отъ какво се безпокои жената? — Че мѫжътъ гледалъ друга жена. Страхътъ не е, че той гледа чужда жена, но въ лъжата. Поглежда той съ едното око жена си, а съ другото — нѣкоя чужда жена. Защо да не гледа и съ двете очи и да каже на жена си: Видѣхъ една твоя сестра; има нѣщо хубаво въ нея, което ми харесва. Днесъ мѫжетѣ и женитѣ взаимно се лъжатъ, скриватъ истината, а после се каратъ. Това не е християнство. Това е мелене булгуръ на воденица. Какво благословение могатъ да очакватъ мѫжетѣ и женитѣ, ако се лъжатъ и надхитряватъ? Ако мѫжътъ говори истината, жената нѣма да се съмнява въ него. Тя ще знае, че мѫжътъ ѝ гледа и чужди жени, но безъ лоши намѣрения. Трима мѫже и три жени има въ човѣка: първитѣ сѫ деца, нищо не разбиратъ и не знаятъ; вторитѣ знаятъ, какво нѣщо е доброто и какъ се прилага; третитѣ иматъ Божественъ произходъ и живѣятъ при Бога. Така познавамъ азъ хората, така трѣбва да ги познавате и вие. Това значи да се облѣчете въ новия човѣкъ.

Старата дреха представя земния животъ, а новата — небесния. Върнете се въ домоветѣ си и облѣчете новата дреха на небесния животъ. Колкото пѫти грѣшите, ще знаете, че пакъ ще изпълните Божията воля. — Голѣмъ грѣшникъ съмъ. — И като грѣшникъ, пакъ можешъ да изпълнишъ Божията воля — отъ тебъ зависи, отъ твоето добро желание и силна воля. Нѣкой може да е праведенъ, но нѣма желание да изпълни волята на Бога. За предпочитане е да бѫдешъ грѣшникъ, но да изпълнишъ Божията воля, отколкото да бѫдешъ праведенъ и да нѣмашъ готовность да изпълнишъ волята на своя Баща. Нѣкои ме слушатъ, но се усмихватъ въ себе си. Защо? — Изказватъ недовѣрие въ думитѣ ми, не вѣрватъ, че грѣшникътъ може да

изпълни волята на Отца си. И Сара се усмихна въ знакъ на недовѣрие, когато Господъ ѝ каза, че ще роди синъ. Той я запита, защо се смѣе, но тя скри истината и каза, че не се смѣе. Невъзможното за човѣка е възможно за Бога.

Облѣчете новитѣ си дрехи и не мислете за последствията. Отворете крана на чешмата, и водата ще започне да тече. Бѫдете вѣрни на процеситѣ, съ които става събличане и обличане. Ако си падналъ нѣкѫде и си се окалялъ, върни се у дома си. Съблѣчи старата и нечиста дреха и облѣчи нова. Не е достатъчно само да съзнаешъ, че си сгрѣшилъ, но трѣбва да облѣчешъ нова дреха. Ако днесъ си направилъ една погрѣшка, кажи си: Утре ще облѣка нова дреха, т. е. ще направя едно добро. Подъ думата „утре”, разбирамъ момента на изгрѣването на слънцето. Доброто, добродетельта расте при изгрѣването на слънцето, презъ деня, а скръбьта расте вечерь, при залѣзване на слънцето. Приложете въ ума си мисъльта за събличането и обличането, да расте доброто у васъ. Съблѣчете старата дреха отъ вашия умъ и отъ вашето сърдце и ги облѣчете съ нови. Мислете всѣкога върху обличането ви съ нови дрехи, докато тази мисъль се реализира и стане действителна. И художникътъ постепенно поставя своята идея върху платното, докато най-после я реализира. Да се облѣчете съ нова дреха, това значи, да се домогнете до великия смисълъ на живота. Който се държи за старитѣ си дрехи, той самъ подписва смъртната си присѫда. Цѣлъ животъ той ялъ и пилъ и за нищо ново не мислилъ. Като си лѣгате вечерь, обличайте нова, чиста риза, за да ставате сутринь отъ сънь здрави и бодри. Това значи, събличайте вечерь старата, нечиста дреха, покрита съ прахъ и нечистотии отъ дневната работа. Облѣчете новата си дреха и така се явете предъ Бога. Преди да заспи, човѣкъ трѣбва да е ликвидиралъ съ старото, за да възприеме новото и да продължи работата си на другия день. Ако тѣлото ви е чисто, и сърдцето, и умътъ ще бѫдатъ чисти. Преди да си легнете, измийте се, облѣчете се съ чиста, нова дреха; оградете се съ любовьта, съ вѣрата, съ надеждата, съ търпението и съ красотата, и така се явете предъ Господа. Сутринь, като станете, ще бѫдете радостни и весели. Ако не постѫпвате така, вечерь ще се карате, ще спорите, и сутринь ще ставате недоволни, че нѣмате месо и масло; че хлѣбътъ е малко; че децата нѣматъ дрехи и обуща и т. н.

Какво трѣбва да прави човѣкъ, за да вървятъ работитѣ му добре? — Той трѣбва да съблича старитѣ си дрехи и да облича нови. Въ това се заключава новото учение. Като наблюдавате лицата на сегашнитѣ хора, по

тѣхъ се четатъ несгодитѣ, скърбитѣ, мѫчнотиитѣ, които преживяватъ. За да се освободятъ отъ мѫчнотиитѣ и страданията, тѣ трѣбва да приложатъ новата идея — да съблѣкатъ старитѣ си дрехи и да облѣкатъ нови. Въ бѫдеще тази идея ще се въведе и въ училищата. Ако нѣкой е боленъ, нека си представи, че болестьта постепенно слиза надолу, докато излѣзе навънъ. Щомъ се освободите отъ нея, подържайте мисъльта, че сте здрави и бодри. Както мислите, така ще бѫде.

Въ Америка една жена боледувала цѣли 12 години. Обиколила всички видни лѣкари, пръснала всичкото си богатство за лѣкарства, но нищо не ѝ помогнало. Единъ день чела въ една книга нѣщо върху новата идея за събличането и обличането и решила да съблѣче старитѣ си дрехи и да се облѣче въ нови. Прегледала старитѣ си сандъци, и всичко старо изхвърлила навънъ. Като се облѣкла съ новитѣ си дрехи, моментално се почувствувала по-добре. День следъ день положението ѝ се подобрявало, и въ скоро време тя оздравѣла напълно.

Какво правятъ повечето религиозни хора? Тѣ говорятъ за Христа, за нови идеи, вдигатъ шумъ около себе си. Отдалечъ се чува, че нѣкой религиозенъ снесълъ яйце, т. е. държалъ нѣкаква проповѣдь. Яйцето е снесено, пиленцето измѫтено, но какво е това пиленце, то само ще покаже.

Добре е човѣкъ да слуша, какво му се говори, но още по-добре е да прилага доброто, което чува. Ако опитътъ му днесъ не даде никакъвъ резултатъ, пакъ да го повтори. Трѣбва да постоянствувате, докато опитътъ излѣзе сполучливъ. Ще излѣзе нѣкой по-силенъ отъ васъ, да ви изкушава. Не се обезсърдчавайте. Ще минете и презъ съмнения, и презъ изкушения, но не се отказвайте отъ опита. Като правите нѣкакъвъ опитъ, бѫдете самъ въ стаята си. Така е постѫпвалъ и Христосъ. Когато искалъ да излѣкува нѣкой боленъ, Той изпращалъ близкитѣ му навънъ и оставалъ самъ съ болния. Ще кажете, че, за да повѣрвате въ Бога, искате да видите нѣкакво чудо. Сегашнитѣ хора вѣрватъ и безъ чудеса. Тѣ сѫ толкова вѣрващи, че вѣрата имъ стига до суевѣрие. Достатъчно е да пусна тази вечерь една новина, за да се разнесе като молния по цѣлия свѣтъ. Хората не сѫ лишени отъ вѣра, а още по-малко отъ вѣрвания и суевѣрия.

Едно време, когато Христосъ дойде на земята, Той донесе една сѣмка, която представяше новото учение, и я нарече „сѣмка на любовьта”. Той даде сѣмката въ рѫцетѣ на евреитѣ, като имъ каза: Давамъ ви тази сѣмка, да я пазите добре, да не я изгубите. Тя ще ви направи силенъ и великъ народъ. Въ началото тѣ повѣрваха въ силата, която се крие въ сѣмката, и

започнаха да говорятъ за нея на всички хора. Така тя се предаваше отъ ржка на ржка, отъ единъ народъ на другъ, докато най- после я загубиха. Загубването на сѣмката не е нищо друго, освенъ забравяне. Евреитѣ забравиха за нейното сжществуване. Тѣ изгубиха вѣра въ нейната сила, изгубиха търпение да чакатъ нейното благоволение да се прояви и казваха, че тя е обикновена сѣмка, съ обикновено съдържание. Ще кажете, че свѣтътъ се е обезвѣрилъ. Не се е обезвѣрилъ свѣтътъ, но сѣмката се отдалечила отъ човѣка и продължава да обикаля всички народи. Днесъ Христосъ иде пакъ на земята, носи сжщата сѣмка въ ржката си, но на никого нѣма да я даде. Той самъ ще я посѣе въ човѣшкитѣ градини, да даде сочни, вкусни плодове. Пазете грижливо плодоветѣ ѝ, за да можете да запазите сѣме отъ тѣхъ. Пазете новополученото сѣме, за да не го изгубите повторно.

Мнозина вѣрватъ въ Бога, но, въ края на краищата, искатъ да видятъ нѣкакво чудо, да се усили вѣрата имъ. — Братя, вие сте изгубили пжтя, по който сѣмката е вървѣла. Върнете се назадъ, да я намѣрите и отново да я посадите, но не въ земята, както по-рано, а въ сърдцата си. Тамъ тя ще се развие добре, ще даде сладки плодове, които ще отворятъ очитѣ ви. И Ева яде отъ плодоветѣ на тази сѣмка; очитѣ ѝ се отвориха, и тя прогледа, но не въ посоката на истинската любовь, а въ обратна посока. Ако съвременнитѣ хора ядатъ отъ плодоветѣ на тази сѣмка, очитѣ имъ пакъ ще се отворятъ, и тѣ ще прогледатъ. Мжжътъ ще каже на жена си: По- скоро дай новитѣ, чисти дрехи, да се облѣчемъ съ тѣхъ и така да се явимъ предъ Господа. Трѣбва ли сега хората да се питатъ едни-други, обичашъ ли ме и колко ме обичашъ. Кой човѣкъ, на когото сърдцето е пълно съ вѣра, надежда, любовь, съ миръ и кротость, нѣма да бжде обичанъ?

„Съблѣчете се отъ стария човѣкъ и облѣчете се съ новия”.

Желая сега на всички мжже, жени и деца да хвърлятъ старитѣ си дрехи и да се облѣкатъ съ нови.

7. Беседа отъ Учителя, държана
на 28 юлий, 1918 г. София.

Доброто вино

„Ти си задържалъ доброто вино досега”.
Иоана 2:10.

Много отъ съвременнитѣ хора страдатъ отъ лошото влияние на виното върху организма имъ. Учени хора, лѣкари сѫ писали за вредното влияние на виното върху човѣка. Обаче, виното, за което се говори въ Евангелието, е представено като символъ на живота. Значи, има два вида вино: ферментирало, което се взима като емблемъ на смъртьта, и сладко — емблемъ на живота. Химицитѣ знаятъ състава на сладкото вино. и разбиратъ, защо ферментира то. Гроздената захарь въ сладкото вино, отъ действието на спиртнитѣ ферменти, се разлага на спиртъ и вѫглероденъ двуокисъ. Последниятъ излетява, а спиртътъ остава въ виното и му предава упоително свойство. Всички знаятъ, че спиртътъ, който се намира въ виното, е отровенъ: той е причина за вредното действие на виното върху човѣшкия организъмъ. Въ този смисълъ, ферментирането не е нищо друго, освенъ процесъ на разлагане, при който се образуватъ отровни вещества. Както виното бива сладко и ферментирало, така имаме два вида животъ: сладъкъ, въ който захарьта запазва свойствата си и остава неразложена, и ферментиралъ, въ който захарьта се разлага на спиртъ и вѫглероденъ двуокисъ.

Христосъ бѣше поканенъ на сватба въ Кана Галилейска, дето превърна водата въ добро вино. Какво представя сватбата? — Отглеждане на гроздето. Невѣстата и младоженикътъ сѫ лозитѣ, отъ които трѣбва да се роди гроздето. Тѣ трѣбва да внесатъ въ него нови, сладки сокове. Всѣко ново учение се явява въ началото на нова епоха. Създаването на новото учение представя пакъ сватба. Когато се жени нѣкой, хората се радватъ, но женитбата не подразбира само радость. Когато единъ се жени, другъ умира; когато единъ се радва, другъ скърби; ако единъ е сладъкъ, другъ е ферментиралъ.

Христосъ казва: „Не туряйте ново вино въ стари мѣхове”. Старитѣ мѣхове съдържатъ кваса на старото вино, отъ което новото вино започва да ферментира, и мѣховетѣ се пукатъ. Родителитѣ искатъ, синоветѣ и

дъщеритѣ имъ да бѫдатъ като тѣхъ. Желанието на родителитѣ не е нищо друго, освенъ наливане на новото вино въ стари мѣхове. Какъвъ ще бѫде резултатътъ? — Новото вино ще ферментира и ще пукне старитѣ мѣхове. Какъ познаваме, че нѣкоя течность ферментира? — По повръхностьта ѝ се явяватъ мѣхурчета, които се дължатъ на отдѣлянето на нѣкакъвъ газъ; повръхностьта на течностьта първоначално е тиха, гладка, спокойна, а после започва да се гърчи. Този процесъ наричаме „кипение, врение или ферментиране”. Кога се гърчи човѣкъ? — Когато умира. Започне ли течностьта да се гърчи, да ферментира, отъ нея излизатъ нови вещества, които развалятъ вкуса ѝ, т. е. вѫтрешната хармония. Съ превръщането на водата въ вино, Христосъ посочи на човѣка новъ методъ, чрезъ който виното запазва вкуса си и не ферментира. Наистина, ако преварите гроздения сокъ, той става устойчивъ, придобива имунитетъ и не се подава на ферментиране. И да попадатъ ферменти въ него, той не се разлага. Въ този смисълъ, новото учение — учението на любовьта, което донесе Христосъ, представя новъ методъ, чрезъ който човѣшкиятъ животъ се предпазва отъ ферментиране. Какъвъ е стариятъ възгледъ на хората за живота? Тѣ казватъ, че ферментирането е естественъ процесъ въ живота, че човѣкъ трѣбва да се ражда и умира; да пада и става, да се бори, да коли животни — кокошки, агънца, прасенца. Тѣ намиратъ, че всичко това е въ реда на нѣщата, че така е наредено отъ Бога. Въ сѫщность, на Бога и на умъ не е дохождало да нарежда живота така, както философитѣ го нареждатъ. Така изявенъ, човѣшкиятъ животъ е дѣло на човѣшкия гений, на човѣка — Богъ, а не на Онзи Богъ, Който първоначално е създалъ свѣта. Както сладкото вино се превръща въ ферментирало, подъ влиянието на особени ферменти, попаднали отъ въздуха, така и естествениятъ човѣшки животъ се изопачилъ и ферментиралъ подъ влияние на особени елементи, създадени отъ самия човѣкъ.

Едно трѣбва да се знае: който грѣши, който води лошъ животъ и ферментира, той не е съ Бога. Този животъ е човѣшки, а не Божественъ. Като превърна водата въ вино, Христосъ показа на хората, че има методъ, чрезъ който неустойчивото може да се превърне въ устойчиво и да не ферментира. Ученитѣ знаятъ, че причина за ферментацията на сладкото вино сѫ особенъ родъ микроорганизми, наречени ферменти, които попадатъ отъ въздуха. Такива микроорганизми се съдържатъ и въ новия животъ, въ всѣка нова мисъль и ново чувство. Като проникне новото въ васъ, заедно съ микроорганизмитѣ, то предизвиква известна ферментация,

която се изразява въ вълнуване. Новото не трѣбва да предизвиква ферментация, но тя става по причина на неустойчивата материя, отъ която е направенъ човѣшкиятъ организъмъ. Нѣкѫде ферментацията е на мѣсто. Напримѣръ, хората предпочитатъ квасния хлѣбъ предъ безквасния. Първиятъ е по-добъръ за стомаха, по-лесно се смила. Евреитѣ пъкъ предпочитали безквасния хлѣбъ. Квасния тъ билъ даже забраненъ.

Председательтъ на сватбата, на която Христосъ присѫтствувалъ, казалъ на младоженика: „Всѣки человѣкъ първо доброто вино слага, а после лошото; ти си задържалъ доброто вино досега". Когато момъкъ срещне една мома и я възлюби, говори ѝ само хубави думи. Нарича я ангелъ, гълѫбъ, божество и т. н. Щомъ се оженятъ, и двамата отварятъ старитѣ мѣхове и наливатъ въ тѣхъ новото вино. Тѣ започватъ добре, свършватъ зле. Виното ферментира, започва да действува върху тѣхъ, и тѣ си размѣнятъ обидни и горчиви думи. На земята човѣкъ започва добре, свършва зле; въ духовния свѣтъ започва зле, свършва добре, а въ Божествения свѣтъ започва добре и свършва добре. Ето защо, отъ гледището на по-високитѣ свѣтове, първо се дава лошото вино, а после — доброто. Дръжте въ ума си правилото: който започва добре съ васъ, зле свършва; който започва зле, свършва добре. Не вѣрвайте на хора, които започватъ меко, любезно. Това не е за упрѣкъ, нито за обида, но знайте, че животътъ изпитва човѣка и следъ като го прекара презъ различни изпитания, той самъ ще познае, какъвъ е, но и другитѣ ще го познаятъ. Човѣкъ не е пратенъ на земята, като червея, само да гложди листата, но да учи, да придобива знания и опитности. Споредъ българския обичай, като умре нѣкой, поливатъ гроба му съ вода и вино. Какво се крие въ този обичай? Съ това искатъ да кажатъ на умрѣлия: Като дойдешъ втори пѫть на земята, трѣбва да бѫдешъ чистъ, да не грѣшишъ.

„Ти си задържалъ доброто вино досега". Сега и на васъ казвамъ: Давайте отъ доброто, отъ сладкото вино на децата си. Тѣ сѫ пили вече отъ старото вино, познаватъ го и носятъ последствията му. Отрано тѣ заповѣдватъ на родителитѣ си, на своитѣ по-голѣми братя и сестри. — Какво трѣбва да правимъ, за да подобримъ живота си? — Като се жените, викайте на сватбата си Христосъ, да внесе въ живота ви такива елементи, които могатъ да го подобрятъ. Той ще ви научи да превръщате отрицателното въ положително. Ако сте страхливи, да станете безстрашни; ако сте лоши, да станете добри; ако сте слаби, да станете силни. — Какъ се познава силниятъ човѣкъ? — Ако може да се бори съ бикъ. Сегашнитѣ

хора не успѣватъ въ живота си, защото искатъ да бѫдатъ богати, безъ да сѫ били сиромаси; искатъ да бѫдатъ добри, безъ да сѫ били лоши. Невъзможно е човѣкъ да бѫде богатъ, безъ да е губилъ, безъ да е миналъ презъ дълбоки вѫтрешни процеси.

Какво направи Христосъ на сватбата? — Той превърна водата въ вино. Да превърнешъ сладкото вино въ ферментирало, това е възможно; да превърнешъ ферментиралото въ сладко, и това е донѣкѫде възможно. Обаче, да превърнешъ водата на вино, това за човѣка е невъзможно. Знаемъ, че невъзможното за човѣка е възможно за Бога. Ако турите въ любовьта нѣкакъвъ отрицателенъ елементъ, тя се превръща въ омраза; ако турите въ омразата положителенъ елементъ, тя се превръща въ любовь. Това е законътъ на превръщането, съ който работилъ Христосъ на времето си. И старитѣ алхимици познавали този законъ, и затова сѫ търсѣли методи за превръщане на неблагороднитѣ метали въ благородни.

Мнозина се оплакватъ отъ неуспѣхи въ живота си. Защо не успѣватъ? — Защото търсятъ лекия пѫть. Ако сѫ религиозни, търсятъ лекъ пѫть за влизане въ Царството Божие. Царството Божие е за добритѣ, за смѣлитѣ хора, а не за страхливитѣ, нито за крадцитѣ и престѫпницитѣ. Царството Божие е за живитѣ, а не за мъртвитѣ. Какво ще стане съ човѣка, ако вържете рѫцетѣ и краката му съ здрави вѫжета? — Той ще бѫде като мъртавъ, не ще може да се движи. Както вѫжетата свързватъ човѣка и не му позволяватъ да се движи, така лошитѣ мисли и чувства свързватъ ума и сърдцето и не му позволяватъ да мисли и да чувствува. И тѣ стѣгатъ краката и рѫцетѣ на човѣка, както вѫжетата. Рѫцетѣ и краката представятъ добродетелитѣ, принципитѣ, които движатъ човѣшкия умъ и човѣшкото сърдце. Добритѣ мисли и чувства подтикватъ човѣка къмъ добро, а лошитѣ — къмъ зло. Ако се подаде на лошитѣ мисли и желания, човѣкъ намира затвора. Нѣкой казва, че не може да прави добро, понеже нѣма срѣдства. Както може да прави зло, да обира хората, така може да прави ѝ добро. Да бърка човѣкъ въ чуждитѣ кесии, това значи, да бърка въ умоветѣ и въ сърдцата имъ. Щомъ си позволява да бърка, той трѣбва да внася нѣщо хубаво отъ себе си, а не да изнася. Като влѣзешъ въ едно общество, трѣбва да внасяшъ, а не да изнасяшъ. Христосъ отиде на сватба въ Кана Галилейска и внесе нѣщо — превърна водата въ вино, т. е. Той превърна обикновения, горчивъ животъ въ добъръ, сладъкъ. Водата, която Христосъ превърна въ вино, бѣше символъ, даденъ на младоженцитѣ, да приложатъ новото учение въ живота си. Водата е носителка на новия животъ.

Ще кажете, че е невъзможно да се превърне водата въ вино. За невежия е невъзможно; за учения всичко е възможно. Въ невъзможнитѣ нѣща се криятъ елементи, съ които работятъ само възвишенитѣ и напреднали сѫщества. За тѣхъ смъртьта съдържа елементитѣ на възкресението. — Кой човѣкъ може да възкръсне? — Който може да умре. Умирането не е нищо друго, освенъ потъване на човѣка дълбоко въ земята, докато стигне пѣсъчливи пластове, презъ които да се прецеди и пречисти. Следъ това той излиза на друго мѣсто, като чистъ изворъ, н започва да пѣе пѣсеньта на новия животъ. И младоженцитѣ трѣбва да минатъ презъ пѣсъчливитѣ пластове, да се пречистятъ и да излѣзатъ като два чисти, кристални извора, да се разбиратъ и да прилагатъ Христовото учение. Какво правятъ съвременнитѣ младоженци? Първата имъ работа е да наредятъ кухнята си, да започнатъ да си готвятъ. Като живѣятъ известно време така, животътъ имъ се разваля. Окрѫжаващитѣ казватъ: Какво стана съ тѣзи млади хора, че работитѣ имъ не вървятъ добре? — Тѣ започнаха съ онзи животъ, който ферментира.

И тъй, както Христосъ превърна водата въ добро, сладко вино, което не ферментира, така и вие превърнете вашитѣ лоши и изопачени мисли и чувства въ добри, които не могатъ да ферментиратъ. Приложете този законъ не само къмъ себе си, но и къмъ своитѣ деца. Видите ли, че мислитѣ и чувствата на децата ви ферментиратъ, турете ги въ сѫдъ, да ги варите единъ-два часа на Божествения огънь, т. е. на огъня на любовьта. Това можете да направите и съ новороденитѣ деца. Преди да сѫ се проявили, турете ги на този огънь, да вратъ единъ-два часа, да придобиятъ имунитетъ, за да не се подаватъ на никакви ферменти — външни или вѫтрешни. Божията Любовь прави хората устойчиви. Който е миналъ презъ огъня на Божествената Любовь, той се отличава съ мораленъ устой. Сегашнитѣ хора нѣматъ ясна представа за любовьта. Тя е положителна сила, която върши чудеса. Тя прави превратъ въ човѣшкия характеръ: лошиятъ става добъръ, слабиятъ — силенъ, мързеливиятъ — прилеженъ. Ако жената може да подобри характера на мѫжа си, тя има любовь; сѫщото може да направи и мѫжътъ съ жена си, ако има любовь въ себе си. Ако децата въ дома ставатъ по-добри, родителитѣ имъ иматъ любовь. Видите ли, че детето ви се вкисва, ще знаете, че нѣмате любовь. Обърнете се тогава къмъ Бога, къмъ разумния свѣтъ, признайте погрѣшката си, че детето ви се вкисва, защото и вие сте ферментирали, и помолете Го да ви даде начинъ да подобрите живота си. Ще кажете, че това е покаяние. Какво е, въ сѫщность,

покаянието? — Превръщане на горчивото въ сладко. Ще кажете, че не може безъ зло, безъ лошавина, безъ горчевина. Не е така, това не е въ реда на нѣщата. Лошавината, горчивитѣ елементи сѫ резултатъ на нечистотиитѣ, които ферментиратъ. Всѣки трѣбва да си има по една тайна стаичка, въ която да влиза поне по единъ часъ на день, да се изчиства. Въ този часъ, именно, ще бѫдете поканени на сватба. У нѣкои народи, когато ставатъ женитби, празднуватъ по единъ день, у други народи празднуватъ по три деня. Ако днесъ употрѣбявате по три деня за сватба, ще кажете, че сте изгубили времето си. Особено за англичанитѣ три деня сѫ много време. Тѣ казватъ, че времето е пари. Значи, ако даватъ по три деня за всѣка сватба, тѣ ще изгубятъ много пари. Ако мѣрите времето съ злато, нищо не губите, особено, когато човѣкъ знае, какъ да използува златото. За предпочитане е да бѫде човѣкъ съ добродетели, отколкото да имате много злато и да не можете да го използувате. Добродетелниятъ човѣкъ разбира живота правилно и разумно го използува. За него зло не сѫществува. Зло сѫществува само за неразбрания, за невежия. Ако майката не позволява на детето си да преяжда, зло ли е това? Нѣкой има сто милиона лева, а другъ — по-малко. По-щастливъ ли е първиятъ отъ втория? Нѣкой не е доволенъ отъ своята красота. Ако е красивъ, по-щастливъ ли ще бѫде? Ако красотата и бѣлотата сѫ свързани съ доброта и благость, тѣ сѫ на мѣстото си. Обаче, ако тѣ не правятъ човѣка добъръ и мекъ, за предпочитане е той да бѫде грозенъ.

Като се говори за бѣлота и за чернота, ние имаме предъ видъ две положителни качества въ живота. Черното може да бѫде и добро, и зло; и обратно, и бѣлото може да бѫде и добро, и зло. Бѣлиятъ предметъ може да се боядиса съ черна боя и да мине за черенъ; и черниятъ предметъ може да се боядиса бѣло и да мине за бѣлъ. Значи, не всѣкога черното е черно и бѣлото — бѣло. Съвременнитѣ хора знаятъ това нѣщо и, когато искатъ да покажатъ, че сѫ бѣли, чисти, турятъ си бѣла мазилка отгоре. Такава бѣлота лесно се изтърква. Всѣка неестествена доброта е изложена на ферментиране. Човѣкъ трѣбва да изучава мислитѣ и чувствата си, да знае, кои сѫ устойчиви и кои не и да превръща неустойчивитѣ въ устойчиви. Какъ става превръщането имъ? — Чрезъ пречистване.

Работа се иска отъ всички хора. Да работишъ върху себе си, това значи, да бѫдешъ свободенъ отъ отрицателнитѣ мисли и чувства, да не давашъ ухо на тѣхъ, да не те засѣгатъ. Кой каквото иска да каже за тебе, да бѫдешъ свободенъ. Каже ли ти нѣкой една обидна дума, не се обиждай, но

разгледай я като химикъ, да видишъ, каква положителна сила крие тя въ себе си. Външно може да е обидна, но вѫтрешно тя съдържа цененъ елементъ. Той трѣбва да се извади и разумно използува. Ако нѣкой ти каже, че си несъвършенъ човѣкъ, ти се обиждашъ. Какво означава думата „несъвършенъ”? Противоположна на нея е думата „съвършенъ”. Понеже човѣкъ на земята минава презъ различни състояния, както и луната, казваме, че и той, като нея, на всѣки 14 деня се пълни и празни. Щомъ се пълни, той е съвършенъ. Следователно, ако нѣкой ти каже, че си несъвършенъ, ще направишъ преводъ па тази дума и ще си кажешъ: Понеже сега се изпразвамъ, несъвършенъ съмъ. Следъ 14 деня ще започна да се пълня — тогава ще бѫда съвършенъ. Въ процеса на усъвършенствуването си, човѣкъ започва съ човѣшкото, а свършва съ Божественото. Казватъ за нѣкого, че е въ пълнотата на живота. Това означава процесъ, обратенъ на съвършенството. Тукъ човѣкъ започва съ Божественото, а свършва съ човѣшкото.

Думата „съвършенство” започва съ буквата „с”, която означава процесъ на пълнене и празнене. Положението на тази буква представя луната въ процеса на пълненето ѝ. Думата „пълнота” започва съ буквата „п”, която означава плодъ, който зрѣе. Втората буква на сѫщата дума е „ъ”. Тя означава бременность. Като изучавате думитѣ и буквитѣ, отъ които тѣ сѫ съставени, ще видите, че всѣка дума съдържа въ себе си известни закони. Това показва, че имената на хората, съ които тѣ си служатъ, иматъ дълбокъ смисълъ и значение.

„Ти си задържалъ доброто вино досега”. Когато Христосъ бѣше на сватбата въ Кана Галилейска, майка Му се обърна къмъ Него и рече: „Вино нѣматъ тѣзи хора”. Христосъ ѝ отговори: „Моятъ часъ не е дошълъ още”. И вие се запитвате, защо Христосъ не даде доброто вино още отначало. Съ това Той искаше да покаже, че хората не сѫ готови още за новитѣ идеи. И доднесъ още не сѫ готови. Колко свѣтли и възвишени идеи е изказалъ Христосъ, но едва ли една стотна отъ тѣхъ сѫ приложени. Повечето хора мислятъ, че знаятъ много нѣща, но ако ги накарате да свършатъ нѣкаква работа, виждаме, че или малко знаятъ, или нищо не знаятъ. Това не е за упрѣкъ, но азъ изнасямъ истинското положение на нѣщата. За да придобие истинското, т. е. слънчевото учение, човѣкъ трѣбва да потърси Онзи Учитель, Който може да го научи да превръща лошото въ добро и горчивото въ сладко. Въ слънчевото учение се забелязватъ два процеса: разлагане на свѣтлината и усилване на свѣтлината. За да се създадатъ

всички камъни, растения, животни и хора, свѣтлината трѣбва да се разложи на съставнитѣ си елементи. Отъ съчетанието на тѣзи елементи зависи устойчивостьта или неустойчивостьта на тѣлата. Неустойчивитѣ тѣла ферментиратъ, а устойчивитѣ се запазватъ за вѣчни времена. Цвѣтове съ различна гѫстота сѫщо така промѣнятъ състоянията на тѣлата, особено на живитѣ. Напримѣръ, ако къмъ яснозеления цвѣтъ прибавите тъмночервена боя, ще се получи смѣсь, която ще измѣни състоянието ви. Ако покажете на бика дреха, боядисана съ яркочервена боя, той се настройва лошо и започва да боде. И думитѣ, съ които човѣкъ си служи, иматъ цвѣтове, които оказватъ известно влияние върху нервната система. Нѣкои думи оказватъ лошо влияние върху човѣка, и той започва да ферментира. Като знаете това, не казвайте на човѣка, че е нетърпеливъ, нечистъ, неморälenъ и т. н. Ако видите, че нѣкой е нетърпеливъ, създайте му такива условия, които да превърнатъ нетърпението въ търпение. Ако мѫжътъ ви е нечистъ, дайте му възможность често да се кѫпе, да махне нечистотиитѣ отъ себе си, да се облекчи състоянието му. Ако мѫжътъ или жената е нечиста, трѣбва да си помагатъ взаимно, да се чистятъ. Изобщо, не си служете съ думи, които съдържатъ отрицателната частица „не”. Видите ли отрицателна проява нѣкѫде, притичайте се на помощь. Ако си служите съ отрицателни думи, за да изразите недостатъка на човѣка, вие сами се свързвате съ неговия недостатъкъ.

Председательтъ на сватбата запита младоженика: „Ти си задържалъ доброто вино досега?” Да оставяме добритѣ нѣща последни, това е естествениятъ пѫть въ живота. Споредъ мене, не е най-важниятъ въпросъ, защо доброто вино е останало за най-после. По-важенъ въпросъ има отъ този, а именно: какъ може водата да се превърне въ вино. Самъ по себе си, човѣшкиятъ животъ е доста сложенъ. Ето защо, първата задача на човѣка е да превърне горчивитѣ чувства въ сладки, изопаченитѣ мисли — въ свѣтли и прави. Това не е нищо друго, освенъ изкуството, което Христосъ притежавалъ — да превръща водата въ вино. Следвайте Христа, прилагайте учението Му, за да се домогнете и вие до това изкуство. Това значи, да превърне човѣкъ живота си въ пѣсень и музика, въ радость и веселие.

Днесъ всички искатъ да знаятъ, какво ще стане съ тѣхъ, какъвъ ще бѫде краятъ на живота имъ. Азъ ще стана пророкъ и ще отговоря на въпроса, който ви интересува. Ако продължавате да вървите по пѫтя, по който сте тръгнали, следъ сто години най-много, отъ васъ ще останатъ само

кости; мислитѣ и желанията ви ще се пръснатъ въ пространството. Като влѣзете въ астралния свѣтъ, ще се намѣрите въ положението на блудния синъ: ще ходите окѫсани и боси, гладни и жадни и ще търсите пѫть да се върнете отново на земята. Не е добро положението на грѣшника на земята, но още по-лошо е въ астралния свѣтъ. Докато е билъ на земята, той си е хапвалъ повечко, но въ астралния свѣтъ е осѫденъ на вѣченъ гладъ. Предъ него стоятъ трапези съ богати ястия. Щомъ се приближи до тѣхъ, тѣ веднага се вдигатъ отъ мѣстата си. Той ги гони, тича следъ тѣхъ, но не може да ги достигне. Гладътъ му се усилва, но не може да го задоволи. Ако нѣкой обичалъ да се облича хубаво, като отиде въ астралния свѣтъ, ще гледа богати витрини съ разкошни дрехи, но нито една отъ тѣхъ не ще може да облѣче. Обаче, друго е положението на праведния. Когато пожелае да си хапне, трапезитѣ сами ще се спиратъ предъ него. Каквата дреха пожелае да облѣче, такава ще му се даде. Той ще се разхожда свободно изъ райската градина, ще слуша пѣнието на райскитѣ птички. Ако иска да отиде на концертъ, ще го заведатъ да слуша видни музиканти. Отъ време на време ще посещава лекциитѣ на знаменити професори.

Когато говоримъ за възможноститѣ и условията, които сѫществуватъ въ астралния свѣтъ, ние имаме предъ видъ човѣшкитѣ желания. За такъвъ свѣтъ мечтаятъ хората. Когато Христосъ направи чудото въ Кана Галилейска, Той искаше да покаже, какви възможности сѫществуватъ въ астралния свѣтъ. Той искаше да покаже на хората, съ какви сили борави разумниятъ свѣтъ. За да се приложи астралниятъ свѣтъ на земята, трѣбва да поканятъ Христа, ученицитѣ Му и Неговата майка на сватба. Христосъ представя разумния принципъ, който превръща злото въ добро; ученицитѣ Му представятъ хората, а майката Христова — съединителната връзка между духовния и физическия свѣтъ. Разумниятъ принципъ може да измѣни свѣта, не външно, а вѫтрешно. Всичко ще си остане, както е, но пречистено. Майки и бащи пакъ ще има, но ще изпълняватъ предназначението си съзнателно и съ любовь. Всички сегашни професии и занаяти пакъ ще сѫществуватъ, но ще се изпълняватъ добросъвестно и съ любовь. Учители, свещеници, проповѣдници, общественици, министри, търговци ще работятъ въ чистота, безъ измама и лъжа. Ако платътъ, който търговецътъ продава, е смѣсь отъ вълна и памукъ, той ще го продава за такъвъ, а нѣма да го продава за чистъ вълненъ. Всѣка отрицателна мисъль и всѣко отрицателно чувство, съ които хората си служатъ на земята, взиматъ реаленъ образъ въ астралния свѣтъ. Затова се казва, че човѣкъ не

може да се освободи отъ дѣлата си нито на този, нито на онзи свѣтъ. Следователно, като мине лоша мисъль презъ ума ви, отправете къмъ нея мѫдростьта; като мине лошо чувство, напримѣръ, омраза, въ сърдцето ви, отправете къмъ него любовьта; и най-после, като се натъкнете на лъжата, отправете къмъ нея истината. Отправяйте къмъ отрицателното нѣщо положително, съ което да му въздействувате. Ако ви сполети нѣкакво нещастие, мислете за щастието. Ако ви посети нѣкаква болесть, мислете за здравето. Какво правя азъ съ болестьта? Като ме посети нѣкоя болесть, не я пѫдя, но я поканвамъ да си поговоримъ малко. Питамъ я, кѫде отива. Тя ми казва, че е тръгнала за нѣкѫде, но се отбила и при мене. Тогава азъ ѝ давамъ да си хапне и, като ме напусне, тя е смекчила вече малко характера си. Така постѫпвамъ и съ злото. Ако се отнасяте добре съ болеститѣ, съ злинитѣ и нещастията, характерътъ имъ ще се смекчи, и тѣ постепенно ще отслабватъ, докато единъ день изгубятъ силата си. Тѣ ще минаватъ и заминаватъ покрай хората, безъ да ги измѫчватъ.

И тъй, ако искате да се справяте лесно съ мѫчнотиитѣ си, прилагайте новото слънчево учение, т. е. учението на Христа. Често се пѣятъ пѣсни за Христа, наричатъ Го слънце на живота, но като дойдатъ страданията, всички започватъ да пъшкатъ, да викатъ „охъ, ахъ!” Охкането означава, че колелото на живота ви е лишено отъ ось. Кажете си: Моето колело трѣбва да има ось и да се върти. Ахкането пъкъ означава, че мисъльта ви не е чиста. Кажете си: Моята мисъль трѣбва да бѫде чиста и света. Ще кажете, че това сѫ прости работи. Въ тѣзи нѣща, именно, се заключава философията на живота. Никога не казвайте „не мога”. Този глаголъ има три низходещи и три възходещи степени: не мога азъ, не можешъ ти, не може той — нисходещи. Мога азъ, можешъ Ти, Господи, Който си надъ мене; може Той, великиятъ Духъ — възходещи степени. Както съ помощьта на скрипцитѣ можете да спущате тежки предмети надолу, така сѫщо можете съ тѣхъ и да вдигате нагоре тежки предмети. Често мѫжътъ спуща жена си долу и казва: Нали си добра, качвай се нагоре! И жената прави сѫщото съ мѫжа си. Обаче, тѣ трѣбва да постѫпватъ точно обратно: и двамата да си съдействуватъ за своето изкачване. Жената се страхува да тури мѫжа си горе, да не би да не се върне. Колкото е възможно да не се върне отгоре, толкова е възможно, и като го пусне долу, да не се върне. Нѣма защо мѫжетѣ да се страхуватъ да не изгубятъ женитѣ си; сѫщо и женитѣ не трѣбва да се страхуватъ за мѫжетѣ си. Човѣкъ е мѫжъ и жена едновременно. Щомъ има умъ и сърдце, той носи въ себе си и мѫжа, и

жената.

Стремете се къмъ методитѣ на новото учение, за да решите правилно задачитѣ на живота си. Не мислете, че можете да постжпвате, както искате, безъ да носите последствията на вашитѣ постжпки. Ако си огорченъ, не търси виновника за огорчението, но си кажи: Заради Господа мога да превърна горчевината си въ сладость. Заради Господа жената може да възпита и мжжа, и децата си. Сжщото може да направи и мжжътъ. Жена, която очаква на мжжа си да я храни и подържа, не може да го възпита. Майка, която отглежда децата си съ мисъльта, тѣ да я гледатъ на старини, нищо добро не може да внесе въ тѣхъ. Такива синове и дъщери ще вървятъ по стария пжть. Тѣ ще бъркатъ въ джобоветѣ на родителитѣ си, безъ да мислятъ за тѣхъ. Понеже родителитѣ сж тѣсно свързани съ децата си, първи тѣ могатъ да имъ дадатъ примѣръ отъ новия животъ. Първо тѣ трѣбва да ги запознаятъ съ великитѣ принципи на живота. Ако между мжжа и жената въ единъ домъ има несъгласие, децата имъ непремѣнно ще боледуватъ. Децата сж здрави и добре възпитани, когато майката и бащата живѣятъ въ хармония и въ съгласие помежду си. Нѣма ли хармония и съгласие между тѣхъ, никакъвъ лѣкарь, никакъвъ педагогъ не може да помогне на децата имъ. Прилагайте Христовитѣ принципи въ личния, семейния и обществения животъ, не за свои лични, материални нужди, но за подобрение на вашия животъ, както и за подобрение живота на вашитѣ ближни. Ако нѣкой дойде при мене, да ме пита, какъ да оправи личнитѣ си смѣтки и задължения, азъ нѣма да му дамъ никакъвъ съветъ. Моитѣ съвети сж за хора, които искатъ да напредватъ умствено и духовно, да повдигатъ душата си.

„Ти си задържалъ доброто вино досега”. Правете и вие добро, ново вино, понеже е необходимо за сегашния животъ. Само доброто вино може да освободи човѣка отъ смъртьта. Какво представя смъртьта? — Робство. Значи, смъртьта, грѣхътъ, страданието заробватъ човѣка. Велико изкуство е да превърнешъ грѣха въ правда, страданието — въ радость, а смъртьта — въ животъ. Който не е придобилъ това изкуство, той счита, че хората сж лоши. Мжжътъ казва, че жена му е лоша, иска да се освободи отъ нея; жената казва, че мжжътъ ѝ е лошъ, и тя иска да се освободи отъ него. Мжжътъ мисли, че ще се освободи отъ жена си, като я напусне. И жената мисли по сжщия начинъ. Мжжътъ се освобождава отъ жена си, само като не мисли за друга жена. Тогава той работи съзнателно върху себе си и се повдига. Мисли ли за друга жена, той нищо ново не придобива. Така сжщо

той трѣбва да излѣзе и вънъ отъ себе си, отъ своята личность и да мисли за възвишеното. Само така той ще разбере, че нито мѫжътъ е робъ на жената, нито жената — на мѫжа, и ще изпълни своето предназначение. Не само човѣкъ е свободенъ, но и животното. Лошитѣ отношения на хората къмъ животнитѣ сѫ причина на много болести. Бѫдете внимателни и добри къмъ животнитѣ.

Напълнете сѫдоветѣ си съ чиста вода, извикайте Христа, ученицитѣ Му и Неговата майка да присѫтствуватъ на сватбата ви. Когато председательтъ на сватбата, т. е. вашиятъ умъ пие отъ доброто вино, тогава ще разберете смисъла на новото учение, което Христосъ проповѣдва отъ две хиляди години насамъ. Като пиете отъ доброто вино, ще станете радостни, весели и силни. Само силниятъ може да победи и да се справи съ мѫчнотиитѣ си. Само търпеливиятъ ще издържи докрай. Казано е въ Писанието: „Блажени нищитѣ духомъ”. Подъ думата „нищъ” не се разбира слабъ човѣкъ. Нищиятъ е силенъ за доброто, за великото въ свѣта, но не и за злото и низкото.

Пожелавамъ ви отъ днесъ да прилагате изкуството на Христа, да превръщате водата въ вино, да възприемете новото учение, а съ него заедно и новия животъ. Не се обезсърдчавайте отъ земния животъ, защото чрезъ него придобивате опитности. Отъ хиляди години насамъ човѣкъ слиза на земята да събира знания и опитности. Единъ день, когато свърши земното училище, Богъ ще каже: Време е вече моятъ синъ да напусне земята и да се върне при мене. Стариятъ казва, че не може да учи. — Нѣма стари хора на земята. Две категории хора познаваме: стари, мѫдри хора, които прилагатъ доброто, и стари, които си служатъ съ злото. Когато се погледнете въ огледалото и кажете, че сте старъ, причината за това се крие въ лошитѣ мисли и чувства, които ви занимаватъ. Добритѣ, възвишени мисли и чувства правятъ човѣка младъ. Лошитѣ мисли и чувства го втвърдяватъ и състаряватъ. Такъвъ човѣкъ е осѫденъ на смърть. Видите ли, че нѣкой клонъ на дървото се е втвърдилъ, той изсъхва. Докато клонетѣ сѫ гъвкави, еластични, казваме, че има животъ въ тѣхъ. Когато евреитѣ огрубѣха, тѣ станаха жестоки и корави. Христосъ умрѣ, но следъ три деня възкръсна. Следователно, ако родителитѣ искатъ децата имъ да живѣятъ по-дълго време на земята, между тѣхъ трѣбва да цари хармония и съгласие. Ако искате близкитѣ ви да живѣятъ по-дълго време на земята, отношенията ви съ тѣхъ трѣбва да бѫдатъ хармонични. Висшето, т. е. Божественото въ човѣка, това е Христосъ, Когото всѣки моментъ разпъваме. Докато

Христосъ е у васъ, превръщайте черното въ бѣло, злото въ добро, загубата въ печалба. Ако днесъ имате загуба, не се обезсърдчавайте, но кажете: Добъръ е Богъ, утре ще ми даде нѣкаква печалба. Когато умре нѣкой отъ домашнитѣ ви, не скърбете, защото той пакъ ще дойде на земята. Човѣкъ умира, за да цъвне отново; пресажда се, за да се облагороди. Въ всичко, което става съ васъ и около васъ, виждайте великата и мощна Божия дѣсница. Тя работи навсѣкѫде.

„Ти си задържалъ доброто вино досега”. Ако вашето вино ферментира, ще знаете, че е отъ земята. Доброто вино, което не ферментира, е отъ небето. Какво трѣбва да се направи съ ферментиралото вино? — Да се превари. Така трѣбва да се проповѣдва на сегашнитѣ хора, да знаятъ, че има вино, което никога не ферментира. Вижте, какъвъ е днешниятъ день. Изтокъ е чистъ, нѣма нито едно облаче на небето. Това показва, че всичко, което ви говоря, може да се реализира. Слънцето казва: Отворете прозорцитѣ на вашия умъ и на вашето сърдце, и животътъ ви ще се преобрази. Днесъ на фронта умиратъ хиляди хора, за да се родятъ отново. Новото учение приготвя нови условия за идването на добри, умни и благи хора.

Прочетете 20 и 21 глава отъ Откровението, да видите, какво Господъ готви за човѣчеството. Сега азъ проповѣдвамъ на българитѣ, защото Богъ е решилъ да ги благослови. Всички ще се подобрятъ, ще станатъ добри хора. Всички свещеници, проповѣдници, учители, майки и бащи ще проявятъ доброто въ себе си и ще говорятъ на единъ езикъ. Господъ казва: България ще бѫде благословена! Времето ще покаже, истина ли говоря, или не. Всички ще бѫдете носители на новото учение по свѣта. Така е решилъ Богъ, а каквото Той решава, не се разваля. Не се обезсърдчавайте и бѫдете благодарни за това, което Богъ ви е далъ. Всѣка година Той ще ви дава все повече и повече. Той ще ви дава отъ новото вино, отъ което нѣма да се опивате. — Какво ще стане съ България? — За България иде голѣмо добро, което всички трѣбва да приематъ доброволно. Ако не го приематъ доброволно, насила ще го приематъ, но Богъ нѣма да отмѣни решението си. Какво правятъ майкитѣ съ своенравнитѣ си деца? За да приематъ благото, доброто, което имъ даватъ, тѣ ги набиватъ.

Идете сега по домоветѣ си и носете новото учение навсѣкѫде. Когато не сте доволни отъ себе си, не казвайте, че сте лоши, но кажете: Изпразнихъ сърдцето си, за да стана по-добъръ; изпразнихъ главата си, за да внеса въ нея новото и да поумнѣя. Така трѣбва да постѫпва всѣки, който

отива на сватба. Той ще бѫде облѣченъ съ нови и чисти дрехи. Каже ли нѣкой, че е старъ, той е на пѫть за подмладяване; каже ли нѣкой, че е младъ, той е на пѫть за възмѫжаване. Богъ е решилъ, старитѣ да подмлади, а младитѣ — да направи умни и добри.

И тъй, пита ли ви нѣкой, въ какво се заключава новото учение, ще отговорите: Новото учение има за цель да превръща водата въ добро вино, което никога не ферментира. Какво означава думата „вино”? Буквата „В” означава съединяване на човѣшката душа съ Бога. Буквата„И” означава слизане на човѣка къмъ страдащитѣ, за да имъ помогне, и после пакъ да възлѣзе къмъ Бога. Буквата „Н” означава примиряване съ противоречията въ живота. Буквата „О” означава използуване на Божественитѣ условия, които сѫ вложени въ човѣка.

8. Беседа отъ Учителя, държана
на 4 августъ, 1918 г. София.

Двет[ѣ] жени

„И ето, жена, която страдаше отъ кръвотечение дванадесеть години...”.
Матея 9: 20—22.

„И ето, бѣше тамъ жена, която имаше духъ болестенъ осемнадесеть години и сгърбена бѣше...”.
Лука 13: 10—11.

Сегашнитѣ хора се запитватъ, какво отношение иматъ къмъ тѣхъ случаитѣ, че нѣкога, въ далечното минало, сѫществувала една жена, която боледувала 12 години отъ кръвотечение и друга, която боледувала 18 години отъ нѣкаква тежка болесть, поради което се сгърбила. Наистина, тѣзи случаи нѣматъ прѣко отношение до насъ, но иматъ косвено отношение. Тѣзи болести и доднесъ още не сѫ изчезнали. И днесъ има хора, които страдатъ отъ кръвотечение; и днесъ има хора, които се намиратъ въ положението на сгърбената жена.

Като се говори за двѣтѣ болни жени, интересно е, че тѣхнитѣ болести сѫ отъ различни категории. Кръвотечението е болесть на сърдцето. Отъ която часть на тѣлото тече кръвь, това се дължи на дисхармонията въ човѣшкитѣ чувства и желания. Сгърбването пъкъ е болесть на ума. То се дължи на дисхармонията въ човѣшкитѣ мисли. Като лѣкувалъ двѣтѣ болни жени, Христосъ действувалъ едновременно въ два различни свѣта: въ свѣта на ума и въ свѣта на сърдцето. Ето защо, ако нѣкои отъ сегашнитѣ лѣкари не успѣватъ въ своитѣ методи, това се дължи на факта, че, като лѣкуватъ своитѣ болни, тѣ действуватъ въ единъ и сѫщъ свѣтъ. Тази е причината, поради която болеститѣ не само че не се намаляватъ, но отъ день на день се увеличаватъ.

Единъ германски лѣкарь отишълъ въ Америка да изследва различнитѣ нервни болести. Като изучилъ хиляда различни случаи на нервни заболявания, той имъ далъ различни имена. Обаче, останалъ изненаданъ, че следъ това всѣки день откривалъ нѣкакъвъ особенъ, непознатъ случай на нервно заболяване. Като не знаелъ вече, какви имена

да имъ дава, всички нервни болести, надъ хилядата различни случаи, нарекълъ съ общо име „американичи”. Днесъ хората познаватъ толкова много прояви на грѣха, че следъ като сѫ имъ дали различни наименования, дошли сѫ до положение да не могатъ да ги наричатъ съ съответни за тѣхъ имена и ги нарекли съ общо име „грѣхъ” или „американичи”. Днесъ подъ думата „грѣхъ” разбираме всички болезнени състояния, които нападатъ хората. Старитѣ хора вѣрвали, че болеститѣ се дължатъ на влиянието на лоши духове върху човѣка. Повечето хора отричатъ това твърдение и гледатъ на болеститѣ, или като резултатъ на нѣкаква органическа повреда, или на нѣкакви заразителни микроби, които попадатъ въ човѣшкия организъмъ. Като спиратъ вниманието си върху различнитѣ микроби, ученитѣ изучаватъ тѣхния произходъ, условия за развитието имъ и т. н. Напримѣръ, явява се въпросътъ, кога се е появилъ микробътъ на чумата. Отъ времето, когато е написана Библията, досега се изминали осемь хиляди години. Значи, преди това чумата не е била позната. Тя се явила следъ грѣхопадането. Общо казано, болеститѣ и тѣхнитѣ причинители — микробитѣ се явяватъ при изопачения и неестественъ човѣшки животъ. Лошиятъ животъ представя добри условия за развиване на болеститѣ.

На какво се дължатъ нервнитѣ болести? Споредъ нѣкои учени, нервнитѣ болести сѫ резултатъ на усилена умствена дейность, на много знания. Ние отричаме това твърдение. Споредъ насъ, нервнитѣ болести се дължатъ на голѣми безпокойства, тревоги, смущения и др. Напримѣръ, нѣкой работилъ нѣколко години наредъ върху нѣкаква книга, но като излѣзе на бѣлъ свѣтъ, той започва да се безпокои, какъ ще я приематъ, каква преценка ще дадатъ за нея, какво ще кажатъ критицитѣ за него и т. н. Щомъ се безпокои и смущава отъ тѣзи въпроси, непремѣнно нервитѣ му ще се разстроятъ. Значи, страхътъ отъ критиката прави хората нервни. Ако една исокопоставена дама отиде съ нова рокля на балъ, на концертъ или на театъръ, роклята ѝ може да предизвика такава критика, че явяването ѝ втори пѫть съ сѫщата рокля става невъзможно.

Въ прочетенитѣ стихове се казва, че една отъ женитѣ боледувала дванадесеть години, а другата — осемнадесеть. Числата 12 и 18 опредѣлятъ категориитѣ, къмъ които се отнасятъ болеститѣ на двѣтѣ жени. Числото 12 показва, че първата жена боледувала, понеже е нарушила единъ отъ Божественитѣ закони. Тя живѣла на земята, безъ да отправя погледа си къмъ Бога. Числото 12 е съставено отъ числата 1 и 2. Единицата показва, че тя живѣла безъ Бога, а двойката — че е живѣла разпуснато. Като дошла

болестьта и я държала цѣли 12 години, тя започнала да събира числата 1+2 и получила тройката — число на равновесие. Плюсътъ, който представя знакъ за събиране, е Исусъ, а тройката — синътъ, т. е. Христосъ. Числото 12 предсказва на болната жена, че като събере 1+2, ще получи тройката — синътъ, човѣкътъ, който ще я излѣкува. Христосъ носи числото три въ себе си. Когато страдате отъ нѣкоя болесть, съберете днитѣ, седмицитѣ, месецитѣ или годинитѣ на болестьта, и отъ получения сборъ ще познаете, кой ще ви излѣкува — лѣкарь или Христосъ.

Втората жена боледувала 18 години. Числото осемь показва разпуснатость на ума. Забелязано е, че умственитѣ болести се лѣкуватъ по-мѫчно. За тѣхъ е нуженъ по-дългъ периодъ на лѣкуване. Двetѣ болни жени представятъ болеститѣ и недѫзитѣ на съвременното човѣчество: първата — недѫзитѣ и болеститѣ на сърдцето, а втората — недѫзитѣ на ума. Думата „жена” споредъ първичния езикъ означава животъ. Жената, която боледувала 12 години, означава животъ, който не върви въ съгласие съ Божественитѣ закони. Ето защо, всѣки човѣкъ, който не е въ съгласие съ тѣзи закони, страда отъ кръвотечение. За да се домогне до Божественитѣ закони, човѣкъ трѣбва да изучава дълбокия смисълъ на природата, чиито закони иматъ отношение къмъ нашия личенъ животъ, както и къмъ живота на нашата душа. Развитието на душата е индивидуаленъ процесъ, който зависи отъ условията, дадени на човѣка. Народътъ, въ който живѣете, е едно отъ условията, които ви сѫ дадени. Колкото по-благороденъ е този народъ, толкова по-благоприятни сѫ условията за вашето развитие.

„И ето, жена която страдаше отъ кръвотечение”. Да страдашъ отъ кръвотечение, това показва, че кръвьта не върви по своя опредѣленъ пѫть, но изтича навънъ. Кръвьта има отношение къмъ желанията. Каква полза има човѣкъ отъ желанията си, ако тѣ постоянно изтичатъ навънъ? Когато кръвьта изтича, човѣкъ постепенно отслабва: краката му не го държатъ, рѫцетѣ — отмаляватъ, и той усѣща виене на свѣтъ. Чувствата му се изопачаватъ: той става недоволенъ, песимистъ, не може да търпи хората, започва да ги подозира, че не се отнасятъ добре съ него. Видите ли човѣкъ съ такива прояви, ще знаете, че той страда отъ кръвотечение. Едновременно съ изтичане на кръвьта, изтича и магнетичната енергия, която внася жизнени сили въ организма. Всѣка дисхармония въ желанията произвежда кръвотечение. Като говоримъ за кръвотечението, ние взимаме тази дума въ широкъ смисълъ. Тя означава външно и вѫтрешно недоволство въ човѣка. Едно трѣбва да знаете: Причинитѣ за

недоволството на човѣка се криятъ въ самия него, а не вънъ отъ него. За да се справи съ недоволството си, т. е. съ своето кръвотечение, човѣкъ трѣбва да намѣри Христа — висшия принципъ, висшето начало, което възстановява вѣрата. Болната жена рече: „Ако само се допра до дрехата Му, ще оздравѣя”. Като четатъ този стихъ, нѣкои се запитватъ, не е ли суевѣрие да се мисли, че ако се допре до дрехата на Христа, ще оздравѣе? — Не е ли суевѣрие да се мисли, че ако глътне една лъжица отъ лѣкарството, което лѣкарьтъ му е препорѫчалъ, ще оздравѣе? Не е въпросъ въ суевѣрието, но човѣкъ трѣбва да има вѣра.

Вѣрата и суевѣрието се коренно различаватъ: всички халки на вѣрата сѫ свързани въ едно цѣло, а на суевѣрието сѫ отдѣлени. При вѣрата всички факти сѫ неразривно свързани; между причинитѣ и последствията на нѣщата сѫщо има връзка; желанията произтичатъ едно отъ друго и сѫ въ хармония помежду си. При суевѣрието фактитѣ не сѫ свързани помежду си; между причинитѣ и последствията на нѣщата нѣма тѣсна връзка; желанията сѫ разхвърляни и въ дисхармония помежду си. Вѣрата има отношение къмъ добродетелитѣ, като вѣчни блага на живота. Вѣрващиятъ си служи съ любовьта, съ мѫдростьта и съ истината като съ звонковъ капиталъ и разчита на тѣхъ. Суевѣрниятъ разчита на преходнитѣ блага въ живота — на богатство, на ученость, на сила.

И отговори Христосъ на болната жена: „Дерзай, дъще, твоята вѣра те изцѣли”. Свѣтскитѣ хора се смѣятъ на вѣрата на религиознитѣ, а тѣ сами вѣрватъ въ чудесата. Болниятъ вѣрва, че лѣкарьтъ ще го излѣкува, а въ сѫщото време около него умиратъ десетки хора, все отъ лѣкари гледани. Лѣкаритѣ помагатъ на болнитѣ, но отчасти, тѣ не могатъ да излѣкуватъ болестьта съвършено. Можешъ да направишъ разрѣзъ на единъ цирей, да го изцедишъ, безъ да си махналъ причината на цирея. Единъ цирей ще излѣкувашъ, другъ ще се яви. Лѣкуването на съвременнитѣ хора е палеативно, а не коренно, абсолютно. Причинитѣ на болеститѣ се криятъ въ човѣшкия умъ и въ човѣшкото сърдце. Ето защо, съ своя умъ лѣкарьтъ трѣбва първо да въздействува на ума на болния. Подобното подобно привлича. Опитниятъ лѣкарь може да лѣкува човѣка преди още да е заболѣлъ. Той вижда причината за бѫдещето заболяване на човѣка въ неговия умъ и оттамъ започва да лѣкува. Като се обръща къмъ болната жена съ думитѣ „дерзай, дъще, твоята вѣра те изцѣли”, Христосъ посочва на хората общия методъ, чрезъ който могатъ да се лѣкуватъ всички болести. Вѣрата, като разуменъ принципъ, всѣкога може да си послужи съ

онѣзи елементи въ себе си, чрезъ които да се противопоставя на всички болести, специално на нервнитѣ. Достатъчно е чрезъ вѣрата човѣкъ да отстрани отъ ума си онази мисъль, която го безпокои и смущава, за да успокои нервната си система. Да се отстрани една мисъль, това значи, да се тури на заденъ планъ. Богъ казва на грѣшника: „Ще туря грѣховетѣ ти задъ гърба си”. Това подразбира, да ги остави долу нѣкѫде, въ физическия свѣтъ, за да послужатъ за торъ на растенията. Защо, по сѫщия начинъ, да не свалите мисъльта, която ви безпокои, отъ умствения въ физическия свѣтъ?

Кои мисли безпокоятъ и смущаватъ човѣка? — Които се отразяватъ вредно върху неговия умъ. Както нечистата храна се отразява вредно върху човѣшкия организъмъ, така и обезпокоителнитѣ мисли се отразяватъ зле върху ума. Обаче, известна храна е вредна за нѣкои сѫщества, а полезна за други. Напримѣръ, месото е вредно за овцата, а за вълка е полезно. И обратно, за вълка тревата е вредна, а за овцата е полезна. Значи, не всички желания, колкото и да сѫ добри, се отразяватъ благоприятно върху сърдцето на човѣка. Напротивъ, тѣ сѫ тежесть за човѣшкото сърдце. Отъ такива желания, именно, трѣбва да се освобождавате. Ще кажете, че вѣрвате въ Бога, че искате да вървите въ правия пѫть. Ако, наистина, сте вѣрващъ, мѫчно ли е да изхвърлите едно лошо желание отъ сърдцето си? Какво костува на търговеца да зачеркне дълга отъ хиляда лева на своя беденъ братъ? Да зачеркнешъ дълга на ближния си отъ своя тевтеръ, това значи, да придобиешъ сила, да дадешъ новъ потикъ на волята си къмъ дейность. Човѣшката воля се калява въ препятствията и противоречията, които срѣща на пѫтя си. Като регулира мислитѣ и желанията си, човѣкъ калява своята воля. Волята се калява и чрезъ болеститѣ. Като ви хване хрема, треска, кашлица или друга нѣкаква болесть, не я пѫдете, но първо поговорете съ нея приятелски, да я убедите, доброволно да си отиде; ако не ви послуша, можете да ѝ обявите война. Кой отваря война? — Силниятъ. Ако сте силенъ, борете се съ болеститѣ; ако не сте силенъ, приложете други методи. Правете опити върху себе си и върху близкитѣ си, сами да се лѣкувате. Идете при нѣкой боленъ, който страда отъ кашлица, и направете следния опитъ: турете рѫката си върху гърдитѣ му. Ако вашиятъ магнетизъмъ е силенъ, здравъ, болниятъ ще усѣти приятна топлина, която постепенно ще се увеличава. Понѣкога може да се образува раничка, като отъ изгорено. Ако магнетизмътъ ви не е силенъ, болниятъ нѣма да усѣти никаква топлина. Изобщо, при лѣкуването силнитѣ трѣбва да помагатъ на

слабитѣ, голѣмитѣ — на малкитѣ.

Българитѣ иматъ обичай, като се борятъ, да излизатъ по нѣколко души на състезание. Въ тази борба по-слабитѣ отпадатъ единъ следъ другъ, докато остане най-силниятъ, който взима вѣнеца. Така трѣбва да постѫпвате съ болеститѣ. Вие да бѫдете най-силниятъ борецъ и да поваляте на земята всички болести. Хремата е единъ отъ борцитѣ, трескатa — втори, неврастенията — трети и т. н. Като излѣзете срещу тѣхъ, кажете: Азъ съмъ християнинъ, разполагамъ съ мощни срѣдства и мога да се боря съ всички болести. Какво правятъ хората? Като заболѣятъ, веднага търсятъ лѣкари, взиматъ лѣкарства. Ако ги е нападнала трескатa, взиматъ хининъ, да я прекратятъ. Така тѣ я пресичатъ, но не я лѣкуватъ. Вмѣсто да употрѣбявате хининъ, пийте три деня гореща вода, безъ да се храните, и трескатa ще ви напусне. Така се лѣкува и хремата. Ще кажете, че не можете да гладувате. Не е въпросъ за гладуване, но за каляване на волята. Който има силна воля, може да се бори съ всички болести. Много хора иматъ силна, но неразумна воля. Когато стане въпросъ за паритѣ имъ, тѣ сѫ готови живота си да пожертвуватъ, но не казватъ, кѫде сѫ ги скрили. По отношение на паритѣ проявяватъ воля, защото ги обичатъ. Обаче, заболѣятъ ли отъ хрема или отъ треска, сами не могатъ да си помогнатъ, веднага търсятъ външна помощь. Когато стане въпросъ за спасение на душата, и тукъ нѣматъ воля. Обикнете душата си, както обичате паритѣ, и сами ще си помогнете.

Двете болни жени се приближиха при Христа, т .е. при великото учение, за да разбератъ разумнитѣ закони на природата, чрезъ които да си помогнатъ. Не можете да разберете Христа, ако не изучавате природата. Изучавайте елементитѣ и тѣхнитѣ свойства; водитѣ, които минаватъ презъ земнитѣ пластове, растенията и животнитѣ. Изучавайте дрехитѣ, съ които се обличате, и влиянието, което тѣ оказватъ върху организма ви. Мойсей казвалъ на свещеницитѣ да се обличатъ въ ленени дрехи, когато служатъ на Бога. Защо не имъ препорѫчвалъ дрехи отъ вълна или памукъ, а отъ ленъ? Като виждалъ лошия животъ на тогавашнитѣ хора, той препорѫчвалъ на свещеницитѣ да се обличатъ съ ленени дрехи въ време на служене, за да отправятъ по-високи вибрации къмъ Бога. Мойсей учелъ евреитѣ, какъ да живѣятъ и какъ да се лѣкуватъ. И Христосъ дойде съ сѫщата мисия. Човѣкъ може самъ да се лѣкува, самъ да изправи живота си, но за това е нуждно да има вѣра въ себе си и въ своя ближенъ. Вѣра безъ воля нищо не дава. Ако не приложишъ волята си, не можешъ да се лѣкувашъ, нито

другитѣ да лѣкувашъ. Какъ ще лѣкувашъ болния, ако той не иска да се лѣкува? Какъ ще помогнешъ на пияницата, ако той самъ не пожелае да се откаже отъ пиянството? Какъ ще накарашъ детето си да учи, ако то само не се стреми къмъ учението? Всички помощни срѣдства за лѣкуване сѫ скрити въ човѣка — отъ него зависи да ги изнесе навънъ и да ги използува. Въ това отношение човѣкъ представя складъ отъ запасни сили и енергии, които чакатъ момента на своето проявяване. Въ единъ атомъ се крие такова количество енергия, съ което може да се вдигне земята въ въздуха. За да се прояви тази енергия, нуждно е знание.

Мнозина искатъ да бѫдатъ силни, но търсятъ силата вънъ отъ себе си — въ паритѣ, въ знанието; тѣ не подозиратъ, че силата е въ тѣхъ. Човѣкъ трѣбва да се вглъби въ себе си, да види, че всичко се крие въ него — и богатство, и знание, и сила. Може ли да постигне това, той ще прояви силата си споредъ законитѣ, по които живѣе, и споредъ възрастьта си. Който не иска да работи върху себе си, разчита на чужда помощь. Дветѣ болни жени потърсиха помощьта на Христа. Чия помощь ще търсите вие? Нѣкои очакватъ да дойде Христосъ отъ небето, придруженъ съ ангели. Казвамъ: За глухитѣ хора звукътъ още не е дошълъ; за слѣпитѣ свѣтлината още не е дошла. Обаче, какво очаква онзи, който има очи и уши? Който има уши, нека ги насочи къмъ пространството, да чуе това, което го интересува; който има очи, да ги повдигне нагоре, да види това, което душата му желае. Вглъбете се въ себе си, да развивате своитѣ скрити чувства и способности, да повѣрвате въ могѫществото на своята душа. Въ който моментъ повѣрвашъ, че Богъ живѣе въ тебе, ти ще бѫдешъ мощенъ и силенъ. Докато не познае своята сила и мощь, човѣкъ всѣкога ще я търси отвънъ; ще чете, какво е казалъ Кантъ, Шопенхауеръ, Хегелъ, Толстой; ще обръща листата на Свещената книга, да види, какво сѫ казали апостолитѣ и пророцитѣ. Това е все едно, да четете списъкъ, въ който се изброяватъ имената на стотици видни хора, безъ да сте свързани съ тѣхъ. Това е все едно, да сте присѫтствували на голѣмъ банкетъ, да сте видѣли на трапезата богати ястия и напитки, безъ да сте турили хапка въ устата си. Каква полза имате отъ този банкетъ? Всичко сте видѣли, но нищо не сте вкусили. Като ви говоря за Христа, азъ ви подготвямъ за банкета, който ще даде Той. Ако сте готови, ще бѫдете поканени на Неговата трапеза и предъ васъ ще има чиния, пълна съ ядене. Ако не сте готови, нѣма да ви поканятъ. Кажете ли, че не можете да ядете, ще ви изпѫдятъ навънъ. На Христовата трапеза не приематъ хора съ разстроени стомаси. Който присѫтствува на тази трапеза,

ще яде по правилата, които Христосъ прилага.

Какво направи Христосъ, когато покани петхилядния народъ да присѫтствува на Неговата трапеза? Той взе петтѣ хлѣба и ги разчупи. Така Той внесе своята магнетична сила въ тѣхъ. Разчупването на хлѣба означава разкопаване, разработване на земята. Човѣкъ трѣбва да разчупва хлѣба съ двата си пръста — съ палеца и съ показалеца. Тѣзи пръсти показватъ, че при яденето на хлѣба, умътъ и волята на човѣка трѣбва да взиматъ участие. Като разчупва хлѣба, той трѣбва да благодари на Бога за грижитѣ, които полага за него, и да съзнава, че не е самъ на земята. Като знаете това, не безпокойте Бога съ вашето недоволство. Ако приемате хлѣба съ благодарность и съзнание, не само кръвотечението ви ще престане, но ще станете неуязвими къмъ всички болести. Ако болниятъ се храни съ благодарность и съзнава, че Богъ се грижи за него, въ продължение на единъ месецъ положението му ще се подобри. Прилагайте учението на Христа и като здрави, и като болни, да имате Неговата сила. Помнете: всѣка мисъль, всѣко чувство, всѣко действие или явление произвеждатъ известенъ ефектъ въ съзнанието на човѣка и, ако той не може да се освободи отъ виденото или чутото, следъ време това явление ще се преповтори. Ето защо, възприемайте само добри мисли и чувства; давайте око и ухо само на красиви постѫпки и явления, тѣ да се отпечатватъ въ съзнанието ви. Иначе, ще носите последствията на отрицателнитѣ прояви въ живота.

Единъ младъ американецъ почувствувалъ силна болка въ единия кракъ, около глезена. Той се показалъ на нѣколко лѣкари, но никой не могълъ да му помогне. Всички се произнесли, че тази болка се дължи на нѣкакво внушение. Най-после болниятъ отишълъ при лѣкарь, за когото казвали, че лѣкува всѣкакви психически болести. Лѣкарьтъ прегледалъ болния и, както другитѣ лѣкари, не намѣрилъ никаква външна или вѫтрешна причина за заболяването. Той запиталъ болния, не си ли спомня да е видѣлъ нѣкого съ счупенъ или боленъ кракъ, който да му произвелъ силно впечатление. Пациентътъ се върналъ назадъ въ мисъльта си, да си спомни такъвъ случай. Най-после той си спомнилъ, че преди шесть години билъ на гарата и видѣлъ, какъ единъ човѣкъ падналъ отъ трена и счупилъ крака си около глезена. Това му направило силно впечатление. И ето, шесть години следъ тази случка, той усѣтилъ болка въ крака на сѫщото мѣсто. Задачата на лѣкаря била вече не да търси болката въ крака на пациента, но по обратенъ пѫть да освободи съзнанието му отъ силното

впечатление. Той успѣлъ да направи това, и болката въ крака изчезнала.

Какво правятъ днесъ хората? Като видятъ нѣкаква неестествена проява у нѣкого, тѣ започватъ да му се смѣятъ. Ако нѣкоя жена или мѫжъ се разгнѣвятъ, окрѫжаващитѣ се смѣятъ. Нѣкои пъкъ ходятъ отъ кѫща на кѫща да разправятъ, какъ съседката или съседътъ имъ се разгнѣвилъ, билъ жена си, децата си и т. н. Хората не знаятъ, че тѣзи нѣща сѫ като заразителнитѣ болести. Ако днесъ се смѣешъ на съседа си, въ скоро време и ти ще се проявишъ като него. Вмѣсто да се смѣешъ и критикувашъ своя ближенъ, помоли се за него, да се справи съ своя гнѣвъ. Критиката не изправя хората.

Една млада мома, добра пианистка, се оженила. Като домакиня, трѣбвало да изпълнява задълженията си къмъ дома. Единъ день, като пържела лукъ, тя доловила известни тонове, които ѝ дали идея за една музикална ария. Съ лъжица подъ мищница, тя отишла при пианото, отворила го и започнала да съчинява. Въ това време, до носа ѝ дошла силна миризма на изгорѣло. Тя отишла въ кухнята и видѣла, че лукътъ изгорѣлъ. Трѣбва ли мѫжътъ ѝ да се сърди и гнѣви за прегорѣлото ядене? Виновна ли е тя, че въ пърженето на лука доловила нѣкакви музикални тонове? Мѫжътъ трѣбва да благодари на талантливата си жена, че могла да предаде пърженето на лука въ музикална ария.

„И ето, имаше жена, която страдаше отъ кръвотечение”. Лошо нѣщо е кръвотечението, но ако тя не страдаше, нѣмаше да намѣри Христа. Ако кръвьта на нашата земя, т. е. на нашето тѣло не тече, колелото на нашата воденица нѣмаше да се върти. Съ други думи казано: Ако кръвьта не се движи по тѣлото ни, никакъвъ животъ не може да сѫществува. Водата, която тече по повръхностьта на земята и въ вѫтрешностьта ѝ, това е нейната кръвь. Минаването ѝ презъ тѣсни процепи наричаме изтичане. Ще каже нѣкой, че благодарение на водата колелото на воденицата се движи и мели брашното. Така е, но ако кръвьта не течеше, нѣмаше да има брашно. Нека всѣки се запита: добре ли мели моята воденица, на мѣстото си ли е воденичарьтъ?

Помнете: всѣко нещастие или страдание на земята се превръща въ щастие и радость на небето. Затова казватъ, че който страда на земята, на небето се радва. Както ние виждаме добритѣ плодове отъ разкопаването, поливането и отглеждането на цвѣтята и на плодоветѣ, така разумнитѣ сѫщества виждатъ добритѣ резултати отъ нашитѣ страдания. Единъ день, като влѣзете въ разумния свѣтъ, ще кажете: Благодаримъ, че нашата кръвь

е изтичала. Болната жена, която страдала 12 години отъ кръвотечение, 12 години въртѣла колелото на воденицата, докато най- после намѣрила Христа и се докоснала до дрехата Му. Като я видѣлъ, Христосъ ѝ казалъ: „Твоята вѣра те спаси. Иди си вкѫщи, да си починешъ. Другъ ще дойде, да те замѣсти”.

Преди години бѣхъ въ Сливенъ. Отидохъ въ дома на една болна отъ неврастения. По едно време мѫжътъ ѝ, здравъ, силенъ човѣкъ, влѣзе въ стаята. Като го видѣхъ, казахъ му: Жена ти ще оздравѣе, ако ѝ предадешъ малко отъ твоята сила и здраве. Здравитѣ се пазятъ отъ болнитѣ, да не ги изсмукватъ. Нѣма защо да се страхувате. Давайте отъ себе си безъ страхъ, за да даватъ и на васъ. Малкитѣ рѣки и поточета трѣбва да се затварятъ, да не обедняватъ, но голѣмитѣ рѣки трѣбва да се отварятъ и да даватъ. Никой никого не може да обере и да изсмуче, освенъ самъ себе си. Ако сте здрави, радвамъ се, че ще можете да давате на болнитѣ и на слабитѣ; ако сте болни, трѣбва да калите волята си, сами да си помагате. Кой има силна воля? — Който не се изненадва отъ нищо и може да издържа на всички изпитания. Че го ограбили, че ходи босъ и окѫсанъ, че боледува — нищо не го плаши. Ще кажете, че днесъ дрехитѣ и обущата сѫ скѫпи, че животътъ е тежъкъ. За волевия човѣкъ и това не е страшно. Ще дойде день, когато ще правятъ обуща отъ дърво, а не отъ кожа и гьонъ, както сега ги правятъ.

Сегашнитѣ хора трѣбва да организиратъ желанията си, а не да ходятъ по течението имъ. Мислитѣ, желанията и постѫпкитѣ на хората се диктуватъ отъ разумни сѫщества, които се различаватъ едни отъ други по степеньта на своята интелигентность. Даже и клеткитѣ, като малки сѫщества, се отличаватъ съ известна разумность. Достатъчно е да ударите или да си изгорите нѣкой пръстъ, за да се предаде болката на главния мозъкъ, който веднага заповѣдва на двигателнитѣ нерви да свиятъ пръста и да го отдалечатъ отъ огъня. Ако сте търговецъ, и нѣкой ви изиграе — задигне ви десеть хиляди лева, сѫщиятъ пръстъ, който отваря и затваря тевтера ви, казва да не се безпокоите. Той ви съветва да затворите тевтера си и да не го отваряте повече. Ще кажете, че не можете да не чувствувате измамата. Геройството на човѣка се заключава, именно, въ това, да чувствува, да разбира нѣщата и да се въздържа. Герой е онзи, който, следъ като не е ялъ три деня нищо, е готовъ да се откаже отъ хубавия обѣдъ въ полза на нѣкой гладенъ. Досега девизътъ на хората е билъ: Отъ тебе да замине! Обаче, този девизъ е създалъ нещастията, недоразуменията, крамолитѣ въ свѣта. Новото учение носи новъ девизъ: Отъ мене да замине!

Каквито взимания и давания да имашъ, каквито и да сѫ отношенията ти съ хората, дръжъ новия девизъ: Отъ мене да замине! Този девизъ носи миръ за цѣлото човѣчество. Хората не могатъ да се поправятъ изведнъжъ; бавно ще се поправятъ, но сигурно. Въ който день повѣрвате въ Бога и възприемете Неговата Любовь, вие ще почнете да се развивате правилно. Пакъ ще имате страдания, но ще разбирате тѣхния смисълъ; пакъ ще боледувате, но ще се разговаряте съ болеститѣ и ще знаете, че тѣ сѫ необходими за вашето пречистване — физическо и духовно. Ако вѣрвате въ това, всичко ще бѫде споредъ вѣрата ви. Ако заболѣе нѣкой вашъ близъкъ, турете рѫката си на гърдитѣ му и си кажете тихо: Отъ мене да замине!

Христосъ стои днесъ предъ неразумнитѣ хора и чака да Го приематъ. Кѫде трѣбва да бѫде Той, предъ човѣка, или вѫтре въ него? По този въпросъ могатъ да се правятъ различни тълкувания, но важно е да се знае истината. Единъ знаменитъ английски богословъ разисквалъ цѣлъ часъ предъ слушателитѣ си върху въпроса, какъ китътъ глътналъ Иона. Така постѫпватъ днесъ и религиознитѣ хора: отъ две хиляди години насамъ третиратъ въпроса, какъ да приематъ Христовото учение, какъ да приематъ Христа въ себе си. Никакви теории не сѫ нуждни тукъ. Ще отворите устата си и ще глътнете Христа, ще Го приемете въ себе си изведнъжъ, както китътъ глътналъ Иона. Сегашнитѣ хора се нуждаятъ отъ приложение, а не отъ теория. Има въпроси въ живота, за разрешаването на които не се изискватъ никакви разсѫждения. Такъвъ е въпросътъ за приемането на Христа. Христосъ ще влѣзе въ човѣка така, както Іонъ влѣзе въ утробата на кита. Който приеме Христа въ себе си, ще стане великъ човѣкъ. Хората щѣли да му се смѣятъ и да се подигравατъ съ него — това не трѣбва да го смущава. Кого хората не сѫ осмивали и подигравали? Онѣзи, които първи заговориха за хвърчащитѣ машини, не минаваха ли за луди? Но ето, идеята имъ се реализира. Днесъ тази машина лети въ въздуха. Защо сегашнитѣ мѫже и жени не се разбиратъ? Защо семействата отъ день на день се разрушаватъ? — Защото хората сѫ изгубили вѣрата си. Тѣ нѣматъ довѣрие единъ въ другъ. Какъвъ е този животъ, въ който хората не си вѣрватъ? Много нѣща ви се казватъ, но не вѣрвате въ тѣхъ. За мене е безразлично, дали вѣрвате, или не вѣрвате. Азъ вѣрвамъ въ това, което говоря. Вѣрвамъ въ Божиитѣ закони и всѣки моментъ ги прилагамъ на практика. За да придобиете истинска, положителна вѣра, и вие трѣбва да изучавате нѣщата и да ги прилагате.

Приемете Христа въ себе си. Ако не можете да направите това

изведнъжъ, докоснете се до дрехата Му. Дрехата на Христа представя вѣрата. Докосвайте се до всичко, което Богъ е създалъ — до цвѣтята, до плоднитѣ дървета. За да бѫдете здрави, посадете нѣколко цвѣтя въ саксии или въ градината си и ги отглеждайте. Посадете плодни дървета и зеленчуци въ градината си, за да ги изучавате и да се ползувате отъ силитѣ, които се криятъ въ тѣхъ. Влѣзте въ съприкосновение и съ слънчевитѣ лѫчи. Ако търсите Христа, ще Го намѣрите въ всичко, което Богъ е създалъ. Това значи да се докоснете до Неговата дреха, и кръвотечението ви да престане. Тогава ще чуете гласа на Христа: „Дерзай, дъще, твоята вѣра те изцѣли".

Правете опити, да видите, че всѣко нѣщо крие известна сила въ себе си. Всичко въ свѣта е живо. Опитвали ли сте силата на диаманта? Опитвали ли сте силата на житното зърно? Казвате, че всичко е живо, но често злоупотрѣбявате съ живота на дребнитѣ сѫщества. Децата особено обичатъ да кѫсатъ главитѣ на мухитѣ и не мислятъ за лошитѣ последствия на своитѣ постѫпки. Майкитѣ трѣбва да забраняватъ на децата си, да кѫсатъ главитѣ на мухитѣ, да развалятъ гнѣздата на птичкитѣ.

Въ едно българско село, детето на чорбаджията, десетгодишно момче, се качило на едно дърво, дето имало лѣстовичка съ петь малки лѣстовичета. То свалило малкитѣ отъ гнѣздото и отрѣзало езичетата имъ. Следъ това пакъ ги турило въ гнѣздото. Майката, не само че не обърнала внимание на постѫпката на детето си, но се засмѣла, безъ да го накаже и смъмри. Какво се случило съ това дете? Като пораснало, станало голѣмъ момъкъ и се оженилъ. Родили му се петь деца, едно следъ друго, но всички били нѣми. Защо трѣбва човѣкъ да прави зло, да малтретира малкитѣ и безпомощни сѫщества? Понѣкога човѣкъ върши зло отъ незнание, нѣкога съзнателно. Будни трѣбва да бѫдете всички, да давате отчетъ даже за мислитѣ си, да напѫтвате и поучавате невежитѣ и по- малкитѣ отъ васъ.

И днесъ Христосъ се обръща къмъ всички хора, като имъ казва да оправятъ живота си, да изчистятъ сърдцето си и да се допратъ до дрехата на своя Баща. — Кѫде е Той? — Навсѣкѫде. Тревата е Негова дреха. Камънитѣ сѫ Негова дреха. Събувайте се лѣтно време боси и ходете по единъ-два часа по тревата, по камънитѣ. Докоснете се до цвѣтята и дърветата и ще чуете тихия гласъ на своя Баща: „Дерзай, дъще, твоята вѣра те изцѣли".

Сега е моментътъ да се докоснете до мантията на Бога. Тя е предъ васъ, готова да помогне на всѣки, който вѣрва въ нейната сила. Това

проповѣдва Божиятъ Духъ на всички хора по лицето на земята. Синове и дъщери, слуги и робини, обърнете се къмъ мене, и Азъ ще се обърна къмъ васъ. Вие ще бѫдете мои чада, а Азъ — вашъ Баща. Ще напиша Закона си въ вашитѣ сърдца и ще настане миръ и радость по цѣлата земя.

9. Беседа отъ Учителя, държана на
11 августъ, 1918 г. София.

Погледна Петра

„И обърна се Господъ, та погледна Петра”.
Лука 22:61.

Въ прочетената глава изпъкватъ три важни нѣща: думитѣ на Исуса, положението на Петра и пропѣването на пѣтела. Ще се запитате, какво отношение има тази глава къмъ нашия животъ. Като разберете нейния дълбокъ смисълъ, ще видите, че тя, наистина, има отношение и къмъ насъ.

Съвременнитѣ хора страдатъ отъ неизпълнени обещания. Казано е алегорично, че адътъ е павиранъ все отъ неизпълнени човѣшки обещания. И земята е пълна съ неиздържани човѣшки обещания. Защо Петъръ се отрече отъ Христа? Въ сѫщность, какво представя Христосъ? Той представя Висшето, Божественото Начало въ човѣка. По отношение на Петра, Христосъ е Учитель. Докато не бѣше хванатъ отъ властьта, ученицитѣ Му бѣха смѣли и решителни, готови да се жертвуватъ. Щомъ Той попадна въ рѫцетѣ на властьта, повечето отъ тѣхъ се разколебаха, а Петъръ три пѫти се отрече отъ Него. Властьта представя общественото мнение, което се изрази чрезъ пѣтела. Когато властьта ограничава и връзва висшия принципъ или човѣшкия разумъ, пѣтелътъ, т. е. общественото мнение въ човѣка е готово да се отрече отъ него. Преди да бѫде изпитанъ, Петъръ казваше на Христа, че всички да се отрекатъ отъ Него, той никога нѣма да се отрече, ще Му остане завинаги вѣренъ. Обаче, Христосъ познаваше добре човѣка, външно и вѫтрешно, знаеше каква е силата му, за да издържа на изпитания, и каза на Петра, че преди да пропѣе пѣтелътъ, той ще се отрече отъ Него три пѫти. Петъръ не можа да издържи изпита, на който бѣше поставенъ и, наистина, преди да пропѣе пѣтелътъ, той три пѫти се отрече отъ Христа. Христосъ се обърна и погледна Петра, но той бѣше толкова смутенъ и обърканъ, че не Го видѣ. Като пропѣ пѣтелътъ, Петъръ съзна погрѣшката си, излѣзе вънъ и горко плака.

Съвременнитѣ хора се поставятъ на сѫщитѣ изпитания, като Петра. Така се изпитватъ убежденията имъ. Като не могатъ да издържатъ на своитѣ обещания, пѣтелътъ имъ се провиква: Кукуригу! Щомъ чуятъ пѣтела, съвѣстьта имъ се пробужда: тѣ съзнаватъ, че не сѫ издържали на

обещанията си и започватъ горко да плачатъ. Историята е пълна съ такива примѣри. Галилей, напримѣръ, е билъ подложенъ на голѣми изпитания. Изправенъ предъ инквизицията, трѣбвало да се откаже отъ убеждението си. Отъ страхъ на наказание, той отрече своята идея, но щомъ го освободиха, каза: Все пакъ земята се върти. Презъ времето на втората Пуническа война между картагенцитѣ и римлянитѣ, единъ римски патриций, на име Регулъ, билъ хванатъ въ пленъ и задържанъ въ Картагенъ. Оттукъ той билъ изпратенъ въ Римъ, съ условие да води преговори за сключване на мира и да се върне обратно въ Картагенъ. Регулъ далъ обещание, че ще изпълни условието имъ, но като отишълъ въ Римъ, вмѣсто да преговаря за миръ, той настоявалъ да се продължи войната. Той изпълнилъ само обещанието да се върне въ Картагенъ, дето го очаквала явна смърть.

Сегашнитѣ християни не сѫ голѣми герои, но като пропѣе пѣтелътъ имъ, тогава се стрѣскатъ и виждатъ погрѣшкитѣ си. Една българска пословица казва: „И безъ пѣтелъ съмва”. Тѣ искатъ да кажатъ, че пѣтелътъ не е нуженъ на човѣка. Може и безъ пѣтли, но знаете ли, какво ще стане, ако пѣтлитѣ престанатъ да пѣятъ? Само 24 часа ако не пѣятъ, непремѣнно ще стане нѣкаква катастрофа. Ако не бѣше пропѣлъ пѣтелътъ, Петъръ щѣше да бѫде изгубенъ. Обаче, като пропѣ, той се разкая и спаси. Този примѣръ показва, че човѣшката природа е непостоянна, измѣнчива.

Преди години дойде при мене една млада жена и ми разказа положението си. Била излъгана отъ единъ мѫжъ и, понеже я напусналъ, тя започнала лекъ животъ, отъ който разбогатѣла. Тя била недоволна отъ живота си, но поне не чувствувала никакви лишения. Въ това време се запознала съ единъ господинъ, който искалъ да се ожени за нея. Преди да се оженятъ още, той изялъ всичкитѣ ѝ пари и я напусналъ. Това още повече я отчаяло, и тя се впуснала по течението на живота. Сега се явилъ другъ кандидатъ, но тя вече не се решава да се жени. Искаше съветъ, какво да прави, да се ожени, или не. Такива случаи има много въ живота. Като знаете природата на човѣшкото естество, пѣтелътъ ви трѣбва да бѫде буденъ. На всѣка ваша погрѣшка той трѣбва да пропѣе, за да разсѫдите, кѫде грѣшите и какъ може да изправите погрѣшката си. Пѣтелътъ не казва на Петра, че го намѣрилъ въ слабость, но обръща вниманието му на факта, че който не следва Божиитѣ закони, очаква го голѣмо земетресение. Радвайте се, когато вашиятъ пѣтелъ се провиква: Кукуригу! Той съветва хората да се изправятъ. Кукуригу, Петре, излѣзъ вънъ! Петъръ излѣзе вънъ и горко плака.

Плачътъ е признакъ на разкаяние, на осъзнаване на човѣшкитѣ погрѣшки. Той чисти човѣшкото сърдце. Когато окото се напраши, непремѣнно трѣбва да се насълзи, за да се очисти. Колко пѫти човѣкъ се е отклонявалъ отъ правия пѫть! Но когато пѣтелътъ ти пропѣе, не мисли, че си праведенъ. Обърни се къмъ Бога и престани да се съмнявашъ въ Него. Не се самозаблуждавай въ преходни и временни нѣща. Когато нѣкой краде и лъже, нѣма да го морализирамъ, нито да му говоря, какво да прави и да не прави, но ще му кажа: Кукуригу! Когато мѫжътъ не изпълнява обещанията си, жена му да каже: Кукуригу! Когато жената не изпълнява обещанията си, мѫжътъ ѝ да каже: Кукуригу! Когато синътъ не изпълнява обещанията си, баща му да каже: Кукуригу! Когато дъщерята не изпълнява обещанията си, майка ѝ да каже: Кукуригу! Всѣки има единъ знаменитъ пѣтелъ въ себе си, който държи съзнанието му будно. Радвайте се и благодарете, когато пѣтелътъ ви пѣе.

Обикновено смѣтатъ пѣтела като глупаво, неразумно сѫщество. Не е така. Пѣтелътъ, като птица, е представитель на една висока култура въ духовния свѣтъ. Между птицитѣ и ангелитѣ има известно отношение. Крилата сѫ признакъ на висока интелигентность. У млѣкопитаещитѣ чувствата сѫ по-добре развити, отколкото у птицитѣ, но птицитѣ се отличаватъ съ вкусъ, съ голѣма естетика. Това се вижда въ направата на гнѣздата имъ. Семейниятъ животъ у тѣхъ е добре уреденъ. Когато правятъ гнѣздата си, и мѫжката, и женската взиматъ участие. Тѣ заедно събиратъ материалъ за гнѣздото, заедно мѫтятъ яйцата си и заедно отглеждатъ малкитѣ си. Ако и хората изпълняваха задълженията си така мълчаливо и съ любовь, както птицитѣ, свѣтътъ щѣше да се превърне въ рай. Понеже хората страдатъ за неиздържанитѣ си обещания, Христосъ каза на Петра: „Преди пѣтелътъ да пропѣе, ти три пѫти ще се отречешъ отъ мене.”

Кога пѣятъ пѣтлитѣ? — Обикновено следъ полунощь. Ако пѣятъ преди полунощь, това е признакъ за разваляне на времето. Ако вашиятъ пѣтелъ пѣе по-рано, отколкото трѣбва, ще знаете, че страдания ви очакватъ. Пѣе ли на време, и времето ще бѫде хубаво, и въ душата ви ще бѫде радостно. Старитѣ българи казватъ, че когато пѣтлитѣ пропѣятъ, лошитѣ духове се разпрѣсватъ. Каквото представятъ трѫбитѣ въ духовата музика, такова нѣщо сѫ пѣтлитѣ въ духовния свѣтъ. Ето защо, когато лошитѣ духове чуятъ пѣтлитѣ, прибиратъ се въ скривалищата си. Въ човѣшкия свѣтъ пѣтлитѣ представятъ умоветѣ на хората. Докато пѣтелътъ ви е на мѣстото си и пѣе, никаква опасность не ви грози. И да направите

нѣкаква погрѣшка, лесно ще я изправите. Престане ли пѣтелътъ ви да пѣе, очаква ви нѣкакво голѣмо страдание, или нѣкаква катастрофа. Христосъ и пѣтелътъ представятъ два принципа, тѣсно свързани помежду си. Христосъ е висшиятъ разумъ въ човѣка, а пѣтелътъ — човѣшкиятъ интелектъ, или нисшиятъ разумъ. Христосъ, т. е. висшиятъ разумъ въ човѣка се бори съ злото, а пѣтелътъ — нисшиятъ разумъ показва погрѣшкитѣ на човѣка, за да ги изправи. Когато искатъ да кажатъ, че интелектътъ въ човѣка е добре развитъ, представятъ го въ видъ на пѣтелъ.

Спомни си Петъръ речьта на Исуса, Който му бѣше рекълъ: „Преди да пропѣе пѣтелътъ, ти три пѫти ще се отречешъ отъ мене”. Защо Петъръ се отрече три пѫти отъ Христа? Какво означава трикратното отказване? Защо не се отказа само единъ пѫть? Първия пѫть Петъръ се отказа отъ страхъ. Като го запитаха, и той ли е ученикъ на Христа, Петъръ се замисли и се отказа. Значи, първото отказване е резултатъ на умственъ процесъ. Втория пѫть се отрече съ сърдцето си. Той бѣше малодушенъ и се уплаши да не изгуби общественото мнение. Третия пѫть се отказа поради слабата си воля. Понеже умътъ и сърдцето на Петра не бѣха въ съгласие, първо умътъ отпадна. Като остана само съ волята си, Петъръ не бѣше въ състояние да съгласува ума и сърдцето си, понеже бѣха вече разколебани. Като грѣши, човѣкъ пада въ три направления — въ областьта на ума, въ областьта на сърдцето и въ областьта на волята. Значи, всѣка лоша мисъль, попаднала въ човѣшкия умъ, изопачава не само ума, но и сърдцето, и волята, поради което той става докачливъ, подозрителенъ въ чувствата си, нелогиченъ въ мисъльта си и слабъ въ волята си.

И тъй, когато дойдатъ страдания въ живота ви, ще знаете, че това е Божествениятъ пѣтелъ, който пѣе. Той напомня на човѣка, че е нарушилъ нѣкоя Божествена заповѣдь. При това положение, не трѣбва да се оплаквате, да роптаете, но, като Петра, да излѣзете вънъ и тамъ да се разкаете. Докато е между хората, човѣкъ не може да се разкае. Той трѣбва да излѣзе вънъ, да остане самъ и да си поплаче. Когато изгуби майка си, детето плаче високо, да го чуе тя и да му се обади. Въ този случай, плачътъ има смисълъ. Когато хората плачатъ високо, и тѣ искатъ Богъ да ги чуе. Когато мѫжътъ е хваналъ Христа въ жена си и го сѫди, жената трѣбва да излѣзе вънъ и тамъ да си поплаче. Тогава Богъ ще се обърне къмъ жената, ще я погледне тѫжно, и нейниятъ пѣтелъ ще пропѣе. Никога жената не трѣбва да плаче предъ мѫжа си, нито мѫжътъ предъ жена си. Жена да плаче предъ мѫжа си, или мѫжъ — предъ жена си, това е все едно да

плачете предъ мечката, когато яде. Колкото и да плачатъ единъ предъ другъ, сърдцата имъ нѣма да се смекчатъ. Божествениятъ плачъ става вънъ, въ душата, никой да не вижда, че плачете. Както Христосъ плака за Ерусалимъ, така всѣки човѣкъ ще плаче за себе си. За да не плаче, човѣкъ трѣбва да се вслушва въ думитѣ на Духа, Който постоянно му посочва погрѣшкитѣ, съ цель да се изправи. Като не слуша думитѣ на Христа въ себе си, човѣкъ самъ Го връзва и три пѫти се отказва отъ Него. Това е ставало отъ памтивѣка и доднесъ. Защо Петъръ се подложи на това изпитание? — Защото, за да защити Христа, той отсѣче съ ножа си ухото на единъ отъ римскитѣ войници. Петъръ имаше добри чърти въ характера си. Той пръвъ позна Христа и Го призна въ себе си за Богъ. Въпрѣки това, отъ време на време той съветваше Христа да не се проявява открито, за да не пострада. Петъръ си въобразяваше, че е ученъ, че разбира всичко и всичко може да направи. Много хора се мислятъ за учени. Тѣ вѣрватъ, че могатъ да направятъ много нѣща. Въ сѫщность, такива учени по-скоро могатъ да объркатъ работитѣ, отколкото да ги оправятъ.

Често хората се възхищаватъ отъ нѣкого и казватъ, че има отличенъ характеръ. Въ какво се заключава характерътъ на човѣка? Не е характеренъ онзи човѣкъ, който има знания, богатство, сила, или който заема високо обществено положение. Тѣзи нѣща се придобиватъ лесно. Добъръ характеръ има онзи човѣкъ, въ когото умътъ, сърдцето и волята сѫ добре развити и сѫ въ хармония. Такъвъ човѣкъ е готовъ да приложи Христовото учение. Той не чака по-добри времена отъ днешнитѣ. Той знае, че всѣка епоха носи въ себе си добри условия за работа. Характерниятъ и разуменъ човѣкъ използува всѣки моментъ съзнателно и никога не отлага нѣщата. Когато пѣтелътъ пропѣ, Петъръ веднага съзна погрѣшката си и не отложи изправянето ѝ за другия день, но веднага излѣзе вънъ, горко плака и се разкая. Ако отлагате, втори пѫть вашиятъ пѣтелъ нѣма да пропѣе. Той пѣе само веднъжъ въ живота на човѣка. Като сгрѣшите, пѣтелътъ ви ще пропѣе. Ако го послушате, добро ви чака; ако не го послушате, изгубвате доброто съчетание на условията — втори пѫть това съчетание не се случва. Близо е вашиятъ пѣтелъ, не изпущайте случая да чуете гласа му и да се разкаете. Сега е времето, когато трѣбва да използувате условията за вашето развитие. Нѣма по-добри условия отъ сегашнитѣ за създаване и каляване на човѣшкия характеръ. За каляване на характера сѫ нуждни изпитания и мѫчнотии. Докато не бѣше се изпиталъ н позналъ, Петъръ бѣше готовъ да защищава Христа докрай. За да покаже своята готовность, той отсѣче

ухото на единъ отъ римскитѣ войници. Следъ това, когато го повикаха при първосвещеницитѣ, и на въпроса, и ти ли си неговъ ученикъ, Петъръ веднага се отрече. Но следъ тѣзи думи той се замисли. Отъ този моментъ въ живота му стана превратъ. Той излѣзе вънъ и горко плака. Разкаянието на човѣка не е нищо друго, освенъ пробуждане на Божественото съзнание въ него. Въ този моментъ, именно, пѣтельтъ на човѣка пропѣва. Кога пѣе пѣтельтъ? — На зазоряване. Следователно, зазоряването е важенъ моментъ за човѣшката душа. Днесъ Христосъ се обръща къмъ всички и ви пита: Вашиятъ пѣтелъ пропѣ ли? Кѫде останаха вашитѣ обещания?

Било е време, когато всички хора, всѣки на своето време, сѫ дали обещание на Христа, да следватъ Неговия пѫть. Ще попитате, какъ е възможно да сте давали обещания на Христа, когато не сте Го виждали. Наистина, ако днесъ нѣкой се осмѣли да каже, че е говорилъ съ Христа и Му далъ нѣкакво обещание, ще го вzематъ за ненормаленъ. Отъ толкова години вече ние чакаме Христа, а той говорилъ съ Него! Какъ ще Го видите, когато Той днесъ е на фронта, вързанъ, и Го сѫдятъ. Той е предъ Пилата и Каиафа, предъ Петра и множество народъ, които се отричатъ отъ Него. Пѣтлитѣ на всички отричащи се отъ Христа пропѣватъ. Навсѣкѫде се чува тѣхното пѣние: Кукуригу! Който съзнае погрѣшкитѣ си и се обърне къмъ своитѣ братя да моли за извинение, той ще бѫде първиятъ български пѣтелъ. Той е герой. Онзи, на когото пѣтельтъ е пропѣлъ, той е спасенъ. Той се обръща къмъ Бога съ думитѣ: Господи, готовъ съмъ вече да пожертвувамъ живота си за Тебе. Никога нѣма да се отрека отъ Твоето име. Ще положа душата си за Тебе, за Твоето име и за Твоята слава. Нека всѣки се запита: Въ аудиторията ли съмъ, или вънъ отъ нея? Отричамъ ли се отъ Бога, пѣе ли пѣтельтъ ми, или още не е пропѣлъ? Много отъ сегашнитѣ хора се намиратъ вънъ, грѣятъ се около огъня, играятъ си и се занимаватъ съ купонитѣ си, мислятъ какво да си купятъ съ тѣхъ — хлѣбъ, зеленчуци, масло. Други пъкъ се намиратъ въ положението на търговци, които се занимаватъ съ взимане-даване, мислятъ за печалби и осигуровки. Тѣ, именно, турятъ рѫка на Христа и Го сѫдятъ. Трети се намиратъ въ положението на онѣзи, въ които съзнанието се пробужда. Христосъ се обръща къмъ тѣхъ, поглежда ги и ги пита: Знаете ли, какво е вашето предназначение на земята? Знаете ли, какви обещания сте дали на Бога? Спомнете обещанията си, които сте дали нѣкога въ душата си и се върнете къмъ Онзи, Който ви е далъ всичко.

Бѫдете благодарни на малкото, което ви се дава. Никѫде въ

Божествената книга не е писано, че човѣкъ трѣбва да се храни съ кокошки, съ агънца, съ прасета. Въ Божествената книга е писано, че човѣкъ може да яде отъ всички плодове, освенъ отъ плодоветѣ на забраненото дърво. Ще кажете, че ви е нуждно масло да опражите картофи, да се пооблажите. И това не е писано въ Божествената книга. Защо да не ядете картофи, сварени въ вода и осолени? Днесъ много хора грѣшатъ по причина на яденето. За да задоволятъ изискванията на стомаха си, тѣ сѫ готови на всичко. Тѣ продаватъ и вѣруюто си, и убежденията си, само да задоволятъ стомаха си. Здравето и силата на организма не зависятъ отъ пишната храна. Чистиятъ и естественъ животъ освобождава човѣка отъ излишъцитѣ, а съ това и отъ много мѫчнотии. Като говоря за естествената храна, азъ нѣмамъ намѣрение да ви налагамъ моето разбиране за храненето, но обръщамъ вниманието ви, да употрѣбявате такава храна, каквато обичате и която понася на организма ви. Какъвъ смисълъ има, нѣкой да стане вегетарианецъ и постоянно да поглежда къмъ месото, да съжалява, че се е отказалъ отъ него? За предпочитане е да си остане месоядецъ, отколкото да бѫде вегетарианецъ и да се измѫчва. Когато промѣняте режима на храненето и на живота си, правете опити, да видите, какъ ще ви се отрази промѣната. Ако се отрази добре на организма ви, следвайте я. Въ противенъ случай, върнете се къмъ стария начинъ на животъ и на хранене.

Единъ господинъ, следъ дълго употрѣбяване на тютюна, решилъ да се откаже отъ него. Известно време той се въздържалъ и не пушелъ, но станалъ толкова нервенъ, че постоянно се сърдѣлъ на децата си и на жена си. При най малкото разгнѣвяване той набивалъ децата си, но пакъ не могълъ да се успокои. Най-после жена му казала: Вмѣсто да се гнѣвишъ, да биешъ децата и да изразходвашъ напраздно нервна енергия, по-добре започни отново да пушишъ, та да се успокоишъ. Човѣкъ трѣбва да прибѣгва само до такъвъ режимъ въ живота си, който може да внесе известно подобрение въ нервната система.

„Докато пѣтельтъ пропѣ, Петъръ три пѫти се отказа отъ Христа.” Той се усъмни въ Него. Не само Петъръ се усъмни въ Христа, но и много още отъ ученицитѣ Му. Тѣ си казваха: Ако е Христосъ, Синъ Божи, нека покаже силата си. Тѣ не разбираха, че Божественото учение, което Христосъ проповѣдваше, не се проявява въ физическа сила, но въ любовьта. Ако между двама души, единиятъ си служи съ ножъ, а другиятъ — съ любовь, силата ще бѫде на страната на онзи, който си служи съ любовьта. Какъ трѣбва да бѫдатъ построени домоветѣ: на принципа на

силата, или на любовьта? — На принцина на любовьта. Силата е резултатъ на нѣщо. Следователно, ако на човѣка предстои да прави изборъ между силата и любовьта, той непремѣнно ще избере любовьта. Силата изопачава ума, сърдцето и волята, а любовьта повдига човѣшката душа и я води къмъ Бога. Който приеме любовьта и я приложи, той ще подобри живота си. Усъмни ли се въ нея, той обременява кармата си.

Днесъ повечето хора сѫ на мѣстото на Петра. Тѣхниятъ Христосъ е вързанъ, и тѣ се колебаятъ въ Него. — Не е ли възкръсналъ Христосъ? — За онзи, който Го е видѣлъ, Христосъ е възкръсналъ; онзи, който не Го е видѣлъ, той може да вѣрва, или да не вѣрва въ възкресението. Виждането на Христа е подобно на виждането на слънцето. Първитѣ думи, които Христосъ каза на ученицитѣ си, следъ възкресението, бѣха: „Миръ вамъ!” Когато видите Христа, Той и на васъ ще каже: „Миръ вамъ!” Тѣзи думи означаватъ: войната е свършена, пѣтелътъ е пропѣлъ, сѫдбата е минала, възкресението е станало.

Много християни, въ миналото и сега, сѫ виждали Христа и се разговаряли съ Него. Например, една стара жена видѣла Христа и разговаряла съ Него. Той ѝ казалъ: Ще те взема при себе си, но следъ като минешъ презъ огънь. Какъ си представяте Христа? Нѣкои си Го представятъ като обикновенъ човѣкъ, съ селска бѣла аба, съ калпакъ на главата, а други — като царь, съ мантия и съ корона на главата си. Наистина, Христосъ има корона на главата си, но не отъ злато и скѫпоценни камъни, а отъ петтѣ велики добродетели: любовь, мѫдрость, истина, правда и добродетель. Той ще проговори само на онзи, който може да види Неговата корона. Той ще му проговори чрезъ устата на любовьта, на мѫдростьта, на истината, на правдата и на добродетельта.

„И обърна се Господъ, та погледна Петра”. Съ други думи казано: Христосъ погледна Петра и се молѣше за него да издържи изпита си, за да помага на по-слабитѣ си братя. Тогава Христосъ бѣше съ корона на главата си, образувана отъ свѣтлината на добродетелитѣ. Такава корона се дава на всѣки, който издържи изпититѣ си. Петъръ разбра смисъла на Христовия погледъ, излѣзе вънъ и горко плака. Такава корона турятъ на главитѣ на младоженцитѣ, като символъ на великитѣ добродетели. Тѣ трѣбва да приложатъ добродетелитѣ въ живота си и върху тѣхъ да съградятъ бѫдещия си домъ.

Кѫде пѣятъ сегашнитѣ пѣтли? — Въ курници, или на сухи дървета. Въ първичния животъ не е било така — пѣтлитѣ сѫ били свободни и сѫ

пѣли на високи дървета. Желая, вашитѣ пѣтли да напуснатъ курницитѣ и да пѣятъ постоянно. Само така животътъ ви ще тече правилно, безъ катастрофи и нещастия. Кой пѣе днесъ въ домоветѣ? — Ту жената, ту мѫжътъ. Не е лошо пѣнието, но то трѣбва да става сутринь, когато се пробужда Божественото съзнание въ човѣка.

Нека всички хора си поставятъ за задача въ живота, да освободятъ Христа въ себе си и никога да не се отричатъ отъ Него. Който се отрекълъ, да бѫде буденъ. Щомъ пѣтелътъ му пропѣе, да излѣзе вънъ и да се разкае. Ще каже нѣкой, че не се е отричалъ отъ Господа. Когато критикувашъ брата си, когато го изнасилвашъ и онеправдавашъ, ти се отричашъ отъ Господа. Ето защо, като грѣшите по отношение на своята душа и на своя ближенъ, съзнайте погрѣшката си, излѣзте вънъ и плачете. Всѣки има нѣкаква слабость, за която, като Петра, трѣбва да плаче. Когато вашиятъ пѣтелъ пропѣе, Христосъ ще ви погледне, и вие ще си спомните думитѣ, които ви е казалъ. Христосъ запита Петра три пѫти: „Петре, обичашъ ли ме?” Съ това Той искаше да му каже: Готовъ ли си да развиешъ тритѣ основни добродетели на живота? Готовъ ли си да отхранишъ тѣзи сирачета, да станешъ тѣхна майка? И васъ запитва Христосъ, обичате ли Го, готови ли сте да обработите това, което е вложено въ васъ, и да го приложите? Готови ли сте да носите на главата си короната на великитѣ добродетели, да носите свѣтлина на ближнитѣ си?

Желая ви да бѫдете смѣли и решителни, да изпѫдите страха и малодушието навънъ. Имайте вѣра и упование на Бога. Азъ ви говоря за този Богъ, въ Когото живѣятъ и се движатъ всички сѫщества. Той говори днесъ на всички хора. — Какъ? — Чрезъ страданията. — Кога ще дойде мирътъ? — Когато пропѣятъ пѣтлитѣ на всички народи — на Англия, на Франция, на Германия, на Русия — на цѣла Европа. Тѣ ще излѣзатъ вънъ и ще поплачатъ. Христосъ се обърналъ къмъ европейскитѣ народи, поглежда ги и имъ казва; Вие сте културни народи, отъ васъ зависи бѫдещето ви. Вашитѣ пѣтли пѣятъ вече. Когато пѣтелътъ на Петра пропѣ, той разбра, че работитѣ не се нареждатъ нито съ ножъ, нито съ дипломация.

Съвременнитѣ хора сѫ жертва на демони, на бѣсове, които ги каратъ да се биятъ. Да се бори човѣкъ съ злото, това е въ реда на нѣщата, но да се бие мѫжъ съ жена си, братъ съ брата си, сестра съ сестра си, това не е естествено. Домъ и народъ се повдигатъ, когато се борятъ противъ злото. Въ който день нарушатъ този законъ и възстанатъ противъ Бога, тѣ сами подписватъ своята смъртна присѫда. Разкае ли се единъ народъ, Христосъ

съгражда своята църква върху него. Азъ вѣрвамъ, че европейскитѣ народи ще се разкаятъ, ще излѣзатъ вънъ и ще поплачатъ. Тѣ сѫ на пѫть да направятъ това. Затова казвамъ: Мирътъ иде! Когато Христосъ отправи погледа си къмъ нѣкого, той ще съзнае погрѣшката си и ще се разкае. Нѣма сила въ свѣта, която може да се противопостави на погледа на Христа. Радвайте се, че сте се родили при добри условия и добри времена. Сега е краятъ на вѣка, единадесетиятъ часъ на деня. Всички сте призвани на лозето, да работите само единъ часъ. Който е обидилъ брата си, да излѣзе вънъ и да поплаче. Като ви срещна втори пѫть, да видя, че умоветѣ и сърдцата ви сѫ пробудени, че всички мѫже и жени, братя и сестри живѣятъ помежду си въ миръ и съгласие.

Както е хубавъ днешниятъ день, такъвъ ще бѫде и вашиятъ животъ. Днешното слънце и хубавиятъ день ще бѫдатъ свидетели на моитѣ думи.

Както вънъ е топло, така любовьта ще царува въ сърдцата ви. Топлината на любовьта ще ви изпотява, за да изхвърлите навънъ нечистотиитѣ си. Спасението ви се крие въ чистотата на вашето тѣло, на вашия умъ и на вашето сърдце.

Както днешниятъ день е свѣтълъ и чистъ, такъвъ да бѫде и вашиятъ животъ.

10. Беседа отъ Учителя, държана на
18 августъ, 1918 г. София.

Скритиятъ квасъ

Друга притча имъ каза: „Подобно е Царството небесно на квасъ…”
Матея 13:33.

„Подобно е Царството небесно на квасъ”. Този стихъ представя основа на човѣшкия животъ, особено за онзи, който иска да влѣзе въ Царството небесно. За да разберете вѫтрешния смисълъ на този стихъ, трѣбва да си дадете поне толкова трудъ, колкото домакинята, която готви всѣки день. Колко пѫти тя рѣже лукъ, кълца го, очитѣ ѝ се просълзяватъ, но продължава работата си. Тя знае, че като рѣже и кълца лука, все ще изкара нѣщо отъ него. Тя се грижи за мѫжа си, за децата си, иска да ги нахрани и задоволи. Каквито недостатъци да има домакинята, каквото и да говорятъ за нея, тя има идея, която иска да постигне. Ако онѣзи, които слушатъ Божието Слово, нѣматъ търпението и постоянството на домакинята, тѣ стоятъ по-низко отъ нея. Наблюдавайте я, съ какво внимание следи праженето на лука, какъ се вслушва въ цвъртенето. По звука, който се чува при праженето, тя познава, дали е опраженъ лукътъ, или не. Познавате ли и вие, кога вашиятъ лукъ се е опражилъ, или приличате на онѣзи важни дами, които предоставятъ цѣлата работа на слугинитѣ си, а тѣ само заповѣдватъ и ядатъ наготово. Тѣ не мислятъ много. Щомъ се отказватъ отъ праженето на лука, отъ готвенето, тѣ сами противодействуватъ на мисъльта си, не ѝ даватъ възможность да се развива. Огъньтъ, тенджерата, тиганътъ, лукътъ представятъ предметъ на мисъльта. Домакиня, която знае да готви, която разбира състава и значението на хранитѣ, знае, какъ да ги хармонира. Сѫщо така тя познава, какви мисли влизатъ въ ума ѝ — въ нейния вѫтрешенъ тиганъ; тя знае, какъ да ги съчетае.

Отъ Божествено гледище, човѣшкиятъ мозъкъ не е нищо друго, освенъ тиганъ, въ който се готвятъ мислитѣ на човѣка, за да излѣзе отъ тѣхъ нѣщо ценно, което да задоволи, както самия човѣкъ, така и неговитѣ ближни. Единъ день и Богъ, като високопоставената дама, ще каже на слугинята: Приготви ли яденето? Донеси го, да го опитамъ. Ако слугинята го е сготвила добре, ще получи похвала; ако не го е сготвила добре, ще бѫде наказана. И вие сега готвите, но се отегчавате. Ако домакинята

осмисли готвенето, ще осмисли цѣлия си животъ. Всѣка мисъль, всѣко чувство и всѣка постѫпка ще бѫдатъ за нея ценни предмети за изучаване.

Мнозина гледатъ на праженето на лука, като на нѣщо маловажно. Какво ще кажете за набръчканото лице на старата баба и на стария дѣдо? Маловажни нѣща ли сѫ тѣхнитѣ лица? Който знае да чете, ще намѣри нѣщо ценно въ набръчканото лице на бабата и на дѣдото. Въ набръчканото лице е написана историята на цѣлъ родъ. Сѫщо така и по пражения лукъ учената домакиня чете историята на неговия произходъ, кога е създаденъ и т. и. Като пражи лука, тя чете, размишлява върху различни въпроси. Безъ обикновената философия на живота, човѣкъ не може да проникне въ дълбокия смисълъ на земния животъ. Ако не разбере земния животъ, какъ ще разбере небесния? Ако хората не разбератъ отношенията къмъ мѫжа и жената, къмъ брата и сестрата, къмъ родителитѣ, къмъ обществото и къмъ човѣчеството, какъ ще разбератъ, какви трѣбва да бѫдатъ отношенията имъ къмъ разумнитѣ и възвишени сѫщества и къмъ Бога? Ако не знаете, какъ да слугувате на земния си баща, какъ ще служите на Небесния? Небесниятъ Баща изисква отъ всички хора по-велики дѣла, по-голѣми жертви отъ тѣзи, които земниятъ баща изисква.

Съвременнитѣ религиозни хора говорятъ за Бога, но си Го представятъ като обикновенъ човѣкъ, отъ Когото могатъ да изискватъ всичко, каквото имъ е нуждно. Тѣ си мислятъ, че какъвто е земниятъ имъ баща, такъвъ е и Небесниятъ. Като говорятъ за онзи свѣтъ, и него сй представятъ като земния. Тѣ си мислятъ, че и тамъ има плодни градини, съ вкусни, доброкачествени плодове, музики, пѣсни и веселие. Като отидатъ на онзи свѣтъ, ще ядатъ, ще пиятъ, ще се веселятъ — съ една дума, ще благуватъ. Докато сѫ на земята още, тѣ искатъ да избѣгнатъ мѫчнотиитѣ и страданията, да живѣятъ въ рай. — Това е невъзможно. Земята е училище, а който учи, той минава презъ голѣми мѫчнотии.

Какво представятъ мѫчнотиитѣ? — Велики уроци. Отъ кого ще получите тѣзи уроци, не е важно: може да ги получите отъ мѫжа си или отъ жена си, отъ брата си или отъ сестра си, отъ майка си или отъ баща си, отъ дъщеря си или отъ сина си; може да ги получите отъ обществото, отъ народа си и т. н. Важно е да прочетете урока, да разберете смисъла му и да го приложите въ живота си. Всички предмети, които ви обикалятъ, сѫ сѣнки на реалностьта. Ако не разберете смисъла и значението на сѣнкитѣ, не можете да разберете самата реалность. Трѣбва да виждате нѣщата правилно, за да ги разбирате. Какъ ще виждате и разбирате? — Като

човѣкъ. Ако гледате на свѣта съ ума на рибата, ще го разбирате по рибешки; ако го разглеждате съ ума на птицата, ще го разбирате по птичешки; ако го разглеждате съ ума на млѣкопитаещото, ще го разбирате като него. Какъ трѣбва да гледате на свѣта: както рибата, птицата, млѣкопитаещото или човѣкътъ? Разбирането на рибата, на птицата, на млѣкопитаещото не е истинско. И човѣкъ още не разбира живота въ неговия абсолютенъ, истински смисълъ. Само онзи разбира живота правилно, който е миналъ презъ великата школа на земята.

Христосъ казва: „Подобно е Царството небесно на квасъ, който, като го взе жена, скри го въ три мѣри брашно". Ще кажете, че думитѣ „квасъ, брашно, жена, замѣсване" сѫ обикновени. Всѣки день жената взима квасъ, брашно и го замѣсва. Право е това, майстори сте въ всичко. Какъ се приготвя кваса, знаете; хлѣбътъ — сѫщо; какъ се мели житото, знаете. Обаче, важно е, какъвъ смисълъ влага Христосъ въ думитѣ: „Подобно е Царството небесно на квасъ". Квасътъ, брашното, нощвитѣ, за които говори Христосъ, подразбиратъ физическия свѣтъ, който постепенно се организира. Съ своето организиране, той създава човѣшкото тѣло, за което сѫ нуждни нѣколко елемента: квасъ, вода, брашно, нощви и жена, която да ги свърже. Въ това отношение, жената, майката може да се уподоби на нощвитѣ; житото, брашното е онази жизнена материя, отъ която се формира човѣшкото тѣло; квасътъ е срѣдата, въ която се проявяватъ условията на живота. Има два вида квасъ: хлѣбенъ и спиртенъ, не само въ физическия свѣтъ, но и въ умствения, и въ чувствения свѣтъ. Квасътъ всѣкога произвежда две противоположни реакции. Хлѣбниятъ квасъ произвежда хлѣба, отъ който се нуждаятъ всички живи сѫщества. Който го яде, той се развива правилно. Спиртниятъ квасъ произвежда спиртни питиета, които упояватъ човѣка и се отразяватъ вредно върху нервната му система. Много болести се дължатъ сѫщо така на различни заквасвания.

Намѣрено е, че при създаването на човѣшкия организъмъ взиматъ участие два вида квасни гѫбички: едни полуорганизовани и други — организовани или живи. Въ сѫщность, активно участие въ този процесъ взиматъ живитѣ организми, които се размножаватъ непрекѫснато. Квасътъ, отъ който е образувано брашното, т. е. материята на човѣшкия организъмъ, е срѣдата, въ която, попадналитѣ микроби се развиватъ при благоприятни условия, ту образуватъ известни съединения, ту се разлагатъ. Значи, процеситѣ на съединяването и разлагането, които се извършватъ въ организма, не сѫ нищо друго, освенъ вкисване, т. е. втасване на живата

материя. Когато процеситѣ въ организма причиняватъ растене, размножаване, цъвтене и връзване, казваме, че човѣкъ живѣе; когато процеситѣ причиняватъ разлагане, разрушаване и разединяване, казваме, че човѣкъ умира. При мѣсене на хлѣбъ съ квасъ, живитѣ ферменти се размножаватъ и живѣятъ, като отдѣлятъ непотрѣбни вещества. Затова Мойсей е забранявалъ на евреитѣ да мѣсятъ квасенъ хлѣбъ. За да не се развалятъ чувствата и мислитѣ на хората, тѣ трѣбва да се пазятъ отъ квасъ, при който се отдѣлятъ непотрѣбни вещества. Съ това се обяснява, защо нѣкои мисли и чувства умъртвяватъ човѣка.

Срѣщате една мома, която е заквасена съ любовно чувство. Въ първо време тя е радостна, въодушевена, разположена. Следъ една-две години тя губи разположението си, отвръщава се отъ това чувство. Коя е причината за състоянието ѝ? — Квасътъ. Тя е била заквасена съ биренъ квасъ, отъ който оставатъ непотрѣбни утайки. Останатъ ли въ организма, тѣ се отразяватъ вредно. Когато приготвятъ бира отъ сѫщия квасъ, следъ ферментация на кашата, отстраняватъ всички утайки. Останатъ ли утайкитѣ, бирата се разваля. Следователно, когато биренитѣ или спиртнитѣ ферменти попаднатъ въ организма на младата мома и почнатъ да се размножаватъ, тѣ отнематъ жизнената ѝ енергия; тя постепенно губи разположението си, обезсърдчава се, отчайва се, вижда, че е станала жертва на едно лъжливо чувство.

Сѫществуватъ квасни гѫбички отъ различенъ произходъ, както въ обикновения животъ на човѣка, така и въ религиозния. Чувате да казватъ за нѣкого, че добре проповѣдва, повдига съзнанието на хората. За другъ се казва, че заблуждава хората. Кога една проповѣдь заблуждава? — Когато разстройва домове, семейства, общества и народи. Обаче, всѣка проповѣдь, която има за основа любовьта, мѫдростьта и истината, не заблуждава. Тази проповѣдь почива върху законитѣ, които Богъ е поставилъ за основа на Битието. Всичко въ свѣта може да се измѣни, но Божиитѣ закони — никога. Който лъже и заблуждава другитѣ, който се радва на злото на другитѣ, той прави зло първо на себе си. Като знаете това, не се страхувайте, че хората могатъ да ви заблудятъ. Падналъ си въ локва — нищо отъ това. Ще ти подамъ вѫже, и ти ще се хванешъ здраво за него, безъ да мърдашъ. Ще бѫдешъ тихъ и спокоенъ. Че си каленъ, нечистъ, и това да не те смущава. Новото учение представя чиста, планинска вода. Ще те туря въ тази вода и ще те държа въ нея, докато се изчистишъ. Презъ тази вода трѣбва да минатъ всички мѫже, жени и деца, да се изчистятъ. Кой

може, при това положение, да каже, че се заблудилъ отъ идеитѣ на новото учение?

„Скри кваса въ три мѣри брашно”. Брашното, за което говори Христосъ, е материята, отъ която се създава човѣшкото тѣло. Това става въ утробата на майката. Следователно, каже ли нѣкоя мома, че може да стане майка, тя не разбира законитѣ. Преди всичко, тя трѣбва да пречисти и пресѣе добре брашното, съ което ще работи, и тогава да пристѫпи къмъ майчинството. Отъ чистата или нечиста материя, съ която майката разполага, зависи, какво дете ще роди — светия или престѫпникъ. Ще кажете, че само въ добритѣ деца е вложено Божественото. Не е така. Въ процеса на зачеването и създаването на детето, Божественото още не присѫтствува. Това е нисшъ процесъ. Божественото въ човѣка иде отпосле, следъ раждането на детето, когато то се диференцира като материя и духъ. Докато е само материя, въ него нѣма нищо възвишено. Казано е въ стиха, че жената замѣсила кваса въ три мѣри брашно. Това показва, че замѣсването се извършва въ тритѣ свѣта: въ физическия, духовния и Божествения. Ако замѣсването става правилно на физическия свѣтъ, ще се извършва правилно и въ другитѣ два свѣта. Ако замѣсването не е станало правилно на земята, и въ другитѣ свѣтове не става правилно. Следователно, растенето и цъвтенето на растенията е въ зависимость отъ почвата, въ която сѫ посадени. Доброто жилище се отразява благоприятно върху здравето и разположението на човѣка. Всѣко физическо притѣснение, всѣко съмнение и колебание се отразяватъ и върху разположението на душата. Съмнението, подозрението, безвѣрието се дължатъ на присѫтствието на бирения квасъ въ човѣка. Любовьта, обичьта, вѣрата сѫ другъ видъ квасни ферменти, които наричаме съ общо име „хлѣбни”. Хората търсятъ любовьта, но не знаятъ, кѫде се намира, тя. Достатъчно е да се домогнете до кваса на любовьта, за да намѣрите самата любовь. Турете кваса на любовьта въ вашето брашно и очаквайте резултатъ. Нѣкой туря кваса на омразата въ брашното си, а очаква любовь. Това е невъзможно, Замѣсишъ ли кваса на любовьта въ три мѣри брашно, скрий го внимателно, да не дойде нѣкой отвънъ и да тури въ него ферменти отъ другъ квасъ. Стремете се къмъ кваснитѣ гѫбички на живия хлѣбъ, които се намиратъ въ житното зърно.

Сегашнитѣ хора минаватъ презъ голѣми мѫчнотии и страдания, защото се отклонили отъ правия пѫть и станали двуквасни. Първоначално Богъ ги е създалъ еднoквасни. Искате ли да се върнете въ правия пѫть, да

живѣете добре, трѣбва да бѫдете едноквасни. Въ това се заключава истинската философия на живота. Ако отъ една страна люби, а отъ друга — мрази, човѣкъ е двуквасенъ. Резултатътъ отъ този животъ е вкисване или разлагане. Ако сърдцето ти люби, а умътъ се съмнява, ти си двуквасенъ. Това показва, че умътъ ти е заквасенъ съ една мисъль или съ едно желание, а сърдцето — съ друго.

„И взе го жена, та го скри”. Христосъ употрѣбява думата „жена” не въ този смисълъ, както обикновенитѣ хора я разбиратъ. Думата „жена” на български се пише съ четири букви. Първата буква „ж” е съставена отъ два полукрѫга, свързани съ два диаметъра, перпендикулярни единъ на другъ. Полукрѫговетѣ представятъ двата свѣта — духовния и Божествения, свързани помежду си съ помощьта на двата диаметра, които не сѫ нищо друго, освенъ Божествената жена или дева, която слиза отгоре. Тя иде на земята, да научи хората, какъ да мѣсятъ хлѣбъ. Тя носи необходимитѣ елементи на живота. Въ Писанието е казано, че Духътъ трѣбва да слѣзе върху човѣка, да го просвѣти и научи на всичко. Споредъ Христа, Духътъ не е нищо друго, освенъ разумната жена, която знае да мѣси. Тя е свързана съ Божията Любовь. Като дойде въ дома на човѣка и намѣри брашно, тя го туря въ нощвитѣ и го замѣсва. Житото се превръща въ брашно чрезъ страдания, т. е. чрезъ воденицата на живота. Воденицата, заедно съ воденичния камъкъ, приготвя материята за образуване на бѫдещитѣ човѣшки тѣла. Понеже човѣкъ ще възкръсне чрезъ своето тѣло, затова то се приготвя въ Божествената воденица на страданията. Въ този смисълъ думитѣ „воденица и страдание” сѫ синоними. Като страдате, не плачете, но си кажете: Днесъ моята воденица мели брашно. Защо идатъ страданията? — За да има брашно за мѣсене на хлѣбъ. Когато разумната жена слѣзе въ дома ви, тя ще потърси брашно, квасъ, нощви, да ви омѣси хлѣбъ. Като приготвя квасъ за хлѣба, тя туря въ него малко вода. Какво нѣщо е водата? — Тя символизира живота на земята. Значи, страданията приготвятъ материалъ за мѣсене; квасътъ е Божественото сѣме, а водата — условие за неговото покълване и растене. Така трѣбва да се омѣси всѣки човѣкъ, да стане християнинъ въ пълния смисълъ на думата. Който нѣма воденица за мелене на брашното си, не може да си мѣси хлѣбъ. За да имате брашно, първо трѣбва да имате жито. Житото представя Божествената душа, за която малцина иматъ ясна представа. Външната дреха на Божествената душа е разумната жена, която мѣси хлѣба.

Хората искатъ да знаятъ, ще бѫдатъ ли спасени, ще възкръснатъ ли.

Който има воденица, брашно, квасъ, нощви и вода, ще възкръсне. Нѣмашъ ли тѣзи елементи, не можешъ да възкръснешъ, ти си ленивъ човѣкъ. Какво трѣбва да направишъ, за да възкръснешъ? — Ще се обърнешъ къмъ Бога съ молба, да ти помогне и твоята воденица да почне да мели. Който не разбира смисъла на страданието, той се моли неговата воденица да спре, да не мели брашно. Нека мели и твоята воденица. Това е велико благо за човѣшката душа. Всички воденици трѣбва да мелятъ брашно, да приготвятъ материалъ за вашитѣ бѫдещи тѣла. Не напущайте воденицата си, да не прашаса, да се разхождатъ мишки и плъхове въ нея.

Нѣкога, въ далечното минало, въ християнската епоха, имало единъ голѣмъ, богатъ монастиръ. Главниятъ игуменъ обичалъ да си хапва повече, отколкото трѣбва, затова често ялъ и пилъ съ калугеритѣ и забравялъ задълженията си къмъ Бога и монастира. День следъ день монастирътъ се напущалъ, иконитѣ и книгитѣ потънали въ прахъ, паяжини кръстосвали стаитѣ — монастирътъ изглеждалъ пустъ и изоставенъ. Единъ день царьтъ на тази страна пожелалъ да посети монастира, да види, какь служатъ калугеритѣ на Бога. Той се срещналъ съ игумена, който го развелъ навсѣкѫде; обиколили всички монастирски постройки и помѣщения, черквата, библиотеката, жилищата на калугеритѣ. Царьтъ останалъ крайно изненаданъ отъ нечистотиитѣ и напуснатия видъ на монастира. Той не казалъ нищо на игумена, нито на калугеритѣ, не направилъ нито една забележка или мъмрене, но казалъ, че и следната година иска да посети монастира. Следъ това се обърналъ къмъ игумена и му казалъ: Ще ти дамъ три въпроса, на които искамъ отговоръ следъ една година. Въпроситѣ били следнитѣ: Колко струвамъ азъ? За колко часа мога да обиколя цѣлата земя? Какво мисля за тебе въ дадения моментъ? Следъ това царьтъ заминалъ за столицата си.

Царьтъ заминалъ, но оттогава и животътъ на игумена се измѣнилъ. Той започналъ да мисли усилено върху дадената задача и си казвалъ: Ако отговоря вѣрно на тритѣ въпроса, ще бѫда възнаграденъ; ако не мога да отговоря, наказание ме чака. Като мислѣлъ усилено върху разрешението на задачата, той забравялъ често да яде и да пие, поради което отслабналъ толкова много, че станалъ почти неузнаваемъ. Всички калугери се питали помежду си: Какво стана съ нашия игуменъ, че отслабна толкова много? Какво го мѫчи? Единъ день магерътъ на монастира го запиталъ, какво го измѫчва, каква мисъль го безпокои. Игуменътъ отговорилъ: И да ти кажа, не можешъ да ми помогнешъ. — Отде знаешъ? Азъ вѣрвамъ, че ще ти

помогна. — Щомъ е така, да ти разкажа. Магерътъ изслушалъ внимателно игумена, и най-после отговорилъ: Мога да ти помогна, но съ условие, да си промѣнимъ ролитѣ: ти да изпълнявашъ моята служба, а азъ — твоята. Веднага двамата влѣзли въ ролитѣ си: игуменътъ облѣкълъ дрехитѣ на стария магеръ, поначернилъ малко лицето си, за да не го познаятъ калугеритѣ, и започналъ да готви. Магерътъ пъкъ, въ ролята си на игуменъ, веднага издалъ заповѣдь, да изчистятъ добре цѣлия монастиръ, и всѣки да изпълнява точно службата си. Презъ времето на своето игуменство той следѣлъ строго за реда и службитѣ въ монастира. Следъ една година царьтъ посетилъ пакъ монастира и останалъ крайно изненаданъ отъ реда и чистотата. Следъ това той се обърналъ къмъ игумена и го запиталъ: Готовъ ли си да ми отговоришъ на зададенитѣ въпроси? — Готовъ съмъ. Питашъ ме, колко струвашъ. — Ти струвашъ 29 сребърника. Ако Христосъ, най толѣмиятъ царь, струва 30 сребърника, ти струвашъ единъ сребърникъ по-малко отъ Него. На въпроса, за колко време можешъ да обиколишъ земята, отговарямъ: Ако се движишъ съ бързината на свѣтлината, ще обиколишъ земята за 24 часа. Ако се движишъ по-бавно, ще я обиколишъ за по-малко отъ 24 часа. На третия въпросъ, какво мисля за тебе въ дадения моментъ, отговарямъ: Въ дадения моментъ ти мислишъ, че говоришъ съ онзи игуменъ, когото познавашъ отпреди една година. Въ сжщность азъ съмъ другъ.

И тъй, докато не турите вашия игуменъ на мѣстото на магера, вие нѣма да разрешите тритѣ велики въпроса въ живота. Вашиятъ игуменъ е ялъ и пилъ досега, за нищо не е мислилъ. Отсега нататъкъ ще го турите въ кухнята, да бжде полезенъ и за другитѣ.

„И като взе жената кваса, скри го въ три мѣри брашно, докле вкисне всичкото”. Турете и вие Божествения квасъ въ ума, въ сърдцето и въ волята си, да ги закваси, да станете нови хора. Ще кажете, че искате да отидете направо при Бога. И това ще постигнете, но следъ като се изчистите. Какво правятъ лѣкаритѣ, когато имъ предстои нѣкоя важна операция? Първо, тѣ измиватъ ржцетѣ си съ чиста вода, после — съ нѣкакво дезинфекционно срѣдство, и най-после си турятъ чисти, каучукови ржкавици. Тѣлото е храмъ Божи. Тамъ не се допуща нечистъ човѣкъ. Какво ще стане съ болния, ако нѣкой нечистъ човѣкъ по умъ и по сърдце го оперира? — Той непремѣнно ще се зарази. Отъ чистото излиза пакъ чисто, отъ благородното — благородно. Като знаете това, бждете внимателни едни къмъ други, да не си пакостите. За да стане замѣсването правилно,

нощвитѣ ви трѣбва да бѫдатъ нови и чисти, брашното и квасътъ — прѣсни. Провѣрявайте по нѣколко пѫти на день, какъвъ е квасътъ ви. Ако сте неразположени, провѣрете, какво е състоянието на вашия квасъ. Щомъ разположението ви се подобри, и квасътъ се е подобрилъ. Провѣрявайте мислитѣ и чувствата си, да знаете, възходещи ли сѫ, или нисходещи. По тѣхъ ще познаете кваса, съ който сте ги замѣсили. Правете това наблюдение и върху кваса на своитѣ близки. Вижте, какво е състоянието ви, когато посещавате свои приятели и познати. Ако при влизането въ единъ домъ се чувствувате добре разположени, квасътъ на този домъ е добъръ; ако изпитвате неразположение, стѣгане въ сърдцето, квасътъ на този домъ не е прѣсенъ — има нѣщо нечисто въ него. Това не значи, че мѫжътъ или жената въ този домъ сѫ лоши, но квасътъ имъ е лошъ. Достатъчно е малко да ги предизвикате, за да се проявятъ лошитѣ качества на тѣхния квасъ.

Въ едно село двама другари пили заедно и, на излизане отъ кръчмата, единиятъ отъ тѣхъ поканилъ другаря си у дома си, да го нагости. Като наближили кѫщата му, той взелъ едно дърво и набилъ другаря си. — Защо ме биешъ? — запиталъ го той. — Бия те, защото идешъ у дома да видишъ жена ми. На никой мѫжъ не позволявамъ да посещава моя домъ. Това е квасътъ на пиянството, който го кара да бие другаря си.

Азъ взимамъ думата „пиянство” въ широкъ смисълъ. Който има много желания, е пияница; който се удоволствува, сѫщо е пияница. Всѣка ненаситна мисъль, всѣко ненаситно чувство въ човѣка го прави пияница. Квасътъ на пиянството руши, чупи, събаря. Дето и да го турите, всичко разваля. Нощвитѣ на всички хора сѫ напукани или счупени. Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ нови нощви, въ които да турятъ прѣсно брашно и прѣсенъ квасъ. Старото брашно трѣбва да се изхвърли навънъ, защото се е вгорчило.

Иде вече Богъ въ свѣта. Той самъ ще го оправи, но вие не трѣбва да разваляте това, което Той прави. Ако Богъ работи, а човѣкъ разваля, най-после Той ще го остави да прави, каквото иска, но ще понесе последствията на своето неблагоразумие. Като минава презъ страдания, човѣкъ придобива опитности и се учи, какъ да управлява своята воденица, за да мели добре брашното си. Който грѣши, самъ разваля воденицата си. Следъ това трѣбва да се обърне къмъ Бога, да се разкае, за да му даде нова воденица. Заедно съ новата воденица се смѣня и воденичарьтъ. Новиятъ воденичарь е по-добъръ и разуменъ. Той знае, че ще мели брашно при условията, които му

сѫ дадени. Никой нѣма право да измѣня условията на своя животъ. Кой е воденичарьтъ на децата? — Тѣхнитѣ родители. Тѣ сѫ длъжни да следятъ, какво правятъ синътъ и дъщерята. Видятъ ли, че бѣгатъ отъ условията, въ които господарьтъ на воденицата ги е поставилъ, тѣ имъ казватъ: Тукъ ще седите. Нѣмате право да напущате условията на вашия животъ. Ще кажете, че трѣбва да обичате децата си. Какъ ще проявите любовьта си? Ако ги оставите да вършатъ, каквото имъ дойде на ума, това любовь ли е? Отъ какво се нуждае гладниятъ: отъ хлѣбъ или отъ милувка? Като го нахранишъ, ти проявявашъ любовь къмъ него. Отъ какво се нуждае жадниятъ? — Отъ вода. Какъ ще проявите любовьта къмъ детето си? Ако е гладно, уморено, измѫчено, нѣма да го оставите съ старитѣ дрехи, но ще го измиете и облѣчете съ нови, чисти дрехи. Следъ това ще го нахраните и ще го турите да спи. Въ всѣки човѣкъ живѣе единъ ангелъ, чрезъ когото изпитватъ любовьта ви. Ако детето ви е своенравно, ще го накажете, ще го смъмрите, да разбере, че има по-висока воля отъ неговата — волята на родителитѣ му. Детето не е доволно отъ отношенията на майка си къмъ него, но неговиятъ ангелъ е доволенъ. Той наблюдава всичко и пише, какви методи прилагате за възпитанието на своето дете. И вие, като децата, обръщайте се къмъ Господа, да искате извинение за своитѣ погрѣшки. — Кой е видѣлъ Господа? — Който има очи, той Го вижда; слѣпиятъ не може да Го види. Богъ е навсѣкѫде, въ всички красиви форми: въ камънитѣ, въ цвѣтята, въ животнитѣ, въ изворитѣ, въ звездитѣ, въ хората.

Ще кажете, че тукъ се говори много за Бога. — Който обича Бога, познава Го. Щомъ Го познава, той говори за Него. — Какъ познавамъ Бога? — Както познавамъ слънцето. И вие познавате слънцето, следователно, познавате и Бога. Като виждате слънцето, виждате и Бога, но не е нуждно да Го виждате толкова голѣмъ, колкото слънцето. Достатъчно е за всѣки човѣкъ да вижда и да си представя Бога толкова голѣмъ, колкото мозъкътъ му може да Го обхване.

Това, върху което днесъ говоря, е въведение къмъ великата философия на живота. Който иска да разбере дълбокия смисълъ на Христовото учение, трѣбва да има квасъ, брашно, нощви и да знае, какъ да замѣси брашното. Нѣма ли тѣзи нѣща, той ще дойде до обратни резултати на това, което желае. Напримѣръ, имате дъщеря или синъ съ силни чувствени желания. Обаче, вие искате да го насочите къмъ Бога, тамъ да отправи своята любовь. Какво става впоследствие? Вмѣсто да повдигне чувствата си въ по-високо поле, той ги понижава. За да не дойдете до

такъвъ резултатъ, започнете съ малки прояви въ чувствата. Нека започне отначало съ любовь и състрадание къмъ бедни, страдащи хора; нека помага на своитѣ по-малки братчета и сестричета. Отъ малкото постепенно ще върви къмъ голѣмото, а не обратно, отъ голѣмото къмъ малкото. Щомъ започвате отъ малкитѣ нѣща, голѣмитѣ постепенно ще ви се откриватъ. Човѣкъ е съчетание на много удове: очи, уши, носъ, ръце, крака, мозъкъ и др. Какво ще остане отъ него, ако отнематъ изведнъжъ всичкитѣ му удове? Не започвайте съ голѣмитѣ величини, да не свършите съ катастрофа. Изучавайте закона на Цѣлото и закона на частитѣ, за да разберете великия смисълъ на живота.

Нѣкои се възхищаватъ отъ ученитѣ, отъ великитѣ музиканти, художници и поети и ги боготворятъ. Нѣма защо да боготворите човѣка. Първо си задайте въпроса: има ли този човѣкъ воденица и воденичарь, брашно, нощви, квасъ и може ли да замѣси хлѣбъ. Ако нѣма тѣзи елементи въ себе си, не само че не е божество, но стои по-долу отъ животно. Всѣки трѣбва да се запита, носи ли въ себе си добрата жена, която ще го научи да замѣсва кваса съ три мѣри брашно. Кѫде можете да намѣрите добрата жена въ живота? Ако сте религиозенъ, ще я видите въ лицето на патриарха; ако сте патриотъ — въ лицето на царя; ако сте добъръ синъ — въ лицето на майка си и на баща си.

Като отидете по домоветѣ си, нека всѣки за себе си да изговори думата „брашно” нѣколко пѫти. Така ще разберете нейния вѫтрешенъ смисълъ. Ще кажете, че брашното е скѫпо днесъ, но мѫчно се намира. Едно време бѣше евтино, никой не мислѣше за него. Това е за материалното брашно. Какво ще кажемъ, обаче, за брашното, за което Христосъ говори? То не се купува съ никакви пари — много е скѫпо. — Колко струва това брашно? Какъ можемъ да си го доставимъ? — Като дадете всичко, което имате на разположение. Съ какво можете да откупите вашето тѣло? — Съ нищо. На физическия свѣтъ нѣма ценность, равна на човѣшкото тѣло. — Какво ще стане съ тѣлото ни, като умремъ? — Обичайте Бога, и отъ нищо не се плашете. Потърсете добрата и разумна жена въ себе си, за да се ползувате отъ нейната свѣтлина и топлина за развиване на сѣмената, които Богъ е вложилъ въ васъ. Отворете умоветѣ и сърдцата си, да влѣзе разумната жена въ тѣхъ, да замѣси добрия квасъ, отъ който ще получите небеснитѣ плодове. Ще кажете, че добрата жена ви мачка много. Нека ви мачка, това е за ваше добро. Цѣлунете рѫката ѝ и благодарете за това, което прави за васъ. Тя е единствената жена, която

заслужава да цѣлувате ржката ѝ. — Кой човѣкъ има право да цѣлува? — Чистиятъ. Ако си чистъ, цѣлувай всички хора; ако не си чистъ, никого не трѣбва да цѣлувашъ.

Какво представя чистиятъ човѣкъ? — Чешма, която утолява жаждата на всички пжтници; тя напоява всички животни и освежава изсъхналитѣ растения. Това, което руши и внася развала въ живота, е нечистотата. Отъ всички хора се иска чистота. Достоенъ за името си е само онзи учитель, възпитатель, философъ, проповѣдникъ, общественикъ, който внася въ умоветѣ и въ сърдцата на своитѣ възпитаници и последователи истинското, сжщественото знание. Това е чистото, положително знание, къмъ което се стреми човѣшката душа. Защо ви е знание, което само товари човѣка, безъ да му помага? Какво ще кажете за магарето, което носѣло на гърба си ценни книги и икони? Хората се кръстѣли и кланяли на иконитѣ, които носѣло, но то си останало магаре, нищо не придобило. Защо ви е такова знание? Можете ли да се ползувате отъ една свѣтла идея, ако я държите вънъ отъ себе си, като икона? Тя има смисълъ, само когато се приложи.

„И взе го жената и скри го въ три мѣри брашно”. — Какъ се познава, кога разумната жена е въ човѣка? — Когато той е готовъ да прости на онзи, който му е причинилъ най-голѣма пакость. Нека всѣки каже въ себе си: Заради Бога мога да прощавамъ и на враговетѣ си. Който може да прощава на враговетѣ си, той има любовь въ себе си и ще възкръсне. Не е достатъчно да си мислите, че имате любовь, но трѣбва да проявявате любовьта къмъ родителитѣ си, къмъ своя мжжъ, къмъ жена си, децата си, приятелитѣ, неприятелитѣ си и т. н. Като роди дете, майката трѣбва да каже: Готова съмъ да направя всичко за това дете. Защо децата на нѣкои майки умиратъ? — Защото майкитѣ имъ не сж, дали за тѣхъ такова тѣсто, което имъ е било нуждно. Мжжъ и жена, които сж живѣли въ любовь и чистота, раждатъ здрави деца, жизнеспособни, пълни съ любовь. Когато воденицитѣ ви започнатъ да мелятъ добре житото, когато приготвите нови нощви, и добрата жена слѣзе отгоре да замѣси брашното ви, вие се намирате вече предъ новата епоха — предъ епохата на Божествения животъ.

Това, което ви проповѣдвамъ, трѣбва да се опита. Учението, което ви се дава днесъ, обхваща цѣлия животъ, всички живи сжщества — отъ най-малкитѣ до най-голѣмитѣ. Това учение може да се проповѣдва и на рибитѣ, и на птицитѣ, и на млѣкопитаещитѣ, като се преведе на тѣхенъ езикъ. Важно е, човѣкъ да не гледа на животнитѣ като на долни сжщества; той

трѣбва да зачита живота имъ. Какво правятъ сегашнитѣ хора? Взематъ кокошката, извъртятъ главата ѝ и я турятъ въ тенджера съ врѣла вода, да я оскубятъ. Хващатъ мухитѣ и кѫсатъ главитѣ имъ. И следъ това се оправдаватъ, че мухитѣ носѣли зараза. Ще знаете, че всѣко живо сѫщество носи повече добро, отколкото зло. Следъ всичко това ще дойде нѣкой да ме пита, може ли да убива мухи, комари? — Може, само ако е въ състояние да имъ покаже пѫтя, по който трѣбва да вървятъ. — Можемъ ли да изпѫдимъ наемателитѣ си? — Можете, ако имъ покажете по-добро мѣсто, по-хубава и евтина кѫща отъ вашата. Следователно, кажете ли на нѣкого, че ще го изпѫдите, трѣбва да му дадете по-добро мѣсто отъ това на което е билъ. Казвате за нѣкого, че говори лоши работи. Той говори лоши работи, но върши добри нѣща. По-добре ли е да говорите добри нѣща, а да вършите лоши? Когато хората се ласкаятъ, тѣ само се залъгватъ. Тѣзи залъгалки хранятъ човѣка толкова, колкото като говорите на гладния за любовь. Той се нуждае отъ хлѣбъ, а не отъ любовь. Хората говорятъ за Христа, че е великъ човѣкъ, възхваляватъ Го, а сѫщевременно още Го държатъ разпнатъ на кръста. Това не е любовь. Не ви упрѣквамъ, че не любите, но ви казвамъ истината, която ще ви освободи отъ заблужденията.

Помнете символитѣ, които ви дадохъ днесъ, за да си служите съ тѣхъ въ живота. Нощвитѣ представятъ физическия човѣкъ; воденицата представя страданието, презъ което човѣкъ минава; квасътъ — човѣшкия умъ ; брашното — човѣшкото сърдце, а жената, която ще го замѣси, представя висшето съзнание въ човѣка, т. е. душата, която възпитава, повдига и облагородява ума и сърдцето. Служете си съ тѣзи символи, като методи за лѣкуване, за трансформиране на състоянията. Ако сте гнѣвливъ и неразположенъ, представете си мислено, че предъ васъ стои нощва съ брашно, квасъ и вода въ нея. Замѣсете кваса и брашното заедно съ водата, и пригответе хлѣбъ. Извикайте на помощь разумната жена. Докато мѣсите хлѣба, неразположението и гнѣвътъ ще изчезнатъ. Нека всички мѫже, жени и деца мѣсятъ брашно, да оправятъ живота си. Не казвайте, че страдате, но кажете си, че воденицата ви мели брашно, върши нѣкаква работа. Мислите ли така, страданията ви наполовина поне ще се намалятъ. Като провѣрявате думитѣ ми на опитъ, вие се убеждавате въ истинностьта имъ, а не ги приемате като аксиома. Ако дъщеря ви мисли да се жени, отворете Евангелието на мѣстото, дето е притчата за кваса и за жената, която омѣсила брашното, и се опитайте да я изтълкувате. Говорете на дъщеритѣ и на синоветѣ си истината дотолкова, доколкото тѣ могатъ да ви

разбиратъ. Ако имъ говорите споредъ степеньта на тѣхното развитие, тѣ ще ви разберать. Не се страхувайте, не мислете, че нѣма да ви разберать. Какво става днесъ? Майкитѣ се страхуватъ да говорятъ истината предъ синоветѣ и дъщеритѣ си, но имъ търсятъ подходяща партия — богати или учени. Богатството и учеността не сѫ сѫществени нѣща въ живота. Важно е, момата и момъкътъ да бѫдатъ здрави по умъ, сърдце и воля. Ако между ума и сърдцето имъ се яви дисхармония, ако въ чувствата се явятъ противоречия, тѣ заболѣватъ отъ туберкулоза. Затова се казва, че туберкулозата е болесть на чувствата. Човѣкъ заболѣва отъ охтика, когато люби и мрази, когато надеждата му се превърне въ отчаяние; когато вѣрата му се превърне въ безвѣрие. Изобщо, когато омразата, отчаянието, безвѣрието вематъ връхъ въ човѣка, той заболява отъ грѫдна болесть. Охтиката е психическа болесть. Когато се свива, стѣга, човѣкъ пакъ заболява отъ охтика. Дробоветѣ му постепенно се свиватъ, докато попаднатъ микроби отвънъ, и той започва да се оплаква отъ болка въ гърдитѣ. Бацилитѣ го нападатъ като орли, изяждатъ дробоветѣ му и казватъ: Понеже този човѣкъ не е достоенъ да живѣе, нека му услужимъ, да го изпратимъ на онзи свѣтъ.

Днесъ и на васъ Христосъ говори, да омѣсите добре хлѣба си и да се пазите отъ лошия квасъ, който покваря умоветѣ и сърдцата. — Кѫде е Христосъ? — Въ всѣки добъръ, справедливъ, истинолюбивъ човѣкъ, който е готовъ да се жертвува за благото на своитѣ ближни. Търсете Бога и Христа не вънъ отъ себе си и вънъ отъ хората, но въ сърдцата и въ умоветѣ. Вглеждайте се едни въ други, да видите, че Богъ живѣе въ васъ. Ще кажете, че злото е взело надмощие въ свѣта. Това показва, че е наближило времето за идване на Царството Божие на земята. Щомъ злото вземе надмощие, всички хора ще започнатъ да плачатъ, и Богъ ще слѣзе на земята да изсуши сълзитѣ имъ. Когато злото умъртви хората, Богъ ще ги възкреси. Той запитва пророка: „Сине человѣчески, тѣзи кости могатъ ли да оживѣятъ?” — Ти можешъ, Господи, да ги възкресишъ. Азъ виждамъ вече, какъ сухитѣ кости се събиратъ подъ рѫцетѣ на добрата жена, и тѣ постепенно оживяватъ. Съ други думи казано: Новиятъ животъ иде да оформи новитѣ мисли и желания, да изтъче отъ тѣхъ новия човѣкъ. Велико дѣло се твори днесъ предъ цѣлото небе и цѣлата земя.

Сега, като се върнете по домоветѣ си, вижте, влѣзълъ ли е Христосъ въ мѫжа и въ жената ви, въ децата и въ приятелитѣ ви. Ако тѣ иматъ нощви, квасъ, брашно и вода и сами могатъ да замѣсятъ брашното си, ще

знаете, че добрата и разумна жена, т. е. Христосъ е въ тѣхъ. Благодарете, че на всички сѫ дадени елементитѣ на живота, за да оживѣете и възкръснете. Въ всѣки човѣкъ има нѣщо добро. Божественото Начало е вложено въ всѣкиго, но то трѣбва само да се събуди и прояви. Мъртвитѣ ще възкръснатъ, а живитѣ ще се проявяватъ. Това ще стане скоро. За кои хора? За онѣзи, които иматъ нощви, квасъ и брашно. Остава само едно — да слѣзе добрата жена отгоре и да замѣси брашното имъ.

Време е вече да турите вашия магеръ на мѣстото на вашия игуменъ и да му зададете въпроситѣ: Колко струвате вие, за колко време ще обиколите цѣлата земя и какво мисли царьтъ за васъ? На първия въпросъ отговорътъ е даденъ: вие струвате 29 сребърника. Като съберете числата 2 + 9 = 11, събирате 1 + 1 = 2. Двойката представя жената, число на противоречие. Отговорътъ на втория въпросъ е, че можете да обиколите цѣлата земя за 24 часа, ако се движите съ бързината на свѣтлината. Числото 24 е образувано отъ 2 + 4 = 6. Шесторката означава законъ на движение. Тя означава още разумната жена, която знае да мѣси брашното. Числото шесть представя правиленъ шестоѫгълникъ, на който тритѣ върха сѫ обърнати нагоре, а тритѣ — надолу. Това число означава още слизане и възлизане, т. е. число на вѣчното движение. Отговорътъ на третия въпросъ: Ти мислишъ сега, че азъ съмъ стариятъ игуменъ, когото познавашъ отъ по-рано, но се лъжешъ, азъ съмъ другъ. Това значи: Царьтъ трѣбва да почне да мисли обратно, че не е дошълъ на земята да царува, а да слугува. Подъ думата „царь” разбираме всѣки човѣкъ. Следователно, всѣки човѣкъ трѣбва да знае, че е дошълъ на земята да служи съ любовь на Бога, на своитѣ ближни и на себе си.

11. Беседа отъ Учителя, държана
на 25 августъ, 1918 г. София.

Вкѫщи

„И вкѫщи пакъ ученицитѣ Му по-
питаха Го за сѫщото”.
Марка 10:10.

„И вкѫщи”. Въ дадения случай думата „кѫща” е важна. Понятието „кѫща” е обикновено. И съвременнитѣ хора гледатъ на кѫщата като на обикновено нѣщо. Какво представя кѫщата? — Постройка, направена отъ четири или повече стени, отгоре покрити. Тя има единъ или повече прозорци и една или повече врати — зависи отъ срѣдствата на човѣка и отъ цельта, за която е правена. Повечето кѫщи, външно и вѫтрешно, отговарятъ на хората, които сѫ ги строили и живѣятъ въ тѣхъ. Отъ направата и строежа на кѫщата сѫдимъ за степеньта на умственото и духовно развитие на обитателитѣ ѝ.

Евреитѣ направиха своята скиния по образецъ и подобие на тази, която Мойсей видѣ въ духовния свѣтъ. Следователно, трѣбва да се предположи, че и хората правятъ кѫщитѣ си по образецъ на тѣзи, които нѣкога сѫ видѣли въ духовния свѣтъ. Каквото сѫ запомнили отъ тѣзи образци, това свалятъ на земята. Понеже хората идатъ отъ различни свѣтове, тѣ сѫ представители на различни култури, затова земнитѣ имъ кѫщи се различаватъ. Какво заключаваме, когато видимъ, че нѣкой човѣкъ си строи кѫща? Строенето на кѫща подразбира женитба или встѫпване въ бракъ. Значи, който строи кѫща, иска да се жени, да встѫпи въ бракъ. Ако е младъ, той строи кѫщата за себе си; ако е старъ — за своитѣ деца, внуци и др.

„И вкѫщи пакъ ученицитѣ Му попитаха Го за сѫщото”. Този стихъ, самъ по себе си, нѣма особено значение. Христосъ е говорилъ за много нѣща, а за какво, именно, Го запитали ученицитѣ Му вкѫщи, не е известно. Въ математиката, когато искатъ да опредѣлятъ едно неизвестно, взиматъ известни числа или прави линии и решаватъ задачата. Въ случая, и азъ взимамъ една права линия, за да опредѣля неизвестната.

И тъй, строенето на кѫща подразбира встѫпване въ бракъ. Думата „бракъ” въ различнитѣ езици има различно значение: на български езикъ тя означава съчетание, на турски значи да оставишъ нѣщо, а на английски

„break” — да счупишъ нѣщо. Тъй щото, когато говоримъ за брака, трѣбва да приемемъ едно отъ тритѣ понятия. Значи, хората се женятъ или да се съчетаятъ, или да се оставятъ, или да счупятъ главитѣ си. Въ заключение, ще кажемъ, че въ кѫщата, дето билъ Христосъ съ ученицитѣ си, се разисквало върху брака — единъ отъ най-важнитѣ социални въпроси. Запитаха Христа: Защо човѣкъ трѣбва да се жени, и какви трѣбва да бѫдатъ отношенията на мѫжа къмъ жената и на жената къмъ мѫжа.

Единъ американски професоръ отивалъ да се жени. Запитали го: Кѫде отивашъ? Вмѣсто да отговори, че отива да се жени, той отговорилъ: Отивамъ да се жежа.

Какво означава глагола „жежа, жежене”? — Печене. Значи, американскиятъ професоръ отивалъ да се пече. Когато пече хлѣбъ, жената нагорещява пещьта. Ако я нагорещи повече, отколкото трѣбва, тя ще изгори хлѣба. Когато готви, тя пакъ нагорещява пещьта. Нагорещи ли я повече, отколкото трѣбва, яденето ще прегори, или ще изгори. Думата женитба има съвсемъ друго значение, а не печене, жежене, както нѣкои я разбиратъ. Днесъ тази дума е изопачена. Първоначално тази дума означавала съчетание, съединяване, но това не е нито бракъ, пито женитба. Думата женитба е преводъ на истинската дума съчетание, но преводътъ не е сполучливъ. Думата женитба произлиза отъ жена, която означава „добра жетва”. Това значи, да извадишъ сѣмето на нѣщо, което е узрѣло добре, и да го изядешъ. Истинското съединяване или съчетание не става на земята. Тукъ не ставатъ никакви бракове, никакви женитби. Това, което хората наричатъ бракъ, женитба, е друго нѣщо, по-скоро сдѣлка, поставена на известни условия и интереси. Покажете ми единъ мѫжъ или една жена женени, които никога да не сѫ си казвали горчива дума, никога да не сѫ отправили помежду си кривъ погледъ. Нека всѣки си отговори, какъвъ е неговиятъ бракъ: съединяване, оставяне или строшаване на главата. Повечето бракове сѫ оставяне или строшаване на глави. Малко бракове представятъ съединяване или съчетание.

Кѫде се крие причината за разваляне на човѣшкитѣ бракове? — Въ неустойчивостьта на човѣшкото естество, въ проявитѣ на самия човѣкъ. Много мисли, чувства и желания на човѣка оставятъ следъ себе си торъ, нечистотии, въ които нѣжнитѣ коренчета на човѣшкия умъ и човѣшкото сърдце изсъхватъ. Горко на това сърдце и на този умъ, които сѫ попаднали въ торищата на изопаченитѣ човѣшки мисли и желания! Важенъ е въпросътъ за брака, затова ученицитѣ на Христа сѫ разисквали върху него.

Съединяватъ се не само мѫже и жени, но всички хора. Съ кого се съединяватъ хората? — Съ Бога. Каквото е отношението на мѫжа къмъ жената, и на жената къмъ мѫжа, такова е отношението на всички хора, като души, къмъ Бога. Нѣкои се присъединяватъ къмъ една или къмъ друга църква и мислятъ, че съ това сѫ разрешили въпроса. Тѣ не знаятъ, че всѣка църква, всѣко общество сѫщо така сѫ съединени или свързани съ Бога. Значи, не само отдѣлниятъ индивидъ, но всички църкви, общества и народи иматъ отношение къмъ Бога.

„И вкѫщи пакъ ученицитѣ Му попитаха Го за сѫщото”. Тѣ искаха отъ Христа принципаленъ отговоръ по този въпросъ, затова и вкѫщи Го запитаха за сѫщото, да имъ даде повече обяснения. Човѣкъ не може да се просвѣти върху даденъ въпросъ, докато не го разреши принципално. Докато търсите щастието на земята, никога не можете да го намѣрите. Земята е велика Божествена работилница. Тя е мѣсто за работа, а не за щастие. Който влѣзе въ тази работилница, трѣбва да се облѣче въ мѫжки или въ женски дрехи и да изучава дълбокия смисълъ на това, което е вложено въ неговата кѫща — въ собственото му тѣло. Какъ сѫ направени кѫщитѣ на земята, знаемъ: едни сѫ направени повече отъ камъни, други — повече отъ тухли, трети — само отъ дъски. И духовнитѣ кѫщи сѫ направени по сѫщия начинъ, но материалитѣ имъ сѫ фини — материали на добродетелитѣ: на любовьта, на мѫдростьта, на истината, на правдата, на добродетельта, на милосърдието, на вѣрата и др. Любовьта, напримѣръ, представя обширенъ свѣтъ, въ който участвуватъ множество разумни и възвишени сѫщества, съ специална задача и предназначение.

Когато слѣзе на земята, като работникъ въ Божествената работилница, човѣкъ трѣбва да запита Учителя си, може ли мѫжъ да напуща жена си и жена — мѫжа си. На този въпросъ Христосъ отговаря: Мѫжътъ и жената сѫ въ една плъть. Подъ думата мѫжъ и жена Той разбиралъ духа и душата, ума и сърдцето на човѣка. Тѣ живѣятъ въ една кѫща, въ една плъть. На земята мѫжътъ и жената живѣятъ въ две кѫщи, отдѣлно единъ отъ другъ, поради което се явява споръ, въ коя отъ двѣтѣ кѫщи да живѣятъ. Обикновено мѫжътъ иска да бѫде господарь и заповѣдва да живѣятъ въ неговата кѫща. Нѣкога жената иска да бѫде господарка, да живѣятъ въ нейната кѫща. Тази е причината за спора между мѫжа и жената на земята. Споръть лесно се решава: дайте едната кѫща подъ наемъ на вашитѣ деца, а въ другата останете да живѣете вие, двамата. Христосъ казва: Мѫжътъ, т. е. духътъ може да напусне жената само тогава,

когато тя се опорочи и отдалечи отъ Бога. Само при това положение връзката между човѣшката душа и Бога се прекѫсва и настава това, което се нарича „втора смърть”. Да се отдалечишъ отъ Бога и да отидешъ въ свѣта да се удоволствувашъ, да водишъ порочeнъ животъ, това е грѣхъ, който не се прощава. Защо? — Защото връзката е прекѫсната. Затова е казано въ Писанието: „Не огорчавайте Духа, съ Когото сте свързани.” Ако жената има нисши наклонности, а мѫжътъ е духовенъ, но се увлѣче по желанията на жена си, той поробва душата си. Ако жената е благородна, съ духовни стремежи, и се увлѣче по нисшитѣ желания на мѫжа си, тя поробва душата си. Христосъ казва на ученицитѣ си: За този грѣхъ, именно, духътъ напуща душата. За да не изпаднатъ въ грѣхъ, на всички се препорѫчва чистъ и светъ животъ. Човѣкъ не може да се развива правилно, ако животътъ му не е чистъ и светъ.

Чистиятъ и светъ човѣкъ е всѣкога доволенъ отъ живота си, той е готовъ на всѣкакви услуги и жертви за благото на своята душа и на своитѣ ближни. Който прелюбодействува, той е опетнилъ душата си. Той е готовъ на всички престѫпления. Като прелюбодействува, човѣкъ служи на плътьта си. Тя взима надмощие въ човѣшкия животъ. Този принципъ наричаме „хопити”. Той руши, разединява, умъртвява. Въ Евангелието този принципъ е нареченъ грѣхъ, змия. Той бѣше проникналъ и въ рая, качилъ се бѣше на забраненото дърво и оттамъ се разговаряше съ Ева. Човѣкъ е дошълъ на земята да изпълнява Божията воля, а не да служи на нисшия принципъ. Той е влѣзълъ въ работилницата на живота — въ свѣта, и трѣбва да опредѣли отношенията си къмъ него.

„И вкѫщи пакъ ученицитѣ Му попитаха Го за сѫщото.” Този стихъ показва, че има въпроси, на които човѣкъ може да намѣри отговора въ себе си, въ своя умъ. Тамъ той ще намѣри разрешението на въпроса за отношенията между мѫжа и жената. Здравето и щастието на човѣка зависятъ отъ връзката между духа и душата отъ една страна, както и между ума, сърдцето и волята, отъ друга страна. Ако връзката между тѣхъ се разкѫса, човѣкъ изгубва здравето си. Щомъ започне да боледува, той става недоволенъ, нещастенъ. Тъй щото, ако боледувате, търсете причината за това въ неправилнитѣ отношения между духа и душата, както и между ума и сърдцето. Божиитѣ закони сѫ много строги. Когато Духътъ посети нѣкого, и той измѣни на Божиитѣ закони, последствията сѫ лоши; никой не може да избѣгне тѣзи последствия. Каквото и да прави, човѣкъ не може да измѣни на правилнитѣ отношения. Рече ли да измѣни на тѣхъ, това е все

едно, да размѣни мѣстата на струнитѣ въ цигулката и да ги разгласи. При това положение, никаква мелодия не може да излѣзе. Какъ ще свирите на цигулка, на която четиритѣ струни сѫ еднакво настроени? Може да свирите на цигулката, само когато струнитѣ ѝ сѫ нагласени споредъ законитѣ, които отговарятъ на самия инструментъ. Умътъ е нагласенъ въ една гама, сърдцето — въ друга, душата — въ трета, духътъ — въ четвърта. Обаче, между всички гами има известно съотношение. Хармоничниятъ животъ подразбира спазване на това съотношение.

Христосъ обяснява на ученицитѣ си, какви трѣбва да бѫдатъ отношенията на ученика къмъ учителя. Нѣкои казватъ, че, ако били на мѣстото на Христовитѣ ученици, щѣли да иматъ други отношения къмъ Христа. Какви отношения щѣха да иматъ? И тѣ, като Заведеевитѣ синове, щѣха да искатъ първитѣ мѣста. Такова желание поражда недоразумение и несъгласие между хората. Христосъ каза на богатия да продаде всичкото си имане, да даде паритѣ на беднитѣ и да Го последва, но той не разбра думитѣ Му и не Го послуша. Това показва, че и на времето си, и днесъ не всички хора разбиратъ учението на Христа. Да се отречешъ отъ себе си, това значи, отричане отъ всичко лично, човѣшко и временно. Който се отрече отъ себе си, той не казва, че това или онова е негово; той е готовъ на всички жертви. Каже ли „това е мое”, грѣхътъ е турилъ вече крачето си, дето не трѣбва. Започнатъ ли майката и бащата да спорятъ, кое дете обича повече майката, и кое — бащата, грѣхътъ е на прага на този домъ. Любовьта не се дѣли, нито се продава. Христосъ обяснява на ученицитѣ си, какви трѣбва да бѫдатъ отношенията между хората.

Като изучаватъ устройството на своето тѣло, нѣкои се запитватъ, защо човѣкъ има две очи, две уши, две ноздри, две отвърстия на устата, две половини на мозъка? Защо главата му отзадъ и горе е покрита съ косми, а лицето — гладко? Всѣко нѣщо си има значение. Покритата часть на главата съ косми означава мѫжкия принципъ, а голата, гладката часть — женския принципъ. Долната часть на крака е противоположна на горната часть на главата, затова тя представя лицето на тази часть. Между тѣзи части има известно съотношение. Ето защо, ако нѣкой страда отъ подагра въ краката, това показва, че въ горната часть на главата има нѣщо дисхармонично. И обратно, ако има болка въ горната часть на главата, това показва, че въ долната часть на крака сѫществува нѣкаква аномалия. Като разглеждате рѫката на човѣка, виждате, че горната часть е космата — мѫжки принципъ, а долната гладка — женски принципъ. Характерътъ на

човѣка се познава по долната часть на ржката, т. е. по жената, какъ тя се проявява вкжщи.

Думата „мжжъ, мжжки принципъ” подразбира свѣтъ, въ който се събира потенциалната енергия. Оттукъ тя се изпраща въ женския или негативния принципъ, да се обработва и пресъздава. Затова се казва, че идеитѣ трѣбва да влизатъ въ сърдцето, като благоприятна почва за тѣхното обработване. Умътъ трѣбва да бжде богатъ съ мисли и идеи, които да слизатъ въ сърдцето. Който иска да се жени, да избере богатъ мжжъ, или богата жена. Тукъ думата „богатъ” е употрѣбена въ широкъ смисълъ — богатъ по умъ, по сърдце и по душа. Богатиятъ не трѣбва да злоупотрѣбява съ своето богатство, защото ще си причини такова нещастие, каквото съвременнитѣ хора си причиняватъ съ изсичането на горитѣ. Да злоупотрѣбявашъ съ богатството на ума си, това значи, да се изложишъ на крайна сухота и безплодие, което води къмъ обезсмисляне на живота.

Фарисеитѣ запитаха Христа: „Защо Мойсей позволи на мжжа да напише разводно писмо на жена си и да я напусне? Христосъ отговори: „За жестокосърдечието ваше е писалъ тази заповѣдь.” Хората пишатъ закони, които не сж съгласни съ Божиитѣ. Даже и въ природата има закони, които не сж съгласни съ Божиитѣ, но и желнитѣ, и другитѣ сж временни. Несъзнателно майката и бащата пишатъ закони на своитѣ деца, за които тѣ носятъ последствията имъ, добри или лоши. Когато майката е бременна и даде мѣсто на нѣкакво нисше чувство, страсть или желание, то ще се предаде на детето. Сжщо така и бащата предава своитѣ чувства и желания на детето си. Ако е пожелалъ да извърши нѣкакво убийство, а не го извършилъ, детето ще го направи. Казано е въ Писанието: „Нѣма нищо скрито, което да не се разкрие”. Като знаятъ това, родителитѣ трѣбва да бждатъ внимателни, да не предаватъ на децата си своитѣ лоши желания. Христосъ казва: „Само за прелюбодеяние има право човѣкъ да напусне жена си”. Предавайте на децата си своитѣ добри мисли, чувства и желания, да се радвате на живота и вие, и децата ви. Като дойдете следния пжть на земята, спазвайте Божиитѣ закони. Това е първата задача, която всѣки трѣбва да разреши въ себе си, въ своя домъ. Така, именно, ще можете лесно да се справяте съ своитѣ мжчнотии. Това подразбира ликвидиране съ кармата. или смекчаване на сждбата.

Като слушате да се говори за изпълнение на Божиитѣ закони, не трѣбва да се плашите. Вѣрно е, че всѣко нарушаване на тѣзи закони носи своитѣ лоши последствия, но трѣбва да бждете разумни, смѣли и

решителни. Свѣтътъ се нуждае отъ герои. Казано е, че страхливиятъ нѣма да наследи Царството Божие. — Какъ да измѣнимъ грѣха? — Грѣхътъ не може да се измѣни, той всѣкога си остава грѣхъ. Сѫщо така, доброто си е всѣкога добро, любовьта — любовь, омразата — омраза, лъжата — лъжа. Нищо не е въ състояние да ги измѣни, нито оправдае. Последствията на отрицателнитѣ сили сѫ разрушителни: тѣ действуватъ зле върху ума, сърдцето, тѣлото на човѣка. Следователно, не се мѫчете да ги измѣните, но стремете се да ги избѣгвате, да не попадате подъ тѣхното влияние. Ако мразите нѣкого, вие се свързвате съ всички, които мразятъ, а съ това усилвате вашата омраза. Като знаете това, кажете си: За благото на моя умъ, на моето сърдце, на моята душа и на моя духъ нѣма да лъжа и да мразя. Прилагайте глаголитѣ „мога и будя”. Събуждайте доброто въ себе си. Събудете Христа въ себе си, въ своята кѫща. — У насъ ли е Христосъ? — На това сами можете да си отговорите. Има праздни и пълни кѫщи. Ако кѫщата ви е праздна, Христосъ не е у васъ. Ако кѫщата ви е пълна, Христосъ е у васъ. Мѫжъ, на когото жената е умрѣла, е самъ вкѫщи, неговиятъ Христосъ е заминалъ нѣкѫде. И жената е сама, ако мѫжътъ ѝ е умрѣлъ — нейниятъ Христосъ е заминалъ. Търсите ли другъ Христосъ, ще намѣрите нѣкой антихристъ. Сѫщото се отнася и до църквитѣ. Църква, която Христосъ е напусналъ, остава сама. Вториятъ, който дойде, ще бѫде антихристъ. Страшно е положението на човѣка, когото Христосъ е напусналъ. Той е въ състояние „хопити”, т. е. надмощие на плътьта. Този човѣкъ е осѫденъ на втора смърть. Като се отегчи отъ живота, човѣкъ иска да умре. Лесно е умирането, но страшно е, когато дойде втората смърть. Има смисълъ да умре човѣкъ, но ако се освободи отъ грѣха. Значи, има смърть за добро, съ добри последствия; има смърть съ лоши последствия. Смърть, която носи лоши последствия, има разрушително влияние върху човѣка. Тази смърть наричаме „втора смърть”. За да се избавите отъ нея, дръжте въ ума си мисъльта, че Христосъ е въ васъ, ученицитѣ Му — сѫщо, и вие сте единъ отъ Неговитѣ ученици. Вложите ли тази мисъль въ ума си, дръжте я постоянно, за да запазите доброто си разположение. Загубите ли разположението си, вие приличате на младитѣ моми и момци, които въ първо време се възхищаватъ едни отъ други, но скоро се насищатъ и губятъ възхищението си.

Единъ младъ момъкъ срещналъ една мома и толкова я харесалъ, че пожелалъ да се ожени за нея. Отъ сутринь до вечерь все за нея мислилъ: не могълъ нито да работи, нито да спи, измѫчвалъ се, мислилъ, че не може да

живѣе безъ тази мома. Единъ день той отишълъ при единъ добъръ, благочестивъ човѣкъ и му разказалъ мжката си. Той го изслушалъ и му казалъ: Не бързай да се женишъ, може тази мома да не е за тебе. — За мене е, безъ нея ще полудѣя, нѣмамъ смисълъ въ живота си. Добриятъ човѣкъ го успокоилъ малко, казалъ му да я проследи, да види, какъ живѣе. Следъ две седмици младиятъ момъкъ отишълъ пакъ при добрия човѣкъ и му казалъ: Право казвашъ, тази мома не е за мене. Срѣщамъ я постоянно съ единъ младъ господинъ. Значи, момъкътъ се влюбилъ въ момата, но любовьта му не е трайна. Изведнъжъ се запалилъ, изведнъжъ изгасналъ. Това не е любовь.

Много хора приличатъ на младия момъкъ: днесъ се влюбятъ въ Христа, искатъ да се оженятъ за него, но въ скоро време любовьта изгасва — надеждитѣ и очакванията имъ не се оправдаватъ. Човѣкъ се жени или за Христа, или за младия момъкъ. Който се ожени за Христа, завинаги вѣренъ Му остава. Който се ожени за младия момъкъ, въ скоро време ще се развѣнчае. На земята женитба не сжществува. Който иска да се жени, да отиде въ духовния свѣтъ. Женитбата е духовенъ процесъ. Момъкъ и мома се обичатъ и казватъ, че ще си бждатъ вѣрни до гроба. — Това не е любовь. Любовьта следва човѣка и задъ гроба. Христосъ казва: „Вие сте гробища варосани”. Това показва, че Той възстава противъ гроба. Въпрѣки това, хората взиматъ гроба като предѣлъ между два свѣта, или за край на живота. Човѣкъ не трѣбва да мисли за гробъ, но да работи върху себе си, да се кали, да понася мжчнотиитѣ и страданията съ търпение и любовь. Така той ще възпита своето животинско естество, за смѣтка на което ще се пробуди духовното. Като се наблюдава, той вижда, че въ най-красивитѣ моменти на живота му, въ него проговаря животното. Това показва, че той не се е справилъ съ него и много още има да работи, докато го възпита. Събуждайте духовното начало въ себе си, за да бждете силни, да се справяте съ животинското.

Умътъ и сърдцето на човѣка трѣбва да бждатъ въ постоянна връзка, да си останатъ завинаги вѣрни. Човѣкъ ще бжде дотолкова вѣренъ на другитѣ, доколкото е вѣренъ на себе си. Който изневѣрява на себе си, изневѣрява на ближния си. Това е законъ, въ който нѣма изключение. Ще кажете, че се стремите къмъ духовния свѣтъ. — За да разберете духовния свѣтъ, трѣбва да разбирате физическия. И обратно: познаването на физическия свѣтъ води къмъ познаване на духовния. Както за познаването на физическия свѣтъ имашъ нужда отъ сѣтива и органи, така и за

познаването на духовния свѣтъ сѫ нужднi съответни органи. Цвѣтето познаваме чрезъ зрението и обонянието. Какъ познаваме чувствата? — И за тѣхъ има съответни органи. Ето защо, отъ всички хора се иска работа, да развиятъ духовнитѣ си органи и сѣтива така, както сѫ развити физическитѣ. На физическия свѣтъ нѣкои нѣща се изразяватъ въ цвѣтове, багри, бои и по тѣхъ ги различаваме. Какъ различаваме нѣщата въ духовния свѣтъ? — Чрезъ проявитѣ на характера. Всѣка проява на характера има свой специфиченъ цвѣтъ и тонъ. Цвѣтоветѣ, багритѣ сѫ имунитетъ срещу грѣха. Дето има цвѣтове, тамъ грѣхътъ е изключенъ. Грѣхътъ се върши всѣкога на тъмни мѣста. Значи, цвѣтоветѣ прогонватъ грѣха, или го изкупватъ. Съ други думи казано: музиката, цвѣтята и животнитѣ спасяватъ човѣка отъ грѣха. Затова, спирайте вниманието си върху тѣхъ. Който не имъ обръща внимание, той е слѣпъ, глухъ и безъ обоняние. Той се е развелъ съ жена си. Затова не трѣбва да се приема въ никакво общество, нито между хората на земята, нито между сѫществата на небето. Единственото нѣщо, което спасява човѣка отъ грѣха, е разкаянието. Що е разкаянието? — Тониране, което има за цель да хармонизира всички тонове, чрезъ които човѣкъ може да свири по Божественъ начинъ. Разкаянието е нагласяване на душата споредъ тоноветѣ на Божествената хармония. Затова, именно, сѫ дошли хората на земята. Като се тониратъ въ великата работилница — земята, тѣ ще се върнатъ отново на небето. Това, което човѣкъ прави на земята, добро или зло, не може да го направи на небето — тамъ нѣма съответни условия. Ако отидете на небето и допуснете една лоша мисъль, ще ви изпѫдятъ вънъ за хиляди години. — Тамъ не прощаватъ ли? — Не е въпросъ за прощаване, но тамъ, изобщо, не приематъ грѣшници. Човѣкъ ще живѣе на земята хиляди години, докато научи Божественитѣ закони и престане да грѣши. Ще кажете, че животътъ на земята е лошъ. — Има по-лошъ животъ отъ земния. Казано е, че, който напусне жена си безъ причина, ще мине презъ втората смърть. За да се избѣгне тази смърть, мѫжътъ и жената трѣбва да живѣятъ въ една кѫща, т. е. въ едно тѣло. Двойственостьта въ човѣка — двѣтѣ очи, уши, ноздри, двѣтѣ половини на мозъка показватъ това, именно, че едното отъ тѣхъ е за мѫжа, т. е. за ума, а другото — за жената, т. е. за сърдцето. Жената е онзи полюсъ, въ който се събира нуждната енергия за оплодяване, за обработване. Ето защо, сърдцето трѣбва да бѫде всѣкога топло, а умътъ — енергиченъ, да не се подава на никакви съблазни и лъжи.

Едно време сатаната изкушаваше Христа. Казваше Му: „Ако ми се

поклонишъ, ще ти дамъ всичкитѣ царства свѣтовни.” Ако дяволътъ дойде при васъ и ви иска цѣлувка, ще му дадете ли? Не му давайте, защото той носи проказа и смърть. Той ще отдалечи душата ви отъ Бога, ще изгубите всичко ценно въ себе си и ще минете презъ втората смърть. Пазете се отъ лъжливитѣ учения, които много обещаватъ, нищо не даватъ. Мислете право и поставяйте всичко на критика. Ще дойде нѣкой да ви разубеждава въ сѫществуването на Бога. Въ кого да вѣрвате? Ще ви говорятъ за различни философи — за Кантъ, за Спенсеръ и др. Въ хората ще вѣрвате, а нѣма да вѣрвате въ Бога. Душата, съ която облагородявашъ нѣщата, не е ли твоятъ Богъ? Умътъ, съ който мислишъ, и сърдцето, съ което чувствувашъ, не сѫ ли удове на Божественото Начало въ тебе? Всѣки човѣкъ е проекция на Бога. Ако човѣкъ сѫществува, и Богъ сѫществува. Като последствие на това твърдение, излиза, че щомъ човѣкъ умира, и Богъ умира. Вѣрно ли е това? — Въ едно отношение е вѣрно. Понеже човѣкъ е частица отъ Бога, като умре частицата, заедно съ нея умира и частицата отъ Бога, която е била въ човѣка. Ако сѫдите за нѣщата по аналогия, ще дойдете до криви разбирания за Бога. Преди всичко, смърть не сѫществува. Човѣкъ не умира, но минава отъ едно състояние въ друго. Ако търсите Бога, ще Го намѣрите въ ума, въ сърдцето, въ душата и въ духа си, но само когато сте особено разположени; когато сте отворени за всички живи сѫщества и готови да се жертвувате за цѣлия свѣтъ. Въ този моментъ вашиятъ Богъ се е пробудилъ и ви говори. Усъмните ли се въ Него, вие хвърляте каль въ лицето Му и Го затъмнявате. Трѣбва ли да се съмнявате въ Онзи, Който ви е направилъ хиляди добрини и не престава да ги прави? Велики сѫ дѣлата Божии. — Нѣма ли поне едно изключение въ Неговитѣ дѣла? — Въ сто милиона движения има едно изключение — резултатъ на човѣка, който се съмнява въ Божиитѣ закони. Въ хиляда добри прояви на Бога има една лоша, която принадлежи на човѣка. Съ това ние създаваме мѫчнотии на Бога и Го заставяме да слѣзе на земята, да изправи сторената погрѣшка. Значи, изключението въ законитѣ на Бога е човѣкътъ. Въ Битието, дето се говори за създаването на свѣта, Богъ билъ доволенъ отъ всички дни, но за втория день не се казва нищо. Защо? — Въ този день е създадена материята, отъ която е направенъ човѣкътъ — изключението. И за човѣка има единъ лошъ день — вториятъ. Ако презъ този день се опитате да философствувате, философията ви ще бѫде мъртва.

Христосъ казва на ученицитѣ си: „Не е позволено на човѣкъ да напуща жена си безъ причина”. За предпочитане е да носи страдания,

отколкото да пожертвува душата си за едно моментно удоволствие. Добре ли постжпва пияницата, който за чаша вино жертвува благото на своитѣ деца, жена и на цѣлия си домъ? Ние се намираме предъ дилемата, да изхвърлимъ ли втория день, изключението, отъ себе си, или да го оставимъ. Първиятъ човѣкъ — духътъ въ човѣка е направенъ по образъ и подобие на Бога, вториятъ човѣкъ — плътьта е направена отъ каль. Обаче, въ Писанието е казано, че вториятъ човѣкъ е направенъ въ шестия день. Шесть е число на илюзии, на слизане и на качване. Човѣкъ е своенравно сжщество, затова му сж дадени играчки, да се забавлява. Въ игритѣ си той е отишълъ далечъ: започналъ е да коли, да рѣже глави на кокошки, агънца, прасета, дори и на хора. Днесъ го виждаме на бойнитѣ полета, дето рѣже глави, ржце, крака, вади очи и т. н. — Защо се биятъ хората? — Защото сж направени отъ каль. — Кога ще престанатъ да се биятъ? — Когато се родятъ отъ вода и духъ. Христосъ обръща вниманието на ученицитѣ си къмъ причинитѣ и последствията на страданията въ човѣшкия животъ. Той казва, че задачата на човѣчеството е да преработи и организира материята, отъ която е създаденъ човѣкътъ. — Кога ще се преработи тя? — Когато мжжътъ и жената не се напущатъ; когато всички хора се обединятъ въ едно цѣло и живѣятъ безъ грѣхове и престжпления. Въ бждеще хората ще живѣятъ въ чистота и светость. Никой нѣма да казва като Давида: „Въ грѣхъ ме зачена майка ми”. Ако майката е живѣла въ грѣхъ, и дъщерята ще живѣе въ грѣхъ. Понеже майката не се е въодушевявала отъ възвишеното, и дъщерята ще следва нейния пжть. Майката е мислила само за ядене и пиене, за облѣкла и украшения, и дъщерята ще мисли за сжщото, и тя ще се кичи съ панделки и цвѣтя. Добро нѣщо е панделката, тя е знаме на правдата, но не е истинска. Бждещитѣ хора ще живѣятъ съ велики идеи.

Мнозина казватъ, че Христовото учение не е приложимо днесъ, не е съгласно съ съвременната култура. Не е приложимо Христовото учение за онѣзи, които сж направени отъ каль. Обаче, за онѣзи, които сж направени отъ духъ и вода, то е приложимо. Тѣ го прилагатъ и живѣятъ въ миръ, въ съгласие и любовь. Тѣ ще бждатъ вѣрни въ любовьта си и задъ гроба, а не както сегашнитѣ хора, само до гроба; въ повечето случаи вѣрностьта имъ не стига и до гроба.

Двама приятели пжтували презъ една гжста гора и се разговаряли любовно, за вѣрностьта и трайностьта на своитѣ чувства. По едно време тѣ чули нѣкакво шумолене и видѣли, че мечка иде срещу тѣхъ. Единиятъ отъ тѣхъ билъ по-сржченъ, веднага се качилъ на едно дърво. Вториятъ не

успѣлъ да го последва и съобразилъ да легне на земята и да се пристори на умрѣлъ. Той чувалъ, че мечката не яде мърша. Като приближила до него, мечката започнала да го души, и, понеже помислила, че е мъртавъ, продължила пѫтя си. Онзи, който билъ на дървото, веднага слѣзълъ и запиталъ приятеля си: Какво ти каза мечката? — Каза ми, другъ пѫть да не тръгвамъ на пѫть съ такива приятели.

Какво представя мечката? — Мѫчнотиитѣ въ живота. Какъ разрешаватъ хората мѫчнотиитѣ си? Едни ги разрешаватъ отвисоко, качватъ се на високи дървета и казватъ, че тамъ се мисли добре. Тѣ не говорятъ истината — отъ страхъ се качватъ на дървета. Тѣ не сѫ смѣли. Други пъкъ лѣгатъ на земята и се преструватъ на умрѣли. И тѣ сѫ страхливи. Христосъ казва и на еднитѣ, и на другитѣ: Азъ нѣмамъ нужда отъ приятели, които се качватъ на дърво, или лѣгатъ на земята, като видятъ мечка. Азъ нѣмамъ нужда отъ ученици, направени отъ каль.

Сега и азъ желая да срещна българи, които не сѫ направени отъ каль. Има вече такива българи. — Какво ще стане съ България и съ българитѣ? — Онѣзи, които сѫ направени отъ каль, ще се стопятъ. Онѣзи, които сѫ родени отъ чиста вода и отъ свѣтлината на духа, ще иматъ велико бѫдеще. Това е казалъ Христосъ на своитѣ ученици. Това и азъ казвамъ днесъ на васъ.

12. Беседа отъ Учителя, държана на
1 септемврий, 1918 г. София.

Да Го посрещнатъ

„Взеха вейки финикови, та излѣзоха да Го посрещнатъ”.
Иоана 12:12—13

„Излѣзоха да Го посрещнатъ”. Въ човѣшкия животъ посрѣщането представя цѣла епоха. Въ математиката, обаче, посрѣщането е изключение. Подъ „изключение” разбираме нѣща, които се случватъ рѣдко. Това не значи, че тѣ сѫ неестествени нѣща. Въ живота посрѣщането е явление, което се извършва често. Напримѣръ, посрѣщаме деня, месеца, годината, свѣтлитѣ праздници, велики и знаменити хора, братя и сестри, майки и бащи, приятели — все приятни за насъ хора и нѣща. Не можете да посрѣщате човѣкъ, когото не обичате. Това е изключено отъ вашия животъ. И Христа посрещнаха съ финикови вейки въ рѫце.

„Чуха, че иде Исусъ въ Ерусалимъ”. Думата „Исусъ” не означава обикновенъ човѣкъ, който се е родилъ само да яде, да пие, да се облича, да се забавлява. Обикновениятъ човѣкъ е кукла въ живота, а Исусъ е човѣкъ съ велико предназначение. Исусъ подразбира принципъ, който носи въ себе си условия да спасява, да освобождава, да оплодява нѣщата и да възкресява мъртвитѣ. Следователно, за да мине презъ тѣзи процеси, човѣшката душа очаква слизането на този принципъ, на този Исусъ, на този Христосъ. Когато истинскиятъ човѣкъ се прояви въ васъ, сърдцето и умътъ ви ще се разширятъ и повдигнатъ. Той ще внесе въ васъ онова, отъ което се нуждаете. Всѣко друго разбиране на принципа Исусъ е праздна, мъртва буква на живота. — Кѫде ще срещнемъ Исуса? — Навсѣкѫде. Младата мома ще го срещне въ своя възлюбенъ, който никога нѣма да ѝ каже обидна дума, никога нѣма да я погледне накриво. Каже ли ѝ една горчива дума, или я погледне накриво, тя не е срещнала Христа, а Неговия наемникъ. Това се отнася и за жената, и за мѫжа. Христосъ, Исусъ е великиятъ принципъ, върху който трѣбва да съградите своя животъ. Както устойчивостьта на кѫщата зависи отъ материала, който употрѣбявате, отъ начина на градането и отъ сцѣплението на отдѣлнитѣ части, така и устойчивостьта на човѣшкия животъ се опредѣля отъ основата, върху която е поставенъ той.

Всички живи сѫщества, отъ най-малкитѣ до най-голѣмитѣ, иматъ стремежъ къмъ нѣщо. Отъ човѣшко гледище, стремежитѣ на малкитѣ сѫщества — бубулечици и мушици, сѫ нищожни, но отъ Божествено гледище, тѣ сѫ толкова важни, колкото и човѣшкитѣ. Сегашнитѣ хора ценятъ нѣщата по тѣхната голѣмина, видъ и форма. Тѣ не могатъ да се освободятъ отъ външното гледане на нѣщата. Затова тѣ мислятъ, че най-голѣмото колело на машината е най-важно. Не е така. И малкото колелце е толкова важно, колкото и голѣмото. Важенъ е принципътъ, а не формата. Машината трѣбва да свърши нѣкаква работа, да се постигне известна цель.

„На утрешния день”. При всѣко посрѣщане е важенъ моментътъ, когато става то. Народътъ дойде да посрещне Христа рано сутриньта. Това показва, че посрѣщането на Христа става сутринь рано, а не вечерь. Това посрѣщане е правилно, то носи своето благословение. Следователно, всѣка идея, всѣко чувство, които се раждатъ сутринь въ ума и въ сърдцето ви, всѣкога даватъ плодъ. Тѣзи, които се раждатъ въ нощьта на вашия животъ, оставатъ безплодни. Великитѣ идеи иматъ цена, тежесть, смисълъ. Чуете ли, че нѣкой е доволенъ отъ живота си, че го е осмислилъ, ще знаете, че носи велика идея въ главата си. Чуете ли, че е бремененъ, ще знаете, че умътъ му е натоваренъ съ нѣкаква голѣма, тежка идея. Бременната жена не може да се надбѣгва съ момитѣ, тя е бавна въ движенията си; между нея и момитѣ има голѣма разлика. Ако и вие сте муденъ, тежъкъ въ движенията си, причината за това е вашата бременность — натоваренъ сте съ велики идеи. Може ли натоварениятъ конь да се надбѣгва съ свободнитѣ коне? — Не може. Докато нѣмашъ товаръ на гърба си, можешъ да се надбѣгвашъ; туришъ ли товаръ на гърба си, надбѣгването е невъзможно. Моми и момци се надбѣгватъ, докато сѫ на хорото. Ако търсите игривость на очитѣ, грация и подвижность въ движенията, красноречие на езика, идете на хорото — тамъ ще ги намѣрите. Влѣзе ли една велика идея въ главата имъ, тѣ ставатъ бавни, строги и замислени. Като знаете това, ще си обясните причинитѣ за вашитѣ тежки настроения и състояния. Тежкитѣ душевни състояния, паденията, презъ които човѣкъ минава, сѫ най-важнитѣ моменти на неговия животъ. Тѣ носятъ най-голѣмитѣ блага за човѣка. Това е вѣрно за земята. Какъ е въ духовния свѣтъ, това е другъ въпросъ.

Думата „падане, падение”, въ езика на съвременнитѣ хора, е изопачена. Обаче, ако житното зърно не падне на земята и не изгние, то нѣма да израсте, нѣма да даде плодъ; ако старата кѫща не се събори, нова нѣма да се съгради; ако стариятъ дѫбъ не падне, младо дѫбче нѣма да

изникне. Значи, падането на едного е въздигане, изникване на другиго. Който падне, да стане и да благодари на Бога. Падането и качването сѫ закони на физиката. И земята пада къмъ слънцето. Падането е необходимо за движението, а движението — за живота. Не казвайте, че като е сгрѣшилъ Адамъ, и вие трѣбва да грѣшите. Азъ разглеждамъ падането като методъ за въздигане. Съ този методъ си служи природата, когато иска да повдигне нѣкоя форма или нѣкое живо сѫщество. И въ природата има примѣси, чужди нѣща, вмъкнати отвънъ, отъ които тя постоянно се чисти и освобождава. Законътъ за чистенето въ природата не е нищо друго, освенъ този, съ който старитѣ алхимици си служили. Чрезъ този законъ тѣ отдѣляли ценното отъ безценното, благородното отъ неблагородното, полезното отъ безполезното. Полезни нѣща сѫ тѣзи, съ които природата си служи, а човѣшкитѣ сѫ временни, преходни. Скелята, която се туря около строещата се кѫща, е временна. Щомъ се направи кѫщата, скелята се събаря.

Временни, преходни и безполезни нѣща има и въ човѣшкитѣ мисли, чувства и желания. За да познае себе си, човѣкъ трѣбва да отдѣли тѣзи нѣща отъ вѣчнитѣ. Нѣкой се гнѣви често и казва, че гнѣвътъ е естествено, природно явление. Да се движишъ, това е естествено явление, но да се сърдишъ и гнѣвишъ, е човѣшко. Гнѣвътъ, сърденето сѫ изключения въ природата. Кога се гнѣви човѣкъ? — Когато срѣща на пѫтя си препятствие, което не може да преодолѣе. Видите ли нѣкой сърдитъ, разгнѣвенъ човѣкъ, ще знаете, че има нѣкакво препятствие на пѫтя си, което прѣчи на свободното му движение. Така се гнѣвятъ мѫжътъ и жената. Мѫжътъ се гнѣви, ако обѣдътъ не е готовъ на време. Жената се гнѣви, че мѫжътъ не е донесълъ достатъчно материали за готвене, или че месото не е достатъчно тлъсто.

Изкуство е, когато човѣкъ срѣща прѣчки на пѫтя си, да не се гнѣви. Прѣчкитѣ и мѫчнотиитѣ сѫ създадени за каляване на човѣшката воля. Нѣкои хора се сърдятъ, защото свѣтътъ не е създаденъ споредъ тѣхнитѣ разбирания и изисквания. Божествениятъ свѣтъ е създаденъ, както трѣбва, но човѣшкиятъ не е създаденъ правилно. Понеже човѣкъ се отклонилъ отъ правия пѫть, той самъ е виновенъ за живота си. Той не познава Божиитѣ закони, а иска да се жени. Защо иска да се жени? Ако е мѫжъ, иска да се жени, защото му трѣбва слугиня, да готви и да гледа кѫщата му; той иска да си има жена, да се прибере, да не скита. Жената пъкъ иска да се омѫжи, да се осигури, да я храни и подържа нѣкой. Това не е никаква женитба,

никакъвъ бракъ. Азъ разглеждамъ този въпросъ принципално, въ широкъ смисълъ, нѣмамъ предъ видъ нито мѫжа, нито жената. Мѫжътъ и жената сѫ два елемента, два принципа, които трѣбва да се съединяватъ правилно, споредъ законитѣ на великата, разумна природа.

Казано е въ Писанието, че е наближило идването на Царството Божие на земята. Затова много християни искатъ да се домогнатъ до това царство безъ знание. Това е невъзможно. Казано е още, че знанието възгордява, любовьта назидава. Кога знанието възгордява? — Когато човѣкъ нѣма любовь. Знание, съединено съ любовьта, дава мѣсто на мѫдростьта. Проповѣдникътъ ще каже, че човѣкъ има нужда отъ любовь, а не отъ знание. Философътъ ще каже обратното, че човѣкъ се нуждае отъ знание, а не отъ любовь. Ученият ще каже, че на жената трѣбва любовь, а на мѫжа — знание. Това сѫ твърдения, които не могатъ да подобрятъ човѣшкия животъ. Всѣки човѣкъ се нуждае и отъ знание, и отъ любовь.

Казва се въ Писанието, че народътъ излѣзе да посрещне Исуса — първия принципъ на живота, първата буква на азбуката. Който се е осъзналъ като човѣкъ и се отдалъ въ служене на Бога, той е започналъ вече съ първата буква. Нѣкой казва, че е християнинъ. Ако си започналъ съ първата буква и я прилагашъ въ живота си, християнинъ си; ако не си още започналъ съ тази буква, никакъвъ християнинъ не си. Другъ пъкъ казва за себе си, че е творецъ. Въ какво се състои творческиятъ принципъ? — Въ съгласуване на две противоположни мисли и желания. Това е ребусъ, който трѣбва да се реши правилно. Можете ли да турите дѣсната рѫкавица на лѣвата си рѫка и лѣвата рѫкавица на дѣсната? Ако ги обърнете, може; ако не ги обърнете, не може. Какво трѣбва да направите, ако мѫжътъ и жената не могатъ да живѣятъ добре? — Да обърнете поне единия отъ тѣхъ. Ако можете да направите това, тѣ ще се разбератъ, и противоречията между тѣхъ ще изчезнатъ. — Какво означава обръщането? — Да обърнете човѣка, значи, така да го поставите, че той да хвърли сѣнка, т. е. той да излѣзе на лице, да изпъкне. Дали човѣкъ е задъ сѣнката си, или предъ нея, между него и сѣнката му нѣма никакво противоречие. Сѣнката е преходна, а човѣкъ е вѣченъ. Следователно, между преходнитѣ и вѣчнитѣ нѣща никога не може да има противоречие. Напримѣръ, цвѣтътъ е сѣнка на плода; малкиятъ плодъ е сѣнка на голѣмия. Всички преходни нѣща, презъ които човѣкъ минава, сѫ сѣнки на неговия животъ.

Следователно, нѣмате право да казвате, че отъ васъ нищо не може да излѣзе. Да мислите така, това значи, че пѫтьтъ, по който вървите, нѣма да

ви изведе къмъ опредѣлената цель. Ако е така, ще измѣните пѫтя си. — Отъ мене нищо нѣма да стане. — За човѣка е така, отъ нищо не може да излѣзе нѣщо, но не и за Бога. Той създаде свѣта отъ нищо, т. е. отъ нулата, отъ яйцето. Всѣко нѣщо, което при всички условия остава неизмѣнно, което запазва естеството си, наричаме нищо. Нѣщо е това, което постоянно се измѣня. Значи, свѣтътъ е създаденъ отъ излишека на неизмѣнния свѣтъ. Каже ли нѣкой, че отъ него нищо нѣма да излѣзе, азъ възразявамъ: Ти още не си нѣщо, а искашъ да станешъ нищо. Първо ще станешъ нѣщо, а после нищо. Кой човѣкъ е нищо? — Който не яде, не спи, не се движи, не се гнѣви. Който е нѣщо, той яде, пие, спи, движи се, безпокои се и т. н. Ще кажете, че въ пространството нѣма нищо. Така мисли само онзи, който не е бремененъ съ Божествени идеи.

„Излѣзоха да Го посрещнатъ”. Всѣки день човѣкъ трѣбва да посрѣща първия принципъ, който иде въ свѣта. Подъ „всѣки день” разбирамъ деня на изключението, който е нѣщо, а не нищо. Днитѣ на нищото сѫ обикновени, а днитѣ на нѣщото сѫ изключенията въ живота. Когато Богъ, въ своето величие, пожела да създаде нѣщо за свое удоволствие, създаде нѣщото — изключението.

Мислете върху нищото и нѣщото, да дойдете до положителната философия на живота, до истинската религия. Досега хората се занимавали съ религията на болнитѣ и слаби хора. Отсега нататъкъ ще се занимаватъ съ религията на здравитѣ. Тя се отличава коренно отъ първата. Когато вадите давещия се отъ водата, вие си служите съ единъ методъ; когато поставяте здравия човѣкъ на работа, прилагате другъ методъ. Докато сте боленъ, ще стоите въ религията на болнитѣ; щомъ оздравѣете, ще потърсите религията на здравитѣ. Влѣзете ли въ тази религия, нѣма да изучавате науката за болнитѣ, но ще се занимавате съ работата и условията, при които човѣкъ може да работи. Да работите, това значи, да обърнете другата страна на живота. Казва Богъ: „Азъ съмъ алфа и омега”. Това значи: Азъ съмъ началото и краятъ, азъ съмъ Исусъ и Христосъ. Исусъ се занимава съ първата религия — на болнитѣ, а Христосъ — съ втората, съ религията на здравитѣ. Като посещавате болни, ще имъ говорите за религията на болнитѣ; като отивате при здрави, ще имъ говорите за религията на здравитѣ.

Казахме, че Исусъ е първиятъ принципъ на живота, т. е. първата буква. Коя е втората буква? — Начинътъ за запазване на енергията въ човѣка, за повдигане на човѣшката душа, за освобождаването ѝ отъ грѣха.

Както нечистата кръвь може да се пречисти съ добра храна, така и душата може да се освободи отъ грѣха. Понеже кръвьта е носителка на живота, тя трѣбва да се пречисти.

Казано е, че плъть и кръвь нѣма да наследятъ Царството Божие, но тѣ сж две различни понятия. Какъ ще си обясните думитѣ на Христа, че който не яде плътьта Му и не пие кръвьта Му, нѣма животъ въ себе си. За коя плъть и кръвь се говори въ стиха? За чистата и праведна плъть и кръвь, а не за нечистата и грѣшна. Това показва, че всѣка мисъль, всѣка дума иматъ по две значения: прѣко и косвено, или право и противоположно. Кажемъ ли думата любовь, въ ума ни изпъква омразата, като противоположна на любовьта. Любовьта подразбира самопожертвуване, съзнателно или несъзнателно. Ако жертвата е съзнателна, може да се говори за висша проява на любовьта; ако е несъзнателна, имаме нисша проява на любовьта. Когато самъ се жертвува, човѣкъ люби; когато други го жертвуватъ, той мрази. Ако къмъ любовьта прибавите две единици отъ омразата и три единици отъ скръбьта, ще образувате такава киселина, която руши човѣшкия организъмъ. — Какъ да се предпазимъ отъ тази киселина? — Като не жертвувате другитѣ хора за вашата любовь. Това значи да бждешъ истински човѣкъ. Богъ прави всичко, за да помогне на човѣка, да го издигне отъ положението на обикновенъ и да го направи истински човѣкъ. Затова Той е създалъ камънитѣ, растенията и животнитѣ. Като не разбиратъ предназначението имъ, хората ги изучаватъ външно, даватъ имъ различни имена и ги използуватъ. Тѣ изучаватъ проявитѣ имъ, особено на животнитѣ, и казватъ, че кучето лае, котката мяучи, кравата мучи, агнето блѣе, свинята грухти и рови и т. н. Обаче, защо агнето блѣе, защо свинята грухти и рови, не се запитватъ. Чрезъ растенията и животнитѣ Създательтъ иска да помогне на хората, а тѣ мислятъ, че сж много умни, и всичко знаятъ и така изпущатъ благоприятнитѣ случаи за учене.

Една баба, голѣма скжперница, постоянно молѣла Бога да подобри положението ѝ, като обещавала, че ще помага на бедни и на страдащи. Единъ день тя намѣрила предъ кжщата си гърне, пълно съ трици. — Кой донесълъ това гърне съ трици? — си казала тя. Азъ се моля за пари, а получавамъ трици. Скрила тя гърнето въ килера н не се интересувала повече отъ него. Единъ день покрай кжщата ѝ минавалъ човѣкъ, който викалъ: Трици, трици купувамъ! Тя се зарадвала, че ще продаде трицитѣ и ще спечели поне два-три гроша отъ тѣхъ. Продала ги, турила паритѣ въ джоба си и въздъхнала, пакъ недоволна, че Богъ не отговаря на молбата ѝ.

Обаче, търговецътъ спечелилъ: на дъното на гърнето имало жълтици.

Съвременнитѣ хора, като недоволната баба, мислятъ, че Богъ имъ изпраща само трици и ги продаватъ, безъ да подозиратъ, че на дъното на гърнето се намира ценното. Свѣтътъ е направенъ отъ трици, но това е външната страна. Вгледайте се въ вѫтрешностьта му, тамъ ще намѣрите скритото богатство. И червеятъ, като прояжда дървото, превръща го въ трици, но той изкарва ценното, скрито въ трицитѣ. Учете се и вие като червеитѣ, да намирате скритото богатство въ трицитѣ и да не ги продавате за нѣколко гроша. Благодарете на червеитѣ и на микробитѣ, които сѫ накарали хората да мислятъ. Ако нѣмаше микроби и червеи, които нападатъ човѣшкото тѣло, нѣмаше да има учени, които да изучаватъ въ подробности човѣшкия организъмъ и да видятъ, каква сложна система представя той. Даже само анатомически разгледано, човѣшкото тѣло представя чудна и величествена картина.

„Излѣзоха да Го посрещнатъ”. Излѣзте и вие да посрещнете Исуса, Който носи онѣзи знания, чрезъ които можете да се справите съ мѫчнотиитѣ въ живота си. Днесъ хората мѫчно се справятъ съ мѫчнотиитѣ си, защото сами си внушили тази мисъль. Отъ осемь хиляди години насамъ тѣ държатъ тази мисъль въ главата си. Дето и да отидете днесъ, все едно и сѫщо чувате, че мѫчно се живѣе, че животътъ е тежъкъ. Посрещнете Онзи, Който ще ви помогне да се освободите отъ мисъльта, която сте си внушили. Тогава сами ще се убедите, че мѫчнотиитѣ не сѫ препятствия въ живота, но чрезъ тѣхъ действува Божията рѫка, която ви повдига. Мѫчнотиитѣ теглятъ човѣка нагоре така, както вѫжето, за което е вързанъ падналиятъ въ кладенеца човѣкъ. Наистина, той изпитва мѫчнотия, докато го извадятъ, защото собствената му тежесть го тегли къмъ центъра на земята. Земниятъ животъ е сборъ отъ процеси на слизане и качване. Всѣки слиза и излиза отъ кладенеца. Ще каже нѣкой, че не е слизалъ въ кладенецъ. Ако не е слизалъ, ще слѣзе. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не е слизалъ въ кладенецъ. Като се казва, че човѣкъ трѣбва да има вѣра, ние разбираме подъ вѣра онова вѫже, съ което човѣкъ ще излѣзе отъ кладенеца. Човѣкъ слиза въ кладенеца, за да придобие известно богатство. Щомъ го придобие, непремѣнно трѣбва да излѣзе вънъ, на повръхностьта на живота. — Азъ не искамъ да се качвамъ и да слизамъ. — Щомъ си въ колелото на живота, ще се качвашъ и ще слизашъ, Като слизашъ, ще вземешъ всичко необходимо за живота; като се качвашъ, ще прилагашъ и ще раздавашъ придобитото.

Нѣкои хора се оплакватъ, че сѫ нещастни. Коя е причината за нещастието имъ? — Загубването на ценноститѣ, които сѫ придобили. Като спечелятъ нѣщо, тѣ не го турятъ въ Божествената каса, да се запази. Вънъ отъ тази каса ценноститѣ лесно се губятъ. Нѣкой е радостенъ, щастливъ, но не се минава много време, и той загубва радостьта си. За да не я загуби, той трѣбва да благодари за нея и да я предаде въ Божествената каса, да се ползуватъ отъ нея всички страдащи и наскърбени. Задържи ли я само за себе си, скоро ще я загуби. Вие трѣбва да изучавате закона за печалбитѣ и за загубитѣ. Като ви посети една голѣма радость, приемете своя дѣлъ отъ нея и веднага я изпратете къмъ беднитѣ и страдащитѣ, да се облекчи тѣхното състояние. Това значи да посрещнемъ Исуса.

Съвременнитѣ религиозни очакватъ Христа да дойде на земята и да ги вземе съ себе си. Като отидатъ на небето, тѣ мислятъ, че ще бѫдатъ посрещнати съ музики и пѣсни. На небето посрѣщатъ само такива хора, които сѫ свършили земната наука и знаятъ добре да свирятъ и да пѣятъ. Тамъ не приематъ учащи се. Човѣкъ се учи, докато е на земята. Като изучава доброто и злото, човѣкъ придобива Божествената музика. Всѣки правиленъ и чистъ тонъ е добро; всѣки неправиленъ, фалшивъ тонъ е зло. Ще кажете, че разбирате, какво представя Божествената музика. Какъ разбирате това: направо или по отражение? Човѣкъ може да разбира, че Божествената музика е приложима; може да разбира, че е неприложима. Разбирането на нѣщата означава знание. Щомъ разбирашъ музиката, трѣбва да знаешъ да пѣешъ и да свиришъ правилно. Само така можешъ да изразишъ скрититѣ копнежи и желания на своята душа. За тебе се казва, че свиришъ и пѣешъ съ душа и съ чувство. Следователно, докато сте на земята, ще се учите, ще пѣете и добре, и зле; на небето, обаче, ще пѣете само добре. Тамъ не се позволява никакъвъ фалшъ.

„Излѣзоха да Го посрещнатъ”. Исусъ, Когото посрѣщатъ, е великиятъ, Божествениятъ човѣкъ, който се е въплътилъ на земята, за да прояви Божията Любовь. Исусъ е въплощение на Бога, както нашето слънце е въплощение на Великото слънце, което изпълва цѣлата вселена. То е 75 милиона пѫти по-голѣмо отъ нашето слънце, но се въплотило въ него, за да подържа живота на земята. Исусъ, Който дойде на земята, сѫщо така бѣше 75 милиона пѫти по-малъкъ отъ Божествения Исусъ. Така смаленъ, Исусъ може да влѣзе въ насъ и да работимъ заедно. Неговитѣ мисли и желания ще бѫдатъ наши. Ангелитѣ ще слизатъ и възлизатъ и ще ни благославятъ. Малъкъ е Исусъ на земята, но великъ е въ своитѣ прояви.

Казано е, че Богъ не гледа на лице, но на сърдце. Той не гледа на формата и на голѣмината на човѣка, но на съчетанието на Божественитѣ сили, които се изявяватъ чрезъ душата му.

Като говоримъ за посрѣщането на Исуса, нѣкои не искатъ да слушатъ. — Защо? — Защото намиратъ, че този въпросъ не е толкова важенъ. Днесъ хората се нуждаятъ отъ хлѣбъ, отъ брашно, отъ обуща. Всичко е скѫпо и го нѣма. Всички искатъ хлѣбъ, брашно. Азъ не мисля като васъ. Хлѣбътъ и житото не сѫ скѫпи. Богъ дава житото даромъ, въ изобилие, вие сами сте го направили скѫпо. Не е простено на онзи, който краде и лъже, който ограбва братята си. Единъ день ще му се наложи такава глоба, която цѣлъ животъ не може да изплати. Христосъ се жертвува за онѣзи, които сѫ готови да служатъ на Бога съ любовь и себеотричане. Тѣхъ Христосъ обича. Провидението отдава заслуженото на всѣки човѣкъ, на всѣко живо сѫщество. На свинята ще даде локва, цѣлъ день да се гурка въ нея и да рови, а на човѣка ще даде добри условия. Когато свинята се насити на локвата си и пожелае по-добри условия, желанието ѝ се задоволява. Има хора, които цѣлъ животъ ровятъ, правятъ интриги. Не е позволено на религиозния да се занимава съ такъвъ занаятъ. Всички хора, въ малка или въ голѣма степень, иматъ слабости, отъ които трѣбва да се освободятъ. Когато дойде Христосъ, Той ще ги научи, какъ да живѣятъ. Ако снахата пере ризата на свекърва си съ недоволство, Исусъ ще ѝ каже: Сестра, остави тази работа. Азъ ще очистя свекърва ти, а Богъ ще я благослови. Каквото работите, работете съ любовь. Трѣбва ли жената да готви съ неразположение? Ще праже лукъ и ще се гнѣви. Кой я кара да пражи лукъ? Праженето на лука е човѣшко изкуство, а не Божествено. Както пражите лука, така и васъ нѣкога ще пражатъ. Следъ това ще питате, защо Богъ е допусналъ смъртьта. И смъртьта е човѣшко изобретение, Тя е дошла следъ грѣхопадането. Ако искате яденето ви да стане хубаво, можете да опечете малко лука или да го сварите. Не е нуждно да го пражите. Лукътъ е лѣковитъ, когато се яде суровъ, печенъ или варенъ, но не и праженъ. И мѫжътъ не трѣбва да се сърди, че жена му прегорила яденето. Жената се оплаква, че мѫжътъ ѝ билъ сърдитъ, цѣла гърмотевица и свѣткавица. Ако е разумна, жената трѣбва да благодари, че мѫжътъ ѝ се разсърдилъ. Гърмотевицата и свѣткавицата сѫ атмосферно електричество, което превръща кислорода отъ въздуха на озонъ и убива микробитѣ. Каквото прави атмосферното електричеството въ въздуха, това прави и мѫжътъ въ дома си съ своя гнѣвъ. Жената, децата се озониратъ, въздухътъ

се пречиства. Следъ това вкѫщи настава пъленъ редъ и порядъкъ, и всички сѫ доволни.

„Излѣзоха да Го посрещнатъ”. Когато Исусъ влѣзе въ вашитѣ домове, ще пречисти въздуха, който се е наситилъ отъ електричеството на мѫжа и на жената. Първия день ще се прояви електричеството на мѫжа, а втория день — електричеството на жената. И тя ще започне да гърми, да свѣтка, да буботи, докато дойде Исусъ да пречисти въздуха. Благодарете, че мѫжътъ и жената се каратъ. Ако при сегашнитѣ условия на живота нѣма караници, хората щѣха да умиратъ преждевременно. Животътъ се подържа, благодарение на гърмотевицитѣ и свѣткавицитѣ въ домоветѣ. Караницитѣ не трѣбва да ставатъ съзнателно, но когато дойдатъ естествено. Това не значи, че трѣбва да се оставяте на течението на гнѣва. Приложете, каквито методи знаете, за да се справите съ него и, ако не успѣете, ще го оставите да се прояви. Като се разгнѣвишъ, вземи трионъ, да нарѣжешъ малко дръвца, или мотика, да покопаешъ малко. Ако и това не ти помогне, тури една-две ябълки въ джоба си и излѣзъ на разходка. Добре е, когато мѫжътъ се разгнѣви, жената да сготви вкусно ядене, да направи баница, да го нагости. Чрезъ храната енергиитѣ се трансформиратъ, и човѣкъ става тихъ и спокоенъ.

Методитѣ, съ които си служите за трансформиране на вашитѣ състояния, не сѫ нищо друго, освенъ математически формули. Приложите ли тѣзи формули, непремѣнно ще имате добри резултати. Тъй щото, не се страхувайте отъ гърмотевици и свѣткавици. Тѣ даватъ възможность на хората да работятъ върху себе си. Когато Мойсей бѣше на Синайската планина, отъ небето се чуваха гърмотевици и свѣткавици, но чрезъ тѣхъ се излѣ голѣмо благословение върху еврейския народъ. — Какво ще стане съ България, която е изложена днесъ на толкова много гърмотевици и свѣткавици? — Чрезъ тѣхъ се излива голѣмо благословение. Богъ търпи всичко, което става, и чака времето, когато българитѣ ще съзнаятъ положението си. Той ще даде нови кѫщи, т. е. нови тѣла на заминалитѣ и убититѣ на бойното поле и ще вложи въ тѣхъ нови мисли и желания, по-добри отъ сегашнитѣ. Мѫчнотиитѣ, които вие не можете да разрешите, Той ще ги разреши. Така постѫпва всѣки учитель. Когато ученикътъ не може да реши задачата си, учительтъ я решава.

„Излѣзоха да Го посрещнатъ”. Излѣзте и вие да посрещнете Христа, да придобиете положителната наука. Тази наука е само за здравитѣ. Напуснете болницитѣ, за да се ползувате отъ религията и науката за

здравитѣ, която носи правилата за живота. Болнитѣ ще кажатъ, че не могатъ да напуснатъ болницитѣ, защото страдатъ отъ сърдцебиене, отъ възпаление на слѣпото чърво, отъ ревматизъмъ и др. Какво представя ревматизъмътъ? На какво се дължи възпалението на слѣпото чърво? — На голѣмо гастрономство. Нѣкой обича да си угажда не само въ яденето, но навсѣкѫде въ живота. Ако влѣзе въ религиозно общество, той иска да възприеме много знания, да бѫде виденъ членъ на обществото, да се покаже предъ хората, че знае много. Такъвъ човѣкъ става отегчителенъ на хората, а следъ време и на себе си. Всѣко знание, което не може да се асимилира, създава неприятности на човѣка, а понѣкога и разстройство на организма.

Единъ американски проповѣдникъ обичалъ да се показва предъ слушателитѣ си, че знае всичко, затова проповѣдитѣ му били много дълги. Единъ баща завелъ детето си на една такава проповѣдь, която нѣмала край. Детето се отегчило и запитало баща си: Татко, кога ще свърши проповѣдьта? Бащата отговорилъ: Имай търпение, синко, проповѣдникътъ едва е започналъ, сега е въ Битието. Много време има още, докато дойде до Откровението.

И съвременнитѣ хора често изпадатъ въ положението на този проповѣдникъ: започватъ отъ Битието и свършватъ съ Откровението. Тѣ искатъ да изследватъ нѣщата отначало докрая. Искатъ да разберат всичко, да придобиятъ много нѣща. Смисълътъ на живота се заключава въ следното: Бѫди доволенъ отъ това, което ти е дадено днесъ. Благодари на Бога, че и днесъ слънцето изгрѣ; благодари за радоститѣ и скърбитѣ, които ти сѫ дадени. Нѣкой вашъ ближенъ заминалъ за онзи свѣтъ — и за това благодари. Нѣма смърть въ свѣта, нѣма лоши работи въ живота. И на онзи свѣтъ е свѣтло. Тамъ свѣтлината е мека, приятна, както при зазоряване. Който се ползува отъ тази свѣтлина, той ще види Бога, и душата му ще се зарадва. Когато видите Бога и въ най-малкитѣ Му проявления, радвайте се и веселете се. Нѣкои се срамуватъ да проявятъ радостьта си. Бѫдете свободни. Давидъ играеше съ скрижалитѣ предъ народа си. Той видѣ Бога и не се стѣсни да изрази радостьта си. Има случаи, когато човѣкъ трѣбва да се стѣснява, но не и предъ Божественитѣ прояви. Когато нѣкой ти говори духовни и Божествени нѣща, слушай съ отворени уши и очи. Гледай човѣка право въ очитѣ. Бѫдете искрени въ проявитѣ си. Обичашъ нѣкого — свободенъ бѫди, не скривай чувствата си, да покажешъ, че нѣмашъ никакви чувства къмъ него. На всѣко цвѣте ще туришъ толкова вода,

колкото му е нуждно. Ако се ръкувашъ съ нѣкого, ще му стиснешъ ръката, колкото трѣбва, да почувствува човѣкътъ, че може да разчита на тебе. Нѣкой се ръкува така, че едва си подава пръститѣ. Това не е ръкуване. Нека всѣки си отговори на въпроситѣ: Защо при ръкуването подавате дѣсната си ръка? Защо на нѣкого цѣлувате ръка, а къмъ нѣкого нѣмате разположение? Защо нѣкога искате да се ръкувате съ хората, а нѣкога се въздържате? Това сѫ важни въпроси, върху които трѣбва да мислите и сами да си отговорите. Когато посрещнете Исуса, Той ще ви даде обяснение на всички въпроси, които ви интересуватъ. Има хора, които при ръкуване ви предаватъ своитѣ нечисти мисли и желания, и вие после трѣбва да се чистите отъ тѣхъ. Чрезъ ръкуване човѣкъ може да изпрати своитѣ добри мисли и желания къмъ васъ, своето благословение, което ще носите въ себе си седмици и месеци. Това ръкуване има смисълъ. Добре правятъ майкитѣ, че цѣлуватъ ръчичкитѣ и страничкитѣ на децата си, но при всѣка цѣлувка тѣ трѣбва да отправятъ къмъ тѣхъ своитѣ добри мисли и желания. Това сѫ формули, които новата наука и религия обясняватъ. Безъ да ви се преподаватъ външно, тѣзи формули излизатъ отъ душата ви, понеже истинското знание се крие въ нея. Който придобие новото, коренно се преобразява.

Желая ви още днесъ да влѣзете въ областьта на новото, да станете новъ човѣкъ. Първото нѣщо, съ което ще започнете, е приложението на любовьта, като великъ Божественъ актъ. Въ този процесъ има слизане и качване, посѣване на Божествения плодъ въ земята и израстване. Следъ това ще дойде радостьта, която показва, че си бремененъ съ една Божествена идея. Най-после ще дойде вѫтрешниятъ миръ, който показва, че си готовъ вече за истинска работа. Никой не може да влѣзе въ новия, въ Божествения животъ, докато не приложи любовьта, докато не стане бремененъ и докато не придобие вѫтрешенъ миръ. Това е достояние само за здравия човѣкъ. Болниятъ не може да влѣзе въ новия животъ. Той не може да възприеме и приложи любовьта. Какъ ще я възприеме, когато неговитѣ органи сѫ въ дисхармония? Новата религия и новата наука иматъ за цель да направятъ всѣки домъ благоугоденъ на Бога. Отъ всѣки домъ да се разнася благоухание. Излѣзте да посрещнете Христа, Който носи новото. Той иде вече въ свѣта. Той иде въ своята слава и величие, придруженъ съ много ангели, съ свѣтли сѫщества, които викатъ: Осана! Алилуия! Той иде на земята и носи възкресение за онѣзи, които сѫ Го очаквали отъ вѣкове. Мъртвитѣ ще възкръснатъ, болнитѣ ще оздравѣятъ,

натѫженитѣ ще се развеселятъ, старитѣ ще се подмладятъ. Когато дойде Христосъ на земята, слѣпитѣ ще прогледнатъ, глухитѣ ще прочуятъ, нѣмитѣ ще проговорятъ. Всички хора ще бѫдатъ млади, весели и радостни. За онзи, който очаква Христа, смърть не сѫществува. Пригответе се всички за новия животъ, за новата наука, за новото разбиране, които наричамъ съ общо име „духовна наука за здрави хора”. Който приеме тази наука и я приложи, ще помага на своитѣ слаби и болни братя и сестри.

Приложете за една седмица мисъльта, че иде доброто въ свѣта. Иде Христосъ, Когото трѣбва да посрещнете. Ако сте обременени, натѫжени, изоставени, турете всичко задъ гърба си. Ако мислите, че сте изоставени, причината е въ васъ. Вие сте се обърнали съ гръбъ къмъ Бога. Направете единъ полукрѫгъ и обърнете се съ лице къмъ вашия Баща, да се върнете къмъ своето детинство и юношество, когато сте били при Него, и Той ви е милвалъ и галилъ. Обърнете лицето си къмъ изтокъ, отдето изгрѣва слънцето, и почакайте нѣколко минути, да изгрѣе вашето слънце и да ви озари. Това е приятно и полезно упражнение, което ще ви помогне да се свържете съ жителитѣ извънъ нашата сфера. Това изисква Христосъ отъ всички хора, които Го очакватъ. Всѣки трѣбва да застане на онова мѣсто, отдето най-добре вижда своя Баща, и оттамъ да гледа на своя животъ, на своитѣ младини и старини. Нѣкои стоятъ на едно и сѫщо мѣсто и повтарятъ едни и сѫщи думи: Бѣхъ дете, станахъ юноша, възмѫжахъ и днесъ съмъ старъ. Нищо не направихъ, нищо не излѣзе отъ мене. На какво приличамъ сега?

Така разсѫждавалъ единъ турчинъ, княжески синъ: Днесъ съмъ князъ на князетѣ. Ще намѣря нѣкоя красива мома, ще се сгодя, да придобия нѣщо по-високо. Сгодилъ се, но момитѣ рекли за него: Приближи се до хората. Следъ това той си казалъ: Ще се оженя. Като се оженилъ, станалъ наредъ съ хората. Оженилъ се, но видѣлъ, че се ограничилъ, изгубилъ свободата си. — Не мога да търпя това положение — казалъ си той, — ще се разведа. Развелъ се, но станалъ за посмѣшище на хората.

Така постѫпватъ и религиозниятъ, и свѣтскиятъ човѣкъ. Докато е свободенъ, счита се за князъ на князетѣ. Щомъ започне да си въобразява, че знае много, той се годява и съ това се приближава до хората. Веднъжъ изпадналъ въ заблуждението да мисли, че знае много и че е уменъ човѣкъ, той решава да се ожени. Съ това става наредъ съ хората. Дойде ли до това положение, той вижда, че се е ограничилъ и търси вината въ другитѣ. На този се заканва, на онзи се заканва, докато най-после решава да се разведе.

Така той става за посмѣшище на хората. Такъвъ животъ не е нищо друго, освенъ животъ на болнитѣ. Това е религия и наука за болнитѣ. Тукъ не се приематъ болни, тѣхното мѣсто е въ болницитѣ. Тукъ се приематъ само бодри и здрави хора. Може да сте тѫжни и наскърбени, но едновременно да сте радостни и весели; може да сте сиромаси, да нѣмате пари, но вѫтрешно да се чувствувате богати. Който иска да слуша Словото Божие, трѣбва да има вѣра. Ще кажете, че сте вѣрващи. Вѣрата на сегашнитѣ хора граничи съ суевѣрие. Въ това отношение, вие вѣрвате повече отъ мене. Напримѣръ, вие вѣрвате, че ще умрете; азъ не вѣрвамъ въ това. Вие вѣрвате, че сте сиромаси, че ще се разболѣете; азъ не вѣрвамъ въ това. Щомъ вѣрвате, че ще умрете, вѣрвайте и обратното, че ще живѣете. Ако вѣрвате, че ще се разболѣете, вѣрвайте и въ обратното, че ще оздравѣете. И двет̀ѣ нѣща сѫ възможни. Смърть сѫществува въ религията на болнитѣ хора. Обаче, въ религията на здравитѣ хора, т. е. въ духовната религия сѫществува вѣченъ животъ и възкресение. Желая ви да влѣзете въ духовната религия на здравитѣ хора, въ която има животъ и възкресение, радость и веселие, ядене и пиене, братство и сестринство. Върнете се въ времето на своето моминство и излѣзте да посрещнете Човѣка, Който ще ви донесе радость и веселие, музика и пѣсень.

Разликата между религията на болнитѣ и религията на здравитѣ е такава, каквато е между проявитѣ на свѣтския човѣкъ въ обществото и на сѫщия, когато е самъ, между четири стени. Ще изтъкна тази разлика съ следния примѣръ. Младъ момъкъ се влюбилъ въ една мома, която външно изглеждала възпитана, благородна, съ голѣмо самообладание. Възхитенъ отъ нея, той често се хвалилъ на приятеля си, описвалъ добритѣ ѝ качества. Единъ день той завелъ приятеля си въ дома на своята възлюбена, самъ да се убеди въ думитѣ му. Тя ги поканила въ гостната стая, приела ги любезно и, следъ известно време донесла табла съ сладко и кафе, да ги почерпи. Възлюбениятъ ѝ, за да опита характера ѝ, съзнателно я спъналъ, да изпусне таблата оть рѫцетѣ си. Наистина, тя изпуснала таблата, разсипала водата, сладкото и кафето на земята, но нищо не казала. Спокойно се навела, събрала пръснатитѣ чаши отъ пода, изчистила зацапанитѣ черги и повторно донесла сладко и кафе. Презъ времето, докато момата влизала и излизала отъ стаята, да поправи погрѣшката си, възлюбениятъ ѝ казалъ на приятеля: Виждашъ ли, какво самообладание има моята възлюбена? Такава пакость ѝ причинихъ, но тя не каза думичка; напротивъ, взе погрѣшката върху себе си, да ме освободи отъ отговорность. Следъ време тѣ се

оженили, но животътъ имъ не вървѣлъ, както той очаквалъ. Тя се показала такава, каквато въ сѫщность била: сприхава, капризна, недоволна. Единъ день възлюбениятъ ѝ я запиталъ: Защо преди да се оженимъ ти изглеждаше толкова уравновесена и спокойна? Защо, когато азъ нарочно те спънахъ, и ти изпусна цѣлата табла отъ рѫцетѣ си, не каза нищо, нито се разгнѣви? — Това бѣше външната страна на моето поведение. Трѣбваше да слѣзешъ долу, въ кухнята, тамъ да видишъ истинския ми образъ. Отъ гнѣвъ азъ направихъ дупка на масата; ти не можа да разберешъ, какво ставаше този моментъ въ мене.

Често хората казватъ: Ако искашъ да познаешъ човѣка, не го гледай, какъ се държи въ църква, но иди въ дома му и вижъ, прави ли дупки на масата отъ гнѣвъ, или не прави. Който въ църква е благочестивъ и възпитанъ, а у дома си прави дупки на масата, той е човѣкъ отъ старата религия и наука, отъ религията и науката на болнитѣ. Който съзнателно спъва ближния си, за да го изпитва, и той е отъ религията и науката на болнитѣ. Обаче, човѣкътъ на новата, на духовната религия и наука на здравитѣ е еднакъвъ и въ църква, и въ дома си. Които следватъ новата религия, тѣ сѫ служители на живия Господъ; тѣ сѫ братя и сестри помежду си, тѣ сѫ приятели и приятелки. И тамъ има лѣкари, но за здрави хора; и тамъ има адвокати, но за правдата; и тамъ има учители, но за истинското знание, носители на свѣтлина и на мѫдрость. Красиви и велики работи има въ духовната наука.

Мнозина искатъ да знаятъ, какво е тѣхното положение. Нѣкои отъ васъ сте се повдигнали вече отъ леглото, и лѣкаритѣ ще ви изпишатъ отъ болницата. На нѣкои още не е дошълъ редъ за изписване. За да излѣзатъ по скоро отъ болницата, близкитѣ имъ трѣбва често да ги посещаватъ, да се молятъ за тѣхъ, да имъ пращатъ здрава, доброкачествена храна. Молитва, вѣра и дълбоко дишане е нуждно и на болнитѣ, и на здравитѣ. На болнитѣ, за да оздравѣятъ; на здравитѣ, за да подържатъ здравето и младостьта си. Болни и здрави, всички трѣбва да блогодаримъ на Бога и да знаемъ, че Той е всѣкога тихъ и спокоенъ, отъ нищо не се смущава. Да не се гнѣвимъ, защото, колкото повече се гнѣвимъ, толкова повече Богъ забавя своето благословение. На скромния, който всѣкога заема последно мѣсто, Богъ дава заслуженото. Той го изважда отъ мѣстото му и го туря на първо мѣсто, между знатни и заслужили хора.

„Излѣзоха да Го посрещнатъ”. Исусъ е вече при васъ и вѫтре въ васъ. Нищо друго не ви остава, освенъ да работите. Учението, което днесъ ви

проповѣдвамъ, не е ново. Провѣрявайте го и прилагайте думитѣ ми. Народътъ, който излѣзе да посрещне Исуса, представя вашитѣ мисли, чувства и действия, които трѣбва да се обединятъ и единодушно да приематъ вашия Исусъ и да кажатъ: Осана, благословенъ е този Исусъ, Който влѣзе въ моя Ерусалимъ! Радвайте се, ако вашиятъ Исусъ е дошълъ вече. Ако се задава отъ планината, тамъ ще спре временно, докато утихне негодуването на вашитѣ книжници и фарисеи. Онзи, който е посрещналъ своя Исусъ, той е царь на себе си, и неговитѣ поданици му се подчиняватъ доброволно. Онзи, който не е посрещналъ своя Исусъ, само говори за Него и Го оплаква, че едно време евреитѣ Го разпнали. Той плаче за външния Исусъ, а не за своя Исусъ, Когото всѣки день разпъва на кръстъ. Бѫдете будни въ мислитѣ, въ чувствата и въ действията си, сами да не се осакатявате.

Всѣки народъ, който излѣзе да посрещне Исуса и Го приеме въ себе си, ще бѫде избранъ и великъ. Който Го пренебрегне и прикове на кръста, ще бѫде разпръснатъ по четиритѣ краища на свѣта. Това е казано преди две хиляди години. Това е казано въ рая преди осемь хиляди години. Казано е въ Писанието: „Въ който день ядешъ отъ забранения плодъ, ще умрешъ, т. е. ще излѣзешъ отъ рая и ще бѫдешъ пръснатъ по цѣлия свѣтъ.”

Желая ви да посрещнете вашия Исусъ, да Му дадете добъръ приемъ и да станете здравъ народъ, силенъ, крепъкъ по умъ, по сърдце, по духъ и по душа.

13. Беседа отъ Учителя, държана
на 8 септемврий, 1918 г. София.

Не може да се укрие

„Градъ, поставенъ на планина, не може да се укрие”.
Матея 5:14.

„Не може да се укрие”. Какво не може да се укрие? — Градъ, поставенъ на планина. Това е образъ, фигура, която показва, че езикътъ на Христа е живъ, образенъ, фигуративенъ. Изобщо, езикътъ, съ който хората си служатъ, е повече фигуративенъ. Подъ „фигура, образъ”, разбираме външната страна на даденъ предметъ. Ако разглеждате само външната страна на единъ предметъ или плодъ, ще имате частична представа за него, главно за фигурата или образа му. Ако искате да знаете неговото съдържание и смисълъ, трѣбва да проникнете въ вѫтрешната му страна. И геометрията си служи съ фигури. Напримѣръ, тя изучава триѫгълника, четириѫгълника, петоѫгълника, многоѫгълника, крѫга, като форми, но тѣ иматъ сѫщо така съдържание и смисълъ. Какво означава крѫгътъ? — Вѣчность. Центърътъ и двата диаметъра въ крѫга показватъ, че вѣчностьта се е самоопредѣлила. Ако окрѫжностьта, т. е. кривата линия, се махне, оставатъ само диаметритѣ — кръста, символъ на грѣхопадането. Значи, кръстътъ е създаденъ следъ разпъването на Христа. Така се разглежда крѫгътъ въ живата геометрия. Обаче, обикновената геометрия го разглежда като фигура, съ свой центъръ, съ диаметри. Тя разглежда дължината на окрѫжностьта, лицето на крѫга и тамъ спира.

Христосъ казва: „Вие сте виделината на свѣта; градъ, поставенъ на планина.” Като четете Откровението, виждате, какъвъ е този градъ, поставенъ на планина. Българитѣ сравняватъ здравия, младия момъкъ съ планината и казватъ за нѣкого: Левентъ момъкъ е той, планина човѣкъ. Това е поетически изразъ, съ съдържа ние и смисълъ. Следователно, умнитѣ, силнитѣ и здравитѣ хора се сравняватъ съ планини, съ високи върхове, съ високи дървета. „Градъ, поставенъ на планина” подразбира нѣщо организирано, поставено между разумни хора. Това нѣщо не може да се укрие. Главата на човѣка е градътъ, а тѣлото му — планината. Следователно, всѣка глава, поставена на такова тѣло, не може да се укрие. Глави, които ходятъ вечерь, могатъ да се укриятъ; но такива, които ходятъ

презъ деня, на свѣтлината, никога не могатъ да се укриятъ. Съ други думи казано: Който има свѣтлина въ себе си, не може да се укрие. Обширенъ, величественъ е градътъ, който е поставенъ на свѣтлина. Ще кажете, че главата на човѣка е малка. Значи, макаръ и на свѣтлина поставенъ, този градъ е малъкъ. Не е така. Човѣкъ изглежда малъкъ, защото е представенъ перспективно. И главата му е малка по сѫщата причина. И слънцето изглежда малко, въ видъ на малъкъ дискъ. Ако е близо, можете да го хванете съ рѫка. Малкитѣ деца го рисуватъ въ видъ на малъкъ крѫгъ. Въ сѫщность, малко ли е слънцето? Нашитѣ разбирания за природата сѫ като детинскитѣ за слънцето. Обаче, има голѣма разлика между детинскитѣ схващания на хората за природата и нейната сѫщность. Като дойдете следъ две хиляди години на земята, вие сами ще се смѣете на сегашнитѣ си разбирания, ще се чудите, какъ е могълъ човѣкътъ на XX в. да мисли и разбира нѣщата като дете. При това, тѣ пакъ се съмняватъ и поставятъ всѣко нѣщо на критика. Защо и тѣ, като децата, не приематъ знанието на вѣра, безъ критика и съмнение? Има знания, които трѣбва да се поставятъ на критика; обаче, има знания, които идатъ от вѫтре, отъ човѣшката душа, и трѣбва да се приематъ безъ съмнение и критика. Съмнението е червей, който се срѣща въ голѣмитѣ дървета. Съ своето чоплене и скърцане, червеятъ критикува дървото и се запитва, кой го е създалъ, какъ е направено и т. н. Критикътъ червей се размножава въ дървото, дето и неговитѣ деца продължаватъ сѫщата работа — скрърцъ скрърцъ, критикуватъ дървото, докато единъ день то изсъхне, падне на земята и изгние. Ще кажете, че съмнението и критиката водятъ къмъ знанието. Каква критика е тази, която руши и събаря голѣмитѣ дървета? Истинска критика е тази, която освѣтява пѫтя на минувачитѣ и ги предпазва отъ опаснитѣ мѣста.

„Вие сте градъ, поставенъ на планина”. Градътъ е сборъ отъ разумни хора, които сѫ поставени на планина. Планината пъкъ е цѣлото човѣчество. Значи, всѣки разуменъ човѣкъ е поставенъ срѣдъ човѣчеството, да свѣти на хората. При това положение, разумниятъ човѣкъ никога не може да се укрие. Ученитѣ сѫ изчислили, че този градъ. т. е. човѣшката глава има три билиона и 690 милиона клетки. Можете да си представите, какво грамадно число клетки се съдържатъ въ човѣшкия мозъкъ. На земята сѫществуватъ около два и половина милиарда хора, и ние казваме, че това число е грамадно. Какво ще кажете тогава за клеткитѣ въ човѣшкия мозъкъ, когато хиляда милиарда правятъ единъ билионъ?

Можете ли да си представите, какво нѣщо е човѣшката глава, която има три хиляди милиарда и 600 милиона клетки, т. е. поданици въ своя градъ? Тѣ влизатъ и излизатъ презъ 12 врати, за да възприематъ знанията. Вратитѣ на човѣшката глава представятъ главнитѣ центрове —
сѣтива, чрезъ които човѣкъ възприема знанията.

Съвременнитѣ окултисти казватъ, че днесъ човѣкъ разполага съ петь сѣтива, които още не сѫ напълно развити. У нѣкои хора се развива, или е развито вече шестото сѣтиво. Въ бѫдеще постепенно ще се развиватъ и останалитѣ седемь. Значи, 12тѣ врати въ човѣшката глава отговарятъ на 12тѣ сѣтива. Сегашниятъ човѣкъ има обоняние, но не може да усѣща миризми на повече отъ стотина до двеста метра. Въ това отношение, кучето има по-силно обоняние отъ човѣка. То може да открие заека само по следитѣ му. Човѣкъ казва, че съ очитѣ си гледа и вижда всичко. Въ сѫщность, той вижда само близкитѣ предмети и мисли, че това е реалниятъ свѣтъ. Това не е виждане. Да гледашъ нѣщата, които стоятъ предъ носа ти, това е гледане, но не е виждане. Вижда само онзи, който се движи въ всички свѣтове безъ спъване. Спъне ли се нѣкѫде, той не вижда още.

Нѣкои казватъ, че човѣкъ трѣбва да се сблъска съ реалностьта на живота, за да го разбере. Съ други думи казано: Съ своето гледане на нѣщата, човѣкъ трѣбва да се сблъска съ реалностьта, за да разбере, че това, което мисли, не е вѣрно. Само така той ще измѣни своитѣ стари възгледи за живота. Майката и бащата казватъ на децата си, че трѣбва да измѣнятъ своитѣ възгледи за живота, да приематъ новото. Тѣ започватъ добре, но после пакъ се връщатъ къмъ старото н свършватъ зле. Докато е малко, детето вѣрва на родителитѣ си, като на Бога. Като започне да разбира, то вижда, че майка му и баща му сѫ го плашели съ недействителни сѫщества, съ караконджовци, съ вампири и др. То гледа критически на родителитѣ си и не имъ вѣрва вече. Не само това, но и децата си изработватъ своя философия за живота и казватъ: Не е нуждно всѣкога да се говори истината. Може нѣкога да се прилага и лъжата. Децата виждатъ, че родителитѣ критикуватъ, съмняватъ се, нѣматъ довѣрие единъ въ другъ и започватъ да ги подражаватъ. Защо трѣбва хората да се съмняватъ, когато могатъ да живѣятъ въ абсолютната истина? — Защото нѣматъ достатъчно свѣтлина. Днесъ свѣтътъ е пъленъ съ проповѣдници, но още не се е оправилъ. Защо? — Защото и проповѣдници, и майки, и бащи, и учители, вѣрватъ първо въ себе си, а после въ Господа. Тѣ се раздѣлятъ на особени мнения, и всѣки защищава своето. Свѣтътъ е пъленъ съ бащи и майки; тѣ

сѫ проповѣдници на своитѣ деца. Значи, свѣтътъ е пъленъ съ попове и попадии. Какво означава думата „попъ”? — Баща. Една българска поговорка казва: „Вържи попа, да е мирно селото!” Думата „ попъ” е употрѣбена тукъ въ лошъ смисълъ, вмѣсто дяволъ. Значи, вържи дявола, да е мирно селото. Тази поговорка не е права. Думата „попъ” означава баща; всѣки свещеникъ е баща. — На какво? — На истината.

„Градъ, поставенъ на планина, не може да се укрие.” Този градъ е добре поставенъ и добре устроенъ. Той има условия за развитие. Днесъ си служи съ петь сѣтива, шестото се развива вече, а останалитѣ шесть ще се проявятъ въ бѫдеще. Днесъ човѣкъ не вижда надалечъ, въ бѫдеще ще вижда по-добре, докато единъ день ще вижда и далечъ, и близо, на всички страни. Нѣкои казватъ, че вѣрватъ само въ това, което виждатъ. Само то е реално за тѣхъ. Други казватъ, че не вѣрватъ и въ реалното, т. е. не вѣрватъ и въ това, което виждатъ. Значи, тѣ вѣрватъ, че не вѣрватъ. Първитѣ вѣрватъ, че вѣрватъ, това е плюсъ; вторитѣ вѣрватъ, че не вѣрватъ — минусъ. Когато две еднакви величини иматъ различни знаци, тѣ взаимно се унищожаватъ. Въ химията това наричатъ „обмѣна на веществата”. Плюсътъ е киселина, а минусътъ — основа. Киселина и основа се съединяватъ и образуватъ соль. Минусътъ представя праздно пространство, а плюсътъ — пространство, пълно съ материя. Минусътъ е физическиятъ свѣтъ, а плюсътъ — небитието, реалното, непроявеното. Проявеното е ограниченото, а непроявеното — неограниченото.

Като слушатъ да се говори за плюсъ и минусъ, нѣкои хора мислятъ, че това сѫ маловажни нѣща. Кое е важно за тѣхъ? — Страданията. Като страдатъ, тѣ забравятъ, че всички хора, всички живи сѫщества страдатъ. Мѫже, жени, деца — всички страдатъ. Разликата е само въ интенсивностьта на страданията. По принципъ всички мѫже мислятъ и чувствуватъ еднакво. Сѫщото се отнася и до женитѣ. За да разбере живота всестранно, човѣкъ трѣбва да мине презъ формата на мѫжа и на жената, т. е. да влѣзе последователно и въ двата града и оттамъ да разглежда свѣта. Просторъ, широчина и дълбочина е нуждна на човѣка, за да разбере свѣта. Казано е, че страхливиятъ нѣма да влѣзе въ Царството Божие. Но страхливиятъ нѣма да разбере и земния животъ. Той се плаши отъ смъртьта, отъ дявола. Умиралъ ли е, че се плаши отъ смъртьта? Виждалъ ли е дяволъ, че се плаши отъ него? Отъ човѣка зависи да бѫде дяволъ или ангелъ. Когато искатъ да кажатъ, че нѣкой човѣкъ е дяволъ, турятъ му два рога, опашка и копита на краката. Копитата показватъ, че човѣкъ е

изгубилъ пръститѣ си, т. е. Божествения си умъ. Животно, на което стѫпалото е превърнато въ копито, е лишено отъ своята висша интелигентность. Както на земята има сѫщества съ пръсти на краката и други — съ копита, така и на небето има сѫщества съ пръсти и сѫщества съ копита.

Какво нѣщо е небето, т. е. духовниятъ свѣтъ, малцина знаятъ. Хората си представятъ духовния свѣтъ такъвъ, какъвто не е. Даже човѣкътъ, когото виждатъ, не е такъвъ, какъвто е въ действителность. Различието между духовното и физическото виждане е, както виждането на човѣка съ очитѣ и виждането му съ помощьта на рентгеновъ апаратъ. Ако гледате човѣка презъ такъвъ апаратъ, ще се уплашите, ще видите мускулитѣ, коститѣ и вѫтрешнитѣ му органи. Отъ духовно гледище физическиятъ човѣкъ е страшенъ, както онзи, когото разглеждатъ съ рентгеновъ апаратъ. За да не изпитва страхъ отъ нѣщата, човѣкъ трѣбва да знае причината на всички явления и да ги вижда правилно.

Една вечерь Едисонъ поканилъ на гости въ дома си нѣколко свои приятели, учени хора, предъ които намислилъ да устрои една шега. Той взелъ два скелета, които свързалъ съ машини, да могатъ да се движатъ и да говорятъ. Въ дупкитѣ на очитѣ имъ той поставилъ по една електрическа лампичка. Следъ вечерята, както били разположени, Едисонъ пусналъ скелетитѣ между тѣхъ, и тѣ започнали да говорятъ: Едно време и ние бѣхме като васъ красиви и весели, но сега само кости останаха отъ насъ. Гоститѣ се уплашили много и избѣгали вънъ. Следъ това Едисонъ самъ ги викалъ единъ по единъ, да се върнатъ и да продължатъ вечерята си. Въ сѫщность, какво страшно има въ тѣзи скелети?

И съвременнитѣ хора се страхуватъ оть умрѣли, отъ скелети. Докато родителитѣ сѫ здрави и богати, децата ги обичатъ. Щомъ заболѣятъ, осиромашеятъ или умратъ, децата имъ започватъ да се страхуватъ и да бѣгатъ отъ тѣхъ. Страшно нѣщо сѫ болеститѣ, страшна е и сиромашията. Децата бѣгатъ отъ беднитѣ си и болни родители, защото трѣбва да търсятъ срѣдства, да ги подържатъ. Когато майката и бащата остарѣятъ, синътъ и дъщерята гледатъ часъ по-скоро да умратъ родителитѣ имъ, че тѣ да си поживѣятъ свободно. Това е кривата философия на XX вѣкъ. Тѣзи философи сѫ поставили за основа на знанието мисъльта, че човѣкъ се домогва до знанието по пѫтя на критиката и на съмнението. Критиката и съмнението сѫ необходими, когато нѣмашъ свѣтлина, когато не си градъ, поставенъ на планина. Ако си градъ, поставенъ напланина, и оттамъ

виждашъ надалеко и нашироко, има ли нужда отъ съмнение и отъ критика? Даватъ ви ябълка. Вие я поглеждате оттукъ- оттамъ и казвате, че се съмнявате въ вкуса ѝ, не вѣрвате, че е хубава. Нѣма защо да се съмнявате. Опитайте я и после говорете.

Съмнението и критиката иматъ значение, когато се приложатъ на мѣсто. Всѣко нѣщо има значение, когато е приложено на своето време и мѣсто. Въ това отношение, и философията има значение. Какво нѣщо е философията? — Синтезиране на всички знания и посочване на методи, които да служатъ като ръководни начала въ живота. Тя е сѫществувала още при създаването на човѣка. Първоначално тя съдържала по-голѣма мѫдрость, отколкото днесъ. Първиятъ човѣкъ, създаденъ по образъ и подобие на Бога, разполагалъ съ 12 сѣтива. Въ процеса на инволюцията, той постепенно загубвалъ сѣтивата си, докато най-после останалъ съ петь сѣтива, както е сегашниятъ човѣкъ. Затова сегашнитѣ му знания, въ сравнение съ миналитѣ, се намиратъ въ отношение 5:12. И петтѣ сѣтива, съ които днесъ разполагатъ хората, не сѫ достатъчно развити. Напримѣръ, зрението на човѣка не е напълно развито. Той вижда на ограничени разстояния. Ако би могълъ да вижда на хиляди километри, той би отправилъ погледа си нагоре, да види, какво правятъ възвишенитѣ сѫщества. Ще кажете, че това е невъзможно, че това сѫ празни думи.

Нѣщата въ живота могатъ да бѫдатъ пълни, или празни. Кажете ли за нѣщо, че е празна работа, азъ разбирамъ нѣкакъвъ процесъ. Шишето може да се пълни и да се изпразва — това зависи отъ васъ. Въ Божествения свѣтъ има само пълни нѣща, а въ човѣшкия — и пълни, и празни. Когато грѣши, човѣкъ се изпразва; когато живѣе добре, той се пълни. Не е важно само да се пълни човѣкъ; важно е, съ какво се пълни, съ добро или съ лошо съдържание. Казватъ за нѣкого, че главата му е празна. Какъ ще бѫде главата му празна, когато и той има мозъкъ като всички хора? — И той има мозъкъ, но съдържание нѣма въ мозъка си, затова казватъ, че главата му е празна. За да бѫде ученъ, да има знания, човѣкъ трѣбва да има съдържание въ мозъка си.

„Градъ, поставенъ на планина, не може да се укрие.” Съ други думи казано: Глава, поставена на тѣло наричаме Божественъ градъ. Иоанъ си представя човѣка въ форма на кубъ. Изобщо, всички нѣща, реализирани на физическия свѣтъ, иматъ форма на кубъ; всички нѣща, реализирани въ ангелския или въ духовния свѣтъ, иматъ форма на пирамида; всички нѣща, реализирани въ Божествения свѣтъ, иматъ форма на крѫгъ. По

геометрическитѣ форми човѣкъ познава, къмъ кой свѣтъ принадлежи единъ или другъ предметъ. И човѣкъ, като сѫщество на физическия свѣтъ, се представя въ видъ на кубъ. Мрежата на куба е кръстътъ, т. е. разпнатиятъ човѣкъ. Когато трѣбва да пречистятъ човѣка, отварятъ куба и образуватъ кръстъ. Следователно, кръстътъ, т. е. страданието не е нищо друго, освенъ процесъ на пречистване. Щомъ се пречисти, събиратъ кръста, сглобяватъ го и отново образуватъ кубъ. — Защо трѣбва да страда човѣкъ? — За да пречистятъ кѫщата му, т. е. неговото тѣло. Щомъ се пречисти добре, поставятъ вратитѣ и прозорцитѣ на мѣстата имъ и пакъ получаватъ кубъ.

„Градъ, поставенъ на планина, не може да се укрие.” Градътъ, т. е човѣшката глава трѣбва да се постави на планина. Талантливиятъ човѣкъ, добриятъ ораторъ, добриятъ поетъ обръщатъ внимание на хората, защото излизатъ отъ града, който има 12 врати. Френолозитѣ изучаватъ този градъ и намиратъ въ него 42 центъра, свързани съ различни способности и чувства. Тѣ го дѣлятъ на три области: задна часть на главата, наречена двуличния човѣкъ; тя е обърната къмъ физическия свѣтъ, къмъ тъмнината. Втората область е челото, обърнато къмъ ангелския свѣтъ; то показва мислителната сила на човѣка. Третата область е горната часть на главата, обърната къмъ Божествения свѣтъ; въ нея се намиратъ религиознитѣ и морални чувства на човѣка: съвѣсть, любовь къмъ Бога, милосърдие и др. При това, важно е, доколко всѣки човѣкъ е развивалъ правилно областитѣ на своя градъ. Напримѣръ, ако челото на човѣка е широко и низко, той има широчина, но нѣма дълбочина въ мислитѣ си. Той прилича на широка, но плитка рѣка. Челото трѣбва да бѫде широко и високо, да има широчина и дълбочина — две важни мѣрки. Горната область на този градъ трѣбва да бѫде повдигната въ видъ на кубе, а не сплесната. Ако е сплесната, човѣкъ не е религиозенъ. Колкото и да се представя за такъвъ, въ него нѣма никаква религиозность. И задната область на този градъ не трѣбва да бѫде плоска. Ако е плоска, казваме, че този човѣкъ нѣма обичь, любовь къмъ семейството си. Когато хората не се разбиратъ, това показва, че въ едната, въ двеѣ или въ тритѣ главни области главитѣ имъ сѫ сплеснати или плоски. И мозъчнитѣ центрове, и сѣтивата въ човѣка трѣбва да бѫдатъ развити. Нѣкой казва, че вѣрва само въ това, което вижда съ очитѣ си. Колко виждашъ? Ти виждашъ едва една стомилионна часть отъ това, което те обикаля. Кѫде остава другото? Имашъ ли право тогава да създавашъ философия върху малкото, което виждашъ? Имашъ право, но тази

философия ще бѫде ограничена и относителна. За да се създаде велика философия на живота, изисква се великъ, голѣмъ умъ, като ума на голѣмитѣ математици, които само отъ една часть на цѣлото иматъ ясна представа за него. Тѣ вървятъ отъ единицата къмъ множеството, и отъ множеството къмъ единицата.

Какво е единицата? — Радиусътъ на окрѫжностьта. Достатъчно е да вземешъ пергела, да начъртаешъ окрѫжностьта и да знаешъ, колко пѫти радиусътъ ѝ се събира въ нея. Радиусътъ се помѣства въ вселената толкова пѫти, колкото е числото единица съ 15 нули. Толкова години сѫ нуждни на радиуса, за да обиколи окрѫжностьта на вселената и да придобие истинското знание. Всѣко премѣстване на радиуса по точкитѣ на окрѫжностьта създава нова обстановка, нови условия. Както чувствата и мислитѣ на човѣка се мѣнятъ всѣки день,така и той се промѣня, споредъ мѣстото, на което се намира. Всѣки день любовьта му ще се измѣня, ще бѫде по-интенсивна, или по-слаба. Когато се качва, сърдцето му ще бѫде по-топло, а любовьта — по-силна; когато слиза, сърдцето му ще бѫде по-студено, а любовьта — по-слаба, Въ този смисълъ, човѣкъ е махало на житейския часовникъ, който опредѣля времето. Като минаватъ покрай човѣка, ангелитѣ провѣряватъ часовницитѣ и продължаватъ пѫтя си. Значи, времето на живота се опредѣля отъ топлината или студа на човѣшкото сърдце. Като човѣкъ, всѣки трѣбва да се движи въ крѫгъ, т. е. въ разбиранията на Божествения животъ.

Сега азъ ви нахвърлямъ тѣзи мисли за разсѫждение, а не за обезсърдчаване. Ще знаете, че на човѣка предстои много да учи, да обикаля планетитѣ, а не само да ходи по фронтоветѣ и по бойнитѣ полета. Като обиколи вселената, човѣкъ ще се върне при своя Баща и ще разкаже, какво е научилъ. Като дойде до това, което е научилъ на земята, ще разказва за бойнитѣ полета, за орѫдията и шрапнелитѣ, за бойнитѣ автомобили. Той ще разправя още, какъ хората се биятъ за земята и я дѣлятъ. Това, което става днесъ между хората, отъ гледището на по-високитѣ свѣтове, е забавление. Богъ запитва ангелитѣ: Какво правятъ хората на земята? — Забавляватъ се, биятъ се, дърпатъ коситѣ си. — Нека се забавляватъ. Понеже сѫ много активни, трѣбва по нѣкакъвъ начинъ да впрегпатъ енергията си на работа. Като скубятъ коситѣ си, тѣ започватъ да мислятъ право. И въ скубането на коситѣ има нѣкакъвъ смисълъ; въ сблъскването между хората, все ще се научи нѣщо, ще се намѣсти нѣкой мозъченъ центъръ.

Единъ богатъ американецъ се влюбилъ въ една красива мома и се оженилъ за нея. Следъ сватбата си тѣ предприели едно голѣмо пѫтешествие. По пѫтя имъ се случило нещастие: тренътъ, съ който пѫтували, се сблъскалъ съ другъ, който идѣлъ срещу него. Младоженикътъ се уплашилъ много и скочилъ презъ прозореца, но отъ голѣмото сътресение на мозъка и отъ уплахата той полудѣлъ. Турили го въ лудница, дето прекаралъ цѣли 16 години. Животътъ въ лудницата му дотегналъ и той искалъ да избѣга, но не могълъ, понеже болничнитѣ слуги постоянно го надзиравали. Единъ день успѣлъ да излѣзе отъ лудницата и хукналъ да бѣга. Неусѣтно той се озовалъ на една отъ близкитѣ гари. Като видѣлъ единъ тренъ, той влѣзълъ вѫтре и седналъ, безъ да знае, кѫде отива. Скоро тренътъ потеглилъ, и лудиятъ останалъ вѫтре. Той предпочелъ да пѫтува, дето и да е, отколкото да остане въ лудницата. Какво се случило по пѫтя? Тренътъ дерайлиралъ. Болниятъ преживѣлъ ново мозъчно сътресение, но за чудо, този пѫть мозъкътъ му се намѣстилъ, и той оздравѣлъ. Значи, една и сѫща причина произвела два различни резултата: въ първия случай размѣстила единъ мозъченъ центъръ; въ втория случай го намѣстила.

Следователно, когато казватъ за нѣкого, че не може да мисли, това показва, че той е изгубилъ нѣщо ценно. Когато мѫжътъ дърпа жена си за косата, той иска да ѝ каже: Жено, излѣзъ вече отъ болницата; доста си седѣла тамъ. Понѣкога и жената постѫпва съ мѫжа си по сѫщия начинъ. Това не показва, че хората сѫ болни, но има нѣщо въ тѣхъ, което не е на мѣстото си. Трѣбва да дойде нѣкой опитенъ човѣкъ, да го намѣсти. Нормално ли е човѣкъ да се съмнява въ сѫществуването на Бога и на духовния свѣтъ? Нормално ли е да се отказва отъ своитѣ чувства? — Не е нормално. Значи, има нѣщо, което не е на мѣстото въ човѣка, и Богъ го намѣства. — Какъ? — Туря ви въ затворъ, въ болница, хваща ви за главата и ви разтръсва.

Христосъ казва: „Вие сте виделина на свѣта.” Стремете се да придобиете повече свѣтлина. Всѣко противоречие носи свѣтлина за човѣшкия умъ, както прахъньта се запалва при търкането на две парчета кремъкъ едно въ друго. Следъ разрешаване на всѣко противоречие човѣкъ започва да мисли право. Хората мислятъ, когато ги сполети нѣкакво нещастие. Ако майката изгуби синъ или дъщеря, тя започва да се интересува отъ другия свѣтъ, иска да знае, кѫде е отишло любимото ѝ дете. Детето ви е тамъ, дето вие сте били преди сто години. — Азъ не помня нищо. — Че ти не помнишъ нищо, това не опровергава истината. Помните

ли, че сте били въ утробата на майка си? Ако не помните, и това не опровергава истината. Поставете единъ човѣкъ въ магнетиченъ сънь и слушайте, какво ще говори. Той ще ви разправи живота си отъ четири- петь прераждания насамъ. Щомъ се събуди отъ съня, всичко забравя. Достатъчно е да отдалечите човѣка отъ физическия свѣтъ, да го извадите отъ гѫстата материя, за да си спомни много нѣща отъ минали сѫществувания. Потъне ли отново въ гѫстата материя, пакъ забравя всичко. Физическиятъ свѣтъ представя мъгла за човѣшкото съзнание. Тя му прѣчи да вижда ясно и да се ориентира. Магнетичниятъ сънь не е нищо друго, освенъ разпръсване на мъглата и облацитѣ въ съзнанието на човѣка, за да вижда ясно, отде иде той и накѫде отива.

„Градъ, поставенъ на планина.” Не се казва градъ, поставенъ на поле, но на Господня планина. Богъ е канара, отъ която е отсѣченъ човѣкъ. Това е мисъль, която трѣбва да се разбере правилно. Всѣка мисъль, всѣко чувство може да се разбере, когато се постави на неговото мѣсто и се приеме на опредѣленото време. Не само мислитѣ и чувствата на човѣка, но и самиятъ човѣкъ се развива споредъ законитѣ на природата. Така се развиватъ и децата. Понеже първо се развива физическото тѣло на детето, то обича да си хапва повече. После въ него се явява интересъ къмъ предметитѣ. То хваща, кѫса ги, съ цель да ги изучава. Като хваща, кѫса и раздробява нѣщата, детето иска да каже: Едно време Богъ хвана материята въ рѫката си, раздроби я и създаде свѣта. И азъ искамъ да направя сѫщото, но не мога. Като не разбиратъ това, майкитѣ се сърдятъ на децата си, че кѫсатъ книгитѣ, че чупятъ и разваляттъ. Тѣ не знаятъ, че детето чрезъ мимика имъ показва, какъ Богъ създалъ свѣта. Майки, които се считатъ за съвременни жени на XX в., не вѣрватъ въ тове.

„Градъ, поставенъ на планина, не може да се укрие.” Защо е поставенъ на планина? — За да се освѣтява отъ слънцето. Този градъ е Божественъ, не може да бѫде поставенъ въ тъмнина. Въ Божествения градъ не се допущатъ лъжи, кражби, престѫпления. Глава, въ която е допусната лъжата и кражбата, е сплескана. Защо хората трѣбва да лъжатъ и да крадатъ, когато всичко, което Богъ е създалъ, принадлежи на тѣхъ? Какво ще стане съ този домъ, въ който всѣко дете гледа да се осигури, да си запази отъ хлѣба и отъ сиренето за утрешния день? Децата ще се осигурятъ, ще измъкнатъ хлѣба и сиренето, а за майката и за бащата нищо нѣма да остане. Въпрѣки това, постоянно чувате да се говори: Не ставай глупавъ, да живѣешъ за другитѣ. Животътъ е тежъкъ, мисли за себе си, да

се осигуришъ. — Ако нѣмашъ баща и майка, има смисълъ да се осигурявашъ; понеже имашъ родители, работи честно и съ любовь за тѣхъ и не мисли за осигуряване. Честно и почтено трѣбва да работимъ всички за нашия Баща, Който е всемѫдъръ, вселюбещъ и всеблагъ. Той пита ангелитѣ: Какво правятъ децата ми на земята? — Биятъ се, чупятъ коститѣ си, вадятъ очитѣ си, разрушаватъ градове, а следъ това започватъ да намѣстватъ счупенитѣ кости, да турятъ дървени рѫце и крака и т. н. — Нищо, казва Богъ, — тѣ правятъ опити да замѣстватъ счупенитѣ кости съ здрави; тѣ правятъ опити да създаватъ нови части, да се домогнатъ до начина, по който е създаденъ свѣтътъ.

Сегашнитѣ хора сами си създаватъ нещастия и мѫчнотии. Дойде нѣкой при васъ и започва да ви разправя, че видѣлъ жена ви и дъщеря ви на среща съ чужди мѫже. Като чуете това, сърдцето ви трепва, изгубвате разположението си и се чудите, какъ да ги хванете и какво наказание да имъ наложите. Какъвъ е този човѣкъ, който може да тревожи хората по този начинъ? Това е човѣкъ, т. е. градъ, сваленъ отъ планината и поставенъ въ долината, на тъмно мѣсто. Въ това положение се намиратъ всички животни. Тѣ сѫ деградирали хора. Ще кажете, че това е еретическо учение. И така може да е, но важно е, че азъ подържамъ мисъльта, какво животнитѣ сѫ деградирали хора. Въ моя умъ думата „деградиранъ” има съвсемъ друго значение. Има случаи въ живота, когато простиятъ войникъ може да се издигне до генералъ, а генералътъ да слѣзе до положението на простъ войникъ. Има ли нѣщо лошо въ това? Разликата между генерала и простия войникъ се заключава въ познаването и разбирането на службата. И човѣкъ, въ своето развитие, минава отъ нисше въ висше положение: отъ простата клетка той постепенно се развива и минава въ все по-високи форми, докато дойде до човѣка. Единъ день волътъ, птичката и всички други животни ще се явятъ предъ Христа и ще се представятъ въ форма на човѣкъ. Това може да смути ума ви, но формата е ограничение, което заставя сѫществото да мисли. И формата се измѣня, и духътъ се измѣня, като даватъ възможность на човѣка да се развива. По промѣнитѣ, които ставатъ съ главата, опредѣляме дейностьта на духа.

„Вие сте виделина на свѣта; градъ, поставенъ на планина.” Всички хора се стремятъ да влѣзатъ въ този градъ, да освободятъ ума, сърдцето и душата си отъ всички земни връзки и ограничения. За това състояние, именно, говори Павелъ, който казва, че се качилъ на седмото небе и видѣлъ нѣща, които не могатъ да се опишатъ съ човѣшки езикъ. Мѫчно се

дохожда до седмото небе. Сегашнитѣ хора едва се повдигнатъ малко и скоро падатъ надолу. Като не могатъ да запазятъ това положение, тѣ започватъ да пъшкатъ. Пъшкането подразбира дълбоко поемане на въздухъ. Дишането пъкъ подразбира мислене. Ще дишашъ и ще мислишъ, докато главата ти стане градъ, поставенъ на планина. Яденето подразбира животъ. Като ядешъ, мисли, дали живѣешъ правилно и заслужавашъ ли храната, която ти се дава. Който не разбира законитѣ на дишането и на яденето, отегчава се и отъ едното, и отъ другото. Той се запитва, не можа ли Богъ да създаде свѣта по другъ начинъ, да не става нужда човѣкъ да диша, да се храни. Другояче свѣтътъ не би могълъ да бѫде създаденъ.

Всѣко нѣщо, което виждаме, има своето велико предназначение. Напримѣръ, ако веждитѣ на нѣкое дете сѫ извити нагоре, дѫгообразно, това показва, че то е жизнерадостно, весело; ако веждитѣ му сѫ прави, то мисли много; ако сѫ увиснали надолу, то е преждевременно остарѣло, прилича на дѣдо си, мисли за велики нѣща, велики идеи го вълнуватъ. Като не разбира характера на детето си, майката се чуди на неговитѣ голѣми идеи. И възрастнитѣ се проявяватъ като децата. Като види нѣкой човѣкъ съ голѣми идеи, Богъ казва: Какви велики идеи вълнуватъ моето дете! За Бога възрастнитѣ и старитѣ хора сѫ голѣми деца. Отъ време на време Той запитва ангелитѣ, какво правятъ децата му на земята. Ангелитѣ отговарятъ: Строятъ голѣми кѫщи. — Добре правятъ, нека прилагатъ занаята си. — Често се оплакватъ отъ наемателитѣ си, търсятъ адвокатъ, да ги посъветва, какъ да обиколятъ закона, да се освободятъ отъ тѣхъ. Понеже наемателитѣ сѫ влѣзли преди войната, плащатъ малки наеми, а животътъ е поскѫпналъ; искатъ да увеличатъ наема, но законътъ не позволява.

Хората трѣбва да си създадатъ нова философия, да знаятъ, какъ да разрешаватъ мѫчнотиитѣ си. Като ви пѫди нѣкой, ще се научите да търпите. Ако ви ограбватъ, ще благодарите, че взиматъ излишния ви товаръ. Влѣзете ли съ товара си въ морето, ще се удавите. Безъ товара си, ще плувате по-лесно и ще се спасите отъ удавяне. Опасно е да влѣзете съ товаръ въ водата. По-опасно е, ако сте го завързали добре около себе си. Докато дойде нѣкой да го развърже и да ви освободи, вие сте вече на дъното на морето. Ще дойде време, когато хората ще крадатъ майсторски, по всички правила на изкуството. Тѣ ще откачватъ товара отъ пояса на давещитѣ се и ще ги изваждатъ на брѣга. После ще имъ дадатъ товара. Който иска да благодари, доброволно ще благодари. Такива кражби ще ставатъ въ бѫдеще: нито товара ще взиматъ, нито човѣка ще отнасятъ съ

себе си.

Единъ младъ човѣкъ влѣзълъ въ единъ магазинъ и взелъ, каквото намѣрилъ: масло, яйца, захарь. На тръгване, той се обърналъ къмъ търговеца съ думитѣ: Взехъ, каквото ми трѣбваше. Единъ день, като забогатѣя, ще ти платя всичко. Следъ това бързо излѣзълъ вънъ и се скрилъ отъ погледа на бакалина. Той взелъ всичко подъ форма на заемъ. Дали ще плати нѣкога, не се знае. Този човѣкъ обралъ ли бакалина, или го окралъ?

Трѣбва да се прави разлика между обиръ и кражба. Човѣкъ обира плодоветѣ на своитѣ дървета. Кражба ли е това? Той отива при ябълката, обира плодоветѣ и благодари, че тя вързала много плодъ. Ябълката казва, че Божията воля е такава, и благодари, че има възможность да види брата си, да му поднесе отъ своитѣ плодове. Тя го кани и другъ пѫть да я посети. Гледайте и вие така на онзи, който ви е обралъ. Не бързайте да го предавате на полицията, има кой да му въздаде заслуженото. Кой човѣкъ е праведенъ? Кой може да каже за себе си, че е чистъ отъ всѣкакъвъ грѣхъ? Злото не е въ обирането, но въ разгнѣвяването ви, въ лошитѣ думи и мисли, които сте отправили по адреса на този, който ви е обралъ. По- голѣмъ грѣхъ прави онзи, който е ограбенъ, отколкото провинилиятъ се.

Като се говори за погрѣшкитѣ и престѫпленията на хората, дохождаме до виновницитѣ на престѫпленията. Ако децата грѣшатъ, виновни сѫ родителитѣ. Ако родителитѣ грѣшатъ, виновни сѫ философитѣ, които отпреди осемь хиляди години развалиха човѣчеството. Тѣ трѣбва да дадатъ отчетъ за тѣхната философия, съ която изопачиха човѣшкитѣ умове и сърдца. Затова Христосъ казва: „Ако те съблазни дѣсното око, извади го; ако те съблазни дѣсната рѫка, отсѣчи я". Какво означава рѫката? — Човѣшката воля. Значи, извади половината воля и я употрѣби за благото на своя братъ. Употрѣби едната си рѫка и едното око за себе си, а другата рѫка и другото око за своя ближенъ. Въ духовния свѣтъ ти пакъ ще намѣришъ окото си и рѫката си. — Какъ става това? — По известни закони. Човѣкъ изгубилъ знанието да намѣства отрѣзанитѣ и извадени удове отъ тѣлото си. Нѣкога той познавалъ това изкуство.

Съвременнитѣ хора мислятъ, че иматъ очи и виждатъ. Въ сѫщность много отъ тѣхъ гледатъ, но не виждатъ; все едно, че нѣматъ очи. И фарисеитѣ казваха на Христа, че виждатъ всичко, че не сѫ слѣпи, но Христосъ имъ отговори: „Ако, наистина, виждате, ще бѫдете наказани за дѣлата си; ако не виждате, не сте отговорни." Като изучавате науката за окото, по лѫчитѣ, които излизатъ отъ него, ще познавате човѣка. Ако

лѫчътъ, който излиза отъ окото, върви нагоре, човѣкъ е добъръ, благороденъ. Той има стремежъ къмъ възвишеното. Човѣкъ, на когото лѫчътъ на окото е отправенъ надолу, има стремежъ къмъ нисшето, къмъ земята. И право въ очитѣ да. те гледа, лѫчътъ върви надолу. Когато бащата говори на сина си, и той гледа надолу, тоягата ще го спаси. Ако бащата знае, какъ да постѫпва съ сина си, лесно може да отвори очитѣ му. Соломонъ казва: „Тоягата изкарва безумието отъ детското сърдце”. Когато бащата удари неразумното си дете съ прѫчица, то веднага казва: Татко, ще те слушамъ вече. Въ Божествения свѣтъ движението съ прѫчицата е правилно и хармонично. Въ този смисълъ, скърбитѣ и страданията не сѫ нищо друго, освенъ Божественитѣ тояжки, които възпитаватъ хората. Който иска да избѣгне страданията, трѣбва да се качи на градъ, поставенъ на планина.

Ще кажете, че старитѣ сѫ изживѣли времето си. Отъ човѣка зависи всичко. Щомъ старитѣ се отказватъ отъ работа, младитѣ трѣбва да я поематъ. Тѣ трѣбва да приложатъ Христовото учение, да подготвятъ условия за идването на Царството Божие на земята. Тогава и мѫжетѣ, и женитѣ ще бѫдатъ свободни отъ мисъльта за купони. Тѣ ще работятъ, и нивитѣ имъ ще даватъ изобилно плодъ. Дето е любовьта, тамъ е изобилието. Това всѣки може да провѣри. Нека трима души направятъ следния опитъ: единъ отъ тѣхъ да посѣе сто декара съ жито, вториятъ да посѣе десеть декара, а третиятъ — единъ декаръ. Ако последниятъ вложи въ работата си любовь, единиятъ декаръ ще даде толкова плодъ, колкото десеттѣ декара, работени безъ любовь. Житното зърно се отзовава на онзи, който работи съ любовь. А за онзи, който не работи съ любовь и мисли само, колко повече жито да изкара, то се затваря и нищо не дава. И тукъ се прилага стихътъ: „Съ каквато мѣрка мѣришъ, съ такава ще ти се възмѣри”. Сегашнитѣ хора не успѣватъ въ работата си, защото не живѣятъ въ градъ, поставенъ на планина. Разумниятъ и любещъ човѣкъ влиза въ връзка съ вибрациитѣ на ябълката, разбира положението ѝ, и тя му отговаря съ сѫщото. Като мине покрай нея, тя снишава клонетѣ си и му предлага да си откѫсне, колкото плодове иска. Ако не можете да влѣзете въ връзка съ нейнитѣ вибрации, като минавате край нея, тя повдига клонетѣ си нагоре, нѣма готовность и желание да си откѫснете отъ плодоветѣ ѝ.

Единъ мой познатъ ми разправяше следната своя опитность. Той ималъ въ градината си една круша, която грижливо отглеждалъ, по тя нищо не раждала. Минало седемь-осемь години, и тя все безплодна оставала.

Единъ день, като се разхождалъ въ градината си, той се спрѣлъ предъ крушата и казалъ: Слушай, ако догодина не дадешъ плодове, ще те отсѣка и ще те хвърля вънъ. Какво било очудването му, когато на следната година крушата дала изобилно плодъ. По сѫщия начинъ и Богъ казва на хората: Слушайте, ако догодина не дадете плодове, ще ви изхвърля вънъ. Който вземе подъ внимание тѣзи думи и започне да работи, ще даде изобилно плодъ. Азъ виждамъ, че Богъ хлопа на вратата на мнозина и ги подканва къмъ работа. Който е влѣзълъ въ градъ, поставенъ на планина, той ще работи, и плодъ ще даде. Разумниятъ човѣкъ е градъ, поставенъ на планина, и не може да се укрие. Всички хора мечтаятъ за разуменъ, добъръ животъ, и той ще дойде. — Голѣми нещастия и страдания имаме. — Човѣкъ е дошълъ на земята да учи. Той учи чрезъ радоститѣ и страданията. Тѣ сѫ неизбѣжни.

Ще приведа единъ примѣръ изъ френския животъ. Единъ младъ човѣкъ се отличавалъ съ добрия си животъ. Той постоянно правилъ добрини, но всѣкога му се отговаряло съ неблагодарность и зло. Най- после той се зарекълъ да не прави на никого добро и устоялъ па това. Той пристѫпилъ къмъ решението си, когато, пакъ за направено добро, трѣбвало да лежи нѣколко години въ затворъ. Единъ день, между затворницитѣ, въ една отъ съседнитѣ стаи, станало нѣкакво спрѣчкване, което последвало съ убийство. Младиятъ човѣкъ чулъ, че нѣщо става, но не искалъ съ намѣсата си да направи добро. При разследването, питали и него, чулъ ли е, че въ съседната стая станало убийство? — Чухъ всичко, но не искахъ да се намѣсвамъ въ тази работа. За нехайството, което проявилъ, и по този начинъ съдействувалъ да стане убийството, сѫдътъ го осѫдилъ на обезглавяване. Въ деня, когато трѣбвало да се изпълни присѫдата, той извадилъ отъ джоба си златния часовникъ и го далъ на този, който щѣлъ да отрѣже главата му, съ молба: Вземи този часовникъ за споменъ отъ мене, но те моля, така да поставишъ ножа, че изведнъжъ да отрѣжешъ главата ми, да не се мѫча много. Изпълнительтъ на присѫдата взелъ часовника, благодарилъ и като погледналъ младия човѣкъ, видѣлъ му се добъръ, разуменъ и го съжалилъ. Когато вдигналъ ножа надъ главата му, рѫката му особено трепнела и, вмѣсто да отсѣче главата му на единъ пѫть, отсѣкълъ я на три пѫти. Какво показва този примѣръ? — Че не е златниятъ часовникъ, който може да измѣни сѫдбата на човѣка. И Христосъ ни показва, че пѫтьтъ, по който върви сегашното човѣчество, не е въ състояние да смекчи сѫдбата му.

Всички българи искатъ да знаятъ, какво ще стане съ България. —Ако догодина всички българи родятъ изобилно плодъ, работитѣ имъ ще вървятъ добре. Ако нищо не родятъ, и животътъ имъ нѣма да се оправи. Всички хора трѣбва да съзнаятъ, че сѫ дошли на земята да служатъ на Господа, да бѫдатъ слуги, а не господари. Българскиятъ народъ е единъ отъ слугитѣ на Господа. Той е на възрасть 15 — 16 годишно момче, което обича да прескача презъ плета. Всички народи сѫ синове на Господа, по- стари и по млади по възрасть, затова тѣ трѣбва да живѣятъ помежду си като братя. И българитѣ трѣбва да живѣятъ помежду си като братя и да се откажатъ отъ изкуството си да прескачатъ плета. Добре е човѣкъ да прескача, но презъ какви плетове? Ако прескача презъ плета на омразата, на безлюбието, на грѣха, той е на правъ пѫть.

Въ единъ монастиръ живѣли двама светии. Единъ день, като се разхождалъ, единиятъ отъ тѣхъ видѣлъ на пѫтя си дупка и въ нея гърне съ злато. Той не се спрѣлъ да помисли, какво да направи съ златото, но веднага прескочилъ оградата на монастира и избѣгалъ. Другиятъ светия забелязалъ, че другарьтъ му избѣгалъ вънъ отъ монастира и се почудилъ, кое го накарало да направи това. Той отишълъ на мѣстото и, като видѣлъ гърнето съ златото, разбралъ причината. Той си казалъ: Глупаво постѫпва моятъ другарь. Азъ ще взема паритѣ и ще ги използувамъ за благотворителни цели. Следъ това заминалъ за Александрия, построилъ църкви, училища, болници и се върналъ въ монастира, доволенъ отъ работата си. Той се обърналъ къмъ Бога съ молба, да му отговори, доволенъ ли е отъ работата, която свършилъ. Единъ ангелъ, пратеникъ отъ Бога, му се явилъ на сънь и казалъ: Всичкитѣ църкви, училища и болници, които ти направи, претеглени, тежатъ по-малко отъ прескачането оградата на монастира отъ твоя другарь.

Не се произнасяйте за постѫпката на този или на онзи, че била глупава, че не била на мѣсто. Не се гнѣвете на децата си, но постѫпвайте съ тѣхъ така, както Богъ постѫпва съ васъ. Не питайте, какво е казалъ този или онзи философъ, но се вслушвайте въ своя вѫтрешенъ гласъ. Не подражавайте на другитѣ, но бѫдете вѣрни на себе си. Ако подражавате, ще изпаднете въ смѣшно и глупаво положение.

Двама другари си живѣли добре, обичали се. Следъ време тѣ се оженили. Единиятъ живѣлъ добре съ жена си, а вториятъ билъ недоволенъ отъ живота си, защото постоянно се карали съ жена си. Той запиталъ другаря си: Коя е причината, че ти живѣешъ добре съ жена си, а азъ не

мога? — Преди да се оженимъ, — казалъ другарьтъ му — азъ разкѫсахъ котка предъ своята възлюбена, и тя се уплаши. Тя помислила, че е попаднала на лошъ човѣкъ. — Щомъ е така, лесно ще се оправи работата, и азъ мога да разкѫсамъ котка. Той взелъ една котка и я разкѫсалъ предъ жена си. Тя се засмѣла и казала: Късно е вече, приятелю. Трѣбваше по-рано да направишъ това.

Първиятъ, който разкѫсалъ котката, прескочилъ презъ плета и не далъ възможнось на злото да се разпространява. Вториятъ не прескочилъ плета, допусналъ злото въ своя домъ. Следъ това и десеть котки да разкѫса, злото не се плаши.

Какво се иска отъ васъ? — Да се освободите отъ съмнението, не по отношение на това, което азъ говоря. За мене е важно, азъ да вѣрвамъ въ това, което говоря. Вие трѣбва да вѣрвате въ Бога. Ако не вѣрвате, ще бѫдете отъ тѣзи, които вѣрватъ, че не вѣрватъ. Споредъ мене, по-мѫчно е да убедишъ човѣка да вѣрва, че не вѣрва, отколкото да го убедишъ, че вѣрва. Вѣрващиятъ знае, че е осигуренъ и живѣе по-спокойно отъ невѣрващия. Вѣрващиятъ разчита на това, съ което днесъ разполага; невѣрващиятъ разчита на наследства и завещания. Не оставяйте никакви завещания. Каквото имате, раздайте го още приживе, да отидете при Бога свободни, съ чисти рѫце. Христосъ иска отъ васъ, каквото можете да направите за нѣкого, да го направите още днесъ, да не отлагате за утрешния день. Що се отнася до училища, църкви и болници, оставете на свободнитѣ хора, тѣ да се занимаватъ съ тѣхъ.

„Вие сте виделина на свѣта: градъ, поставенъ на планина, не може да се укрие.”

14. Беседа отъ Учителя, държана на
15 септемврий, 1918 г. София.

Двамата братя

„Възнегодуваха за двамата братя”.
Матея 20: 24.

„И като чуха десетимата, възнегодуваха за двамата братя”. Важни думи въ този стихъ сѫ: десетимата, двамата и глаголътъ „негодувамъ”. Хората спрѣгатъ глагола негодувамъ и въ единствено, и въ множествено число. Кои сѫ двамата, и кои десетимата, за които се говори въ стиха? Двамата сѫ Заведеевитѣ синове — ученици на Христа. Десетимата сѫ останалитѣ Христови ученици. Значи, ученицитѣ на Христа сѫ били 12 на брой. Като извадимъ отъ 12 двама, оставатъ десеть. Като извършваме действието изваждане, отъ една страна е важно самото действие, а отъ друга — числата, съ които работимъ. Въ случая сѫ важни числата две и десеть. Изобщо, всѣко число въ природата представя сборъ отъ сили, които оказватъ известно влияние върху хората и върху цѣлата природа.

„Възнегодуваха за двамата братя”. Негодуватъ хората, но и растенията, и животнитѣ негодуватъ. Ябълчнитѣ сѣмена, събрани въ ябълката, прекарватъ веселъ, радостенъ животъ. Като братя и сестри, тѣ пѣятъ, веселятъ се, разговарятъ се сладко помежду си. Дойде нѣкой отвънъ, вземе една ябълка, изяде я и посѣе сѣмената ѝ. Тѣ започватъ да негодуватъ. Тихиятъ имъ и спокоенъ животъ се разваля: братята заематъ една посока — надолу, като образуватъ коренитѣ; сестритѣ се отправятъ нагоре, да образуватъ клонетѣ, а бащата остава по срѣдата, като стъбло, да съединява братята и сестритѣ. Бащата иска да покаже на синоветѣ и на дъщеритѣ си, че не трѣбва да мислятъ само, какъ да дѣлятъ благата, които той имъ дава. Той иска тѣ да съзнаватъ задълженията си, че сѫ дошли на земята да слугуватъ, а не да господаруватъ. Този законъ изнесе Христосъ предъ своитѣ ученици. Значи, между двамата братя, които слизатъ надолу, и десеттѣ, които възлизатъ нагоре, има известно съотношение. Тѣ се свързватъ чрезъ Христа — Бащата, и започватъ да работятъ. Като дойде Бащата между тѣхъ, тѣ казватъ: Братя и сестри сме, трѣбва да се търпимъ. Въпрѣки това изявление, все пакъ има известно негодуване между тѣхъ. Двамата братя представятъ човѣшкия умъ и човѣшкото сърдце, които сѫ привилегировани, затова единиятъ иска да седне отдѣсно на Христа, а другиятъ — отлѣво. Съ една дума, и двамата искатъ първитѣ мѣста.

Десетимата представятъ волята, т. е. желанията въ човѣка, затова тѣ възнегодуваха.

Като наблюдавате проявитѣ на човѣка, ще видите, че негодуване има навсѣкѫде въ живота: на концерти, въ театри, при посрѣщане на нѣкой голѣмъ човѣкъ, въ училища, въ семейства, въ общества. Музикантътъ негодува, че не го оценили, както трѣбва; актьорътъ негодува, че на другъ актьоръ дали по-голѣмо внимание, отколкото на него; нѣкой негодува, че при посрѣщането на голѣмия човѣкъ него оставили на последно мѣсто; ученикътъ негодува срещу учителя си, че неспособниятъ ученикъ получилъ по-добра бележка отъ него; учительтъ негодува за нехайството на ученицитѣ си, че не работятъ добре. Ученицитѣ негодуватъ — вървятъ въ една посока, учителитѣ негодуватъ — вървятъ въ друга посока, а дървото си расте. Посрѣщачитѣ и гоститѣ негодуватъ, вървятъ въ различни посоки, а дървото пакъ си расте. Дървото е общество, житниятъ стрѫкъ, растението — сѫщо сѫ общества. Значи, въпрѣки негодуването нѣщата растатъ, развиватъ се и следватъ своя пѫть. Христовиятъ законъ изисква отъ човѣка да превърне негодуването въ работа. — Какъ? — Казано ви е. Ще кажете, че сте чували много проповѣди. — Чували сте ги, но не сте слушали. Който не прилага това, което е чулъ, той не се ползува. Нѣкой казва: Днесъ нѣмамъ работа, ще отида да чуя нѣкаква новина. Право е това, той отива да чуе новини, а не да слуша. Богъ се обърна къмъ израилския народъ съ думитѣ: „Слушай, Израилю!” Майката говори нѣщо на дъщеря си, казва ѝ: Слушай, дъще. Дъщерята отговаря: Чувамъ, мамо. Тя чува, но не слуша. Чуването отива надолу, слушането — нагоре, а прилагането е стъблото, което съединява и двѣтѣ.

Разбиранията на сегашнитѣ хора за живота сѫ различни и многобройни: колкото хора, толкова разбирания. Всѣки си има специфична програма, какъ да нареди живота си. Щомъ се заговори за живота, той изнася своята програма. Ако накаратъ нѣкого да работи, той казва: Толкова свободни хора има, мене ли намѣрихте? Когато става въпросъ за взимане, всѣки представя програмата си. Щомъ трѣбва да даде нѣщо, той отстѫпва назадъ. Това показва, че човѣшката воля е склонна къмъ негодуване. Кога негодува човѣкъ? — Когато иска да се прояви. Десетимата негодуватъ, че единиятъ иска да вземе дѣсната страна на Христа, а другиятъ — лѣвата. Какво остава за тѣхъ? — Да застанатъ или отпредъ, или отзадъ на Христа, но тѣ не искатъ да бѫдатъ стражари. Въ християнството, подъ „стражарь” се разбира работникъ, т. е. човѣкъ, който е готовъ за работа. Да заемашъ

дѣсната или лѣвата страна, това подразбира човѣкъ, който иска съ малко трудъ и работа да придобие голѣмо богатство. На физическия свѣтъ това е невъзможно. Не си правете илюзии да мислите, че на земята, дето всички нѣща сѫ подложени на постоянни промѣни, може да се говори за щастие.

Ако можете да видите картата на земята преди милиони години, ще се почудите на голѣмата разлика, която сѫществува между тогавашната и сегашна земя. Тогавашнитѣ планини, рѣки, морета и океани коренно се различаватъ отъ днешнитѣ. Това показва, че и планинитѣ, и водитѣ негодуватъ. И тѣ се намиратъ подъ закона на растенето. Да негодувашъ, значи, да растешъ. Ако мѫжътъ негодува, да не казва, че жена му е причина затова; ако жената негодува, да не казва, че мѫжътъ ѝ е причина, че той я изкарва отъ търпение. Като негодувате, ще знаете, че причината е въ волята ви, която търси пѫть да се прояви. Съвременнитѣ физиолози правятъ опити съ жабитѣ, да докажатъ, че у тѣхъ има съзнание. Отнематъ мозъка на жабата, сипватъ на гърба ѝ силна киселина, и тя повдига крака си нагоре, иска да махне киселината. Това показва, че съзнанието ѝ продължава да се проявява. Макаръ инстинктивно, тя дава признакъ на животъ. Следователно, всѣко негодуване на човѣка показва, че дяволътъ е сипалъ малко киселина на гърба му. Когато нѣкой се оплаква, че не може да мисли, това показва, че дяволътъ, неговиятъ неприятель, извадилъ мозъка отъ главата му. Който не е доволенъ отъ своя мозъкъ и желае голѣмъ мозъкъ, като този на Нютона, на Канта, на Толстоя, той се оставилъ въ рѫцетѣ на дявола. Какво може да направи дяволътъ? Той внушава на човѣка отрицателни мисли, че нѣма мозъкъ, че не може да мисли, че нищо не излиза отъ него и т. н. Богъ сипва малко киселина върху тѣзи внушения, и мисъльта на човѣка започва отново да работи. Негодуването е на мѣсто, когато е естествено. Нѣкой седи на едно мѣсто, цѣлъ настръхналъ, всичкитѣ му нерви обтегнати. Дойде другъ отвънъ и го предизвиква. — Не ме закачай, не отговарямъ за последствията! И наистина, бомбитѣ започватъ да летятъ една следъ друга, една отъ друга по-силни. Това е неестествено негодуване. И безъ тѣзи бомби ще те разбератъ, какво искашъ. Кажи, че искашъ спокойствие, и хората ще те разбератъ.

„И като чуха десетимата, възнегодуваха за двамата”. Волята не трѣбва да негодува противъ желанията на сърдцето и мислитѣ на ума. Сърдцето трѣбва да има много желания, които да го хранятъ. И умътъ трѣбва да има много мисли. — Защо сѫ нуждни на човѣка много мисли и желания? Не е лошо да има човѣкъ много мисли и желания. Лошо е, когато

не ги прилага. Не мислете, че всички мисли и желания, които минаватъ презъ ума и презъ сърдцето ви, сѫ ваши. Ваши сѫ само онѣзи, които използувате за благото на своя умъ и на своето сърдце. Останалитѣ не принадлежатъ на васъ. Много шапки, обуща и дрехи има по магазинитѣ, но тѣ не сѫ ваши. Като влѣзете въ магазина, вие си изберете нѣщо по вашъ вкусъ и платите за него, то е ваше. Сѫщото се отнася до мислитѣ и желанията. Туряте една мисъль на главата си, едно желание въ сърдцето си и се оглеждате, приличатъ ли ви, ще ви харесатъ ли съ тѣхъ. Ако вие се харесвате съ тѣхъ, и хората ще ви харесатъ. Задържате ги въ себе си, плащате за тѣхъ и казвате, че сѫ ваши. Ако не ги харесате, туряте ги настрана и казвате: Не нося чужди нѣща. Следователно, всички мисли и желания, които минаватъ презъ васъ, ставатъ ваши, само когато ги приемете вѫтрешно,. когато станатъ плъть и кръвь на вашето естество.

Често чувате да казватъ, че това не трѣбва да се прави, или онова не трѣбва да се прави. Добре е, нѣкой да се заеме да напише, какво трѣбва да се прави, и какво не трѣбва. Нѣкой ще каже, че не трѣбва да се яде. Азъ пъкъ казвамъ, че трѣбва да се яде, но да не се преяжда, да не претоваряме стомаха си. — Не трѣбва да се пие. — Пий, но чиста вода. Човѣкъ може да прави всичко, което носи животъ въ себе си, както сладкото, доброто вино, което Христосъ направилъ. Пие ли човѣкъ ферментирало вино, смърть го очаква. Всѣко чувство, което огорчава човѣка, носи смърть; всѣко чувство, което произвежда радость и веселие, носи животъ. — Какъ ще познаемъ, кое чувство е за насъ, и кое — не е? — Всѣко чувство, което те огорчава, не е за тебе; всѣко чувство, което носи радость и веселие, то е за тебе — приеми го въ себе си. Сѫщиятъ законъ се отнася и къмъ мислитѣ. Всѣка мисъль, която те обърква и заблуждава,, не е за тебе. Всѣка мисъль, която внася свѣтлина въ ума ти, тя е за тебе.

Една муха се молила дълго време на Бога, да ѝ тури една малка коронка на главата, да стане по-красива. Богъ чулъ нейната молба и изпълнилъ желанието ѝ. Тя се радвала на коронката си и започнала да обикаля свѣта, да се показва предъ всички — мало и голѣмо да разбере, че мухата има коронка на главата си. Единъ день тя срещнала паяка и, тъкмо мислѣла да се похвали и на него, той първъ започналъ да я ласкае: Колко си красива съ коронка на главата си! Ела да се огледашъ въ моето огледало, да видишъ, каква красавица си. Поласкана отъ думитѣ на паяка, мухата влѣзла въ паяжината му, отдето не излѣзла повече. Защо ѝ трѣбвало коронка, да се хвали съ нея предъ свѣта?

Много отъ съвременнитѣ хора, недоволни отъ положението си, пожелаватъ, Богъ да имъ тури коронка на главата, да види свѣтътъ, колко сѫ красиви. Да, но свѣтътъ е хитъръ и разуменъ, той отнима коронкитѣ отъ главата на хората и ги развѣнчава. Днесъ повечето хора сѫ изгубили коронката си. Да благодарятъ за това. Човѣшката глава не се нуждае отъ коронка. Не ви трѣбва огледалото на паяка, не ви трѣбва коронка на главата. Колко крака има паякътъ? Разгледайте внимателно краката му и вижте, съ кои крака преде той. — Съ заднитѣ си крака. Който преде съ заднитѣ си крака, е опасенъ. Паякъ, който преде съ заднитѣ си крака, и конь, който рита съ заднитѣ си крака, сѫ опасни. Да предешъ съ заднитѣ си крака, както паяка, това показва раздвояване въ човѣшкото сърдце. Когато сърдцето ти започне да преде съ заднитѣ си крака, бѫди на щрекъ. Ако не си буденъ, непремѣнно ще ти се случи нѣкакво нещастие и ще изгубишъ коронката си. Сърдце, което преде паяжината си съ заднитѣ крака, не е човѣшко, но паяшко. Ако паякътъ прави мрежата си на време, естествено, това е въ реда на нѣщата; но, ако я прави съ цель да увлича, това не е въ реда на нѣщата.

Следователно, ако негодуването ви се дължи на висшето съзнание у васъ, отъ недоволство за вашитѣ погрѣшки, за вашитѣ лоши мисли и желания, то е естествено, въ реда на нѣщата. Ако негодуването ви се дължи на факта, че нѣмате широко сърдце и голѣмъ умъ да привличате хората, да се ползувате отъ тѣхнитѣ сили, това не е въ реда на нѣщата. Това негодуване води къмъ зло. При това положение ще излѣзе вѣрна латинската поговорка: „Homo homines lupus est”. Обаче, вѣрна е още по-старата поговорка: „Човѣкъ за човѣка е братъ”. Какъ стана това, че човѣкътъ, който бѣше братъ за човѣка, се превърна въ вълкъ? Характерно за вълка е това, че той си служи съ зѫбитѣ и съ краката. Между овчаритѣ има предание, че ако вълкътъ, като приближава къмъ стадото, не отваря отдалечъ устата си, не може да нападне нито една овца. Той може само да я надраска съ ноктитѣ си, но не и да я нападне.

Като влѣзете въ свѣта, между свѣтски и религиозни хора, ще срещнете все надраскани лице, рѫце, гърбове. Въ което религиозно общество влѣзете, навсѣкѫде, чувате да се говори: Ние сме свързани съ Бога, нашето вѣрую е най-право. Питайте тѣзи хора, видѣли ли сѫ Бога и говорили ли сѫ съ Него? Ще ви кажатъ, че тѣ не сѫ видѣли Бога, не сѫ говорили съ Него, но пророцитѣ и апостолитѣ сѫ говорили съ Него. Кой кого е видѣлъ, какво е говорилъ съ него, това не се отнася до тебе. Важно е,

ти кого си видѣлъ и какво си говорилъ. Ще дойде нѣкой майсторъ шивачъ да ми разправя, че свършилъ въ странство съ златенъ медалъ, знае всички теории за шиене. — И това е важно, но по-важно за мене е да ми ушие единъ хубавъ костюмъ, безъ недостатъци. Ако го ушие тѣсенъ, да не лѣга добре на тѣлото ми, всичкитѣ му теории пропадатъ. Какъвъ смисълъ иматъ за мене обущата, направени отъ добъръ майсторъ, ако сѫ грубо ушити и ми стѣгатъ? Носете широки, удобни за краката обуща. Тѣснитѣ обуща сѫ като съвременнитѣ правила за живота, които ограничаватъ и стѣсняватъ човѣка. Защо ви сѫ тѣсни обуща, които правятъ мазоли на краката? Хвърлете ги и турете на краката си удобни, меки, широки обуща, съ които да се движите свободно и съ разположение.

Христосъ се обръща къмъ ученицитѣ си, говори имъ за десетимата и двамата, като имъ дава методъ, да минаватъ отъ видимитѣ къмъ невидимитѣ нѣща. Често хората негодуватъ, искатъ да се проявятъ, искатъ да видятъ Бога въ себе си и вънъ отъ себе си. Това не е нуждно. Приеми Бога въ себе си, отвори сърдцето си за Него и бѫди доволенъ на всичко. Когато се грѣешъ на слънцето, трѣбва ли да го виждашъ? Трѣбва ли да знаешъ, колко е голѣмо? Обърни гърба си къмъ слънцето и остави лѫчитѣ му да проникватъ въ всичкитѣ ти клетки, да внесатъ въ тебе разположение. Това значи познаване на слънцето. Човѣкъ познава слънцето по действието на лѫчитѣ му върху неговия организъмъ. Какъ познавате човѣка? — По енергиитѣ, които изтичатъ отъ него. Това се познава при рѫкуването. Какъ се познаватъ животнитѣ? — Като се помирисватъ по носа и по опашката. Ако се разbeратъ, тѣ тръгватъ заедно, започватъ да си играятъ, Ако не се разбер态ъ, хвърлятъ се едно върху друго и започватъ да се борятъ, да се мушкатъ съ рогата си. Казвате, че воловетѣ се бодатъ и мушкатъ съ рогата си. Право е, че воловетѣ се мушкатъ, но понѣкога и хората се мушкатъ. Колко рани съмъ превързвалъ отъ такива мушкания!

Мнозина се оплакватъ отъ живота си и казватъ, че не могатъ вече да търпятъ. Споредъ мене, хората още не сѫ проявили търпение. Тѣ носятъ мѫчнотиитѣ и страданията си по неволя, а не съ търпение. Азъ и доднесъ още изпитвамъ търпението си, искамъ да зная, колко съмъ търпеливъ. Преди години дойде при мене единъ господинъ, който искалъ да ме види и да поговори върху нѣкои важни въпроси. Казахъ му, че съмъ заетъ, да отложи разговоритѣ си за другъ пѫть. — Не мога да дойда втори пѫть, трѣбватъ ми само петь минути Щомъ е за малко, съгласихъ се да го приема. Той влѣзе въ стаята ми и говори цѣли три часа непрекѫснато. Той говори,

азъ го слушамъ. Като свърши разговора си, стана да си отива. Азъ му предложихъ да направимъ една разходка въ градината. Този день бѣше за мене матуритетенъ, държахъ матура по търпението.

И дяволътъ изпитва търпението на хората. Той влѣзе въ нѣкой човѣкъ само за петь минути, а остава съ часове и дни. Следъ това човѣкъ не може да възстанови разположението си дълго време и се мѫчи. Всички спорове, недоразумения, крамоли между хората се дължатъ все на дявола. Понѣкога селянитѣ се каратъ за нищо и никакво. Кокошката на нѣкой селянинъ снесла яйцето си въ съседния дворъ. Цѣлото семейство се вдига на кракъ, отиватъ да взематъ яйцето. Има ли нѣщо лошо въ това? Какво отъ това, че съседътъ ви взелъ едно ваше яйце? Това се дължи на мисъльта въ човѣка, че неговото е само за него. Това означава служене само на себе си. Ако разбираше спороветѣ между хората, кокошката щѣше да запита господаря си: Не съмъ ли свободна да снеса едно яйце и за другъ нѣкой? Нѣма ли право вашиятъ слуга, съ паритѣ, които е спечелилъ при васъ, да купи нѣщо на другъ човѣкъ? — Има право. На сѫщото основание и кокошката има право да разполага съ своитѣ яйца. Господарьтъ нѣма право да се сърди, че кокошката му снесла едно яйце въ двора на неговия съседъ. Имайте търпение, кокошката ще снесе яйца за всички. Тя ще обиколи всички дворове и въ всѣки дворъ ще снесе по едно яйце. Следъ това ще се яви въпросътъ, въ кой дворъ първо ще снесе яйцето. Всѣки иска да бѫде пръвъ.

Всички хора се борятъ за първенство. Въ това отношение тѣ приличатъ на онѣзи красиви дами, отъ които всѣка гласувала за себе си. При посрѣщането на единъ великъ гость били избрани 12 красиви дами, да участвуватъ съ присѫтствието си. Една отъ тѣхъ трѣбвало да поднесе букета на великия гость. Голѣмъ споръ се повдигналъ между дамитѣ, коя отъ тѣхъ да изберать. Понеже не дошли до нѣкакво съгласие, тѣ решили да пристѫпятъ къмъ гласуване. Като прегледали бюлетинкитѣ, въпросътъ пакъ останалъ неразрешенъ. Защо? — Получили се 12 различни бюлетинки: всѣка дама гласувала за себе си. Голѣмо изкуство е да може човѣкъ чрезъ волята си да примири своя умъ и своето сърдце така, както Христосъ примири двамата си ученика — Заведеевитѣ синове.

Въ разказа за двамата Христови ученици е интересно желанието на Заведеевата майка да настани двамата си синове на добро мѣсто: единиятъ отдѣсно на Христа, а другиятъ — отлѣво. Оттукъ виждаме многоженството на духа. Той има нѣколко жени, т. е. нѣколко души. Странно е, наистина, единъ мѫжъ да има много жени. Странно е и една жена да има много

мѫже. Странно е, но фактътъ е на лице. Едва ли ще срещнете днесъ мѫжъ или жена, които по мисъль, по чувство или по желание поне да не сѫ били многоженци или да сѫ имали много мѫже. Колко християни, мѫже или жени, сѫ запазили закона на абсолютната чистота въ мисли, въ чувства и въ желания? Ангелитѣ живѣятъ въ този законъ, но и човѣкъ може да го спази. Който има будно и чисто съзнание, живѣе въ абсолютна чистота и светость. Засега на земята не сѫществува истинска женитба. Ако мѫжетѣ и женитѣ живѣеха въ пълно съгласие, свѣтътъ щѣше да се превърне въ рай. Сегашнитѣ хора се женятъ, за да бѫдатъ щастливи, но не постигатъ щастието, защото всѣки иска да живѣе на гърба на другия. Който е по-уменъ, играе ролята на паяка. Той простира паяжината си, започва да ласкае другия, да му обещава златни кули, докато го привлѣче къмъ паяжината си. Следъ това се обръща другата страница на живота: започватъ да се разправятъ, кой кого излъгалъ. Свекървата, отъ другата страна, е недоволна отъ снахата. Мѫжътъ се чуди, какъ да ги примирява: ту на жена си говори, ту на майка си, да има миръ въ дома. Като се родятъ деца, и тѣ започватъ да се каратъ. Мѫжътъ и жената представятъ двамата ученика на Христа — Заведеевитѣ синове, които се борятъ за първи мѣста. Свекървата, синоветѣ и дъщеритѣ представятъ десетимата, които негодуватъ за двамата. Какво става въ края на краищата? — Едни слизатъ надолу, други се качватъ, а дървото си расте. Следователно, отъ нещастието Богъ създава условия за бѫдещето щастие. Като не могатъ да живѣятъ стари и млади заедно, старитѣ заставятъ младитѣ да излѣзатъ вънъ, въ друга кѫща, а тѣ оставатъ въ старата. Пчелитѣ постѫпватъ точно обратно: младитѣ оставатъ въ стария кошеръ, а старитѣ излизатъ вънъ, въ другъ кошеръ.

Каквото и да правятъ хората, при сегашнитѣ разбирания невъзможно е да бѫдатъ щастливи. Щастието подразбира новъ животъ, животъ на абсолютна чистота и светость. Сегашнитѣ хора не могатъ да бѫдатъ щастливи, но трѣбва да владѣятъ изкуството да правятъ тухли отъ кальта, въ която живѣятъ, или, като растенията, да изсмукватъ хранителнитѣ сокове отъ нея и да ги превръщатъ въ сладки плодове. Хората ядатъ сладкитѣ плодове и се възхищаватъ отъ тѣхъ. Наистина, тѣ заслужватъ възхищение. Гледате едно плодно дърво, съ години стои заровено въ земята, и всѣка година дава сладки, вкусни плодове. То предлага плодоветѣ си безкористно. Едно иска отъ хората: да посаждатъ сѣмената му въ земята. Хората трѣбва да изучаватъ безкористието отъ растенията, а не да мислятъ,

че като сѫ дали на заемъ нѣкому хиляда лева съ полица и съ порѫчители, че сѫ имъ направили голѣма услуга. Следъ всичко това минаватъ за благородни хора и се чудятъ, защо свѣтътъ не може да се поправи. Когато хората започнатъ да даватъ пари безъ полици и безъ порѫчители, както правѣха старитѣ българи; когато всѣки устоява на обещанието си, свѣтътъ ще се поправи, и негодуването ще изчезне. Свѣтътъ ще се поправи, когато мѫжетѣ и женитѣ издържатъ на своята любовь докрай; когато братята и сестритѣ се жертвуватъ едни за други.

„Възнегодуваха за двамата братя.” Има право човѣкъ да негодува, но противъ злото. Ако нѣкой сгрѣши предъ васъ, поправете погрѣшката му, безъ да негодувате. Преди нѣколко години отидохъ въ дома на единъ познатъ адвокатъ. Тамъ заварихъ единъ проповѣдникъ. Събрали се двамата, пишатъ едно заявление, съ което искатъ да дадатъ подъ сѫдъ единъ младъ човѣкъ. — Защо ще го даватъ подъ сѫдъ? Преди нѣколко месеца той взелъ отъ проповѣдника 50 лв. на заемъ и отъ адвоката сто лева, съ условие да имъ изпрати срещу тѣхъ брашно. Понеже не получили нито брашно, нито паритѣ, решили да го дадатъ подъ сѫдъ. Още повече тѣ чули, че младиятъ човѣкъ взелъ по сѫщия начинъ отъ нѣколко мѣста пари на заемъ и се оженилъ. Като разбрахъ цѣлата работа, дадохъ 50 лв. на проповѣдника вмѣсто младия човѣкъ. Искахъ да дамъ и на адвоката стотѣ лева, но той не прие. Защо ще развалятъ работата на младия човѣкъ? Въ името на Христа платете дълга на своя ближенъ. Не е достатъчно само да проповѣдва човѣкъ, но той трѣбва да дава добъръ примѣръ съ живота си. Хората сѫ преситени отъ проповѣди, морализиране и знания. Главитѣ имъ сѫ побѣлѣли отъ това. Тѣ се нуждаятъ отъ добри дѣла, отъ знание, което е приложено, а не само отъ теории.

Какво означава бѣлата коса? — Много знания и носене на голѣмъ товаръ. Като свали човѣкъ товара си, косата му почернява. Черната коса съдържа много сокове, затова въ нея растатъ и трендафили, и тръне. Хора, които иматъ черна коса, сѫ много енергични. И когато обичатъ, и когато мразятъ сѫ рѣзки; въ тѣхъ липсва мекота. Когато косата побѣлѣва, човѣкъ губи енергията си. Той казва: Азъ съмъ кротъкъ човѣкъ. — Кротъкъ си, защото нѣмашъ енергия. Изкуство е да имашъ черна коса и да бѫдешъ кротъкъ, да не риташъ. Като побѣлѣе косата ти, и да искашъ да риташъ, не можешъ. Да риташъ, това не значи негодуване. Негодуването се изразява въ две противоложни посоки — надолу и нагоре. Всѣко негодуване завършва съ примиряване на силитѣ, които сѫ го предизвикали. И въ

човѣка има вѫтрешно раздвояване, което се изразява въ негодуване. Искашъ да направишъ едно добро, но вѫтре въ тебе нѣщо ти казва да не правишъ доброто. Ти се раздвоявашъ и, следъ известна борба, решавашъ въпроса въ единъ или въ другъ смисълъ.

„Възнегодуваха за двамата братя.” Ще кажете, че Заведеевитѣ синове обичаха Христа, затова останалитѣ ученици негодуваха. — Защо обичаха тѣ Христа? — За да седнатъ единъ отъ лѣвата Му страна, а другъ — отъ дѣсната. Така и дъщерята обича майка си, която я облича, дава ѝ пари, грижи се за нея. Майката е дала на дъщеря си друго нѣщо, по- ценно отъ това — тѣлото ѝ. Каже ли нѣкой, че нищо не е получилъ отъ майка си и отъ баща си, той не говори истината. Много нѣща сѫ дали родителитѣ ви, но вие не оценявате най-важното, което имате. И следъ всичко това нѣкой се осмѣлява да казва, че Богъ не го обичалъ. И той не говори истината. Кой му е далъ всички блага, съ които всѣки моментъ се ползува? Кой му е далъ условия да се развива? Кой му е далъ тѣлото, безъ което не може да се прояви? Богъ е навсѣкѫде и въ всичко, което ви обикаля. Какво повече искате? Трѣбва да минете презъ вѣчностьта, да разберете величието на Бога и да видите, че, въпрѣки това, Той спира вниманието си върху всѣко живо сѫщество, малко и голѣмо. — Искамъ да Го видя, както виждамъ човѣка. — Виждалъ ли си човѣка? Знаешъ ли, какво представя той? Това, което виждашъ, не е човѣкътъ, но неговитѣ прояви. Човѣкъ се проявява чрезъ сърдцето, ума, волята и душата си. Сърдцето на човѣка се познава по степеньта на неговото благородство, умътъ — по замаха на неговитѣ мисли, душата — по готовностьта ѝ да се жертвува. Външностьта на човѣка не е истинскиятъ човѣкъ. Какъ е облѣченъ, каква служба заема, какъ говори, това още не е човѣкътъ. Търсете човѣка въ благородството, въ мислитѣ му и въ жертвитѣ, които прави не само за своето благо, но и за благото на своя ближенъ. Това се отнася, както за отдѣлния човѣкъ, така и за живота въ семействата, обществата и народитѣ. Сегашнитѣ хора живѣятъ повече въ съмнения и недоволство.

Често се говори за и противъ сѫществуването на Бога, но, въпрѣки това, всѣки Го търси. Желателно е всѣки да изнесе своитѣ искания предъ себе си, да знае, какъвъ е неговиятъ Господъ, Когото той търси. Стремишъ се къмъ нѣкакъвъ идеалъ, но трѣбва да знаешъ какъвъ е той, да можешъ да го опишешъ. Нѣкоя мома търси съвършенъ момъкъ, но не може да опише, какви качества трѣбва да има той. Не можешъ да искашъ нѣщо съвършено, за което нѣмашъ ясна представа. Нѣкой търси хубава вода. Щомъ търси

такава вода, ще я намѣри, защото знае качествата ѝ. Следователно, ако търсите Бога, когото познавате, ще Го намѣрите навсѣкѫде. Който не Го познава, не може да Го намѣри. Той се съмнява въ сѫществуването Му и казва: Ако Богъ сѫществува, защо допуща войната?

Единъ турчинъ отъ варненско тръгналъ за Добричъ, тамъ да продава череши. По цѣлия пѫть той вадилъ череши отъ колата и ги гълталъ цѣли, съ костилкитѣ имъ. Като стигналъ въ града, усѣтилъ голѣмо напрежение и болка въ корема си. Отъ преяждане коремътъ му се подулъ и трѣбвало да го оперiратъ, да изхвърлятъ костилкитѣ, които нагълталъ. Ще кажете: Защо Богъ допусна тази операция? Кой, въ сѫщность, е причина за операцията? Значи, хората сами допуснаха войната, а Богъ имъ прави операции, вади костилкитѣ на черешитѣ отъ корема имъ. Единъ день, когато прогледате, ще разберете причината за всичко, което става днесъ въ свѣта. А сега, докато мислите, че знаете много нѣща, всѣкога ще вадите криви заключения и ще приличате на турчина, който казвалъ: Франция не е голѣма, но селата ѝ сѫ голѣми. Като вади криви заключения, човѣкъ мисли, че животътъ сѫществува, докато той живѣе; щомъ умре, животътъ се свършва. Не е така. Животътъ нѣма край. Свършването на единъ животъ е начало на другъ. Всѣка смърть подразбира умиране на злото и на престѫпленията и започване на новъ животъ, пъленъ съ добрини. Смъртьта не е нищо друго, освенъ разводъ на духа отъ плътьта, или напущане на плътьта отъ душата. Ако искате да знаете защо умирате, казвамъ: Човѣкъ умира, защото душата или духътъ го е напусналъ. Духътъ напуща жената, а душата — мѫжа. Когато момъкъ напусне момата, тя иска да се самоубие, не иска повече да живѣе. И обратно, ако момата напусне момъка, той не иска да живѣе. Така много хора сѫ умирали и отново се съживявали.

Какво трѣбва да прави човѣкъ, за да не умира? — Да стане слуга на себе си, а душата му — слуга на неговия духъ. Тогава майка ви и бащи ви ще ви дадатъ всичко, каквото желаете. — Сѫществува ли душа? — Докато мисли и чувствува, човѣкъ има душа. Щомъ има душа, има и съзнание. Като изгуби съзнанието си, губи и душата си. Който има съзнание, прави разлика между добро и зло. Следователно, той има и душа. Когато човѣкъ предпочита доброто и отхвърля злото въ себе си, душата му се проявява.

„Възнегодуваха за двамата братя.” Негодуването минава отъ човѣкъ на човѣкъ, както заразата. Родителитѣ негодуватъ, че иматъ деца, а нѣматъ срѣдства да имъ дадатъ образование. После децата — синове и дъщери негодуватъ, че родителитѣ не имъ оставили никакво наследство.

Проповѣдници негодуватъ. Учители негодуватъ, и ученицитѣ имъ негодуватъ. Всички хора негодуватъ, че нѣма масло, захарь, сирене. — И безъ масло се живѣе. Ядене, приготвено безъ масло е по-леко и се отразява добре на стомаха. Турите ли масло, съ приправки — червенъ и черенъ пиперъ, стомахътъ лесно се разстройва. Простата и естествена храна представя добрия животъ на човѣка. Пишната храна представя лошия човѣшки животъ.

Какъ и кога можемъ да подобримъ живота си? — Още сега. Щастието иде моментално, но условията за неговото идване се приготвятъ бавно. Влѣзе ли една Божествена мисъль въ ума ви, моментално ставате щастливи. Обаче, дълго време се е минало, докато се приготвятъ условията за нейното приемане. Щомъ изгубите тази мисъль, моментално ставате нещастни. Стоишъ на единъ мостъ тихъ и спокоенъ. Въ единъ моментъ изгубвашъ равновесието и полетявашъ надѣсно или налѣво. За да бѫдешъ щастливъ, пази следнитѣ правила: Отстрани всѣко съмнение отъ себе си! Вѣрвай въ Господа, Който живѣе въ тебе, и не Го търси вънъ отъ себе си! Работете върху себе си, и всѣки день прибавяйте по нѣщо ново къмъ своята сграда. Не мислете, кой колко знае, колко е добъръ и светъ. Мислете за себе си, вие какво знаете и колко сте добъръ. Ще кажете, че пророцитѣ и апостолитѣ били много учени, много чисти и праведни. — Който е дошълъ на земята, все е направилъ нѣкаква погрѣшка, макаръ и малка. Но силата на великитѣ хора се заключава въ това, че виждатъ малкитѣ си погрѣшки голѣми, затова лесно ги изправятъ и изкупватъ. Има случаи, когато велики хора сѫ посвещавали цѣлия си животъ за изправяне на една своя погрѣшка, съ което сѫ изработили великъ характеръ. Често синове и дъщери очакватъ на богатството на родителитѣ си. Тѣ се надѣватъ да получатъ наследство, да оправятъ объркканитѣ си смѣтки. Не очаквайте на богатство, което иде следъ смъртьта на родителитѣ ви. Нека всѣки се заеме за работа и да разчита на себе си Христосъ не остави завещание на хората, пари на заемъ не имъ даде, но приготви условия за тѣхното развитие.

Следователно, който иска да се развива, нека следва пѫтя, който Христосъ му сочи. Този пѫть води къмъ истинско щастие. Той казва: Имамъ лозе. Който иска, нека дойде при мене да работи. Хората не чуватъ думитѣ на Христа и не ги възприематъ. Тѣ искатъ да иматъ пари, да се обличатъ съ хубави, скѫпи дрехи, да обръщатъ внимание на всички. На земята това е невъзможно. Защо? — Каль има. Днесъ е хубаво времето, за нѣколко часа, но неочаквано завали дъждъ и градъ, и отъ хубавитѣ и скѫпи

дрехи нѣма да остане нищо. Като се видите съ окаляни и измокрени дрехи, ще изгубите разположението си. Човѣкъ трѣбва да придобие такова самообладание, че нищо да не е въ състояние да развали настроението му. Всичко да изгуби, той трѣбва да остане тихъ и спокоенъ въ себе си, да знае, че едно нѣщо не е изгубилъ — Господа. Всички живѣятъ въ Господа. Следователно, дали мѫжъ или дете си изгубилъ, ще знаешъ, че не сѫ изгубени. Тѣ сѫ въ Господа и всѣкога можешъ да ги намѣришъ.

Днесъ всички хора се държатъ едни за други и не се пущатъ. Жената се държи за мѫжа, мѫжътъ се държи за жената, децата — за родителитѣ си. Тѣ не знаятъ, че всички сѫ въ Господа, тамъ живѣятъ. Мѫжътъ е срѣщалъ жена си много пѫти на земята и пакъ ще я срещне. И следъ хиляди години, пакъ ще се срещнатъ. Въ всѣки човѣкъ има нѣкаква Божествена проява. И, като се отдалечи отъ тебе, естествено е да тѫжишъ за него. Като видите единъ изсъхналъ листъ на земята, спрете се предъ него и проследете, какви мисли ще минатъ въ главата ви. Той е смиренъ, мълчаливъ, въздъхва въ себе си и казва: Едно време бѣхъ високо на дървото, но ето ме, вече съмъ падналъ и изсъхналъ. Вие трѣбва да го успокоите и да му отговорите: Нищо, следъ нѣколко месеца ще се качишъ пакъ на дървото младъ, зеленъ и жизнерадостенъ. Богъ казва:„Смиренитѣ ще въздигна, а гордитѣ и високомѣрнитѣ ще смиря.” Сѫщиятъ законъ се отнася и до човѣка. Кажатъ ли, че нѣкой е грѣшникъ, азъ го насърдчавамъ. Не се безпокой, догодина ще се качишъ на дървото, ще се развеселишъ и младъ ще станешъ. Богъ благоволи повече къмъ грѣшника, който се разкайва, отколкото къмъ праведния, който се въздига и гордѣе. Да насърдчишъ обезсърдчения и падналия, това значи, да приложишъ учението, което нашиятъ Баща ни е завещалъ и предалъ чрезъ своя Единороденъ Синъ — Христосъ.

— Кѫде ще намѣримъ това учение? — Разтворете душата си и въ нея ще намѣрите всичко, което ви интересува. Ако срещнете нѣкаква мѫчнотия, тя ще бѫде въ недостатъчната свѣтлина, за да проникнете въ гънкитѣ на душата си. Умътъ е свѣтлината, а сърдцето — огнището, на което се туря горивниятъ материалъ. Като се запали, той дава необходимата свѣтлина на човѣка, да може чрезъ нея да чете написаното въ своята душа. Когато дойде Божествената свѣтлина въ насъ, т. е. Духътъ, тогава ще кажемъ като Павла: „Ще Го познаемъ, както ни е позналъ”. Бѫдете постоянно въ молитва, за да пребѫдва Богъ въ васъ и да ви освободи отъ всички прегрѣшения. Молете се, Богъ да пребѫдва въ вашитѣ действия. Ако се гнѣвите, ще знаете, че Той не е въ васъ. Ако боледувате,

Той не е въ васъ. Какъ ще се излѣкувате? — Като очистите тѣлото си отъ нечистата кръвь, ума си отъ нечисти мисли и сърдцето си отъ нечисти желания. Нечиститѣ мисли и желания разполагатъ човѣка къмъ нечиста храна. Какво добро могатъ да ви допринесатъ саламитѣ, пастърмата, кебапчетата и др.? Да кълцашъ и мелишъ месо, да го приготвяшъ на салами, това е дяволско изобретение. Колко хора сѫ отишли преждевременно на онзи свѣтъ отъ салами и отъ кълцано месо! Милиарди животни сѫ подали и подаватъ молбата си до Бога, да ги освободи отъ човѣшкия ножъ. Това е истина, която трѣбва да се възприеме. Който не я приеме, ще носи последствията на своето непослушание. Новото учение не позволява да се ядатъ никакви салами. Азъ взимамъ думата „саламъ" въ широкъ смисълъ. Когато мѫжътъ изтезава жена си, или жената — мѫжа си, тѣ сѫ яли саламъ. Когато родителитѣ развращаватъ децата си, тѣ сѫ яли саламъ. За саламитѣ Богъ изпѫди първитѣ човѣци отъ рая. За сѫщитѣ салами страда и днешното човѣчество.

Христосъ пише въ новото учение: „Човѣкъ за човѣка е братъ". Щомъ сме братя и сестри, трѣбва да живѣемъ по братски. Отъ гледището на Божественото учение нѣма неприятели въ свѣта. Хората сѫ приятели едни за други, а не неприятели. Пазете се отъ внушенията на онзи, който е поставилъ въ ума ви отрицателната мисъль, че човѣкъ за човѣка е вълкъ. Това е крива, изопачена, нечиста мисъль, остатъкъ отъ старото учение на дявола. Богъ ще изкорени това учение до дъно и нѣма да остави поменъ отъ него. Тъй казва Господъ днесъ, и каквото казва, ще се сбѫдне, защото е Божествено.

Вложете въ умоветѣ си мисъльта, че всички сте братя. Днесъ се правятъ предложения за миръ. Пратете и вие вашата нота горе, при Бога, оттамъ да искате миръ. Свѣтътъ е обсаденъ отъ ангели. Горко на онѣзи, които проповѣдватъ учението, че човѣкъ за човѣка е вълкъ! Горко на онѣзи, които лъжатъ и крадатъ! Време е вече да се приложи Божественото учение и между насъ. Проектирайте мисъльта си нагоре и изпълнете Божията воля. Не мислете, какво ще стане съ васъ. Косъмъ нѣма да падне отъ главата ви безъ Божията воля. Нека всички българи се молятъ и отправятъ молитвата си къмъ Бога. Само така България ще се благослови и освободи. Всѣки народъ, който мисли, че самъ ще оправи работитѣ си, още повече ще ги обърка. Ако всички европейски народи мислятъ така, цѣла Европа ще се напълни съ инвалиди. Най-после всички народи ще се обърнатъ къмъ Бога. Ще кажете, че отговорността лежи върху

управляващитѣ. Не е така. Всички хора, всички семейства, всички общества носятъ отговорность за положението на своя народъ. Всѣки човѣкъ поотдѣлно е толкова отговоренъ, колкото и управляващитѣ.

Всѣки човѣкъ трѣбва да отправи своята молитва къмъ Бога. — Въ коя църква трѣбва да се молимъ? — Въ която и да е. Можете да се молите и на открито. Днешниятъ топълъ, сухъ день показва, че Богъ изпраща своето благословение върху всички народи. Понеже всички сме братя, грѣхътъ на едного е общъ грѣхъ. Така казва Христосъ. И благото, и доброто на едного е общо благо. Днесъ всички народи негодуватъ единъ срещу другъ. Тѣ се обичатъ, но се намиратъ въ хипнотично състояние, което помрачава съзнанието имъ, затова тѣ не разбиратъ, какво правятъ.

Обърнете се къмъ живия Господъ, Който казва: „Потърсете ме въ день скръбенъ, и Азъ ще ви се изявя.” Опитайте Господа, да видите, дали ще ви помогне въ день скръбенъ. Нѣкой се моли да бѫде въ тила, а не на фронта. Положението е опасно навсѣкѫде, независимо отъ това, дали сте въ тила, или на фронта. Всички хора сѫ на фронта. Днесъ милиони хора умиратъ, други оставатъ инвалиди, сакати, трети страдатъ отъ сиромашия. Въ всѣки домъ се чува плачъ. Споредъ мене, сегашната култура е култура на плача и на страданието.

„Десетимата възнегодуваха за двамата братя”. — Какво ще стане съ насъ и съ европейскитѣ държави,? — Не се грижете за тѣхъ. Тѣ носятъ отговорность за себе си; всѣки народъ носи отговорность. Богъ е опредѣлилъ границитѣ и развитието на всѣка държава, за да върви всичко по своя пѫть. Всички хора и народи трѣбва да бѫдатъ съ отворени очи. Ако държавитѣ не сѫ съ отворени очи, тѣ нѣма да се ползуватъ отъ условията на живота. Бѫдете смѣли и решителни, не се обезсърдчавайте. Не мислете, какво ще стане съ васъ. Нищо лошо нѣма да стане. Богъ ще ви окѫпе, ще ви преоблѣче и ще ви постави въ новитѣ условия на живота. Така е казано, и така ще бѫде. Какво правятъ децата ви, когато обещаете да имъ купите за Великъдень нови дрехи? Тѣ скачатъ, пѣятъ, радватъ се. Голѣмъ Великъдень иде за всички хора. — Война е сега, тежки времена живѣемъ. — Ще останатъ много инвалиди, но Христосъ ще отвори очитѣ на ослѣпѣлитѣ, ще обърше сълзитѣ на страдащитѣ, ще възкреси мъртвитѣ. Хората ще се върнатъ на земята по три начина: едни ще се преродятъ, безъ да знаятъ, че сѫ преродени; други ще знаятъ, че сѫ преродени, а трети ще възкръснатъ. Който възкръсне, ще бѫде свободенъ отъ закона на кармата, отъ всички недѫзи. Възкръсналиятъ живѣе на земята така, както на небето,

дето всички изпълняватъ Божията воля съ любовь. Тогава земята ще бѫде обетованата земя; хората ще бѫдатъ красиви и млади, по на 33 години. Всички ще служатъ на Бога, както Синъ Человѣчески служи.

Да бѫдемъ Божии служители! Това е най-високата? служба, която човѣкъ може да изпълни на земята.

15. Беседа отъ Учителя, държана на
22 септемврий, 1918 г. София.

Въ мое име

„Двама или трима, събрани въ мое име”
Матея 18: 20.

„Въ мое име.” Христосъ не казва, дето сѫ събрани единъ или двама въ мое име, но казва, дето сѫ събрани двама или трима въ мое име. Значи, Той изключва едното. Ученицитѣ изучаватъ числата, работятъ съ тѣхъ, но смисълътъ имъ не знаятъ. Христосъ си Служи съ числата и знае тѣхното значение и смисълъ. Това се вижда отъ стиха, че Богъ присѫтствува тамъ, дето сѫ събрани двама или трима въ Негово име. За единицата нищо не се казва. Когато е самъ, човѣкъ влиза въ кѫщата, или въ стаята си, затваря прозорцитѣ и по този начинъ не дава възможность на свѣтлината да проникне въ стаята. Вънъ има свѣтлина, но вѫтре нѣма. Щомъ дойде единъ приятель, тогава той отваря прозорцитѣ си и дава възможность на свѣтлината да влѣзе вѫтре. Въ присѫтствието на двама, събрани въ Божието име, Богъ се изявява срѣдъ тѣхъ. Каже ли нѣкой, че Богъ не сѫществува, това показва, че той е затворилъ прозорцитѣ си за външната свѣтлина. За да се убеди въ сѫществуването на Бога, той трѣбва да отвори прозорцитѣ си. Влѣзе ли външната свѣтлина въ стаята му, философскиятъ въпросъ е разрешенъ. Следователно, който казва, че Богъ не сѫществува, той е затворилъ прозорцитѣ си. Каже ли, че Богъ сѫществува, той е отворилъ прозорцитѣ си. Обръщамъ се къмъ онѣзи отъ васъ, на които прозорцитѣ сѫ затворени, съ молба, да се върнатъ въ домоветѣ си. Защо? — Да отворятъ прозорцитѣ си. Така постѫпва и Богъ, когато изпраща страдание на нѣкой човѣкъ. Чрезъ страданията и изпитанията, Той заставя всички хора да отворятъ прозорцитѣ си, да влѣзе отвънъ необходимата свѣтлина за живота имъ.

Казано е въ Писанието: ‚Въ начало бѣ Словото.” Азъ казвамъ: Отначалото излѣзе Словото, и Словото бѣ у Бога. — Защо Словото бѣше у Бога? — Защото Неговитѣ прозорци сѫ всѣкога отворени.

„И Словото бѣ Богъ.”

„Въ Него бѣ животътъ; и животътъ бѣ виделина на человѣцитѣ.” ,

И виделината свѣти въ тъмнината; и тъмнината я не обзе”. Ако виделината се подаде на тъмнината, това показва, че или тъмнината е по-

голѣма, или прозорцитѣ ѝ сѫ затворени. Въ сѫщность, тъмнината не обзе виделината.

„Дето сѫ двама или трима, събрани въ мое име.” Въ този стихъ, знакътъ за събиране — плюсътъ, ще бѫде замѣстенъ съ думитѣ ‚въ мое име” или „въ името Божие.” Знакътъ за събирането е плюсъ, за изваждането — минусъ, за умножението — полегатъ кръстъ, а за дѣлението — две точки. Безъ тѣзи знаци не може да се опредѣли, какво действие трѣбва да се извърши между числата. Когато Христосъ казва „дето сѫ двама или трима, събрани, следва знакътъ „въ мое име”, тамъ съмъ и Азъ срѣдъ тѣхъ”. Плюсътъ, при събирането. означава страдание; минусътъ, при изваждането, означава недоволство; полегатиятъ кръстъ, при умножението, означава илюзиитѣ въ живота; двeтѣ точки, при дѣлението, означаватъ разединяване.

„Тамъ съмъ и Азъ срѣдъ тѣхъ.” Защо се събиратъ двама или трима заедно? — Да намѣрятъ истината, която ще внесе спокойствие и миръ въ душата имъ. За тази цель, прозорцитѣ имъ трѣбва да бѫдатъ отворени. Свѣтътъ, въ който живѣемъ, не се основава на произволи и случайности. Той се основава на абсолютната мѫдрость, на законъ, безъ който косъмъ отъ главата ви не може да падне. Ще кажете, че въ свѣта сѫществуватъ голѣми страдания и нещастия. — Тѣ сѫ неизбѣжни. Докога? — Докато разберемъ великитѣ закони на Битието. Съзнателно или несъзнателно, човѣкъ работи чрезъ страданията, както съ математическитѣ действия, и се развива правилно. Ангелитѣ не страдатъ, защото разбиратъ законитѣ. А всѣко неразбиране на нѣщата причинява страдания. Какъ нѣма да страда човѣкъ, който постоянно преяжда? Днесъ се наяде съ печена кокошка, пие шампанско; утре сѫщо преяжда, после се оплаква отъ разстройство на стомаха, отъ страдания и болки. Единъ день, когато разбере, че не трѣбва да преяжда, ще се освободи отъ страданията. Храненето има смисълъ дотолкова, доколкото доставя необходимитѣ елементи за подържане на организма. Вложете въ огнището си толкова вѫглища, колкото сѫ нуждни за свършването на една работа. Щомъ ги свършите, пакъ ще си набавите.

„Дето сѫ двама или трима.” Кои сѫ двамата или тримата? — Това сѫ умътъ, сърдцето и волята на човѣка. Когато умътъ е пъленъ съ възвишени мисли, сърдцето — съ движеща се творческа сила, а волята — бременна съ велики Божии добродетели, Азъ съмъ тамъ. — Кой е този Азъ? — Единниятъ, отъ Когото всичко произлиза. Нека всѣки се запита: Бремененъ ли е умътъ ми съ възвишени и свѣтли мисли, сърдцето — съ творческитѣ

енергии на доброто и волята — съ прояви на доброто? Когато казваме, че Богъ създаде свѣта, разбираме доброто, защото творчество има само въ доброто. Когато отнемете живота на човѣка, вие му причинявате зло; когато му върнете живота, причинявате му добро. Когато Христосъ изказа мисъльта — Дето сѫ двама или трима, събрани въ мое име, тамъ съмъ и Азъ, — Богъ говорѣше чрезъ Него. Когато Богъ говори, всѣкога имаме творчески процесъ. Какъ различаваме Божественитѣ нѣща отъ човѣшкитѣ? Ако отидете на нѣкаква проповѣдь или на концертъ, на театъръ и следъ това изпитате стремежъ или импулсъ къмъ възвишеното, вие сте слушали нѣщо Божествено. Ако не почувствувате никакъвъ стремежъ къмъ възвишеното, вие сте попаднали на нѣщо човѣшко. Ще кажете, че сте правовѣрни, разбирате нѣщата. Какво е вашето вѣрую, това не ме интересува; колко е голѣма вашата градина, и това не ме интересува. За мене е важно да зная, какви плодове ражда вашата градина. Градината ви може да е съ километри голѣма, и това е добро; но ако нищо не ражда, това не е добро. Всѣки трѣбва да се стреми да ражда. Човѣкъ е дошълъ на земята съ велика мисия, която трѣбва да изпълни. Всѣки човѣкъ изразява една Божествена мисъль, изпратена на земята да принесе своето благословение и да се върне пакъ при Бога. Следователно, човѣкъ се движи на земята, докато излѣе своето съдържание, т. е. докато се прояви. Това не става изведнъжъ. Нѣкой се проявява въ началото на живота си, другъ — къмъ срѣдата, а трети — на края. Много години ще тъпчешъ земята, докато нѣкой се сѣти да извади запушалката на твоето шише и излѣе съдържанието ти. Като се изпразни, пакъ по сѫщото колело се качва горе, да се напълни отново. Нѣкой пита, ще дойде ли втори пѫть на земята. Много пѫти си дохождалъ и още много пѫти ще дохождашъ.

Животътъ е колело, по което всички хора се качватъ и слизатъ; слизатъ да нагребатъ вода, качватъ се, изливатъ водата и отново слизатъ. Нѣкой казва, че не иска да се ражда втори пѫть. Това не зависи отъ него. Щомъ се движи колелото, ти непремѣнно ще слизашъ и ще се качвашъ. Ако не искашъ да се раждашъ, твоето колело ще спре движението си, и ти си осѫденъ на израждане. Това наричаме ретроградство, т. е. отстѫпление отъ закона на Божественото движение.

„Дето сѫ двама или трима.” Двамата сѫ духовникътъ и учительтъ, а тримата — народътъ. Ако духовенството е бременно съ Словото Божие, ако учителитѣ сѫ бременни съ идеята за движението на Божественото колело, и ако народътъ е бремененъ съ плодоветѣ на Духа, Богъ ще бѫде

срѣдъ тѣхъ. Този народъ е благословенъ, той ще бѫде силенъ и великъ. Това учение може да се приложи и въ домоветѣ. Бащата е духовникътъ, майката е учительтъ, а синътъ — народътъ. Този законъ, т. е. това отношение сѫществува навсѣкѫде въ живота. Като дойдете до човѣка, имате сѫщото отношение: Духовникътъ е човѣшкиятъ умъ, учительтъ — човѣшкото сърдце, народътъ — тѣлото му. Когато умътъ, сърдцето и тѣлото ни сѫ бременни съ Божествени идеи, Богъ ще бѫде срѣдъ насъ, и, каквато работа започнемъ, тя ще се благослови. Ще кажете, че човѣшкиятъ животъ е пъленъ съ нещастия и съ приключения. — Драма е това, все ще се случи нѣщо. Така е писалъ авторътъ. Той е писалъ, колко действуващи лица трѣбва да участвуватъ въ драмата, какъ да бѫдатъ облѣчени, кѫде да ставатъ действията, какви роли да се играятъ и, както е писалъ, точно така се изпълнява. — Какъвъ ще бѫде животътъ на действуващитѣ лица? — Ще минатъ презъ огънь, ще страдатъ и най- после ще се спасятъ. Така е писалъ авторътъ, така става.

Днесъ ние присѫтствуваме като зрители на една велика Божествена драма. — Какво ще стане съ действуващитѣ лица? — Каквото Авторътъ е написалъ. Героитѣ ще минатъ презъ голѣми мѫчнотии и страдания, ще разрешатъ мѫчнотиитѣ си правилно и ще се спасятъ. Следъ това публиката ще имъ рѫкоплѣска. — Защо се дава една драма въ свѣта? — За възпитание на хората. Драматическитѣ моменти не сѫ нищо друго, освенъ последствия на нѣкакви неправилности въ човѣшкия животъ. Страданията на действуващитѣ лица се дължатъ на интриги и на лоши постѫпки между самитѣ тѣхъ. Момъкъ и мома искатъ да се оженятъ, но се явяватъ интриги около тѣхъ. Майката и бащата се раздѣлятъ въ възгледитѣ си. Майката държи страната на дъщерята, бащата — на момъка. И обществото отвънъ сѫщо се раздѣля: едни подържатъ момата, други — момъка. Като дойде краятъ, въпросътъ се решава така, както Богъ иска. Като дойде краятъ на драмата, всички казватъ: Авторътъ е написалъ драмата си точно споредъ законитѣ на живота. Публиката рѫкоплѣска, доволна е отъ развръзката на драмата, и всички си отиватъ по домоветѣ. Единъ отъ присѫтствуващитѣ използуватъ добре това, което сѫ чули и видѣли; други — нищо не използуватъ, тѣ гледатъ на действията като на картини. Всѣка драма трѣбва да остави въ ума и въ сърдцето на човѣка нѣщо, което да го ползува. Животътъ е драма, а не трагедия. Героитѣ могатъ да бѫдатъ изпѫдени отъ отечеството си, да изгубятъ имането си, да бѫдатъ опозорени, да страдатъ съ години, но, въ края на краищата, сѫдбата имъ се подобрява, и тѣ отново

придобиватъ всичко изгубено. Сега вие сте сгодени за Господа, за Христа, искате да се ожените за Него, но свѣтътъ не е съгласенъ, не позволява. Момата настоява, майката и бащата се противопоставятъ и казватъ: Не може, не позволяваме да стане тази връзка. По-скоро ти ще умрешъ, или ние, но нѣма да дадемъ съгласието си. Едната страна настоява, другата се противопоставя, докато най-после работата се нарежда така, както Богъ иска. Еднитѣ казватъ може, другитѣ — не може, докато най-после въпросътъ се разрешава съ „може”.

Една милионерска дъщеря се влюбила въ единъ младъ, красивъ момъкъ. И двамата искали да се оженятъ. Бащата на момъка не билъ съгласенъ за тази женитба. Обаче, момъкътъ и момата решили и безъ него да се вѣнчаятъ. Тѣ се качили на велосипедъ, да стигнатъ по-скоро въ съседния градъ, дето да се вѣнчаятъ. По цѣлия пѫть тѣ хвърляли малки, остри гвоздейчета, съ цель да препятствуватъ на онзи, който тръгне следъ тѣхъ да ги гони. Като се научилъ за бѣгството имъ, бащата тръгналъ следъ тѣхъ, сѫщо съ велосипедъ, да ги стигне и попрѣчи на решението имъ. Обаче, гвоздейчетата започнали да се забиватъ въ гумитѣ на велосипеда и му прѣчили. Гумитѣ се пробили, и той тръгналъ пешъ. Гвоздейчетата се забивали и въ обущата. Той спиралъ често да чисти обущата си, и това го забавило. Най-после бащата стигналъ въ съседния градъ, дето младитѣ го посрещнали радостни и щастливи, че реализирали желанието си. Като се намѣрилъ предъ свършения фактъ, бащата се принудилъ да даде благословението си, и тримата се върнали у дома си доволни,

Сега Христосъ се обръща къмъ всички народи и казва, че това, което днесъ става въ свѣта, е гласъ Божи. Нѣма да остане човѣкъ и народъ, които да не разбератъ този гласъ. Рано, или късно, всички ще го разбератъ. Може да се съмнявате, да се безпокоите за последствията, но търпение се иска отъ всички. Резултатътъ на това, което днесъ става, ще се види въ бѫдеще. Като дойдете втори пѫть на земята, ще четете историята на народитѣ, ще видите, какви сѫ последствията на днешнитѣ времена. Който има търпение, ще дочака края на събитията. Който нѣма търпение, ще се отегчи и ще пожелае да си отиде у дома. Драмата, която днесъ се разиграва, е въ четири действия. Нѣкои ще видятъ само първото действие и ще си заминатъ; други ще останатъ докрая на второто действие; трети ще останатъ докрая на третото действие; малцина ще иматъ търпение да останатъ докрая на драмата, да видятъ и четвъртото действие, да видятъ последствията на драмата.

Христосъ казва: „Дето сѫ двама или трима, събрани въ мое име, тамъ съмъ и Азъ срѣдъ тѣхъ.” Числото две е производителенъ принципъ. То е сила, която произвежда, запазва, съгражда. Нѣкои я наричатъ творческа, но въ сѫщность, не е такава. Художникътъ, който рисува картини отъ природата, и музикантътъ, който възпроизвежда пѣсеньта на природата, не сѫ творци. Тѣ копиратъ природата, т. е. репродуциратъ я. Репродукцията означава преповтаряне на явленията. Художникътъ преповтаря това, което вижда въ природата. Музикантътъ преповтаря това, което чува въ природата. Възлюбениятъ говори на възлюбената си това, което Богъ е казалъ. Казвате на нѣкого, че го обичате. Какъ ще изразите обичьта си? Ако е гладенъ, ще го нахраните; ако е жаденъ, ще го напоите; ако е босъ и окѫсанъ, ще го облѣчете; ако е невежа, ще го научите на нѣщо. Азъ вѣрвамъ само въ любовь, която дава. Азъ не вѣрвамъ въ любовь, която се изразява въ чукане на пълни чаши и пиене наздравица за благото на този или на онзи народъ. Ще седнатъ нѣколко души предъ чаши, пълни съ вино, ще се чукатъ и ще пиятъ за доброто на България. Това не е нито любовь, нито обичь. България се нуждае отъ герои, отъ хора съ характеръ, съ добродетели, съ вѣра, които могатъ да издържатъ на всички условия. Сега иде неприятельтъ. Вѫтрешното разлагане, желанието на човѣка да се осигури, да живѣе само за себе си, трѣбва да се премахне. Нѣма защо да се осигурявате. Още съ слизането си на земята човѣкъ се осигурилъ. Всѣки добъръ, честенъ и справедливъ човѣкъ трѣбва да извади ножа си и да отиде на фронта. — Отсега нататъкъ ли ще воюваме? Ние очакваме всички да се върнатъ оттамъ, а сега ни се говори да излизаме на фронта. — Това, което ставаше досега, азъ наричамъ междуособица, а а не война. Досега се биха братъ съ брата — това не е война. Истинската война подразбира да воювашъ съ злото, съ кражбата, съ лъжата и да ги победишъ. Само така могатъ да се създадатъ велики народи, добри общества и семейства. Всички духовници, учители, управници, сѫдии трѣбва да извадятъ ножа си и да кажатъ: На фронта! — Противъ кого? — Противъ общия врагъ, който е тъпкалъ и тъпче всички хора. Колко ваши братя и сестри е отправилъ той на онзи свѣтъ! Колко ваши деца, ваши възвишени мисли и чувства е поробилъ и потъпкалъ! Христосъ казва, че, за да победите общия врагъ, трѣбва да прощавате на всички, които сѫ ви обидили и напакостили; трѣбва да изпѫдите злото вънъ отъ себе си. Казвамъ: Отворете прозорцитѣ си, да влѣзе Божествената свѣтлина въ вашия домъ. Който не ги отвори, ще понесе последствията на непослушанието. Това значи, Богъ ще въздаде на

всѣкиго заслуженото. Великиятъ Баща на човѣчеството гледа еднакво къмъ всички хора, и на всички говори като на съзнателни, мислещи сѫщества, които иматъ условия да се повдигнатъ. Нека всички бѫдемъ свободни и работимъ дотогава, докато се подобри живота на хората, на всички живи сѫщества на земята.

Казвате: Добре, че войната е къмъ своя край. Не е така. Войната сега започва и се развива въ ваша полза. Ние ще спечелимъ войната. — Коя война? — Божествената война, която ще повдигне народитѣ. Българскиятъ народъ ще бѫде великъ, не както мислятъ българитѣ, но великъ предъ Бога. Искамъ всички хора, всички народи да станатъ велики и така да се явятъ предъ лицето на Бога — своя Баща.

Две течения сѫществуватъ въ свѣта: на злото и на доброто. Едни хора сѫ поданици на злото, а други — на доброто. Злото отстѫпва вече своята власть и мѣсто на доброто. Да му мислятъ неговитѣ поданици. Като се явите предъ вашия Баща, Той ще ви пита: Коя кауза подържахте на земята? Подържайте Божията кауза, защото на Него дължите всичко. Той работи навсѣкѫде въ свѣта. Нищо не става случайно. Всички народи, въ своето развитие, вървятъ по директивата на Божията мисъль. Всичко се подчинява на Божиитѣ заповѣди. — Какъ ще се докаже това? — Лесно се доказва. Достатъчно е да ви кажа: Биятъ се хората на фронта. — Докажи това. — Който иска да се увѣри въ думитѣ ми, ще го изпратя на фронта. Другояче не мога да го докажа. Орѫжията, съ които небето воюва, сѫ толкова съвършени, войницитѣ — толкова силни и воинствени, че никаква тъмна сила не може да имъ противостои. И най-голѣмата земна сила отстѫпва на небеснитѣ сили. Онѣзи, които не могатъ да устоятъ на Божията сила, копаятъ скривалища надолу, тамъ да се криятъ. Когато Христосъ се яви предъ човѣчеството, което днесъ воюва, всички демони ще излѣзатъ отъ хората и ще влѣзатъ въ утробата на свинетѣ. Който се освободи отъ бѣса въ себе си, ще се обърне къмъ Бога съ думитѣ: Господи, искамъ да бѫда Твой ученикъ. Господъ ще му каже: Иди първо да разкажешъ на ближнитѣ си, какво направихъ за тебе. И сега Богъ се обръща къмъ европейскитѣ народи и имъ казва: Вие сте болни, опиянени. Трѣбва да се свестите. Богъ вдига рѫката си надъ тѣхъ, да ги свести, да отрезнѣятъ. Това означава, че мирътъ иде. Божията рѫка се движи бавно, планомѣрно и, като направи единъ полукрѫгъ, въ цѣла Европа ще настане миръ. Следъ това Той ще каже на всѣки народъ поотдѣлно: Повърни горчивото и отровното, съ което си се хранилъ досега! — и той ще повърне. — Извади кесията си! — и той ще я

извади. — Разкажи, какво си правилъ досега! — и той ще разкаже. Съ едно махане на ръката си Богъ ще се разправи съ всички народи и ще имъ каже: Земята е моя, всички сте мои деца и, отсега нататъкъ, никой нѣма право да бие брата си! Това е новото учение. Така говори Господъ. Който не вѣрва, нека погледне вънъ, тамъ ще види Бога. Вънъ е Господъ, азъ Го виждамъ. Отворете прозорцитѣ си, и вие ще Го видите. Щомъ влѣзе у васъ, вие ще почувствувате вътрешна радость и лекота, вътрешенъ миръ и веселие.

Въ единъ рудникъ, въ Америка, едно магаре прекарало десеть години на тъмно. То пренасяло въглища отъ една галерия въ друга, безъ да види слънчевъ лъчъ. На десетата година пуснали магарето за единъ день, да излѣзе отъ рудника, да подиша чистъ въздухъ, да види свѣтлия Божи день. Като се видѣло свободно, на въздухъ и свѣтлина, магарето не знаяло, какво да прави отъ радость: хвърляло се на земята, обръщало се на гръбъ, на коремъ, ревало — не знаяло, какъ да изрази радостьта си. Такова е състоянието на всѣки човѣкъ, който е отворилъ прозорцитѣ си за Божията свѣтлина и топлина. Голѣма е радостьта на човѣка, въ когото Богъ живѣе. Който се радва и весели отъ дълбочината на душата си, ще знае, че Богъ го е посетилъ и, като магарето, го извадилъ отъ дълбокия рудникъ, на чистъ въздухъ, на Божията свѣтлина, да се радва и весели на свободата.

„Дето сѫ двама или трима.” Двамата сѫ умътъ и сърдцето. Умътъ е макарата, която се изкачва нагоре; сърдцето — макарата, която слиза долу. Съ помощьта на тѣзи макари човѣкъ издига волята си, която е паднала долу, и я поставя на мѣстото ѝ. Тримата сѫ умътъ, сърдцето и волята, които всѣкога трѣбва да бѫдатъ въ съгласие. Когато двамата и тримата сѫ въ хармония, Богъ е срѣдъ тѣхъ, и работитѣ имъ се нареждатъ добре. Чуете ли думитѣ „ Азъ съмъ срѣдъ васъ” — ще знаете, че Богъ ви говори. Илия чу тихия Божи гласъ въ себе си, който го запита: Какво направи, Илия? Той закри очитѣ си съ своята дреха и отговори: Господи, оть ревность къмъ Тебе направихъ това престѫпление. Богъ му каза: Не е този пѫтьтъ, по който можешъ да ми служишъ. Не е този пѫтьтъ, по който Царството Божие може да дойде на земята. Следъ тѣзи думи дойде огнена колесница, която вдигна Илия и го занесе надъ облацитѣ. Духътъ на Илия влѣзе въ Елисея, който бѣше миролюбивъ, и той продължи неговата работа.

„Дето сѫ двама или трима, събрани въ мое име, тамъ съмъ Азъ срѣдъ тѣхъ.” Този стихъ, преведенъ на вашъ езикъ, означава: Ако умътъ и сърдцето ви сѫ събрани въ мое име. и Азъ ще бѫда между васъ; ако умътъ, сърдцето и волята ви сѫ събрани въ мое име, и Азъ ще бѫда между васъ.

Каквато работа започнете, като духовници, учители, управници, сѫдии, ще бѫде благословена, защото всички богатства сѫ въ Бога.

Единъ евангелски проповѣдникъ ми разправяше, какво видѣлъ въ живота си. Единъ день, като се разхождалъ по улицитѣ, случайно погледналъ къмъ единъ отъ прозорцитѣ на една кѫща. Той видѣлъ една красива мома, съ такова свежо лице, че останалъ очуденъ. Никога въ живота си не срѣщалъ толкова хубава мома. Вгледалъ се той внимателно въ нея и забелязалъ, че предъ лицето ѝ имало нѣкаква червена завеса, отъ която падали лѫчи, които се отразявали върху лицето на младата мома и ѝ предавали особена красота и свежесть.

Не можете ли и вие, като младата мома, да турите такава завеса предъ лицето си, за да стане красиво и свежо? — Можете. Това е завесата на Божествения животъ. Всички имате тази завеса на прозорцитѣ си, но трѣбва да я използувате. Всѣки носи Божественото въ себе си, но едни го признаватъ, а други не го признаватъ. Който се осмѣли да признае, че Богъ живѣе въ него, че всичко, което му е дадено, принадлежи на Бога, наричатъ го еретикъ, отстѫпникъ отъ вѣрата и т. н. Странно е това. Ще излѣзе, че, който вижда слънцето и признава Бога за свой Баща, е еретикъ. Слѣпиятъ, понеже не вижда слънцето, не вижда свѣта, който Богъ е създалъ, е правовѣренъ. Азъ признавамъ, че всичко принадлежи на Бога. Следователно, и азъ съмъ човѣкъ на Бога. Въ това отношение, всички търговци биха ме приели за слуга, защото не крада и не лъжа. Мога да стана и касиеръ, да пазя и да раздавамъ пари на хората. Касиерътъ трѣбва да бѫде честенъ и справедливъ.

„Дето сѫ двама или трима, събрани въ мое име, тамъ съмъ и Азъ”. Отъ тѣзи двама или трима, Богъ ще избере касиеръ, да пази Божествената каса и съ мѫдрость да раздава отъ нея на всички, които се нуждаятъ. Мнозина отиватъ при Господа да искатъ честенъ касиеръ който да пази каситѣ имъ. Отговаря имъ се, че нѣма двама или трима, събрани въ името на Бога, за да изберáтъ оттамъ човѣкъ. Възразяватъ, че всички са правовѣрни, събиратъ се въ името на Бога, правятъ молитви. Такова събиране още не е истинско.

Така кацарьтъ събира обрѫчитѣ на кацата. Той вземе чукъ въ рѫка и единъ следъ другъ ги сглобява. Това събиране не става по ваша воля, но по волята на кацаря. Ако вашитѣ умове, сърдца и воля се съберáтъ доброволно, въ името Божие, тамъ е Богъ срѣдъ васъ. Този е пѫтьтъ, по който можете да изправите живота си. Това, което става съ васъ, става и съ

цѣлия свѣтъ. Свѣтътъ представя велика, колективна душа. Каквато е участьта на великата душа, такава е участьта и на малката душа. И обратно, каквато е участьта на малката душа, такава е и на голѣмата. Малката душа може да спре голѣмата въ пѫтя ѝ; и голѣмата може да спре малката. Това е законъ въ природата. Всѣки човѣкъ може да спре движението на трена. — Какъ? — Като извади една релса отъ пѫтя му. Всѣки може да подвижи спрѣлия се тренъ, като тури извадената релса на мѣстото ѝ. Човѣкъ може да направи и едното, и другото, понеже е факторъ въ свѣта. На човѣка е дадена свобода да прави, каквото иска, но той не може да бѫде свободенъ отъ отговорность за своитѣ дѣла. По отношение на вселената, човѣкъ е малъкъ, но често малката причина произвежда голѣми резултати и последствия.

Въ 1875-та година градъ Чикаго изгорѣлъ по невниманието на единъ човѣкъ. Той ималъ крава и влѣзълъ въ обора вечерь, съ свѣщь въ рѫка, да я дои. Кравата ритнала свѣщьта, и сламата се запалила. Човѣкътъ не забелязалъ това и продължилъ работата си. Следъ малко затворилъ обора и се прибралъ вкѫщи. Срѣдъ нощь той се събудилъ отъ страшенъ викъ — цѣлиятъ градъ билъ въ пламъци. Една малка причина произвела голѣми и лоши последствия. Следъ това Чикаго билъ възстановенъ и станалъ по-хубавъ, отколкото билъ първоначално. Кой е виновенъ за пожара? — Онзи, който доилъ кравата си вечерь, и държалъ свѣщьта отзадъ, да му свѣти по-добре. Човѣкъ трѣбва да държи свѣщьта предъ лицето си, а не задъ лицето си.

Днесъ Христосъ говори на всички хора, както едно време имъ е говорилъ. Ще кажете, че не помните, кога ви е говорилъ Христосъ. Наистина, забравили сте, кога ви е говорилъ и какво ви е говорилъ. Забравили сте и гласа Му. Христосъ казва: „Това, което сте направили на едного отъ малкитѣ, направили сте го и на мене; ако нищо не сте направили на малкитѣ, и на мене нищо не сте направили”. Помните ли това? — И това не помните. Всички сте дошли отъ небето, тамъ сте се познавали; но тукъ, понеже сте съ маски, не се познавате. Сегашнитѣ хора сѫ маскирани, като на балъ маске. Като маскирани, тѣ си позволяватъ такива нѣща, каквито безъ маски никога не биха направили.

Християнството съветва всички хора да хвърлятъ маскитѣ си. Времето на балъ маске е отживѣло вѣка си. Снемете маскитѣ си, да започнете новия животъ на опознаване. Страданията се дължатъ наританицитѣ, подигравкитѣ, мушкането, смѣха, които ставатъ на балъ

маске. Като боледува, човѣкъ се обърква и казва: Не зная вече, кое е добро и кое — лошо, какво да правя и какво да не правя. Това показва, че мислитѣ и чувствата на човѣка се маскиратъ. Той се намира на балъ маске. Казвамъ: Спри бала! Свали маскитѣ отъ мислитѣ и чувствата си и ще познаешъ себе си, ще познаешъ, кой какъвъ е. Долу маскитѣ! Да започнемъ новъ, естественъ животъ на творчество, на производителность. Време е вече да се рисува, да се свири, да се оре и копае; да се обработватъ градини, ниви, лозя; да се създаватъ и подхранватъ нови мисли и желания. Колко мисли и желания сѫ убити! — Какъ да се справяме съ мѫжетѣ и съ децата си? — Като снемете маскитѣ си.

Турете въ ума си мисъльта — „въ името Божие." Богъ ще дойде у васъ и ще ви научи, какъ да пресъздадете своя домъ. Не е мѫчно да подобри човѣкъ живота си и живота на своето семейство, но той трѣбва да се освободи отъ съмнението. Единъ е пѫтьтъ за посѣване на добри мисли и желания — да работите въ името Божие. Постигнете ли това, Богъ е срѣдъ вашитѣ мисли и желания. Лошитѣ мисли не могатъ да се обработватъ въ името Божие. Който се опита да направи това, ще плати скѫпо. Никой нѣма право да малтретира майка си, която е посветила здравето, силитѣ си, живота си заради него. Позволи ли си да се отнася грубо и жестоко съ нея, скѫпо ще плати. Ако бащата и майката не изпълняватъ съ любовь задълженията си къмъ своитѣ деца, ще платятъ четверократно. Болеститѣ на съвременнитѣ хора не сѫ нищо друго, освенъ полици, които тѣ изплащатъ за неизпълненъ дългъ къмъ децата си, когато били родители, или къмъ родителитѣ си, когато сѫ били тѣхни деца. — Какво да правимъ, за да се излѣкуваме? — Да обичаме родителитѣ си, да обичаме своитѣ братя и сестри. Ние имаме една небесна майка и единъ небесенъ баща, една небесна сестра и единъ небесенъ братъ. Който съгрѣшава противъ тѣхъ, ще носи последствията на своитѣ прегрѣшения. Въ който день измѣните отношенията си къмъ своята майка, баща, братъ и сестра, Божието благословение ще дойде върху васъ, и Христосъ ще ви се изяви. Христосъ означава Синъ Человѣчески. Синътъ включва въ себе си братята и сестритѣ, които ще дойдатъ да подготвятъ пѫтя, по който майката и бащата идатъ при васъ. Които се съмняватъ въ това, което говоря, нека направятъ опитъ, да възлюбятъ небесната майка, баща, братъ и сестра; следъ това нека пожелаятъ да се реализира едно тѣхно добро желание, за което отъ години работятъ. Ако въ една седмица не го реализиратъ, нека дойдатъ при мене да кажатъ, че думитѣ ми не сѫ, вѣрни. Ако можете да приложите

любовьта си, даже на смъртно легло да сте, за една седмица положението ви ще се подобри и ще оздравѣете. Това е Божественъ законъ, който можете да приложите.

Какво трѣбва да направи българскиятъ народъ въ тѣзи трудни времена, които преживява? Едно се иска отъ всички: да възлюбите вашия Божественъ баща, майка, братъ и сестра. Това значи да се обърнете къмъ Бога. Така ще се спаси българскиятъ народъ. Така ще се спасятъ всички българи: свещеници, учители, управници, сѫдии, майки и бащи. Готовъ съмъ да стана слуга на всички, само вие да се спасите и повдигнете. Преди две хиляди години дойде Христосъ на земята, и вие Го разпнахте. И доднесъ още продължавате да Го разпъвате на кръста, да роптаете противъ Бога. Колко души сѫ готови да направятъ опитъ, да приложатъ любовьта? Ако можете да направите опита, следната година ще има голѣмо плодородие. Богъ ще върне всички загуби на хората отъ войната. Всички ще бѫдете свидетели на това, което говоря, но да възлюбите Божествената майка, баща, братъ и сестра. Сега сѫ времена за опити. Да опитаме Господа. Не говоря само думи, но нѣща, които могатъ да станатъ. Не говоря, за да печеля последователи. Искамъ всички да възлюбимъ Господа, Който се проявява чрезъ нашата майка, баща, братъ и сестра. Що се отнася до последователи, ето, Христосъ има 500 милиона последователи, които сѫ раздѣлени споредъ своето вѣрую. Тѣ и доднесъ още спорятъ, Синъ Божи ли е Христосъ, или не е; не знаятъ, какво мѣсто да Му опредѣлятъ. Христосъ е ситъ отъ такива последователи.

Казвамъ: Христосъ е Синъ Божи; Неговъ Баща е Богъ; Неговата Майка е Господъ; Неговата сестра и братъ е Духъ Свети. Той слиза на земята да утеши всички страдащи, като имъ казва: Не се страхувайте, азъ ще ви помогна. Когато сте скръбни, ще дойде вашиятъ голѣмъ Братъ да ви утеши. Ако сте паднали, ще ви повдигне. Обичайте своитѣ братя и сестри, за да чуете чрезъ тѣхъ тихия гласъ на Бога, Който казва: „Азъ съмъ съ васъ." Това означава стихътъ, въ който се казва: „Дето сѫ двама или трима, събрани въ мое име, тамъ съмъ и Азъ". Всѣки може да чуе тихия гласъ на Бога отвѫтре, или отвънъ, до ухото или до слѣпоочната область, отгоре на главата, или отпредъ. Каже ли нѣкой, че Богъ му е проговорилъ, важно е да се знае, откѫде, отъ коя посока: отъ изтокъ, западъ, северъ или югъ. Давидъ казва: „Видѣхъ Господа отпредъ, на лицето си". На друго мѣсто въ Писанието е казано: „Господъ ще ти бѫде задна стража". Това показва, че се намирашъ въ опасность. Когато гледаме Господа предъ лицето си, това е

день на спасение. Когато Го гледаме отгоре, това е часъ на молитва. Когато е вѫтре въ насъ, това е день на любовьта. Тогава трѣбва да слушаме, какво ни говори. Всѣко нѣщо, което слушаме, има свой вѫтрешенъ смисълъ. При това, всѣкога ни се говори нѣщо опредѣлено и отъ опредѣлено мѣсто. Казваме, че е дошълъ нѣкой посланникъ. Веднага искаме да знаемъ, отде иде той: отъ Англия, отъ Америка, отъ Русия, отъ Германия, или отъ Франция. Ако знаемъ отде иде, ще знаемъ и неговата мисия. Божиятъ посланникъ носи съ себе си Божията Правда и се обръща къмъ всички народи съ думитѣ: Народи, въдворете Божията Правда на земята! Ако иде отъ северъ, Той проповѣдва на хората истината. Ако иде отъ югъ, Той проповѣдва за добродетелитѣ и казва: Гладния ще нахранишъ, жадния ще напоишъ, натѫжения ще утешишъ. Ако иде отъ изтокъ, ще проповѣдва на хората за любовьта. Иде ли отъ западъ, ще проповѣдва за прощението. Казано е въ Писанието: „Преди да е залѣзло слънцето, трѣбва да си простилъ на брата си."

Много нѣща сѫ писани въ Светото Писание. Много време сѫ писали, но и много хора сѫ взели участие въ написването Му. Пребройте, колко пророци, колко евангелисти и апостоли сѫ писали. Не се пише лесно Свещена книга. Това не е да напишешъ една обикновена книга; да вземешъ оттукъ оттамъ нѣколко мисли и стихове, да ги съчетаешъ по свой начинъ и да кажешъ, че си написалъ нова книга. Следъ това, да се подпишешъ, да знаятъ всички, кой е писалъ книгата. Казватъ, че нѣкой написалъ отличенъ романъ. Не се пише лесно романъ. Ако не бѣха момъкътъ и момата, кой щѣше да го създаде? Тѣ създаватъ романа, авторътъ само го пише. Въ това отношение, авторътъ е стенографътъ, който схваща бързо онова, което момъкътъ и момата преживяватъ, и го описва. И съ това авторътъ принася известна полза на човѣчеството, но самъ той не е действуващо лице.

Богъ пише една велика книга, на която листата сѫ хората. Значи, всѣка душа, въ която сѫ вложени тайнитѣ отъ създаването на свѣта досега, е листъ на великата Божествена книга. Понеже много листа на тази книга сѫ откѫснати и забутани нѣкѫде, моята задача е да ги намѣря, изчистя и занеса на Бога, да ги постави на мѣстата имъ. Съветвамъ ви и вие, да събирате изгубенитѣ листа на Божествената книга. Ако намѣрите само единъ листъ и го занесете горе, ще получите такава награда, каквато никой царь на земята не може да ви даде. Въ този смисълъ, стихътъ „дето сѫ двама или трима, събрани въ мое име", се превежда съ думитѣ: „Ако съберете два или три листа отъ тази книга въ мое име, Азъ ще бѫда съ

васъ”. Живи сѫ листата на Божествената книга. Тѣ се наричатъ още „листа на дървото на живота”. Хората сѫ листа на живото дърво, светиитѣ сѫ цвѣтоветѣ, ангелитѣ — завързалитѣ, но още неузрѣли плодове, а херувимитѣ и серафимитѣ — узрѣлитѣ и сладки вече плодове. Всички живи сѫщества, отъ най-малкитѣ до най-голѣмитѣ, съставятъ дървото на живота, въ което текатъ Божественитѣ сокове. Цѣлото дърво пъкъ живѣе въ Бога. Чрезъ дървото се изявява животътъ, като виделина. Казано е въ Евангелието: „Виделината свѣти въ тъмнината, и тъмнината я не обзе.” Виделината е Христосъ, проявенъ въ свѣта. Щомъ се проявява Христосъ, всички трѣбва да Го познаватъ. Той е говорилъ на всички. Нѣма човѣкъ, който да е лишенъ отъ тази опитность. Нѣкои хора не обичатъ да говорятъ за своитѣ опитности и минаватъ за безвѣрници; други говорятъ повече, отколкото трѣбва, и минаватъ за лъжци, не имъ вѣрватъ. Добре е човѣкъ да говори малко и да знае, кѫде да говори. Всѣки трѣбва да съзнава, че е душа, излѣзла отъ Бога. Като направишъ нѣкаква погрѣшка, кажи: Азъ съмъ синъ, или азъ съмъ дъщеря на Бога. Сгрѣшихъ, но Той нѣма да се откаже отъ мене.

Следвайте Христовото учение, да се справите съ мѫчнотиитѣ си. Прилагайте любовьта, за да изправите погрѣшкитѣ си. Каже ли нѣкой, че ви обича, отговорете му: Нахрани ме тогава. — Обичамъ те, искамъ да те държа близо до сърдцето си. — Дай ми вода да уталожа жаждата си. — Искамъ да живѣешъ въ мене. — Преди да влѣза въ тебе, ела да ме видишъ въ тъмницата и да ме освободишъ оттамъ. Нѣкои религиозни хора славятъ на думи името на Бога и на Христа, а като излѣзатъ отъ черква, веднага започватъ да роптаятъ и да протестиратъ. Съ това изказватъ недоволството си отъ живота. После, дойде нѣкой да ме пита, вѣрвамъ ли въ иконитѣ, въ кръста, паля ли свѣщи. Отговарямъ: Обичамъ иконитѣ, обичамъ и кръстоветѣ, но живитѣ. Паля свѣщи, но изгасналитѣ. Като видя нѣкоя изцапана икона, изчиствамъ я добре и я турямъ на мѣстото ѝ.
— Кланяшъ ли се на иконитѣ? — Кланямъ се, защото тѣ сѫ листа на Божествената книга. Ако изчезнатъ тѣ, книгата не може да се напише. — Какъ може човѣкъ да се кланя на иконитѣ? Питамъ: Какъ се кланяте на изворитѣ? Както се покланяте на извора, така ще се покланяте на живата икона, т. е. на човѣка. Като отивате да пиете вода отъ нѣкой планински изворъ, навеждате се, гребвате малко вода и утолявате жаждата си.

И тъй, както не може черква безъ икони, така не може и животъ безъ живи икони. На живитѣ икони ще помагате, нѣма защо да имъ се кланяте и

да ги цѣлувате. Цѣлуването на иконитѣ е идолопоклонство. Мѫжътъ отива на война, а жената скърби за него, плаче, цѣлува портрета му. Като се върне живъ и здравъ, тя пакъ се кара съ него, сърди му се, недоволна е отъ нѣщо. Това не е ли идолопоклонство? Защо жената да не пригърне мѫжа си и да каже: Обичамъ Господа въ тебе. Така постѫпватъ съвременнитѣ религиозни съ Христа. Докато работитѣ имъ вървятъ добре, тѣ казватъ: Господи, Исусе Христе, обичаме Те. Следъ това плачатъ за Него, че страдалъ, че Го разпнали. Обаче, дойде ли имъ нѣкое изпитание или страдание, започватъ да роптаятъ противъ Бога, искатъ да знаятъ, защо имъ изпратилъ тѣзи страдания. И, като не могатъ да си дадатъ отговоръ, отричатъ се отъ Бога. Това не е истинско християнство.

Иде радостната весть, съ музика и пѣсни ни съобщаватъ, че мирътъ иде вече. Великото Божествено войнство слиза отгоре, пръсва се между всички народи — германци, французи, руси, англичани, италианци, българи, сърби, всички заедно пѣятъ: Мирътъ иде вече! Всички сме братя. Христосъ казва: „И азъ съмъ срѣдъ тѣхъ”. Той е възседналъ бѣлъ конь, съ бѣло знаме въ рѫка и казва: „Дето сѫ двама или трима, събрани въ мое име, тамъ съмъ и Азъ.”

Богъ иде на земята. Който не вѣрва, ще го провѣри. Следъ десеть Божествени години, т. е. следъ хиляда човѣшки години това ще се сбѫдне. Запишете си това, и ако следъ хиляда години не се сбѫднатъ думитѣ ми, готовъ съмъ да платя глоба отъ десеть милиона лева. Тогава ще бѫдете красиви, ще се пригърнемъ и цѣлунемъ съ свето цѣлование. Сега не се позволяватъ цѣлувки. Цѣлувката има смисълъ, само когато може да вдигне болния отъ леглото, да възкреси мъртвия. Какъвъ смисълъ има цѣлувка, която прави здравия боленъ? Какъвъ смисълъ има цѣлувка, която умъртвява? Азъ вѣрвамъ само въ цѣлувки, които правятъ човѣка уменъ, добъръ, здравъ, но не и въ такива, които го правятъ слѣпъ, глухъ, сакатъ. Ако става въпросъ за цѣлувка между хората, нека се цѣлуватъ въздушно, както децата. Докато се цѣлуватъ въздушно, тѣ запазватъ добритѣ си отношения. Щомъ се цѣлуватъ физически, отношенията имъ се развалятъ. Нечисти сѫ днесъ човѣшкитѣ цѣлувки, затова хората се срамуватъ отъ тѣхъ. Да цѣлунете умиращия, това е на мѣсто, защото той е пречистенъ. Цѣлунете го, изпратете му своитѣ добри мисли и чувства и пожелайте му добъръ пѫть.

„Дето сѫ двама или трима, събрани въ мое име.” Числото две е законъ на обичьта, а числото три — законъ на самопожертвуване, т. е.

законъ на равновесие въ природата. Числото две е още законъ на производителность, на плодородие, на изобилие. Числата 2 и 3, 5 и 6, 8 и 9 сѫ щастливи числа. Тѣ помагатъ на хората. Ако не научите смисъла на числата 2 и 3, не можете да влѣзете въ числата 5 и 6; ако не научите смисъла на 5 и 6, не можете да влѣзете въ числата 8 и 9. Науката за числата показва отношенията, които сѫществуватъ между всички одушевени и неодушевени тѣла. Като напишемъ или изговоримъ числото две, веднага изпъкватъ въ ума ни две очи, две уши, две ноздри, две отвърстия въ устата — едното води къмъ бѣлия дробъ, а другото — къмъ хранопровода. Оттукъ виждаме, че числото две играе важна роля въ човѣшката глава.

Сега, като се върнете по домоветѣ си, нека всѣки въ себе си каже: Отъ днесъ започвамъ да обичамъ своята Божествена майка, баща, братъ и сестра. Кажете ли си така, всички мѫчнотии и неразположения ще отстѫпятъ мѣстото си на радостьта и на веселието. Нова струя на животъ ще се влѣе въ васъ; нова сила ще бликне, каквато никога не сте изпитвали. Този е пѫтьтъ, по който ще стане отварянето на вашитѣ очи и уши. Този е начинътъ за познаване на Христа, на вашата майка, баща, братъ и сестра, които сте забравили.

Днесъ България има нужда отъ герои на фронта срещу злото, които да проявятъ търпение. Носете тази мисъль навсѣкѫде. Помнете: нѣма зло за България. Българскиятъ народъ ще се повдигне. Богъ ще даде на България толкова земя, колкото ѝ е необходима, даже и повече, отколкото очаква. Следъ хиляда години България ще бѫде голѣма, ще разполага съ толкова земя, колкото не е предполагала, ще я управлява единъ отъ най-добритѣ царе. Ще има и добри поданици: добри свещеници и учители, добри сѫдии и управници, разумни майки и бащи безкористни търговци, трудолюбиви земедѣлци. България ще се превърне на райска градина, а българитѣ ще бѫдатъ облѣчени въ празднични премѣни. Това ще се сбѫдне следъ хиляда години.

16. Беседа отъ Учителя, държана
на 29 септемврий, 1918 г. София.

Да се роди

„Ако се не роди нѣкой изново”
Иоана 3: 3.

„Ако се не роди нѣкой изново, не може да види Царството Божие.” Царството Божие е стремежъ на човѣшката душа, а цель и смисълъ на човѣшкия животъ. „Ако се не роди нѣкой изново, не може да види.” Понеже новораждането е условие за виждане на Царството Божие, Христосъ казва, че необходимитѣ елементи за това сѫ вода и духъ. Водата е Божественъ елементъ, който принадлежи на херувимитѣ. Тѣхниятъ физически свѣтъ е съставенъ отъ вода. Следователно, който иска да види Царството Божие, трѣбва да притежава двата елемента — водата, символъ на живота, физическия свѣтъ на херувимитѣ, и духъ — основа на Божественото Царство. Който иска да влѣзе въ Царството Божие, трѣбва да бѫде въ връзка съ ангелитѣ — основа на това царство, и съ херувимитѣ — неговиятъ физически свѣтъ. Безъ тази връзка, т. е. безъ вода и духъ невъзможно е човѣкъ да види Царството Божие. Водата и духътъ сѫ високи върхове, на които трѣбва да се качите, за да видите Царството Божие. Какъ бихте видѣли нѣкоя красива мѣстность въ природата, ако не се качите на високъ планински връхъ? Не се ли качите на върха, предъ васъ ще се изпрѣчатъ нѣща, които ще препятствуватъ на окото да вижда ясно. Тѣ ще правятъ картината мъглива. Мъглата въ човѣшкия животъ е резултатъ на ненуждни и неестествени човѣшки желания. Когато Христосъ казва да не се грижимъ, какво ще ядемъ и какво ще пиемъ, Той има предъ видъ мъглата въ нашия умъ. Трѣбва да се освободимъ отъ тази мъгла, за да виждаме ясно. Тя трѣбва да се излѣе въ видъ на дъждъ, а не да стои пръсната въ въздуха.

„Да се роди.” Какво означава раждането? Българитѣ казватъ, че нѣкоя жена добила. Обаче, добиване и раждане сѫ два различни процеса. За жената се казва, че добила; за пилето, че се излюпило, а за нисшитѣ организми, че се размножаватъ чрезъ дѣление. Раждането пъкъ подразбира бременность на духа съ една Божествена, велика идея. Значи, за да се роди човѣкъ, въ неговото съзнание трѣбва да взематъ участие два елемента: разумътъ, като висша проява на ума, и сърдцето, като условие за проява на

чувствата. Съ други думи казано: За да се роди човѣкъ изново, съ ново съзнание, той трѣбва да мине презъ вода и духъ. При разглеждане на въпроса за новораждането, умътъ и сърдцето трѣбва да бѫдатъ свободни отъ всѣкакви предразсѫдъци и предубеждения.

Въ Англия, една депутация отъ жени, членки на благотворително дружество, посетила единъ богатъ английски лордъ, съ молба да пожертвува нѣкаква сума за дружеството. Тѣ отишли въ дома на лорда вечерь. Той ги поканилъ учтиво, предложилъ имъ да седнатъ и позвънилъ на слугата, да дойде да запали лампата. Въ бързината си, слугата драсналъ три клечки кибритъ, една следъ друга, и едва на четвъртото драсване запалилъ лампата. Лордътъ му направилъ бележка, че не е внимателенъ, не трѣбва да изразходва четири клечки кибритъ за едно запалване. Дамитѣ, като чули, какъ лордътъ прави бележка на слугата си за четиритѣ клечки кибритъ, си казали: Не попаднахме на добро мѣсто. Този човѣкъ прави въпросъ за нѣколко клечки кибритъ, а ние очакваме помощь отъ него. Като излѣзълъ слугата, лордътъ се обърналъ къмъ депутацията съ думитѣ: Съ какво мога да бѫда полезенъ на благороднитѣ дами? Тѣ разказали, съ каква цель идатъ при него, и той веднага имъ далъ една сума отъ сто хиляди лева. Тѣ останали очудени отъ щедростьта на лорда. Защо? — Защото имали предразсѫдъка, че пестеливиятъ човѣкъ не може да бѫде щедъръ.

Щедростьта е едно качество, а пестеливость и економия — друго. Защо трѣбва да се изразходватъ две, три и повече клечки кибритъ за запалването на една лампа, когато това може да стане само съ една клечка? Има хора, които сѫ щедри на кибритенитѣ клечки, а като дойдатъ до паритѣ, тамъ сѫ скѫпи, нѣматъ никаква щедрость. Безразборното драсване на клечкитѣ е подобно на многобройнитѣ теории и разисквания върху християнството. Като слушате, какъ се тълкува християнството, ще кажете, че тѣзи хора сѫ тръгнали вече въ правия пѫть. Опитайте да се докоснете до кесията имъ за благотворителна цель, веднага ще се поколебаятъ. За предпочитане е при разискване на въпроситѣ човѣкъ да економисва клечкитѣ, а да дава щедро стотѣ хиляди лева, отколкото обратното — да изразходва клечкитѣ, а да економисва паритѣ.

„Да се роди човѣкъ изново.” — Какъ става новораждането? — Като се роди човѣкъ отъ вода и духъ. Раждането е доброволенъ, Божественъ актъ, а добиването, както казватъ българитѣ, насилнически процесъ. Всички хора мислятъ, че сѫ родени, въ сѫщность, тѣ сѫ добити. Питайте едного отъ сегашнитѣ родени хора, отде е дошълъ, кои сѫ майка му и баща

му, кѫде сѫ тѣ днесъ, кѫде е отечеството му, той ще ви каже, че не знае отде е дошълъ и кѫде ще иде. Знае, че родителитѣ му сѫ умрѣли, но кои сѫ тѣ, отде идатъ, сѫщо не знае; кое е истинското му отечество, и това не знае. Какво знание има този човѣкъ? Каква философия има той за живота? Родениятъ отъ Бога знае своя произходъ. Който не знае произхода си, той е добитъ, не е роденъ. Между думитѣ „добиване и убиване” има нѣщо близко. Сѫщо така и на английски думитѣ „лоеръ” (законоведецъ) и „лаеръ” (лъжецъ) сѫ близки по изговаряне, но различни по значение: Като се подхлъзне нѣкога езикътъ, може, вмѣсто законоведецъ да излѣзе лъжецъ и обратно.

Христосъ казва: „Ако се не роди човѣкъ изново, не може да види Царството Божие.” Превеждаме: За да добиемъ Царството Божие, за да възприемемъ външната свѣтлина, която ще внесе въ нашия умъ цвѣтоветѣ и формитѣ на тѣлата, потрѣбни сѫ впечатления, които отпосле ще се обработватъ. Реални нѣща не сѫ видимитѣ, а невидимитѣ, които възприемаме вѫтрешно. Нѣкой хора, свѣтски и религиозни, иматъ криво схващане, като мислятъ, че виждатъ нѣщата само външно. Външното виждане наричаме гледане. За да видимъ физически единъ предметъ, съзнанието ни трѣбва да бѫде будно. За да виждаме предмета външно и вѫтрешно, т. е. и физически, и духовно, нуждни сѫ мѫдрость и любовь. Не можешъ да познаешъ човѣка, докато не го обичашъ; не можешъ да го разберешъ, докато не се свържешъ съ разумностьта, която работи въ него. Разбиране между хората има само тамъ, дето тоноветѣ вибриратъ хармонично. Когато съчетанието между тоноветѣ е хармонично, казваме, че между тѣхъ сѫществува известна разумность. Въ това отношение, Божествената музика представя проява на мѫдростьта, т. е. на разумно, мѫдро съчетание на тоноветѣ. Когато иска да изрази нѣкоя нѣжна часть отъ пиесата, музикантътъ избира такова съчетание на вибриращитѣ тонове, което може да произведе съответенъ ефектъ върху човѣшката душа. Когато иска да изрази любовьта си къмъ момата, момъкътъ понижава гласа си, да стане тихъ и мекъ. Когато искате да покажете, че сте недоволни отъ нѣкого, вие повишавате гласа си, свивате вежди, намръщвате се, показвате юмруци.

„Ако се не роди нѣкой изново.” Христосъ говори за новораждането, като условие за вѫтрешно виждане. Както бубата има стремежъ да се превърне въ пеперуда, така и онзи, у когото съзнанието е пробудено, има желание да вижда нѣщата вѫтрешно. Когато работи съ желание да

придобие материалитѣ, необходими за неговото новораждане. човѣкъ е на правъ пѫть. Който мисли, че ще намѣри тѣзи материали въ физическия свѣтъ и ще ги получи наготово, той не може да се newроди. Наистина, мѫчнотиитѣ, изпитанията, на които човѣкъ се натъква, до известна степень спъватъ неговото развитие, но той трѣбва да прави усилия, да ги преодолява. Той знае, че смисълътъ на живота е въ Царството Божие, дето ще намѣри своитѣ близки, които обича, и които го обичатъ. Той знае, че смисълътъ на живота е въ придобиване на Царството Божие, т. е. въ придобиване на свѣта на хармонията и красотата, на свѣтлината и простора. Къмъ този свѣтъ, именно, се стремятъ съзнателно и несъзнателно всички мѫже, жени и деца. Търсите ли красиви форми, възвишени идеи, Божествена музика и поезия, ще ги намѣрите въ Царството Божие, въ свѣта на безсмъртието. Не е далечъ отъ насъ този свѣтъ. Той ни обикаля отвредъ; той прониква и въ насъ. Разстоянието отъ нашия свѣтъ до Царството Божие е само една стомилионна часть отъ милиметъра. Причината, дето хората не могатъ да видятъ тази близость, е стремежътъ имъ къмъ периферията на живота. Съ това тѣ се отдалечаватъ отъ Бога и отъ Царството Божие. Има хора, които се стремятъ къмъ центъра на живота, т. е. къмъ Бога, къмъ Неговото царство, но тѣ сѫ малко на брой. Повечето вървятъ къмъ периферията: женитѣ угаждатъ на мѫжетѣ, мѫжетѣ — на женитѣ, майкитѣ — на децата, децата — на майкитѣ и т. н. И това не е лошо, но не е правилниятъ стремежъ, не е правиятъ пѫть на душата. Истинскиятъ пѫть на душата е къмъ Бога. Това означава вѫтрешенъ стремежъ, съсрѣдоточаване на човѣка къмъ неговото висше, Божествено съзнание.

Какъ намира човѣкъ своето висше съзнание, или това на своя ближенъ? Ще кажете, като люби. Вѣрно е, че любовьта отваря всички пѫтища на човѣка, но за коя любовь говорите? Напримѣръ, жената се стреми къмъ своя мѫжъ. — Кѫде е мѫжътъ ѝ? Или кѫде е жената? Тя хваща рѫцетѣ му, гледа го въ очитѣ, но казва, че е студенъ къмъ нея, не я обича. Какви доказателства има тя, че мѫжътъ ѝ не я обича? Нека жената вземе своя термометъръ и провѣри, каква топлина има мѫжътъ ѝ. Ако има 37° топлина, той не е студенъ. Може ли да наречете студенъ онзи човѣкъ, който има 37° топлина? И азъ мѣря съ своя термометъръ и виждамъ, че този човѣкъ има 37° топлина. Значи, друго нѣщо подразбиратъ мѫжътъ и жената, когато сѫ недоволни единъ отъ другъ и се обвиняватъ въ студенина.

Нѣкои казватъ, че Христосъ говорилъ съ символи, служилъ си съ

преносния смисълъ на думитѣ. — Вашиятъ езикъ какъвъ е? Какъ е възможно топлиятъ човѣкъ да бѫде студенъ? Азъ пъкъ зная студени хора, които сѫ топли. Колкото е вѣрно вашето твърдение, толкова е вѣрно и моето. Това е неопредѣленъ езикъ, неопредѣлена философия. Действително, има хора, на които топлината не е опредѣлена, постоянно се мѣни. Такава топлина не е истинска. Топлина, която слиза до 35° и се качва до 40°, е промѣнлива. Представете си, че имате едно градуирано шише, раздѣлено на сто дѣления, т. е. на сто градуса. Вие очаквате шишето ви да събира сто кубически сантиметра течность и толкова наливате, но всѣкога оставате изненадани. Защо? — Шишето е пукнато точно на 37то дѣление, и надъ това дѣление течностьта се излива навънъ. Вие очаквате вашия мѫжъ да има 100° топлина, а оставате изненадани. Той отправя къмъ васъ само 37° топлина. Отъ това гледище, казвате, че мѫжътъ ви е студенъ къмъ васъ, не ви обича. Какво трѣбва да направите, за да ви обича? — Да си купите ново шише, въ което да турите мѫжа си и да го пазите внимателно, да не се пукне нѣкѫде, та топлината и съдържанието му да изтекатъ навънъ. Само така мѫжътъ ви ще има постоянна и неизмѣнна любовь къмъ васъ.

„Да се роди нѣкой изново”. Това значи, да влѣзе човѣкъ въ шишето си, което има 100° топлина и 100 к. см. вемѣстимость. Обаче, 37° топлина не е голѣма. При тази топлина се извършватъ обикновени процеси. При нея човѣкъ не може да разсѫждава зрѣло, нито да люби зрѣло. А човѣкъ трѣбва да се новороди, да придобие новъ елементъ въ живота си. Съвременнитѣ психолози наричатъ „новораждането” процесъ на пробуждане на човѣшкото съзнание; мистицитѣ го наричатъ проникване и проява на Божия Духъ и проява на Божествената душа въ човѣка. Духътъ и душата посещаватъ човѣка и си заминаватъ, но ако останатъ за дълго време въ него, тѣ обхващатъ напълно ума, сърдцето и волята му. Този процесъ наричаме „новораждане”. Тогава човѣкъ е бремененъ съ Божествени мисли и желания. Той е господарь на своя животъ и владѣе изкуството да се качва на небето и да слиза въ ада по свое желание. Като чуватъ да се говори за ада, хората се страхуватъ, плашатъ се отъ лошитѣ духове, не искатъ да ги срѣщатъ на пѫтя си. Който се е новородилъ, не се страхува отъ ада. И да слѣзе тамъ, жителитѣ му го посрѣщатъ добре, всички му ставатъ на крака и му се подчиняватъ. Щомъ напусне ада, тѣ си въздъхватъ спокойно и казватъ: Дано не дойде пакъ между насъ. Страшенъ е животътъ въ ада. За да излѣзе оттамъ и да придобие безсмъртието, човѣкъ трѣбва да се новороди.

Каква е разликата между васъ и близкитѣ ви, които сѫ заминали за онзи свѣтъ? Вие сте облѣчени въ дрехи отъ гѫста материя, а тѣ — въ дрехи отъ порѣдка и фина материя; вие ядете и пиете, четете, разговаряте се, а тѣ не могатъ — нѣматъ органи за това. Съ една дума, вашиятъ животъ се различава коренно отъ тѣхния. Каквато е разликата между гѫсеницата и пеперудата, такава е и между васъ и астралнитѣ сѫщества. Тѣ иматъ дотолкова отношение къмъ васъ, доколкото водите добъръ животъ. Видятъ ли, че вие мислите само за ядене и пиене, тѣ се огорчаватъ. Нѣкои хора се отвращаватъ отъ лекия животъ, още докато сѫ на земята. Така и бабитѣ, като виждатъ млади моми и момци да се любятъ, чудятъ се на ума имъ и се питатъ, какъ не имъ омрѫзнало това. Тѣ мислятъ, че сѫ поумнѣли, че сѫ надрасли тѣзи нѣща. Въ сѫщность, тѣ сѫ далечъ още отъ това. Изкуство е човѣкъ да се отказва доброволно отъ временнитѣ и преходни желания. Изкуство е човѣкъ да има всички условия да пие и доброволно да се откаже отъ пиене. Такъвъ човѣкъ е съ характеръ. Той е разбралъ Божествения животъ.

Какъ се познава човѣшкиятъ характеръ? — По два начина: като турите богатия и високопоставенъ човѣкъ при бедни условия, или като поставите бедния при богати условия. Ако богатиятъ не измѣни убежденията и разбиранията си и запази добритѣ си отношения къмъ хората, той е човѣкъ съ характеръ. Ако бедниятъ не се забрави и запази убежденията, разбиранията и отношенията си къмъ своитѣ близки, и той е човѣкъ съ характеръ. Това сѫ новородени хора, които сѫ изработили нѣщо ценно въ себе си. Има нѣща въ свѣта, които всѣки може да ви вземе — пари, дрехи, кѫщи, имоти, даже и мѫжа, и жената, и сина, и дъщерята. Но има нѣща, които никой не може да ви отнеме. Това сѫ вашитѣ добродетели, вашиятъ характеръ. Никой не може да открадне изкуствата, които притежавате. Кой ще отнеме изкуството на художника да рисува, и на музиканта да свири?

Христосъ казва: „Събирайте си богатства и съкровища, които нито молецъ разяжда, нито ръжда разваля.” Той има предъ видъ събиране на богатства и съкровища, които обуславятъ новораждането. Не прави ли сѫщото и детето, което е въ утробата на своята майка? То гълта хранителни сокове отъ нея, събира богатства, за да си образува органи, необходими за новия животъ. Следъ това то се ражда. Който не разбира процеса на раждането, не разбира и процеса на създаването на свѣта и пита, защо Богъ създаде свѣта по този начинъ. Защо създаде човѣка съ

толкова вѫтрешни органи? Защо му сѫ нуждни мозъкъ, бѣлъ дробъ, сърдце и стомахъ? Не може ли безъ тѣхъ? — Не може. Чрезъ тѣзи органи човѣкъ се свързва съ ангелитѣ, херувимитѣ и серафимитѣ, отъ които черпи знания за своето повдигане.

Въ староеврейски езикъ серафимитѣ се наричали „духове на Божия вѣнецъ”. Чрезъ бѣлия дробъ човѣкъ се свързва съ херувимитѣ. Ето защо, като дишате, мислете за тѣзи духове и за тѣхната мѫдрость. Значи, мѫдростьта се придобива чрезъ дишането. Чрезъ сърдцето си човѣкъ е свързанъ съ друга иерархия, наречена „Престоли”, т. е. Божественъ разумъ. Биенето на сърдцето показва, че сме свързани съ тази иерархия. Защо се страхува човѣкъ отъ спиране на сърдцето? — Да не прекѫсне тази връзка. Ако спре сърдцето, човѣкъ изгубва разума си. Чрезъ стомаха той е свързанъ съ други иерархии — сѫщества на благородството. Ето защо, като се нахрани, човѣкъ става по-разположенъ, по-добъръ, по-благороденъ, готовъ на жертви. Гладенъ ли е, не можешъ да се приближишъ до него. Отъ стомаха се отива въ черния дробъ, чрезъ който човѣкъ се свързва съ друга иерархия, наречена „Власти” или Божествена сила. Разстройството на черния дробъ се познава по пожълтяването на очитѣ. Това показва, че има нѣщо дисхармонично въ чувствата на човѣка. Ако разстройството на черния дробъ е голѣмо, явява се жълтеница. Това показва, че между Божественитѣ власти и човѣка има нѣкаква дисхармония. Какъ се лѣкува жълтеницата? — Чрезъ възстановяване на хармонията между Божественитѣ власти и човѣка. Чрезъ жлъчката човѣкъ е свързанъ съ сѫществата на доброто. Прекѫсне ли се тази връзка, жлъчката се пука. Следователно, изгубването на доброто въ човѣка и пукването на жлъчката, това сѫ синоними. Казватъ за нѣкого, че е много жлъченъ. За да се намали жлъчностьта, трѣбва да се увеличи добротата на човѣка. Когато жлъчката е въ нормално състояние, добротата и любовьта се увеличаватъ. Ако омразата се увеличава, любовьта се намалява. Това е законъ, който регулира отношенията между силитѣ. Никой не може да избѣгне този законъ. Каже ли нѣкой, че не иска да бѫде добъръ, той ще бѫде лошъ. Ако не иска да бѫде ученъ, ще бѫде невежа. Всѣки трѣбва да се стреми къмъ възвишеното, което може да го предпази отъ деградиране. Следъ черния дробъ се отива въ далака, чрезъ който човѣкъ се свързва съ друга иерархия — Началствата, наречени Божествена Правда и победа въ свѣта. Увеличаването и разстройството на далака показва, че правдата е нарушена, и човѣкъ е въ дисхармония съ Началствата. Друга иерархия сѫ

арахангелитѣ, сѫщества на Божията слава. Тѣ рѫководятъ народитѣ. Тѣ иматъ отношение къмъ бъбрецитѣ. Който не слави Господа и не се въодушевява отъ великото въ природата, не може да бѫде въ връзка съ арахангелитѣ и страда отъ разстройство въ бъбрецитѣ. Ще каже нѣкой, че нѣма защо да се възхищава отъ великото въ природата, докато предъ него стои трапеза съ печени пиленца, прасенца и буйно червено винце. Нѣма защо да търси смисъла на живота, когато го вижда реално предъ себе си. Така мисли животното, но човѣкътъ на XX вѣкъ не може да мисли по този начинъ и да се възхищава отъ преходни нѣща. Утре ще го заболятъ бъбрецитѣ и ще търси причината на заболяването. Най-после слизаме до иерархията на ангелитѣ, които сѫ основа на живота. За да бѫдемъ въ връзка съ тѣхъ — всички хора — мѫже, жени и деца трѣбва да раждатъ. Който не може да роди една възвишена мисъль, едно добро желание, не е свързанъ съ ангелитѣ. Всѣки моментъ трѣбва да раждате. Който не ражда, самъ прекѫсва връзката си съ ангелитѣ. Като се върнете по домоветѣ си, нека всѣки се запита, защо има мозъкъ, бѣлъ дробъ, сърдце, стомахъ, черенъ дробъ, далакъ и бъбреци. Така ще си спомните за връзката, която сѫществува между възвишения свѣтъ и васъ. Само така ще разберете, че не сте свободни да мислите, да чувствувате и да действувате, както искате.

„Ако се не роди нѣкой изново.” Какво представя новораждането? — Съвокупность отъ последователни процеси. Новородениятъ държи зрѣла ябълка въ рѫката и вижда въ нея редица процеси, извършени единъ следъ другъ. Той опитва вкуса на зрѣлата ябълка и казва, че животътъ има смисълъ. Докато дойде до новораждането, човѣкъ разбира живота дотолкова, доколкото познава процеситѣ, презъ които е миналъ, които наблюдава и изучава. Който е проследилъ покълването на ябълката и преждевременно я отскубналъ, той знае само този процесъ. Обаче, ябълчната сѣмка минава презъ покълване, разлистване, цъвтене, връзване и узрѣване на плода. Изучавайте всички процеси, които ставатъ въ природата, за да разберете себе си и своитѣ ближни. Който е миналъ презъ процеситѣ на развитата ябълка, той се е новородилъ, той е ученъ човѣкъ. Той не се страхува отъ горчивата н кисела ябълка, защото знае, че процеситѣ въ нея не сѫ завършени. При това положение, той не може да каже, че животътъ е горчивъ, че нѣма смисълъ. Всички хора познаватъ живота, но отчасти. Всѣки го опиталъ донѣкѫде, както ученитѣ, които познаватъ развитието на ябълчната сѣмка само въ нѣкои отъ нейнитѣ фази. Малцина сѫ имали търпение да наблюдаватъ всичкитѣ процеси отначало

докрай. Такива сѫ познанията на хората и въ различнитѣ области на науката.

Нѣкой възприеме идеитѣ на новото учение, на любовьта, върви до едно мѣсто и казва: Кой ще чака края на това учение? Нѣмамъ търпение да видя резултата. Сега има по-важни работи. Той се отказва още въ началото. Кои сѫ важнитѣ работи? — За момата е важно да намѣри нѣкой момъкъ, да я храни и облича; за момъка е важно да намѣри нѣкоя мома, да гледа кѫщата му и да му готви. Всѣки намира смисълъ въ нѣщо преходно и за нищо друго не мисли. Друга категория хора едва издържатъ да видятъ новото учение съ листа и пѫпки и се отказватъ; намиратъ, че времената сѫ тежки, трѣбва да подобрятъ положението си, да помогнатъ за повдигане на отечеството имъ. Въ този стремежъ тѣ помагатъ на себе си, а не на отечеството си. Трета категория хора, като видятъ, че идеитѣ, които подържатъ, се разцъвтяватъ, тѣ спиратъ дотукъ и започватъ да се организиратъ въ общества и казватъ: Да приложимъ вече идеитѣ си въ борба съ злото. Нѣма защо да се спираме върху Христовитѣ думи, да не се противимъ на злото. Тръгватъ тѣ въ борба противъ злото, но нѣматъ никакъвъ резултатъ. Четвъртата категория продължава пѫтя си къмъ Божественото учение, съ търпение дочакватъ връзване на плода и узрѣването му. Всички трѣбва да се въоръжатъ съ търпение да вкусятъ отъ плодоветѣ па дървото, което Христосъ е посадилъ. Опитайте плодоветѣ на това дърво, за да влѣзете въ връзка съ възвишенитѣ духове отъ различнитѣ иерархии.

Нѣкои искатъ да знаятъ, ще се познаватъ ли, като отидатъ на онзи свѣтъ. Колкото се познавате на земята, толкова ще се познавате и на онзи свѣтъ. Голѣмо разнообразие сѫществува и на земята, и въ другия свѣтъ. Такова разнообразие сѫществува и въ проявитѣ на хората въ приложението на любовьта, на мѫдростьта и на истината. Всѣки човѣкъ, всѣко живо сѫщество е специфична проява на любовьта. Хората не виждатъ това разнообразие, но възвишениятъ свѣтъ се интересува. Тамъ всички сѫщества спиратъ работата си за моментъ и отправятъ вниманието си къмъ сѫществото, което люби. Необятна е любовьта въ своитѣ прояви, необятна е и въ голѣмото си разнообразие. Можете ли да изчерпите водата отъ единъ изворъ съ пълнене на бутилки? При това, водата въ всѣка пълна бутилка се различава отъ водата въ бутилката, която се пълни. Водата, която е текла преди десеть години, се различава отъ тази, която тече днесъ; днешната вода ще се различава отъ бѫдещата. Водата на миналитѣ вѣкове се

различава отъ нашата. Това се отнася и до човѣшкитѣ чувства и мисли, до проявитѣ на любовьта и мѫдростьта.

„Ако се не роди нѣкой изново.” Съ това Христосъ иска да каже, че който не се роди отъ вода и отъ духъ, не може да разбере проявитѣ на великата Божия Любовь и Мѫдрость, не може да разбере смисъла на живота, не може да придобие вѫтрешна радость, доброта и сила. Да се родишъ отъ вода, това значи, да станешъ пластиченъ и подвиженъ като нея. Нѣма сѫщество по-силно отъ водата, и нѣма сѫщество по-слабо отъ водата. Следователно, човѣкъ трѣбва да бѫде слабъ като водата, за да стане силенъ като нея. Когато нѣкой пита, защо сме слаби, отговарямъ: За да станемъ силни. Слабото съдържа въ себе си елементитѣ на силното. За да се прояви силното, нуждни сѫ условия. „Отъ вода и духъ”. Духътъ подразбира разумния принципъ, който владѣе изкуството да превръща малкитѣ и слабитѣ нѣща въ велики и силни. Думитѣ на Христа „Ако се не роди нѣкой изново, не може да види Царството Божие”, подразбиратъ: Когато слабото и великото влѣзатъ въ човѣка, той може да види Царството Божие. Който не е билъ слабъ, никога не може да бѫде силенъ. Въ този смисълъ, задачата на човѣка се заключава въ използуване на най- малкитѣ страдания, да извае отъ тѣхъ нѣщо велико и ценно. Много отъ страданията на хората се дължатъ на неправилното поставяне на нѣщата. Тѣ сѫ поставили Божественитѣ нѣща на последно мѣсто, а човѣшкитѣ на първо, съ което внасятъ голѣма дисхармония въ живота си.

„Ако се не роди нѣкой изново.” Новораждането е необходимость въ живота; то опредѣля неговия смисълъ. Като се стреми къмъ новораждане, човѣкъ се разширява. Който не разбира смисъла на новораждането, разширява се, безъ да знае защо. И, въ края на краищата, самъ се обременява и отегчава. Той си прави кѫщи, купува си имоти, дава подъ наемъ, но вмѣсто да осмисли живота си, повече се обърква. Наемателитѣ се каратъ помежду си, и той се кара съ тѣхъ; тѣ не плащатъ редовно наемитѣ си, причиняватъ повреди на кѫщата и т. н. Тукъ може да се приложи поговорката: Нѣмала си баба белица, купила си прасенце.” Това значи неразбиране на великия процесъ на новораждането. Човѣкъ не е дошълъ на земята да си прави кѫщи, да ги дава подъ наемъ, да става рентиеръ. Той е дошълъ да работи съ ума, съ сърдцето и съ волята си. Преди да е билъ готовъ за работа, трѣбвало да мине презъ мѫчението и труда. Казано е, че човѣкъ се мѫчи, ангелитѣ се трудятъ, а Богъ работи. Често Богъ запитва ангелитѣ: Какво правятъ хората на земята? — Мѫчатъ се. Впрегнали сме

ги да копаятъ и оратъ нивата. Богъ отговаря: Нека я изоратъ и посѣятъ. Следъ това ще дойда Азъ, да я ожъна. Като събера житото, ще ги извикамъ, и всички заедно ще седнемъ да си похапнемъ. Така Богъ работи. Следователно, който прави добро на хората и ги люби, той работи. Да учишъ и възпитавашъ хората, това е трудъ; да имъ готвишъ, да чукашъ лукъ и месо, това е мѫчение. Не е тежка работата на човѣка; тежко е, че усилията му оставатъ неоценени. Следъ като прекаралъ съ часове въ кухнята, ще му кажатъ: Нищо не струва яденето. — Докога ще се мѫчимъ? — Докато разберете смисъла на живота и се откажете отъ неестественитѣ желания, които водятъ къмъ неестествени пѫтища.

Едно време Богъ направилъ две рѣки, които пусналъ да текатъ по опредѣленъ пѫть: едната вървѣла надолу. а другата — нагоре. Първата рѣка минавала презъ черноземъ, поради което била мѫтна; втората минавала презъ чисти пластове, затова водата ѝ била чиста. До едно мѣсто и дветѣ рѣки текли близо една до друга и спокойно, приятелски се разговаряли. Като дошло редъ да се раздѣлятъ, тѣ решили да направятъ нѣкѫде дупка, да слѣятъ водитѣ си, да се усилятъ и съ това да подобрятъ положението си. Направили дупка, слѣли водитѣ си и образували една рѣка, водата на която била мѫтна. Тѣ не постигнали желанието си, да придобиятъ чистъ животъ, и, въ края на краищата, понесли последствията на своето неблагоразумие. Неестественитѣ пѫтища всѣкога носятъ лоши последствия. Това става и въ съвременнитѣ общества. Вмѣсто да следватъ пѫтя, който Богъ имъ опредѣлилъ, тѣ се отклоняватъ и тръгватъ по неестественитѣ пѫтища на живота. Грѣшникътъ да върви по своя пѫть, праведниятъ — по своя, но никога да не смѣсватъ пѫтищата си.

„Ако се не роди нѣкой изново.” Новораждането не подразбира сливане водитѣ на две рѣки, и дветѣ да изгубятъ чистотата си. Новораждането подразбира възприемане на Христовия животъ въ себе си: чистата вода ще приеме Христовия животъ и ще следва своя пѫть. Мѫтната вода първо ще мине презъ земнитѣ пластове, ще се пречисти и, като стане бистра, и тя ще възприеме Христовия пѫть и ще продължи движението си. Пѣсъчнитѣ пластове, презъ които се пречиства водата, сѫ страданията. Днесъ и българитѣ минаватъ презъ земнитѣ пластове, т. е. презъ страданията, за да се пречистятъ. Единъ день всички, които сѫ преминали презъ страданията, ще благодарятъ и ще видятъ, какво сѫ придобили. Пазете правилото, да не вливате чистата вода въ нечистата, чистия животъ въ нечистия, но да се стремите къмъ процеса на

новораждането, който носи благоприятни условия за вашето развитие. Ако ви пита нѣкой, какво носи новораждането, отговорете: Новораждането носи въ себе си условия за запалване на изгасналитѣ свѣщи на хората, за изправяне недѫзитѣ на тѣлата имъ, за отваряне очитѣ на слѣпитѣ, ушитѣ на глухитѣ и т. н. Само Богъ е въ състояние да оправи живота на хората. Само Той е въ състояние да издигне падналитѣ хора и да оправи тѣхния пѫть. Само Той е въ състояние да оправи изопаченитѣ сърдца на майкитѣ, изкривенитѣ умове на бащитѣ, разстроенитѣ жлъчки на синоветѣ и разстроенитѣ далаци на дъщеритѣ. Когато се изправятъ хората, тогава ще се създадатъ благородни общества и семейства. Докато се оплакватъ отъ разстройство на черния дробъ, на жлъчката, на бъбрецитѣ и на далака, никакво подобрение не може да се очаква.

Когато всички удове на човѣшкия организъмъ се оправятъ, тогава и свѣтътъ ще се оправи. Постѫпвайте и вие като Бога. Видите ли, че умътъ и сърдцето на брата ви сѫ изопачени, не го критикувайте, но му помогнете да се изправи. Това значи, да правите добро. Какъ ще направите добро, не мислете. Важно е да имате желание да го правите. Силното желание отваря очитѣ на човѣка и му дава възможность да помага. Ако си гладенъ, за предпочитане е да ти дадатъ черенъ хлѣбъ, отколкото да очаквашъ съ дни и седмици обещания бѣлъ хлѣбъ. Много време ще чака гладниятъ за бѣлъ хлѣбъ! За предпочитане е приживе да дадешъ нѣщо на човѣка отъ богатството и благата си, отколкото да му оставишъ следъ смъртьта си хиляди или милиони лева. Малкото, дадено на време, струва повече отъ многото, дадено не на време. Богъ дава всѣкога на време и на мѣсто. Хората отлагатъ нѣщата за далечното или близко бѫдеще. Не, доброто, което си намислилъ да направишъ, направи го още днесъ. Отлагането не разрешава въпроситѣ.

Днесъ отъ всички хора се изисква да поставятъ доброто за основа на своя животъ. Това се иска и отъ българитѣ. Хората изневѣряватъ на доброто, когато искатъ да придобиятъ повече знания, богатства, сила, отколкото могатъ да носятъ. Право ли е това? Има ли смисълъ, богатиятъ да се облѣче съ новитѣ си и скѫпи дрехи, да тури на рѫцетѣ си златни пръстени, на гърба си раница, пълна съ скѫпоценности и така да мине презъ гѫста гора, дето има разбойници. Тѣ ще го пресрещнатъ, ще го убиятъ и ще го оберать. За да мине спокойно презъ гората, той трѣбва да облѣче старитѣ си дрехи и на гърба си да носи раница съ малко хлѣбъ. Животътъ на съвременнитѣ хора е пъленъ съ изненади: на всѣка стѫпка

могатъ да го срещнатъ разбойници и да го нападнатъ. Животътъ носи и добри условия, и изненади. За всички хора, за всички народи има богати условия за развитие, които и днесъ могатъ да се използуватъ. Който е дошълъ до състоянието на пеперудата, ще се ползува отъ добритѣ условия на живота; който не е излѣзълъ отъ състоянието на гжсеницата, ще гризе листата на дърветата и ще се оплаква отъ условията на живота.

„Ако се не роди нѣкой изново, не може да види Царството Божие." Съ други думи казано: Ако не поправите мозъка, бѣлия дробъ, стомаха, жлъчката, черния дробъ, бъбрецитѣ си и ако не раждате, не можете да бждете добъръ, силенъ, разуменъ и благороденъ човѣкъ. Това е учението, което можете да приложите въ живота си. Ако нѣкой се оплаква, че мозъкътъ му не работи, както трѣбва, нека мисли усилено, да прочисти пжтищата, по които текатъ умственитѣ енергии. — Голѣми мжчнотии имамъ. — Приложи волята си, за да се справишъ съ мжчнотиитѣ си. Прилагайте ума, сърдцето и волята си съзнателно, за да живѣете добре. Това не значи, че ще избѣгнете мжчнотиитѣ. Много мжчнотии ще имате, но ще ги преодолявате. Много пжти човѣкъ ще се излюпва, много пжти ще се добива, докато най-после се роди и види Царството Божие. Между сегашното виждане и тогавашното ще има голѣма разлика. Нѣкой видѣлъ Христа, Бога, а като го питатъ, роденъ ли е отъ вода и духъ, нищо не може да каже. Който не знае, дали е роденъ отъ вода и духъ, не може да види нито Бога, нито Христа. Той е видѣлъ обикновенъ човѣкъ, съ бѣла брада и съ корона на глава, но това не е Богъ. Ако види нѣкой младъ момъкъ, това не е Христосъ. — Видѣхъ ангелъ. — Въпросъ е, дали си видѣлъ истински ангелъ. И малкото дете минава за ангелче, но между него и истинския ангелъ има голѣма разлика. Да видишъ ангелъ, това значи, да се преобрази цѣлия ти животъ. Ти ставашъ по-добъръ, разширявашъ се, придобивашъ по-голѣма свѣтлина. Да видишъ Бога, това значи, да станешъ светия.

„Само чистиятъ по сърдце може да види Бога." Мойсей, който бѣше чистъ и светъ човѣкъ, само единъ пжть видѣ Бога, и то гърба, а не лицето Му. Животътъ ви ще се преобрази, ако видите само една частица отъ Бога. За да видите поне частица отъ дрехата Му, вие трѣбва да се освободите отъ своитѣ отрицателни прояви: злоба, зависть, омраза, гнѣвъ и др. Защо не изслушвате спокойно вашата сестра или вашия братъ, когато ви разправятъ свои красиви опитности? Не завиждайте на никого. Ако днесъ нѣкой има една хубава опитность, вие ще имате на другия день. Нѣма човѣкъ въ свѣта, на когото да не се дава известно благо. Отворете ума и сърдцето си,

да възприемете красиви мисли и чувства. Когато едновременно въ ума и въ сърдцето ви влѣзатъ една благородна и възвишена мисъль и едно благородно чувство, вие ще се новородите и ще бѫдете готови да се жертвувате за тѣхъ. Не гледайте на нѣщата и на проявитѣ само отъ външната имъ страна. Често външностьта лъже хората. Отивате нѣкѫде на гости и казвате, че домакинята не била любезна къмъ васъ, не ви се усмихнала. Каква усмивка искате: както котката се усмихва на мишката, или както майката на своето любимо дете? Когато дебне мишката, котката стои неподвижна, съ затворени очи, като че не я вижда. Щомъ я хване между лапитѣ си, тогава ѝ се усмихва. Обаче, майката се усмихва вѫтрешно, едва забелязано, на своето дете. Помнете: външната усмивка не е всѣкога искрена и чиста. Не е набоженъ онзи, който нѣма любовь въ себе си. Не е християнинъ онзи, който говори да правишъ добро, безъ да прилага доброто.

Човѣкъ трѣбва да различава истинското добро отъ привидното, както и истинското зло отъ привидното. Нѣкой изпразва кесията ви и казва, че направилъ това съ цель да помага на беднитѣ. Понеже вие не сте изпълнили задължението си къмъ беднитѣ, той го изпълнява вмѣсто васъ. Остави човѣка свободенъ, самъ да изпълни задълженията си. Това не е християнство. Това не е процесъ на новораждане. Всѣки трѣбва да се новороди, за да могатъ водата и духътъ да работятъ въ него, да създадатъ условия за придобиване на любовьта, на мѫдростьта, на радостьта и на силата. Само така човѣкъ може да види Царството Божие. Само Учительтъ може да помогне на ученика, да придобие условията за влизане въ Царството Божие. Ако слънцето не изпраща своята свѣтлина и топлина, земята сама нищо не може да ни даде. Безъ учитель ученикътъ нищо не може да направи.

„Ако се не роди нѣкой изново.” Това значи: ако не се свържете съ възвишенитѣ сѫщества — съ ангелитѣ, херувимитѣ, серафимитѣ, началствата, престолитѣ, не може да се новородите. Новораждането освобождава човѣка отъ смъртьта, която го ограничава и лишава отъ условия за придобиване на всички добродетели. Нека всѣки каже въ себе си: Праведниятъ не умира. Никой не може да вземе добродетелитѣ му, никой не може да вземе душата му. Христосъ казва: „Имамъ власть да положа душата си, имамъ власть да я взема.”

Задачата на всѣки човѣкъ, на всѣки българинъ е да познае своя Баща и да каже: Готовъ съмъ вече да изпълня първо волята на Баща си, а следъ

това и на своя ближенъ. Богъ ще му отговори: Да бѫде благословенъ този народъ, този човѣкъ, който е готовъ да ми служи съ любовь. Азъ ще платя всичкитѣ му дългове, ще му направя нова кѫща, ще му дамъ добри синове и дъщери.

Иде Божието благословение върху българския народъ. Иде Божието благословение за всички народи. Които сѫ готови, ще провѣрятъ това следъ десеть години, други нѣкои — следъ сто години, а най-неподготвенитѣ — следъ хиляда години. Всички ще провѣрятъ, че думитѣ ми сѫ истинни и ще кажатъ: Благодаримъ Ти, Господи, че отвори очитѣ ни да виждаме. Тогава всички ще се убедите, че страданията, които днесъ преживявате, не могатъ да се сравнятъ съ славата, която ще дойде следъ десеть, сто или хиляда години.

17. Беседа отъ Учителя, държана на
6 октомврий, 1918 г. София.

Двата полюса

„И тамъ имаше нѣкой си человѣкъ, боленъ отъ тридесеть и осемь години”.
Иоана 5:5.

Болесть и здраве, това сѫ два полюса на живота, или две различни състояния на човѣшкия духъ. Тѣ се опредѣлятъ по приятнитѣ или неприятнитѣ състояния, които произвеждатъ въ човѣка. Здравето е приятно състояние, болестьта — неприятно. Такива състояния сѫществуватъ въ физическия, въ духовния и въ умствения свѣтъ на човѣка. Тѣ се дължатъ на причини, които произлизатъ отъ противоположни сили. Значи, когато въ човѣка действуватъ едновременно две противоположни сили, едната отъ тѣхъ ще вземе надмощие, и той ще бѫде или здравъ, или боленъ. Защо Богъ създаде болеститѣ? — Не ги създаде Богъ, но колективниятъ човѣкъ, т. е. човѣкътъ въ своето колективно съзнание.

Представете си, че нѣкой седи на брѣга на една буйна рѣка и тихо си припѣва. Той наблюдава бързото течение на рѣката и се любува на пѣнливата ѝ вода. По едно време въ него се явява желание да преброди рѣката и се впуща по течението ѝ, безъ да познава силитѣ си, може ли да издържи на вълнитѣ ѝ. Водата го повлича и си играе съ него. Като не може да плава, нито да се бори съ вълнитѣ, той започва да се моли на Господа и Го запитва: Защо допусна това, Господи? Защо позволявашъ на рѣката да ме влѣче по течението си? — Ти защо влѣзе въ рѣката? — Искахъ да опитамъ, каква сила иматъ вълнитѣ. — Щомъ самъ пожела да влѣзешъ въ водата, ще чакашъ, докато дойде нѣкой отвънъ и ти помогне да излѣзешъ. Като опиташъ силата на течението, ще станешъ философъ, ще придобиешъ знание и опитность и ще разказвашъ на хората, какво значи, да те влѣче рѣка.

Следователно, човѣкъ самъ може да попадне по течението на водата, но може и другъ нѣкой да го тласне. Сѫщиятъ човѣкъ се е каралъ съ нѣкого и следъ това отива на рѣката да се успокои, но въ това време къмъ него се приближава онзи, съ когото се каралъ, и го блъска въ рѣката. Той търси причината отвънъ, а въ сѫщность тя се крие въ самия него. Ако не се карате съ хората, нѣма да имате неприятели, които да ви създаватъ

мѫчнотии. Въ единия и въ другия случай човѣкъ самъ е причина за своето нещастие. Има и трета причина, която може да бутне човѣка въ водата — вѣтърътъ или бурята. Вѣтърътъ представя умствения свѣтъ. Значи, третата причина за падането на човѣка въ рѣката се крие въ умствения свѣтъ. Въ първия случай, самъ човѣкъ си е причина; въ втория случай — неговиятъ неприятель, а въ третия случай — вѣтърътъ. Мома или момъкъ чете нѣкаква философска книга, харесва принципитѣ, които философътъ изнася, и желае Да ги приложи въ живота си. Щомъ пожелае това, изведнъжъ се вдига буря, която го завлича въ водата. Човѣкъ трѣбва да бѫде философъ, въ широкъ смисълъ на думата, да прилага онѣзи принципи, които сѫ написани въ него, а не да подражава на философитѣ вънъ отъ себе си. Какво ще кажете тогава за философията на епикурейцитѣ? Права ли е тѣхната философия, че, веднъжъ роденъ, човѣкъ трѣбва да използува всички блага на живота.

Съвременнитѣ хора искатъ да бѫдатъ щастливи. Какъ ще постигнатъ щастието, малцина мислятъ по това. А трѣбва да се мисли, да се разбере, че придобиването на щастието не е индивидуаленъ, а колективенъ процесъ. Въ природата е така. Какъ е въ живота, вие ще кажете. На здраво тѣло болна рѫка не стои, и на болно тѣло здрава рѫка не стои. Ако тѣлото е здраво, и рѫката ще бѫде здрава; ако тѣлото е болно, и рѫката е болна. Защо е така? — Защото рѫката е часть отъ тѣлото. Болното и здравото тѣло коренно се различаватъ. По какво? По своитѣ стремежи и по вибрациитѣ на силитѣ, които ги управляватъ. Силитѣ, които действуватъ въ болния човѣкъ, разрушаватъ, а въ здравия — градятъ. Тѣзи сили даватъ потикъ къмъ разширяване на ума и на сърдцето. Много естествено. За да гради, човѣкъ трѣбва да разполага съ мѣсто. Колкото е по-голѣмо мѣстото, толкова по голѣма кѫща може човѣкъ да съгради. Колкото повече платъ има, толкова по-дълга и по- широка дреха може да се ушие. Значи, всѣки процесъ въ човѣка, който съгражда и повдига, е процесъ на здраве, щастие, хармония и блаженство. Всѣки процесъ, който руши, причинява болезнени състояния, дисхармония и нещастия.

„Боленъ отъ тридесеть и осемь години.” Този боленъ е страдалъ отъ безволие. Значи, причината на болестьта му била въ волята, затова не могълъ да движи рѫцетѣ и краката си, трѣбвало да дойде нѣкой отвънъ, да го пусне въ кѫпалнята. Изобщо, причинитѣ на болеститѣ се криятъ въ астралния свѣтъ, а последствията се изявяватъ въ физическия свѣтъ. Затова, именно, хората се оплакватъ отъ болки въ главата, въ сърдцето, въ

бѣлия дробъ, въ стомаха и др. Който иска да се лѣкува, първо трѣбва да намѣри причината на заболяването си въ астралния свѣтъ. Щомъ махне причината, болестьта го напуща.

Сега, да се спремъ върху значението на нѣкои числа, за да изтълкуваме числото 38. Числото едно, т. е. единицата е причина на нѣщата; двойката е условие, а тройката — резултатъ. Тѣзи числа иматъ приложение и въ химията: числото едно е киселина, двойката е основа, а тройката — соль, която се получава при взаимодействието на киселина и основа. Тройката въ числото 38 показва, че преди три прераждания този боленъ е билъ на земята, но водилъ пороченъ животъ и като по-следствие на неговия лошъ животъ, волята му се парализирала. Числото три е въ зависимость отъ числото осемь. Значи, между числата 3, 5 и 8 има известно съотношение. Единицата е причина на нѣщата, двойката е условие, тройката — резултатъ; после иде втора категория числа, въ които се повтаря сѫщото: четворката е причина, петорката — условие, шесторката — резултатъ; трета категория, седморката е причина, осморката — условие, деветорката — резултатъ. Значи, болниятъ, който е лежалъ 38 години, е миналъ презъ дветѣ категории: 1, 2, 3 — първата категория; 4, 5, 6 — втората категория; 7, 8, 9 — третата категория. Щомъ дошълъ до третата, т. е. до последната категория, той влѣзълъ въ цикълъ на лѣчението. Такива категории различаваме и въ човѣшкия животъ. Отъ първата до седемгодишната си възрасть, човѣкъ се развива главно физически; отъ 7 — 14 години той развива сърдцето си, а отъ 14 — 21 — ума. Затова, отъ окултно гледище, хората се дѣлятъ на три възрасти: едни отъ тѣхъ сѫ на възрасть отъ 1 — 7 години, други сѫ на възрасть отъ 7 — 14, а трети — отъ 14 — 21 години.

Ще кажете: Какъ е възможно да сме на различни духовни възрасти, когато е казано за човѣка, че билъ създаденъ по образъ и подобие на Бога? За първия човѣкъ е казано, че е създаденъ по образъ и подобие на Бога, но що се отнася до хората, които населили земята следъ грѣхопадането, въпросътъ е съвсемъ другъ. Тѣ не сѫ на еднакъвъ уровенъ на развитие съ своя пръвъ баща, следователно, тѣ сѫ на различни физически и духовни възрасти. Сѫщото можемъ да кажемъ и за детето, което прекарва цѣли деветь месеца въ утробата на майка си, докато се развие въ човѣшка форма. Отъ първия до деветия месецъ то е на различни възрасти и въ различни форми: въ форма на глистъ, на малка рибка, на малко жабче и най-после приема човѣшка форма и излиза на бѣлъ свѣтъ. Ако затворите човѣшкого

съзнание въ една риба, той ще живѣе като риба: цѣлъ день ще плава въ водата и ще мисли само за храна; ако го затворите въ формата на птица, той ще живѣе и ще мисли като птицата. Виждате, какъ лѣстовичката подскача отъ едно дърво на друго и казвате, че е безгрижна, весела. Не е безгрижна тя. Подскача, наистина, хвърчи отъ клонъ на клонъ, но си търси храна. Отъ зори до вечерь все храна си търси и, като задоволи глада си, спира се за моментъ на едно клонче, благодари на Бога и пакъ хвърка да си търси храна. Не правятъ ли сѫщото учители, професори, адвокати, сѫдии, свещеници? Всички тичатъ, търсятъ работа, да изкаратъ повече пари, да подобрятъ живота си. Вижте, колко красноречиво говори адвокатътъ? Колкото по-добре му платятъ, толкова по-красноречивъ става, защищава каузата на своя клиентъ. Ако му платятъ малко, красноречието му изчезва. Не е лошо това, но виждате, че навсѣкѫде паритѣ играятъ важна роля.

„Имаше нѣкой си човѣкъ, боленъ отъ тридесеть и осемь години.” Числото осемь е най-строгиятъ сѫдия въ свѣта. Съвременната култура минава тази година презъ сѫщото число. На очитѣ си имаме пакъ числото осемь. Презъ това число трѣбва да виждаме нѣщата. Който гледа, боледува; който вижда, всѣкога е здравъ. Числото 38 означава голѣми противоречия. Като съберете цифритѣ му, получавате 11, което число у евреитѣ е така фатално, както за насъ е числото 13. Сборътъ отъ единицитѣ въ числото 11 представя борба между доброто и злото. Наистина, като се съберать мѫжъ и жена да живѣятъ заедно, тѣ започватъ да се каратъ, да спорятъ, докато дойде числото три — детето, т. е. резултатъ. Ако детето е момиче, майката е доволна; ако е момче, бащата е доволенъ. Като се роди второто дете, числото четири, настѫпва равновесие въ дома. Четворката е спасително число. Защо? — Защото то представя центъръ, въ който равновесието никога не се нарушава. За да се наруши равновесието, човѣкъ трѣбва да излѣзе отъ състоянието на покой и да влѣзе въ движение. Докато е въ течно състояние, водата е въ покой, т. е. въ равновесие. Щомъ се нагрѣе, тя губи равновесието си и се превръща въ пара. Въ този моментъ, именно, тя се използува за работа. Понеже болниятъ, който лежеше при кѫпалнята, бѣше изгубилъ равновесието си, трѣбваше да дойде Христосъ, да възстанови равновесието му съ думитѣ: „Стани, вдигни одъра си и ходи!” Христосъ казва на хората да вдигнатъ одъра си и да се изправятъ. Дяволътъ, обаче, всѣкога работи съ противоположни методи. Той съветва хората да лежатъ, да не ставатъ отъ леглата си, да не се простудятъ. Като види нѣкой правъ, той го бутне и го повали на земята. Въ това време той ще го обере и ще

избѣга.

Като виждатъ противоречията въ живота, хората се отегчаватъ, искатъ да се освободятъ отъ тѣхъ. Божествениятъ животъ е изправенъ, но човѣшкиятъ не е. Ако се намирате предъ водопадъ, задъ който свири оркестъръ, ще чуете ли нѣщо отъ това, което свирятъ? Ако и въ душата ви има подобенъ водопадъ, ще чуете ли нѣщо отъ нейната хармонична музика? Божественъ е животътъ на душата, но нищо не можете да разберете отъ него, защото предъ нея има водопадъ, който бучи, вдига шумъ наоколо. Ще кажете, че и водопадътъ е необходимъ. — Необходимъ е, но когато изучава Божествения животъ, човѣкъ трѣбва да бѫде далечъ отъ всѣкакви водопади. Влѣзъ въ душата си, въ хармонията на живота и ще видишъ, че свѣтътъ е оправенъ. Влѣзъ въ нѣкоя цвѣтна или, въ нѣкоя овощна градина, да видишъ, каква красота, какви блага сѫществуватъ въ природата. Качи се на високъ планински връхъ и оттамъ разглеждай величието на природата.

Потърсете Христа, да възстанови изгубеното равновесие на ума и на сърдцето ви. Привидно хората сѫ уравновесени, но наблюдавайте, какво правятъ гладнитѣ, когато очакватъ да имъ сипятъ ядене. Тѣ седатъ съ празднитѣ си чинии и само следятъ, на кого по-рано сипватъ ядене и на кого повече даватъ. Докато задоволятъ глада си, въ тѣхъ се забелязва вѫтрешно неспокойствие. Щомъ се нахранятъ, тѣ се успокояватъ, въ тѣхъ настава миръ и тишина. Въ това отношение, храненето представя методъ за лѣкуване. По-добъръ методъ отъ него нѣма, но трѣбва да се знае, каква храна да се употрѣбява и кога да се храни човѣкъ. Напримѣръ, сега върлува „испанската болесть”. Ако болниятъ яде месо или друга тежкосмилаема храна, ще отиде на онзи свѣтъ. Като лѣкъ противъ тази болесть азъ препорѫчвамъ да се пие гореща вода и да се ядатъ варени картофи, по три-четири най-много. И при висока температура не е опасно да се ядатъ варени картофи. Тѣ намаляватъ температурата, действуватъ благотворно върху мозъка, понеже съдържатъ мозъченъ екстрактъ. Испанската болесть се отразява вредно главно върху стомаха и бѣлия дробъ; разстройството на тѣзи органи се отразява върху нервната система. За успокояването ѝ, лѣкаритѣ препорѫчватъ на болния да яде мозъкъ. Защо тогава да не се употрѣбяватъ варени картофи, които съдържатъ мозъченъ екстрактъ? Тѣ сѫ готовъ естественъ екстрактъ противъ испанската болесть. Приложете този лѣкъ и ще се увѣрите въ неговото действие. Всѣко учение, което не се прилага, остава само теория.

Христосъ влѣзе въ притвора на кѫпалнята, дето лежаха множество болни. Кѫпалнята представя свѣта. Тамъ е дохождалъ болниятъ 38 години наредъ, да влѣзе въ кѫпалнята и да се окѫпе, но други сѫ го изпреваряли. Единъ ангелъ слизалъ въ кѫпалнята да раздвижи водата, а не да я размѫти. Размѫтване става тамъ, дето има утайки, примѣси отъ неразтворими вещества. Христосъ представя Духа, Който дошълъ въ свѣта, да помогне на страдащитѣ и вѣрващитѣ, които Го очакватъ.

И доднесъ още предъ кѫпалнята стоятъ множество болни, на различни възрасти, които очакватъ да слѣзе ангелътъ отъ небето и да раздвижи водата. Азъ не разглеждамъ болеститѣ, както днесъ ги разглеждатъ, но ги взимамъ като състояния, които могатъ моментално да се измѣнятъ. Достатъчно е да поставите здравъ човѣкъ въ магнетиченъ сънь и да му внушите, че е боленъ, за да се почувствува, наистина, боленъ следъ събуждането си. По сѫщия начинъ можете да поставите въ магнетиченъ сънь единъ боленъ и да му внушите, че е здравъ. Следъ събуждането си, той ще се почувствува съвършено здравъ. Това направи Христосъ съ болния отъ тридесеть и осемь години. Той му каза: „Стани, вдигни одъра си и ходи!” — Отде дойде тази сила въ болния? — Тя се криеше въ него. Когато туряте дърва на огнището и съ една клечка кибритъ запалите голѣмъ огънь, въ кибритената клечка ли се крие енергията? — Въ дървата. Кибритената клечка е само условие за проява на енергията. Значи, има условия и причини вънъ отъ човѣка, които служатъ като потикъ за проява на енергията, скрита въ него. Когато влѣзе въ кѫпалнята, дето имаше множество болни, Христосъ спре вниманието си върху болния отъ тридесеть и осемь години. Защо този боленъ му обърна вниманне? — Защото числото три е символъ на Сина, т. е. на Христа, а осемь — на Божествената майка. Отъ Божествено гледище и двѣтѣ числа сѫ строги и взискателни. Тройката осмисля живота, къмъ който се стреми човѣшката душа, а осморката съдържа благоприятнитѣ условия, при които тя може да се развива сега и въ бѫдеще. Влѣзе ли въ свѣта, или въ човѣшката душа, Божествената майка не сѫди, но постѫпва строго, никого не извинява. Нѣкой се извинява предъ нея, че не може да направи това или онова. — Можешъ да го направишъ. Стани, вземи одъра си и ходи! Одърътъ представя кѫщата на човѣка, която построилъ на чуждо мѣсто, дето съ години стои и се кара съ съседитѣ си. Кѫщата е човѣшкото тѣло. Ползувай се отъ своитѣ условия за развитието си, не търси чуждитѣ. Ако не си доволенъ отъ своето, и него ще изгубишъ.

Трима братя получили голѣмо наследство отъ баща си, но не могли да го раздѣлятъ, затова постоянно се карали. Единъ отъ тѣхъ билъ евангелистъ, а другитѣ — православни. Евангелистътъ се оженилъ и пожелалъ да раздѣлятъ богатството си, но двамата не се съгласявали, искали да въртятъ търговия. Тѣ му дали най-после 20,000 лв., но той не приемалъ, искалъ да получи равенъ дѣлъ. Започнали да се сѫдятъ. Отъ страхъ да не изгуби и това, което има, евангелистътъ преписалъ всичко на жена си. Обаче, единъ день тя го изпѫдила отъ кѫщата му. Като се намѣрилъ на пѫтя, той решилъ да отиде при братята си, да се помирятъ. Двамата братя водѣли дѣла, въртѣли търговия, докато и тѣ се опропастили. Помирили се, най-после, но било вече късно. Каквото имали, всичко изгубили. И малкото се благославя, както голѣмото. Ако имашъ въ себе си условия за животъ и за развитие, нищо друго не ти трѣбва. Отъ баща си трѣбва да имашъ само една клечка кибритъ, чифтъ волове, рало и остенъ. Имашъ ли това, нищо друго не ти трѣбва. Воловетѣ представятъ живота, ралото — човѣшкото тѣло, остенътъ — законитѣ, които управляватъ свѣта, а кибритената клечка — външната причина или потикъ, който заставя силитѣ да се проявятъ. Ще кажете, че не може безъ закони. Воловетѣ не могатъ безъ законъ, т. е. безъ остенъ, но защо е нуженъ остенъ за човѣка, който си знае работата. По отношение на човѣка, остенътъ играе роля на символъ.

„Тамъ имаше нѣкой си човѣкъ, боленъ отъ тридесеть и осемь години.” Какво очаквалъ той предъ кѫпалнята? — Да слѣзе ангелътъ, да раздвижи водата, за да влѣзе той пръвъ и да се окѫпе. Движението на водата представя идването на новия животъ, който има за цель да раздвижи човѣшкия умъ, човѣшкото сърдце и човѣшката воля. Умътъ, сърдцето и волята на мнозина сѫ парализирани, т. е. не могатъ свободно да се проявяватъ. Кои хора не сѫ свободни днесъ? — Които последваха Адама. Тѣ, именно, обикалятъ вече кѫпалнята, искатъ да се освободятъ отъ животинското си естество, което ги ограничава, и да влѣзатъ въ водата да се излѣкуватъ.

Ние не говоримъ за животнитѣ вънъ отъ човѣка, които иматъ своето велико предназначение; ние говоримъ за животинското естество въ човѣка, което трѣбва да се подчини на Божественото въ него. Всѣко животно е символъ на нѣщо. Напримѣръ, волътъ е символъ на търпението, но той има рога, съ които разрешава социалнитѣ въпроси. Когато той яде и пие вода, никой не трѣбва да се приближава до него. Който се осмѣли да застане

предъ него, той го мушне въ слабинитѣ и казва: Когато азъ пася трева, или пия вода, ще стоишъ далечъ отъ мене. Като те бутне, ще научишъ философията на вола, но не знаешъ още философията на коня. Ако нѣкой дойде близо до коня, особено когато яде, коньтъ се дразни и рита съ краката си. Той казва: Никой нѣма право да стои задъ мене. Защо волътъ боде, а коньтъ рита? Като научишъ философията на коня, ще дойдешъ до орела, и отъ него да научишъ нѣщо. Той може да те сграбчи и да те понесе въ въздуха. Така орелътъ иска да каже: Когато хвърча високо въ въздуха, на никого не позволявамъ да се движи подъ краката ми.

Каква философия има въ това, да се пазишъ отъ рогата на вола, отъ заднитѣ крака на коня и отъ краката на орела? Това сѫ разсѫжденията на Адамовитѣ хора, които се индивидуализирали, поради което всѣки търси щастието само за себе си. При такова щастие Божествената хармония се нарушава. Невъзможно е всѣки да бѫде щастливъ само за себе си. Богъ е създалъ материалъ и блага за всички ни, а не за едного или за малцина. Ако човѣкъ не се противопоставя на Божественото, ще бѫде, ако не блаженъ и щастливъ, поне доволенъ. Ако внушишъ една лоша мисъль въ ума на своя ближенъ, все едно, че го мушкашъ съ рогата си. Така и волътъ мушка. Когато се защищава, волътъ се облѣга съ задницата си на нѣкое дърво и мушка съ рогата си. Коньтъ постѫпва точно обратно: главата си облѣга на дърво, а съ заднитѣ си крака рита. Орелътъ пъкъ сграбчва съ краката си. Това сѫ методи, съ които си служатъ и хората. Въ тази борба се случва, противникътъ да излѣзе по-силенъ, и тогава причината ще пострада отъ последствието; нѣкога се случва обратното: последствието пострадва отъ причината. Когато се борятъ причина и последствие, всѣкога се създаватъ болезнени състояния. Какво става съ топката, която се удря въ твърда преграда? — Отскача и се връща назадъ. Енергията, която се развива при удара, се превръща въ топлина. Сѫщото става и съ човѣка. Той е топка, която се засилва да извърши нѣкаква работа. На пѫтя си срѣща препятствие, което го връща назадъ. Той започва да се гнѣви, развива топлина, която не знае, какъ и кѫде да пласира. Човѣкъ се гнѣви, когато се връща назадъ къмъ своя стремежъ. Така се връщатъ всички хора, които не вѣрватъ въ сѫществуването на Бога. Тѣ ставатъ гнѣвни, раздразнителни, неспокойни.

Всички хора се страхуватъ за живота си. Всички. се питатъ, какво ще стане съ тѣхъ, въпрѣки това, всички знаятъ, какво ще стане. Ще изгубите това, което имате днесъ, но тази загуба е въ сѫщность печалба — ще се

освободите отъ едно голѣмо бреме — отъ грѣха, т. е. отъ нечистата материя. Кое предпочитате: сто килограма товаръ на гърба си, или единъ грамъ диамантъ въ джоба си? — Диамантътъ. За предпочитане е единъ грамъ злато въ кръвьта, отколкото десеть милиона лева въ джоба. Съ злато въ кръвьта, което прави човѣка добъръ и благороденъ, можете да вършите подвизи и добри дѣла, а съ паритѣ ще създадете нещастия и на себе си, и на своитѣ близки. Затова Христосъ казва на болния: „Вдигни одъра си и ходи, не лежи повече”. Който има пари, лежи върху тѣхъ, не иска да стане и си казва: Пари имамъ. — Имашъ пари, но и съ тѣхъ си боленъ.

Единъ господинъ казваше: Имамъ 60 хиляди лева, осигуренъ съмъ вече. Колкото време да продължава войната, за нищо нѣма да мисля. Какво се случва съ него? — Следъ 24 часа той внезапно умрѣлъ. Кѫде остана сигурностьта му? Това не е християнска философия, нито разбиране на живота.

„Събирайте съкровища за небето, дето нито молецъ ги изяжда, нито ръжда ги руши.” Време е вече да работите за развиване на ума и на сърдцето си, да възприемате чрезъ тѣхъ възвишени мисли и чувства, да извлѣчете и отъ най-голѣмитѣ страдания елементи, необходими за изтъкаване на здравото и ценно платно на живота. — Какъ ще постигнемъ това, чрезъ обичь ли? — Любовьта и обичьта сѫ условия за постигане на всички човѣшки желания. — Тогава, да се обичаме! — Само българитѣ ли трѣбва да се обичатъ? Любовьта включва всички хора, всички живи сѫщества на земята.

Кой човѣкъ е българинъ? — Който носи въ себе си следнитѣ четири качества: честность, справедливость, разумность и доброта. Който е честенъ, справедливъ, уменъ и добъръ, той е и англичанинъ, и французинъ, и германецъ, и руснакъ, и сърбинъ, и гръкъ и т. н. Тъй щото, не е достатъчно да се обичате само като българи, но всички хора на земята трѣбва да се обичате като братя. Всѣки народъ трѣбва да постави любовьта за основа на живота и въ нейно име да върши всичко. Ако Христосъ нѣмаше любовь въ себе си, не би изцѣрилъ болния. Съ думитѣ, които му каза, Той му предаде часть отъ своята енергия. Христосъ му каза: „Стани, вдигни одъра си и ходи!” Одърътъ, на който болниятъ лежалъ 38 години, представя велика книга, въ която сѫ написани Божественитѣ закони. Той лежалъ 38 години върху нея, безъ да я отвори, безъ да прочете нѣщо. Тамъ е писано: За да се излѣкува, човѣкъ трѣбва да стане и да ходи, т. е. да постави за основа на живота си великитѣ добродетели.

Единъ търговецъ си купилъ една Библия, турилъ я подъ възглавницата си, дано търговията му върви добре. Цѣли 20 години седѣла Библията подъ възглавницата му, безъ да я отвори, да прочете, какво пише въ нея. Работитѣ му, както и по-рано, не вървѣли добре. Недоволенъ отъ търговията си, единъ день той се ядосалъ толкова много, че започналъ да хвърля, да чупи, каквото му попаднало подъ рѫка. Спомнилъ си за Библията, на която много разчиталъ. Махналъ възглавницата, взелъ Библията, турилъ я направо въ огъня и си казалъ: Нека изгори, нищо не ми помогна. Вмѣсто да се подобри положението ми, повече се влоши. Той наблюдавалъ, какъ гори Библията. Забелязалъ, че едно крайче отъ единъ листъ не могло да изгори, и си казалъ: Да видя, какво пише на това листче. Той прочелъ: Богъ е Любовь. — Ще се опитамъ да приложа поне този стихъ, — си казалъ търговецътъ, да разбера, какво се крие въ него. Отъ този моментъ работитѣ му започнали да се поправятъ. И болниятъ, когото Христосъ излѣкувалъ, лежалъ цѣли 38 години върху великата книга на живота, безъ да разбере, че Богъ е Любовь. Думитѣ „Стани, вземи одъра си и ходи" означаватъ: Стани, вземи Свещената книга и чети!

Направете опитъ съ думитѣ „Богъ е Любовь", да видите, каква сила се крие въ тѣхъ. Вложете тѣзи думи въ ума, въ сърдцето и въ волята си и ще видите, че, ако сте боленъ, ще оздравѣете; ако досега само сте гледали, отсега нататъкъ ще виждате; ако само сте чувствували, отсега нататъкъ ще любите. Велико, мощна сила е любовьта, но трѣбва да знаете, какъ да я приложите. Това каза Христосъ на болния, който лежалъ 38 години. Той разбра, че смисълътъ и силата на живота се крие въ любовьта и скочи отъ леглото си. Божиятъ Духъ и Синътъ носятъ въ себе си всички възможности и условия за животъ. Съ други думи казано: Любовьта и Мѫдростьта носятъ всички условия и възможности за развитието и повдигането на човѣшката душа. Следователно, който е боленъ, нека стане въ името на Първата Причина на нѣщата — Любовьта, да вдигне одъра си и да започне да чете отъ книгата на Мѫдростьта, върху която е лежалъ 38 години, и да тръгне да ходи. Отъ две хиляди години насамъ хората четатъ тази книга, но очакватъ да слѣзе Христосъ отъ небето, придруженъ съ ангели, и Той да имъ нареди работитѣ. Ще дойде Христосъ, но чрезъ вашитѣ умове и сърдца. Това е Христосъ, това сѫ ангелитѣ.

Какво трѣбва да прави човѣкъ? — Да прибави единица къмъ числата 3+8. Ще се получи 12, число, което показва орбитата, по която човѣкъ се движи. И земята, за да се премѣсти отъ една сфера въ друга, минава презъ

12тѣ зодии. И слънцето има свои зодии, но за преминаването презъ всѣка една сѫ нуждни 21 години; всѣка слънчева година пъкъ се равнява на 25,000 наши години. Споредъ зодиитѣ на слънцето, ние сме въ последната. Откакъ е влѣзла земята въ тази зодия, се изминали 145,000 години, оставатъ още 2008 години, за да излѣзе отъ тази зодия. Тогава земята ще влѣзе въ зодията на планетитѣ, и хората ще престанатъ да се биятъ. Следъ 2008 години ще провѣрите истинностьта на думитѣ ми.

Въ древнитѣ окултни или мистични школи сѫ давали на ученицитѣ по една таинствена кутийка. Пружината, отдето се отваряла кутийката, била така майсторски скрита, че само напредналитѣ ученици сѫ я намирали. Който намѣри пружината, отваря кутийката и вижда вѫтре златно яйце, на което били написани имената на 12-тѣ богове, които работятъ въ природата. Тѣ представятъ 12 природни сили, които управляватъ и рѫководятъ всички живи сѫщества.

Христосъ каза на болния: „Стани, вдигни одъра си и ходи!” Това значи: Вземи тази кутийка, намѣри пружинката ѝ и тръгни по свѣта да прилагашъ наученото. Смисълътъ на живота се крие въ числото 38 — въ Сина и въ Духа. Това е проповѣдвалъ Христосъ на евреитѣ, съ цель да се превърнатъ въ израилтяни, т. е. отъ гѫсеници въ пеперуди. Всички сегашни хора сѫ евреи, а трѣбва да станатъ израилтяни, да придобиятъ четиритѣ качества: честность, справедливость, доброта и разумность. Доста сте гризали листа. Каква философия има въ гризенето на листата? Всички спорятъ, кой повече листа изялъ: единъ казва, че изялъ 200 листа, другъ — 300, трети — 400 и т. н. Гризенето на листата не разрешава въпроситѣ, нито обяснява смисъла на живота. Ако човѣкъ не разбере смисъла на земния животъ, какъ ще разбере на небесния? Какво ще прави, като отиде на небето? Ще започне да изчислява, колко кокошки, пуйки, агънца, прасета, плодове изялъ на земята. Това не е наука. За тази наука ще го изпѫдятъ отъ небето, както човѣкъ, който не изпълнява задълженията къмъ душата си. Такъвъ човѣкъ самъ разрушава живота си. Христосъ хлопа вече на всички кѫщи. Готови ли сте да Го приемете? Като влѣзе, Той ще ви запита: „Искашъ ли да оздравѣешъ?” — Искамъ, Господи, но нѣма кой да ме тури въ кѫпалнята. Христосъ ще му каже: „Стани, вдигни одъра си и ходи.” Това значи: бѫди честенъ, добъръ, уменъ и справедливъ! Който носи тѣзи качества въ себе си, той ще вдигне одъра си и ще тръгне самъ за дома си.

Като разглеждате човѣшкото лице, виждате, че Богъ е написалъ

числото 38 на него. Осморката сѫ човѣшкитѣ очи, а тройката — носътъ съ двѣтѣ ноздри. Очитѣ и носътъ представятъ ангелския свѣтъ, ушитѣ и челото — Божествения свѣтъ, а устата — човѣшкия. Значи, да чувствувашъ и да вкусвашъ, това е човѣшко; да се възприема благоуханието на нѣщата, това е достояние на ангелитѣ, а виждането и слушането е достояние на сѫществата отъ Божествения свѣтъ. Осморката и тройката представятъ виждането и слушането, т. е. очитѣ и ушитѣ, или числото 38; носътъ, единицата е Христосъ, Който казва на болния да мисли, за да не грѣши повече.

Кога ще започнатъ хората да мислятъ правилно? — Когато влѣзе Христосъ въ тѣхъ, т. е. когато придобиятъ любовьта. Наистина, докато не е влюбенъ, младиятъ момъкъ, си позволява понѣкога да пие, да пуши — живѣе на широко. Щомъ се влюби, той се отказва отъ пиене, отъ пушене. Каквото каже възлюбената му, той е готовъ всичко да изпълни. Всички се питатъ, какво стана съ този момъкъ, че се измѣни изведнъжъ? — Много просто, неговиятъ Христосъ е дошълъ. И съ момата става такава промѣна. Докато не се е влюбила, тя е нервна, сприхава, кара се съ братята и сестритѣ си, не слуша родителитѣ си. Щомъ се влюби, тя става тиха, спокойна, работлива, съ никого не се кара. Защо се измѣни тази мома? — Нейниятъ Христосъ е дошълъ. Христосъ ще дойде за всѣки човѣкъ на своето време. Чрезъ кого ще дойде, не е важно. Може да дойде чрезъ нѣкое дете, чрезъ нѣкоя жена или чрезъ нѣкой мѫжъ — важно е да внесе потикъ въ душата ви, да се стремите къмъ доброто, да развивате своитѣ добродетели и способности. Отъ това гледище, не презирайте никого, защото не знаете, чрезъ кого ще ви се откриятъ тайнитѣ на живота. Когато дойде Христосъ между хората, Той ще разкрие живота, Той ще оживи и одухотвори цѣлата природа, която ще оживѣе и ще ни проговори. Ние ще възкръснемъ, и тя ще възкръсне заедно съ насъ. Тогава и животнитѣ, и растенията ще проговорятъ.

Ще се запитате, какво отношение иматъ тѣзи нѣща къмъ васъ. Какво отношение има болниятъ отъ 38 години къмъ васъ? Азъ говоря за болестьта като за временно състояние. Здравето е постоянно явление въ човѣшкия животъ, то е нагласяване на силитѣ въ човѣшкия организъмъ, а болестьта е сѣнка на живота. Цигуларьтъ свири само на здрава, добре нагласена цигулка. И Духътъ се проявява само чрезъ онзи, на когото умътъ, сърдцето и волята сѫ здрави и добре нагласени. Стремете се да придобиете здравето си още днесъ, въ този животъ. Не отлагайте нѣщата за другъ животъ. Въ

днешния день, въ сегашния животъ сѫ вложени условията за вашето повдигане. Вложете въ ума си мисъльта да станете добри, честни, умни и справедливи, и ще станете такива. Каквото човѣкъ мисли и желее, такъвъ става. Обаче, за това е нуждно постоянство.

Една жена боледувала цѣли 28 години отъ припадъци. Тя излизала вечерь отъ кѫщата си и отивала нѣколко километра далечъ отъ града и тамъ, отъ умора, припадала. Мѫжътъ ѝ ималъ търпение и постоянство да я следи всѣка вечерь, въ продължение на толкова години и да я връща вкѫщи. Следъ изтичане на 28та година, тя оздравѣла напълно. Защо и вие да нѣмате търпението и постоянството на този мѫжъ, да носите въ ума си вашитѣ добродетели 28 години, докато най-после се реализиратъ? Който прояви това постоянство, той ще оздравѣе. Числото 28 е епохално. Приложете постоянството си и не се страхувайте, какво ще стане съ васъ. Днешнитѣ времена сѫ много добри, — Каль, дъждъ, снѣгъ има, ще развали новитѣ ни дрехи и обуща. — Кальта, дъждътъ и снѣгътъ сѫ благоприятни условия за житото — плодородие ще има. И топлината разваля плодоветѣ и хранитѣ, но сѫщевременно тя носи животъ. И противоречията смущаватъ човѣшкия умъ, но чрезъ тѣхъ се кали волята. И страданията смущаватъ сърдцето, но тѣ носятъ благословение за човѣка.

Сега е краятъ на вѣка, и ние влизаме вече въ новия животъ. — Какво ще стане съ онѣзи, които идатъ последни? — И тѣ ще влѣзатъ въ новия животъ, но по-късно. Който излиза рано, рано пристига. Той ще запали свѣщьта си да свѣти на онзи, който излиза вече отъ морето. Той напуща бурното море и следва онѣзи, които сѫ предъ него. Видишъ ли, че братъ ти се дави, ще му подадешъ рѫката си, да излѣзе навънъ. Както на тебе сѫ подали рѫка, така и ти ще подадешъ рѫката си на давещия се, да го спасишъ. Това иска днесъ новата наука и култура отъ всички хора. Старата философия отстѫпва вече мѣстото си на новата. Започнете да изучавате новата наука, азбуката на новия животъ. Започнете съ буквата „а” и постепенно ще ви се откриватъ останалитѣ букви.

Единъ младъ българинъ отишълъ да учи грънчарство. Той попадналъ при добъръ майсторъ и стоялъ при него цѣли три години. Презъ това време младежътъ научилъ, какъ се мѣси глиненото тѣсто, какъ се приготвятъ грънцитѣ и какъ се пекатъ. На края на третата година той се почувствувалъ майсторъ въ изкуството, почти като господаря си, и затова се осмѣлилъ да му каже: Господарю, понеже научихъ вече занаята, моля те да ме произведешъ майсторъ. Искамъ да работя свободно, да помисля и за себе

си. Време е вече да се задомя. Господарьтъ му се съгласилъ, произвелъ го майсторъ и го пусналъ на свобода. Младежътъ си купилъ нужднитѣ инструменти и материали, самъ си построилъ пещьта и започналъ самостоятелна работа. Всичко вървѣло добре, но като дошълъ до печенето на грънцитѣ, останалъ изненаданъ, че всички грънци се пукали още въ пещьта. Разочарованъ отъ работата си, той отишълъ при господаря си да го пита, защо грънцитѣ му се пукали въ пещьта. Господарьтъ му го погледналъ и спокойно отговорилъ: За да научишъ и това последно изкуство, трѣбва да останешъ при мене още три години. Работилъ той още толкова време при господаря си и какво забелязалъ? Преди да тури гърнето въ пещьта, господарьтъ му духалъ въ него и се чувалъ звукътъ „ху”. Следъ изтичане на тритѣ години, майсторътъ казалъ: Сега вече можешъ да излѣзешъ на самостоятелна работа, ще бѫдешъ добъръ майсторъ. Младежътъ благодарилъ на господаря си за последното изкуство, на което го научилъ, и казалъ: Чудна работа, за едно „ху”, за едно духане въ гърнето, трѣбваше да уча още три години!

Сега и вие ще започнете съ буквата „а”, ще духате въ всички грънци, да вложите новия животъ въ себе си. Само така грънцить ви нѣма да се пукатъ. Когато новороденото дете духне въ гърнето на своя животъ, то започва да живѣе; не духне ли, гърнето му се пука. Който може да изговори буквата „а” правилно, работитѣ му се нареждатъ добре. Той се радва на здравъ умъ, на здраво сърдце и на силна воля. Не може ли да изговори буквата „а” превилно, гърнето му се пука. Следователно, Христовото учение се заключава, именно, въ правилното изговаряне на буквата „а”. Това значи, да владѣе човѣкъ изкуството да пече грънцитѣ си безъ да се пукатъ. Всичко зависи отъ духането въ гърнето. Много пѫти ще духашъ, много пѫти ще казвашъ „ху”, но, въ края на краищата, грънцитѣ ви ще бѫдатъ здрави. Много пѫти ще грѣшите, но гърнето ви ще се кали. Най-после ще дойдете до положение да издържате и на най-голѣми бури и вѣтрове, на голѣми мѫчнотии и изпитания — грънцитѣ ви ще оцѣлѣятъ.

Изучавайте законитѣ на числото три — на Христа, т. е. на вашия умъ. Изучавайте законитѣ на числото осемь на Божествената майка, т. е. на вашата душа. Изучавайте законитѣ и на единицата, на Духа, Който е свързанъ съ човѣшката воля. Само така човѣкъ може да бѫде свободенъ.

Следователно, свободенъ е онзи, който може да превръща отрицателнитѣ сили въ положителни. Свободенъ е онзи, който може да омѣси глината, да направи отъ нея грънци и да ги опече, безъ да се пукатъ.

Свободенъ е онзи, който може да изправи живота си, а следъ това да помага на ближнитѣ си, да изправятъ и тѣ своя животъ. Това означава мисъльта, която Христосъ е вложилъ въ стиха: „Стани, вдигни одъра си и ходи!”

Желая още днесъ да дойде Христосъ между васъ и да остане за вѣчни времена въ вашитѣ умове и сърдца.

Желая всички да бѫдете честни, справедливи, умни и добри и да приложите тѣзи качества въ живота си.

18. Беседа отъ Учителя, държана на
13 октомврий, 1918 г. София.

Духъ Господенъ

„Духъ Господенъ е надъ мене, за-
щото ме помаза да благовествувамъ на
сиромаситѣ.”
Лука 4:18.

Христосъ казва за себе си: „Духъ Господенъ е надъ мене.” За ученицитѣ си Той казва: „Когато се намѣрите въ затруднение, Духътъ ще ви помогне, Той ще ви научи въ истия часъ, що трѣбва да речете.” Носете тази истина въ ума си, за да разберете смисъла на своя животъ. Щомъ разберете своя животъ, ще разберете живота и на ближния си, както и на всички живи сѫщества. Нѣма човѣкъ на земята, който не се стреми да разбере смисъла на живота, но малцина спиратъ вниманието си върху смисъла на яденето, на пиенето на вода и на дишането. Ако питате ученитѣ, защо трѣбва да ядемъ, да пиемъ вода и да дишаме, тѣ ще кажатъ, че това е необходимо за набавяне на изразходваната енергия на организма. Що се отнася до вѫтрешната, духовна страна на тѣзи процеси, тѣ премълчаватъ. Защо само нѣкои частички отъ материята губятъ енергията си, която после се набавя отвънъ? Значи, и въ организма на човѣка се извършватъ процеситѣ „печалба и загуба,” както и въ самия животъ. Домакинята туря дърва или вѫглища на огнището, които следъ време изгарятъ. Енергията отъ горивото минава въ яденето, което домакинята готви. Физиката ни учи, че енергията въ природата се трансформира, т. е. минава отъ едно състояние въ друго, безъ да се губи или създава. Значи, енергията само се видоизмѣня. Каже ли нѣкой, че е загубилъ нѣщо, ще знае, че то само се е видоизмѣнило, минало е отъ едно състояние въ друго. Ще кажете, че сте изгубили радостьта си. Не сте я изгубили, но тя се превърнала отъ горивенъ материалъ въ топлинна енергия, съ която сте сготвили яденето си.

„Духъ Господенъ е надъ мене.” Радвайте се, че Духътъ ви е посетилъ, но пожелайте да посети и другитѣ хора. Духътъ се изявява чрезъ Христа, а Христосъ представя цѣлото човѣчество. Той е едновременно индивидуално и колективно сѫщество. Следователно, всѣки може да каже за себе си: Азъ и Христосъ сме едно; азъ и цѣлото човѣчество сме едно. Подъ „колективность” не разбирамъ еднаквость, но хармония, както въ музиката.

Много тонове, които си хармониратъ, съставятъ една пѣсень. Липсва ли единъ тонъ отъ тѣхъ, хармонията е нарушена; връзката, отношението между отдѣлнитѣ тонове е прекѫснато. Организмътъ на всѣки човѣкъ представя отдѣлна нота на Божествената пѣсень. Щомъ бутнете единъ отъ тѣзи тонове, той издава специфиченъ звукъ. Достатъчно е да заставите нотитѣ да звучатъ, за да се проявятъ астралнитѣ тѣла на хората, които се характеризиратъ съ движение. Нотата е знакътъ, т. е. физическиятъ човѣкъ, а тонътъ е знакътъ въ движение — астралниятъ човѣкъ.

„Духъ Господенъ е надъ мене, защото ме помаза да благовествувамъ на сиромаситѣ.” Не е казано да се благовествува на ученитѣ, на философитѣ, на богатитѣ, но на сиромаситѣ. Сегашнитѣ хора минаватъ за учени, културни, набожни, които се молятъ по три пѫти на день. Горко на онзи, който не се моли! Той минава за безвѣрникъ, за еретикъ. Долу старитѣ вѣрвания на хората! Не ги туряйте за градежъ, но за торъ на вашитѣ градини. Ще кажете, че не трѣбва да се проповѣдватъ нови идеи. Споредъ мене, мѫчно можете да опредѣлите, кои идеи сѫ стари и кои нови. Всѣка идея, която произвежда растене, е нова. Дето нѣма растежъ, тамъ всичко е старо. Какво би казала майката за детето си, ако трѣбва да го носи десетки години на рѫцетѣ си? Да го държи две-три години на рѫцетѣ си, това е естествено. Щомъ порасне детето, майката го сваля на земята и го оставя само да ходи. Тъй щото, когато нѣкой казва, че не приема никакви нови идеи, това значи, че той отрича растенето, като естественъ процесъ. Щомъ растешъ, непремѣнно ще приемашъ нови идеи; останешъ ли на едно мѣсто и не растешъ, ти си въ процеситѣ на старото, дето нѣма втичане на чиста, прѣсна вода. Докато е малко, детето седи на майчинитѣ рѫце. Като порасне, майката се радва, че е проходило. Голѣма е радостьта въ единъ домъ, когато детето започне да се изправя на краката си и единъ день проходи.

Какво представя изправянето? — Борба на духа съ материята. Лазенето на детето показва, че животинското естество взима надмощие въ него. Има голѣми хора, които още лазятъ на четири крака. Това е детинско състояние, но тѣ нѣма да останатъ завинаги въ него. Когато Христосъ казва, че е дошълъ да благовествува на сиромаситѣ, Той има предъ видъ истинскитѣ сиромаси, а не онѣзи, които чрезъ внушение сѫ станали такива. Да внушишъ на човѣка, че е сиромахъ, това не е истинското му положение; да хипнотизирашъ нѣкого и да му предадешъ една чужда мисъль, и това не е неговото естествено положение. И децата прилагатъ хипнотизъма. Кога?

— Когато искатъ нѣщо отъ майка си. Тѣ повтарятъ, потретватъ това, което искатъ да получатъ, докато майката изпада въ хипнотично състояние и задоволява желанието му. Детето иска хлѣбъ отъ майка си нѣколкократно, и тя му дава. Нѣма защо да искате хлѣбъ чрезъ хипнотизъмъ. Майката знае нуждитѣ на детето, и сама ги задоволява. Хлѣбътъ е необходимъ за човѣка; той всѣкога ще го получи, и то по естественъ начинъ.

И тъй, въ живота има сѫществени и несѫществени нѣща, необходими и потрѣбни. Водата е необходима, а тютюнътъ е потрѣбенъ; храната е необходима, а виното — потрѣбно; въздухътъ, свѣтлината сѫ необходими, а газовото и електрическото освѣтление — потрѣбни. Ще кажете, че имате потрѣба отъ много нѣща. — Ако ги даде Господъ, добре; ако не ги даде, ще търсите необходимитѣ. Както въ физическия свѣтъ има необходими и потрѣбни нѣща, така и въ духовния свѣтъ има необходими и потрѣбни мисли и чувства. Безъ първитѣ не може, а безъ вторитѣ може. Нѣмамъ нищо противъ eднитѣ и другитѣ, но нѣмате право да замѣствате реалните нѣща съ временнитѣ и необходимитѣ съ потрѣбнитѣ. Глупаво е човѣкъ да изразходва паритѣ си за вино и за тютюнъ, а да се лишава отъ хлѣбъ и вода. Не е въпросъ да упрѣквамъ хората; не съмъ дошълъ да разрушавамъ, но да градя. Понѣкога се позволява разрушението, но когато трѣбва да се премахнатъ лошитѣ мисли и чувства, да не гниятъ и заразяватъ организма. Понѣкога се позволява и бѣлата лъжа, но само за опаковка на истината. Когато нѣкой иска да знае истината, казвамъ му: Извади опаковката на това, което ти е казано, и самъ ще намѣришъ истината. Лъжата може да бѫде необходима, може да бѫде и потрѣбна. Сѫщото се отнася и до истината. Необходимата истина изисква необходима лъжа; потрѣбната истина изисква потрѣбна лъжа. Какъ ще разберете тази мисъль? Представете си, че детето рисува баща си. Майката поглежда рисунката и казва: Само носътъ напомня образа на баща ти. Детето иска да поправи образа, но изкривява носа. Майката казва: Сега само ухото на образа е вѣренъ. Детето рисува, поправя, но нито една рисунка не прилича на бащата. Отъ всички образи нѣма нито единъ истински. Това показва, че, като се стреми да изнесе истината, човѣкъ попада на лъжата. Значи, формата, чрезъ която човѣкъ иска да изнесе истината, излиза лъжлива. Лъжата пъкъ представя карикатура на истината. Хората не могатъ още да прилагатъ истината. Нѣкой казва, че обича нѣкого, а въ сѫщность не го обича. Той не знае, какъ се изявява обичьта. Изобщо, хората говорятъ за любовь, за милосърдие, за добро, безъ да изявяватъ това, за което говорятъ.

Че си далъ на нѣкого пари, това не значи, че го обичашъ. Кажешъ ли „азъ любя”, трѣбва да имашъ отношение къмъ цѣлото човѣчество, къмъ всички живи сѫщества. Човѣкъ проявява любовьта си, само когато тя го посети. Следователно, момата проявява любовьта си, когато срещне момъка. И момъкътъ проявява любовьта си, когато срещне момата. Като казвамъ, че човѣкъ трѣбва да обича цѣлото човѣчество, разбирамъ колективния човѣкъ, т. е. Божествения Адамъ. Всички хора сѫ деца на този Адамъ. Единъ день и тѣ ще бѫдатъ голѣми като баща си.

„Духъ Господенъ.” Когато Духътъ влѣзе въ човѣка, той ще има желание да благовествува надъ сиромаситѣ. Да бѫде човѣкъ сиромахъ, това е една отъ най-почетнитѣ служби и положения. Когато писателитѣ искатъ да издигнатъ героитѣ си, тѣ ги поставятъ въ бедни условия. Когато искатъ да понижатъ нѣкой отъ героитѣ си, тѣ му даватъ власть, богатство. Искатъ ли да представятъ благородникъ, тѣ го изпразватъ, като шише, за да могатъ да влѣятъ въ него чиста, свежа планинска вода. Ако шишето на човѣка е пълно, никога не може да се сипе въ него чиста вода. Чистата вода представя възвишенъ, чистъ животъ, който се възприема само отъ чисти, праздни шишета. Ако не можешъ да възприемешъ този животъ, вината е въ тебе. Изпразднии шишето си, и самъ иди на извора да го напълнишъ. Не чакай други да ти го напълнятъ и донесатъ.

Какво трѣбва да направите, за да възприемете чистия и възвишенъ животъ? — Да се покаете, т. е. да изпразните шишето си и сами да отидете при Великия Изворъ да го напълните. Всички учени и философи, майки и бащи, учители и свещеници трѣбва да обърнатъ шишетата си, да излѣятъ водата и съ праздни шишета да отидатъ на Извора, да ги напълнятъ. Само така ще възприематъ новото учение и новитѣ идеи. — Какво ще стане съ старото учение? — Турете го около коренитѣ на дърветата и не мислете за него.

„Да благовествувамъ на сиромаситѣ.” Желая всички хора да бѫдатъ сиромаси, въ широкъ смисълъ на думата, за да имъ се благовествува. Желая всички хора да обърнатъ кесиитѣ си надолу и да ги изпразнатъ. Нѣкои казватъ, че заради Бога сѫ готови на всѣкакви жертви. — Животътъ ще изпита тѣхната готовность. Да говоришъ нѣщо, и да го изпълнишъ, това сѫ две различни положения. Да гледашъ нарисуванъ плодъ, и да вкусишъ отъ него, това сѫ две различни нѣща. Намислите ли да направите нѣкакво добро, не го отлагайте, веднага пристѫпете къмъ реализиране.

„Проводи ме да изцѣля съкрушенитѣ по сърдце.” Съкрушенитѣ по

сърдце сѫ болни, защото болеститѣ иматъ отношение къмъ човѣшкото сърдце. Кой човѣкъ не е боленъ днесъ? На земята нѣма абсолютно здрави хора. На земята нѣма и щастливи хора. Защо? — Защото болеститѣ отнематъ соковетѣ на тѣхния физически животъ. Противоречията, недоразуменията, неразбирането, гнѣвътъ, омразата, завистьта отнематъ соковетѣ на тѣхнитѣ чувства и мисли. Физическитѣ и психическитѣ болести сѫ малки вълчета, които нападатъ овцетѣ въ човѣшкия животъ. Какво печели вълкътъ, като дави овцетѣ? — Става майсторъ въ давенето, но това не е култура. Ако е въпросъ за култура, овцата е по-културна отъ вълка. Като пасе трева, тя не я скубе съ коренъ, но ѝ дава възможность отново да поникне. Понѣкога и овцата изскубва тревата съ коренитѣ, за което ще отговаря. За предпочитане е човѣшкиятъ животъ да бѫде като този на овцата, отколкото като на вълка. Едно трѣбва да знаете: нѣма сѫщество на земята, малко или голѣмо, което да не носи отговорность за дѣлата си. Болеститѣ, които нападатъ хората, се дължатъ на тѣхни минали и сегашни прегрѣшения. Нищо не остава безнаказано. Микробитѣ, които днесъ тровятъ човѣшкия организъмъ, не сѫ нищо друго, освенъ отровата на страха, на омразата, които говедата, кокошкитѣ, агънцата сѫ изпитали къмъ човѣка, когато ги е клалъ и убивалъ. — Възможно ли е това? — Възможно е. Както една обидна дума може да отрови и разруши човѣшкия организъмъ, така страхътъ и омразата на животнитѣ, които човѣкъ коли, тровятъ неговия организъмъ. Въ този смисълъ, и човѣкъ има възможность да руши, но има възможность и да гради. Ще кажете, че нѣкой проповѣдникъ подронва основитѣ на църквата. Ако проповѣдникътъ е клонъ на едно дърво, а хората — плодове, които черпятъ сокове отъ клона, тѣ нѣматъ право да вадятъ криви заключения. Кривитѣ заключения сѫ ножъ или трионъ въ рѫката на неразумния, който отсича клона, на който е стѫпилъ.

Единъ день Настрадинъ Ходжа се качилъ на едно дърво и започналъ да сѣче клона, на който стѫпилъ. Единъ минувачъ забелязалъ това и казалъ: Ходжа, не сѣчи клона, на който си стѫпилъ, защото ще паднешъ. — Не е твоя работа! — отговорилъ Ходжата, — азъ зная, какво правя.

Ако и съвременнитѣ хора стѫпятъ на единъ клонъ и започнатъ да го сѣкатъ, сами ще си напакостятъ. Тъй щото, слушайте този, който проповѣдва истината. Не е важно, кой е той и отде е дошълъ. Докато Христосъ живѣе въ васъ, и вие ще живѣете. Разпнете ли вашия Христосъ, и себе си разпъвате. Нѣма по-голѣмо нещастие за човѣка отъ това, самъ да

затвори прозорцитѣ на своя умъ и на своето сърдце, да не влиза свѣтлина отвънъ.

Сеге ние сме си поставили за задача, да превърнемъ всички бацили-вълци въ кротки овце. Въ бѫдеще нѣма да сѫществуватъ лъжа, кражба, завистъ, омраза, безлюбие. Тогава любовьта ще царува между хората. — Коя любовь? — Любовьта е една — Божията Любовь. Всичко останало — чувства, настроения, разположения, не е любовь.

Съвременнитѣ лѣкари сѫ забелязали, че всѣка болесть изисква специална храна. Въ време на боледуване и следъ оздравяване отъ дадена болесть, човѣкъ се нуждае отъ специфична храна. Напримѣръ, който е боледувалъ отъ треска, иска да яде кисело; при друга болесть човѣкъ се нуждае отъ сладка храна. Болеститѣ произвеждатъ неестествени състояния въ човѣка, което показва, че той носи последствията на своя неестественъ животъ отъ миналото. Когато придобие Божествения животъ, човѣкъ ще употрѣбява естествена, чиста храна. Днесъ хората страдатъ физически и душевно, по причина на неправилно хранене. Тѣ не знаятъ, каква храна да употрѣбяватъ. Ако искате стомахътъ ви да бѫде въ изправность, употрѣбявайте само по едно ядене на день и никога не преяждайте. При това, за предпочитане е вегетарианската храна предъ месната. Отъ вегетарианската храна за предпочитане сѫ плодоветѣ. Както се храните физически, сѫщитѣ правила ще спазвате и при храненето на сърдцето и на ума си. Всѣки день ще давате по едно чувство на сърдцето и по една мисъль на ума си, да ги обработвате добре. Докато не ги обработите, не пристѫпвайте къмъ други. При това, никога не смѣсвайте чувствата си; не смѣсвайте и мислитѣ си. Не се позволява никакво преяждане, нито на физическия свѣтъ, нито въ сърдечния и умствения. Нѣкой иска да преживява силни чувства, да трогватъ сърдцето и душата му. Щомъ искате силни чувства, посещавайте болни и страдащи. Тамъ ще изпитате различни чувства, но ще задържите едно и него ще обработите. На другия день ще работите съ друго чувство. — Искамъ да бѫда щастливъ. — Щомъ търсите щастие на земята, трѣбва да се свържете съ хора, които ви разбиратъ, на които можете всѣкога да разчитате, които могатъ да се жертвуватъ за васъ и които заради васъ сѫ готови да се качатъ на небето и да слѣзатъ на земята. — Кѫде ще намѣря такива хора? — Не ги търси, нека всѣки отъ васъ бѫде човѣкътъ, когото другитѣ търсятъ. Нека всѣки отъ васъ се обяви доброволецъ за новия фронтъ — да воюва противъ злото, противъ отрицателнитѣ прояви въ себе си.

Въ войната, която днесъ обявявамъ, ще давамъ награди и кръстове на онѣзи, които не лъжатъ и не крадатъ, които сѫ честни, добри, умни и справедливи и които обичатъ цѣлото човѣчество.

Въ войната, която днесъ обявявамъ, пакъ ще има топове и орѫдия на любовьта, които нѣма да рушатъ и убиватъ, но ще повдигатъ хората. Тѣ ще действуватъ на грамадни разстояния. Дето падне гранатата на любовьта, всичко ще преобрази. Следъ това ще се издигне паметникъ на тази граната, защото, вмѣсто безлюбието, тя донесе любовьта, вмѣсто невежеството — знанието, вмѣсто ограничението — свободата и най- после, вмѣсто смъртьта — безсмъртието. Тази граната ще се различава отъ сегашната и по тежесть. Тя ще тежи повече отъ нея, най-малко съ хиляди килограми. Дето падне, тя ще произведе особенъ ефектъ.

Време е вече, човѣкъ да излѣзе отъ дребнавоститѣ на своя животъ и да се обърне къмъ великото и възвишеното. Той трѣбва да си изработи една положителна философия за живота. Казватъ за нѣкого, че е лошъ човѣкъ, пъкъ прави добрини. — Не вѣрвамъ въ това. Не може човѣкъ да бѫде лошъ, да води нечистъ животъ, а да подтиква хората къмъ добъръ и чистъ животъ. Защо е невъзможно? — Защото даже сухитѣ дърва не могатъ да се запалятъ безъ огънь или безъ клечка кибритъ. Следователно, за да подтикнете хората къмъ добъръ и чистъ животъ, преди всичко, вие трѣбва да носите въ себе си огънь, съ който да произведете реакция. Огъньтъ се намира само въ добрия човѣкъ. Само той може да запали дървата, поставени на огнището. Огъньтъ, който предавате на хората, внася сила въ тѣхъ. Колкото и да е слабъ пламъкътъ на кибритената клечка, все пакъ тя върши работа. Ако дървата сѫ влажни, т. е. ако хората не се подаватъ на добъръ животъ, по добре, запазете си клечкитѣ. За влажнитѣ дърва сѫ нуждни силно нагорещени вѫглища, а не кибритени клечки. Този е методътъ, по който човѣкъ може да повдигне сърдцето си.

Мнозина се интересуватъ отъ този свѣтъ, искатъ да знаятъ, кѫде е той. Този свѣтъ е онзи свѣтъ. Следователно, всички виждате онзи свѣтъ, който е добре уреденъ. Този свѣтъ, който ви плаши, който не е добре нареденъ, това е вашиятъ вѫтрешенъ свѣтъ. Нѣкой казва, че като умре, тогава ще види другия свѣтъ. — Ако сега, докато е на земята, не може да го види, никога нѣма да го види. Затова, по-добре е да живѣете, отколкото да умрете. Понеже хората нѣматъ ясна представа за смъртьта, за онзи свѣтъ, чувате да казватъ за нѣкого: Умрѣ младъ и зеленъ, но поне се успокои. — Какъ може човѣкъ да умре и да се успокои? Да се мисли така, това е все

едно да казвате: Колко е щастлива мухата, че е попаднала въ мрежата на паяка! Или, колко е щастлива мишката, че е попаднала въ лапитѣ на котката! Въ този смисълъ, и смъртьта е най-голѣмото нещастие, което сполетява човѣка. Тя обелва мускулитѣ му и оставя само сухи кости. Тя е Луциферъ, тя е крадецъ, който обира човѣка. Като знаете, какво нѣщо е смъртьта, не казвайте, като умремъ, но кажете въ себе си: Ще живѣемъ, или ще възкръснемъ! Има смисълъ човѣкъ да умре, но за лъжата, за кражбата, за омразата, за злобата, за всички отрицателни желания. Въ това отношение, азъ съмъ умрѣлъ човѣкъ, но сѫщевременно съмъ и живъ. По-умрѣлъ човѣкъ отъ мене нѣма, но и по-живъ нѣма. Можете да ме опитате, да видите, че е така. Азъ нѣма да постѫпя, като Настрадинъ Ходжа, който казва едно нѣщо, а върши друго.

Единъ день Настрадинъ Ходжа казвалъ на едного, че ако намѣри 99 лв., нѣма да ги вземе, щомъ не сѫ сто. Като чулъ това, събеседникътъ му решилъ да го изпита. На другия день той турилъ на пѫтя, дето Ходжата минавалъ, 99 лв. Като ги видѣлъ, Ходжата се навелъ и взелъ паритѣ. — Какво намѣри, запиталъ го съседътъ му. — Намѣрихъ 99 лв. — Нали каза, че и 99 лв. да намѣришъ, нѣма да ги вземешъ, ако не сѫ сто. — Така е, но азъ зная, че който е далъ 99 лева, ще даде още единъ. Какво показва числото 99? То е мистично число, означава лошъ, грѣшенъ животъ. Съ това Настрадинъ Ходжа искалъ да каже: Ако водя лошъ животъ, мога да живѣя и добъръ, и праведенъ. Добриятъ, Божествениятъ животъ се заключава въ единицата. Ако човѣкъ лъже, той може да говори и истината; ако мрази, може и да обича; ако взима, може и да дава. Тъй щото, може да се говори за положителенъ животъ, когато човѣкъ носи въ себе си положителни качества. Тогава може да се говори за Божествена Любовь, Мѫдрость, Истина, Правда и Добродетель. Въ който моментъ изневѣри на Божествения животъ, човѣкъ става обикновенъ, като всички хора. Той е подобенъ на желѣзото: като се нагрѣва, ще бѫде топълъ; като се извади отъ огъня, изстива. За да не изпадате въ това положение, бѫдете вѣрни на своитѣ мисли и чувства, не се подавайте на чужди мисли и разбирания. Че еди-кой си философъ мислѣлъ така или иначе за Бога, това е негово разбиране. Важно е, какво е вашето мнение. Преди всичко, вие не знаете, какво, въ сѫщность, се разбира отъ думитѣ на философа. Трѣбва ли да вѣрвате на всѣки, който казва, че ви обича? Преди да повѣрвате на думитѣ му, опитайте го. Който люби, топлината му се повишава; сѫщевременно той се разширява. Ако рѫката му е по-топла и малко разширена, той,

наистина, ви люби. Не казвамъ да бѫде горещъ, но топълъ. Горещината е страсть. Въ тази любовь човѣкъ бързо се запалва и бързо изгасва.

Какъ се проявява любовьта на физическия свѣтъ? — Като топлина, която събужда благородни чувства въ човѣка и помага за тѣхното растене и развитие. Всѣки огънь, който изгаря и разрушава благороднитѣ чувства въ човѣка. наричаме страсть. — Може ли безъ огънь на земята? — Не може, но той трѣбва да се употрѣбява за нагрѣване на желѣзото до стопяване, да се кове. Колкото по-силни сѫ страститѣ, толкова по- мѫчнотопими метали ще се нагрѣватъ на тѣхъ. На мѣсто сѫ страститѣ, когато се използуватъ разумно. Може ли религиозниятъ и набоженъ човѣкъ да влѣзе въ черква съ ножъ? Въ рѫката на религиозния ножътъ не е нищо друго, освенъ омраза. Който влиза съ такъвъ ножъ въ черква, той не знае, какво представя тя и какво е нейното предназначение. Мѣстото на ножа е бойното поле, а не черквата. — Искамъ да воювамъ! — Щомъ искашъ да воювашъ, ще отидешъ на бойното поле. Ако искашъ да отидешъ при Бога, ще носишъ Божествената топлина въ сърдцето си. Тури ли огънь въ сърдцето си, човѣкъ преждевременно умира. Такъвъ огънь е гнѣвътъ. Ако всѣки день се гнѣви и не използува енергията му за работа, човѣкъ самъ се разрушава. Приятно е да влѣзете въ домъ, дето всички се обичатъ и взаимно уважаватъ. Какъ ще се почувствувате, ако, вмѣсто любовь, между членоветѣ на семейството сѫществува недоволство и недоразумение?

Днесъ всички хора се питатъ, какъ ще се изправятъ семействата, обществата, народитѣ. — Когато Богъ влѣзе да живѣе въ тѣхъ. — Възможно ли е това? — Възможно е. Както днесъ донасятъ вода отъ планинскитѣ мѣста въ долинитѣ и превръщатъ неплодороднитѣ полета въ плодородни, така Богъ слиза въ долинитѣ на живота, между хората, и ги напоява. Така днесъ прекарватъ вода въ кѫщитѣ. Нервната система въ човѣка е инсталацията, презъ която Божествената енергия се възприема и предава, като свѣтлина и топлина, отъ единъ човѣкъ на другъ.

Какъ се познава, кой човѣкъ възприема и предава Божията Любовь? Ако челото на човѣка се повдига и разширява, ако главата му горе, на темето, се повдига, той е добъръ проводникъ на любовьта. Ако рѫцетѣ на човѣка не станатъ по-деликатни, и чъртитѣ на лицето му по-меки, той не е далъ пѫть на Божественото Начало въ себе си. Ще кажете, че който работи физически, не може да има меки рѫце. Така е, работникътъ има груби, корави рѫце, но това не се позволява. Не е позволено на човѣка да злоупотрѣбява съ силитѣ на своя организъмъ. Въ бѫдеще, когато животътъ

на хората се подобри, всички ще взиматъ участие и въ физическата работа. Тогава времето ще бѫде така разпредѣлено, че ще се застѫпятъ всички сили: физически, сърдечни и умствени. Човѣкъ ще употрѣбява три часа за физическа работа, три часа работа върху сърдцето, три часа умствена работа, три часа за хранене, седемь часа сънь, т. е. за разходка отъ физическия въ духовния свѣтъ. Останалитѣ петь часа сѫ за благотворителни дѣла: садене на плодове, отглеждане на цвѣтя, посещаване на болни и др.

„Духъ Господенъ е надъ мене.” Така казва Христосъ. — Кѫде е Христосъ? — Навсѣкѫде. — Да знаемъ кѫде е, пешъ ще тръгнемъ, да Го намѣримъ. — И да Го видите, нѣма да Го познаете. Преди две хиляди години Христосъ е билъ на земята, между евреитѣ, но и тѣ не сѫ Го познали. Той обиколилъ всички държави, билъ между всички нации, но и доднесъ още не сѫ Го познали. Дето е ходилъ, навсѣкѫде е билъ гоненъ. Наричали Го еретикъ, смахнатъ, лудъ, неуравновесенъ, човѣкъ съ опасни идеи и т. н. Евреитѣ даже Го разпнаха. Какъ постѫпватъ съ Христа съвременнитѣ народи? — Тѣ му създадоха голѣми неприятности, избиха часть отъ неговитѣ последователи. — Кѫде е днесъ Христосъ? — Днесъ Той се проявява чрезъ своитѣ идеи. Идеитѣ за братство, равенство и свобода между народитѣ сѫ все Христови идеи.

Голѣмитѣ народи сѫ 12-тѣ Божии синове, които иматъ свои деца и образуватъ малки народи. Славянството е единъ отъ голѣмитѣ синове на Бога, а ние сме негови деца. Въ това отношение, Богъ е нашъ дѣдо. Обикновено, децата обичатъ дѣдо си повече отъ баща си. Тѣ го наричатъ „голѣмъ баща.” Единъ день, когато всички възприемемъ идеята, че сме синове на Бога Живаго, ще бѫдемъ царе и свещеници на себе си. Христосъ иде да освободи човѣчеството отъ затворитѣ. Нехигиенични, опасни сѫ затворитѣ за човѣшката душа. Сегашнитѣ хора се нуждаятъ отъ идеи, въ които да изобилствува свѣтлина, въздухъ, вода и храна. Тѣ се нуждаятъ отъ свобода, да могатъ по желание да посещаватъ високитѣ планински върхове, да се ползуватъ отъ изобилието на свѣтлина и въздухъ. Софиянци сѫ близо до Витоша, до Черния връхъ, но малцина го посещаватъ. Не може да бѫде носитель на свѣтли и нови идеи онзи, който не посещава планинскитѣ върхове. На планинцитѣ, като носители на нови идеи, може да се разчита. Лекъ и приятенъ е животътъ на онзи, който се качва по планинитѣ. Тежъкъ е животътъ въ долинитѣ, макаръ че външно изглежда лекъ. Въ сѫщность, лекиятъ и повръхностенъ животъ е тежъкъ и носи

страшни последствия. Той води къмъ израждане. И животнитѣ водятъ лекъ животъ; на него, именно, се дължи деформирането имъ. И животнитѣ ще се повдигнатъ, ще излѣзатъ отъ сегашната си еволюция. Кога ще бѫде това? — Когато дойде Христосъ на земята. Той ще призове всички живи сѫщества къмъ повдигане. Тѣ ще чуятъ гласа Му и ще престанатъ да се каратъ и биятъ, да мушкатъ, да ритатъ, да ровятъ. Свинята ще каже: Досега ровѣхъ, но разбрахъ, че и по другъ начинъ може да се живѣе, и отднесъ преставамъ да ровя. Волътъ ще каже: Досега мушкахъ, но отсега нататъкъ преставамъ да мушкамъ. Коньтъ ще се откаже отъ ритането Изобщо, всички животни ще се повдигнатъ на по високо стѫпало и ще започнатъ да мислятъ. И днесъ има животни, които мислятъ по добре отъ нѣкои хора, макаръ че не говорятъ.

Единъ пѫтникъ минавалъ на конь презъ една гора. Кучето му вървѣло следъ него. По едно време пѫтникътъ слѣзълъ отъ коня и седналъ на една полянка да си почине и похапне. Следъ това пакъ възседналъ коня и продължилъ пѫтя си. Кучето забелязало, че господарьтъ му забравилъ торбата съ храната и паритѣ и започнало да лае. Господарьтъ му се обърналъ нѣколко пѫти, но нищо не видѣлъ. Кучето продължавало да лае. Най-после господарьтъ му си помислилъ, че кучето е побѣснѣло, извадилъ револвера си и го застрелялъ. Кучето направило последни усилия и се върнало при торбата, дето издъхнало. Господарьтъ му слѣзълъ отъ коня и отишълъ да види, какво станало съ кучето. Върналъ се нѣколко крачки назадъ и видѣлъ кучето си мъртво, лежи до торбата, която той забравилъ. Едва сега той разбралъ причината за лаенето на кучето. Благодарилъ, тежко въздъхналъ и самъ продължилъ пѫтя си. Ето едно куче, което ще се освободи отъ своя затворъ.

Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да мисли, да се повдигне по-високо отъ сегашното си положение. Ако и животнитѣ мислятъ, колко повече човѣкъ трѣбва да мисли! Виждамъ птички, които, като срещнатъ човѣка, запитватъ го: Отъ кое учение си, отъ старото или отъ новото? Обичашъ ли да рѣжешъ глави, или си забравилъ този занаятъ? Ако си отъ старото учение, ще хвръкна далечъ отъ тебе; ако си отъ новото учение, ще ти попѣя. Много птички пѣятъ днесъ за идването на новото време, за освобождаването имъ отъ затвора. Когато нѣкоя птичка пѣе предъ прозореца ви, или кацне на рамото ви, знайте, че това е нѣкой вашъ близъкъ, който ви навестява и ви пѣе за новия животъ. Ще кажете, че не може да се говори така, това е еретическо учение. Радвайте се, че вашиятъ близъкъ се приютилъ въ

къщичката на птичката, а не е нѣкъде въ ада, на по-голѣми мъчения. Ако това е ересь, какво ще кажете за онзи, който краде, лъже и прелъстява? Можете ли да го наречете човѣкъ? Какво ще кажете за онази жена, която прелъстява мъжа на своята сестра, приятелка, или позната? Ще кажете, че трѣбва да си прощаваме. Не е въпросъ за прощаване, но мъжътъ трѣбва да каже на жена си: Жено, ти трѣбва да се поправишъ, да живѣешъ по новия начинъ — въ чистота. И жената трѣбва да каже на мъжа си сѫщото.

Новото учение изисква отъ всички хора — отъ майки и бащи, отъ братя и сестри, отъ учители и ученици, отъ проповѣдници и свещеници — животъ на абсолютна чистота. Ако работишъ въ свѣта и вадишъ давещитѣ се отъ водата, грѣшницитѣ отъ тинята, ти ще се окаляшъ и измокришъ, но това каляне се прощава. Страшна е вѫтрешната, моралната нечистота и каль. Отъ нея трѣбва да се чистите. Който се каля, когато спасява грѣшници и давещи се, той заслужава кръстъ за храбрость. Разумниятъ свѣтъ опредѣля единъ милионъ златни лева на онзи, който притежава най-високи добродетели. Всѣки човѣкъ, всѣки българинъ трѣбва да бѫде честенъ, поне колкото онзи турчинъ, който продавалъ салепъ.

Единъ младъ турчинъ продавалъ салепъ по улицитѣ и викалъ: Салепъ, горещъ салепъ! Погледналъ къмъ земята и видѣлъ една кесия съ банкноти, около десеть хиляди лева. Огледалъ се наоколо, не видѣлъ човѣкъ, на когото да принадлежи кесията, и я турилъ въ джоба си, като продължилъ да вика: Салепъ, салепъ! Настигналъ го единъ господинъ и го запиталъ: Намѣрилъ ли си една кесия съ банкноти, на стойность десеть хиляди лева? — Намѣрихъ, ето, вземи кесията си. И следъ това спокойно продължилъ да вика: Салепъ, салепъ! Колко хора днесъ биха постѫпили като този турчинъ? Мнозина ще взематъ кесията и ще се простятъ съ занаята си, Турчинътъ, обаче, не се изкусилъ отъ паритѣ. Той си казалъ: Имамъ си занаятъ, на който, за нищо въ свѣта, не измѣнямъ. Колко благочестиви мѫже и жени продаватъ днесъ салепъ по улицитѣ, но като срещнатъ нѣкой богатъ човѣкъ, тръгватъ подиръ него и се отказватъ отъ своя салепъ. Колко добри моми, съ вѣра въ Бога, се излъгватъ въ нѣкой момъкъ, който минава за богатъ, ученъ, и тръгватъ следъ него. Отказватъ се отъ Бога, отъ идеитѣ си, отъ занаята си, но, въ края на краищата, виждатъ заблуждението си. Истинската женитба е съединяване, съчетание, не между мѫже и жени, но между човѣка и неговитѣ идеи. Идеитѣ сѫ вашитѣ деца, за които трѣбва да се жертвувате. Ако родителитѣ не се жертвуватъ за децата си, и децата — за родителитѣ, не може да се говори

за истински родители, нито за истински синове и дъщери.

Това проповѣдва Христосъ па съвременнитѣ хора, не като законъ, който трѣбва да мине презъ камарата, но като законъ на сърдцето — вжтрешната камара въ човѣка. Когато Христосъ напише този законъ въ човѣшката камара, всички ще Го познаятъ, отъ малко до голѣмо. Павелъ казва: „Ще Го познаемъ, както сме познати.” Истинско познаване става само чрезъ любовьта. Любовьта пъкъ се изпитва чрезъ страданията. Богъ заповѣдва да вематъ отъ човѣка всичко, както постжпиха съ Иова, да го изпита, какъ ще прояви любовьта си. Като се говори за любовьта, подразбираме абсолютна, безкористна любовь. Нека всѣки отъ васъ даде мѣсто на новитѣ идеи въ себе си, на абсолютната, безкористна любовь и, когато види резултатъ, тогава да говори. Докато не видите плодъ отъ работота си, нищо не говорете. Какъвъ смисълъ има да говорите на хората за духъ и за душа, когато и на васъ още не сж ясни тѣзи понятия? Човѣкъ не познава още и тѣлото си, съ което работи. Сегашното тѣло на човѣка е скелетъ на бждещето тѣло, което сега се създава. Единъ день, когато се облѣче въ ново тѣло, тогава може да говори за тѣло, за душа и за духъ.

Какво отношение има Христовото учение къмъ всѣки човѣкъ индивидуално? То има отношение първо къмъ духа, после къмъ душата и най-после къмъ ума, сърдцето и волята. Ако тѣлото ви е здраво, духътъ ви може направо да му въздействува и помогне; ако тѣлото не е здраво, духътъ трѣбва да търси посрѣдници, да ви въздействува. Като посрѣдници между духа и тѣлото служатъ душата, умътъ, сърдцето и волята. Чрезъ ума и сърдцето си човѣкъ се убеждава, че за здравето му сж нуждни чистъ въздухъ, чиста вода, изобилна свѣтлина и чиста, здравословна храна. Така той ще пречисти кръвьта си, ще усили своя организъмъ и ще възприеме онова, което духътъ и душата му нашепватъ. Стойте далечъ отъ онзи, съ когото сте въ дисхармония. Не се стремете, вълка да направите овца, съ нищо не можете да го укротите. Не топлете змията въ пазвата си, защото ще се обърне и ще ви ухапе. Пазвата ви е дадена за вашитѣ деца, а не за змията.

Какво да правимъ съ дълговетѣ си? — Ще ги платите, и следъ това ще бждете спокойни. — Какво да правимъ съ онѣзи, които не ни обичатъ? — Ще гледате по нѣкакъвъ начинъ да се помирите. Докато постигнете това, ще минете презъ голѣми мжчнотии; постигнете ли го, добре ще ви бжде. Оставете се на влиянието на разумнитѣ сжщества, които работятъ днесъ въ свѣта. Тѣ правятъ превратъ въ човѣшкитѣ умове. Тѣ носятъ

великитѣ, Божествени идеи за братство, равенство и свобода. Онѣзи, които сѫ готови по умъ и по сърдце, ще приематъ тѣхнитѣ идеи и ще ги реализиратъ най-много следъ десеть години; други ще ги реализиратъ следъ сто години, а нѣкои — следъ хиляда години. Тогава всички хора ще разбератъ, че животътъ има смисълъ при всички условия — при скърби и радости, при богатство и сиромашия. Радвайте се, че имате скърби, защото тѣ предхождатъ идването на любовьта. Чрезъ страдания и скърби човѣкъ се чисти и приготвя за великия Божественъ животъ, който иде на земята. Който се домогне до този животъ, ще благодари на Бога за благото, което му е далъ, и ще си отиде отъ този свѣтъ доволенъ и ситъ. Близкитѣ му нѣма да го оплакватъ, нѣма да му четатъ надгробни речи. Преди да си замине, той ще ги извика при себе си, ще се сбогува, ще остави кѫщата и нивата си, тѣ да я обработватъ и ще каже: Отивамъ при Господа. Пожелайте ми добъръ пѫть. Щомъ стигне на опредѣленото за него мѣсто, ще пише писмо на близкитѣ си, че е пристигналъ благополучно, че е добре. Само така ще разберете, какво представя онзи свѣтъ.

И днесъ има хора, които говорятъ съ жителитѣ на онзи свѣтъ. Голѣмо благо е за човѣка, да го посети нѣкой великъ духъ. При Аврама дойдоха трима ангела — велики духове, които му донесоха блага весть. Той закла едно теле и ги нагости. Когато ви посети нѣкой великъ духъ, постѫпете и вие като Аврама, нахранете го и му благодарете за добрата весть, която ви носи. Ако не го нагостите, той ще си замине, безъ да ви даде нѣщо. Когото Духътъ е посетилъ, той става смѣлъ и решителенъ, готовъ на всѣкакви жертви. Мома, кога се влюби, сѫщо става смѣла — Духътъ я посетилъ. Ако знае, какъ да Го посрещне, Той оставя добрата весть. Не може ли да Го посрещне добре, Той си заминава. Бѫдете внимателни къмъ Духа, да не Го огорчите.

Сегашнитѣ хора сѫ души безъ духове, т. е. жени безъ мѫже. Затова днесъ всички мѫже и жени сѫ недоволни отъ живота си, страдатъ, мѫчатъ се. Не се мѫчете, не страдайте, но бѫдете готови да посрещнете вашия духъ. И като дойде, ценете го. Той може да дойде въ форма на мѫжъ, жена, или дете — безразлично; приемете го добре въ дома си, за да остави добрата весть, която ви носи.

Единъ разсиленъ, въ едно отъ софийскитѣ министерства, се оплаквалъ често отъ положението си. Той билъ жененъ и едва смогвалъ да прехранва семейството си. Единъ день му се родило детенце. Видѣлъ се въ чудо, отде ще вземе пари да кръстятъ детето. Като отивалъ на работа, той

намѣрилъ на пѫтя сто лева. Взелъ паритѣ и си казалъ: Ето, нареди се въпросътъ съ кръщението на детето. Нѣколко деня следъ това го назначили на по-добра служба. Отъ день на день положението му се подобрявало. Детето расло, станало шестгодишно. Случило се нѣщо, то заболѣло и не могли да го спасятъ. Следъ смъртьта на детето, материалното положение на бащата се влошило пакъ: уволнили го отъ служба, и той останалъ безъ петь пари въ джоба. Какво показва този примѣръ? — Когато Духътъ посети нѣкой домъ, всичко тръгва добре; щомъ Духътъ си замине, работитѣ на този домъ се объркватъ. Следователно, когато придобиете нѣкакво благо, ще знаете, че Духътъ ви е посетилъ. Внимавайте да не Го огорчите, да напусне дома ви. Напусне ли ви, сиромашията ще го замѣсти.

Сега всички хора очакватъ Христа, но не знаятъ, че Той е вече въ предверието. — Не Го виждаме. — И да Го видите, нѣма да Го познаете. Само онзи ще Го познае, който има любовь. Безъ любовь нѣма познаване. Това е вѣрно и за мене, и за васъ. Любещиятъ понася лесно страданията. Дали сѫ голѣми, или малки, за него е безразлично. Той не се запитва, обича ли го Богъ, или не. Той знае, че Богъ обича всички хора, всички живи сѫщества. Отворете се за Господа, както цвѣтътъ се отваря за слънчевата свѣтлина. Отворете умоветѣ и сърдцата си, да влѣзе Истината въ тѣхъ. Дайте свобода на Господа да се прояви, не както въ другитѣ хора, но специфично за васъ. Всѣки да бѫде оригиналенъ въ проявитѣ си, на никого да не подражава. Дръжте се за Бога. Той ви е хваналъ съ двете си рѫце чрезъ Любовьта си. Дръжте се за Неговата Любовь. Отъ Неговитѣ рѫце излизатъ нишки, които отиватъ до сърдцето на всѣки човѣкъ. Една нишка държи човѣка за Бога, но здрава е тя. Никой не е въ състояние да скѫса тази нишка, освенъ вие сами. Безъ нея не сѫществува никакво отношение между Бога и човѣшката душа. Който се държи здраво за тази нишка, той е щастливъ и лесно разрешава мѫчнотиитѣ си. По тази нишка Духътъ слиза и възлиза. Скѫса ли се тя, душата е загубена. Дълго време ще плаче и скърби тя, докато дойде нѣкой ангелъ отъ небето и завърже скѫсаната нишка. Свърже ли се съ Бога, душата започва отново своето развитие.

„Духъ Господенъ е надъ мене” — казва Христосъ. Този Христосъ познава всички хора. Той познава и васъ и носи белези на всичкитѣ ви сѫществувания. Колко пѫти сте морализирали Христа, защо не работи, а тръгналъ да проповѣдва. Ще кажете, че не помните да сте постѫпвали така съ Христа. Това не помните, но помните, какъ сте се отнасяли съ нѣкоя

бедна жена, като сте ѝ отказвали всѣкаква помощь и сте я морализирали, че трѣбва да работи, а не да проси отъ кѫща на кѫща.

Това, което сте правили на бедни, на страдащи, на угнетени, на паднали души, това е вашето отношение къмъ Христа.

Изправете отношенията си къмъ Христа и къмъ Бога, да благовествувате на сиромаситѣ.

19. Беседа отъ Учителя, държана на
20 октомврий, 1918 г. София.

Двѣтѣ заповѣди

„Да възлюбишъ Господа Бога твоего...
„Да възлюбишъ ближния си.”
Марка 12: 30 — 31.

Стремежътъ въ живота на сѫществата не е нищо друго, освенъ потикъ за проява на самия животъ. За да се прояви разумниятъ животъ сѫ нуждни обектъ и условия. Обектътъ и условията показватъ, че човѣкъ трѣбва да чувствува вѫтрешно този стремежъ.

Христосъ казва: „Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичкото си сърдце, съ всичката си душа, съ всичкия си умъ и съ всичката си сила.” Така изразена любовьта къмъ Бога, това подразбира проява на нейния вѫтрешенъ смисълъ. Много се говори за любовьта, но какъ трѣбва да любимъ? Въ съвременното общество любовьта се проявява по различни начини, но пакъ не се постига цельта, която гонимъ. Обикновено, обектъ въ любовьта на момата е момъкътъ; обектъ на момъка е момата. И двамата се обичатъ и мислятъ, че като се оженятъ, ще бѫдатъ щастливи. Но не излиза така. Тогава момата започва да търси вината въ момъка, а той въ момата. Раждатъ имъ се деца, и тѣ започватъ да мислятъ, че щастието ще дойде чрезъ децата имъ, но и тукъ се разочароватъ. Нѣкой обича знанието, но като го придобие, пакъ се разочарова. Разочарованието се дължи на неразбиране на любовьта.

Сегашнитѣ хора не разбиратъ любовьта нито по форма, нито по съдържание, нито по смисълъ. Да се разбере една дума по форма, по съдържание и по смисълъ, това значи, тя да произведе известно действие върху човѣшкия умъ, сърдце и воля. Ако държите една ябълка въ рѫката си, вие ще имате частична представа за нея: каква е голѣмината и формата ѝ, какъвъ е цвѣтътъ ѝ, дали расте въ България или другаде. Обаче, какъвъ вкусъ има ябълката, и каква е нейната сила, вие не знаете. Има два вида ябълки: еднитѣ се раждатъ на дървото за познаване на доброто, а други — на дървото за познаване на злото. Първитѣ ще бѫдатъ сладки или горчиви, а вторитѣ — жестоки или милостиви. Отъ човѣка и отъ случая зависи, кое отъ двѣтѣ качества ще се прояви. Плодоветѣ на тѣзи дървета сѫ подобни на кѫщички отъ пѣсъкъ, които децата си правятъ и развалятъ. Като огладнѣятъ, тѣ отиватъ у дома си и казватъ на майка си: Мамо, гладни сме, дай ни хлѣбъ! Следъ това пакъ излизатъ вънъ да правятъ и да развалятъ

пѣсъчнитѣ си кѫщички. Майкитѣ имъ ги питатъ: Кѫде бѣхте? — На работа. Такова е разбирането на сегашнитѣ хора за живота и така живѣятъ. Всѣки день строятъ кѫщи, уреждатъ градини, и всѣки день ги развалятъ. Христосъ опредѣля, какъ трѣбва да възлюбимъ Бога, и какъ — ближния си. Бога ще възлюбимъ съ всичкото си сърдце, съ всичката си душа, умъ и сила, а ближния си, като себе си.

Като се проследи пѫтьтъ на човѣшкото развитие, виждаме, че човѣкъ расте физически, сърдечно, умствено и като душа. Значи, той минава едновременно презъ четири свѣта: презъ физическия, дето се развива тѣлото; презъ сърдечния, т. е. презъ страститѣ и желанията; презъ умствения, т. е. презъ свѣта на мисъльта. Умствения свѣтъ наричаме още свѣтъ на безсмъртието, на съзнателната душа, на човѣшкото „его”, когато човѣкъ съзнава, че е отдѣленъ индивидъ. Човѣшкото „его” наричаме още тѣло на Божествения духъ. Подъ „сила” разбираме човѣшката воля, висшата проява на човѣка. Четиритѣ свѣта — физическиятъ, духовниятъ, умствениятъ и причинниятъ отговарятъ на четиритѣ тѣла на човѣка. Най-познато отъ всички е физическото тѣло, което се състои отъ три обвивки. Едната отъ тѣхъ е етерна, която излиза вънъ отъ физическото тѣло на единъ-два сантиметра. Презъ нея минаватъ физическитѣ сили: електричеството и магнетизъмътъ. Както обличаме физическото си тѣло съ дебели или тънки дрехи, за да го предпазимъ отъ студъ и горещина, така и етерната обвивка е здравна дреха на физическото тѣло, която го предпазва отъ външни влияния. Етерната обвивка е свързана съ друга, наречена астрална, която управлява страститѣ. Тя предпазва човѣка, напримѣръ, отъ гнѣва, отъ желанието му да отмъщава и др. Астралната обвивка е свързана съ астралния свѣтъ, нареченъ подсъзнателенъ. Този свѣтъ е свързанъ съ широкия Божественъ свѣтъ, отдето черпи материали за съграждане на вѫтрешния или душевенъ животъ на човѣка. Душата представя истинския човѣкъ, който гради, твори и създава нѣщата. Както човѣкъ събира материали за съграждане на физическото си тѣло, така и душата събира материали за съграждане на Божественото си тѣло. Човѣкъ трѣбва да има кѫща, не само за гости отъ физическия свѣтъ, но той се нуждае и отъ кѫща за приемане на Господа. За съграждане на физическата кѫща не сѫ нуждни само греди, тухли, врати и прозорци, но тя трѣбва да бѫде красива, хигиенична и здрава. За съграждане на физическата кѫща е нуженъ планъ. На сѫщото основание е нуженъ планъ и за съграждане на духовната, т. е. астралната и на Божествената кѫща. Ангелитѣ даватъ планъ за тази кѫща.

Въ този смисълъ, страданията, които човѣкъ преживява, не сѫ нищо друго, освенъ събаряне на старата му кѫща. Комисията, изпратена отъ разумния свѣтъ, преглежда кѫщата, не я одобрява и дава разпореждане да се събори. Нѣкои кѫщи се събарятъ до основи, а други — частично, споредъ времената и условията. Отъ вѣкове насамъ хората постоянно градятъ и събарятъ, защото не знаятъ, какъвъ е Божествениятъ планъ, и не могатъ да го приложатъ. Време е вече да се реализира Божествениятъ планъ. За съграждане на кѫщитѣ си, хората употрѣбяватъ камъни, тухли, греди, дъски и други материали. За съграждане на тѣлото си, тѣ употрѣбяватъ храна, вода, въздухъ и свѣтлина. Така съграждатъ тѣлата си и хората, и животнитѣ. Опититѣ, които правятъ хората за съграждане на тѣлата си, сѫ резултятъ на човѣшкия духъ, а не на Божествения. Защо? — Защото работитѣ на Бога сѫ съвършени. Засега въ свѣта градятъ хората и ангелитѣ. И ангелитѣ правятъ грѣшки, но по-малко отъ хората. Когато казваме, че въ всѣки законъ има изключения, разбираме работитѣ на ангелитѣ, които не сѫ направили точно изчисленията си. Малки сѫ тѣхнитѣ погрѣшки, но все пакъ създаватъ изключения. За да се внесе обнова въ свѣтоветѣ, които хората създаватъ, Христосъ имъ препорѫчва любовь къмъ Бога. Любовьта на човѣка къмъ Бога се обуславя отъ връзката му съ Него. Колкото по-правилна е връзката, толкова по-силна е любовьта.

Нѣкои питатъ, какъ можемъ да любимъ Бога, щомъ не сме Го видѣли. Питамъ: всичко, което човѣкъ обича, вижда ли го? Другъ пъкъ казва, че, докато не чуе и не види нѣщата, не вѣрва. Въ сѫщность, човѣкъ вѣрва въ нѣща, които нито е видѣлъ, нито е чулъ. Понѣкога човѣкъ обича нѣщо, само като го е пипналъ. Какъ любятъ слѣпитѣ? Слѣпиятъ не вижда, но като пипне нѣкой предметъ, обиква го. Често любовьта на слѣпитѣ е по-силна отъ тази на хората, които виждатъ. Въ сѫщность, кои хора сѫ слѣпи, и кои иматъ очи? Който обича да граби, вижда по-добре отъ другитѣ. Такъвъ човѣкъ трѣбва да ослѣпѣе, т. е. да обърне погледа си къмъ духовния свѣтъ. Христосъ казва: „Ако дѣсното око те съблазнява, извади го и го хвърли навънъ.” — Съ какво ще замѣсти дѣсното си око? — Съ пипане и чувствуване. Хората сѫ нещастни понѣкога по причина на своето физическо гледане. Тѣ гледатъ външно нѣщата, а не упражняватъ чувствуването, т. е. вѫтрешното си виждане. Напримѣръ, момъкъ срещне нѣкоя мома, хареса я външно и дава ходъ на чувствата си, безъ да познава душата ѝ. Не се минава много време, той се разочарова отъ нея и става нещастенъ. Въ такъвъ случай, за предпочитане е да нѣмашъ това око, което

може да те съблазни. Ако пипнешъ човѣка, ти ще го разберешъ по- добре, отколкото ако го видишъ. Пипането подразбира четене на писмото, което носи той. Отъ писмото му ще познаешъ всичко, което се крие въ гънкитѣ на неговата душа. За да разберешъ човѣка, трѣбва да се вгледашъ въ чъртитѣ на лицето му. Тамъ е написано всичко. Иначе, той може да се усмихва, да е любезенъ, а сѫщевременно да ти мисли зло. Другъ нѣкой може да е мраченъ, затворенъ въ себе си, но е готовъ всѣки моментъ да ти направи нѣкакво добро. Значи, не е важно, съ какво мастило е написано писмото — съ черно, синьо или червено; важно е съдържанието му. Момата и момъкътъ могатъ да напишатъ едно писмо съ хубаво мастило, на красивъ, цвѣтистъ езикъ, а по съдържание да е хапливо. Има красиви хора, които хапятъ; има грозни, които милватъ. Въ лицето на такъвъ красивъ е изписана алчность, егоизъмъ, користолюбие и др. Като развивате зрението, слуха и другитѣ си сѣтива, работете и върху вѫтрешнитѣ качества, напримѣръ, върху чувствителностьта. Чувствителниятъ може съ едно докосване до рѫката на човѣка да познае, добъръ ли е, или не. Като се докосне до рѫката на нѣкой красивъ, но лошъ човѣкъ, той изпитва неприятно чувство, като че ли се е докоснадъ до мечка.

Христосъ казва: „Нѣма нищо скрито въ свѣта, което да не се открие." Наистина, ако чувствителниятъ затвори очитѣ си и се докосне до рѫката на нѣкого, може веднага да каже, добъръ ли е, или лошъ. Нѣщата сѫ скрити дотогава, докато не виждаме и не разбираме. Следователно, когато се казва, че трѣбва да любимъ Бога и ближния си, това значи, да прогледаме и да измѣнимъ живота си, да влѣземъ въ новитѣ условия. Това е естественъ стремежъ на човѣшката душа. Всѣки човѣкъ иска да бѫде здравъ, красивъ, разуменъ, а това се постига само при условията на новия животъ. Помнете: здравето на човѣка произтича отъ волята му, щастието — отъ неговия умъ, а блаженството — отъ душата. Каквато е волята, такова ще бѫде и здравето ни; какъвто е умътъ, такова ще бѫде и щастието ни; каквато е душата, такова ще бѫде и блаженството ни. Това не сѫ форми, не сѫ праздни думи, но реални нѣща, които можемъ да приложимъ и въ сегашния си животъ. Като градимъ кѫща, даваме ѝ съответенъ стилъ. На училището даваме съответенъ стилъ, а не като на болница. Христосъ опредѣля, колко елемента взиматъ участие въ съграждане на човѣшкото тѣло: умъ, сърдце, душа и сила, т. е. воля. Не можешъ да любишъ Господа само съ сърдцето, или само съ душата, или само съ ума си, или само съ волята си; трѣбва да Го любишъ заедно съ четиритѣ елемента. Чрезъ любовьта човѣкъ

постепенно организира силитѣ си. Първо ще организира сърдцето си, а после ума и душата. Когато се организира душата, казваме, че човѣкъ оживява. Въ духовния свѣтъ представятъ човѣка въ видъ на жива кѫща, която говори и се движи.

Трима майстори — скулпторъ, художникъ и магъ се сдружили да направятъ една обща работа. Скулпторътъ взелъ единъ камъкъ, издѣлалъ го и отъ него изваялъ човѣкъ. Художникътъ взелъ четката си и му турилъ цвѣтове, които го оживили. Магътъ му вдъхналъ животъ, и статуята станала живъ човѣкъ, който почналъ да говори. Не става ли сѫщото и въ живата природа? Отъ органическата и неорганическа материя Великиятъ скулпторъ изработва човѣка, съ неговитѣ външни и вѫтрешни удове. Съ четката си Великиятъ художникъ внася багрилнитѣ вещества — червенитѣ кръвни тѣлца, и най-после дохожда Великиятъ Магъ, който му вдъхва дихание на животъ, и той става жива душа.

Физическиятъ свѣтъ, въ който живѣемъ, е неорганизиранъ, но трѣбва да се организира. — Какъ? — Чрезъ любовьта. Затова е казано, че човѣкъ трѣбва да люби Бога. Безъ любовь къмъ Бога нѣма животъ. Това виждаме въ младата мома и младия момъкъ. Като се оженятъ, първата имъ работа е да си направятъ кѫща. Защо имъ е нуждна кѫща? — За детето, което ще дойде. Детето е тѣхниятъ Богъ. Следователно, отъ любовь къмъ детето тѣ си строятъ кѫща. Нѣкои хора не си правятъ кѫщи. Въ това отношение тѣ приличатъ на птички, които не си правятъ гнѣзда, но снасятъ яйцата си или въ чужди гнѣзда, или въ дупкитѣ на дърветата. Никой не имъ иска наемъ, затова тѣ сѫ безгрижни. Тѣхното положение не е като на онѣзи хора, които плащатъ стотици лева наемъ за една обикновена стая, подобна на дупка. И това правятъ съвременнитѣ културни хора на XX в.! Живѣешъ въ една такава дупка две-три години и следъ това носишъ последствията на този затворъ. И като излѣзешъ отъ него, благодаришъ, че си се освободилъ отъ хазяитѣ. И хазяитѣ благодарятъ, че се освободили отъ наемателитѣ си. Лесно се освобождава човѣкъ отъ външнитѣ си наематели, но какво ще прави, когато дойде детенцето имъ, тѣхниятъ вѫтрешенъ наематель? То плаче всѣка нощь, налага се, иска това-онова, а майката не може да спи, не е свободна да си легне. Детето плаче и, като не може да го успокои, тя събужда бащата, и той да се занимае малко съ него. Бащата казва, че това не е негова работа, майката е длъжна да гледа детето си. Това не е любовь къмъ Бога, това е неразбиране на великия Божи законъ. Защо плаче детето? — Защото вижда, че се излъгало. То казва; Нѣма любовь въ този свѣтъ.

Много платихъ, малко получихъ. Обаче, майката го взима въ ржцетѣ си, окжпва го, нахранва го и, като задоволи нуждитѣ му, то се успокоява и казва: Сега съмъ доволенъ, има смисълъ животътъ.

Човѣкъ има наематели и вжтре въ себе си, които го правятъ недоволенъ. Днесъ жената е недоволна, не ѝ се живѣе. Мжжътъ ѝ купи нѣщо, залъже я. Утре мжжътъ е недоволенъ. Жената му направи баница, задоволи го. Обаче, това сж залъгалки, съ които хората временно се успокояватъ. Недоволството не трѣбва да се залъгва, а трѣбва да се възпита. Това се постига чрезъ прилагане на любовьта. Ние трѣбва да възлюбимъ Бога съ всичкото си сърдце, съ всичката си душа, съ всичкия си умъ и съ всичката си сила. Ако сърдцето не работи, и душата нѣма да работи; ако умътъ не работи, и волята нѣма да работи. Това е вжтрешната връзка между силитѣ въ човѣка, чрезъ които той се възпитава. Да възпиташъ единъ човѣкъ, това значи, да го поставишъ въ правия пжть на живота, да може самъ той да работи.

Хората се възпитаватъ и самовъзпитаватъ, но нѣматъ резултати. Защо? — Защото сж започнали да работятъ първо съ сърдцето си, после съ ума си, а сж пренебрегнали душата си. Въ това, именно, се заключава погрѣшката на сегашния вѣкъ. Сегашнитѣ хора не сж минали презъ еволюцията на душата си, а само презъ еволюцията на ума и на сърдцето си. Тази е причината, поради която хората сж недоволни. Не можете да прескочите едно или нѣколко стжпала, за да стигнете по-скоро върха. Който мисли, че съ прескачане на стжпалата ще стигне по-скоро върха, той прилича на философи, които изнасятъ криви заключения за живота.

Единъ философъ обичалъ да се излежава подъ сѣнкитѣ на дърветата и да размишлява. Единъ день легналъ подъ едно дърво, облегналъ се и заспалъ дълбокъ сънь. Като се събудилъ, било вече тъмно, смрачило се. Той си казалъ: Чудно нѣщо, колко скоро се мръкна! Едно време лѣтнитѣ дни бѣха по-дълги.

Другъ философъ легналъ подъ една круша да си почине и да размишлява върху живота. Това било презъ единъ топълъ есененъ день. Както размишлявалъ, вдигналъ очитѣ си къмъ дървото и видѣлъ, че на него имало круши. Сега започналъ да мисли: Каква голѣма несъобразность има въ природата. Тази круша е толкова голѣма, а плодоветѣ ѝ малки. Тиквата пъкъ е малко растение, съ голѣми плодове. Не можа ли Богъ да направи точно обратното: на крушата да даде голѣми плодове, а на тиквата — малки? Като размишлявалъ върху този въпросъ, унесълъ се и заспалъ. За да

му даде добъръ урокъ и да го освободи отъ кривото заключение, Богъ изпратилъ силенъ вѣтъръ, който раздвижилъ клонетѣ на крушата и свалилъ нѣколко плода на земята. Една круша паднала точно на носа на философа и го разкървавила. Той се стреснал̀ъ, пипналъ носа си и видѣлъ кръвь. Веднага се сѣтилъ за своето криво заключение и казалъ: Благодаря, Господи, че крушата нѣма голѣми плодове като тиквата. Ако една малка круша можа да разкървави носа ми, какво щѣше да стане съ мене, ако върху главата ми бѣше паднала една тиква?

И сегашнитѣ хора разсѫждаватъ като този философъ. Тѣ седатъ подъ крушата и си казватъ: Защо Господъ е турилъ на нашето дърво такива малки плодове? — Ако Господъ бѣше турилъ тиква на това дърво, главата ти щѣше да пострада. Колкото по-малки сѫ плодоветѣ на вашата круша, толкова по-добре за васъ. Вие имате много желания, безъ да подозирате, че тѣ сѫ взривни вещества. Благодарете и за малкитѣ желания, защото Божествениятъ животъ започва съ малки величини; реализирате ли малкитѣ желания, тѣ ставатъ господари на голѣмитѣ. Като се стремѣлъ да реализира голѣмитѣ си желания, човѣкъ прескочилъ едно стѫпало отъ стълбата на развитието си, поради което днесъ егоизмътъ, гордостьта, алчностьта сѫ взели надмощие въ него. Нѣкой мисли, че знае много. — Ако знае много, защо не се освободи отъ смъртьта? Ще възразите, че като се е родилъ, човѣкъ непремѣнно трѣбва да умре. Това е вѣрно, но не въ абсолютенъ смисълъ. Кѫща, която е съградена само върху четири кола, непремѣнно ще се събори, но не е така съ кѫщата, която е построена на здрава основа. Сѫщото виждаме и въ природата. Растения, които иматъ слаби коренчета и клончета, лесно изсъхватъ. Обаче, онѣзи растения, които иматъ здрави, дебели корени, издържатъ на голѣми бури и вѣтрове. Тѣ се отличаватъ съ дългъ животъ. Идеалиститѣ пренебрегватъ материалния животъ и казватъ, че човѣкъ не трѣбва да пуща коренитѣ си дълбоко въ материята. Напротивъ, ще слизашъ дълбоко въ материята, за да извлѣчешъ онѣзи материали, отъ които ще се ползувашъ въ бѫдеще. Колкото по-дълбоко слиза човѣкъ въ материята, толкова по-голѣми страдания има и толкова по-голѣми опитности и поука извлича.

Съвременнитѣ хора се връщатъ сега къмъ еволюцията на душата, къмъ степеньта, която сѫ прескочили. Въ бѫдеще ще минатъ презъ еволюцията на силата. Казано е, че Царството Божие не е съградено върху ума или върху сърдцето, но върху силата. Ние трѣбва да любимъ човѣка дотолкова, доколкото нашиятъ умъ, нашата душа, нашето сърдце и нашата

сила представятъ обектъ на любовьта. Любовьта, за която хората говорятъ, се обуславя отъ материалнитѣ условия на живота. Затова често нѣкои казватъ, че не обичатъ хората. За тѣхъ това е естествено. Тѣ обичатъ, за да вззематъ нѣщо. Кой ще седне подъ нѣкоя суха круша? Крушата, подъ която ще седнешъ, трѣбва да има не само листа, но и плодове. Кого не обичатъ? — Който нѣма листа и плодове на дървото си. Такъвъ човѣкъ наричатъ демагнетизиранъ; той е изчерпанъ, нѣма какво да даде. Той минава за лошъ, за неразбранъ човѣкъ, но и другитѣ, които не го разбиратъ, не се различаватъ много отъ него. Всѣки се оплаква, че не го разбиратъ, но и той не разбира хората. Не е лесно да разберешъ човѣка. — Да се обичаме! — И това не е лесно. Обаче, колкото е мѫчно да обичашъ човѣка, толкова е лесно да го обичашъ. Ако дадешъ на човѣка нѣщо отъ своя умъ, отъ своето сърдце, отъ своята душа и сила, той непремѣнно ще те обича. Затова Богъ казва, че трѣбва да Го любимъ, за да получимъ нѣщо отъ Него. Той казва: Кѫсайте отъ плодоветѣ на дървото на живота, за да бѫдете силни, да проявите любовьта, правдата, милосърдието, кротостьта и въздържанието. Само така човѣкъ може да прояви характеръ; само така може да кали волята си. Който има силна воля, той е кротъкъ и смиренъ. Ще кажете, че не искате да бѫдете кротъкъ като овца. — Овцата не е кротка. Тя има мекота, а не кротость. Голѣми усилия е проявила овцата, докато стане овца. Тя нѣкога е била вълкъ, и после е станала овца. Който иска да придобие мекота, любовь, да се храни съ овче месо. Щомъ придобие тѣзи качества, повече не се нуждае отъ такова месо. Човѣкъ трѣбва да знае, каква храна е нуждна за развитието на ума, на сърдцето и на волята му. Бѫдещата наука ще посочи пѫтя на човѣка и въ това отношение. Колкото по-здрава кѫща иска да си направи човѣкъ, толкова по-здравъ материалъ избира. Сѫщото се отнася и до тѣлото. Храната, която употрѣбявате, трѣбва да бѫде здрава, чиста, доброкачествена. Отъ храната зависи здравето на човѣка. Всѣка храна трѣбва да отговаря на развитието на човѣка. Споредъ степеньта на умственото и духовното си развитие, нѣкои се хранятъ съ месо, други — съ растителна храна, а трети — съ плодове. Важно е да знае човѣкъ, какъ да се храни. Когато дойде до еволюцията на душата, човѣкъ ще се храни съ плодове. До това време той ще употрѣбява месо или растителна храна и ще отговаря за всѣко насилие, направено върху живитѣ сѫщества. Въ книгата на живота се пише за всѣки човѣкъ, колко птици, колко дивечъ, колко говеждо месо е изялъ презъ всичкитѣ години на сѫществуването си на земята, като въ пансионъ, и ще го заставятъ да плаща.

Страданията на съвременнитѣ хора се дължатъ, именно, на преяждането и на безразборното хранене. Майката на човѣчеството — Ева, се осмѣли да яде само единъ пѫть безъ позволение отъ забранения плодъ и скѫпо плати за това ядене. Осемь хиляди години се изминаха, откакъ тя яде отъ плода на дървото за познаване на доброто и на злото, но и доднесъ още не е изплатенъ този обѣдъ. Змията ѝ казваше: „Ако ядешъ отъ този плодъ, ще научишъ всички тайни въ свѣта и ще станешъ като Бога.” Тя не стана като Бога, но научи много тайни. Обаче, и доднесъ още плаща за знанието, което научи преждевременно. Желая всички хора да докажатъ съ живота си, че могатъ да не грѣшатъ като Ева. Това значи, че сѫ научили урока си и изправили погрѣшката на Ева.

Казано е да възлюбишъ Бога съ всичкия си умъ. Съ това се подчъртава, че човѣкъ трѣбва да люби Бога и съ мисъльта си. Достатъчно е да отправишъ ума си въ умствения свѣтъ, за да възприемешъ онѣзи сили, чрезъ които можешъ да любишъ Бога. Може ли умътъ ти да разбере законитѣ на умствении свѣтъ, ти ставашъ творецъ. Само така човѣкъ може да изработи характеръ въ себе си. Следователно, ако искашъ да бѫдешъ здравъ, волята ти трѣбва да бѫде свързана съ сърдцето ти; за да бѫдешъ уменъ, волята ти трѣбва да бѫде свързана съ твоя умъ; за да имашъ правилни отношения къмъ всички хора, волята ти трѣбва да бѫде свързана съ твоята душа; за да имашъ устойчива и силна воля, душата ти трѣбва да бѫде свързана съ Божествения Духъ.

Правете всѣки день опити, да видите, обичате ли Бога съ ума, съ душата, съ сърдцето и съ силата си. Какъ ще направите опита? Представете си, че искате да направите добро на нѣкого. Ще се стремите, въ доброто да участвуватъ и четиритѣ елемента: умътъ, сърдцето, волята и душата. Онзи, на когото ще направите доброто, е обектъ; начинътъ, по който ще направите доброто, трѣбва да включва силитѣ на ума, на сърдцето, на душата и на волята. Така направено, то е Божествено добро, т. е. вие сте се свързали съ сърдцето, съ ума, съ душата и съ силата на Бога. Мислете за Него като за абсолютна реалность. Като се свържете съ Бога, за моментъ Той може да ви вземе въ своя свѣтъ, да видите и разберете, какво значи любовь. Опасно е да влѣзете въ този свѣтъ, защото не бихте желали да се върнете обратно на земята. Затова Божествениятъ свѣтъ е затворенъ за хората. Когато бѫдатъ готови, и този свѣтъ ще се отвори за тѣхъ, както днесъ е отворенъ физическиятъ свѣтъ.

„Да възлюбишъ ближния си, като себе си” — втората важна заповѣдь.

Не се казва да възлюбишъ слабия, но ближния си. Кой е твоятъ ближенъ? — Всѣки страдащъ, когото срещнешъ на пѫтя си. Да го възлюбишъ, това значи да го свържешъ съ ума, съ сърдцето, съ душата и съ силата на Бога. Радвайте се, че сте връзка между Бога и вашия ближенъ. Само така вие ще изправите погрѣшкитѣ си къмъ него. Нѣкога сте го обидили, съблазнили или спънали въ развитието му. Страданията на вашия ближенъ сѫ условия, които благоприятствуватъ за свързването му съ Бога. Вие пъкъ ще послужите за посрѣдникъ. Все трѣбва нѣкой да ви подаде рѫка, да ви извади отъ водата, въ която се давите. Безъ страдания човѣкъ не може да намѣри Бога. Казано е въ Писанието: „Богъ толкова възлюби свѣта, че пожертвува своя Единороденъ Синъ, за да не погине всѣки, който вѣрва въ Него."

„Да възлюбишъ Господа." ‚Да възлюбишъ ближния си". Това сѫ две заповѣди, които иматъ и научно, и практическо значение за човѣка. Какъ вие схващате тѣзи заповѣди, не е важно; важно е да любите. Щомъ любите, Богъ ще изпрати Учитель, Който да ви открие вѫтрешния смисълъ на любовьта. Тогава нѣма да се питате, защо трѣбва да любите Бога и ближния си. Какво ще стане съ васъ, ако само себе си обичате? Когото срѣщнете, все за себе си ще говорите. Ще дойде день, когато близкитѣ ви ще престанатъ да ви посещаватъ. Не само това, но, който не е съгласенъ съ вашето мнение, ще го налагате на общо основание. И тогава всѣки ще бѣга отъ васъ. Какъвъ смисълъ има да посещавате човѣкъ, който, въ края на краищата, ще ви набие? Вие ще го помните и на този, и на онзи свѣтъ. Както се помни човѣкъ съ злото, което ви е направилъ, така се помни и съ доброто, и съ любовьта си къмъ васъ. Христосъ се изявилъ на свѣта, именно, чрезъ закона на любовьта. Приложете и вие любовьта, за да се изявите на своя ближенъ. Не е важно да знаете, какво представя любовьта; важно е да я приложите. Вие се ползувате отъ слънчевата свѣтлина и топлина, безъ да знаете, какво представя слънцето, отъ какви елементи е съставено и т. н. Истинското знание се заключава въ любовьта. Какъвъ смисълъ има многото знание, ако мѫжътъ бие жена си? Много знае той, но не знае, какъ да въздържа рѫката си. И жената ходи на черква, слуша духовни проповѣди, но като се върне у дома си, все ще набие едно отъ децата. Ако я питатъ, защо го бие, ще каже, че иска да му намѣсти ума, или да го накара да прояви любовьта си.

Всички хора се питатъ, отде идатъ страданията. Лесно се отговаря на този въпросъ: страданията идатъ или отъ мѫжетѣ, или отъ женитѣ, т. е. или

отъ ума на човѣка, или отъ сърдцето му. Единъ българинъ ималъ голѣма слабость къмъ виното. Всѣкога билъ пиянъ. Каквото печелилъ, все на кръчмаря давалъ. Единъ день жена му го дочакала предъ вратата съ тояга въ ржка — тя била здрава, силна българка — ударила го силно по ржката и я счупила. Следъ това му помогнала да влѣзе вкжщи и го попитала: Ще пиешъ ли пакъ? — Повече нѣма да пия. На другия день отишълъ при единъ чаръкчия да му намѣсти счупената ржка. Той го запиталъ: Какъ стана, че счупи ржката си? — Остави се, лошо паднахъ отъ коня. Тоягата го направила трезвенъ. Тази тояга играе въ ржцетѣ на родители, на учители, на началници, на министри и помага на хората да изтрезняватъ. Да изтрезнѣе човѣкъ, това значи, да престане да грѣши.

Природата си служи съ другъ методъ — съ смъртьта. Когато иска да накара човѣка да не грѣши, тя праща смъртьта. Като го бутне съ ржката си, човѣкъ умира. Турятъ го на гърба, скръстватъ ржцетѣ му и го носятъ на онзи свѣтъ. Скръстенитѣ ржце показватъ покаяние. Човѣкъ се разкайва и казва, че нѣма повече да грѣши. Нѣкои хора, като умиратъ, обръщатъ се съ гърба нагоре, срамъ ги е да гледатъ Бога. Смъртьта учи човѣка да живѣе по умъ, по сърдце, по душа и по воля. Като мине презъ зоната на смъртьта, той все ще научи нѣщо. Въ първо време той се обезсърдчава, но после силитѣ на ума, на душата и на волята му идатъ на помощь, и той се насърдчава.

Какво трѣбва да се прави днесъ, за да може човѣкъ да преодолява мжчнотиитѣ въ живота си? Единственото спасение е въ прилагането на Христовото учение. Като прилага, човѣкъ дохожда до познаване на себе си. Така той разбира, съ какъвъ капиталъ разполага и какво му липсва. Христовото учение дава методи за справяне съ отрицателнитѣ сили въ себе си. Напримѣръ, омразата, завистьта сж отрицателни сили, които тровятъ човѣшкия организъмъ. Достатъчно е да погледнете въ спектроскопа, за да познаете, какви елементи или съединения наблюдавате презъ него. По свѣтлитѣ и тъмни линии въ спектъра познавате присжтствието на известни елементи. По сжщия начинъ, достатъчно е да погледнете линиитѣ и силитѣ, които действуватъ въ ума, сърдцето, душата и волята на човѣка, за да познаете, какви чувства, мисли и желания го стимулиратъ. Страданията на човѣка показватъ степеньта на дисхармонията между елементитѣ умъ, сърдце, душа и воля. Щомъ се премахне дисхармонията, и страданията изчезватъ. Както водата въ природата играе важна роля за живота на организмитѣ — растения, животни и хора, така и навлизането на човѣка

по-дълбоко въ гѫстата материя на живота води къмъ израждане. Водата е потрѣбна за организмитѣ въ опредѣлено количество. Увеличи ли се количеството ѝ, тѣ се удавятъ. Пазете се и вие, да не се удавите въ живота.

Христосъ казва на ученицитѣ си: „Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичкото си сърдце, съ всичката си душа, съ всичкия си умъ и съ всичката си сила. Да възлюбишъ ближния си, като себе си.” Хората се питатъ: Кой Богъ трѣбва да възлюбимъ? — Видимиятъ. Обаче, както майката е невидима за детето, докато е още въ утробата ѝ, така за много хора Богъ е незидимъ и непознатъ. Тѣ сѫ още въ утробата на Бога, не сѫ излѣзли отъ Него. Като излѣзатъ вънъ отъ Него, ще Го виждатъ, безъ да Го познаватъ. Много време ще трѣбва да мине, за да Го виждатъ и познаватъ. Който казва, че е видѣлъ Бога и Го познава, той е роденъ вече, стѫпилъ е на краката си, опиталъ е благостьта и добротата на своята Майка. Той вѣрва въ сѫществуването на Бога. Всички философи въ свѣта да го разубеждаватъ, нѣма да успѣятъ. Той има такива опитности, които предъ нищо не могатъ да се пренебрегнатъ. Напримѣръ, нѣкой човѣкъ предсказва едно и сѫщо нѣщо десеть пѫти, и десеть пѫти се случва точно така, както е предсказалъ. Ще кажете, че може да е нѣкакво съвпадение. — Съгласенъ съмъ, и това се случва. Какво ще кажете, ако единъ човѣкъ предсказва нѣкои нѣща 999 пѫти, И нѣма нито едно изключение въ предсказанията му? Не остава нищо друго, освенъ да ги приемете за вѣрни и истинни. Богъ говори на хората, и тѣ казватъ това, което сѫ чули отъ Него. Казаното се сбѫдва. Вѣрвате ли тогава въ сѫществуването на Бога? Ще дойде день, когато всички ще познаватъ Господа, отъ малко до голѣмо. Тогава всички ще познаватъ видимия Богъ и нѣма да се съмняватъ въ сѫществуването Му. Който се съмнява въ Бога, той Го изхвърлилъ отъ себе си.

Нова култура е нуждна на сегашното човѣчество. Новъ, разуменъ миръ е нуженъ на хората — миръ, който да промѣни лицата имъ, да смекчи и облагороди сърдцата имъ, да внесе повече свѣтлина въ умоветѣ имъ. На много хора днесъ очитѣ сѫ жълти. Защо? — Черниятъ дробъ е разстроенъ. — На много хора цвѣтътъ на лицето имъ е черенъ. — Защо? — Защото живѣятъ въ тъмнина, подъ голѣми сѣнки. При това положение тѣ ще бѫдатъ болни. Опасни сѫ сѣнкитѣ на голѣмитѣ дървета. Нѣкой живѣе подъ сѣнката на дърво, чиито клоне сѫ израсли отъ паритѣ отъ милионитѣ на свѣта и мисли, че може да бѫде щастливъ. Казвамъ: Братко, ако мислишъ, че съ милионитѣ на свѣта ще бѫдешъ щастливъ, знай, че и въ десеть живота не можешъ да изкупишъ грѣховетѣ, които си направилъ съ тѣзи

милиони. Помнете: Спасението на човѣка се заключава въ истинското творчество, въ истинския градежъ. Това значи, да съгради своето астрално тѣло, своето умствено тѣло и тѣлото на своята душа. Нѣма ли връзка между ума, сърдцето и душата, тѣлото започва да боледува. Щомъ боледува тѣлото, духътъ не може да се прояви. — Какъ можемъ да градимъ? — Като възлюбите Господа съ ума, съ сърдцето, съ душата и съ силата си, а ближния си като себе си. Безъ любовь не може да градите. Любовьта носи материали, възможности и условия за градежъ. Който се научилъ да гради за себе си, ще гради и за ближния си. Като срещне нѣкой страдащъ, той нѣма да го нагруби, да го нарече глупакъ, но ще се спре да поработи малко върху неговата постройка. — Ако е беденъ и нѣма срѣдства, какъ ще му помогне? — За онзи, който желае да помага на слаби и на страдащи, сиромашия не сѫществува. Споредъ мене, ако богатиятъ не отваря сърдцето и кесията си за бедни и страдащи, той самъ е беденъ. Ако сиромахътъ жертвува всичко, което има, за благото на своя ближенъ, той е богатъ човѣкъ. Не е нуждно да спасявате цѣлъ свѣтъ. Посадете една ябълчна сѣмка и я оставете, тя сама ще си работи. По-нататъкъ има кой да работи за нея. Бѫдете носители на новото учение, да станете проводници между хората и ангелитѣ, между ангелитѣ и Бога.

Какво трѣбва да правите, ако сърдцето ви е стегнато и не се отваря? — Ще се свържете съ сърдцето на Бога и ще се движите по Неговия пулсъ. Тогава ще се освободите отъ болеститѣ на сърдцето. Много болести се дължатъ на сърдцето, на нечистата кръвь. Напримѣръ, венерическитѣ болести, живеница, скрофули и др. се дължатъ все на сърдцето. Както въ бактериологическитѣ институти, за научни цели, култивиратъ различни бацили, при специфични условия, така и въ природата има скрити сили, които сѫ опасни за човѣшкия организъмъ. Съ своето изопачено сърдце човѣкъ се домогва, именно, до тѣзи сили, влага ги въ сърдцето си и заразява не само своята кръвь, но и кръвьта на редъ поколѣния следъ себе си. Така се явяватъ опасни, неизлѣчими болести, които тровятъ кръвьта на съвременното човѣчество. За да се.освободи отъ това зло, човѣкъ трѣбва да възлюби Господа съ всичкото си сърдце, да употрѣби сърдцето си за градежъ на своето тѣло, а сѫщевременно да помага въ градежа и на своя ближенъ. Който гради така, той е неуязвимъ за всички болести. Страдате ли отъ нѣкаква опасна болесть, не казвайте, че ви е сполетѣло голѣмо нещастие, но кажете: Благодаря Ти, Господи, че си решилъ да ме очистишъ. Отъ Божествено гледище микробитѣ, бацилитѣ сѫ метли, съ

които разумнитѣ сѫщества чистятъ нечиститѣ дворове и кѫщи на хората.

Дошло е време, сегашнитѣ хора да приложатъ Божествената хигиена. Тя изисква отъ всички новъ, чистъ животъ. Нека всички народи приложатъ тази хигиена и ще видятъ, колко болести ще останатъ и колко смъртни случаи ще има. Нека държатъ статистика и я сравнятъ съ досегашната. Приложете новата хигиена следъ войната. Ще кажете, че тази хигиена е противъ науката. Не само че не е противъ науката, но тя включва цѣлата съвременна наука въ себе си. Въ сѫщность, една наука, една хигиена сѫществува, тя е Божествената. Божествената медицина лѣкува сто на сто. Ако нѣкоя медицина лѣкува болеститѣ само десеть на сто, тя не може да ви помогне. Природата сама лѣкува 50%, човѣкъ се лѣкува 25%, значи, за лѣкаря остава само 25%. Ако и това не може да даде, кѫде остава неговата наука?

Ние не се обявяваме нито противъ науката, нито противъ религията, нито противъ държавата. Ние желаемъ и на науката, и на религията, и на държавата да станатъ по-голѣми, да си направятъ по-голѣми прозорци, да влиза повече свѣтлина. Ние желаемъ, хората да бѫдатъ свободни, да нѣматъ страхъ за бѫдещето си. Ако една кѫща е слаба, нѣма защо да се страхувате. Ще дойде комисия да я прегледа. Щомъ не може да издържи, ще я съборятъ и ще съградятъ нова. Всѣко събаряне подразбира новъ градежъ, новъ опитъ. Всичко, което става въ свѣта, е за добро. Като гради ново здание, човѣкъ разширява и ума, и сърдцето, и душата си, за да възприеме повече отъ Божията Любовь. Той ще се научи да работи, както е работилъ Богъ и както днесъ още продължава да работи. Само при това положение, човѣчеството може да разчита на възвишени и напреднали майки и бащи, на разумни и напреднали духовници, учители, сѫдии, управници и др.

Сегашнитѣ хора не вѣрватъ въ сѫществуването на духове, т. е. на духовния свѣтъ. Тѣ искатъ да ги убедишъ въ сѫществуването на Бога. Щомъ не вѣрватъ въ Него, не удобряватъ начина, по който свѣтътъ е създаденъ, нека тѣ станатъ богове поне за семейството си. Мѫжътъ е единиятъ богъ, жената — вториятъ. Нека създаватъ безсмъртни деца, нека поставятъ дома си на основа на щастието и го представятъ за образецъ на всички семейства. Отъ две хиляди години насамъ Христосъ проповѣдва, но едва днесъ учението Му се възприема, както трѣбва, а хората вече очакватъ резултати и се разочароватъ и обезвѣряватъ. Решавали ли сте съзнателно задачи на сърдцето, да приложите любовьта въ нейната пълнота? Опитвали

ли сте да станете скулптори на себе си, да изваете такъвъ образъ, който да отговоря на първичния, създаденъ по образъ и подобие на Бога?

Давидъ е казалъ: „Въ грѣхъ ме зачена майка ми.” Тукъ думата „грѣхъ” означава тъмнина. Какво правятъ разумнитѣ хора, когато останатъ въ тъмнина? За да не се блъскатъ въ предметитѣ, които сѫ поставени на пѫтя имъ, тѣ турятъ рѫцетѣ си напредъ, опитватъ околната обстановка. Това сѫ хора, които работятъ съ душата си. Ето защо, когато попаднете въ тъмнина, правете и вие сѫщото. Не въртете бастона си на една и на друга страна, но опитвайте съ него, да нѣма нѣкаква опасность предъ васъ. Използувайте днесъ вашия бастонъ да минете въ по-високо положение, да станете човѣкъ-ангелъ.

Правете опити да се свързвате съ силитѣ на разумната природа чрезъ ума, сърдцето, душата и волята си. Така ще разберете живота на минералитѣ, на растенията, на животнитѣ, на всички хора и ще се учите отъ всичко. Ако първиятъ опитъ излѣзе несполучливъ, направете втори, трети и т. н. Не се обезсърдчавайте, защото Богъ работи въ свѣта, въ всѣка жива душа. Той ги обединява. Той самъ може да свърши работата си и безъ мене, но като ви говоря, азъ ускорявамъ вашата еволюция. Това, което можете сами да постигнете въ една година, съ мене ще го постигнете въ единъ день. Каже ли нѣкой, че не иска да учи, че нѣма нужда отъ учитель, той е въ положението на животно. И животното си маха по цѣлъ день опашката, за нищо не иска да знае. Но човѣкъ не трѣбва да спира на едно мѣсто; той трѣбва да учи, има нужда отъ учитель. И азъ се уча да махамъ бастона си по особенъ начинъ. И васъ ще науча на това изкуство. Махайте бастона си въ посока на ума, на сърдцето, на волята и на душата. Когато отивате въ посока на сърдцето си, ще движите бастона си по права линия; когато вървите по посока на душата си, ще го движите въ плоскость; когато вървите въ посока на волята си, ще го движите въ три измѣрения, въ измѣренията на куба; и най-после, вървите ли въ посока на своята сила, ще го движите въ центъра. Тръгнете ли въ едно направление, не се връщайте назадъ. Възприемете ли една Божествена идея, дайте ѝ първо широчина, или дължина; после — пространственость — широчина и дължина, следъ това — триизмѣрность — обемъ и най-после, съ силата на своя духъ, вложете въ нея съдържание и смисълъ. Това значи, да люби човѣкъ съ ума, съ сърдцето, съ душата и съ силата си. Това е проповѣдвалъ Христосъ на ученицитѣ си — да се напълни душата имъ съ Божествени идеи, съ Божествено съдържание, което да ги повдигне. Какво прави разумниятъ

човѣкъ, като срещне едно говедо, което свободно маха опашката си? Той не му проповѣдва, но го насочва тамъ, дето има добра паша и чистъ изворъ. Всички хора сж поставени при добри условия, на всички е показано, кжде има изобилна и доброкачествена храна и чиста вода, но малцина използуватъ добритѣ условия. Повечето хора се отклоняватъ отъ пжтя си и, като умратъ, близкитѣ имъ казватъ: Умрѣ, горкиятъ, но поне изпълни задълженията си като човѣкъ. — Нищо не е изпълнилъ той. Градилъ и разрушавалъ, т. е. живѣлъ по старъ начинъ. Новиятъ животъ подразбира новъ начннъ на градене. Христосъ дава двете заповѣди на съвременнитѣ хора, за да ги освободи отъ вѣчното разрушаване. Трѣбва ли въ бждеще човѣкъ да постжпва като скорпиона, който самъ се отравя, ако не може да унищожи неприятеля си.

Желая на всички хора да се движатъ по права линия, по плоскость, по тритѣ измѣрения и най-после да се слѣятъ съ Божествения центъръ, въ който се влива Божественото съдържание. Така трѣбва да се движатъ всички хора, за да съградятъ нови домове, нови църкви, нови училища.

Желая, всѣки човѣкъ да стане силенъ по умъ, по сърдце, по душа и по воля, за да използува силата си, както за своето благо, така и за благото на своя ближенъ.

20. Беседа отъ Учителя, държана
на 27 октомврий, 1918 г. София.

Призванитѣ

„И начнаха всичкитѣ, като на единъ умъ, да се отричатъ”.
Лука 14:18 — 20.

Като четете 14. глава отъ Лука, виждате въ нея само извадки отъ една дълга беседа, въ която Христосъ е развивалъ общи принципи за човѣчеството. Казва се тамъ, че нѣкой си человѣкъ направилъ голѣма вечеря и поканилъ мнозина. Говори се за поканени на вечеря. Думитѣ „покана и култура” иматъ нѣщо общо. Подъ „култура” се разбира материалното и духовно развитие на единъ народъ; всѣко нововъведение сѫщо е култура; всѣко излизане отъ едно състояние въ друго е пакъ култура. Думата „поканенъ” подразбира излизане на човѣка отъ обикновеното му положение, за да влѣзе въ необикновено положение. Наистина, да бѫдешъ поканенъ на голѣма вечеря, ти трѣбва да излѣзешъ отъ всѣкидневното си състояние и да влѣзешъ въ ново, празднично състояние. Какво отношение има между тримата, които се отрекли? Първиятъ се отрекълъ подъ предлогъ, че отива да прегледа нивата си; вториятъ се отрекълъ, за да опита петтѣ чифта волове, които купилъ, а третиятъ, защото се оженилъ. Тримата, които се отрекли отъ поканата, представятъ три категории хора, които не приематъ новата култура: първата категория хора се отказватъ, защото отиватъ на нивата си; втората категория се отказватъ, защото отиватъ да опитатъ воловетѣ си, а третата, защото отиватъ да се женятъ.

Тритѣ категории хора, които се отрекли отъ културата на Христа, могатъ да се уподобятъ на сѣмето, което е паднало въ неблагоприятни условия. Първата категория хора е сѣмето, паднало на пѫтя; втората категория — сѣмето, паднало между трънетѣ, а третата — сѣмето, паднало на камъкъ. На мнозина Христосъ предложи новъ пѫть, нова култура, покани ги къмъ новъ животъ, но всички се отказаха. Тѣ предпочетоха да се занимаватъ съ нивитѣ си, да завладѣватъ земи, да разширяватъ границитѣ си. Евреитѣ бѣха първата категория хора, които се отрекоха подъ предлогъ, че трѣбва да обработватъ нивитѣ си. Тѣ казаха на Христа: Не сме съгласни съ твоето еретическо учение. Следъ това Го разпнаха. Христосъ посочи

новия пѫть и на латинската раса, която се занимаваше съ петтѣ чифта волове, но и тя се отказа. Въ края на краищата, тя създаде инквизицията въ името на Христа. Историята казва, че 50 милиона хора сѫ пострадали отъ инквизицията. Третата категория хора сѫ съвременнитѣ, които се женятъ и се отказватъ отъ новата култура. Тѣ казватъ: Защо ни трѣбва нова култура, новъ животъ? Докато има какво да ядемъ и да пиемъ, ще ядемъ, ще пиемъ и ще се веселимъ съ женитѣ си и съ своитѣ деца. — Това не е особена философия. Така е казалъ и Соломонъ, който ималъ 300 жени и 600 наложници. Следъ като опита всички блага на земния животъ, Соломонъ каза: „Суета на суетитѣ, всичко е суета”! Днесъ и вѣрващи, и безвѣрници цитиратъ мисъльта, която Соломонъ нѣкога казалъ, като иматъ предъ видъ и физическия, и духовния животъ. Не е така. Соломонъ извадилъ това заключение, следъ като опиталъ всички преходни блага на земята. Ти, който вадишъ сѫщото заключение, изпиталъ ли си суетата на всички блага? Ако не си ги изпиталъ, нѣмашъ право да говоришъ така. Ако пъкъ вадишъ заключение отъ твоя личенъ животъ, отъ глупоститѣ, които ти си вършилъ, тѣ не могатъ да се подведатъ подъ общъ знаменатель, отъ тѣхъ не може да се създаде философия на живота.

Какво представя нивата, която хората обработватъ? — Това е човѣшкото тѣло. Младата мома се оглежда по нѣколко пѫти на день въ огледалото, доволна е отъ себе си, не иска да се жени. — Защо? — Не иска да стане майка, да ражда деца — нивичката си гледа. Момъкътъ се разхожда свободно по улицитѣ, вдига и слага бастона си, не иска да се жени, да стане баща и да се ограничи. Така постѫпватъ онѣзи, които служатъ само на своята нива, били тѣ млади или стари. И старата баба казва, че младитѣ вършатъ глупости. — Не е глупаво това, което вършатъ младитѣ. Не всички млади сѫ глупави, и не всички стари сѫ умни. Мѫтни ли сѫ малкитѣ рѣкички, които излизатъ отъ голѣмия изворъ? Първоначално всички рѣки сѫ чисти, но като текатъ дълго време и минаватъ презъ земнитѣ пластове, тѣ събиратъ утайки въ себе си, които ги правятъ мѫтни. Значи, всички млади хора, като рѣкичкитѣ, сѫ бистри и чисти. Като минатъ дългия пѫть на живота си, тѣ остаряватъ, т. е. ставатъ мѫтни. Старостьта не е лошо нѣщо; тя подразбира движение напредъ. Обаче, какво може да се очаква отъ онѣзи млади хора, които по нѣколко пѫти на день се обличатъ и събличатъ, обуватъ едни обуща, събуватъ ги и пакъ обуватъ други, по-нови и по-модерни? — Нищо не може да се очаква отъ тѣхъ. Тѣ стоятъ предъ огледалото, само се оглеждатъ и, ако ги

поканите на голѣма вечеря, отричатъ се. — Защо се отричатъ? — Занимаватъ се съ нивата си. Следъ това тѣзи хора ще се препоръчватъ за националисти, за патриоти, за работници на отечеството си. Не ги вѣрвайте, тѣ мислятъ само за нови дрехи и обуща, за кѫщи и имоти. Такива патриоти има днесъ по цѣлия свѣтъ, въ всички държави, Тѣ говорятъ за величието на своето отечество, а, въ сѫщность, за своето величие работятъ.

Втората категория хора сѫ тѣзи, които се отрекоха отъ вечерята, за да опитатъ петтѣ чифта волове. Петтѣ чифта волове сѫ петтѣ сѣтива на човѣка. Това сѫ хора на удоволствията. Животътъ е търговия за тѣхъ. Тѣ поставятъ на първо мѣсто паритѣ. Тѣхниятъ девизъ въ живота е парата. И тѣ казватъ, както Петко Славейковъ, въ една своя ода: „Парице, парице, всесилна царице; безъ тебе въ ада, съ тебе въ рая.” Тѣ постѫпватъ така, както имъ е приятно. Дето и да влѣзете — въ гостилница, въ театъръ, на концертъ, тѣ сѫ на първо мѣсто. Дето има удоволствия и веселби, тѣ сѫ първи. Тѣ опитватъ своитѣ петь чифта волове, т. е. всичко онова, което възприематъ чрезъ петтѣ сѣтива. Ако имъ кажете нѣщо за Христовото учение, за новата култура, тѣ ще ви отговорятъ: Това не е важно сега. Въ днешния свѣтъ сѫ важни петтѣ чифта волове. Споредъ тѣхъ, който излиза вънъ отъ рамкитѣ на петтѣ сѣтива и вѣрва въ друго нѣщо, той е глупавъ, смахнатъ, некултуренъ човѣкъ. Тѣзи хора ще ги видите въ всички кафенета и бирарии, съ пълни чаши предъ тѣхъ, скръстили крака, разправятъ за смисъла на живота. Кѫде е смисълътъ на живота? — На нивата, предъ петтѣ чифта волове, да ги опитвашъ, какъ работятъ. Азъ нѣмамъ нищо противъ тѣзи, които служатъ на нивата; нѣмамъ нищо и противъ тѣзи, които въртятъ търговия съ своитѣ петь чифта волове, но казвамъ, че който жертвува висшето за нисшето, не разбира смисъла на живота.

Всѣки трѣбва да си зададе въпроса, какъвъ е смисълътъ на неговия животъ. Като расте, детето проявява интересъ къмъ своя растежъ. То постоянно се мѣри, сравнява се съ това, съ онова дете, да види, колко израснало. Момиченцето иска да стане голѣмо като майка си, да има черна, дълга коса, вежди черни и извити като дѫга, устни червени и малко дебелички. И това се постига. Стане красива, стройна мома, радва се на красотата си, радватъ ѝ се и околнитѣ. Момченцето пъкъ иска да стане като баща си, да му пораснатъ мустаци и брада, да стане силенъ. Като порасне, става красивъ, левентъ момъкъ, обръща внимание на момитѣ. Дохожда день, когато момата и момъкътъ губятъ младостьта си, коситѣ имъ започватъ да побѣляватъ, докато най-после дойде старостьта, тѣ се

пригърбватъ и казватъ на младитѣ: Синко, свърши се вече нашиятъ животъ. Суета на суетитѣ, всичко е суета! Това сѫ хората, които сѫ опитвали своитѣ петь чифта волове. Тѣ сѫ се движили само около петтѣ си сѣтива. Питамъ тѣзи хора: Вие опитахте ли, какъ се оре съ петтѣ чифта волове? — Опитахме, орахме съ тѣхъ. — Щомъ сте орали вече, ще знаете, че има нѣщо по-високо отъ орането. Къмъ него трѣбва да се стремите.

Сега пристѫпвамъ къмъ третата категория хора, къмъ онѣзи, които мислятъ само за себе си, които искатъ да заематъ високо обществено положение. Ако имъ говорите за Христовото учение, тѣ веднага ще ви питатъ, какво общо има това учение съ тѣхното обществено положение? Тѣ сѫ женени вече. Какво отношение има Христовото учение къмъ семейството? „Имайте ни отречени.” Отъ две хиляди години насамъ Христосъ кани всички хора, всички народи на голѣма вечеря, да имъ обясни принципитѣ на Великия животъ, но тѣ и доднесъ се отричатъ. Какво ги очаква, като се отрекатъ? Кѫде остана еврейскиятъ народъ? Кѫде остана великата Римска империя? И сегашнитѣ народи минаватъ презъ голѣма криза. Едва сега се явява мисъльта, че спасението на човѣчеството се крие въ обединяването на всички народи, които трѣбва да заживѣятъ като братя. Едва сега започва да се възприема идеята, че човѣкъ не живѣе само на земята. Значи, хората започватъ да разглеждатъ и своя животъ, както този на растенията: животъ на коренитѣ, т. е. нисшъ, земенъ, материаленъ животъ и животъ на клонетѣ — висшъ, духовенъ. Земниятъ животъ отива къмъ центъра на земята, а духовниятъ — къмъ центъра на слънцето. Жителитѣ на земята, които живѣятъ въ коренитѣ на живота, иматъ едно разбиране за живота. Жителитѣ на духовния свѣтъ, които живѣятъ въ клонетѣ, иматъ диаметрално противоположно разбиране за живота. Обаче, животътъ не се ограничава само въ коренитѣ и клонетѣ. Има и другъ животъ: на цвѣтоветѣ и на плодоветѣ. Като дойдете до живота на плода, може вече да се говори за процеса на узрѣването.

Христосъ говори на ученицитѣ си съ Притчи, за да имъ обясни причинитѣ, дето хората не могатъ още да влѣзатъ въ Царството Божие. Причинитѣ се криятъ въ това, че вниманието на хората се привлича отъ нивитѣ, отъ воловетѣ имъ и отъ службитѣ, съ които се занимаватъ. Нивата си е нива, воловетѣ — волове, службата — служба. Обаче, хората не могатъ да си представятъ, какъ ще влѣзатъ въ Царството Божие съ нивата, съ воловетѣ и съ службата си. Какъ ще отидете на гости при своя приятель, който живѣе на нѣколко километра отъ васъ? Ще впрегнете колата си и ще

тръгнете. Като стигнете до кѫщата на приятеля си, ще спрете колата. Веднага ще излѣзатъ да ви посрещнатъ. Ще вкарате колата въ двора, ще разпрегнете коня да влѣзе въ обора, а вие ще се качите горе. Ще свалите горната си дреха вънъ и така ще влѣзете въ стаята, при своя приятель. Колата, коньтъ и багажътъ ви сѫ нивата и воловетѣ, които ви спъватъ да влѣзете въ Царството Божие. Горната дреха е службата, която временно изпълнявате. Ще свалите службата си, ще я оставите вънъ и така ще влѣзете въ дома на своя приятель, т. е. въ Царството Божие. Не прави ли сѫщото и сѫдията? Когато разглежда нѣкакъвъ процесъ, той облича връхна, сѫдийска дреха. Следъ прочитане на присѫдата, съблича дрехата си и остава съ обикновената си дреха, като обикновенъ човѣкъ. Докато е на бойното поле, войникътъ плаши неприятеля си. Щомъ свали пушката и ножа си, той става обикновенъ човѣкъ. Култура ли е това? Като умира, човѣкъ оставя нивата, воловетѣ, жена си и децата си, и самъ заминава за другия свѣтъ. Кѫде остава културата на човѣка? Всичко, което го правило културенъ, необикновенъ, оставя на земята, а той тръгва само съ онова, съ което нѣкога е дошълъ. Каква култура имаха евреитѣ, които изгубиха земята си и станаха роби на египтянитѣ? Ще кажете, че египтянитѣ били жестоки, избивали еврейскитѣ младенци. Не правятъ ли сѫщото и сегашнитѣ народи? Не прави ли сѫщото всѣки човѣкъ? Вие избивате благородното и възвишеното въ себе си и минавате за културни. Да убиешъ Божественото въ себе си, значи, да убивашъ Божиитѣ чада. Какво ще кажете за онѣзи, които се отрекоха да присѫтствуватъ на богатата вечеря? Готови ли сѫ тѣ за новата култура? — Не сѫ готови.

Разгнѣви се стопанинътъ и рече на раба си: „Излѣзъ скоро по улицитѣ и пѫтищата на града и доведи тукъ сиромаситѣ, и клоснитѣ, и хромитѣ, и слѣпитѣ.” Тѣзи хора се отзоваха на поканата. Тѣ сѫ носители на бѫдещата култура. Кои сѫ клосни? — Които не крадатъ и не пипатъ чуждото. Кои сѫ хроми? — Които не вършатъ престѫпления. Кои сѫ слѣпи? — Които нѣматъ алчность. Алчниятъ гледа жадно къмъ паритѣ, счита ги за необходима размѣнна величина, а не вижда Царството Божие, което носи истинското богатство. За тѣхъ паритѣ и вѫглищата иматъ еднаква цена. Ценни сѫ, наистина, само когато се впрегнатъ въ разумна работа. Онзи, на когото рѫцетѣ сѫ вързани за злото, сърдцето му е развързано и отворено за любовьта. Той минава между клоснитѣ. Който не завижда и не върши зло, той е хромъ.

И рече господарьтъ на раба си: „Никой отъ онѣзъ призванитѣ

человѣци нѣма да вкуси отъ вечерята ми.” — Кои сѫ истинскитѣ призвани? — Сиромаситѣ, клоснитѣ, хромитѣ и слѣпитѣ. Тѣ се отзоваха на поканата. Външно тѣ сѫ грозни, груби, но ще дойде день, когато и тѣ ще проявятъ своята красота въ добри дѣла и велики подвизи. Хората ще ги обичатъ за дѣлата имъ, както богатитѣ — за паритѣ. По-добре е да те обичатъ за дѣлата, отколкото за паритѣ и за външната ти красота. Кое е по-добре: да бѫдешъ външно красивъ, както слънчевата свѣтлина, която презъ деня освѣтява всичко, а вечерь залѣзва, или да бѫдешъ вѫтрешно красивъ, огрѣнъ отъ Божествената свѣтлина. Първата красота наричаме физическа, а втората — душевна. Първата се изявява презъ деня, когато и безъ нея е навсѣкѫде свѣтло; втората се изявява вечерь и освѣтява пѫтя на страдащи и измѫчени, на угнетени и заблудили се въ пѫтя. Затова е казано, че красивитѣ нѣща растатъ въ тъмнина. Давидъ казва: „Скрий ме подъ крилата си.” Българитѣ, които вѣрватъ въ уроки, не позволяватъ на младитѣ и красиви моми да излизатъ презъ деня, да не ги урочасатъ. Какво сѫ урокитѣ? — Лошитѣ човѣшки мисли и желания. Тѣ криятъ убийствена сила въ себе си. Въ нѣкои случаи тѣ сѫ по-страшни отъ топоветѣ и орѫдията. Книгата на нѣкой писатель, пълна съ изопачени мисли и чувства, внася отрова въ умоветѣ и сърдцата на редъ поколѣния, когато орѫдията сѫ опасни временно, докато продължава войната.

Християнството иде да спаси човѣчеството отъ лошитѣ и изопачени мисли и желания, напластени въ съзнанието на хората отъ хиляди години. Ще кажете, че Християнството е ново учение, отъ две хиляди години. Не е ново това учение. То е минало презъ три епохи: първата датира оть създаването на първия човѣкъ по образъ и подобие на Бога. Той и доднесъ още живѣе въ рая. Втората епоха е отъ времето на втория човѣкъ, направенъ отъ пръстъ и, за непослушание, изгоненъ отъ рая. Третата епоха е времето на сегашното човѣчество, когато човѣкъ се доби вънъ отъ рая. Той бѣше облѣченъ въ кожа. Това е днешниятъ човѣкъ, който изповѣдва християнството. Съвременниятъ човѣкъ има специфично разбиране за християнството. Отношението на нѣкои религиозни къмъ християнството е такова, каквото е отношението на неграмотния къмъ нѣкоя скѫпа, добре подвързана книга. Той разглежда книгата, изследва подвързията ѝ, отъ каква кожа е, кѫде е правена, какъ се казва печатарьтъ, който я печаталъ. Като направи тѣзи изследвания, той разправя на своитѣ познати, че видѣлъ една хубава книга, съ скѫпа подвързия. И това е важно, но, преди всичко, той трѣбва да знае съдържанието на книгата и да се ползува отъ нея.

Християнството е ценна книга, съ хубава подвързия, която ползува човѣка, само когато я отвори и чете. Тамъ всѣки намира методи и закони, по които може да живѣе правилно. Остане ли затворена, тази книга нѣма смисълъ. То е все едно лѣкарьтъ да разполага съ ценно лѣкарство, което дава животъ на хората, безъ да може да се използува. Всички гледатъ шишето съ лѣкарството отвънъ, обръщатъ го оттукъ-оттамъ, но никой не може да го отвори. Ако счупятъ шишето, лѣкарството ще се излѣе. Какъвъ смисълъ иматъ книгата и шишето, щомъ не могатъ да се използуватъ? Колкото и да се възхищавате отъ тѣхнитѣ външни качества, тѣ нищо не допринасятъ. Има друга книга, по ценна отъ тази, на която описвате качествата — тя е човѣшката душа. Въ нея сѫ написани тайнитѣ, скрити въ Битието, отъ създаването на свѣта до края на вѣка.

Като се каже нѣщо за душата, нѣкои се питатъ, дали сѫществува тя, или не. Малцина отварятъ и четатъ тази книга. Единъ гръцки философъ казва: „Познай себе си”. Тази мисъль крие въ себе си учението за душата. Да познае човѣкъ себе си, това значи, да отвори книгата на своята душа и да чете. Тамъ той Ще намѣри тайнитѣ на Битието. Светото Писание съдържа по-малко тайни отъ това, което Богъ е написалъ въ човѣшката душа. Четете написаното въ вашата душа, да видите, какъ сѫ живѣли всички живи сѫщества, всички ангели. Само така свѣтътъ ще оживѣе и ще се отвори предъ васъ. — Може ли човѣкъ да влѣзе въ връзка съ ангелитѣ? — Може. Азъ правя това всѣки день. Ще кажете, че това е невъзможно. Опитайте и ще се убедите, че е възможно да се разговаряте съ ангелитѣ. Колко ангели хлопатъ на човѣшкитѣ сърдца! Вмѣсто да отварятъ сърдцата си за тѣхъ, тѣ казватъ: Имай ме отреченъ. Едни се отказватъ да ги приематъ, подъ предлогъ, че отиватъ на нивата си; други, че опитватъ петтѣ си чифта волове, а трети, че отиватъ да се женятъ. И Соломонъ бѣше прибралъ въ двореца си 900 жени, но това не е женитба. Съвременниятъ мѫжъ се раздѣля отъ своята жена и се жени за разведена. Сѫщото прави и жената. Следъ това тѣ минаватъ за културни хора. Каква култура има въ живота на разведенитѣ мѫже и жени? Да се разведешъ съ този, съ когото Богъ те е съчеталъ, и да се свържешъ съ чуждъ мѫжъ, или чужда жена, това не е истинска култура. Като се натъкватъ на мѫчнотии, хората казватъ, че животътъ е борба, следователно, тѣ трѣбва да се борятъ. Да се бори агнето съ вълка, има смисълъ. Но какъвъ смисълъ има да се борятъ две сестри, или двама братя въ единъ домъ? Да се биятъ хората, когато служатъ на различни богове, има смисълъ; но трѣбва ли да се биятъ, когато служатъ на

единъ и сѫщъ Богъ?

Стопанинътъ на кѫщата, за когото говори Христосъ, поканилъ много хора на вечерята, но тѣ се отказали. Казва се, че тѣзи хора не сѫ готови за новата култура. Тѣ се занимаватъ съ преходни, временни нѣща, които отклоняватъ вниманието имъ отъ истинското предназначение на човѣка. На бубата е позволено да се занимава съ тѣлото си само 40 деня. Следъ това тя се отказва отъ него и се превръща въ пашкулъ. После се отказва и отъ пашкула и се превръща въ пеперуда. Тѣлото, на което човѣкъ отдава голѣмо внимание, не е най-сѫщественото, нито най- възвишеното нѣщо въ живота. То трѣбва да се преобрази, да се усъвършенствува. Павелъ казва: „Има тѣло естествено, има и тѣло духовно". Естественото тѣло е това, което не издържа на болеститѣ. Наричатъ го още физическо тѣло. Ето, испанската болесть показва колко е устойчиво то. Като му направятъ нѣколко инжекции, или издържа, или не издържа. За предпочитане е човѣкъ да бѫде буденъ, да не се подава на микробитѣ. Тогава тѣ ще изядатъ само непотрѣбното въ организма, следъ което той ще парализира действието имъ съ своята мисъль и воля. Има нѣщо по-опасно отъ микробитѣ, това е човѣшката омраза.

Христосъ кани днесъ всички хора на голѣма вечеря. Това е новиятъ животъ, за който сте призвани. Опитайте го, да видите, какво благо носи той за човѣшкитѣ души. Който приеме поканата и се отзове чистосърдечно, очитѣ му ще се отворятъ и ще прогледа. Ще види ангелитѣ, които слизатъ и възлизатъ, ще се свърже съ тѣхъ и ще започне да се учи на новото знание. Каквото научи, ще го предаде на своитѣ по- малки братя. Това е истинското знание. Който го придобие, ще бѫде полезенъ и за себе си, и за своитѣ ближни. Той разполага съ знанието си при всички условия. То става негова плъть и кръвь. Какво знание носи магарето или коньтъ, ако го натоварите съ свещенитѣ книги на цѣлото човѣчество? Учено ли е това магаре? То реве, дето трѣбва и не трѣбва, не подозира, какви книги носи на гърба си. Стремете се къмъ онова знание, което можете да занесете съ себе си и на онзи свѣтъ, а не къмъ такова, което пречупва гръбнака ви.

Третата категория хора, които отказали да присѫтствуватъ на вечерята, сѫ онѣзи, които отиватъ да се женятъ. Тѣ сѫ подобни на родолюбцитѣ, които обичатъ отечеството си, но гледатъ да го използуватъ, да заематъ голѣми служби. Истински родолюбецъ е този, който жертвува всичко свое за отечеството си. Той трѣбва да бѫде образецъ, достоенъ примѣръ за подражаване. Който се жертвува за ближния си, за отечеството

си, за една възвишена идея, той не умира. Въ негово име възкръсватъ всички хора, всички народи. Великитѣ хора сѫ душата на народитѣ. Единъ день всички народи ще възкръснатъ, а съ тѣхъ заедно и цѣлата бѣла раса. Тогава ще дойде Христосъ. Следователно, слизането на Христа на земята ще се ознаменува съ придобиване свобода на народитѣ. Всѣки народъ, който се опитва да ограничи другъ, като отнеме свободата му, се лишава отъ Божието благословение. Не мислете, че сте нѣщо отдѣлно отъ Цѣлото. Ако се отречете отъ поканата и кажете, че отивате на нивата си, че опитвате воловетѣ си или се жените, това ни най-малко не ви спасява. Това не ви освобождава отъ задължението къмъ Цѣлото. Животътъ на всѣки човѣкъ трѣбва да се влѣе въ живота на Цѣлото, и всички заедно да образувате бѫдещата велика сграда.

Желая, всички българи да сѫ отъ слѣпитѣ, призвани отъ Христа на вечерята. За кои слѣпи говори Христосъ? — За онѣзи, на които очитѣ сѫ затворени за злото, а отворени за доброто и възвишеното. Българинътъ обича нивицата си, но на всѣки човѣкъ е дадено толкова, колкото му трѣбва. Вземе ли повече отъ опредѣленото, лесно ще го изгуби. Всѣки има право да обработва земята, но не да я обсебва. Това изисква и Богъ отъ насъ. Това изисква любовьта.

Какво представя любовьта? Нѣкои употрѣбяватъ думата „любовь” вмѣсто „обичь” и обратно, а тѣ се различаватъ. Любовьта е творческа сила, която дава животъ. Обичьта гради върху това, което любовьта твори. Изобщо, любовьта дава, обичьта взема. При единъ индуски учитель дошълъ единъ ученикъ, да пита, какво нѣщо е любовьта. Учательтъ мълчалъ, нищо не отговорилъ. Ученикътъ го посещавалъ петь деня наредъ, задавалъ му сѫщия въпросъ, но той пакъ мълчалъ. На шестия день ученикътъ настоялъ предъ учителя, да му каже нѣщо по зададения въпросъ, но, вмѣсто отговоръ, учительтъ го хваналъ за рѫка и го повелъ по направление къмъ рѣката Гангъ. Следъ това го потопилъ въ водата и така го държалъ петь минути. Ученикътъ риталъ, искалъ да се освободи отъ здравата рѫка на учителя, но не могълъ. Най-после учительтъ го извадилъ оть водата и го запиталъ: Какво усѣти, когато бѣше въ водата? — Голѣмо вѫтрешно напрежение и нужда отъ въздухъ. Учительтъ му отговорилъ: Когато почувствувашъ такава вѫтрешна нужда отъ любовьта, тогава ще разберешъ, какво представя тя. Както при отварянето на устата дишашъ, така при отваряне на душата ще любишъ.

Сегашната християнска култура, като индуския учитель, е хванала

здраво европейскитѣ народи и ги пуща въ водата. Петь години вече, откакъ тѣ ритатъ въ водата, искатъ да се освободятъ. Христосъ ги пита: Какво усѣщате? Какъ се чувствувате? — Имаме нужда отъ свобода. Всички народи ще бѫдатъ свободни, когато се обърнатъ къмъ Бога, когато се възлюбятъ едни други. Любовьта прави човѣка свободенъ. Откажете се отъ егоизма, отъ мисъльта, какво ще стане съ васъ. Изпълнявайте волята на Онзи, Който живѣе въ васъ. Христосъ казва: „Не търся слава отъ человѣцитѣ, но отъ Бога." Човѣкъ е часть отъ Божествения организъмъ. Щомъ цѣлиятъ организъмъ е здравъ, и частитѣ му ще бѫдатъ здрави; — Какво ще стане съ България? — Отъ васъ зависи да бѫде тя добре, или зле. Когато всички българи живѣятъ въ хармония съ Цѣлото, тѣхниятъ животъ ще бѫде хармониченъ. Още отъ създаването на свѣта Богъ е начърталъ границитѣ на България, предвидилъ е, каква форма на управление да има. Единъ день този планъ ще се приложи. Това е предвидено, както за България, така и за всички народи, за всички хора поотдѣлно. Като се върнете по домоветѣ си, всѣки отъ васъ да влѣзе въ скришната си стаичка, да отвори библиотеката си, да види, какво е писано за васъ, каква е програмата, която трѣбва да изпълните.

Мина вече страшното, на края сте. Сега идатъ блажени дни — на възкресение и подмладяване. Всички ще бѫдете млади, на 33 години. Ще живѣете на земята, колкото искате; ще си заминете, когато свършите работата си. Ще извикате близкитѣ и приятелитѣ си, ще имъ кажете, че заминавате за онзи свѣтъ. Ще се сбогувате съ тѣхъ и ще тръгнете за отечеството си. Като заминете, нѣма да плачатъ за васъ, защото знаятъ, кѫде отивате. За да заминавате за онзи свѣтъ по свобода и да се врѫщате по свобода, трѣбва да се откажете отъ омразата, отъ ревностьта, завистьта, отъ всички дребнавости. Че нѣкой ви обралъ, това да не ви смущава. Вашето е всѣкога ваше, никой не може да ви го вземе. И да го вземе, ще го получите назадъ.

Желая, всички да се запознаете лично съ Христа. Какъ ще дойде Христосъ на земята, кѫде ще Го срещнете, не е важно. Мислете, както искате. Очаквайте Го, както разбирате. Ако сте православенъ, ще Го очаквате да слѣзе отъ небето, придруженъ съ ангели, които ще затрѫбятъ на цѣлъ свѣтъ, че Христосъ иде. Ако сте теософъ, ще чакате да се роди нѣкѫде Христосъ и да расте, да се развива, докато тръгне между народитѣ да проповѣдва. Ако сте окултистъ, ще вѣрвате, че Христосъ ще се явява тукъ и тамъ, между всички народи. Явяването Му ще се познава по

голѣмитѣ пертурбации, които ще ставатъ въ цѣлия свѣтъ. Христосъ хлопа на всѣка врата и кани хората на голѣма вечеря. На чия врата се хлопа? — На вратата на онзи, който има воля и готовность да приеме поканата. Радвайте се, че сте отъ призванитѣ. Не се съмнявайте въ истината. Отдето и да иде, тя е една и сѫща, неизмѣнна. За да я възприемете, трѣбва да се освободите отъ външното гледане на нѣщата. Материалниятъ свѣтъ има отношение къмъ формитѣ на нѣщата, а духовниятъ и Божествениятъ разглеждатъ тѣхното съдържание и смисълъ. Ето защо, не се спирайте само на формитѣ, но минавайте и къмъ съдържанието имъ.

Какво каза дяволътъ на Христа, като Го изведе на планината? — „Ако ми се поклонишъ, ще ти дамъ всички царства, които виждашъ тамъ долу.” Христосъ му отговори: „Махни се, сатано, казано е само на Бога да се покланяшъ и на Него да служишъ.” Христосъ не прави договори съ дявола. Той знае, че всички дяволски договори и обещания пропадатъ. Човѣкъ е дошълъ на земята не да става царь, но да служи на Бога съ любовь. Той трѣбва да бѫде доволенъ отъ положението си и да не се стреми къмъ богатство и слава, които ще го провалятъ. Ще ви срещне нѣкой и ще ви пита, православенъ ли си, евангелистъ ли си или католикъ. Това не трѣбва да ви занимава. Всѣки да каже въ себе си: Азъ познавамъ единъ Богъ, Който обича всички, лѣкува всички и дава животъ, храна и вода на всички. Навсѣкѫде е Той, навсѣкѫде чуваме гласа Му. Нѣкои чуватъ гласа Му и не се съмняватъ въ Него, а други Го чуватъ и се съмняватъ. Тази е разликата между вѣрващи и невѣрващи. Ще кажете, че нѣкой-си се представялъ за Христосъ. — Ако този човѣкъ живѣе по законитѣ на любовьта, на мѫдростьта, на правдата, на добродетельта, той е Христосъ. Така всички хора могатъ да бѫдатъ като Христа. Има ли нѣщо невъзможно въ това? И Христосъ казва за себе си: „Азъ и Отецъ ми едно сме.” Който живѣе като Бога, той е едно съ Него. При това положение, Христовиятъ Духъ ще живѣе въ всички хора: единъ въ многото, и многото въ единъ.

Ще кажете, че има тайни, скрити нѣща въ човѣшкия животъ. — Има тайни въ живота, но това не значи, че сѫ нечисти. Животътъ на небето и подъ небето е пъленъ съ тайни. Природата е пълна съ тайни. Самъ човѣкъ, неговото тѣло е велика тайна. Който е възлюбилъ Бога и ближния си, който учи и работи, той постепенно се домогва до тайнитѣ на природата, както и на своя организъмъ. Въ този смисълъ, свето нѣщо е човѣшкото тѣло. Пристѫпвайте къмъ него съ благоговѣние и светость. Силитѣ, необходими за развитието на човѣка, сѫ скрити въ самия него, а условията за проявата

имъ сѫ вънъ нѣкѫде. Въ влагата, въ водата се крие Божествениятъ животъ, въ топлината — любовьта, а въ свѣтлината — истината. Ползувайте се отъ тѣзи условия, за да растете и да се развивате. — Искаме да бѫдемъ радостни и весели. — И това е възможно. — Какъ? — Като отворите сърдцата си за свѣтлината и топлината на Божията Любовь.

Единъ факиръ въ Индия прекаралъ 30 години въ неподвижно състояние, съ желание да разреши смисъла на живота. По цѣли дни той седѣлъ неподвиженъ като дърво. Птичкитѣ даже правѣли гнѣздата си върху неговата глава. Единъ день една бедна вдовица се приближила до него и на едно близко дърво закачила люлчица, въ която оставила детето си. Спокойна, че детето ѝ се намира подъ зоркото око на факира, тя отишла на работа. Следъ малко една кобра се приближила до люлчицата и се готвѣла да ухапе детето. Факирътъ си задалъ въпроса, да помогне ли на детето, или да го предостави на грижитѣ на Бога. Той си казалъ: Богъ създаде и детето, и кобрата. Той самъ мисли за него. При това, не зная, какво да направя, за да изпълня волята Божия. Като разсѫждавалъ така, той не се подвижилъ и оставилъ на Бога, самъ да разреши въпроса. Кобрата ухапала детето, и то умрѣло. Факирътъ си казалъ: Такава е била волята Божия. Напраздно прекаралъ той 30 години въ размишление — не разбралъ смисъла на живота. Като заминалъ за онзи свѣтъ, Богъ го извикалъ да го пита, защо не спасилъ детето на вдовицата. — Не знаехъ, каква е твоята воля — да спася детето, като убия кобрата, или да оставя кобрата жива, а Ти самъ да запазишъ детето. Богъ му отговорилъ: Моята воля е да остане детето живо, затова ти трѣбваше да се подвижишъ и да убиешъ кобрата. Защо размишляваше толкова години, щомъ не можа да разрешишъ този въпросъ? За наказание, ще те изпратя пакъ на земята, да прекарашъ още хиляда години въ мѫчнотии, да познавашъ, каква е моята воля и да я изпълнявашъ.

Много хора и доднесъ още седатъ като този факиръ, неподвижни и въ размишление върху цельта и смисъла на живота, но нищо не сѫ разрешили. До тѣхъ се приближаватъ приятелитѣ имъ, преследвани отъ кобри, но тѣ не се подвижватъ, не искатъ да вдигнатъ рѫка, да убиятъ кобрата. Тѣ си казватъ: Богъ е направилъ и човѣка, и кобрата; ако трѣбва, Той самъ ще спаси човѣка.

Кобрата представя лъжливия човѣшки животъ, резултатъ на неговия изопаченъ умъ и на неговото сърдце. Кобрата държи ума и сърдцето на човѣка скровани. Ще кажете, че свѣтътъ е такъвъ. — Не е такъвъ свѣтътъ.

Напротивъ, свѣтътъ е разуменъ, основанъ на редъ и порядъкъ. За да видите, какво, въ сѫщность, е свѣтътъ, трѣбва да имате свободенъ билетъ да го обиколите. Само така ще имате ясна представа за него. Но само онзи може да се ползува отъ такъвъ билетъ, който е готовъ да учи и да работи съ любовь. Свѣтътъ се нуждае отъ велики хора, отъ герои, ранени не въ гърба, при отстѫпление и бѣгство, но въ гърдитѣ, ранени при настѫпление.

Иде Божиятъ Духъ въ свѣта да работи и да подтикне всички хора къмъ работа. Свършиха се вече онѣзи времена на спокойствие и почивка. Днесъ отъ всички се иска работа. Всички хора сѫ на парила. Да мисли човѣкъ само за сънь и почивка, това е леность, резултатъ на неговата инертность. Единъ човѣкъ страдалъ отъ голѣма леность и не знаелъ, какъ да си помогне. Той се обърналъ къмъ единъ опитенъ американски лѣкарь да му помогне по нѣкакъвъ начинъ. Лѣкарьтъ го завелъ въ лабораторията си и го поставилъ подъ действието на електрически токове. Болниятъ започналъ да вика, да тропа съ крака, да маха съ рѫце. — Нѣма нищо опасно, — спокойно отговорилъ лѣкарьтъ — това сѫ гимнастически упражнения, които ще ви помогнатъ да се излѣкувате.

Човѣшкиятъ животъ се нуждае отъ здрава основа, каквато Богъ първоначално е поставилъ. Прилагайте истината и любовьта въ живота си. Ако видите, че братъ ви и сестра ви сѫ нечисти, окаляни, не ги критикувайте, но помогнете имъ да се изчистятъ; ако сѫ гладни, нахранете ги; ако сѫ болни, лѣкувайте ги. — Защо нѣкои хора не ходятъ на черква? — Тамъ е заблуждението ви. Азъ намирамъ, че тѣ прекарватъ въ черква повече, отколкото трѣбва. Черквата представя личния животъ на човѣка. Всѣки си има по една такава черква. Излѣзте отъ своята черква и влѣзте въ Божествената църква на любовьта, на правдата, на истината, на добродетельта. Съ други думи казано: Престанете да мислите само за себе си. Мислете и за своитѣ ближни. Само така ще се подобри положението на семействата, на обществата, на народитѣ. Само така ще се подобри политическото положение на България. Всички хора — свещеници, учители, сѫдии, управници, майки и бащи трѣбва да се молятъ за победа на злото. — На коя страна да бѫдемъ? — На страната на Бога и на Христа. Азъ съмъ вече на фронта. Извадилъ съмъ меча си и воювамъ. Ако всички хора воюватъ противъ злото, първо въ себе си, а после — вънъ отъ тѣхъ, свѣтътъ лесно ще се оправи. Велико е бѫдещето на човѣчеството. — Какво ще стане съ България? — Не мислете за това. Работитѣ на България сѫ оправени, но вашитѣ не сѫ оправени.

Желая, вашитѣ работи да се оправятъ по всички Божествени правила. Желая, всички да бѫдете здрави, бодри, весели и, дето се срѣщате, да се познаете. Нѣма по-велико нѣщо отъ това, да се познаваме като братя. Това проповѣдва Христосъ.

Желая на всички да бѫдете сиромаси, хроми, клосни, слѣпи, за да сте отъ призванитѣ. Христосъ ще изпрати слугата си да ви покани на голѣмата вечеря. Богъ да ви благослови и да бѫде съ васъ сега, и всѣкога, и презъ всичкитѣ вѣкове!

21. Беседа отъ Учителя, държана
на 3 ноемврий, 1918 г. София.

Да наеме работници

„Царството небесно е подобно на човѣкъ домовитъ, който излѣзе, щомъ съмна, да наеме работници за лозето си”.
Матея 20:1.

Думата „подобно” има отношение къмъ хармонията. Само подобнитѣ нѣща могатъ да си хармониратъ. Подобието въ вибрациитѣ, което създава хармонията, се изчислява математически, като отношение между обема и разширяването на тѣлата.

„Царството небесно е подобно на домовитъ человѣкъ.” Домовитъ човѣкъ подразбира богатъ човѣкъ. Той излѣзълъ рано сутриньта да наеме работници за лозето си. Въ случая, лозето представя свѣта, а въ тѣсенъ смисълъ — личния животъ на човѣка. Който има лозе, радва се, доволенъ е, защото има какво да си хапва. Като обикаля лозето си, той хапне оттукъ, хапне оттамъ и се връща вкѫщи доволенъ. Като изтиска гроздовия сокъ и го остави да ферментира, получава вино, което развеселява човѣка. И най-голѣмиятъ песимистъ, като сръбне две-три чаши вино, развеселява се и става оптимистъ. И страхливиятъ, като пие половинъ килограмъ вино, става смѣлъ и решителепъ.

Думитѣ, съ които Христосъ си служи, представятъ символи, принципи за изяснение на нѣкои идеи. Трѣбва да разбирате езика на Христа. Той е Божественъ езикъ. Както думитѣ, съ които си служимъ, представятъ символи, образи на речьта, така и положенията, презъ които минава човѣкъ, символизиратъ нѣщо. Казваме „слуга и господарь”. Слугата заема едно положение, господарьтъ — друго. Като слуга, човѣкъ заема низко положение. Господаритѣ му говорятъ по неговъ адресъ лошо, турятъ му различни епитети, и той е длъженъ да търпи. Като господарь, човѣкъ заема високо положение; всички му се кланятъ. На слугата заповѣдватъ, а на господаря се подчиняватъ. Дали си слуга, или господарь, това сѫ временни положения, временни служби. Това сѫ роли на актьоръ. Докато си на сцената, ще бѫдешъ и слуга, и господарь. Щомъ слѣзешъ отъ сцената, влизашъ въ истинската си роля. Каквато роля и да играе човѣкъ въ живота, тя опредѣля неговия характеръ. Значи, докато е на сцената, човѣкъ е необикновенъ; щомъ слѣзе отъ сцената, става обикновенъ. Следователно,

необикновени хора сѫ тѣзи, които работятъ, а които си почиватъ, тѣ сѫ обикновени. Актьоритѣ сѫ необикновени хора, а които наблюдаватъ работницитѣ, сѫ обикновени. Домовитиятъ човѣкъ е необикновенъ, защото излѣзълъ на пазара да намѣри свободни хора, безъ работа, да ги направи необикновени. Той излѣзълъ рано сутриньта, на разсъмване, около седемь часа наше време и, колкото работници намѣрилъ, пазарилъ ги по единъ пенезъ на день, около три гроша и 30 пари. Ще кажете, че е невъзможно днесъ човѣкъ да работи за единъ пенезъ на день. Единъ пенезъ е символъ на нѣщо. Който научи значението на това число, ще стане обикновенъ човѣкъ и ще си почива. Домовитиятъ човѣкъ излизалъ нѣколко пѫти на пазара да търси работници, а именно въ 3, 6, 9 и 11 часа, които на наше време сѫ 9 и 12 часа до обѣдъ и 3 и 5 часа следъ обѣдъ. Колкото работници намѣрилъ по това време, на всички платилъ по единъ пенезъ. Знае се, колко е платилъ, но числото на работницитѣ не е известно.

Кой е господарьтъ, който отишълъ да пазарява работници? — Богъ, Създательтъ на свѣта. Той изпратилъ всички хора на земята да работятъ. Господарьтъ пазарява работници на петь пѫти, въ различни часове на деня, които отговарятъ на петь категории хора. Тѣ се срѣщатъ не само въ живота, но и въ всѣки човѣкъ. Първата категория представя човѣшкия разумъ, втората категория — човѣшкия интелектъ, третата категория — човѣшката душа, четвъртата — човѣшкото сърдце, петата — човѣшкия умъ, т. е. силитѣ, които работятъ въ човѣка. — Защо господарьтъ платилъ на всички работници по равно, все по единъ пенезъ? Числото едно, единицата е мѣрка, съ която отмѣрваме своитѣ действия. Който иска два пенеза, той не разбира основния законъ на живота. Не можешъ да ездишъ едновременно два коня. Ако имашъ два коня, единия ще ездишъ, а другия ще водишъ подиръ себе си. Ако отивашъ на лозето, ще носишъ една мотика; ако отивашъ въ гората да сѣчешъ дърва, нуждна ти е една брадва; ако си писарь, ще пишешъ съ една писалка; стариятъ се подпира съ една тояга; човѣкъ носи на главата си една шапка и т. н. Дето и да се обърнете въ живота, виждате, че числото едно играе важна роля.

Както за плащането на една работа е опредѣлено, колко трѣбва да се даде, така е опредѣлено времето и за свършването ѝ. Соломонъ казва: „Всѣко нѣщо си има своето време.” Значи, опредѣлено е времето за проява на човѣшкия умъ, на човѣшката душа и на човѣшкото сърдце. Като говоримъ за душата, разбираме моралнитѣ, съзнателнитѣ, висшитѣ прояви въ човѣка. Сърдцето е проводникъ на чувствата, а въ по-високъ смисълъ —

на любовьта. Кога ще се прояви сърдцето на човѣка, и за това има опредѣлено време. Право ли е, 21 годишна мома да каже, че не иска да люби сега, но ще люби на стари години, да покаже силата на сърдцето си. Тогава нищо нѣма да покаже. Има време, когато човѣкъ трѣбва да прояви силата си, нѣма защо да смѣсва времето. Времето за любовьта е едно, за мѫдростьта — друго, за силата — трето. За да опитате силата на избухливитѣ вещества, не е нуждно да ги палите съ часове. Достатъчно е да доближите до тѣхъ запалена клечка кибритъ, за да се възпламенятъ изведнъжъ и да избухнатъ. Тѣ проявяватъ силата си въ единъ моментъ. Сѫщото е и съ работницитѣ, които дошли на работа въ единадесетия часъ. Тѣ свършили работата си за единъ часъ. Нѣкои работници копаятъ дупки цѣлъ день, а други, достатъчно е да турятъ само единия си пръстъ въ дупката, и да свършатъ цѣлата работа. Хората на единадесетия часъ сѫ особено нуждни, тѣ се наричатъ „майки”. Като съберете двете единици въ числото 11, получавате две — майката. Значи, единицата е бащата, двойката — майката. Ако не съберете едното и двете, тѣзи числа ще бѫдатъ всѣкога въ противоречие. Щомъ ги съберете, получавате числото три — детето. Тройката е резултатъ, число на равновесие. Числата шесть и деветь сѫщо сѫ резултатъ. Числото три означава различието между индивидитѣ, шесть — различието между домоветѣ, деветь — различието между народитѣ, а единадесеть е число на раздоритѣ.

Като четете притчата за домовития човѣкъ, запитвате, защо господарьтъ платилъ и на последнитѣ работници, колкото на първитѣ. Питамъ: На кое дете майката дава най-много? — На плачливото. — Защо? — За да има миръ вкѫщи. Следователно, когато питате, защо Богъ дава и на лошитѣ толкова, колкото и на добритѣ, ще знаете, че Той постѫпва така, за да има миръ въ свѣта. Когато иматъ кѫщи, ниви, лозя, пари, лошитѣ хора се укротяватъ. Ако имъ отнемете богатствата, тѣ ставатъ размирници, вдигатъ шумъ, правятъ крамоли. Искате ли миръ въ свѣта,. задоволете първо лошитѣ хора, дайте имъ, колкото може повече блага и богатства. Дайте управлението въ рѫцетѣ на лошитѣ хора, да видите, какъ ще постѫпватъ. Ако оставите добритѣ да управляватъ, нищо нѣма да направятъ. Защо? — Защото искатъ да наредатъ всичко по Божественъ начинъ. Тѣ могатъ да свършатъ работата добре, само ако сѫ умни и съвършени. Тогава тѣхната работа ще надмине тази, която лошитѣ сѫ свършили. — Да живѣемъ споредъ Божиитѣ закони! — И това е добре, но, за да знаешъ, кога да наемешъ работници, трѣбва да излѣзешъ на време.

Господарьтъ на лозето излѣзълъ рано сутриньта да пазари първитѣ работници. Следъ това излѣзълъ още четири пѫти, да пазари и останалитѣ работници. Ако остане на нѣкого отъ съвременнитѣ господари да търси работници, той ще отиде само единъ пѫть и ще каже: Повече не излизамъ. Домовитиятъ господарь излѣзълъ петь пѫти на пазара, да намѣри петь категории работницн. Първитѣ били работници на човѣшкия разумъ. Като видѣлъ, че сѫ свободни, той ги изпратилъ въ главата, тамъ да работятъ. Работницитѣ, които пазарилъ въ третия часъ, сѫ тѣзи на интелекта, на търговеца, който работи на едро, а не на дребно. Тѣ планиратъ само, като инженери. Работницитѣ, които пазарилъ на шестия часъ, сѫ на душата. Тѣ дошли преди обѣдъ. Тѣ представятъ моралнитѣ чувства въ човѣка, които трѣбва до слѣзатъ отъ своето високо мѣсто и Да изпълнятъ службата си. Така поне ще знаете, кога е обѣдъ въ духовния свѣтъ. Когато човѣкъ минава презъ голѣми мѫчнотии и страдания, това е обѣдъ въ духовния свѣтъ. За да си помогне, той трѣбва да извика на помощь моралнитѣ чувства. Като излѣзълъ въ деветь часа, господарьтъ пазарилъ работницитѣ на сърдцето. Забелязано е, че сърдцето обича сѣнкитѣ. Работницитѣ, които дошли въ петь часа следъ обѣдъ, сѫ хората на физическия свѣтъ, които мислятъ за ядене и пиене. Тѣ прекарватъ живота си повече въ удоволствия, въ ядене и пиене и, къмъ края на живота си, казватъ: Както и да е, прекарахме днитѣ си; сега остава да си починемъ.

Различнитѣ категории работници иматъ отношение и къмъ обществения животъ на хората. Първата категория работници, които господарьтъ пазарилъ рано сутриньта, сѫ свещеницитѣ; следъ тѣхъ идатъ учителитѣ, сѫдиитѣ, търговцитѣ и най-после земедѣлцитѣ. Когато господарьтъ платилъ на всички работници по единъ пенезъ, работницитѣ отъ по-високото звание протестирали: Какъ е възможно да ни приравняватъ съ по-долнитѣ работници? Ние работихме толкова много, а на всички плащатъ еднакво. Това е несправедливо! И проповѣдници, и учители, и сѫдии протестиратъ. Добре е човѣкъ да бѫде задоволенъ, но понѣкога не е добре.

Въ Англия имало единъ знаменитъ проповѣдникъ, който се отличавалъ съ голѣмото си красноречие. На проповѣдитѣ му се стичалъ хиляденъ народъ. Често го посещавалъ и кральтъ. Единъ день кральтъ казалъ на първия си министъръ: Трѣбва да се увеличи заплатата на този проповѣдникъ, да бѫде улесненъ въ живота, да не се грижи за прехраната си. Така той ще има повече време за работа. Министърътъ изпълнилъ

заповѣдьта на краля. Следъ две-три години гласътъ на проповѣдника заглъхналъ: не се чували вече хубавитѣ проповѣди. Кральтъ запиталъ министра: Защо проповѣдникътъ престана да държи своитѣ красноречиви беседи? Министърътъ отговорилъ: Когато затлъстѣе, пѣтельтъ престава да пѣе.

Ако майката иска, детето ѝ да пѣе добре, не трѣбва да дава ухо на неговитѣ желания. Колко хубаво пѣе детето, когато иска нѣщо отъ майка си! Щомъ се задоволи желанието му, то престава да пѣе и излиза вънъ да играе съ другарчетата си. Защо пѣвецътъ пѣе толкова хубаво на сцената? Защо цигуларьтъ свири толкова хубаво? — Защото сѫ гладни. За хлѣбъ пѣятъ тѣ. Защо работятъ свещеницитѣ, учителитѣ, сѫдиитѣ? — За хлѣбъ. Ще кажете, че тѣ работятъ идейно. — За хлѣбъ работятъ всички. Има неумолими закони въ живота. Гладътъ е единъ неумолимъ законъ. Безъ хлѣбъ не може да се живѣе. Азъ взимамъ „хлѣба” въ широкъ смисълъ на думата, а не както обикновено го разбиратъ. Ако можеше безъ хлѣбъ, Богъ щѣше да създаде другъ свѣтъ, а не сегашния. Като знаеше това, Той даде много хлѣбъ на хората, да бѫдатъ всички сити и доволни. Като се храни, човѣкъ преживява възвишени и благородни чувства. Храната не е само физическа, т. е. материална, но и сърдечна, и умствена. Значи, като мисли, като чувствува, като прави добри дѣла, човѣкъ пакъ се храни. При това хранене той усѣща нужда отъ ближния си, да сподѣли съ него своитѣ мисли, чувства и постѫпки. Сподѣляйте тогава и материалната си храна съ своя ближенъ, да става правилно обмѣната.

„Да наеме работници за лозето си.” Копането е специална работа. Дълго време човѣкъ трѣбва да посещава Божествения университетъ, докато се научи да копае. Като копае, той вдига и слага мотиката и казва „ха”. Какво означава това „ха”? — Усилие, трудъ. Единъ турчинъ, кафеджия, чукалъ кафе въ голѣмъ камененъ хаванъ предъ дюкяна си и на всѣко слагане на чука се чувало звукътъ „ха”. Въ това време край дюкяна миналъ единъ човѣкъ и се спрѣлъ да гледа, какво прави турчинътъ. Като чувалъ при всѣко слагане на чука звука „ха”, той казалъ на турчина: Приятелю, хайде да станемъ съдружници. Ти ще чукашъ кафето, а азъ ще викамъ „ха”. Турчинътъ го погледналъ, усмихналъ се и казалъ: Съгласенъ съмъ. Започнали заедно да работятъ. Турчинътъ вдигалъ и слагалъ тежкия чукъ, а съдружникътъ внимавалъ да улови момента, когато трѣбва да каже „ха”. Така свършили чукането на кафето. Турчинътъ правилъ кафета на посетителитѣ си и турялъ десетачетата въ една добре затворена тенекиена

кутийка. Съдружникътъ му казалъ: Приятелю, трѣбва да дадешъ и на мене половината печалба. Турчинътъ си мълчалъ, нищо не му казвалъ. Тогава той завелъ дѣло противъ кафеджията. Като се явили предъ сѫдията, съдружникътъ разказалъ цѣлата история и настоявалъ да получи часть отъ печалбата. Сѫдията пожелалъ да види кутията, въ която турчинътъ събиралъ паритѣ. Той пусналъ вѫтре едно десетаче и се обърналъ къмъ съдружника съ думитѣ: Това „тинъ”, което чувашъ при падане на всѣко десетаче въ кутията, ще бѫде твоята заплата.

Днесъ много хора обикалятъ работницитѣ, да наблюдаватъ, какво правятъ. Като чуятъ, че нѣкѫде станало престѫпление, тѣ казватъ „ха”. Чуятъ, че нѣкѫде се вършатъ добри дѣла, пакъ казватъ „ха”. Тукъ „ха”, тамъ „ха” и следъ това се чудятъ, защо никой не имъ плаща, защо работитѣ имъ не вървятъ. „Тинъ” ще бѫде тѣхната заплата. Въ този примѣръ се крие великъ законъ.

Велики закони, велики принципи се криятъ въ Христовото учение, които и доднесъ още оставатъ затворени. Защо? — Защото не сѫ приложени. Мнозина казватъ, че Христовото учение не може още да се приложи и само Го проповѣдватъ. — Приложимо е учението на Христа. То трѣбва да се приложи и въ училищата. Всѣки мораленъ принципъ е приложимъ. Отъ числата 3, 6, 9 и 11 виждаме, че въ човѣшкия животъ има благоприятни и неблагоприятни дни. Въ благоприятнитѣ дни ще работишъ, въ неблагоприятнитѣ нѣма да работишъ. Това е законъ, а не суевѣрие, както нѣкои мислятъ. Ако не си разположенъ, и работата ти не върви, остави я временно, или я промѣни. Това се отнася до всички работници, проповѣдници, учители, сѫдии, адвокати, търговци. Ако днесъ не сте разположени, отложете работата си. Много дѣла на адвокати сѫ пропаднали по причина на тѣхното неразположение. Много проповѣди сѫ оставали безплодни, пакъ по причина на неразположение на проповѣдника. И майката не трѣбва да милва и цѣлува детето си при неразположение. Тогава и да го цѣлуне, детето не получава нищо. Човѣкъ се ползува отъ благословението на ближния си, когато последниятъ е въ добро разположение по умъ, по сърдце и по духъ. Започвайте работата си съ разположение. Явявайте се между хората само тогава, когато сте разположени. Посещавайте болни, когато сте разположени. Ако лѣкарьтъ е неразположенъ, той не може да помогне на болния. Който приложи този законъ, ще избѣгне 99% отъ мѫчнотиитѣ и противоречията си.

Ето защо, когато се изучава християнството, за да се прилага, трѣбва

да се спирате не само върху външната му страна, но и върху неговия дълбокъ, вѫтрешенъ смисълъ. Християнството не се заключава само въ молитви, въ палене на свѣщи и кандила. Ако свѣтътъ можеше да се спаси съ палене на свѣщи, кандила и съ молитви, досега щѣше да бѫде спасенъ. Трѣбва да се палятъ свѣщи, но не отъ восъкъ. Трѣбва да горятъ кандила, но не съ зехтинъ. Подъ „свѣщь” разбираме човѣшкия умъ, а подъ „кандило” — човѣшкото сърдце. Хората сѫ палили свѣщи и кандила още преди Христа, но сѫ знаели, защо ги палятъ. Всѣко явление, което става въ природата, става и въ насъ. Затова трѣбва да разбираме смисъла на всички явления въ природата и да се ползуваме отъ тѣхъ.

Като наблюдавамъ падането на листата презъ есеньта, не изпитвамъ тѫга, но размишлявамъ върху този процесъ и го търся въ човѣшкия животъ. Така правя аналогия между явленията въ природата и въ човѣка. Поетътъ наблюдава падането на листата на дърветата и го описва въ поетична форма. Тѫга има въ тази поезия. Обаче, като види падналъ плодъ отъ дървото, не тѫжи, Защо не тѫжи за плода? — Защото е узрѣлъ. Той мисли, че плодътъ е завършилъ своето развитие, а листътъ има още да се развива. Не се разсѫждава така. И листътъ е завършилъ развитието си като листъ. Отъ листа не може да стане плодъ, но може да стане по- красивъ и по-съвършенъ листъ. Той пада презъ есеньта, оставя своето благо на земята, за да се яви отново на пролѣть. Сѫществуването на съвременната култура се дължи на милионитѣ листа, които падатъ на земята и носятъ своето послание отъ Бога. И човѣкътъ, като листъ, слиза на земята, да донесе Божието послание за онѣзи души, които го очакватъ. Слизането на човѣка на земята, между слабитѣ и немощни сѫщества, не е нищо друго, освенъ преминаване на душата презъ игленитѣ уши, за които се говори въ Писанието. Христосъ казва: „По-скоро камила ще мине презъ иглени уши, нежели богатиятъ въ Царството Божие.” Наистина, преди да влѣзе въ Царството Божие, и бедниятъ и богатиятъ минаватъ много пѫти презъ гроба — презъ игленитѣ уши, дето оставятъ всичко земно. Каквото е спечелилъ човѣкъ на земята, на земята го оставя. Единственото нѣщо, което взема съ себе си, това е мотиката, т. е. орѫжието, съ което ще копае. Мотиката символизира работа. Значи, работа има и на небето, и на земята. Докато е на земята, човѣкъ трѣбва да благодари за тѣлото си —най-голѣмото богатство, съ което може да разполага. Въ него сѫ вложени дарби и способности, които трѣбва да развива. Така, той придобива духовно богатство, което занася съ себе си.

„Человѣкъ домовитъ излѣзе, щомъ се съмна, да наеме работници за лозето си". — Кой е домовитиятъ човѣкъ? — Господъ. Той слиза на земята да наеме работници за лозето си. Колкото европейски народи намѣри, Той ги нае за работници на своето лозе. Тѣ работиха петь години, и войната се свърши. Сега се връщатъ отъ работа, и Богъ имъ плаща. Българитѣ се питатъ помежду си: По колко ли ще ни се плати? — По единъ пенезъ. — На англичанитѣ? — По единъ пенезъ. — На германцитѣ, на сърбитѣ, на французитѣ, на руснацитѣ? — На всички по единъ пенезъ. — Нѣкои се биха повече. — Нищо отъ това, на всички ще се плати по единъ пенезъ. И на васъ, които ме слушате днесъ, пакъ ще се плати по единъ пенезъ. Такъвъ е законътъ на Божествената справедливость. Той трѣбва да се постави за основа на съвременното общество. Работата на всички хора не е еднаква, въпрѣки това, домовитиятъ господарь платилъ на всички по равно — по единъ пенезъ. Ако обичашъ, обичай съ единъ пенезъ. — Съ колко ме обичашъ? — Съ единъ пенезъ, или съ три гроша и 30 пари. На колко пари се равняватъ три гроша? — На 120 пари. Числото 120 е резултатъ. То играе роля въ вселената. И 12 е резултатъ, но въ човѣшкия животъ. Като прибавите още 30 пари къмъ 120, получавате 150 — число, при което злото излиза навънъ. Въ 1915 г. българитѣ се намѣсиха въ общоевропейската война, което показва, че ще минатъ презъ чистене. Между 1913 и 1918 година има известно отношение. 1918 г. е продължение отъ 1913 г. И този пѫть тѣ ще минатъ презъ огънь, да се пречистятъ, Следъ това нѣма да помислятъ вече за война.

Всѣко нѣщо, което става въ свѣта, има свое опредѣлено време. Всѣки човѣкъ се ражда на опредѣлено за него време, затова хората се различаватъ помежду си. Забелязано е, че онѣзи, които се раждатъ отъ 9 (22) мартъ нататъкъ, сѫ повече идеалисти, умътъ въ тѣхъ работи повече отъ сърдцето и страдатъ главно отъ главоболие. Каже ли нѣкой, че страда отъ главоболие, азъ зная, че той е роденъ презъ мартъ, когато слънцето е въ зодиакалния знакъ Овенъ. Овенътъ е кротъкъ, но когато се срещнатъ два овена, удрятъ главитѣ си. Който се бори съ материята, осакатява ума си. Това явление се забелязва особено въ живота на поета. Започне ли той да се грижи за материалната си прехрана, поезията му изчезва. Ето защо, като дойде въ ума ви една свѣтла, Божествена мисъль или въ сърдцето ви красивъ импулсъ, красиво желание, веднага ги приложете. Отложите ли ги, вие сами се осакатявате. Кажете ли, че тази мисъль е неприложима, вие се спъвате. Ако бѣше неприложима, тя нѣмаше да дойде въ ума ви. Не я ли

приложите вие, другъ ще я приеме. Така хлопа Богъ на човѣшкитѣ умове и сърдца. Който не Го приеме, ще ходи отъ човѣкъ на човѣкъ да се предлага за съдружникъ, да вземе участие поне въ изговарянето на звука „ха”. Може да вземе участие, но ще знае, че заплатата му ще бѫде „тинъ” — звукъ, който се чува при пущане на десетачетата въ тенекиената кутия. Ако на земята не се научите да работите и да свирите, на небето никога нѣма да се научите. Ако отидете неподготвенъ на небето, веднага ще ви върнатъ на земята. Това е законъ на прераждането.

Човѣкъ е дошълъ на земята да мине презъ мѫчението, презъ труда и презъ работата. Като човѣкъ, ще се мѫчишъ; като ангелъ, ще се трудишъ. Дойдешъ ли до работата, ще работишъ като Бога. Съ други думи казано: Ще се мѫчишъ съ стомаха си, докато смелишъ храната. После ще се трудишъ съ рѫцетѣ си. Най-после ще работишъ съ главата си. Хората се мѫчатъ, трудятъ и работятъ, но мѫчно успѣватъ, защото си служатъ съ отрицателната глаголна форма „не мога.” Какъ могатъ да вършатъ отрицателни работи? Както могатъ да се проявяватъ въ отрицателното, така могатъ и въ положителното. — Ще правя погрѣшки. — Прави погрѣшки, и върви напредъ. За предпочитане е човѣкъ да се труди и работи, макаръ и да прави погрѣшки, отколкото да не работи и да не грѣши. Който прави погрѣшки, може и да ги изправи. Който мрази, може и да обича; който прави зло, може да прави и добро. Сегашниятъ разсипникъ единъ день ще стане добъръ пестовникъ. Кое е добро? Което е въ хармония съ великитѣ Божествени закони. Всѣко действие, което взема участие въ повдигането на цѣлото човѣчество, е добро. Постѫпкитѣ на човѣка се опредѣлятъ отъ резултатитѣ, които тѣ произвеждатъ. Човѣкъ опредѣля нѣкои свои постѫпки като лоши. Обаче, като види резултатитѣ имъ, тогава може да опредѣли, добри ли сѫ били, или лоши. Резултатътъ на човѣшкия животъ опредѣля неговото бѫдеще.

Бѫдете справедливи въ живота си, не ощетявайте никого, както е билъ справедливъ домовитиятъ човѣкъ. Той даде на първитѣ работници това, което имъ се падаше, не ги ощети, но и последнитѣ не ощети. Ако хората продължаватъ да прилагатъ стария моралъ, свѣтътъ съвсемъ ще се изопачи. Прилагайте Божествения моралъ въ живота си, за да задоволите нуждитѣ на всички хора. Който не съдействува за задоволяване необходимитѣ нужди на ума, на сърдцето и на душата си, той върши зло и престѫпление. Всѣки човѣкъ трѣбва да има на първо мѣсто необходимото, после — потрѣбното и най-после — излишното. То се дава по благодать.

Благата, отъ които ние се ползуваме, идатъ отъ ангелитѣ. Оть своитѣ излишъци тѣ пращатъ на насъ. Ако ангелитѣ бѣха скжперници, като хората, животътъ на земята щѣше да се прекрати. Благодарение на тѣхната щедрость, ние живѣемъ въ изобилие. Да бждемъ щедри, и ние да изпращаме отъ своитѣ излишъци на сжществата, които живѣятъ подъ насъ. За насъ тѣхниятъ животъ е адъ; за тѣхъ нашиятъ животъ е рай. Каквото е отношението между насъ и нисшитѣ сжщества, такова е отношението между ангелитѣ и насъ. За ангелитѣ нашиятъ свѣтъ е адъ. За насъ тѣхниятъ свѣтъ е рай. Значи, за едни сжщества раятъ е на земята, а за други — горе.

Прилагайте Божественитѣ закони и не се съмнявайте въ тѣхъ. Вѣрвайте въ душата си, като проява на Божественото Начало. Ще каже нѣкой, че вѣрва само въ това, което вижда. Ако го питамъ, вѣрва ли въ ума и въ сърдцето си, казва, че вѣрва. Вѣрва ли въ мислитѣ и въ чувствата си, казва, че вѣрва. Какъ вѣрва въ тѣхъ, щомъ не ги е пипалъ? Кой може да пипа ума и сърдцето, мислитѣ и чувствата си? Пипането е външно сѣтиво, съ което си служатъ и животнитѣ. Следъ пипането идатъ вкусътъ, обонянието, слухътъ и зрението. Следователно, за да има ясна представа за нѣщата, човѣкъ трѣбва да ги е провѣрилъ съ петтѣ си сѣтива, а не само съ едно. Каже ли нѣкой, че вѣрва само въ това, което може да пипне и да чуе, той не е влѣзълъ въ реалностьта. Който вѣрва само въ вкуса и въ пипането, той е на южното полукълбо, защото устата и чувствата сж долу. Който вѣрва само въ слуха и въ зрението, той е въ северното полукълбо, защото ушитѣ и очитѣ сж на главата, Кой е на екватора? — Който минава отъ едното полукълбо въ другото. Екваторътъ е неутрална зона. Коя область отъ човѣшкия умъ отговаря на екватора? — Интелектътъ. — Защо трѣбва да мисли човѣкъ? — За да има равновесие. Само уравновесениятъ може да си избере такива работници, каквито му сж нуждни. Кои сж работницитѣ въ човѣка? — Неговитѣ мисли, чувства и постжпки. Човѣкъ трѣбва да си избира само такива мисли, чувства и постжпки, които сж необходими за неговото развитие и които даватъ добри резултати.

Христосъ казалъ притчата за домовития човѣкъ преди две хиляди години. Днесъ и вие слушате сжщата притча. Каква разлика има между васъ и тогавашнитѣ слушатели? Вие сте по-възрастни отъ тѣхъ. Това е по-добре за васъ. Като по-възрастни, по-добре възприемате. Нѣкой казва: Ако се женя, младъ да се женя. Какво лошо има въ това, че нѣкой се оженилъ на 40 години, вмѣсто на 20 години? Единъ момъкъ се влюбилъ въ една мома, но тя обичала другъ, за когото се оженила. За да не го огорчи, тя му

казала: Азъ дадохъ кѫщата, си на другъ, но ще направя нова кѫща, която ще дамъ на тебе. Тя родила дъщеря, която следъ 20 години се оженила за него. Женитбата има смисълъ, само когато приближава човѣка до Бога, когато възлюбенитѣ си помагатъ взаимно. Обаче, каква женитба е тази, която отдалечава хората отъ Бога и разваля отношенията помежду имъ?

Ако наблюдавате живота на семействата, ще видите, че нѣкѫде членоветѣ постоянно удрятъ главитѣ си, разправятъ се, спорятъ. Въ това отношение, главитѣ на мѫжа и на жената сѫ като чутури, въ които чукатъ кафе. Децата имъ само ги обикалятъ и казватъ „ха", но въ края на краищата, нищо не излиза отъ това съдружие. Въ други семейства всички членове иматъ стремежа на тиквеното сѣме — да обсебятъ, колкото може повече земя, едни да се разширятъ за смѣтка на други. И, като сплетатъ стъблата си, объркатъ се и нѣматъ никакъвъ резултатъ. Поживѣятъ така нѣколко месеца, докато дойде господарьтъ на нивата и обере всичкитѣ плодове. За предпочитане е да дадешъ по-малъкъ плодъ и да живѣешъ повече, отколкото да имашъ голѣмъ плодъ, а кратъкъ животъ. Какъвъ свѣтъ щѣше да бѫде този, ако главитѣ на всички хора бѣха голѣми като тиква? Свѣтътъ всѣки день се подобрява, благодарение на растенията, между които се явява състезание по интелигентность. Тѣ постепенно се развиватъ, облагородяватъ и започватъ да се жертвуватъ: дърветата — за горивенъ и градивенъ материалъ, а цвѣтята, съ своето благоухание и красиви багри, въздействуватъ върху човѣшката мисъль. Човѣкъ започва да ги изучава и размишлява, защо едни отъ тѣхъ миришатъ приятно, а други — не. Защо едни отъ тѣхъ сѫ жълти, а други червени? Защо едни иматъ по петь вѣнечни листа и петь тичинки, а други — по-малко или повече? Всѣки човѣкъ може да се уподоби на известно растение, съ специфиченъ стремежъ и развитие. Нѣкой има стремежа на черешата, иска да стане като нея крѫгълъ и червенъ. Не е лошо това желание, но той трѣбва да подбира мислитѣ и чувствата си, защото тѣ влизатъ въ него като работници, които си създаватъ свой домъ. Дали този домъ е добре, или зле построенъ, това не е безразлично за васъ. Като влѣзете въ единъ домъ, дето мѫжътъ и жената се каратъ, вие не можете да се отнесете безразлично къмъ тѣхъ. Все ще кажете нѣщо да имъ помогнете. Колко повече не сте безразлични къмъ себе си, дето вашитѣ мисли и чувства строятъ своитѣ домове. Ето защо, човѣкъ трѣбва да се самовъзпитава, да обработва мислитѣ и чувствата си. Като работи върху себе си, той работи и за своитѣ ближни. Затова казвамъ: Като срещнешъ гладенъ човѣкъ, нахрани го. Ако е жаденъ, дай му вода, да утоли

жаждата си. Както работи въ физическия свѣтъ, така човѣкъ може да работи и въ умствения свѣтъ.

Страшно е положението на човѣкъ, който живѣе само за себе си. Само Богъ има право да живѣе за себе си, защото Той включва всичко въ себе си. Човѣкъ да живѣе за Бога, а Богъ — за себе си. — Искамъ да живѣя за себе си. — Обърни се тогава къмъ Бога, Той да дойде въ тебе, да живѣе за тебе, а ти — за другитѣ.

Дошло е времето, когато всички хора трѣбва да излѣзатъ на пазара: свещеницитѣ съ своитѣ кадилници, учителитѣ съ своитѣ буквари, сѫдиитѣ съ своитѣ законници, търговцитѣ съ своитѣ крини, пълни съ жито, земедѣлцитѣ съ своитѣ рала. Христосъ ще излѣзе рано сутриньта на пазара да наеме тѣзи работници и да ги изпрати на лозето си. Въ дадения случай, лозето на Христа е българскиятъ народъ. Каквито и да сте по положение — свещеници, учители, сѫдии, търговци или земедѣлци — всички трѣбва да сте готови за работа. Този е пѫтьтъ, по който българскиятъ народъ може да се повдигне. За да стане единъ народъ великъ, Богъ на разума, на интелекта, на сърдцето, на душата, на силата трѣбва да живѣе срѣдъ него, и всички да бѫдатъ доволни отъ труда и отъ работата си. Отворете очитѣ си, да видите, че живиятъ Господъ се изявява на земята. Всѣки да Го види въ себе си и да направи разлика между своя Богъ и Бога на другитѣ. Важно е, всѣки да Го разбира, познава и възприема споредъ степеньта на своето развитие. Ако си музикантъ, ще намѣришъ Бога въ музиката; ако си поетъ, ще Го намѣришъ въ природата; ако си търговецъ — въ паритѣ. Всѣки ще Го намѣри нѣкѫде, макаръ и отвънъ проявенъ. Външнитѣ предмети събуждатъ мисъль и чувства, които водятъ къмъ Бога. Напримѣръ, ако получите единъ букетъ отъ красиви цвѣтя, вие мислите за цвѣтята, за човѣка, който изпратилъ букета, и въ васъ се събужда топло, приятно чувство и къмъ Онзи, Който е създалъ цвѣтята. Познайте Бога като справедливость, Който дава на всѣки по нѣщо — най-малко по единъ пенезъ. Единъ часъ да работите на день, пакъ ще получите единъ пенезъ, върху който ще работите и сега, и въ бѫдеще. Върху този пенезъ ще се съгради бѫдещиятъ ви животъ.

Подарявамъ ви по единъ букетъ съ петь различни цвѣтя — петт категории работници. Вашиятъ приятель — Господъ, ви изпраща този букетъ. Изучавайте го, докато проникнете въ неговия вѫтрешенъ смисълъ и съдържание.

22. Беседа отъ Учителя, държана
на 10 ноемврий, 1918 г. София.

Като чуха

„И като чуха, зачудиха се, и оставиха Го, и отидоха си”
Матея 22:22.

„И като чуха, зачудиха се.” Важна дума въ този стихъ е глаголътъ „чувамъ”. Чувамъ и слушамъ сѫ синоними. На какво се зачудиха? — На отговора, който Христосъ даде на въпроса: Да се дава ли дань на Кесаря? Повдига се въпросъ за даването. Често става въпросъ за слугуването. Даването има отношение къмъ дълга, а слугуването, т. е. служенето къмъ любовьта. Да давашъ, това не е особено качество, защото ти си длъженъ да давашъ. На въпроса, който ученитѣ зададоха на Христа, трѣбва ли да се дава дань на Кесаря, Христосъ отговори: „Отдайте Кесаревото Кесарю, а Божието — Богу.” Кесарьтъ е царь, а царьтъ — човѣкъ. Значи, сѫщиятъ въпросъ може да се преведе съ думитѣ: Трѣбва ли да се дава дань на човѣка? Животнитѣ, като по-низкостоещи отъ човѣка, му даватъ данъкъ: месо, млѣко, яйца, вълна, мась, трудъ и др. Въ това отношение, човѣкъ е кесарь на земята. „Като чуха, зачудиха се.” Да се чуди човѣкъ, това не показва, че е убеденъ въ истината.

„И като чуха, зачудиха се.” Не се казва, че слушаха, но чуха само Неговия отговоръ и се зачудиха, че толкова лесно разрешилъ въпроса. Като искаме да уловимъ нѣкое животно, което се изплъзва отъ рѫката ни, чудимъ се, какъ не сме намѣрили начинъ да го задържимъ. Често очудването се изразява въ негодуване. Много нѣща чуваме въ живота. Напримѣръ, говори се, трѣбва ли хората да се обичатъ. Едни казватъ, че трѣбва да се обичатъ, а други казватъ, че не трѣбва. Защо не трѣбва? — Защото нѣматъ смѣтка да обичатъ. Който много обича, много дава. Чува се да казватъ, че който иска да бѫде щастливъ, не трѣбва да служи на Бога. Защо? — Защото служенето на Бога е свързано съ даване. Значи, трѣбва да изпразднишъ кесията си, а това не е износно. Ако давашъ на бедни, за тебе нищо нѣма да остане, кесията ти ще се изпраздни. Даването и вземането вървятъ заедно. Не мислете, че даването въ всички случаи е добродетеленъ, положителенъ актъ, а вземането — отрицателенъ. Въ едни случаи даването е добро нѣщо, а въ други — лошо. Сѫщото е и за вземането: нѣкога е добре

да вземашъ, нѣкога е лошо. Ако дадешъ на човѣка отрова, горчивъ хапъ или ритникъ, това даване не е добро. Обаче, ако дадешъ на бедния дрехи да се облѣче, пари — да се нахрани, това даване е на мѣсто. И при вземането има два процеса: положителенъ и отрицателенъ. Не е добре да вземашъ жената, децата, кѫщата на човѣка и да го оставишъ въ скръбь и лишения. Добре е да вземешъ дълга на ближния си, ти да го изплатишъ; добре е да му вземешъ болестьта. Новиятъ моралъ изисква отъ човѣка такова даване и вземане, при което нѣма никаква щета. Това сѫ два процеса, които трѣбва да иматъ предъ видъ повдигането на човѣшката душа.

„И като чуха, зачудиха се.” И доднесъ още хората се очудватъ на проявитѣ въ живота и се запитватъ, сѫществува ли Богъ, или не сѫществува. Който има да дава, отрича сѫществуването на Бога. Който има да взема, признава, че Богъ сѫществува. Сѫщото виждаме и въ личнитѣ отношения на хората. Когато нѣкой има голѣми дългове, отрича своя кредиторъ и казва, че е умрѣлъ. Ако го питатъ, кѫде е твоятъ кредиторъ, той отговаря: Нѣма го, не сѫществува, отдавна е умрѣлъ. — Не сѫществува, защото има да плаща. Нѣкои хора, и като иматъ дългове, пакъ признаватъ сѫществуването на Бога, защото сѫ готови да плащатъ задълженията си. Книжницитѣ и фарисеитѣ чуха Христа, но си отидоха, не искаха да Го слушатъ. Така правятъ нѣкои хора. Чуватъ да се изнася нѣкаква нова идея, но не слушатъ и си отиватъ по домоветѣ. Сега и азъ проповѣдвамъ: едни ме чуватъ, други ме слушатъ. Отъ онѣзи, които слушатъ, се явяватъ такива, които търсятъ лекъ начинъ за възприемане и прилагане на Христовото учение.

Единъ българинъ останалъ неученъ, не знаелъ да чете и пише, нѣмалъ и занаятъ. Това било въ старо време. Той се заелъ самъ да се научи да чете и успѣлъ, но толкова малко, че съ това знание не могълъ никѫде да си отвори пѫть. Ходилъ тукъ-тамъ, дано намѣри нѣкакъвъ занаятъ, да изкарва прехраната си лесно. Единъ день срещналъ единъ свещеникъ съ котле вода въ едната рѫка и съ китка босилекъ въ другата. Той ходѣлъ отъ кѫща въ кѫща да ръси и да чете молитва. Ето една лесна работа за мене! — си казалъ българинътъ. Отишълъ единъ день въ черква, да види, какво прави свещеникътъ тамъ и да се запознае съ новия си занаятъ. Като чулъ, какво говори свещеникътъ, той се върналъ у дома си, взелъ едно котленце съ вода, китка босилекъ и тръгналъ по улицитѣ да ръси, когото срещне на пѫтя си.

Много хора мислятъ и постѫпватъ като този старъ българинъ. Тѣ

казватъ: Ще взема котле вода и китка босилекъ и ще тръгна да ръся хората — все ще ми падне нѣщо въ ржката. Това показва, на каква степень на развитие се намиратъ такива хора. Следъ това ще кажатъ, че трѣбва да бждемъ морални. Като си взелъ котленце съ вода и китка босилекъ, ще подържашъ този моралъ. Свещеникътъ казва, че трѣбва да има богомолци. Лѣкарьтъ казва, че трѣбва да има болни. И едното, и другото твърдение е право, но преди всичко, казвамъ: Трѣбва да има слушатели, т. е. хора, които, като слушатъ, могатъ да прилагатъ. Всички търсятъ лесенъ занаятъ. Азъ пъкъ уча хората на мжченъ занаятъ: да слушатъ добре и да прилагатъ правилно.

Чуването и слушането сж синоними. Между тѣхъ има известно съотношение. Чуването предхожда слушането. То подразбира процесъ на възприемане. Слушането има отношение къмъ месечината, т. е. къмъ празненето и пълненето, къмъ даването и вземането. Човѣкъ трѣбва да разбира и двата процеса, да знае, кога да дава и кога да взема. Който чува само, той е спекулантъ-търговецъ, понеже само взема. Като му се роди дете, той започва да дава, но си казва: Дано моятъ синъ израстне, да вземе котлето и да тръгне да ръси хората, да има нѣкой да ме гледа на старини. Като говоря за котлето и босилека, нѣмамъ предъ видъ свещеницитѣ, които официално изпълняватъ службата си. Свѣтътъ е пъленъ съ попове, т. е. съ бащи (отъ думата „папа”), които търсятъ лекъ начинъ за прехранване. Голѣмо благословение е за човѣчеството, да се освободи отъ хора, които търсятъ лесния начинъ. Желателно е, въ бждеще Божиитѣ служители да бждатъ облѣчени въ бѣли дрехи. На небето приематъ само такива хора, които сж облѣчени въ бѣли, чисти дрехи. Видятъ ли, че пристига нѣкой съ черни дрехи, веднага го връщатъ назадъ. Черниятъ цвѣтъ, тъмнината благоприятствува за престжпленията. Ако крадецътъ иска да обере нѣкоя кжща, той влиза нощемъ, когато е тъмно, когато всички спятъ. Презъ деня, на свѣтло, престжпления не се вършатъ. Това е законъ, който има отношение и къмъ ума, и къмъ сърдцето. Когато въ ума на човѣка влѣзе отрицателна мисъль, той става недоволенъ и върши погрѣшки и престжпления. Отрицателната мисъль разбърква ума му, внася тъмнина, и той казва: Тъмно ми е въ съзнанието. Когато тъмнината проникне въ човѣшкия умъ, всички хора — мжже, жени, деца, ставатъ недоволни. Ако и въ сърдцето влѣзе отрицателно чувство или желание, човѣкъ пакъ става недоволенъ. Недоволството кара хората да търсятъ лесния пжть въ живота. Едно трѣбва да се знае: лесниятъ пжть е най- мжченъ, и най-мжчниятъ

пѫть е най-лекъ. Дайте на единъ човѣкъ съ боленъ кракъ да носи единъ килограмъ тежесть, да видите, колко ще се затрудни. Дайте на здравия човѣкъ да носи сто килограма тежесть, той ще ги пренесе отъ едно мѣсто на друго съ радость. Тъй щото, каже ли нѣкой, че работата му е тежка, че не може да я свърши, това показва, че кракътъ му е измѣстенъ, или има нѣщо изкълчено въ себе си. Каже ли, че работата му е лека, приятна, това показва. че кракътъ му е здравъ, че всичко въ него е на мѣстото си. Нека тази мисъль ви послужи като формула. Каже ли нѣкой, че не може да реши известенъ въпросъ, ще знаете, че има нѣщо изкълчено въ него. — Мога да реша този въпросъ. — Можешъ да го решишъ, защото всичко въ тебе е на мѣстото си.

Азъ вземамъ думитѣ „кракъ", „изкълчване" въ широкъ смисълъ. За да се изкълчи нѣкой удъ въ човѣшкия организъмъ, това показва, че този човѣкъ не е знаялъ, какъ да постѫпи. Въ турско време турцитѣ влизаха въ богати български кѫщи и, за да ги заставятъ да кажатъ, кѫде сѫ паритѣ имъ, тѣ ги биели, поставяли ги на нажежена пиростия, докато най-после били принудени да кажатъ, кѫде е скрито богатството имъ. Тѣ даватъ своята дань чрезъ насилнически начинъ. Питайте следъ това тѣзи българи, трѣбва ли да се дава дань на Кесаря. Тѣ ще ви кажатъ, че трѣбва да се дава. Който е миналъ презъ нажежена пиростия, знае, че трѣбва да се дава дань на Кесаря. Даньта на Бога се дава доброволно, а на Кесаря — чрезъ насилие. На Бога ще давашъ доброволно, колкото искашъ и когато искашъ. Не изпълнишъ ли този законъ доброволно, ще дойде Кесарьтъ и насила ще те застави да дадешъ. Богъ и Кесарь сѫ двама господари. Ако не служишъ доброволно на единия, ще дойде вториятъ и насила ще те застави да му служишъ. Двамата господари сѫществуватъ въ свѣта и като две различни състояния: здраве и болесть. Болестьта е Кесарьтъ. Той ще те тури на легло или на нажежена пиростия и, колкото да викашъ, нѣма да те освободи. Ще търсишъ единъ лѣкарь, втори, трети, докато най- после дойде нѣкой отвънъ да ти помогне. Плащането на лѣкаритѣ не е нищо друго, освенъ дань на Кесаря. Тѣ събиратъ данъцитѣ и ги предаватъ на Кесаря.

Като отговаря на въпроса, трѣбва ли да се дава дань на Кесаря, Христосъ посочва на хората новъ начинъ за живѣене. За да пресъздаде живота си, човѣкъ трѣбва да знае истински методи, съ които да си служи. Ще кажете, че вѣрата е единъ методъ. Така е, но каква трѣбва да бѫде вѣрата? Ако вѣрата не може да ви извади отъ обикновения животъ, тя не е истинска вѣра, не е истински методъ. Каквото знание или изкуство

притежавашъ, ако то не може да те повдигне, не е истинско. Каква вѣра е тази, която не може да ти помогне при изпитанията въ живота? Какво е това знание, което не може да премахне облацитѣ въ твоето съзнание? Страданията на хората показватъ, че тѣ не сѫ изпълнили задълженията си къмъ Бога и къмъ своя ближенъ. Страданията представятъ колело, едната половина на което е назѫбена, а другата — гладка. Като минавашъ презъ гладката часть, чувашъ тихъ, мекъ гласъ, който ти казва: „Изпълни задълженията си.” — Нѣмамъ време сега. Щомъ се отказвашъ отъ задълженията си, гласътъ се отдръпва навѫтре, нищо не чувашъ. Следъ това минавашъ презъ назѫбената часть на колелото. Тукъ вече нѣмашъ време за изборъ, да изпълнишъ, или да не изпълнишъ — задължавашъ се да изпълнишъ. Който изпълнява волята на Бога, като дойде до зѫбцитѣ, вижда една тѣсна отворена вратичка и презъ нея излиза навънъ. Който не изпълнява Божията воля, вижда тѣсна врата, но понеже живѣе въ съмнения, не се решава да мине презъ нея. Той продължава пѫтя си по колелото, докато попадне на зѫбцитѣ му. Тукъ той разбира законитѣ на живота.

Ще кажете, че има нѣщо жестоко въ това колело. Така е, но то е създадено отъ хората следъ грѣхопадането. Първоначално цѣлото колело е било гладко — Богъ го е направилъ. Следъ грѣхопадането, дяволътъ турилъ рѫка на половината колело, обсебилъ го и му турилъ собствения си печатъ — зѫбцитѣ. Така сѫ направени днесъ дарацитѣ за чепкане на вълна. Хората иматъ желание да разчепкватъ нѣщата и, каквото ценно и красиво намѣрятъ, да го задържатъ за себе си.

„И като чуха, зачудиха се.” На какво се чудя азъ? — На глупоститѣ въ човѣшкия животъ. Срѣщамъ една мома, напѣта, горда, хвърчи. Коя е причината за това ѝ състояние? — Влюбила се и мисли, че кой знае какво ще направи съ своя възлюбенъ. Казвамъ ѝ: Качила си се на дяволското колело. Като попаднешъ подъ неговитѣ зѫбци, не само че нищо нѣма да постигнешъ, но на прежда ще станешъ. Срѣщамъ друга мома напудрена, червисана, мисли, че всички ѝ обръщатъ внимание. Не е лошо да се пудри човѣкъ — и кѫщата се бѣлосва отвънъ. Лошото е въ заблуждението на човѣка, да мисли, че основата на кѫщата се крепи върху мазилката. Туряйте на кѫщата си, каквато искате мазилка, шарете я, както намирате за добре, но първата работа е да я поставите на здрава основа. Ако основата на кѫщата не е здрава, тя нищо не струва. Ако основата на кѫщата ви е слаба, а отвънъ бѣлосана и нашарена, главата ви ще страда много.

„И като чуха, зачудиха се.” Азъ се чудя на вашитѣ заблуждения, а вие — на моитѣ думи и се запитвате, какъ трѣбва да живѣете. — Много просто, ще се откажете отъ лъжата, отъ кражбата, отъ омразата, отъ завистьта. — Може ли да се живѣе така? — Може. Вие не сте приложили истината, любовьта, правдата, доброто, а се питате, какъ може да живѣе човѣкъ съ тѣхъ. Приложете великитѣ добродетели въ живота си и ще видите, какъ може да се живѣе по новъ начинъ. Опитайте се да служите на Бога, за да разберете Неговата сѫщина. Философитѣ казватъ, че Богъ завинаги ще остане неразбранъ. Не е така. Най-лесното нѣщо въ свѣта е да разберешъ Бога, при условие, че Го обичашъ и Му служишъ. Не спазвашъ ли тѣзи условия, ти ще Го разберешъ толкова, колкото лѣкарьтъ разбира човѣка, когото е поставилъ на операционната маса. Той го изслушва, преглежда и после взема ножа, оперира го. Ако го питате, какво нѣщо е човѣкътъ, той ще ви опише, въ най-голѣми подробности, всичкитѣ органи, какви функции изпълняватъ тѣ. Външно, анатомически и физиологически, той го познава, но сѫщината на човѣка не познава. Важно е, какво, въ сѫщность, представя човѣкъ.

Съвременнитѣ хора искатъ да разбератъ Бога външно: да Го поставятъ на своята маса и да започнатъ да Го разглеждатъ отвънъ и отвѫтре, да видятъ, какви органи има и каква е тѣхната служба. Въ края на краищата, ще кажатъ: Нищо не разбрахъ. Какъ ще разберешъ единъ инструментъ, ако не го опиташъ? Чудни сѫ хората, които мислятъ, че като турятъ нѣщо на своята маса, веднага ще намѣрятъ истината. Истината не може да се постави на никаква маса. Тя е извънъ формитѣ. Има нѣщо ценно, вложено въ човѣшкото тѣло, което наричатъ душа, но щомъ турятъ ножа, тя изчезва. Щомъ дойде душата въ васъ, вие трѣбва да и дадете нуждната почить, т. е. да ѝ дадете съответна дань. И двамата господари — Богъ и Кесарь сѫ въ самия човѣкъ: Първиятъ е горе, въ главата, а вториятъ — долу, въ коремнитѣ органи. Всѣки день трѣбва да отдавате Кесаревото Кесарю, а Божието — Богу. За да задоволите ума си, ще прочетете една хубава книга; за да задоволите стомаха си, ще се нахраните добре. Тогава и двамата господари ще кажатъ: Нашиятъ поданикъ изплати дълга си. Ако излъжешъ Кесаря, той ще бѫде недоволенъ отъ тебе. Ако ме питате, защо проповѣдвамъ, ще отговоря: Плащамъ своята дань къмъ Бога. Единъ день, като ме сѫдятъ, вие ще бѫдете свидетели. Като ме слушате, и вие изплащате даньта си къмъ Бога. Тогава азъ ще бѫда вашъ свидетель. Така, именно, ще минемъ безопасно деня: азъ ще свидетелствувамъ за васъ, вие

— за мене.

Приложете този моралъ въ живота си, да бѫдете спокойни. Ако сте неразположени, дайте си отчетъ, на кого дължите — на Бога, или на Кесаря. Като си отговорите на въпроса, ще си платите дълга и ще бѫдете свободни. Какво правятъ сегашнитѣ хора? Като иматъ да даватъ на нѣкого, а нѣматъ пари, отиватъ при нѣкой лихварь, взематъ известна сума и плащатъ дълга си. Отъ единъ дългъ се освобождаватъ, на другъ налитатъ. Вмѣсто да ходишъ отъ единъ лихварь на другъ, иди при Бога. Той има много банки на разположение, които ще ти дадатъ или безъ лихва, или само съ 2% лихва. — Какъ се намиратъ тѣзи банки? — Както намирате и другитѣ. Излѣзте въ града, вдигнете главата си нагоре и четете надписитѣ. Така ще намѣрите и Божественитѣ банки: ще вдигнете главата си нагоре и ще четете. Ако нѣкой ви пита, какво търсите, ще отговорите: Търся една Божествена банка. Който чуе, че търсите такава банка, ще ви се смѣе, но това да не ви смущава. „Търсете и ще намѣрите.” Единъ день ще прочетете надписа, който съ години сте търсили: „Божествена банка.” Каквото напрежение изпитва човѣкъ, когато очаква нѣкой гостъ, такова е напрежението му, когато търси Божественото. Ще дойде день, когато ще го намѣри и ще се облекчи.

Спазвайте и двата закона — на Бога и на Кесаря, безъ да ги смѣсвате. Когато прочетешъ една хубава книга, или направишъ добро на нѣкого, това е плащане дань на Господа. Когато се нахранишъ добре, ти плащашъ дань на Кесаря. Благодари, че си платилъ даньта си и не мисли за утрешния день. Какво ще стане съ децата ти, съ тебе, не мисли за това. Какво ще ядешъ утре, и за това не мисли. Благодари, че днесъ си платилъ своята дань на Кесаря. Въ Божествения законъ е писано: „Днесъ за днесъ. Утрешниятъ день не е твой.” Кесарьтъ казва точно обратно: Ще се погрижишъ за утрешния день. Нѣкой се натъква на друга опасность. Той не мисли за утрешния день, защото разчита на баща си. Това значи, да забиешъ ноктитѣ си въ кожата на баща си, като кърлежъ. Това не е правилно. Ще разчиташъ на себе си и ще бѫдешъ готовъ на всичко, което животътъ ти носи. Каквато работа и да ти предложатъ, ще я приемешъ и ще работишъ честно и почтено. Туришъ ли тази мисъль за основа на живота си, ти си намѣрилъ Божествената банка. Бѣгашъ ли отъ условията, които животътъ ти носи, правишъ ли разлика между една и друга работа, търсишъ ли лекия животъ, ти слугувашъ на Кесаря. Въ първо време той ще ти даде добри условия, но после ще те обере и подхвърли. Който не вѣрва на думитѣ ми,

лесно може да ги провѣри. Нека отиде на гробищата и види, какво е останало отъ онѣзи богаташи, учени и философи, които вѣрваха, че могатъ да се спасятъ съ пари, съ наука и съ философия.

Има едно богатство, една наука и една философия, които могатъ да спасятъ човѣка, но тѣ сѫ извънъ човѣшкитѣ разбирания. Докато хората служатъ на закона на Кесаря, всички ще отидатъ на онзи свѣтъ, безъ да се спасятъ. Има богати, учени и философи, които сѫ въ онзи свѣтъ И чакатъ по-скоро да слѣзатъ на земята. — Защо? — На небето нѣма условия за тѣхното развитие. Обаче, има прости хора, които се ползуватъ отъ добритѣ условия на небето. Тѣ сѫ служили на Божия законъ, затова сѫ добре приети на небето. Тѣ сѫ прости по отношение на лъжата и на кражбата, не знаятъ нито да лъжатъ, нито да крадатъ. Затова Христосъ казва: „Синоветѣ на този свѣтъ сѫ по-умни отъ синоветѣ на виделината.” Помнете, че колелото се върти. Докато сте на гладката му часть, разчитайте на Бога. Той ще обедини мислитѣ и чувствата ви. Той ще ви обедини като народъ. Очаквате ли на Кесаря, той ще ви тури на своя даракъ и ще ви разчепка.

Време е вече, всѣки да даде своята дань на Господа. Азъ започвамъ отъ днесъ да ви товаря, да има какво да занесете. Ако има нѣщо фалшиво въ това, което ви давамъ, азъ самъ отговарямъ. Нѣмамъ нищо противъ служенето на Кесаря, но измѣнчивъ е този животъ. Всѣки, който е служилъ на този законъ, който цѣлъ животъ е ялъ, пилъ, удоволствувалъ се, въ края на краищата, и той казва като Соломона: „Суета на суетитѣ, всичко е суета!” За Соломона казваха, че нѣма царь подобенъ на него, но и той се разочарова отъ човѣшкия свѣтъ, т. е. отъ суетата въ живота. Когато се пробуждаше съзнанието му, Соломонъ написа ценни книги, въ които изнесе несигурностьта и преходностьта на този свѣтъ. Той искаше да намѣри смисъла на живота въ знанието, въ богатството, въ удоволствието, докато се разочарова въ всичко и на едно мѣсто въ притчитѣ си казва: „Знай, сине мой, че Господъ ще доведе твоитѣ дѣла до сѫдъ.” Въ книгата му „Пѣсень на пѣснитѣ” се вижда преврата, който станалъ въ Соломона. Обиколенъ отъ много жени, които го обичали за славата, за богатството му, той не намѣрилъ любовьта. Единъ день срещналъ една овчарка, въ която се влюбилъ, но не могълъ да я привлѣче къмъ себе си. Той виждалъ спасението си въ нея и се питалъ, защо не я срещналъ по-рано.

Всѣки ще срещне на пѫтя си своята овчарка или своя овчарь и ще се запита, защо не я срещналъ по-рано, а сега, следъ като опетнилъ живота си. Най-после човѣкъ дохожда до положение да обърне другата страница на

живота, да служи на Бога, т. е. да дава своята дань доброволно и съ любовь. Даването подразбира правилна обмѣна. Като се дава на Бога доброволно и съ любовь, обмѣната всѣкога е правилна. Човѣкъ дава и на Кесаря, но чрезъ насилие, затова обмѣната не е правилна. Тогава човѣкъ се усѣща стегнатъ, като съ обржчи.

Радвайте се и веселете се, защото Богъ работи днесъ въ свѣта. Той взема участие и въ индивидуалния животъ на човѣка, и въ семейния, и въ обществения, и въ политическия. Той събаря, гради, произвежда преврати, отдѣля потрѣбното отъ непотрѣбното, овцетѣ отъ козитѣ. Овцетѣ служатъ на Божествения законъ, а козитѣ — на Кесаря. Овцетѣ сж символъ на любовьта. Опитайте се да хванете една коза, да видите, колко ще крѣка. Хората, които постоянно се оплакватъ отъ страдания и мжчнотии, и които постояниo роптаятъ, сж отъ категорията на козитѣ. Овцетѣ носятъ своитѣ страдания безъ роптание. Хората взематъ вълната, млѣкото, месото имъ, и тѣ не роптаятъ. Това сж хората на любовьта. Наистина, овцата символизира любовьта, но въ това не подразбираме формата „овца”. Хората не могатъ да отдѣлятъ формата на нѣщата отъ тѣхното съдържание и смисълъ, затова се чудятъ, какъ е възможно глупавата овца да изразява любовьта. Коньтъ е символъ на интелекта, но днесъ, като кажатъ конь, разбиратъ сжщество, което може да се язди. Волътъ е символъ на търпение и издръжливость. Въ стария, първиченъ езикъ, думата „волъ” подразбира да желаешъ и да можешъ, а конь — да искашъ. Ако днесъ Адамъ дойде на земята и чуе, съ какви думи си служатъ хората, какво съдържание и смисълъ сж вложили въ тѣхъ, какъ сж ги измѣнили, той ще се очуди, ще ги остави и ще си отиде. Какво ще кажете за свое оправдание? — Че така сж ви учили, така сж ви възпитавали. Както да се оправдавате, Адамъ вижда, съ какви криви преводи си служите.

Сегашнитѣ хора се нуждаятъ отъ правиленъ преводъ на нѣщата. Щомъ го намѣрятъ, и науката, и философията, и знанието имъ ще се измѣнятъ. Тогава и животътъ имъ ще се подобри 99%. Правилното изговаряне на думитѣ произвежда специфично въздействие върху човѣка. Както лимонътъ събужда въ човѣка усѣщане за кисело, така и всѣка дума, правилно изговорена и разбрана, произвежда съответно действие върху човѣка. Какво се крие въ лимона, всички знаете. Но ако изговоря предъ васъ думитѣ „правда, добродетель, истина”, вие ще свиете рамене. Защо?— Не знаете съдържанието имъ. Ако разбирахте тѣзи думи, изговарянето имъ би произвело върху васъ такова действие, каквото произвежда лимонътъ.

Който разбира съдържанието на думата „Богъ”, той ще стане добъръ, ученъ, богатъ, силенъ — ще придобие качествата на образа, който се крие въ тази дума. Затова се казва: „Съ какъвто дружишъ, такъвъ ставашъ.” Произнасяйте често тази дума въ себе си, не само по форма. Влѣзте въ съдържанието и въ смисъла ѝ, за да произведе тя нуждното действие върху васъ. Освободете се отъ човѣшкия образъ на Бога, който сте си съставили, и Го поставете на мѣстото Му. — Защо страдаме? — Защото Богъ е дошълъ между хората и намѣства изкълченитѣ имъ крака. Ако Богъ не работи, дяволътъ ще вземе Неговото мѣсто. Той ще упои хората, ще притѫпи сърдцата имъ къмъ болкитѣ и страданията на близкитѣ имъ. Тѣ ще живѣятъ въ блаженство за тѣлото, но душата имъ ще бѫде поробена. Затова е казано въ Писанието: „Пазете се отъ онѣзи, които душа погубватъ.”

„И като чуха, зачудиха се, и оставиха Го, и отидоха си.” Фарисеитѣ, които изпитваха Христа, ще дойдатъ и при васъ, да ви питатъ, какъ ще изпълните дълга си като учитель, свещеникъ, сѫдия, баща, майка, братъ и сестра. Който разбира живота, ще ви каже: Служете на Бога чрезъ закона на любовьта, а на дълга си служете чрезъ даването. Всѣки има дългъ къмъ своя народъ и къмъ отечеството си и ще му отдаде това, което е негово. Всѣки народъ е далъ и дава нѣщо на хората, затова всички трѣбва да му върнатъ неговото. Така постѫпи Христосъ. Когато Го запитаха, трѣбва ли да даваме дань на Кесаря, Той имъ отговори: „Дайте да видя образа на това, което трѣбва да дадете на Кесаря.” Като Му подадоха една монета, на която бѣше образътъ на Кесаря, Той каза:
„Отдайте Кесаревото Кесарю, а Божието — Богу.”

И тъй, подъ „любовь” трѣбва да разбирате служене на Бога. Мислете върху любовьта. Вие сте я опитвали, но за малко време, нѣколко минути или секунди, и после сте я загубвали. Защо човѣкъ губи любовьта? — Защото не може да намѣри границата между слугуването на Бога и на Кесаря. Тази е причината, дето човѣкъ губи равновесието си, т. е. съгласието между ума и сърдцето си. Сърдцето не трѣбва да господствува надъ ума, нито умътъ надъ сърдцето, но трѣбва да: работятъ въ хармония. Ако въ желанието си, да разрешите правилно единъ въпросъ, сърдцето се притѣсни повече, отколкото трѣбва, нарушава се правилниятъ ходъ на мислитѣ. Ако при разрешаване на едно чувство, мисъльта се наложи, вие изгубвате чувството си. — Какъ трѣбва да любимъ? Какъ да проявимъ чувствата си? — По тѣзи въпроси не се философствува. Обичьта и

любовьта не търпятъ никаква философия, никакво нагаждане. Какъ ще измиешъ краката на единъ пѫтникъ, дошълъ въ дома ти? Ще вземешъ единъ легенъ съ топла вода, сапунъ, кърпа и ще ги измиешъ. — . Да не му причиня нѣкаква болка. — Ако рѫцетѣ ти сѫ меки и нѣжни, не се страхувай, нѣма да му причинишъ болка; ако рѫцетѣ ти сѫ корави и груби като зѫбцитѣ на колелото, това е другъ въпросъ. Всѣки день вие минавате презъ колелото на живота, затова нѣкога сте разположени, а нѣкога — неразположени. Когато сте неразположени, минавате презъ назѫбената часть на колелото. Какво трѣбва да правите тогава? Ако сте честенъ човѣкъ, ще кажете на приятеля си: Не стой близо до мене, да не те хванатъ зѫбцитѣ на колелото. Мене ме хванаха, поне ти да не пострадашъ. Нечестниятъ иска да страдатъ и другитѣ, като него. Той ще започне да ги разубеждава въ сѫществуването на Бога, та по този начинъ и тѣ да опитатъ зѫбцитѣ на колелото. Не, преди да разглеждате този въпросъ, размишлявайте върху стиха: „И като чуха, зачудиха се и си отидоха.” — Кои си отидоха? — Крадцитѣ, които обиратъ хората. Пазете се отъ крадци и разбойници, пазете и ближнитѣ си отъ тѣхъ. Ако лѣкарьтъ не може да помогне на болния, не го критикувай, но помогни и ти съ нѣщо.

„И като чуха.” Има два вида чуване: да чувашъ страданията на хората, да чувашъ и радоститѣ имъ. Чувашъ, че хората страдатъ, и казвашъ: Нека страдатъ, безъ страдания не може. Лѣкарьтъ казва: Безъ болести не може. Свещеникътъ казва: Смъртьта е неизбѣжна. Овчарьтъ стриже вълната на овцетѣ и казва: Добре, че дойде време за стрижене. Който чува за радоститѣ на хората, казва: Дано се раждатъ повече добри хора. Да растатъ децата и да се учатъ! Да има храна за всички хора. Да е добро време, та да се изоратъ нивитѣ на селянитѣ. Дано всички иматъ дрехи, кѫщи, да живѣятъ въ радость и да славятъ Бога! Нека всички хора бѫдатъ богати съ добродетели! Носете навсѣкѫде своитѣ добри мисли и желания.

„И като чуха, оставиха Го.” Когато неприятельтъ ви чуе вашия отговоръ, ще ви остави и ще си отиде. Щомъ си отиде той, ще дойде приятельтъ ви. Дяволътъ се опита да изкуси Христа, но Той го изпѫди. Следъ това дойдоха ангели отъ небето да Му слугуватъ. При васъ не могатъ да дойдатъ ангели, докато не минете презъ изпитания, страдания, изкушения. Като дойдатъ, тѣ ще ви учатъ на мѫдрость, ще ви предададатъ своето знание. Ангели има и на небето, и на земята. Ако отидете на нивитѣ и на лозята, и тамъ ще намѣрите ангели, които по цѣлъ день оратъ и копаятъ. Тѣ работятъ и за градоветѣ, и за селата, и така плащатъ своята

дань и на Бога, и на Кесаря. Давайте и вие своята дань на Кесаря и на Бога. Бѫдете благодарни за всичко, което ви се дава. Радвайте се и за страданията, и за радоститѣ. Радвайте се и на загубитѣ, и на печалбитѣ. Изпразвайте пълнитѣ си кесии и не се страхувайте отъ нищо. Богъ изпразва кесиитѣ на хората, и пакъ Той ги пълни. За да изпразнишъ кесията си, трѣбва да отворишъ широко сърдцето си. Кой отваря сърдцата на хората, знаете. Щомъ е така, бѫдете готови на всѣкакви жертви. Христосъ казва: „Който изгуби живота си, ще го намѣри.”

Пазете се отъ лекия пѫть на живота. Не се стремете къмъ бързо забогатяване. Всѣко нѣщо, придобито безъ трудъ, съ насилие и съ бързина, се изгубва лесно. Освободете се отъ съмнението и подозрението. То е лесниятъ пѫть въ живота. Лесно е да се усъмнишъ въ нѣщо и да го отхвърлишъ. Мѫчно е, когато изпитвашъ и провѣрявашъ нѣщата. Тукъ се изискватъ усилие, постоянство и трудъ. Не мислете, че като носите котле съ вода и китка босилекъ да ръсите хората, ще успѣете много. Опасни сѫ киткитѣ. Има цвѣтя, които упояватъ и приспиватъ хората. Следъ това дойдатъ неприятелитѣ имъ и ги оберать. Пазете се отъ такива китки! Днесъ Христосъ казва на всички хора: Платете своята дань на Господа! Който приеме Неговото учение, ще бѫде благословенъ. Това се отнася до всички народи, до цѣла Европа. Който не Го приеме, ще попадне подъ зѫбцитѣ на колелото. Ако европейскитѣ народи не приематъ Христа въ себе си, ще минатъ презъ голѣми страдания. Следъ това тѣ ще се опомнятъ, нѣма да повтарятъ погрѣшкитѣ си. Ако европейскитѣ народи платятъ своята дань на Бога, на земята ще дойде дълготраенъ миръ. Ако днесъ сте свободни, не казвайте, че сте прескочили трапа, че сте минали вече страшното. Едно сте минали, друго иде. Важно е, всѣки човѣкъ, всѣки народъ да приложи любовьта и да гласува заедно съ ангелитѣ. Сега въ разумния свѣтъ, т. е. въ другия свѣтъ, надъ насъ, правятъ нови избори. Старитѣ царе, съ своитѣ правителства и чиновници заминаватъ — коренно пречистване става въ свѣта. Ще видимъ, за коя партия ще гласувате. Две партии има въ свѣта: партията на личния егоизъмъ, и партията на Божията Любовь. Да се гласува за партията на Божията Любовь, това значи, да изчезнатъ всички крамоли, недоразумения, спорове между семействата, обществата и народитѣ. Всички трѣбва да платятъ своята дань на Бога доброволно и съ любовь. Тогава нѣма да има бедни и онеправдани, нѣма да царува безправието — въ свѣта ще царува великата Божия Правда.

Мина вече старото време. Иде новото време, иде на власть партията

на Божията Любовь. Горко на лицемѣритѣ, крадцитѣ и лъжцитѣ! Иде новата партия, която ще повдигне всички народи и общества, всички църкви и училища, всички семейства и родове. Всички хора ще се облѣкатъ въ бѣли дрехи, символъ на чистота. Нека всички жени се облѣкатъ въ бѣли дрехи и платятъ първо даньта си на Бога, а после на Кесаря. Бѫдете смѣли и решителни и кажете въ себе си: Понеже дадохме даньта си на Бога, можемъ вече да служимъ на народа доброволно и съ любовь. Научихме вече, какво значи истинско служене.

„И като чуха, зачудиха се, и оставиха Го.” Желая сега и вие, като чухте обяснението на Христовитѣ думи, да не си отивате, но да останете въ себе си, силни и решителни, безъ колебание и съмнение, съ пълно упование на Бога и на своята душа. Всички познавате истината, защото сте излѣзли отъ Бога. — Не сме добри, не сме учени. Отъ осемь хиляди години насамъ вие сте давали дань само на Кесаря. Отсега нататъкъ ще давате даньта си само на Бога и на народа. Ще кажете, че има анархисти, които не сѫ съгласни съ това. Азъ признавамъ само онѣзи анархисти, които се борятъ противъ злото въ себе си. Нещастията и страданията се дължатъ на това, че хората не даватъ своята дань на Бога. Когато приложатъ този законъ, тѣ ще бѫдатъ къмъ Бога въ отношение на синъ къмъ баща.

Спогодете се съ Бога, Който е вашъ Баща. Обикнете Го, за да Го познаете. Тогава всички ще бѫдете царски синове и дъщери. Не прескачайте плета на вашитѣ възлюбени. Откажете се отъ донжуанството. — Искаме да бѫдемъ щастливи. — Откажете се отъ стария животъ, отъ вашия Донъ Жуанъ, отъ лъжата и лицемѣрието. Христосъ казва: „Горко вамъ книжници и фарисеи! Горко вамъ лицемѣри!”. България се нуждае отъ честни и достойни българи, отъ честни мѫже и жени, съ здравъ гръбнакъ, които да плащатъ своята дань на, Бога и на народа.

Идатъ нови дни за човѣчеството, нови дни за всички народи, нови дни и за България! Оставете настрана всички спорове и недоразумения, всички брожения и недоволства. Не питайте, кой е кривъ и кой — правъ. Това е стариятъ монархизъмъ. Това не сѫ Божествени постѫпки.

Желая, всички българи да сѫ ангели, съ мотики и рала, отколкото първенци, коронувани въ лъжа и кражба. Тѣ сѫ дали вече своята дань на лъжата и на кражбата. Нова страница трѣбва да отворятъ и да напишатъ доброволно и съ любовь: Отсега нататъкъ ще даваме своята дань на Бога и на народа, на любовьта и на новото име на нашия народъ.

23. Беседа отъ Учителя, държана на
17 ноемврий, 1918 г. София.

Изобилниятъ животъ

„Крадецътъ не иде, освенъ да открадне, да заколи и да погуби ; азъ дойдохъ, за да иматъ животъ”
Иоана 10: 10.

„Крадецътъ не иде”... Азъ бихъ изказалъ тази мисъль въ положителна форма: „Крадецътъ иде”... „Азъ дойдохъ”... „Азъ ида.”

Съвременнитѣ хора се питатъ, коя е причината за нещастията въ живота. Отговарямъ: Крадецътъ. Всички закони въ човѣшкия животъ сѫществуватъ по една и сѫща причина — да ограничатъ този крадецъ. Всички обществени институти, въ края на краищата, иматъ една и сѫща цель — да оградятъ човѣка отъ крадеца. Христосъ нарича този опасенъ човѣкъ съ обикновената дума „крадецъ”, а цивилизованитѣ хора му даватъ по-благородни имена. И въ животинското царство има много крадци. Единъ отъ тѣхъ е нареченъ „мравоядецъ”. Той дебне мравкитѣ и ги изяжда. За тази цель той си прави около пѣсъчливитѣ мѣста специални конусовидни хунии, обърнати съ върха надолу. Като влѣзе въ конуса, мравката започва да се хлъзга по стенитѣ, докато слѣзе най-долу, дето я чака мравоядецътъ и я изяжда. По отношение на построената хуния, мравоядецътъ проявява голѣми технически и геометрически способности. И въ съвременнитѣ общества, на много мѣста сѫ поставени такива хунии, дето човѣкътъ играе ролята на мравоядеца. Той дебне жертвитѣ си, хваща ги въ хунията-капанъ и ги изяжда, т. е. ограбва, убива и погубва. Христосъ знае качествата на този крадецъ и го характеризира. Изобщо, който краде, не обича труда и работата. Какво обича той? — Голѣми придобивки съ малко усилия и трудъ. Той обича лекъ, повръхностенъ животъ. Българската поговорка: „Докато умниятъ се намѫдрува, лудиятъ се наиграва” — има отношение къмъ крадеца.

Следователно, нещастията въ човѣшкия животъ се дължатъ, именно, на външната и вѫтрешна дейность на крадеца. Крадци има въ всѣка държава. Понеже човѣкъ представя малка държава, и въ нея има единъ или повече крадци. Безъ да подозира, като се храни, човѣкъ храни и крадцитѣ въ себе си. Ще кажете, че не е възможно, културни и религиозни хора да

иматъ крадци въ себе си. Какво мислите вие, не е важно. Фактъ е, че всички хора носятъ въ себе си по единъ или повече крадци. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не страда отъ своитѣ крадци. Тѣ се криятъ така майсторски, че мѫчно можете да ги познаете. Отличително качество на крадеца е, че много обещава, прави голѣми реклами, а малко изпълнява. Тази е причината, дето хората иматъ стремежъ къмъ голѣми постижения; тѣ искатъ да се прославятъ, да станатъ голъми хора и се представятъ такива, каквито не сѫ.

Като говоря за крадеца, азъ не го осѫждамъ. Щомъ Богъ го е допусналъ, той има нѣкакво предназначение. Христосъ изяснява качествата на крадеца главно за посветенитѣ, които разбиратъ Неговото учение и могатъ да се предпазятъ отъ крадеца, вънъ и вѫтре въ себе си. Крадецътъ започва всѣкога съ мажорна гама, тонътъ му е повишенъ, енергиченъ. Той е спретнатъ, добре облѣченъ, съ изискана обхода. На пръститѣ си има по нѣколко пръстена. Всичко прави съ цель да привлѣче своитѣ жертви. Всички спорове, недоразумения, крамоли въ живота се дължатъ на него. Дето види проява на нѣщо благородно, той ще направи всичко само да го унищожи. На кого се дължи изчезването на красивитѣ идеи и стремежи въ човѣка? — На неговия крадецъ. Докато е младъ, човѣкъ е готовъ да се жертвува за човѣчеството, да работи за тържеството на великитѣ идеи, но нѣщо въ него му нашепва: Не виждашъ ли, какви сѫ хората? Не виждашъ ли, какъвъ егоизъмъ сѫществува между тѣхъ? За кого ще се жертвувашъ? По-добре живѣй за себе си; да знаешъ, че си свършилъ нѣкаква работа. Младиятъ постепенно се отказва отъ идеитѣ си и започва да мисли повече за себе си, отколкото за другитѣ. Крадецътъ пакъ му нашепва: Единъ пѫть ще живѣешъ. Яжъ, пий и весели се, това ще ти остане. Вслушвайте се въ думитѣ на крадеца, но слушайте и думитѣ на Христа, Който ви казва: „Азъ дойдохъ да имъ дамъ животъ и да го иматъ преизобилно.” Правете разлика между еднитѣ и другитѣ думи. Като давате ухо едновременно на крадеца и на Христа, вие изпадате въ борба, въ рѣзки психически падания и повдигания.

Помнете: не може да бѫде човѣкъ щастливъ, докато се подава на съветитѣ на своя крадецъ. Страшно е положението на мѫжа или на жената, които вѣрватъ на своитѣ крадци. Жената работила цѣлъ день, спечелила нѣщо и, като се върне у дома си, още на пѫтната врата я посрѣща. крадецътъ; въ качеството си на нейнъ възлюбенъ, предлага ѝ да отидатъ да си хапнатъ и пийнатъ, да си почине отъ дневната работа. Днесъ ще си

хапнатъ и пийнатъ, утре пакъ сѫщата история, докато се опропастятъ. Така постѫпватъ много християни съ Христа. Тѣ се оженятъ за Христа и, по старъ обичай, използуватъ благата Му, докато единъ день Той ги напусне. Той работи по цѣли дни за тѣхъ, а вечерь тѣ Го посрѣщатъ на вратата и Го обиратъ. Днесъ Го оператъ, утре Го оператъ, докато една сутринь Христосъ излѣзе на работа и повече не се връща. Това е великата драма въ човѣшкия животъ. Следъ това казватъ: Не вѣрвамъ вече въ Христа. — Не вѣрвашъ, защото Той е затворилъ вратата си за тебе. Ти си вѣрвалъ, че почиташъ хората, и тѣ сѫщо те почитатъ; вѣрвалъ си, че работишъ за Христа и се ползувашъ оть Неговитѣ блага. Обаче, щомъ измѣнишъ на своята вѣра, благословението се вдига отъ тебе. Ако мислишъ, че другитѣ ще работятъ за тебе, ти си на кривъ пѫть. Единъ день Христосъ ще ви каже: „Ела да разгледаме смѣткитѣ си, да видимъ, какви печалби и загуби имаме.” Ще кажете, че спасението се дава даромъ. — Така е, но условията не се даватъ даромъ, характеръ не се изработва даромъ, добродетели не се придобиватъ даромъ. — Строго е казано. — Строго е за крадеца, за когото се говори въ Писанието: „Всички крадци ще останатъ вънъ, въ тъмнината, дето има плачъ и скърцане съ зѫби.”

Единъ старъ свещеникъ казалъ на слугата си: Иване, лошо нѣщо ни чака, всички ще отидемъ въ пъкъла, дето има плачъ и скърцане съ зѫби. Дѣдо попе, ние да му мислимъ. Твоята работа е наредъ, ти нѣмашъ зѫби, нѣма съ какво да скърцашъ — отговорилъ засмѣно слугата. Това сѫ човѣшки заключения, резултатъ на човѣшка логика.

Единъ свещеникъ написалъ писмо до свой другарь, въ което му съобщавалъ, че изпраща съ слугата си две хубави пражени риби. Слугата взелъ писмото и рибитѣ и тръгналъ да изпълни порѫчката па господаря си. Рибитѣ издавали приятна миризма, която съблазнила слугата. Той се спиралъ тукъ-тамъ по пѫтя и откѫсвалъ по малко отъ рибитѣ. Докато стигне кѫщата на свещеника, слугата изялъ рибитѣ. Звънилъ на вратата и предалъ писмото и кошничката на свещеника. Като прочелъ писмото, свещеникътъ казалъ: Стояне, тукъ има две риби. — Така ли? Да бѫда поне спокоенъ, азъ мислѣхъ, че съмъ ги изгубилъ по пѫтя.

Нѣкои хора четатъ Евангелието, дето Христосъ казва, да възлюбишъ врага си. Тѣ си въздъхватъ спокойно и казватъ: Добре, че любовьта не е изгубена. Щомъ става въпросъ да любишъ враговетѣ си, любовьта е още въ живота. Любовьта е въ писмото, и рибитѣ сѫ въ писмото, но сѫщевременно тѣ сѫ въ стомаха на слугата, който е крадецъ.

Опасенъ е външниятъ крадецъ, но по-опасенъ е вѫтрешниятъ. Сѫщо така опасенъ е и лъжецътъ. Ето, осемь хиляди години се изминаха отъ създаването на свѣта, и народитѣ още не сѫ свободни. Онѣзи, които поробватъ народитѣ, обещаватъ, че ще имъ дадатъ свобода, но не изпълняватъ обещанията си — лъжатъ. Моми и момци се обичатъ, обещаватъ си, какви ли не златни кули, но нищо не изпълняватъ — и тѣ се лъжатъ. Момата слуша, какво говори нейниятъ възлюбенъ, и си мисли, че е намѣрила единъ поклонникъ. Щомъ обещава и не изпълнява, това е крадецътъ, който колѣничи предъ своята жертва, иска да я глътне. Всѣкога силниятъ колѣничи предъ слабия, изважда ножа си и го пробожда въ гърдитѣ. Въ който моментъ момъкътъ колѣничи предъ момата, той е стѫпилъ вече на сърдцето ѝ и забива своя ножъ.

Крадецътъ се явява и при мене и започва да ми говори, че азъ съмъ изпратенъ отъ Бога. — Какво съмъ азъ, зная, не се лъжа отъ неговитѣ приказки. Важно е, той самъ да си отговори, отъ Бога ли е, или не. Като казва на мене, че съмъ отъ Бога, той прави опитъ да разбере, може ли да ме обере. Ако не може, тогава иска да знае, можемъ ли заедно да обираме хората. Страшенъ е този крадецъ. Той съсипва домоветѣ, съсипва вашитѣ дъщери и синове, ограбва благороднитѣ и възвишени мисли и чувства на хората. Често хората се обезсърдчаватъ и казватъ, че нищо нѣма да излѣзе отъ тѣхъ. Защо нѣма да излѣзе нищо? Защо се поддаватъ на внушенията на крадеца? Човѣкъ е създаденъ по образъ и подобие Божие. Следователно, той носи въ себе си всички условия и възможности да се развива. Ако отъ днесъ нататъкъ придобива условията и възможноститѣ, той е пропадналъ. Отъ крадеца не може да излѣзе нищо. Следователно, докато мисли, чувствува и постѫпва правилно, човѣкъ има всички условия да расте и да се развива, да стане истински човѣкъ.

Христосъ казва: „Азъ дойдохъ да дамъ животъ.” — Кой е този азъ? — Докато човѣкъ не познае Онзи, Който дава животъ, и онзи, който отнема животъ, не може да се повдигне. Ще каже нѣкой, че човѣкъ трѣбва да бѫде положителенъ, да разбира нѣщата, да внушава на хората, какво да правятъ и какво да не правятъ. Това не е достатъчно. Колко хора съ положителни мисли, съ правилно разбиране на живота, съ способность да внушаватъ на близкитѣ си, оставатъ назадъ. Внушаването е забиване на гвоздеи. Това всѣки може да направи. Не е важно да внушавашъ мисли, но да ги посаждашъ. Внушението е насилие, кражба. Ти можешъ да внушишъ на нѣкого мисъльта, че е добъръ, благороденъ човѣкъ, безъ да е такъвъ.

Измѣни ли съ това неговото естество? Страшенъ е крадецътъ, но иде неговиятъ край. Дрехитѣ му започватъ да треперятъ отъ страхъ. Той предчувствува смъртьта си. Досега той се проявяваше въ свѣта, той колѣше, убиваше, крадѣше. Всичкитѣ ваши близки, заминали за онзи свѣтъ, сѫ пострадали все отъ крадеца. Ако очитѣ на сегашнитѣ хора бѣха отворени, щѣха да видятъ, че при всѣки умиращъ стои по единъ крадецъ, който очаква, поне за последенъ пѫть да вземе нѣщо отъ своята жертва. И после казва: Богъ да го прости! Добъръ човѣкъ бѣше. Щомъ е билъ добъръ, нѣма защо да го прощава Богъ. Крадецътъ има нужда отъ прошка, защото той ще бѫде въ затворъ, отъ който мѫчно ще излѣзе.

„Азъ дойдохъ да дамъ животъ." — Какъвъ животъ дава Христосъ на хората? — Новъ животъ. Хората говорятъ за новъ животъ, а мислятъ, какъ да наредатъ по-добре живота си. Значи, тѣ живѣятъ още въ стария животъ. Бащата работи 30 г. усилено, да отгледа децата си, да ги изучи и осигури. Той имъ направи хубава кѫща, но дохожда крадецътъ и го задига за онзи свѣтъ. Едва сега той може да разбере, за какво е живѣлъ. Синоветѣ и дъщеритѣ му започватъ да спорятъ помежду си, да дѣлятъ богатството му. Тѣ сѫ на опасенъ пѫть. Защо? — Дали сѫ мѣсто на крадеца въ себе си, той да се проявява. Това не значи, че бащата не трѣбва да се грижи за децата си. Напротивъ, онзи, на когото водата е въ изобилие, трѣбва да я пусне да тече свободно навънъ, да напоява всички градини и нивя, които минаватъ покрай нея. Божието благословение е общо за всички живи сѫщества. Богъ благославя повече онѣзи, които не Го обичатъ, отколкото тѣзи, които Го обичатъ. Нѣкой казва: Да възлюбимъ Господа, за да ни благослови. — Какво излиза най-после? — Че преди да възлюби Бога, той ималъ по-голѣмо благословение, отколкото сега.

Единъ варненски търговецъ решилъ да стане евангелистъ, за да върви търговията му по-добре, обаче, останалъ излъганъ. По-рано печелилъ повече, отколкото сега, като евангелистъ. Той се питалъ, защо започналъ да губи въ търговията си. Много естествено. Като евангелистъ, той решилъ да продава по-честно, съ по-малки печалби. Честниятъ и почтенъ трудъ не донася голѣми печалби. Срѣщате нѣкой свѣтски човѣкъ, здравъ, червенъ, жизнерадостенъ. Щомъ стане християнинъ, веднага отслабва. Защо? — По-рано крадецътъ го е кредитиралъ. Сега, като вижда, че го губи като свой клиентъ, той го изоставя и му казва: Господарю, време е вече да плащашъ. И започватъ да се изреждатъ полици една следъ друга. И той плаща една полица, втора, трета и, като не може повече да плаща, фалира. Крадецътъ е

кредиторътъ на хората. Отъ осемь хиляди години той ги обира. Дето и да води човѣка, въ научно или въ религиозно общество, една и сѫща цель има — да спечели нѣщо. Едно трѣбва да знаете: докато не изгубите това, което сте наследили отъ вѣкове, нищо ново не можете да спечелите. — Какво трѣбва да изгуби човѣкъ? — Навика да краде. Ще кажете, че това е противоречие. Онзи, който не разбира вѫтрешния смисълъ на думитѣ „крадецъ” и „крадене”, всѣкога ще живѣе въ противоречия. Не само хората живѣятъ въ противоречия, но и растенията.

При единъ малъкъ изворъ израсли едно до друго минзухаръ — съ своята жълта премѣна, и кокиче — съ бѣлата си, скромно наведена главичка. Било студенъ зименъ день, но тѣ се разговаряли помежду си. Минзухарътъ попиталъ кокичето: Защо си излѣзло толкова рано съ своята бѣла премѣна? Не знаешъ ли отъ ученитѣ, че бѣлата дреха не държи топло? Така заровено въ снѣга, никой не те забелязва. Ти трѣбва да се индивидуализирашъ. Вижъ моята жълта, портокалена дреха. Отдалечъ ме виждатъ. Кокичето си въздъхнало, но нищо не отговорило. То знаело, че неговата задача е да буди въ хората стремежъ къмъ чистота. Младъ момъкъ миналъ покрай извора, видѣлъ и двете цвѣтя, откѫсналъ ги и съ радость полетѣлъ къмъ своята възлюбена, да ѝ занесе първитѣ пролѣтни цвѣтя. Тя се накичила съ тѣхъ и весело подскочила. Тукъ кокичето и минзухарътъ се помирили съ положението си: минзухарътъ, съ мисъльта, че подтиква хората къмъ индивидуализиране, а кокичето — къмъ чистота.

Чистота е нуждна на съвременнитѣ хора: чиста храна — за здраве, и чиста кръвь, чисти мисли и желания — за сила и бодрость на духа. Ще кажете, че живѣете добъръ, чистъ животъ и вѣрвате въ Бога, правите добрини. И така да е, не се изкупватъ лесно грѣхове и престѫпления. Който е дошълъ на земята, той носи грѣховетѣ си отъ далечното минало. Колко заблуждения сте внесли въ свѣта! Колко обещания сте дали и не сте ги изпълнили! Колко чужди свѣщи сте изгасили! Подъ „свѣщь” разбирамъ свѣтлината на човѣшкия умъ. Днесъ, като погребватъ нѣкого, палятъ му свѣщи. — Защо? — Да се научи да не гаси свѣщитѣ на хората. Голѣма тъмнина го очаква въ другия свѣтъ, затова му палятъ свѣщи, да освѣтятъ пѫтя му. — Какъ ще ни посрещнатъ на онзи свѣтъ? — Ще ви запитатъ, готови ли сте да живѣете безъ лъжа, безъ кражба, безъ насилие. Който е готовъ, добре ще го приематъ; който не е готовъ, ще го върнатъ на земята като последенъ сиромахъ, да научи урокитѣ си, т. е. да изправи погрѣшкитѣ си. И следъ всичко това, този човѣкъ ще говори за

набожность. Набоженъ е този, който има любовь въ себе си. — Ще бѫда ли спасенъ? — За спасение можешъ да питашъ, но далечъ си още отъ набожностьта. Който се покае, той ще бѫде спасенъ. Обаче, само онзи може да се покае, който е разбралъ дълбокия смисълъ на живота. Той си е поставилъ за задача да изгони крадеца отъ своята държава. Да се покаешъ, това значи, да тръгнешъ въ Божествения пѫть.

Нѣкой се оплаква, че откакъ жена му се опредѣлила като Христова последователка, животътъ имъ се развалилъ. Много естествено, сегаператъ дрехитѣ ѝ. Може ли да перете нечисти дрехи, и водата да остане чиста? Щомъ перете нечиститѣ си дрехи, водата непремѣнно ще се размѫти. Следъ като прекарате дрехитѣ презъ десеть води, едва тогава водата ще бѫде чисто. Значи, мѫжътъ трѣбва да има търпение, да почака, докато жена му мине презъ десеть води, да се изчисти съвършено. Тя сега е въ първата вода едва, не може да се харесва на никого, нито мѫжътъ ѝ да бѫде доволенъ отъ нея. Това се отнася до всички хора, които вървятъ въ Божествения пѫть. Ако мислите, че, като тръгнете въ правия пѫть, изведнъжъ ще станете праведни, вие се самозаблуждавате. Напротивъ, първо ще изнесатъ нечистотиитѣ ви навънъ и следъ това ще се изчистите. Божествената вода залива цѣлата земя и чисти всичко, каквото срещне на пѫтя си. Когато нѣкой ви се оплаква, че е нечистъ, не го подигравайте, но извикайте го да влѣзе въ коритото, въ което сте вие, и заедно да се чистите. Не му казвайте, че трѣбва да дойде при васъ, да му покажете пѫтя къмъ Бога. Достатъчно е да го поканите въ вашето корито, заедно да се чистите. Който много обещава, не говори истината.

Единъ индусъ отишълъ въ Парижъ и се представилъ за голѣмъ адептъ, който владѣе тайнитѣ сили на природата. Той казвалъ, че съ мисъльта си могълъ да спре и най-бързиятъ експресъ. За да направи този опитъ, му били нуждни злато и скѫпоценни камъни. Интересуващитѣ му донасяли, каквото иска, само да направи опита. Единъ день той се качилъ на експреса съ всички богаташи, отъ които взелъ нѣкаква ценность, за да направи решителния опитъ. Докато всѣки моментъ очаквали да спре експресътъ, тѣ били изненадани отъ друго нѣщо: адептътъ изчезналъ.

Тъй щото, чувате ли нѣкой да ви казва, да вървите следъ него, за да ви направи човѣкъ и половина, не му вѣрвайте. Защо ви е нуждна тази половина? Ако станешъ истински човѣкъ, това е достатъчно. Който отива при Бога, самъ трѣбва да отиде: жената ще остави мѫжа си, и мѫжътъ — жена си, сами ще се явятъ предъ Бога. Ще кажете, че мѫжъ безъ жена и

жена безъ мѫжъ представятъ половинъ човѣкъ. Това не е половинъ човѣкъ, но единъ полюсъ. Докато полюситѣ сѫ раздѣлени, всѣкога има дейность, творчество. Едната половина въ човѣка е Христосъ, а другата — крадецътъ. Всѣки трѣбва да се откаже отъ крадеца и да остави въ себе си само Христосъ, Той да работи. Само така човѣкъ ще има животъ и то преизобилно.

Първото условие за придобиване на живота е присѫтствието на любовьта. Който отвори сърдцето си за любовьта, той има животъ въ себе си. Казано е въ Писанието: „Любовьта не се превъзнася, не се гордѣе, не мисли зло.” Любещиятъ е смиренъ. Той се отнася съ дълбоко почитание и уважение къмъ всичко живо. Кой човѣкъ е смиренъ? — Който работи съзнателно върху своята градина. Щомъ се върне отъ работата, която е вършилъ презъ деня, взима мотиката, търнокопа и започва да копае, да обработва градината си. Той се отнася съ почитание къмъ всички работи. Почитайте и своята половина, която неуморно работи въ васъ. Ще кажете, че не я виждате. — Невидима е тази половина, невидимъ е Христосъ въ васъ, но човѣкъ се ползува отъ невидимото, а не отъ видимото. Човѣкъ се ползува отъ свѣтлината, отъ водата, отъ храната, когато тѣ станатъ невидими за него. Тѣ проникватъ въ тѣлото му и принасятъ своята полза. Днесъ всички хора искатъ да видятъ нѣщата. Могатъ да ги видятъ, но нѣма да се ползуватъ отъ тѣхъ. Досега крадецътъ е билъ невидимъ въ човѣка и се е проявявалъ тайно. Отсега нататъкъ Христосъ трѣбва да стане невидимъ, а крадецътъ — видимъ, т. е. да излѣзе вънъ. Крадецътъ е билъ невидимъ, защото дохождалъ все вечерь. Дайте ходъ на първата половина въ себе си — на Христа, за да се отворятъ очитѣ ви, да виждате ясно, да знаете, кѫде да поставяте различнитѣ бои и цвѣтове. Всѣки цвѣтъ, всѣка боя трѣбва да се постави на мѣстото си.

Единъ художникъ обичалъ една мома, която, недоволна отъ него, искала да му причини нѣкаква пакость. Тя му дала нѣкаква отрова, която се отразила върху зрението му. Той изгубилъ зрението си, но, отъ любовь къмъ работата си, продължавалъ да рисува. Десеть години рисувалъ една картина, на която всички се смѣели. Той не виждалъ, какви бои поставя, затова картината му предизвикала смѣхъ. Момата, която го ослѣпила, е неговиятъ крадецъ, на когото той далъ първо мѣсто въ себе си. За да възстанови зрението си, художникътъ трѣбва да изпѫди крадеца навънъ, а да пусне на негово мѣсто Христа. На всѣка друга половина, вънъ отъ васъ, ще кажете: Който иска да остане въ моя домъ, първо трѣбва да мине презъ

Божественото корито. Който не е съгласенъ на това, той е човѣкъ и половина. Съ такива хора не правете съдружие. Отнасяйте се и къмъ себе си, и къмъ другитѣ хора критически, безъ да се обезсърдчавате. Ако искате да запазите живота си, стремете се да бѫдете невидими. Агнето е здраво, и кожата му цѣла, докато вълкътъ не го е видѣлъ. Щомъ го види, животътъ му е въ опасность. Който иска да се запази чистъ на земята, пакъ трѣбва да бѫде невидимъ.

Мнозина искатъ да видятъ и познаятъ Христа; преди да сѫ Му приготвили мѣсто въ себе си. Ако знаете азбуката — азъ, буки, веди, глаголи — това е достатъчно за васъ. Какво означаватъ буквитѣ? „Азъ" означава човѣка; „буки" — Божествената книга; „веди" — изучавамъ, чета, обръщамъ тази книга; „глаголи" — говоря ви за крадеца. Ще кажете, че не ви се харесва разговоря за крадеца. Тогава ще дамъ друго обяснение: азъ съмъ азъ, буки — сѣнка. И това не ви харесва. Тогава казвамъ: Приложете огъня на алхимицитѣ, за да отдѣляте съ него чистото отъ нечистото; Така ще се домогнете до истинското богатство, което се равнява на богатството, скрито въ житното зърно. За предпочитане е да имашъ едно житно зрънце, отколкото богатствата на цѣлия свѣтъ. Житното зрънце съдържа голѣма сила въ себе си. Христосъ се проявява и чрезъ сѣмкитѣ, и чрезъ растенията. За да опитате силата Му, трѣбва да ги посадите. — Не Го виждаме. — Не можете да Го видите. Той е животъ, а животътъ е невидимъ. Казано е, че Богъ живѣе въ сърдцата на смиренитѣ Дето е Богъ, тамъ е и Христосъ. Следователно, търсете Го въ умоветѣ, въ сърдцата и въ душитѣ на смиренитѣ, но не и въ тѣлата имъ. — Казано е, че тѣлото е храмъ Божи. — Казано е, обаче, че има тѣло естествено, има и тѣло духовно. Значи, духовното тѣло е храмъ Божи, а не тѣлесното.

„Крадецътъ не иде, освенъ да открадне, да заколи и да погуби."Кѫде ще го видите? — Въ отрицателнитѣ прояви на човѣка. Когато крадецътъ отнеме нѣщо отъ човѣка, въ него остава известна празднина, която причинява злинитѣ. Крадецътъ не признава никакви закони, той прескача презъ плета и пакъ постига цельта си. Първото нѣщо, което човѣкъ трѣбва да приложи въ личния си и въ обществения животъ, е почитанието. Нѣма по-красиво нѣщо отъ това, да влѣзешъ въ единъ домъ, дето всички членове се почитатъ: жената почита мѫжа си, мѫжътъ — жена си, децата — родителитѣ си. Тежко е да видите, че дъщерята критикува майка си, или синътъ — баща си, а следъ това започватъ да четатъ Евангелието, дето Христосъ казва, че хората трѣбва да се обичатъ. Това не е естественъ

животъ. Нѣма защо да се критикувате, а после да признавате, че сте грѣшни. Възвишенитѣ сѫщества знаятъ, че сте грѣшни. Тѣ очакватъ отъ васъ да се изправите. Решилъ съмъ вече да скѫсамъ концитѣ на всички лъжци и крадци. Ще имъ изпратя такава свѣтлина, че да не могатъ да се поберат ъ въ кожитѣ си. Срещна ли нѣкой крадецъ, ще му кажа: Долу маската! Приложи Христовия законь, който изисква взаимно почитание и уважение къмъ всички хора. Това значи почитание на Божественото Начало, както въ себе си, така и въ своя ближенъ. Който съзнава, че носи свѣтлия и чистъ образъ на Бога, той е получилъ вече дипломъ за свършенъ курсъ на човѣшкото знание. Изгуби ли този дипломъ, изгубва и знанието. Онзи, въ когото Богъ живѣе, свѣти отдалечъ. Приятно е да видите едно свѣтло лице, съ красива, Божествена усмивка. Христосъ казва: „Силата на човѣка не се заключава въ отношението му къмъ видимото, а къмъ невидимото. Невидимъ е Богъ за насъ, но реаленъ. Желателно е и Христосъ да остане за насъ невидимъ, за да запазимъ къмъ Него чисти и свети отношения.

„Крадецътъ не иде, освенъ да открадне, заколи и погуби.” Като краде, коли и погубва, той е станалъ светия въ умоветѣ на хората. Всички говорятъ за него, оплакватъ се, пъшкатъ, страдатъ отъ проявитѣ му. Ако хората престанатъ да говорятъ за него, а проповѣдватъ за Христа, досега щѣха да станатъ светии. Тогава ще разберете думитѣ на Христа: „Азъ дойдохъ да имъ дамъ животъ, и то преизобилно.” Това значи, да придобиешъ любовьта, но не като чувство, нито като топлина или като настроение. Любовьта не се мѣни. Който люби, той има свѣтлина въ себе си. Каже ли нѣкой, че люби, а свѣтлината му изчезва, той нѣма любовь. Човѣчеството се нуждае отъ свѣтещи умове и сърдца. Много пѫти сѫ били запалвани човѣшкитѣ умове и сърдца, но крадецътъ всѣкога ги е загасвалъ. Свършва се царството на крадеца, иде вече неговиятъ край. Той нѣма да изчезне, но свѣтлината въ човѣшкитѣ умове и сърдца ще се увеличи, и хората ще го познаватъ. Днесъ има добри хироманти ци, физиогномисти, астролози, които познаватъ човѣка, добъръ ли е, или лошъ; тѣ познаватъ, какви намѣрения има и т. н. Както и да се прикрива, познаватъ го. Човѣкъ се познава по рѫцетѣ, по пръститѣ, по очитѣ, по походката и по много още белези. Казано е, че нѣма скрито-покрито въ свѣта. Христосъ иде въ свѣта и носи такава свѣтлина, предъ която нищо не може да се укрие. При тази свѣтлина, и вие ще проникнвате въ хората, но и тѣ ще проникватъ въ васъ. Богъ е насочилъ погледа си къмъ всички и прониква въ тѣхъ. Нѣма да

остане гънка въ човѣшката душа, която да не се освѣти отъ този погледъ.

„Азъ дойдохъ да имъ дамъ животъ." Стремете се къмъ Онзи, Който дава животъ, като единствено неизмѣнно и реално нѣщо. Влѣзе ли тази Реалность въ васъ, всичко придобивате. Напусне ли ви, всичко изгубвате. Това е правото учение, това е правиятъ пѫть въ живота. Спрете ли се подъ сѣнката на нѣкой човѣкъ, да търсите отдихъ и разхлада при него, вие сте изгубени. Сѣнкитѣ могатъ да дадатъ отдихъ и разхлада за два-три часа, но не и за цѣлъ животъ. Сѣнкитѣ не носятъ щастие на човѣка. Човѣкъ човѣка не може да ощастливи. Нѣма случай въ живота, мѫжътъ да е направилъ жена си щастлива, или жената да е направила мѫжа си щастливъ. Богъ въ човѣка може да направи и жената, и мѫжа щастливи, но човѣкъ — никога. Ако това е невъзможно, защо търсите невъзможното? Има една половина, която може да направи и мѫжа, и жената щастливи, но тя не е на земята. — Какъ можемъ да бѫдемъ щастливи? — Като се обърнете къмъ Бога. Най-доброто и лесно обръщане на хората къмъ Бога е, да ги възпитаватъ още докато сѫ въ утробата на майка си. Излѣзатъ ли отвънъ, мѫчно се възпитаватъ, тѣ сѫ вече на края на живота. Всѣко нѣщо се обръща вначалото си, а не на края. Ако искате да обърнете една рѫкавица, ще я хванете въ началото ѝ, а не за пръститѣ. Желае ли човѣкъ самъ да се обърне, трѣбва да се стреми къмъ Божествения животъ.

Днесъ проповѣдвамъ за невидимия Господъ, Който не е въ сѣнкитѣ на нѣщата, но въ тѣхната сѫщность. Той дава животъ на всички и то преизобилно. Дето влѣзе, Той носи сила, радость и веселие. Той прави хората братя, сестри и приятели. Започнете съ малкото, което ви е дадено, и постепенно отивайте къмъ голѣмото. Започнете отъ началото и постепенно се приближавайте къмъ края. Дъщерята и синътъ сѫ началото на нѣщата, т. е. малкото. Разрешите ли отношенията си съ тѣхъ, разрешавате ги съ всички хора. Дадете ли мѣсто въ сърдцата си за Христа, вие сте се справили съ крадеца, отъ когото се страхувате. Бѫдете смѣли и решителни, но уповавайте на Бога. Самъ човѣкъ нищо не може да направи. Проявявайте доброто, но бѫдете будни къмъ злото, което всѣки моментъ ви дебне. Иде време, когато и злото, и крадецътъ, и дяволътъ ще се обезсилятъ. Време е вече и дяволътъ да се покае.

Въ единъ анекдотъ се разправя, какъ дяволътъ се обезсърдчилъ. Той училъ хората дълго време, откривалъ имъ тайнитѣ на природата, просвѣщавалъ ги въ науката, въ изкуствата, въ управлението, докато ги направилъ по-учени отъ себе си. Най-после хората престанали да го

слушатъ и почитатъ. Той изгубилъ властьта си надъ тѣхъ и решилъ да се уедини. Отишълъ на една планина и започналъ да плаче, че никой не го обича. Христосъ разбралъ мѫката и страданието му и се приближилъ до него. Дяволътъ повдигналъ главата си, погледналъ Го и Му казалъ: Напраздно слизашъ на земята, закъснѣлъ си, трѣбваше да дойдешъ по-рано. Азъ уча хората хиляди години вече, дадохъ имъ знания, изкуства, но никой не иска да ме знае; станали сѫ непослушни и своенравни. И тебе нѣма да слушатъ. — Не отивамъ при хората, — отговорилъ Христосъ. Въ този моментъ една змия се впила въ гърдитѣ на дявола. Христосъ го погледналъ, съжалилъ го и го освободилъ отъ змията. — Не искамъ да отнема властьта ти надъ хората. Бѫди имъ пакъ учитель, но на доброто. И крадецътъ ще се отрече отъ занаята си и ще каже: Не прескачайте презъ плета, но и азъ, и вие да влѣземъ заедно презъ главната врата. Следователно, когато Христосъ казва, че иде да даде животъ, Той има предъ видъ всички живи сѫщества. Той носи животъ и на хората, и на крадеца въ тѣхъ.

Мисъльта, която Христосъ оставя на съвременнитѣ хора, е следната: Приятели и неприятели, жители на ада и на небето, живѣйте всички въ миръ и съгласие, обикнете се като братя. Велики духове слизатъ въ ада да помагатъ на падналитѣ души. Колкото по-великъ е духътъ, толкова по-дълбоко трѣбва да слѣзе, да работи за изкуплението на падналитѣ и изоставени сѫщества. И Христосъ казва за себе си: „Не дойдохъ да помагамъ на ангелитѣ, но на загубеното Адамово сѣме.” На друго мѣсто е казано: „Чухъ отъ мало до голѣмо да славятъ Бога.” Ще слѣзе Богъ между всички сѫщества и ще ги примири. Ще пѣятъ и ще Го славославятъ въ единъ гласъ, съ една пѣсень: Да бѫде благословенъ невидимиятъ Господъ, Който живѣе въ всички сѫщества и превръща всичко на добро. Да слави Господа всѣко дихание!

24. Беседа отъ Учителя, държана
на 1 декемврий, 1918 г. София.

Лемуилъ

„Думитѣ на царь Лемуила; пророче-
ството, на което го поучи майка му.”
Притчи Соломонови 31: 1.

Подъ „царь” се разбира човѣшкия духъ, а подъ „майка” — Божествената майка, която го е поучила.

„Що, сине мой? И що, сине на утробата ми?” Синътъ означава човѣкъ, въплътенъ на земята.

„И що, сине, на моитѣ обричания?”

Майката природа всѣкога прави обричания за своитѣ деца.

„Не давай силата си на женитѣ, нито пѫтищата си на погубителкитѣ на царетѣ.” — Първото нѣщо е да не давашъ силата си на женитѣ. Подъ „жена” се разбира човѣшкото сърдце, което се е отклонило отъ правия пѫть. Не давайте силата си на това сърдце. Подъ „погубитель” се разбира единъ отъ пороцитѣ на човѣшкия умъ, главно гордостьта.

Не е за царетѣ, Лемуиле,
Не е за царетѣ да пиятъ вино,
Нито за князетѣ да пиятъ сикера,
Да не би, като се напиятъ, да забравятъ закона,
И извърнатъ сѫда на всички угнетители.

Не е добре за човѣшкия духъ, да се пие вино. Подъ „сикера” се разбира пресѣчено вино, въ което турятъ но малко медъ или захарь и черенъ пиперъ. Виното представя паритѣ. И на най-добрия човѣкъ да се дадатъ пари, той се упива, забравя се. Подъ „вино” се разбиратъ още слабоститѣ, които затъмняватъ човѣшкия умъ. Тѣ даватъ крива насока на човѣка. Кои сѫ угнетенитѣ въ човѣка? — Неговитѣ добри мисли и желания. Който угнетява добритѣ си мисли и желания, изопачава сѫда въ себе си. И тогава, какъвто си отвѫтре, такъвъ ще бѫдешъ и отвънъ. И обратно, какъвто си отвънъ, такъвъ ще бѫдешъ и отвѫтре. Отвънъ човѣкъ представя физическия свѣтъ, а отвѫтре — Божествения. Никой не може да направи твоя свѣтъ по-добъръ или по-лошъ, отколкото ти самъ си го направилъ. Който очаква щастието му да дойде отвънъ, той скоро се разочарова. Твоето щастие е въ самия тебе, не го очаквай отвънъ. На кого

трѣбва да се дава вино и сикера?

Давай сикера на тѣзи, които сѫ въ премеждие.

И вино на огорченитѣ въ душата:

За да пийнатъ и да забравятъ сиромашията си,

И да не помнятъ вече злостраданието си. — Нахрани и напой гнѣвния, наскърбения, лошия човѣкъ. Защо трѣбва да нахраните и напоите лошия и гнѣвния човѣкъ, а не добрия? Това е противоречие. Кой ремъкъ ще турите въ мась: коравия или мекия? — Коравия, защото той се нуждае отъ омекване. Добриятъ човѣкъ, самъ по себе си, е мекъ и годенъ за работа. Обаче, наскърбениятъ, гнѣвниятъ, лошиятъ човѣкъ първо трѣбва да го нахранишъ и напоишъ, да омекне, и следъ това да го впрегнешъ на работа.

Отваряй устата си за безгласния,

За сѫда на всичкитѣ сирачета. — Това значи: умниятъ трѣбва да защищава този, който не може да говори. Който може да говори, не трѣбва да се защищава.

Отваряй устата си, сѫди праведно,

И защищавай сиромаха и оскудния. — Който седне на сѫдийския столъ, трѣбва да сѫди праведно. Той трѣбва да забрави своитѣ лични отношения, да не мисли за себе си, да стане едно съ цѣлото човѣчество, едно съ Бога. Интереситѣ на човѣчеството да сѫ негови, и Божиитѣ интереси да сѫ пакъ негови. Това означава: голѣмото включва частитѣ, а всички части заедно образуватъ голѣмото.

Кой може да намѣри добродетелна жена?

Защото такава е много по-скѫпа отъ многоценни камъни.

Подъ „добродетелна жена” се разбира доброто човѣшко сърдце. Казано е въ Писанието: „Ще имъ отнема каменното сърдце и ще имъ дамъ плътско.” Който придобива такова сърдце е по-скѫпъ отъ многоценни камъни.

Сърдцето на мѫжа ѝ упова на нея,

И не ще бѫдешъ лишенъ отъ изобилие.

Подъ „мѫжъ” се разбира човѣшкия умъ, който сѫщо има сърдце. Това сърдце трѣбва да упова на добродетелната жена, т. е. на разумното сърдце. Когато едно желание ви дава възможность да разсѫждавате, то е разумно. Не можете ли да разсѫждавате, желанието ви е неразумно. Гнѣвътъ, който замъглява ума и прѣчи на човѣка да разсѫждава, е неразумна жена, т. е. глупавото човѣшко сърдце. Изобилието има отношение къмъ сърдцето. То е почвата, отъ която изникватъ всички

Божии блага и радости.

Ще му донесе добро, а не зло,

Презъ всичкитѣ дни на живота си. — Който не огорчава и не оскърбява никого, ще има повече приятели, които ще го обичатъ.

Търси вълна и ленъ,

И що ѝ е угодно, работи съ ржцетѣ си.

Христосъ казва: „Търсете, хлопайте, искайте!” Кой търси, хлопа и иска? — Разумното сърдце или добродетелната жена. — Какво търси? — Вълна и ленъ. Тѣ иматъ две различни качества: вълната задържа топлината, а ленътъ я изпуща. Споредъ хигиената, добре е лѣтно време да се носятъ ленени дрехи, а зимно време — вълнени. Разумната жена търси вълна и ленъ и, като намѣри, обработва ги. Вълната и ленътъ подразбиратъ разумнитѣ човѣшки желания. Отъ вълненитѣ и отъ лененитѣ нишки излизатъ най-добритѣ платове. За да изработи отъ тѣхъ нѣщо хубаво, разумната жена прилага ржцетѣ си, т. е. своята воля. Ленътъ е мисъльта, вълната — чувството или желанието. Следователно, като мисли и чувствува, разумната жена изработва нѣщо ценно. Защо вълната означава чувствата, а ленътъ — мислитѣ? — Защото вълната държи топло, а ленътъ — хладно. Знаемъ, че сърдцето е топло, а умътъ — студенъ.

Тя е корабитѣ на търговцитѣ:

Донася храната си отдалечъ. — Това значи: тя има кормило и може да направлява корабитѣ. Тѣ представятъ устата, въ която тя носи храната си отдалечъ. Кормилото е човѣшкиятъ езикъ.

И става, доде е още нощь,

И дава храна на дома си,

И дѣлъ на слугинитѣ си.

Домътъ е човѣшкото тѣло, а умътъ, сърдцето и желанията сж слугитѣ на разумната жена, които тя нарежда презъ деня на работа.

Съглежда нива и купува я:

Отъ плода на ржцетѣ си сади лозе.

Съглежда нива съ очитѣ си, защото очитѣ представятъ изворъ на истината. Вижда, кое е полезно, и кое не, и купува нива. Нивата подразбира външнитѣ условия, т. е. условията на физическия свѣтъ. Подъ „плодъ на ржцетѣ” се разбира свѣта на нейното сърдце. Значи, отъ плода на разумното си сърдце тя сади лозе, т. е. посажда всички благородни мисли и желания. За такъвъ човѣкъ се казва, че е магнетиченъ.

Опасва чреслата си съ крепость,

И укрепява мишцитѣ си.

Значи, разумната жена работи върху физическото си тѣло, прави гимнастика, не е ленива. Чрезъ волята си тя работи върху тѣлото си, а чрезъ мислитѣ, желанията и постѫпкитѣ си укрепява мишцитѣ си.

Усѣща, че търговията ѝ е добра:

Свѣтилникътъ ѝ не гасне нощe.

Свѣтилникътъ на разумната жена не гасне нощe, т. е. когато я налегнатъ скръбни мисли и чувства, когато е въ тъмнина. Всѣка жена, която въ време на скърби и страдания се отказва отъ вѣрата си, отъ убежденията си, сама изгасва свѣтилника си и ходи въ тъмнина.

Туря рѫцетѣ си на вретеното,

И държи въ рѫката си хурката.

Ученитѣ откриха, че земята се върти около своята ось, като вретено. Щомъ земята се върти около осьта си, и жената трѣбва да се върти около себе си. Това значи, че жената трѣбва да обръща и двете си страни къмъ слънцето. Двете страни представятъ радостьта и скръбьта. Значи, жената трѣбва да се върти около радостьта и скръбьта. Свѣтлата страна е радостьта, тъмната — скръбьта, затова жената трѣбва да върти вретеното си около двете страни. Дойде ли скръбьта при васъ, изправете се, вземете вретеното и се запитайте: Върти ли се моето вретено? Какво прави неразумната жена въ време на скръбь? — Оставя хурката и вретеното настрана и не работи. Тя казва: Земята не се върти. Не, земята се върти, но и жената трѣбва всѣкога да се върти. Ако земята престане да се върти, всички живи сѫщества щѣха да умратъ, но тѣ живѣятъ, благодарение на майката — земя, която се върти и подържа живота. Хурката представя Божествения свѣтъ, а нишката, която се преде, показва посоката, отдето иде енергията. Кѫделята е слънчевата система? поясътъ, дето се туря хурката, е млѣчниятъ пѫть, отдето иде човѣшкиятъ духъ. Слънчевата система се стреми къмъ млѣчния пѫть. Всѣки трѣбва да има кѫделя и вретено, което да се върти постоянно. Престане ли вретеното да се върти, и кѫделята да отдѣля своята нишка, всичко се обръща съ главата надолу.

Отваря рѫката си на сиромаситѣ,

И простира рѫцетѣ си къмъ оскуднитѣ.

Човѣкъ не може да отвори рѫцетѣ си на сиромаситѣ, докато не изпере и опреде своята вълна. Тукъ „сиромахътъ” означава сѣменцата, които не сѫ още посадени. За да вземешъ сѣменцата, ти отваряшъ рѫката си и после ги сѣешъ въ своята градина. Щомъ отворишъ рѫката си за

сиромаситѣ, ти съизволявашъ, т. е. благоволишъ къмъ тѣхъ. Помага се на слабия, а не на силния. Въ бѫдеще слабиятъ ще стане силенъ. Значи, бѫдещето е на сиромаситѣ.

Не се бои отъ снѣгъ за дома си;

Защото всичкиятъ ѝ домъ сѫ облѣчени съ двойни дрехи.

Въ окултенъ смисълъ, двойнитѣ дрехи подразбиратъ магнетични дрехи. Който се поддава лесно на болести, той е голъ, безъ дреха. Който се гнѣви и съмнява, той е сѫщо голъ. Когато Адамъ и Ева сгрѣшиха, оголѣха и не можаха да издържатъ на външнитѣ, неблагоприятни условия. Следъ грѣхопадането трѣбваше да се яви християнството, да покаже на хората, какъ да се облѣкатъ. И сегашнитѣ хора още сѫ голи. Силата на християнството се заключава, именно, въ това, че учи хората да се обличатъ. Облѣче ли се съ магнетична, т. е. съ двойна дреха, човѣкъ става силенъ. Не усѣща ли той сѫщото, когато облѣче своята дреха отъ вълна или отъ друга нѣкаква материя? Като се облѣче, той изпитва приятно чувство, топлина го обхваща; щомъ съблѣче дрехата си, усѣща нѣщо неприятно — хладина, студъ. Въ това отношение, скръбьта не е нищо друго, освенъ загубване на дрехата, която запазва естествената топлина на сърдцето. При радость и веселие дрехата е на гърба ни. Децата ви сѫ радостни, когато сѫ облѣчени. Отнемете ли дрехитѣ имъ, тѣ ставатъ скръбни. Следователно, страданията представятъ изгубване на магнетичната дреха, а радостьта — обличане на магнетичната дреха. Едно е състоянието на човѣка, когато е облѣченъ въ магнетичната си дреха; друго е състоянието му, когато е безъ тази дреха.

Прави за себе си завивки:

Облѣклото ѝ е висонъ и багреница. Мѫжъ ѝ е познатъ въ портитѣ,

Когато седи между старейшинитѣ на мѣстото.

Мѫжътъ означава ума на разумната жена. Когато говори нейниятъ умъ, всѣки я слуша. Ако е ленива, никой нѣма да я слуша. Мѫжътъ на ленивата жена не е почтенъ.

Прави тъкань и продава.

И дава пояси на търговцитѣ.

Облѣчена е съ крепость и съ благолепие.

И се весели за бѫдещето време.

Отваря устата си съ мѫдрость;

И законъ на благосклонность има на езика ѝ. — Този законъ е необходимъ за всички.

Внимава за управлението на дома си.

И хлѣбъ на леность не яде.

Разумната жена не взема, каква и да е храна. Тя употрѣбява само здравословна храна. Казва се, че леностьта е майка на всички пороци. Въпрѣки това, сегашнитѣ хора сѫ склонни къмъ леность. И въ ученето, и въ работата гледатъ, съ малко трудъ и усилия да постигнатъ голѣми резултати. Ако е за богатство, пакъ търсятъ лесния пѫть. Купуватъ лотариенъ билетъ и чакатъ, дано спечелятъ нѣщо. А въ това време обикалятъ кафенетата и се забавляватъ. Ако билетътъ излѣзе празенъ, купуватъ втори, трети, дано нѣкой отъ тѣхъ спечели. После ще отидатъ на черква, да запалятъ една-две свѣщи, дано работитѣ имъ се наредятъ добре. Това е леность. Работа се иска отъ всички, да обработятъ своя умъ, своето сърдце и своето тѣло. Като ги сполетятъ нещастия, питатъ се, защо Богъ ги допуща. Тѣ не подозиратъ, че нещастията сѫ резултатъ на миналия имъ животъ. Чрезъ страданията си тѣ трѣбва да изплатятъ дълговетѣ на своето минало. Какво се разбира подъ думитѣ „ленивъ хлѣбъ”? Младъ момъкъ се интересува отъ една млада мома и често я посещава. Той се отнася внимателно къмъ родителитѣ ѝ, държи се коректно. Облича се добре, всѣкога спретнатъ, грижливо вчесанъ. Скритото му намѣрение е да се ожени за богатата мома, за да изплати дълговетѣ си. Родителитѣ ѝ го харесватъ, но не знаятъ неговитѣ скрити намѣрения. Най-после тѣ се оженватъ и скоро следъ това полицитѣ почватъ да пристигатъ въ дома имъ. Кредиторитѣ знаятъ, че сега длъжникътъ имъ е богатъ и може да изплати дълговетѣ си. Какво ще правятъ родителитѣ на момата? Щомъ се хванали на неговата кола, щатъ не щатъ, ще плащатъ. Следователно, срещнете ли човѣкъ, който ви казва, че може по лекъ начинъ да се живѣе, не се возете на неговата кола. Дава ли много обещания, не го вѣрвайте. Той е човѣкъ, който се храни съ ленивъ хлѣбъ.

Чадата ѝ ставатъ и казватъ: Блазѣ и. Мѫжъ ѝ я хвали и казва:

Много дъщери сѫ се обходили достойно.

Но ти надмина всичкитѣ. — Всички почитатъ разумнитѣ майки: и чадата имъ, и външнитѣ хора.

Красотата е лъстива, и суетна е хубостьта:

Жената, която се бои отъ Господа, тя ще бѫде похвалена. — Всѣка жена, която се бои отъ Господа, е благочестива, затова ще бѫде похвалена.

Дайте ѝ отъ плода на рѫцетѣ ѝ;

И дѣлата ѝ нека я хвалятъ въ портитѣ.

Въ тази глава Соломонъ описва идеалната жена или стремежа на човѣшката душа.

Когато сте неразположени, направете следния опитъ, да видите, каква магическа сила се крие въ формулитѣ, изказани въ стиховетѣ на прочетената глава. Ще си представите, че имате десеть килограма вълна; ще я турите въ голѣмъ сѫдъ и мислено ще я изперете нѣколко пѫти, докато стане съвършено бѣла. После ще вземете единъ даракъ и постепенно ще я развлачите и ще я правите на малки кѫдели. И тѣхъ ще развлачите на по-голѣмъ даракъ и ще ги направите на по-голѣми кѫдели. Отъ готовитѣ кѫдели ще вземете една, ще я турите на хурка и ще започнете да предете. Добре е да си опишете цѣлия опитъ, да знаете, какви чувства и мисли ще изпитате, докато перете, влачете и предете вълната. Както естественикътъ описва всичко, което наблюдава подъ микроскопъ, така и вие ще опишете процеситѣ, които ще извършите съ вълната. Въ половинъ часъ ще придобиете повече, отколкото единъ педагогъ би постигналъ въ една година съ прилагането на нѣкои педагогически правила. Направете този опитъ поне четири пѫти презъ месеца. Ако сте болни, пакъ го правете, да видите силата на тѣзи процеси. Навивайте вретеното така, че нишката отъ кѫделята да слиза отгоре — надолу и следете, какви мисли се раждатъ въ главата ви. Не е достатъчно човѣкъ само да се моли, но работа се иска отъ него.

Какво означава молитвата? — Истинската молитва има отношение къмъ дишането и пречистването на кръвьта. За да се моли, човѣкъ трѣбва да поема въздухъ, който да се пречиства. Съзнателниятъ човѣкъ се моли. — Защо трѣбва да се моля? — За да пречистишъ кръвьта, мислитѣ и желанията си. Ако човѣкъ не се моли доброволно, Провидението на сила го заставя да се моли. Ще му прати нѣкаква болесть, ще го постави въ лишения и тогава насила ще се моли. Болниятъ ще вика лѣкарь и ще се моли да му помогне да оздравѣе. Сиромахътъ, който е въ лишения, ще търси банкери, да иска пари на заемъ, и пакъ ще се моли. На когото и да е, човѣкъ трѣбва да се моли. Каже ли нѣкой, че не иска да се моли на Господа, самъ ще си избере, на кого да се моли. Да се молишъ, това е необходимъ законъ. Човѣкъ трѣбва да се моли! Да се молишъ на Бога, това е все едно, да дишашъ чистъ въздухъ. Всѣка молитва, вънъ отъ Бога, е слизане на човѣшката душа все по-надолу.

Всѣки отъ васъ самъ трѣбва да направи задачата съ вълната. Отъ васъ се иска работа, а не трудъ и мѫчение. Работете съзнателно върху себе си.

Мислете, за да ви се открие вѫтрешния смисълъ на задачата съ вълната.

25. Беседа отъ Учителя, държана на
7 декемврий, 1918 г. София.

И рече баща му

„И рече баща му на слугитѣ си…
(Лука 15: 22—23)

„Ако речемъ, че не сме сгрѣшили...”
(1 Послание отъ Иоана 1:10)

Ще разгледамъ думитѣ „грѣхъ”, „грѣша” въ широкъ смисълъ, а не както ги разбиратъ сегашнитѣ религиозни хора. Погрѣшкитѣ на хората сѫ последствия на минали човѣшки постѫпки, следователно, тѣ сѫ неизбѣжни. Всички ученици правятъ погрѣшки. Питайте учителитѣ по музика, по рисуване, правятъ ли ученицитѣ имъ погрѣшки, или не. Колко пѫти ученицитѣ сѫ изкарвали учителитѣ си отъ търпение! Нѣма човѣкъ на земята, който да не грѣши, да не прави погрѣшки, особено когато учи. Когато се произнасяме за нѣкого, че е по-грѣшенъ отъ окрѫжаващитѣ, това се дължи на факта, че той хвърля повече сѣнки отъ тѣхъ. За да разберемъ напълно човѣка, трѣбва да разгледаме живота му въ всѣко отношение. Казватъ за едного, че е добъръ, а за другъ, че е лошъ. Лошавината е сѣнка на живота. Безъ сѣнки не може. Художникътъ туря сѣнки на картината си, за да изпъкне ясно идеята, която е вложилъ въ нея. Значи, образътъ, идеята на картината представя доброто, а сѣнкитѣ — злото. Има философи, писатели, учени, които турятъ сѫщо сѣнки на своитѣ произведения, за да изпъкнатъ главнитѣ и сѫществени мисли. Тъй щото, кажете ли, че нѣкое произведение е хубаво, това показва, че има сѣнки въ него. Кажатъ ли, че нѣкой човѣкъ е грѣшникъ, това показва, че Богъ е турилъ сѣнки върху неговия образъ. Следъ десетки или стотици години, той ще израстне, ще стане добъръ, великъ човѣкъ. Тогава сѣнкитѣ му ще изчезнатъ, и вие ще виждате неговото свѣтло, красиво лице. Като знаете това, не се произнасяйте за човѣка, който е незавършена картина.

Като се говори за живота, можемъ да го разгледаме отъ четири положения: като общественъ, политически, умственъ и духовенъ. Политическиятъ животъ е индивидуаленъ, понеже е животъ на държавата, като единица. Както държавата има своя политика и програма, така и човѣкътъ, като отдѣлна единица, има своя политика и програма. Да

политиканствувашъ, това значи, да се представяшъ по- добъръ, отколкото си. Забелязано е, че когато имате интересъ отъ нѣкого, вие го приемате добре, угощавате го, разговаряте любезно съ него — това е политика. Щомъ свършите работата си, политиката се измѣня, и този човѣкъ, отъ необикновенъ, става обикновенъ. Отворете страницитѣ на историята, да видите, какъ се измѣнятъ отношенията на народитѣ единъ къмъ другъ. Докато се интересуватъ отъ единъ народъ, всички го обикалятъ, правятъ му услуги, подържатъ добри отношения съ него. Щомъ постигнатъ интереситѣ си, политиката се измѣня. На това се дължи промѣната въ отношенията на народитѣ, и днешниятъ приятель утре ти става неприятель.

Общественият̃ъ животъ е подобенъ на домашния. Той включва всички партии, всички политически стремежи. Въ всѣки домъ има най-малко три партии: партията на бащата, на майката и на децата. Колкото повече деца има въ семейството, толкова повече партии сѫществуватъ. По-добре е да иматъ по единъ синъ или по една дъщеря на доброто, отколкото много синове и дъщери, които мислятъ само за ядене и пиене.

Умствениятъ животъ на народитѣ, на обществата и на индивидитѣ представя начало на човѣшката култура. Културата подразбира съвокупность на условия и възможности за проява на умствения и духовния животъ. За просвѣтата и за културата на единъ народъ се сѫди по неговитѣ писатели, художници, музиканти, учени и философи, т. е. по проявитѣ на неговия умственъ и духовенъ животъ. Културата подразбира още прояви на човѣшкия духъ и на човѣшката душа, съ цель, невидимото въ човѣка да се изрази въ видими, живи форми, отъ които да се ползува бѫдещето поколѣние.

Духовниятъ животъ представя стремежъ на човѣка да намѣри смисъла на живота. Съ други думи казано, духовниятъ животъ е плодътъ на живота. Индивидуалниятъ и общественият̃ъ животъ представятъ сѣмето, посѣто въ почвата, за да израсте и даде признакъ на животъ. Щомъ се явятъ листа и клоне, проявява се политическиятъ животъ, който се изразява въ несъгласие между листата и клонетѣ. Явява се вѣтъръ, буря, шумолене на листа, което наричаме разискване въ живота. Всички даватъ мнението си, какъ по-добре да се нареди животътъ; създаватъ се закони, наредби и правила. Най-после вѣтърътъ утихва, всички си почиватъ и казватъ: Уредихме вече своята държава, турихме редъ и порядъкъ. Не се минава много време, новъ вѣтъръ повѣва, новъ шумъ, нови разисквания, новъ споръ между синоветѣ и дъщеритѣ. Като мине и това смушение, хората

утихватъ и се питатъ, кои сѫ причинитѣ за споровroutѣ и недоразуменията помежду имъ. Много просто, вѣтърътъ вѣе и заставя хората да правятъ гимнастика. Който не разбира законитѣ, търси вината вънъ отъ себе си, или въ природата. Благодарете на вѣтъра, който раздвижва умоветѣ и ви докарва въ естествено положение. Културниятъ или умствениятъ животъ е подобенъ на живота на цвѣтоветѣ. Както цвѣтоветѣ на дърветата и на цвѣтята се различаватъ по форма, голѣмина и цвѣтъ, така се различава и умствениятъ животъ на хората. Както нѣкои цвѣтове окапватъ, така пропадатъ и културитѣ. Това е естествено явление за дървото. Не може едно дърво да отхрани хиляди плодове. Затова, едни цвѣтове окапватъ за смѣтка на други, по-годни и способни за животъ и развитие. Когато една култура падне и се замѣсти отъ друга, това показва, че нѣмало условия за нейното проявяване и развитие, Кѫде останаха асирийската, вавилонската и египетската култури? Тѣзи култури пропаднаха, понеже изсъхнаха, както изсъхватъ цвѣтя, лишени отъ слънчева свѣтлина и топлина, отъ влага и елементи, благоприятни за тѣхното развитие. Вѣтърътъ сваля отъ дърветата и цвѣтята всички изсъхнали листа и ги туря при коренитѣ имъ, за торъ на бѫдещитѣ култури.

Духовниятъ животъ представя плода на дървото на живота. Този плодъ трѣбва да се опита, за да не остане само теория. Първоначално плодътъ е горчивъ и киселъ, но постепенно става мекъ, сладъкъ и вкусенъ. Сѫщото става и съ човѣка. Колкото повече работи за своето духовно развитие, толкова по-красивъ става, толкова по-голѣма мекота придобпва. Достатъчно е да спрете вниманието си върху чъртитѣ на лицата на отдѣлни хора отъ единъ народъ, за да си съставите понятие за тѣхната култура. Колкото по-красиви и симетрични сѫ линиитѣ на лицата, на тѣлата имъ, толкова по-голѣма духовна култура иматъ тѣ. Казватъ за нѣкого, че е честенъ, благороденъ човѣкъ. Направете го касиеръ на една банка, оставете на негово разположение голѣми суми и вижте, какъ ще постѫпи съ тѣхъ. Ако сумитѣ се увеличаватъ, ще знаете, че, наистина, е честенъ човѣкъ; ако сумитѣ постепенно намаляватъ, честностьта му е проблематична.

Иоанъ казва: „ Ако речемъ, че не сме сгрѣшили, правимъ Го лъжецъ, и Неговото Слово не е въ насъ.” Благородството и величието на човѣка се заключаватъ въ това, че той съзнава погрѣшкитѣ си и е готовъ да ги изправи. Погрѣшкитѣ на човѣка не сѫ свързани всѣкога съ нѣкакъвъ недостатъкъ въ него. Той не трѣбва да съжалява, че е сгрѣшилъ нѣкѫде, но да се стреми да изправи погрѣшкитѣ си; остави ли ги неизправени, тѣ

носятъ лоши последствия. Най-малката погрѣшка въ плана на инженера може да причини голѣма катастрофа. Съ това се обяснява срутването на кѫщи, на мостове, на тунели и др. Ако банкерътъ направи една малка погрѣшка въ изчисленията си, трѣбва отново да провѣрява смѣткитѣ си. Ще кажете, че погрѣшката е само въ една нула. Обаче, нулата играе важна роля въ числата. Нулитѣ иматъ значение и въ човѣшкия животъ. Напримѣръ, човѣкъ гледа презъ нули — очитѣ му. Който затваря очитѣ си не на време, прави голѣми грѣшки. Ще кажете, че нулитѣ въ края на числата не сѫ важни. Не е така. Трѣбва да се знае, какви сѫ числата, цѣли или десетични. Ако съкращавате нулитѣ въ цѣлитѣ числа, имате слѣпъ човѣкъ въ физическо отношение; въ духовно отношение, имате човѣкъ съ слабости и пороци.

И рече баща му на слугитѣ си: „Изнесете вънъ най-добрата премѣна и облѣчете го; дайте пръстенъ на рѫката му и обуща на нозетѣ му и докарайте храненото теле, та го заколете да ядемъ и да се веселимъ.” Ще кажете: Какво особено има въ това, че му дали дрехи и обуща, че му турили пръстенъ на рѫката? Това и ние правимъ съ беднитѣ и съ онѣзи, които обичаме. Не, така постѫпватъ само великитѣ хора. Обикновенитѣ хора, обаче, казватъ, че всичко въ живота е празднa работа. Тѣ си иматъ своя философия и живѣятъ споредъ нея. Тѣ искатъ, всички да имъ се подчиняватъ. Обаче, животътъ не се подчинява на никого. И тогава, като се натъкватъ на противоречия, тѣ търсятъ вината тукъ или тамъ, въ окрѫжаващитѣ, въ природата. Не обвинявайте никого за вашитѣ неуспѣхи. Всички хора сѫ направени отъ една и сѫща каль, въ жилитѣ имъ тече една и сѫща кръвь. Разликата се заключава само въ това, че кръвьта на нѣкои хора е по-близо до извора, а на други — по-далечъ. Споредъ едно предание, следъ създаването на свѣта, отъ единъ планински връхъ извиралъ чистъ изворъ, съ бистра планинска вода. Посещавали го птички, животни, мушици, но нито единъ човѣкъ не се приближилъ до него, понеже билъ много отдалеченъ отъ шумния животъ на хората. Единъ день изворътъ казалъ: Дотегна ми вече да се занимавамъ съ невежитѣ сѫщества. Ще слѣза долу да търся слава. Колкото по-надолу слизалъ, водата му ставала все по-нечиста, а заедно съ това губѣлъ широчината си. Най-после стигналъ до полето, дето го посрещнали земедѣлци и градинари, които го използували за поливане на своитѣ ниви и градини. Като изгубилъ чистотата и голѣмината си, той се възмутилъ и казалъ: Чудни сѫ хората! Азъ не съмъ създаденъ за тѣхнитѣ градини и бостани. Богъ го запиталъ:

Доволенъ ли си отъ положението си? — Не съмъ доволенъ, отговорилъ изворътъ. — Решихъ да слѣза долу, да покажа своитѣ качества, да ме оценятъ, а хората ме впрегнаха на работа и ме изцапаха. — За да се очистишъ, трѣбва да слѣзешъ още по- долу, да минешъ презъ пѣсъчливитѣ пластове. — Не слизамъ долу! — отговорилъ възмутенъ и недоволенъ изворътъ.

Така постжпватъ много хора. Като имъ се каже да слѣзатъ долу, да се пречистятъ, тѣ се възмущаватъ и оставатъ на старото си положение. Богъ пакъ запиталъ извора: Какво искашъ сега? — Искамъ да отида въ нѣкой голѣмъ градъ, между учени хора, да имъ покажа своята чиста вода, да ме използуватъ за шадраванъ. Богъ задоволилъ желанието му. Изпратилъ го между ученитѣ, които веднага го използували. Той станалъ шадраванъ. Въ първо време децата скачали около него, радвали му се, докато следъ време започнали да миятъ сждоветѣ си въ него, да сиператъ дрехитѣ. Той постоянно въздишалъ, пакъ не билъ доволенъ отъ положението си. — Доволенъ ли си отъ новото положение? — запиталъ го пакъ Господъ. — Остави се, хората били много некултурни. Чудя се, какъ ги търпишъ! Най-после Богъ го пратилъ на служба въ самия човѣкъ, да влиза въ него и да утолява жаждата му. И при това положение изворътъ не билъ доволенъ. Сега се натъкналъ на по голѣми противоречия. Вжтре въ човѣка той намѣрилъ по-голѣма нечистота, отколкото между невежитѣ сжщества. Едно трѣбва да научите: истинскиятъ животъ минава презъ най-голѣмитѣ противоречия и най- голѣмата нечистота. Неговата задача е да чисти, да изправя нѣщата и да обновява всички живи сжщества на земята. Всички култури сж изникнали отъ почва, съставена отъ милиарди мъртви организми. Тѣ сж корени и на нашата култура. Тя черпи сокове отъ тѣхъ. Благодарение на жертвата, която сжществата на миналото сж направили, ние се радваме на новата култура, която иде вече въ свѣта.

„И рече баща му.” Какво представя бащата? — Висшето у човѣка, което гради и създава. Слугитѣ, които бащата изпратилъ да донесатъ новитѣ дрехи, били петь — петтѣ добродетели: любовь, мждрость, истина, правда и добро. Духътъ, т. е. Великиятъ Баща, изпратилъ слугитѣ да донесатъ новата премѣна. Да се облѣче човѣкъ въ нова премѣна, това значи, да облѣче ново тѣло. Всѣки човѣкъ, всѣки народъ трѣбва да се облѣче въ ново, т. е. да приложи нови начини и методи за новъ животъ. Бащата облѣче блудния си синъ въ нова премѣна, т. е. приготви го за новъ животъ.

Често се говори за блудния синъ, и хората го съжаляватъ. Обаче, въ него има нѣщо хубаво, което го спаси — смирението. Той ималъ по-голѣмъ братъ, който минавалъ за добъръ, но въ него се криела затаена гордость и користолюбие. Трѣбвало да се върне младиятъ братъ отъ странствуването си, за да се прояви гордостьта и користолюбието на брата му. По-младиятъ братъ не могълъ да живѣе съ брата си, затова напусналъ бащиния си домъ и тръгналъ по свѣта да събира опитности и знания. Значи, той се отказалъ отъ бащиния си домъ, отъ новата дреха и слѣзълъ долу, между пѣсъчнитѣ пластове, да се пречисти. Така пречистенъ, той се връща при баща си, съ нови опитности и казва: Не съмъ достоенъ да се нарека твой синъ. Приеми ме като единъ отъ твоитѣ слуги. Това значи: Не бѣхъ достоенъ за новата премѣна, не съмъ достоенъ и сега. Приеми ме като единъ отъ твоитѣ слуги, като обикновенъ човѣкъ. Той придобилъ такова смирение, чрезъ което могълъ да стане последенъ слуга. Нѣма по-велико нѣщо за човѣка отъ това, да стане слуга, да служи съ любовь на Бога. Ще кажете, че е по-добре човѣкъ да бѫде царски синъ, отколкото слуга. Добре е да бѫдешъ царски синъ, но ако знаешъ да служишъ съ любовь. Ако имашъ любовь, добре е да бѫдешъ и учитель, и свещеникъ, и майка, и баща.

Любовьта осмисля всички служби и положения. Само онзи може да служи, който има знания. Въ бѫдеще, най-ученитѣ, най-добритѣ хора ще станатъ слуги на човѣчеството. Добритѣ майки ще раждатъ синове и дъщери за човѣчеството. Каже ли учениятъ, че не иска да работи за човѣчеството, той нѣма любовь въ себе си. Откаже ли се майката да ражда добри синове и дъщери за човѣчеството, и тя нѣма любовь. Нѣма по велика служба за майката отъ тази, да роди синъ или дъщеря, която да се посвети въ служене на Великото въ свѣта. Днесъ се възхищаватъ отъ велики художници и скулптори, отъ тѣхнитѣ картини и статуи. Колко повече трѣбва да се възхищаваме отъ майката, която вае живи статуи за благото и напредъка на цѣлото човѣчество! Велико нѣщо е майката да облѣче своя синъ или дъщеря въ нова, свѣтла премѣна.

„Дайте пръстенъ на рѫката му!” Какво означава пръстенътъ? — Правила и закони, на които човѣкъ трѣбва да служи. Като се годяватъ, момата и момъкътъ си турятъ пръстенъ на рѫката. Нѣкои турятъ пръстена на първия пръстъ, други — на втория, на третия. Мислятъ, че е безразлично, на кой пръстъ ще го турятъ. Не е безразлично. Обикновено хората турятъ пръстени на последната става, при основата на пръста. Тѣ

казватъ, че тамъ е мѣстото на пръстена, за да не пада. Въ сѫщность, причината е друга. Последната става представя законитѣ на материалния или физическия свѣтъ. Казвате, че за изправяне на обществото сѫ нуждни закони. Споредъ мене, законъ и углавникъ сѫ едно и сѫщо нѣщо. Тѣ сѫ синоними. Ще излѣзе, че обществото не може безъ углавникъ. И безъ углавникъ може. Животнитѣ не могатъ безъ углавникъ, а не хората. За предпочитане е човѣкъ да бѫде беденъ, да носи прости дрехи, но да нѣма углавникъ, отколкото да е премѣненъ съ нова дреха и обсипанъ съ диаманти, а на главата си да има углавникъ. — Кога ще се оправи свѣтътъ? — Когато хората живѣятъ безъ углавници, т. е. безъ закони. — Може ли да се живѣе безъ закони? Питамъ: По какви закони майката храни, облича и възпитава децата си? По какви закони бащата изпълнява задълженията си къмъ децата и къмъ жена си? Кѫде сѫ писани тѣзи закони? — Въ сърдцето и въ ума на човѣка. Следователно, когато хората започнатъ да живѣятъ по законитѣ, написани въ разумното сърдце и въ възвишения умъ, свѣтътъ ще се оправи. Семействата ще се управляватъ безъ външни, безъ писани закони, безъ углавници. Какво правятъ хората днесъ? Ако дойде при васъ нѣкой беденъ човѣкъ да иска пари на заемъ, вие ще му кажете: Добъръ, честенъ човѣкъ си, но не мога да ти дамъ пари безъ порѫчители. Въ случая, порѫчителитѣ сѫ углавниците, съ които хората се обвързватъ взаимно.

Преди години обикаляхъ България, правѣхъ своитѣ научни изследвания надъ различни хора и изучавахъ характеритѣ имъ. Единъ день минавамъ край нивата на единъ работливъ селянинъ. Той караше плугъ съ воловетѣ си, които отъ време на време бодѣше. Като ме видѣ, той ми каза: Добре се разхождашъ край нивитѣ. Нѣмашъ работа, но вижъ, какъ ние се потимъ по цѣли дни. — Виждамъ всичко, зная, че си работливъ човѣкъ, но не си милостивъ. — По какво познавашъ? — По задницитѣ на воловетѣ, които сѫ надупчени отъ твоя остенъ. Тѣ и безъ остенъ работятъ. Щомъ си ги впрегналъ, тѣ вършатъ работата си. Ще кажете, че волътъ е животно, не усѣща болка. — И той усѣща остена на гърба си, но нищо не може да каже — търпи и върви напредъ. Като отиде на другия свѣтъ, той ще каже: Господи, научихъ вече урока си. Въ бѫдеще искамъ да живѣя безъ углавникъ.

„Изнесете вънъ най-добрата Премѣна и облѣчете го.” Дрехата, премѣната е необходима за живота, особено когато е нова и чиста. Затова и хигиената препорѫчва да се изгарятъ всички дрехи, съ които човѣкъ е боледувалъ отъ тежка, заразителна болесть, или съ които е прекаралъ

мрачни психични състояния. Новата хигиена препоръчва на хората даже да смѣнятъ често кѫщитѣ, въ които живѣятъ, особено ако сѫ прекарали въ тѣхъ голѣми страдания. Такава кѫща е напоена съ скърби и страдания. Остане ли още да живѣе въ нея, човѣкъ постоянно се намира подъ влияние на преживяното. Който има тънко обоняние, по миризмата на хората познава, добъръ ли е човѣкъ, или не. Както познавате цвѣтята по аромата имъ и плодоветѣ — по тѣхния вкусъ, така по миризмата въ кѫщата или по миризмата на човѣка познавате, дали той е чистъ, или не. Бѫдещето общество, бѫдещето семейство трѣбва да се поставятъ на здрава, положителна основа.

„И рече баща му.” Какво рече и на кого рече? — На слугитѣ си, да донесатъ нова премѣна, обуща и пръстенъ за сина му. Всѣки трѣбва по сѫщия начинъ да извика слугитѣ си и да имъ каже сѫщото, което бащата каза на своитѣ слуги. Всѣки трѣбва да приеме блудния синъ въ себе си съ любовь. Кой нѣма мисли и желания, подобни на блудния синъ? Колко добри мисли и желания е пропѫдилъ човѣкъ отъ себе си! Какво става съ тѣзи мисли и желания? Тѣ тръгватъ да странствуватъ по свѣта, докато единъ день, като блудния синъ, се връщатъ въ дома на баща си. Мислитѣ и желанията сѫ живи, могатъ да говорятъ като човѣкъ. — Възможно ли е това? — Възможно е. Напримѣръ, въ ума на момата или на момъка се ражда мисъльта, да роди добра дъщеря или добъръ синъ, и тази мисъль така оживява, че следъ време се реализира. Всѣка мисъль, която се подхранва, оживява. Не се ли подхранва, остава въ латентно състояние. Всѣка мисъль, която не е изваяна по всички правила на изкуството, не може да издържи. Цѣлъ свѣтъ да иска да я запази, не може. Въ края на краищата, тя се разрушава. Когато майката изгуби детето си, тя плаче, страда и се запитва: Защо умрѣ детето ми? — Защото не си го изваяла по правилата на изкуството. — Какво да правя тогава? — Ще повторишъ опита си. Първиятъ ти опитъ не излѣзе сполучливъ. Ще направишъ втори, трети, докато изваешъ такава статуя, която да издържа на всички условия.

Какво правятъ ученицитъ по рисуване! Учительтъ имъ дава да нарисуватъ една картина. Единъ отъ тѣхъ нарисува картината за единъ часъ. Учительтъ мине покрай него, не одобрява картината му и казва: Ще я прерисувашъ. Другъ ученикъ рисува картината два-три часа, а трети я рисува повече отъ три часа. Най-добра е картината на последния, но и въ нея има нѣщо за изправяне. Сѫщото се отнася и до човѣшкото тѣло. Майката и бащата създаватъ тѣлото на своето дете, но минава комисия да

прегледа работата имъ и казва: Тази картина ще издържи само нѣколко години. Следъ това комисията дохожда още единъ пѫть и скѫсва картината. — Защо умрѣ детето ми? — Толкова време можа да издържи. Нѣма защо да плачете, ще вземете подъ внимание направенитѣ забележки, и втори пѫть ще нарисувате по-добра картина.

Често слушате нѣкои християни да казватъ, че Христосъ ги е спасилъ. Какъ ги е спасилъ? — Чрезъ кръвьта си. Външно погледнато на въпроса, това е разбиране на нѣщата по буква. Въ сѫщность, Христовата кръвь подразбира идеята за любовьта, която човѣкъ трѣбва да приложи въ живота си и съ нея да работи. Безъ тази кръвь човѣкъ не може да нарисува картината си. Тя е боята, съ която хората рисуватъ своитѣ картини. Отъ човѣка зависи, какъ да употрѣби тази боя, въ какво количество и колко разредена. Когато Христосъ каза на ученицитѣ си: „Който не яде плътьта ми и не пие кръвьта ми”, нѣкои отъ тѣхъ се съблазниха. Тѣ се съблазниха, понеже не разбраха духа на Неговитѣ думи. Както водата е необходима за растенията, така кръвьта е необходима за живота. Тя влиза като съставна часть и въ растителното, и въ животинското царство и се изявява въ различни форми. Като изучавате проявитѣ на всички форми въ органическия свѣтъ, навсѣкѫде виждате съзнателенъ или несъзнателенъ стремежъ къмъ усъвършенствуване. Сегашнитѣ художници и скулптори сѫ занаятчии, а въ бѫдеще ще станатъ майстори-творци. И животнитѣ ще бѫдатъ на по-високо стѫпало, отколкото днесъ: езикътъ имъ ще се развърже, и тѣ ще говорятъ. Нѣма нищо чудно въ това. Защо? — Защото животнитѣ съставятъ частица отъ дървото за познаване на живота. Дървото показва степеньта на нашето развитие. Малцина виждатъ горната часть на това дърво, затова постоянно питатъ: Има ли другъ животъ, сѫществува ли Богъ, или не? — Има другъ животъ, има и Богъ. — Кѫде е онзи свѣтъ? — Дето е и този. — Защо не го виждаме? — Защото не виждате даже и физическия, т. е. видимия свѣтъ.

И рече баща му на слугитѣ си: „Изнесете вънъ най-добрата премѣна и го облѣчете”. Новата премѣна е Христовото учение. Когато хората се освобождаватъ отъ старото учение, дрехитѣ имъ трѣбва да се изператъ,или да се изгорятъ. Това става чрезъ страданията. Тѣ сѫ огънь, който пречиства старитѣ и нечисти дрехи на хората. Тѣ сѫ пералнята, въ която се ператъ нечиститѣ дрехи. Затова е казано, че, за да се очисти, човѣкъ трѣбва до мине презъ огънь и вода. Човѣкъ неизбѣжно минава презъ Божествения огънь и презъ Божествената пералня. Ще кажете, че е страшно да

минавашъ презъ огънь и вода. — Страшно е за онзи, който се противи; привилегия е за онзи, който разбира нѣщата. Чрезъ страданията той се облагородява и повдига. Днесъ и България минава презъ голѣми изпитания. Тя е потопена въ голѣмото Божествено корито, дето яператъ петь народа — англичани, французи, италианци, гърци и сърби — петтѣ слуги, които бащата е изпратилъ, за да я окжпятъ и облѣкатъ въ нова премѣна. Не правятъ ли сжщото и съ момата, която ще се вѣнчава? Преди сватбата я завеждатъ на баня да се окжпе, да стане чиста. Невѣстата, наречена България, е доста изцапана, затова я турятъ въ Божественото корито, да се изчисти. — Какво ще стане после съ нея? — Ще я облѣкатъ въ нова, чиста премѣна. Тя ще излѣзе вънъ и ще каже: Разбрахъ вече смисъла на живота.

Въ какво се заключава смисълътъ на живота? — Въ братството и сестринството, въ съзнанието на хората, че сж братя и сестри. Българитѣ ще кажатъ, че сж братя и сестри, понеже сж единъ народъ. Германцитѣ сж братя и сестри, като германци, англичанитѣ — като англичани и т. н. Идеята за братството е още по-широка: братя и сестри сж всички хора. На какви качества трѣбва да отговаря българинътъ? — Той трѣбва да бжде честенъ, добъръ, уменъ и справедливъ. Желая да срѣщамъ такива българи и да имамъ съ тѣхъ отношения. Който нѣма тѣзи качества, ще го турятъ въ Божественото корито. Не ритайте срещу това корито, да не дойде смъртьта и ви задигне. Следъ това близкитѣ ви ще плачатъ за васъ. Защо плачатъ за покойника? — За да го измиятъ съ сълзитѣ си. Измиятъ ли го веднъжъ, повече не трѣбва да плачатъ. Сега не остава нищо друго, освенъ да го облѣкатъ въ бѣла, сватбарска дреха и да се радватъ, че се е върналъ при Баща си. Може ли да върнете отново булката въ банята? — Не може. Щомъ е така, не плачете постоянно за заминалитѣ. Кжде сж вашитѣ покойници? — Дето сте и вие. Вие имате двама приятели и казвате, че единиятъ ви е по-близъкъ отъ другия. Значи, единиятъ е по- близо до васъ, а другиятъ — по-далечъ. Такова е отношението между живитѣ и умрѣлитѣ. И еднитѣ, и другитѣ сж на едно и сжщо мѣсто, но се различаватъ само по разстоянията, на които се намиратъ едни отъ други. Това показва, че между хората сжществува вжтрешна близость, или вжтрешно отдалечаване. Такова е отношението на хората къмъ Бога. Кажатъ ли, че нѣкой е близо до Бога, това показва, че той върши волята на Бога, мисли и чувствува като Него. Ако кажатъ, че е далечъ отъ Бога, той не върши Божията воля.

Често слушате да питатъ, сжществува ли Богъ. За кой Богъ питате: за

Бога на формитѣ, на съдържанието, или на смисъла? На кой Богъ се кланяте вие? Ако се кланяте на Бога на формитѣ, все едно, че се кланяте на праздно шише; ако се кланяте на Бога на съдържанието, все едно, че се кланяте на съдържанието на шишето. И това не е лошо, но ако съдържанието е въ състояние да ви подкрепи при всички мѫчнотии и страдания. Ако твоятъ Богъ не може да те подкрепи въ страданията ти, това показва, че не е истински Богъ. И най-после, ако се кланяшъ на смисъла, вложенъ въ нѣщата, и лесно се справяшъ съ страданията си, ти си намѣрилъ истинския Богъ. Вѣрвайте и се кланяйте на онзи Богъ, Който ви предпазва отъ всички падения. Кога пада човѣкъ? Когато има углавникъ. Духовниятъ животъ не търпи никакви углавници. Искате ли да се освободите отъ тѣхъ, влѣзте въ този животъ, който носи свобода за човѣшката душа. Свободата не се постига въ единъ день, нито въ единъ животъ. Хиляди години трѣбва да живѣе човѣкъ, за да стане свободенъ. Бѫдещиятъ животъ носи свобода на човѣчеството. За да дойде свободата, трѣбва да се измѣнятъ условията на живота. Сегашнитѣ времена изискватъ едно отъ хората: да не развалятъ това, което днесъ се гради. Сегашнитѣ времена изискватъ отъ хората благодарность. Бѫдете благодарни за това, което ви е дадено. Малкото, но добре обработено, дава повече отъ многото необработено.

Въ притчата за блудния синъ Христосъ изнася любовьта на бащата къмъ своя синъ. Тамъ се вижда, какъ можешъ да посрещнешъ човѣка, когото обичашъ. Така се посрѣщали едно време хората. Като имъ дохождалъ нѣкой гость, давали му да се окѫпе, угощавали го добре. Ако гостътъ имъ е близъкъ, давали му и пръстенъ. Какво значи да дадешъ пръстенъ на единъ човѣкъ? Това значи, да го предупредишъ да не нарушава закона въ твоя домъ. Затова, като влѣзешъ въ единъ домъ, не гледай жената на домакина. Ако е красива, имашъ право да я погледнешъ само съ едното око, а съ другото — мѫжа ѝ. Значи, трѣбва да разпредѣлишъ вниманието си еднакво и къмъ другитѣ. Ако гледашъ съ едното око, а другото свивашъ, ти прилагашъ закона на лицемѣрието. Така постѫпва котката, когато причаква мишката. Тя гледа само съ едното си око, а другото затваря. Съ това иска да каже, че не се интересува отъ мишката. Въ първо време, като чуе мишката, тя затваря и двете си очи, преструва се, че спи. Отъ време на време отваря едното си око и, изведнъжъ подскача, хвърля се и улавя мишката. Следъ това започва да ѝ разправя, че я обича. Хваща я между краката си, пуща я за малко, после

пакъ я хваща, докато я изяде. Така постжпва и злото съ хората. Така постжпватъ много хора, когато преследватъ свои лични интереси. Интереситѣ може да не сж лоши, но методитѣ имъ сж криви. Нѣкои хора си служатъ съ методитѣ на котката, други — на вълка, а трети съ методитѣ на разумнитѣ, възвишени сжщества.

И разбиранията на хората за живота сж различни. Различие сжществува, както между свѣтскитѣ, така и между религиознитѣ хора. Влѣзте въ обществата на правовѣрнитѣ, да видите, какво различие сжществува между тѣхъ. Едни признаватъ кръщението, други го отричатъ; едни признаватъ сжботата, други — недѣлята; едни подържатъ възкресението по плъть, други — по духъ и т. н. Явява се въпросътъ, защо вѣрващитѣ иматъ толкова различни възгледи върху едни и сжщи въпроси? Това се дължи на факта, че всички не сж въ едно и сжщо отдѣление или класъ. Тѣ сж ученици въ единъ университетъ, но въ различни класове. Всѣки знае само това, което учи, и въ него вѣрва. Всѣки мисли, че неговото знание е истинско и най-право. Тъй щото, докато се срѣщате съ ученицитѣ отъ различни отдѣления и класове, всѣкога ще чувате различни възгледи. Ще кажете, че възгледитѣ на онѣзи, които следватъ университета, сж най прави. Не е така. Тѣ не сж последната категория ученици. Надъ тѣхъ има по-горни ученици, които се специализиратъ въ живота. И надъ тѣхъ има по-горни — това сж ученици отъ Божествената школа. Знанието, а оттамъ и възгледитѣ на хората, нѣматъ начало, нѣматъ и край. Не се чудете, когато нѣкой ви говори за своя букварь, другъ — за своята читанка, трети — за действията съ числата, четвърти — за задачитѣ съ едно, две и повече неизвестни. Не е важно, какви възгледи има човѣкъ, важно е да върви напредъ, да не спира на едно мѣсто. Понеже въ училищата.на земята има закони, които не позволяватъ на ученика да потретва класа, ангели слизатъ отъ небето, да помагатъ на слабитѣ ученици да минаватъ въ по-горенъ класъ. Има ученици, които повтарятъ класоветѣ и не могатъ да напредватъ безъ чужда помощь. Ще кажете, че времената сж тежки, че не можете да мислите за наука и знание, докато се живѣе съ купони, докато животътъ отъ день на день поскжпва. Животътъ си тече, а човѣкъ трѣбва да учи, да придобива знания и да се развива.

Радвайте се, че сегашнитѣ времена представятъ благоприятни условия за работа. На християнитѣ е дадена задача да работятъ върху себе си и върху своитѣ ближни, да съдействуватъ за приемане на Бога въ себе си. Всѣки трѣбва да отвори сърдцето си за Бога, да се примири съ всички

хора. Така ще се премахне онази ненависть, която сѫществува между граждани и селяни, между учени и прости, между богати и сиромаси. Когато Богъ живѣе въ човѣка, той е добъръ, независимо отъ това, дали е общественикъ, или политикъ, ученъ или философъ, свѣтски или духовенъ. Нѣкой пита, защо единъ човѣкъ е по-ученъ, по-богатъ, по- добъръ отъ другитѣ? — Защото е работилъ повече. Който придобива повече, той повече работи. Трудътъ на всѣки човѣкъ се възнаграждава справедливо. Не завиждайте на никого. Който има много и може да носи безъ чужда помощь, той е силенъ човѣкъ. Силниятъ конь носи сто килограма на гърба си, а слабиятъ — едва носи 50 кгр. Трѣбва ли слабиятъ конь да се сили да подражава на силния? Сѫщото се отнася и до човѣка. Не се насилвайте, да не пречупите гръбнака си. Ще кажете, че паритѣ разрешаватъ въпроситѣ. Съгласенъ съмъ, че паритѣ сѫ необходими, но човѣкъ трѣбва да има три кесии, пълни съ пари: една въ джоба, друга въ сърдцето и трета въ ума. И тогава, ако отивашъ да продавашъ, или да купувашъ нѣщо, ще отворишъ последователно и тритѣ кесии. Който продава развалено масло за прѣсно, той не е отворилъ и тритѣ си кесии. Много търговци даватъ малко, а много взематъ. Тѣ търсятъ лесния пѫть за забогатяване. Нѣма лесенъ пѫть въ живота. Всичко се постига съ работа и съ трудъ. А това е най-приятното нѣщо въ живота. Иска ли човѣкъ бързо да забогатѣе, той се натъква на противоречия.

Единъ американецъ пожелалъ да опита силата на Ниагарския водопадъ, и самъ той да се прочуе между хората. За тази цель, той си порѫчалъ една голѣма бъчва, която осмолили отвѫтре много добре и,когато била готова, той влѣзълъ вѫтре и се спусналъ по течението на водопада. Отъ страшното бучене на водата и необикновено бързото движение на бъчвата, американецътъ изгубилъ съзнание. Той билъ изваденъ полумъртавъ отъ бъчвата. Когато дошълъ въ съзнание, той казалъ: За нищо въ свѣта, втори пльть не правя този опитъ! Богатството на цѣлия свѣтъ да ми дадатъ, не влизамъ вече въ тази бъчва. Политическиятъ животъ е водопадъ, по течението на който хората се спущатъ съ бъчви, но, въ края на краищата, казватъ: Смисълътъ на живота не е нито въ бъчвитѣ, нито по течението на водопадитѣ.

Въ Китай, преди десетина вѣка, живѣлъ единъ знаменитъ философъ, на име Ку. Жена му била красива, добра домакиня. Тѣ били бедни, но почтени хора. Единъ день жена му казала: Ето, изминаха се вече десеть години, откакъ живѣемъ заедно. Живѣхме добре, защото ти си добъръ

човѣкъ. Дотегна ми сиромашията, искамъ да поживѣя богато и да не мисля за утрешния день. Срещнахъ единъ богатъ търговецъ, за когото бихъ могла да се оженя, ако ти ме освободишъ. Мѫжътъ я освободилъ, далъ и своето благословение и така се раздѣлилъ съ нея. Доволна и радостна, че сиромашията нѣма да я мѫчи, тя се оженила за богатия търговецъ. Въ това време Китай минавалъ презъ голѣма политическа криза. Трѣбвало да се избере новъ управитель, който да подобри положението на страната. Като уменъ, честенъ и достоенъ човѣкъ, философътъ билъ избранъ за управитель. Щомъ се научила за това, жена му отишла при него и му казала: Направихъ голѣма грѣшка, като се отдѣлихъ отъ тебе. Можешъ ли да ми простишъ, ако се върна пакъ при тебе и да заживѣемъ отново добъръ и спокоенъ животъ? Философътъ я погледналъ, помислилъ малко и, вмѣсто да ѝ отговори, той взелъ една чаша, напълнилъ я съ нектаръ и я обърналъ съ устата надолу. Нектарътъ се разсипалъ на пода. Тогава той ѝ казалъ: Ако можешъ да съберешъ нектара отъ пода така чистъ, както бѣше въ чашата, тогава ние ще се съберемъ.

Често хората постѫпватъ съ Бога така, както жената на философа съ своя мѫжъ. Първоначално тѣ даватъ обещание на Бога да Му служатъ и живѣятъ за Него, но, като не получатъ онова, което сѫ очаквали, отказватъ се отъ Него. Като съзнаятъ погрѣшката си, тѣ отново се връщатъ при Бога, но ще получатъ отговоръ, подобенъ на този, който китаецътъ далъ на своята жена. Отъ две хиляди години Христосъ очаква хората да се обърнатъ къмъ Бога, да станатъ по-добри и безкористни, да хвърлятъ углавницитѣ си. Не стане ли това, Той нѣма да дойде между тѣхъ. Идването на Христа на земята ще се отрази така, както се отразява изгрѣващото слънце върху живота, а именно: цвѣтята се развеселяватъ, птичкитѣ запѣватъ, животнитѣ се размърдватъ, а хората се обновяватъ и започватъ да пѣятъ, да се веселятъ, да се обличатъ въ нови премѣни. Не е далечъ времето, когато Христосъ ще дойде на земята. Призовавамъ всички да се готвятъ за това велико посрѣщане. Нека всѣки си върши работата: ако е ученикъ, да учи съ любовь, да не повтаря класа; ако е работникъ, да работи, да използува благоприятнитѣ условия, които му сѫ дадени. Вървете всички напредъ, не се спирайте, и никого не критикувайте. Да учите, да работите, да помагате на ближнитѣ си, да се радвате и веселите въ името на Бога, това е поезията на живота. Радвайте се, че слънцето всѣки день изгрѣва, че вашитѣ цвѣтя цъвтятъ и разнасятъ аромата си далечъ. Радвайте се, че вашитѣ птички пѣятъ и разсѣйватъ скърбитѣ на

сърдцето ви. Изгрѣващото слънце ще ви освободи отъ противоречията и несгодитѣ въ живота.

Желая, всички хора да турятъ новъ надписъ на лицата си: Човѣкъ за човѣка е братъ. Заличете стария надписъ: Човѣкъ за човѣка е вълкъ. Това е стара философия, която изживѣ времето си. Бѣше време, когато човѣкъ гладуваше, поради което измѣни на своето Божествено Начало и даде ходъ на животинското си естество. Днесъ условията сѫ добри; не трѣбва човѣкъ да гладува нито физически, нито духовно, нито умствено. Дайте възможность на човѣка да задоволи всичкитѣ си нужди. Дайте му хлѣбъ, жилище и дрехи, да вложи довѣрието си въ всички хора, като въ свои братя. Богатиятъ трѣбва да помисли за жилищата на сиромаситѣ. Какво представя жилището? — Бѣлиятъ дробъ на човѣка. Ако жилището, т. е. бѣлиятъ дробъ е неразвитъ, той заболява отъ туберкулоза. Богатитѣ трѣбва да отправятъ своитѣ добри мисли и чувства къмъ сиромаситѣ, да ги стоплятъ и разширятъ. Така ще се разгворятъ дробоветѣ имъ, за да поематъ повече чистъ, освежителенъ въздухъ. Не се опълчвайте едни срещу други. Посещавайте богатитѣ, да видите, какъ работятъ въ градинитѣ си. Тѣ ще ви дадатъ отъ своитѣ сѣмена и плодове. Като ги опитате, тогава ще разберете, какво носятъ тѣ въ себе си. Следвайте тѣхния пѫть, и вие да придобиете добри плодове, да забогатѣете. Ако нуждитѣ на всички хора бѫдатъ задоволени, кой на кого ще завижда?

Правете наблюдения върху проявитѣ на хората, да се учите отъ тѣхъ. Наблюдавайте малкитѣ деца, какъ си играятъ, съ какво се занимаватъ и какви чувства ги вълнуватъ. Наблюдавайте, какъ постѫпва майката съ децата си. Докато детето е малко, тя му се радва, милва го, гали го, нарича го ангелче. Обаче, като го кърми, това ангелче я хапе, дращи. Дете, което хапе и дращи, не е ангелче. Обаче, съ любовьта си, майката може да повдигне детето си, да внесе въ него потикъ къмъ доброто. Изобщо, любовьта прави превратъ въ човѣка. Тя може да обърне къмъ Бога и най-голѣмия грѣшникъ. Истинско обръщане е това, при което човѣкъ обръща и кесията си, и сърдцето си. Той е готовъ на всѣкакви жертви. На такъвъ човѣкъ може да се разчита. Той заслужва довѣрие. Не разчитайте на човѣкъ, който обръща чуждитѣ кесии и сърдца, а своитѣ държи затворени. Има смисълъ човѣкъ да изпразва кесията си, ако напълни кесията на бедния; има смисълъ да изпразва сърдцето си, ако помага на страдащия; има смисълъ да изпразва ума си, ако просвѣщава невежия. Иначе, изпразването е безпредметно. Както бащата на блудния синъ облѣче сина

си съ нова премѣна, така и вие трѣбва да извадите нови премѣни, да облѣчете съ тѣхъ своитѣ синове и дъщери. Дойде ли при васъ беденъ, страдащъ човѣкъ, облѣчете го съ нова премѣна, дайте му нови обуща и турете му пръстенъ на ржката. Бждете готови да изпразвате своитѣ сърдца и умове, за да пълните сърдцата и умоветѣ на онѣзи, които сж лишени отъ добри мисли и чувства. Благодарете на вашия баща и на вашата майка за грижитѣ, които полагатъ за васъ, макаръ и да сте бедни. За предпочитане е сухъ хлѣбъ, спечеленъ съ честенъ и благороденъ трудъ, отколкото богата и пишна храна, придобита по нечестенъ пжть.

Благодарете за малкото, което днесъ имате. То ще се благослови и умножи. Силата се крие въ малкото житно зрънце. Бждещето е въ слабитѣ, бедни хора, които иматъ стремежъ къмъ Великото. Христосъ говори за нищитѣ, въ смисълъ за бедни, но такива, които носятъ Божественото въ себе си. Той говори за кроткитѣ, за нажаленитѣ, като за хора, които разбиратъ Божиитѣ закони и ги прилагатъ. Тѣ сж блаженитѣ, на които е дадено Царството Божие. Добре разбраната сиромашия пречиства човѣка, приготвя го за добри, богати условия. Има случаи въ живота, когато сиромашията е за предпочитане предъ богатството. Едно време евреитѣ продадоха Христа за 30 сребърника. Ще видимъ, за колко сребърника ще Го продадатъ сегашнитѣ народи. Вѣрвамъ, че сегашното човѣчество е оценило Христа за повече отъ 30 сребърника. Дали ще Го продадатъ, не зная; бждещето ще покаже. Желая, обаче, бждещето човѣчество така да оцени Христа, че за нищо веча да не Го продава. Ако българитѣ, както и всички останали народи, се държатъ за Христа, велико бждеще ги очаква. Днесъ Богъ чъртае картата на Европа. На Него се дава отчетъ за дѣлата на човѣчеството. Той преглежда смѣткитѣ на всички народи и въздава на всѣки народъ заслуженото. Ще станатъ голѣми промѣни въ свѣта. Като си легнете вечерь, сутриньта ще станете бодри и весели, ще се радвате на новия день, на изгрѣващото слънце.

Съвременното човѣчество се намира въ положението на онзи бикъ, въ крака на който влѣзълъ голѣмъ трънъ. Бикътъ тичалъ, лудувалъ, ревалъ, но никой но могълъ да му помогне — не разбрали, какво става съ него. Най-после едно момче, което разбирало езика на животнитѣ, се приближило до бика и го запитало: Какво ти е? Защо лудувашъ толкова? — Въ дѣсния ми кракъ е влѣзло нѣщо, което ме мжчи и ми причинява голѣма болка. Момчето вдигнало крака на бика и видѣло забитъ единъ голѣмъ трънъ. Извадило тръна, намазало мѣстото съ зехтинъ и го превързало. Бикътъ

веднага се успокоилъ. Такъвъ трънъ има и въ крака на съвременното човѣчество, което го кара да рита и да лудува. Като се извади трънътъ, човѣчеството ще се успокои и ще почне да работи за идването на новата култура. Кой е този трънъ? — Алчностьта. Всички хора се стремятъ къмъ осигуряване, къмъ по-голѣми придобивки, но, въ края на краищата, пакъ оставатъ ненаситени. Алчниятъ човѣкъ никога не се насища. Заради алчностьта днесъ братъ брата си продава, дъщерята — майка си, синътъ — баща си н т. н.

Бѫдещата култура иде вече и обхваща всички домове, общества и народи. Тя обхваща млади и стари, моми и момци. Отъ гледището на новата култура, всички мисли, желания и действия на хората сѫ осмислени. Тогава всѣко движение ще има своето значение и всѣка изказана дума — свой смисълъ. Всѣко знание ще бѫде приложено на своето време и мѣсто. Колкото малко да е знанието, което имате, то може да се приложи. Богъ се интересува и отъ най-малкото знание, затова, като срещне ученикъ отъ първо отдѣление, ще го пита: Свърши ли съ успѣхъ отдѣлението? Мина ли въ второ отдѣление? И възвишенитѣ сѫщества се интересуватъ отъ културата на хората. Тѣ искатъ да разбератъ, каква сила се крие въ човѣшката култура. Велика е културата на онзи свѣтъ! Малцина могатъ да видятъ и разбератъ тази култура. Както астрономитѣ се нуждаятъ отъ телескопи, за да виждатъ звездитѣ на небето, така и вие се нуждаете отъ съответни телескопи, за да видите културата, която сѫществува на онзи свѣтъ. За да постигне това, човѣкъ трѣбва да работи усилено върху себе си. Макаръ и християни, вѣрващи въ Христа, нѣкои казватъ, че вратата между този и онзи свѣтъ е затворена. Това е знание на деца отъ първоначалното училище. Затворени врати има само въ затворенитѣ, нечиститѣ мѣста. Следователно, всѣка кѫща, въ която вратитѣ и прозорцитѣ сѫ затворени, тамъ владѣе мракъ и хладина.

Христосъ се обръща къмъ всички хора и казва: Дайте нова премѣна, нови обуща и пръстенъ на рѫката на вашия блуденъ синъ и го приемете съ любовь. Ще дойде вашиятъ по-голѣмъ синъ, ще изкаже недоволството си отъ добрия приемъ, който сте оказали на по-малкия му братъ, но това да не ви смущава. Вие сте дали всичкото си богатство на него. Недоволството му показва степеньта на неговата любовь. Такива хора минаватъ за вѣрващи. Бѫдещето е въ рѫцетѣ на безбожницитѣ, които сѫ активни и енергични, справедливи и добри. Привидно тѣ сѫ безвѣрници, а, въ сѫщность, Богъ живѣе въ тѣхъ, и тѣ Му служатъ. Днесъ свѣтътъ е потъналъ въ мракъ и

хладина. Кой може да стопли хората и да ги обърне къмъ Бога? Това може да направи само майката. Още като бременна, тя трѣбва да казва на детето си: Синко, заповѣдвамъ ти да живѣешъ чисто и почтено, да не убивашъ и крадешъ ; да изпълнявашъ законитѣ, които Богъ е написалъ въ сърдцето ти. Само при това условие, ще ти съдействувамъ да излѣзешъ на бѣлъ свѣтъ. Какво казва сегашната майка на детето си? Тя го съветва да бѫде уменъ, практиченъ, да използува добритѣ условия на живота за себе си, да не мисли за другитѣ. На такива съвети, именно, се дължи днешниятъ егоизъмъ и алчность у хората. На тѣхъ се дължи изопачаването на Христовото учение. Ще кажете, че разбирате Христовото учение. Това не е достатъчно. Ако разбирашъ музиката, трѣбва и да свиришъ добре. Значи, истински човѣкъ е онзи, който разбира отъ музика и художество; може да свири и рисува и прилага великитѣ принципи и закони въ живота си.

Днесъ Христосъ проповѣдва на всички хора, на всички управляващи. Гласътъ Му се чува и възприема отъ всички. Свѣтътъ върви напредъ, не може да се върне вече назадъ. Заедно съ него и злото постепенно излиза. Излѣзе ли веднъжъ, никакво връщане не може да стане. Щомъ напусне царството си, втори пѫть злото не може да царува. Идатъ щастливи дни за човѣчеството. Време е вече работоспособнитѣ хора да заематъ първитѣ мѣста.

Наблюдавахъ единъ день, какъ единъ младъ, левентъ момъкъ пренасяше презъ една рѣка жени, деца, да минатъ отъ единия брѣгъ на другия. Свѣтътъ се нуждае отъ млади, работещи хора, които да пренасятъ слабитѣ и немощнитѣ презъ водата. Днесъ срѣщамъ много момци, хванали по една мома подъ рѫка и се разхождатъ гордо. Тѣ минаватъ за кавалери. Споредъ мене, кавалеръ е онзи, който може да пренесе момата отъ единия брѣгъ на рѣката до другия. Лесно е да ходишъ по суша съ момата. Да си подадемъ взаимно рѫка за братство! Това иска Христосъ отъ всички хора. Нека всѣки се държи за убежденията си, но да се стреми да цъвне, да завърже, и плодътъ му да узрѣе. Нека всѣки даде такъвъ плодъ, какъвто зародишъ е вложилъ Богъ въ него. Какъвто цвѣтъ да си, важно е да цъвнешъ. Какъвто плодъ да си, важно е да вържешъ и да узрѣешъ. Моята задача е да дамъ на всѣки коренъ торъ, повече влага, свѣтлина и топлина. Всѣки да се стреми да изяви образа, който му е опредѣленъ отпреди милиони години. Който го погледне, да каже: Ето единъ човѣкъ, създаденъ по образъ и подобие Божие!

Задачата на всѣки човѣкъ е да възстанови този образъ. — Какъ ще

постигне това? — Като работи върху себе си, да изправи прегрѣшенията си, които сѫ помрачили съзнанието му; като придобие онѣзи добродетели, които нѣкога е загубилъ; като изправи кривитѣ линии на лицето си. Помагайте на всѣки падналъ, тѫженъ и нещастенъ човѣкъ, безъ да го критикувате и осмивате. Бѫдете снизходителни едни къмъ други, както е снизходителна майката къмъ погрѣшкитѣ на своитѣ деца. България се нуждае отъ добри, разумни, честни и справедливи българи. Не се страхувайте отъ това, което преживявате днесъ. Всичко ще се превърне на добро. Велико е предназначението на индивида. Народътъ е условие за развитието на индивида. България е създадена за добритѣ българи, Англия — за добритѣ англичани, Германия — за добритѣ германци и т. н.

Желая, още днесъ вашитѣ бащи да ви дадатъ нова Премѣна, нови обуща и пръстенъ на рѫката. Следъ това да заколятъ най-охраненото теле за васъ; да ядете и да се веселите. Когато по-голѣмиятъ ви братъ се върне отъ нивата недоволенъ, да му кажете: Не се сърди, братко, азъ дойдохъ при баща си, не съ права на неговъ синъ, но като единъ добъръ слуга между многото негови слуги.

Христосъ донесе това учение на свѣта — учението на Любовьта. Приемете Го и вие.

26. Беседа отъ Учителя, държана на
15 декемврий, 1918 г. София.

Неизвестното

„И вкѫщи пакъ ученицитѣ Му попитаха Го за сѫщото”
Марка 10: 10.

Този стихъ не съдържа нищо опредѣлено въ себе си. Ако това е задача, ще бѫде съ две неизвестни. Известната величина е „вкѫщи”, а неизвестнитѣ сѫ „невѣстата и младоженикътъ.” Ученицитѣ сѫ известното, а училището — неизвестното. Азъ вземамъ този стихъ, за да покажа, че както въ живота, така и въ природата има известни и неизвестни величини, между които сѫществува нѣкакво отношение. Напримѣръ, казваме „студъ”. Студътъ е физическо усѣщане, което се възприема чрезъ организма. Ученитѣ го опредѣлятъ като намаляване на дейностьта, или намаляване на топлината. Значи, ние приемаме студа като състояние; въ действителность, сѫществува ли студъ въ природата, това е неизвестно. Между студа и омразата има нѣщо общо. Тѣ сѫ отъ една и сѫща категория. Студътъ е състояние, което има отношение къмъ физическия свѣтъ, а омразата — къмъ астралния или чувствения. Обаче, и студътъ, и омразата се образуватъ въ човѣка. Който има малко топлина, ще усѣща студъ; който има малко любовь, ще изпитва омраза. Студътъ се възприема отъ човѣка като усѣщане, а въ природата сѫществува като сила. По сѫщия начинъ и омразата се възприема отъ човѣка като чувство, а въ природата сѫществува като сила.

„И вкѫщи.” Думата „кѫща” означава младоженци. Кѫща се нарежда, когато двама млади се събиратъ да живѣятъ заедно. Когато две птички се събиратъ заедно да мѫтятъ, и тѣ си правятъ кѫща — пологъ, гнѣздо. Когато се събиратъ ученици да учатъ заедно, съгражда се училище. Дето има ученици, необходимо е училище. Кой създава сѫдията? — Престѫпницитѣ. Кой създава свещеника? — Грѣшницитѣ. Значи, не може да сѫществува учитель, ако нѣма ученици. При това, ако учительтъ е добъръ, и ученицитѣ ще бѫдатъ добри. Състоянието на учителя се отразява върху състоянието на ученицитѣ. Често ученицитѣ сѫ вълшенъ потикъ на учителя, да прояви той своето вѫтрешно естество. Правилно е учительтъ да сѫществува по причина на вѫтрешния стремежъ на ученицитѣ къмъ учене;

свещеникътъ сѫществува по причина на вѫтрешна жажда на душата къмъ Бога; сѫдията — поради стремежа на човѣка къмъ търсене на Правдата. Истинска майка е тази, която се жертвува отъ любовь. Тя разбира Божията воля и доброволно става майка. Всѣки човѣкъ, който изпълнява известна служба не отъ любовь, а за печелене на пари и за забогатяване, той не е пратенъ отъ Бога. Неговата сѫдба се опредѣля отъ хората, а не отъ Бога. Това сѫ отношения на величини.

Какви биватъ величинитѣ? — Реални или абсолютни и нереални или относителни. Коя величина е реална, и коя нереална? Имате два глобуса, еднакви по голѣмина, обаче, единиятъ е кухъ и само отвънъ позлатенъ; вториятъ е плътенъ и отъ чисто злато. Кой отъ двата е реаленъ, и кой — нереаленъ? Първиятъ е нереаленъ, а вториятъ — реаленъ. Човѣкъ може да се ожени за празенъ глобусъ; може да се ожени и за плътенъ глобусъ, направенъ отъ злато. Той може Да бѫде учитель на праздни ученици, а може да бѫде учитель и на ученици отъ чисто злато. Това сѫ отношения, които иматъ Цена само за онѣзи, които пипатъ, виждатъ нѣщата и желаятъ да ги разберать. Който нито пипа, нито вижда, нито желае да разбере нѣщата, той е въ положението на автоматъ. Той може да говори, да се движи, да е топълъ и пакъ да е автоматъ. Ще кажете, че този човѣкъ е топълъ. — Топлината му е само физическа. За да се създаде човѣшкиятъ организъмъ, Нуждно е, освенъ топлина, още и чувства. За да се създаде духовно тѣло, нуждно е съзнание. За да се създаде умствено тѣло, нуждно е участието на мисъльта.

„И вкѫщи пакъ ученицитѣ Му попитаха Го за сѫщото.” Съграждането на кѫщата е резултатъ на двама млади. Кѫщата, въ която влѣзълъ Христосъ, била на добри, почтени хора. Тя била здрава, хубава. Въ тази кѫща, именно, ученицитѣ на Христа разисквали върху въпроса, позволено ли е мѫжъ да напусне жена си, или господарь — кѫщата си и да я даде подъ наемъ. Христосъ отговорилъ: „Мѫжъ може да напусне жена си само за прелюбодейство.” Съ други думи казано: Господарь може да напусне кѫщата си и да я даде подъ наемъ, само когато жена му е направила нѣкакво престѫпление. Когато пожелае да забогатѣе, човѣкъ дава вече кѫщата си подъ наемъ. Не е лошо, че си далъ кѫщата си подъ наемъ; лоши сѫ последствията.

И тъй, за решаването на една задача съ неизвестни, излизаме отъ известнитѣ. Неизвестнитѣ величини — младоженцитѣ, ще се намѣрятъ отъ известнитѣ — кѫщата и ученицитѣ. Кѫщата представя тѣлото на човѣка.

Всѣка кѫща, т. е. всѣко тѣло е създадено отъ двама младоженци. Затова казваме, че отъ кѫщата на човѣка се сѫди за самия човѣкъ. Колкото по щедъръ е човѣкъ и по-добре развитъ въ умствено отношение, толкова по-голѣми сѫ вратитѣ и прозорцитѣ на неговата кѫща. Ако е скѫперникъ и умствено ограниченъ, вратитѣ и прозорцитѣ на кѫщата му сѫ тѣсни и малки. Може би ви се вижда чудно, какво отношение има между скѫперничеството на човѣка и малкитѣ и тѣсни прозорци и врати на кѫщата му. Наблюдавайте проявитѣ на хората въ живота и ще се убедите въ отношението, което изнасямъ. Вижте, какъвъ сѫдъ или чувалъ носи алчниятъ, когато иска да му даватъ нѣщо. Сѫдътъ или чувалътъ му е много голѣмъ. И на дъното на сѫда да му турятъ нѣщо, той всѣкога носи въ ума си идеята за голѣмъ сѫдъ, да побере повече. Който не е алченъ, и при изобилието на нѣщата, той отива съ малъкъ чувалъ. Българитѣ често си служатъ съ поговорката: „На прехвалени ягоди съ голѣма кошница не ходи.” Тази поговорка може да се преведе съ други думи: Тамъ, дето всички реалности сѫ неизвестни, не мисли, че можешъ много да спечелишъ. Възъ основа на този законъ, човѣкъ знае, въ коя кѫща могатъ да го приематъ, и въ коя не го приематъ. Всѣки живѣе въ такава кѫща, каквато му подобава. Нѣкой казва, че му дотегнала кѫщата, въ която живѣе. Кѫщата има отношение къмъ неговата душа. Значи, каквото е тѣлото му, т. е. кѫщата, такава е и душата му. Кѫщата представя физическия свѣтъ на човѣка, ученицитѣ — духовния свѣтъ, а Христосъ — връзката между двата свѣта. Понеже е връзка между два свѣта, Христосъ влиза само въ чисти, здрави кѫщи, и тамъ прави връзки. Кѫщата, въ която влѣзълъ съ ученицитѣ си, била като храмъ. Хората, на които принадлежала, били красиви, щедри, съ широкъ замахъ на ума и на сърдцето. Щомъ влѣзълъ въ тази кѫща, Христосъ се почувствувалъ разположенъ да говори.

Следователно, здравата, чиста и красива кѫща е акумулаторъ на Божествена енергия. Ако почвата, върху която е съградена кѫщата, е черноземъ, тя представя добри условия за развиване на попадналитѣ въ нея сѣмена. Тя лесно поглъща Божествената свѣтлина и топлина. Ако материята, отъ която е направено тѣлото, е черноземъ, тя крие въ себе си благоприятни условия за развиване на сѣменцата на живота. Въ тази кѫща Христосъ говорѣше съ ученицитѣ си върху женитбата. Разговорътъ се водѣше на закрито. Значи, въпросътъ за женитбата трѣбва всѣкога да се разисква на закрито, понеже е свързанъ съ любовьта. За любовь не се говори на открито, нито въ безвъздушно пространство. Защо? — Защото тя

подразбира отношения. Дето има отношения, има и ограничения, затова за нея се говори само на закрито.

Като се говори за любовьта, дохождаме и до други два принципа — вѣра и надежда, които иматъ отношение къмъ нея. Тогава казвамъ: Надеждата оживява, вѣрата възкресява, а любовьта съединява. Надеждата има отношение къмъ сърдцето, къмъ чувствата, къмъ физическия животъ. Имате ли нужда отъ надежда, кажете: Господи, облѣчи ме въ надежда. Надеждата не се дава, но се облича. Тя е дреха, съ която човѣкъ се облича. Обличането, даването сѫ Божествени процеси.

Казва се, че вѣрата възкресява. Тя има отношение къмъ човѣшкия умъ. Следователно, възкресението подразбира придобиване на свѣтлина. Когато имашъ нужда отъ вѣра, ще кажешъ: Господи, изпълни ме съ вѣра. Вѣрата не се дава, тя изпълва човѣка. Когато имашъ нужда отъ любовь, ще кажешъ: Господи, съедини ме съ любовьта. Значи, животътъ се придобива чрезъ надеждата, възкресението — чрезъ вѣрата, а съединението — чрезъ любовьта. Българитѣ казватъ: „Съединението прави силата.” Тукъ липсва нѣщо. Правилно е да се каже: „Любовьта прави съединението, а съединението прави силата.” Ако българитѣ искатъ работитѣ имъ да вървятъ добре, трѣбва да си служатъ съ цѣлия изразъ, а не само съ последния — съединението прави силата. За да бѫдемъ силни като народъ, като вѣрващи, трѣбва да сме съединени въ любовьта. Това съединение ще ни направи силни. Казватъ: Да се съединимъ, да образуваме дружество. Съединение или сдружаване безъ любовь лесно се разпада, както се разпадатъ обрѫчитѣ на кацата. Развивайте надеждата, вѣрата и любовьта си, за да се закрепите и въ тритѣ свѣта: надеждата ще свърши всичкитѣ ви работи на физическия свѣтъ, вѣрата — въ умствения и духовния свѣтъ, а любовьта — въ Божествения.

Нѣкой се оплаква, че хората не го обичатъ. Той е въ първата фаза на живота, нѣма надежда, нѣма и любовь въ себе си. Той трепери отъ студъ, затова трѣбва да влѣзе вкѫщи, да го облѣчемъ и угостимъ. Първо ще стоплите човѣка, ще го облѣчете и нахраните, а следъ това ще го въведете въ по-високъ свѣтъ. Той ще върви отъ надеждата къмъ любовьта, т. е. отъ физическия свѣтъ къмъ Божествения. Затова казваме, че какъвто е животътъ на човѣка на земята, на физическия свѣтъ, такъвъ ще бѫде и на небето, въ Божествения свѣтъ. Не се лъжете, че, ако живѣете на земята зле, на небето ще бѫдете добре. Така мислятъ нѣкои ученици. Тѣ не слушатъ, какво имъ се преподава въ училището и разчитатъ на частни учители.

Ученикътъ трѣбва да слуша, какво му се преподава и самъ да учи. Тогава и учительтъ му ще бѫде гениаленъ. Ако ученицитѣ сѫ лениви, и учителитѣ не могатъ да изкаратъ нѣщо особено отъ тѣхъ. Влѣзте въ единъ класъ и вижте, какъ преподава учительтъ. Ако преподава добре, енергично, и ученицитѣ му сѫ такива. Подобното отъ подобно се привлича. Искате ли да привлѣчете Божия Духъ въ кѫщата си, създайте Му условия, които да Го привлѣкатъ. Ако вратитѣ и прозорцитѣ на кѫщата ви сѫ малки, Той ще мине и замине покрай васъ, безъ да ви посети.

Божественитѣ мисли изискватъ възвишени умове и сърдца. Кой човѣкъ си прави кѫща на мочурливо мѣсто? — Никой. Колко по-малко можете да очаквате Божия Духъ да се засели на такова мѣсто. Ако реши да се засели на такова мѣсто, хиляди години преди това Той ще праща работници да го насипватъ и изсушатъ. Когато стане годно за живѣене, тогава Духътъ може да го посети и да остави тамъ своето благословение. Всѣки иска Богъ да го посети, както Христосъ посетилъ кѫщата заедно съ ученицитѣ си. Ако въ миналото Богъ ви е посещавалъ, и днесъ ще ви посети. Българитѣ казватъ: „Дето е текло, пакъ ще тече.” Ако Богъ никога не е влизалъ въ вашата кѫща, и днесъ нѣма да влѣзе. Кога Богъ не може да влѣзе въ кѫщата на човѣка? — Когато нѣма врата. Какъ ще ви дойдатъ гости, ако кѫщата ви нѣма врата, отдето да влѣзатъ?

„И вкѫщи пакъ ученицитѣ Му попитаха Го за сѫщото.” — За какво Го запитаха? — За отношенията на човѣка къмъ свѣта. Казано е въ Писанието, да не се свързвате съ свѣта. — Съ кой свѣтъ? — Съ вашия свѣтъ на илюзиитѣ и на заблужденията. Всички хора живѣятъ въ илюзии и заблуждения. Напримѣръ, нѣкоя мома мисли, че ще се ожени за добъръ момъкъ, ще има добри деца. Не е лошо това, но каква е реалностьта? Това, което тя си въобразява, още не е реалность. Първо, човѣкъ трѣбва да мисли за тѣлото си, да има здраво тѣло, а между мислитѣ, чувствата и постѫпкитѣ му да има хармония. Ще възразите, че нѣма абсолютно здрави хора на земята. Така е, но всички болезнени състояния не сѫ болести. Напримѣръ, хремата, треската не сѫ болести, но състояния за пречистване. Чрезъ тѣхъ организмътъ се чисти отъ излишни утайки и наслоявания. Обаче, туберкулозата, живеницата сѫ болести. Има и психически болести. Който се самоосѫжда, безъ да се изправя, той е боленъ. Нѣкой казва за себе си, че е грѣшникъ; въпрѣки това, продължава да служи на порока си. Щомъ съзнавашъ, че имашъ известенъ порокъ, хвани го съ щипцитѣ и го хвърли вънъ. Той е твое незаконно дете. Ти си го родилъ, ти имашъ право да го

хвърлишъ навънъ. Каже ли нѣкой, че не може да се освободи отъ грѣха и отъ порока си, той се самозаблуждава. Както си грѣшилъ, така можешъ и да се освободишъ отъ грѣха. Който прави зло, и добро може да прави; който прави добро, и зло може да прави.

Учениците запитаха Христа: „Има ли право мѫжъ да напуща жена си?” Отговорътъ на Христа може да се предаде съ следнитѣ думи: „Мѫжътъ може да напусне жена си, ако тя не го обича.” Ако мѫжътъ нѣма вѣра въ жена си, и тя не може да му вѣрва; ако мѫжътъ нѣма надежда въ жена си, и тя не може да има надежда въ него. Правило е: отрицателната сила не може да предизвика положителна. Мѫжътъ представя главния мозъкъ въ човѣка, чрезъ който е свързанъ съ външния свѣтъ. Жената представя стомашния мозъкъ, чрезъ който е свързана съ вѫтрешния, съ Божествения свѣтъ. Стомашниятъ мозъкъ има отношение къмъ цѣлата вселена, затова жената е по-близо до Божествения свѣтъ отъ мѫжа. Това, което човѣкъ възприема чрезъ стомашния мозъкъ или чрезъ симпатичната нервна система, е по-вѣрно отъ това, което възприема чрезъ главния мозъкъ. Когато Божественото Начало въ човѣка, т. е. Духътъ или Христосъ влѣзе въ вашата кѫща, вие ще разисквате върху отношенията между мѫжетѣ и женитѣ, между синоветѣ и дъщеритѣ. Синътъ е отражение на бащата, а дъщерята на майката. Мѫжътъ представя кѫщата, а жената — ученичката, която трѣбва да влѣзе въ мѫжа, т. е. въ кѫщата и да я измаже отвѫтре. Тя има право, свободно да излиза и влиза въ кѫщата, само когато отива на училище. Ученичката е длъжна да се грижи за реда и порядъка въ кѫщата, да поправя врати, прозорци и покриви, да не остави нито една счупена керемида. Както се грижи за кѫщата, така има право и да изисква отъ нея. На много мѫже керемидитѣ на покрива сѫ счупени или размѣстени, затова кѫщитѣ имъ текатъ. Като не знаятъ причината за това, женитѣ се оплакватъ отъ мѫжетѣ си, че били лоши. Щомъ жената се грижи за кѫщата, трѣбва да се качи на покрива, да види, какво е състоянието на керемидитѣ и, ако има счупени или размѣстени, да ги поправи. Следователно, докато жената е поставена отъ Бога да живѣе въ една кѫща, тя нѣма право да я напуща. Въ дадения случай, кѫщата е нейна собственость. Когато създаде втория Адамъ, Богъ му даде жената за другарка, която да го регулира. Мѫжътъ се оплаква отъ жената, като виновница за грѣха, но безъ нея той щѣше съвсемъ да пропадне. Жената е най-малкото зло въ свѣта. Безъ нея свѣтътъ щѣше да бѫде по-зле.

Защо излѣзе жената отъ кѫщата? — За да стане ученичка. Първиятъ ѝ

Учитель бѣше Господъ. Той ѝ казваше: Внимавай да не съборишъ кѫщата, която ти е дадена. Следъ като говори съ първия си Учитель, тя излѣзе вънъ, между дърветата, дето намѣри втория си учитель. Лошото въ жената се заключава въ това, че, следъ като има единъ учитель, тя търси втори. Опасно е да имашъ двама учители, двама бащи, двама сѫдии, двама кредитора, двама възлюбени и т. н. Кѫщата, която Богъ първоначално създаде, бѣше посетена отъ Христа. Той извади жената вънъ отъ кѫщата и се разговаряше съ нея върху въпроса за отношенията между мѫжа и жената. Значи, ученикътъ на Христа е жената. Кой е нейниятъ учитель? — Майката, т. е. любовьта. Сега има и мѫже — учители. Въ книгата на пророцитѣ се употрѣбява изразътъ: „Ще се оженимъ за синоветѣ си”. Този изразъ ни се вижда неестественъ. Наистина, странно е майка да се ожени за сина си. Странно е, защото подъ „женитба” сегашнитѣ хора разбиратъ само едно отношение, бракъ между мѫжъ и жена. Отъ израза „ще се оженимъ за синоветѣ си”, разбираме връзка между майката и сина, която се основава на любовьта и на обичьта.

Въ първоначалния езикъ подъ „женитба” се разбира любовь, проявена на физическия свѣтъ. Каже ли нѣкой, че се оженилъ, питамъ го: Съ любовь ли се ожени, или безъ любовь? Ако се оженишъ съ любовь, ти минавашъ презъ женитбата; ако се оженишъ безъ любовь, ти самъ се заробвашъ. Ако следвате едно учение безъ любовь и не го прилагате, вие сте слуга и робъ на това учение. — Какъ се изявява Богъ на физическия свѣтъ и чрезъ кого? — Ако обичате майка си, Богъ се изявява чрезъ нея. Тя ви говори това, което възприема отъ Бога. Чрезъ майка си вие се свързвате съ надеждата, вѣрата и любовьта. Чрезъ надеждата се свързвате съ физическия свѣтъ, чрезъ вѣрата — съ умствения и съ духовния и чрезъ любовьта — съ Божествения.

„И вкѫщи пакъ ученицитѣ Му попитаха Го за сѫщото.” И доднесъ още хората задаватъ сѫщия въпросъ. И доднесъ още срѣщате хора, които се оплакватъ, че нѣматъ кѫща, пари, нѣматъ възможность да пращатъ децата си на училище. Щомъ нѣматъ кѫща, това показва, че майката е умрѣла. Да умре майката, това е лошъ признакъ. Майката трѣбва да живѣе, колкото и синътъ живѣе, да внесе нѣщо ценно въ него. Синъ, на когото майката е умрѣла рано, е лишенъ отъ много блага. Майката на човѣчеството умрѣ преди осемь хиляди години, като остави Адамъ и Ева сираци. Това бѣше наказанието имъ. Тѣ трѣбваше да минатъ презъ голѣми страдания, за да възприематъ по другъ начинъ това, което не получиха

направо отъ майка си. Ако майката на човѣчеството бѣше жива, нѣмаше да има страдания на земята. Всѣки човѣкъ има по една майка. Умре ли тя, умътъ му се помрачава, сърдцето му се втвърдява, и любовьта престава да действува. Той не вижда вече нищо красиво. Кѫщата му постепенно се разрушава, не влиза вече въ нея Учительтъ съ ученицитѣ си, не се разисква вече по въпроса, върху който Христосъ е говорилъ. Стихътъ, въ който се казва „Ще изпратя Духа си да ви научи” подразбира, именно, Божествената майка. Велико благо е за човѣка да бѫде Божествената майка, т. е. Любовьта въ него. Тя е нѣжна, деликатна, отзивчива. Който не я слуша, той остава самъ. Тя се отдалечава отъ него. Докато Божествената майка е въ човѣка, той има всички благоприятни условия за реализиране на своитѣ желания. Той лесно разрешава задачитѣ си, лесно се справя съ своитѣ мѫчнотии.

Сега ще ви дамъ една формула за разрешение: Брашното се пренася отъ воденицата съ кола. Колелата, оситѣ на колелата и конетѣ се движатъ; неподвижни оставатъ само поводитѣ на конетѣ. Разрешението е следното: каквото е отношението между колелата и оситѣ, между конетѣ и поводитѣ, такова е отношението между правдата и неправдата отъ една страна, и между любовьта и мѫдростьта отъ друга страна. Значи, само любовьта и мѫдростьта могатъ да движатъ колелата на нашия животъ. Колелата се движатъ по крива линия, конетѣ — въ права линия, а поводитѣ оставатъ неподвижни. Поводитѣ представятъ правдата, оситѣ — доброто. Научете се да виждате вѫтрешната страна на нѣщата, да разбирате символитѣ, съ които си служи разумната природа.

„И вкѫщи пакъ ученицитѣ Му попитаха Го за сѫщото.” Заключителнитѣ думи на Христа въ този день бѣха следнитѣ: „За да изпълните Божията воля на земята, трѣбва да се облѣчете съ надеждата, да се изпълните съ вѣрата и да се съедините съ любовьта. Този е пѫтьтъ, по който трѣбва да живѣятъ българитѣ. Този е начинътъ, по който могатъ да се обърнатъ къмъ Бога. Само така тѣ ще се Свържатъ съ възвишенитѣ сѫщества, съ добритѣ хора, съ светиитѣ, съ всички, които работятъ за повдигане на човѣчеството. Когато слънцето грѣе, не се занимавайте съ странични работи, но изложете гърба си на слънчевитѣ лѫчи, да възприемете неговата свѣтлина и топлина, да превърнете всичко въ свѣтли мисли и възвишени чувства. Щомъ можете да превръщате слънчевата енергия въ мисъль и чувства, ще помагате и на своитѣ ближни. И азъ съмъ дошълъ да помагамъ на българитѣ. Както и да се отнасятъ тѣ съ мене,

колкото и да ме гонятъ и преследватъ, азъ съмъ решилъ да ги стопля, да имъ направя такова добро, каквото никой досега не е направилъ за тѣхъ. Следъ това ще имъ кажа „до виждане!”

Сегашнитѣ хора, свѣтски и религиозни, мѫчно успѣватъ въ живота си, защото се раздвояватъ. Тѣ не слушатъ своя вѫтрешенъ гласъ, но се влияятъ отъ различни авторитети. Свѣтскитѣ и учени хора спорятъ върху различни теории; религиознитѣ търсятъ правия пѫть, искатъ да знаятъ, коя църква е най-права. Казано е, че нито въ Ерусалимъ ще се кланяте, нито на тази планина, но ще отправите ума, сърдцето и душата си къмъ Господа на любовьта, на мѫдростьта и на истината. Той носи свобода за всички хора, за всички народи по лицето на земята.

Сега, приятели, оставямъ ви съ недежда въ сърдцата ви, съ вѣра въ умоветѣ ви и съ любовь въ душитѣ ви, да възкръснете и разберете дълбокия смисълъ на думитѣ, които ви говоря. Следвайте пѫтя, който Богъ ви посочва. Бѫдете свободни и живѣйте така, както Богъ ви е училъ и продължава да ви учи. Бѫдете свободни по умъ, по сърдце и по душа, здрави по тѣло, за да носите Божественото учение, което е вложено въ васъ отъ създаването на свѣта. Бѫдете работници на Божествената нива. Този е пѫтьтъ, по който българскиятъ народъ може да се повдигне. България е тѣло, а българскиятъ народъ — душа. Говоря за българския народъ като душа, повдигането на която влиза въ Божествения планъ.

Желая ви, надеждата, вѣрата и любовьта да бѫдатъ у васъ, за да разберете дълбокия смисълъ на живота.

27. Беседа отъ Учителя, държана
на 29 декемврий, 1918 г. София”